

OFFICIUM
HEBDOMADAE
SANCTAE

A NAGYHETI ZSOLÓZSMÁK, SZENT-
MISÉK ÉS SZENT SZERTARTÁSOK

III. ÁTDOLGOZOTT KIADÁS

SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT
AZ APOSTOLI SZENTSZÉK KÖNYVKIADÓJA
BUDAPEST

Nihil obstat. *Dr. Nicolaus Töttösy*, censor dioecesanus. Nr. 835/1935.
Imprimatur. Strigonii, die 15. Martii 1935. *Dr. Julius Machovich*,
vicarius generalis.

Stephaneum nyomda és könyvkiadó r. t. Budapest, VIII., Szentkirályi-
utca 28. — A nyomdáért felelős: ifj. Kohl Ferenc.

Hogyan kell használnunk ezt a könyvet?

Az egyházi év legfenségebb és legszentebb hete a nagyhét és hitünk legfontosabb ünnepe a húsvét. A megváltást az Úr Jézus Krisztus szenvedése és halála szerezte meg nekünk és hitünk igazságát Krisztus diadalmos feltámadása bizonyítja. Ha Krisztus fel nem támadott volna, írja Szent Pál, hiábavaló volna a ti hitetek és hiábavaló volna a mi prédikációnk.

Nem csoda tehát, hogy a hívők figyelme mélységes áhítattal fordul e szent hét szertartásai és imádságos napjai felé. Vágyva-vágyik ilyenkor minden hívő lélek arra, hogy Krisztussal és az Egyházzal megülhesse a húsvétet. Ebben akar segítségükre lenni ez a kis könyv, az Officium Hebdomadae Sanctae, a nagyheti istentiszteletek könyve.

Ez a könyv a nagyheti istentiszteletek két nagy csoportját: az egyházi zsolozsmát és a szentmiséket s a vele kapcsolatos szertartásokat közli.

I. A zsolozsma. Napjában többször, meghatározott időben imádkozni mindig vágyott az istenes lélek. «Hétszer zengek Neked naponta dicséretet», mondja az ószövetség koronás prófétája, Dávid király (Zs. 118, 164.), és «éjjel is felkelek, hogy Neked dicséretet zengjek». (Zs. 118, 62.) Az újszövetség apostolai is imádsággal szentelték meg a nap egyes óráit. Amikor az első pünkösd napján a Szentlélek eljött, a nap harmadik óráján (reggel 9 órakor) nyilván imádságra gyűltek össze az apostolok. Szent Péter a nap 6. óráján (délben 12 órakor) végezte Joppében imádságát, és Szent Jánossal együtt 9 órakor (délután 3 órakor) ment fel a templomba imádkozni.

A napnak ez az imádsággal való megszentelése a kereszténység további századaiban sem szűnt meg. Tertullian a 3., 6. és 9. órákat apostoli óráknak nevezi, és kétségkívül régi hagyományt fejez ki az Apostoli Konstitúciók híres mondata: Imádkozzatok reggel, három, hat, kilenc órakor, este és a kakas kukorékolásának idején. Ez az ősi keresztény szokás állandósult a zsolozsmában, az Officium Divinumban.

Jelenleg a zsolozsma nyolc részből áll. A régi éjtszakai imádság helyett ma a Matutinumot (= hajnali imádság) és a Laudest (= dicsérő imádságokat) mondjuk, a napot a Prima, Tertia, Sexta és Nona (1., 3., 6., 9. óra) imádságával szenteljük meg és az ad Vesperas (= esti) és Completorium (befejező) imádságaival fejezzük be. A napot az Anyaszentegyház, mint valamikor Keleten általában, alkonyattól-alkonyatig számítja. Így érthető, hogy noha manapság a zsolozsmát a papságnak a polgári értelemben vett nap tartama alatt kell elvégeznie, a Matutinumot és a Laudest már az előző nap délutánján el lehet mondani. Ezért mondják például a nagyhét folyamán a nyilvános zsolozsmán már nagyszerdán délután a nagycsütörtöki, nagycsütörtök délután a nagypénteki és nagypéntek délután a nagyszombati Matutinumot és Laudest.

A zsolozsma zoltárokból és más szentírási idézetekből, szent olvasmányokból, antifonákból, imádságokból, énekekből áll. Napról-napra változik és így mindennap más-más gondolatokkal dicséri az Istent és lelkesíti, tanítja a zsolozsmázót.

Ez a kis könyvecske az első részben (5. old.) a virágvasárnapi, nagycsütörtöki, nagypénteki, nagyszombati és húsvétvasárnapi zsolozsmát tartalmazza úgy, ahogy azt a papság mondja. Ez a rész a Breviarium Romanum, a római breviárium kivonata. A zsolozsmák szövegét majdnem mindenütt folytonosan közli, ahol pedig valahova fordítanunk kell, a lapszámot mindenütt megtaláljuk benne.

II. A szentmiséket és a velük kapcsolatos szent szertartásokat e könyvecske második része (216. old.) tartalmazza. Ez a rész a római misekönyv, a Missale Romanum kivonata. Beosztásában is teljesen a Missalet követi és használni is úgy kell, mint a Missalet. A *szertartásokat* teljesen úgy mondjuk, mint ahogy az egyes napokon megtaláljuk. A *szentmise* szövegét a szentmise állandó és változó részeiből kell összefűznünk. A szentmise állandó részeit, a Szentmise Rendjét, éppen úgy, mint a Missaléban, a nagyszombati szentmise után (346. old.) találjuk meg. A változó részeket minden napra külön-külön közli a misekönyv. A szentmise mondásánál a Szentmise Rendjét kell alapul vennünk s ebbe kell beleilleszteni a változó részeket ott és úgy, amint azt a Szentmise Rendje és a változó részek utasításai megszabják.

Sok szép és hasznos imádságoskönyv van a világon: ez a könyv az Egyház nagyheti imádságoskönyve. Használata világi emberek számára nem kötelesség, de aki ezeket a szövegeket mondja, az együtt imádkozik, együtt énekel, együtt elmélkedik a szüntelenül imádkozó Egyházzal és az Egyház szavaival dicséri és magasztalja a mindenható Istent és a megváltás felséges titkait.

I. RÉSZ: A nagyhét zsolozsmái.

A zsolozsma előtt.

Dicséretes dolog a zsolozsma megkezdése előtt az alábbi imádságok elmondása. X. Pius pápa száznapl búcsút engedélyezett érte.

Nyisd meg, Uram, szájamat szent neved dicsőítésére; tisztítsd meg szívemet minden hiábavaló, helytelen s ide nem való gondolattól; világosítsd fel értelmemet, gyullaszd fel akaratomat, hogy illően, figyelmesen és ájtatosan végezhessem e zsolozsmát és érdemes legyek arra, hogy meghallgatást találjak isteni felséged színe előtt, Krisztus Urunk által.

R. Amen.

Uram, egyesülök azzal az isteni szándékkal, amellyel Te mondottál dicséretet az Istennek a földön, és így végzem el a zsolozsma e részét (vagy: részeit).

Aperi, Dómine, os meum ad benedicendum nomen sanctum tuum: munda quoque cor meum ab ómnibus vanis, pervérsis et aliénis cogitationibus; intellectum illúmina, afféctum inflámma, ut digne, atténte ac devóte hoc Offícium recitare váleam, et exaudíri mérear ante conspéctum divínae Majestátis tuae. Per Christum, Dóminum nostrum.

R. Amen.

Dómine, in unióne illus divínae intentiónis, qua ipse in terris laudes Deo persolvísti, has tibi Horas (vel hanc tibi Horam) persólvo.

A zsolozsma egyes részei előtt,

ahol azt az utasítások megszabják, csendben mondjuk:

Miatyánk, ki vagy a mennyeekben: szenteltessék meg a te neved:

Pater noster, qui es in caelis: Sanctificétur nomen tuum: Advéniat reg-

jöjjön el a te országod: legyen meg a te akaratod, miképen mennyben, azonképen itt a földön is. Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma: és bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek: és ne vigy minket a kísértésbe.

De szabadíts meg a gonosztól. Amen.

Üdvözlégység Mária, malasztal teljes, az Úr van teveled, áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te méhednek gyümölcse, Jézus. Asszonyunk Szűz Mária, Istennek szent Anyja, imádkozzál érettünk, bűnösökért, most és halálunk óráján. Amen.

Hiszek egy Istenben: mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtőjében: és a Jézus Krisztusban, ő egy Fiában, a mi Urunkban, ki fogantaték Szentlélektől, születék Szűz Máriától, kínzaték Poncius Pilátus alatt, megfeszítették, meghala és eltemették; szálla alá poklokra, harmadnapon halottaiból föltámadta. Fölméneamennyekbe, ül a mindenható Atyaistennek jobbjára felől. Onnan léssen eljövendő ítélni eleveket és holtakat. Hiszek Szentlélekben: egy katólikus keresztény anyaszentegyházat, szenteknek egyes-

num tuum: Fiat volúntas tua, sicut in caelo, et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie: Et dimitte nobis débita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

Sed libera nos a malo. Amen.

Ave María, grátia plena, Dóminus tecum: benedicta tu in muliéribus, et benedictus fructus ventris tui, Jesus. Sancta María Mater Dei, ora pro nobis, peccatoribus, nunc, et in hora mortis nostrae. Amen.

Credo in Deum, Patrem omnipoténtem, Creatórem coeli et terrae et in Jesum Christum, Filium eius únicum, Dóminum nostrum, qui concéptus est de Spírítu Sancto, natus ex María vírgine, passus sub Póntio Piláto, crucifixus, mórtuus et sepúltus; descéndit ad inferos, tértia die resurréxit a mórtuis; ascéndit ad coelos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipoténtis, inde ventúrus est iudicáre vivos et mórtuos. Credo in Spíritum Sanctum; sanctam Eclésiám cathólicam, Sanctórum communiónem, remissiónem peccatórum, car-

ségét, bűnöknek bocsánatát, testnek föltámadását, és az örök életet. Amen.

nis resurrectionem, vitam aeternam. Amen.

A zsolozsma után

dicséretes dolog a következő imádság elmondása:

Aszentséges és osztatlan Háromságnak, a mi keresztrefeszített Urunk, Jézus Krisztus emberségének, a boldogságos, dicsőséges és mindenkoron Szűz Mária termékeny sértetlenségének, a szentek egész összességének örök dicséretet, tiszteletet, hódolatot és dicsőséget zengjen minden teremtmény, mi pedig nyerjük el minden bűnünk bocsánatát, mindörökkön-örökké. *R.* Amen.

Ű. Boldog vagy, Szűz Mária méhe, mely az örök Atya fiát hordozta.

R. És boldog a kebel, mely Krisztust, az Urat táplálta.

Miatyánk, Üdvözlégy Mária (csendben).

Sacrosanctae et individuae Trinitati, crucifixi Domini nostri Jesu Christi humanitati, beatissimae et gloriosissimae sempérque Virginis Mariae fecundae integritati, et omnium Sanctorum universitati sit sempiterna laus, honor, virtus et glória ab omni creatúra, nobisque remissio omnium peccatorum, per infinita saecula saeculorum. *R.* Amen.

Ű. Beáta viscera Mariae Virginis, quae portaverunt aetérni Patris Filium.

R. Et beáta úbera, quae lactaverunt Christum Dominum.

Et dicitur secreto Pater noster et Ave María.

H VIRÁGVAŠÁRNAP ZSOLÓZSMÁJA.

Két gondolat tölti ki ezen a napon az Egyház zsoltoszmáját: Krisztus diadalmos bevonulása Jeruzsálembe és az Úr szenvedésének közelsége. Az elsőről elmélkedve alázattal kéri az Urat, hogy az ő hívei mindig hűségesek maradjanak és mindig igaz hittel zengjék az Úrnak: Hozsanna a magasságban. A második gondolat szent borzadással tölti el: a jóért rosszal fizetnek a gonoszok Krisztusnak és mindenki elhagyja őt, de az Egyház tudja, hogy az Isten igaz, és az igazságot szereti és szegyet vallanak mindazok, akik Krisztust üldözik. Ezzel a szent megnyugvással és bizakodó reménységgel indul az Egyház a nagyhét fenséges titkainak megünneplésére. Kövessük példáját.

A Matutinumra.

Miatyánk, Üdvözlégy Mária, Hiszekegy.

Ÿ. Nyisd meg, Uram, ajkaimat.

R. Hadd hirdesse szájam dicséretedet.

Ÿ. Gondolj Isten, segítségemre.

R. Siess Uram, támogatomra.

Dicsőség az Atyának és a Fiúnak és a Szentlélek Istennek.

Miképpen kezdetben volt, most van, és lesz mindörökkön örökké. Amen.

Ad Matutinum.

Pater noster, Ave Maria et Credo.

Ÿ. Dómine, lábia mea apéries.

R. Et os meum annuntiabit laudem tuam.

Ÿ. Deus, in adjutórium meum inténde.

R. Dómine, ad adjuvandum me festína.

Glória Patri, et Filio, et Spíritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

Dícséret neked Urunk, örök dicsőség királya.

Invitatorium. Ma, ha az Úr szavát halljátok, *meg ne keményítsétek szíveteket.

Ismételjük : Ma, ha az Úr szavát halljátok, meg ne keményítsétek szíveteket.

94. zsoltár.

Jertek, örvendezzünk az Úrnak, ujjongjunk szabadító Istenünknek : járuljunk eléje magasztalással, vigadjunk előtte zsoltárokkal.

Ma, ha az Úr szavát halljátok, meg ne keményítsétek szíveteket.

Mert nagy Isten az Úr, hatalmas király ő minden istenen ; mert az Úr nem taszítja el népét ; mert kezében van a föld minden határa s övéi a hegyek csúcsai.

Meg ne keményítsétek szíveteket.

Övé a tenger is, mert ő alkotta azt, és az ő keze alapította a száraz földet ; (térdet hajtunk) jertek, imádjuk leborulva őt, esedezünk az Úr, a mi alkotónk előtt, mert ő a mi Urunk Istenünk, mi pedig az ő népe s az ő legelőjének juhái vagyunk.

Ma, ha az Úr szavát halljátok, meg ne keményítsétek szíveteket.

Mint a Bosszantás helyén és a Kísértés napján a puszt-

Laus tibi, Dómine, Rex aeternae glóriae.

Invitatorium. Hódie, si vocem Dómini audiéritis, *Nolite obduráre corda vestra.

Repetitur : Hódie, si vocem Dómini audiéritis, nolite obduráre corda vestra.

Psalms 94.

Veníte, exultémus Dómino, jubilémus Deo, salutári nostro : praeoccúpémus fáciem ejus in confessióne, et in psalmis jubilémus ei.

Hódie, si vocem Dómini audiéritis, nolite obduráre corda vestra.

Quóniam Deus magnus Dóminus, et Rex magnus super omnes deos : quóniam non repellet Dóminus plebem suam : quia in manu ejus sunt omnes fines terrae, et altitúdines móntium ipse cónspicit.

Nolite obduráre corda vestra.

Quóniam ipsius est mare, et ipse fecit illud, et áridam fundavérunt manus ejus : veníte, adorémus, et proci-dámus ante Deum : plorémus coram Dómino, qui fecit nos, quia ipse est Dóminus Deus noster ; nos autem pópus ejus, et oves pás-cuae ejus.

Hódie, si vocem Dómini audiéritis, nolite obduráre corda vestra.

Sicut in exacerbatióne secúndum diem tentatiónis

tában, hol atyáitok megkísértettek engem, próbára tettek, bár látták műveimet.

Meg ne keményítsétek szívetekeet.

Negyven esztendeig igen közel voltam e nemzedékhez, s azt mondtam: Szüntelenül tévelyegnek ezek szívükben, és nem ismerik utaimat, s azért megesküdtem nekik haragomban: Nem mennek be nyugalmamba.

Ma, ha az Úr szavát halljátok, meg ne keményítsétek szívetekeet.

Ismételjük: Ma, ha az Úr szavát halljátok, meg ne keményítsétek szívetekeet.

Himnusz.

Zengj ma, ajkam: a dicső
Díja lett a páлмаágl! (harc
Zengd el, ajkam, a keresztfa
Győzedelmi szent dalát:
Üdvöztők holta győzött
Életet nyert a világ.

Bűnbe döntött ősszülönkre
Ráhajolt az Ég kegye:
Amidőn a tiltott étken
Elveszett az élete,
Istenünk a fára róttá:
Fának átkát megvegye.

Azt kívánta üdvösségünk,
Életünk, mely elveszett,
A gonosznak cselvetését,
Hogy magas tény törje meg
S arról adjon gyógyító írt,
Ami adta a sebet.

Szent időknék telje jöttén
Földre szállt, ki Egyszülött

in deserto: ubi tentaverunt
me patres vestri, probaverunt
et vidérunt ópera mea.

Nolite obdurare corda
vestra.

Quadráginta annis próximus
fui generatióni huic, et dixi:
Semper hi errant corde; ipsi
vero non cognoverunt vias
meas: quibus jurávi in ira
mea: Si introibunt in réquiem
meam.

Hódie, si vocem Dómini
audiéritis, nolite obdurare
corda vestra.

Repetitur: Hódie, si vocem
Dómini audiéritis, nolite
obdurare corda vestra.

Hymnus.

Pange, lingua, gloriósi
Láuream certáminis,
Et super Crucis trophaeo
Dic triúmphum nóbilem:
Quáliter Redemptor orbis
Immolátus vícerit.

De paréntis protoplásti
Fraude Factor cóndolens,
Quando pomi noxiális
In necem morsu ruit:
Ipse lignum tunc notávit,
Damna ligni ut sólveret.

Hoc opus nostrae salútis
Ordo depopóscerat;
Multifórmis proditóris
Ars ut artem fálleret,
Et medélam ferret inde,
Hostis unde láeserat.

Quando venit ergo sacri
Plenitúdo témporis,

És teremő erejében
Áll az ég és föld fölött :
Szűzi méhben Istenember
Test porába öltözött.

Sír a Gyermekek jászolában,
Kint sikolt az éjtszaka ;
Nyűtt ruhába, rongyba rejt-
Védi őt a Szűzanya. [ve
Ó, az Isten gyenge teste
Szűk pólyába takarva !

Szentháromság egy Istennek
Üdv, dicsőség, tisztelet,
Az Atyának, egy Fiának,
Szentléleknek zengjete
Szent nevére porba hullva
Mondjunk áldó éneket.
Amen.

Első nocturnus.

Ant. Boldog ember.

I. zsoltár.

Boldog ember, ki el nem
indul a gonoszok taná-
csán, meg nem áll a bűnő-
sőknek útján, *és le nem ül
a pestis székére.

Hanem az Úr törvényében
leli kedvét, *s éjjel-nappal
eszében forgatja törvényét !

Olyan, mint a folyóvíz
mellé ültetett fa, *mely
gyümölcsét idejében meg-
hozza,

És melynek lombja le
nem hull. *Mindenben, ami-
hez fog, boldogul.

Nem így járnak a gono-
szok, nem így, *hanem úgy,
miként a por, melyet a föld
színéről a szél elsodor.

Ezért meg nem állnak
ítéletkor a gonoszok, *sem

Missus est ab arce Patris
Natus, orbis Cōnditor ;
Atque ventre virgináli
Carne amictus pródiit.

Vagit infans inter arcta
Cōditus praesepia :
Membra pannis involúta
Virgo Mater álligat :
Et Dei manus pedesque
Stricta cingit fáscia.

Sempiterna sit beatae
Trinitáti glória,
Aequa Patri, Filióque ;
Par decus Paráclito :
Unius Trinique nomen
Laudet univérsitas.
Amen.

In I Nocturno.

Ant. Beátus vir.

Psalmus I.

Beátus vir, qui non ábiit
in consílio impiórum,
et in via peccatórum non
stetit, *et in cáthedra pesti-
léntiae non sedit :

Sed in lege Dómini vo-
lúntas ejus, *et in lege ejus
meditábitur die ac nocte.

Et erit tamquam lignum,
quod plantátum est secus
decúrsus aquárum, *quod
fructum suum dabit in témpo-
re suo :

Et fólium ejus non dé-
fluet : *et ómnia quaecúm-
que fáciat, prosperabúntur.

Non sic ímpii, non sic :
*sed tamquam pulvis, quem
prójicit ventus a fácie terrae

Ideo non resúrgent ímpii
in iudício : *neque pec-

az igazak gyülekezetében a vétkesek.

Mert az Úr az igazak útját ismeri, *de elvész az istentelenek ösvénye.

Dicsőség az Atyának és Fiúnak *és Szentlélek Istennek.

Miképpen kezdetben volt, most van, *és lesz mindörökkön örökké. Amen.

Ant. Boldogember, kieszenben forgatja az Úr törvényét.

Ant. Szolgáljatok az Úrnak.

2. zsoltár.

Miért dühöngenek a nemzetek, *terveznek céltalan dolgokat a népek?

A föld királyai felkelnek, egybegyűlnek a fejedelmek *az Úr ellen s az ő Felkentje ellen.

Szakítsuk széjjel láncukat, *rázzuk le magunkról igájukat!

A mennyekben lakó ki-neveti őket, *az Úr kigúnyolja őket.

Szól majd hozzájuk haragjában, *megrémiti őket bosszúságában.

Sionnak, az ő szent hegyének királyává engem tett meg; *és hirdetem rendeletét.

Szólt ugyanis hozzám az Úr: *Fiam vagy te, a mai napon nemzettelek én téged.

Kérd tőlem, és neked adom a nemzeteket örökségedül, *s a föld határait osztályrészedül.

catóres in concilio justórum.

Quóniam novit Dóminus viam justórum: *et iter impiórum peribit.

Glória Patri, et Filio, *et Spirítui Sancto.

Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, *et in saecula saeculórum. Amen.

Ant. Beátus vir, qui in lege Dómini meditátur.

Ant. Servíte Dómino.

Psalms 2.

Quare fremuerunt gentes, *et pópuli meditáti sunt inánia?

Astitérunt reges terrae, et príncipes convenérunt in unum *advérsus Dóminum, et advérsus Christum ejus.

Dirumpámus víncula eórum: *et projiciámus a nobis jugum ipsórum.

Qui hábitat in caelis, irridébit eos: *et Dóminus subsannábit eos.

Tunc loquétur ad eos in ira sua, *et in furóre suo conturbábit eos.

Ego autem constitútus sum Rex ab eo super Sion montem sanctum ejus, *práedicans praecéptum ejus.

Dóminus dixit ad me: *Fílius meus es tu, ego hódie génui te.

Póstula a me, et dabo tibi gentes hereditátem tuam, *et possessiónem tuam términos terrae.

Kormányozd őket vasvesszővel, *cserépedényként törjed össze őket.

Nos hát, királyok, okuljatok, *földnek ítélői tanuljatok!

Szolgáljatok az Úrnak rettegve, *újjongjatok előtte remegve.

Tanuljatok fegyelmet, hogy fel ne gerjedjen az Úr haragja, *s az igaz útról el ne vesszetek.

Midőn haragja hirtelen fellobban: *kik benne bíznak, boldogok mindnyájan! Dicsőség az Atyának.

Ant. Szolgáljatok az Úrnak rettegve, ujjongjatok előtte remegve.

Ant. Kelj fel.

3. zsoltár.

Uram, de sokan vannak, kik szorongatnak engem, *de sokan kelnek föl ellenem!

De sokan mondják felőlem: *Nincsen segítségé Istenében!

Ám te, Uram, oltalmazóm vagy nekem, *felmagasztalsz és felemeled fejem.

Hangos szómmal az Úrhoz kiáltok, *s ő szent hegyéről meghallgat engem.

Aludni tértem, s álomba merültem, *és felébredtem, mert óv az Úr engem.

Nem félek az ezernyi néptől, mely köröskörül reám tör. *Kelj fel, Uram, szabadíts meg Istenem!

Hisz te megverted mind,

Reges eos in virga férrea, *et tamquam vas figuli confringes eos.

Et nunc, reges, intelligite: *erudimini, qui iudicatis terram.

Servite Dómino in timóre: *et exsultate ei cum tremóre.

Apprehéndite disciplinam, nequándo irascátur Dóminus, *et pereátis de via justa.

Cum exárserit in brevi ira ejus, *beáti omnes qui confídunt in eo.

Glória Patri.

Ant. Servite Dómino in timóre: et exsultate ei cum tremóre.

Ant. Exsúrge.

Psalmus 3.

Dómine, quid multiplicati sunt qui tribulant me? *multi insúrgunt advérsus me.

Multi dicunt animae meae: *Non est salus ipsi in Deo ejus.

Tu autem, Dómine, susceptor meus es, *glória mea, et exáltans caput meum.

Voce mea ad Dóminum clamávi: *et exaudivit me de monte sancto suo.

Ego dormívi, et soporátus sum: *et exsurréxi, quia Dóminus suscepit me.

Non timébo millia pópuli circumdántis me: *exsúrge, Dómine, salvum me fac, Deus meus.

Quóniam tu percussísti

kik ok nélkül belém kötöttek, *a bűnösök fogát összetörted.

Az Úrtól jó a segítség, *legyen áldásod népeden.

Dicsőség az Atyának.

Ant. Kelj fel, Uram, szabadíts meg Istenem.

☩ Szabadítsd meg, Isten, a kardtól lelkemet.

R. És a kutya karmától az én egyetlenemet.

Miatyánk (csendben, egészen addig :)

☩ És ne vigy minket a kísértésbe.

R. De szabadíts meg a gonosztól.

Feloldozás.

Hallgasd meg Urunk, Jézus Krisztus, szolgálóid könyörgését és könyörülj rajtunk, ki az Atyával és Szentlélekkel élsz és uralkodol mindörökkön örökké.

R. Amen.

☩ Add, kérlek, uram, áldásodat.

Áldás. Örök áldásával áldjon meg minket az örökkévaló Atya.

R. Amen.

Jeremiás prófétából.

Első olvasmány.

Jer. 2, 12—17.

Amuljatok el ezen, ti egek, és kapui borzadjatok meg nagyon, — úgymond az Úr. — Mert két gonoszsgot művelt az én népem: elhagytak engem, az élő víz forrását, és vízvermeket ástak

omnes adversantes mihi sine causa : *dentes peccatorum contrivisti.

Dómini est salus : *et super populum tuum benedictio tua.

Glória Patri.

Ant. Exsúrge, Dómine, salvum me fac, Deus meus.

☩ Erue a frámea, Deus, ánimam meam.

R. Et de manu canis únicam meam.

Pater noster (secreto usque ad).

☩ Et ne nos indúcas in tentatiónem.

R. Sed libera nos a malo.

Absolutio.

Exáudi, Dómine Jesu Christe, preces servórum tuórum, et miserere nobis : Qui cum Patre et Spíritu Sancto vivis et regnas in saécula saeculórum.

R. Amen.

☩ Jube, domne, benedícere.

Bened. Benedictióne perpétua benedícat nos Pater aetérnus.

R. Amen.

De Jeremía Prophéta.

Lectio I.

Cap. 2, 12—17.

Obstupéscite, caeli, super hoc, et, portae ejus, desolámini veheménter, dicít Dóminus. Duo enim mala fecit pópulus meus : Me dereliquerunt fontem aquae vivae, et foderunt sibi cistér-

maguknak, megrepedt víz-
vermeket, melyek nem tart-
hatják meg a vizet! Vajjon
szolga-e Izrael, vagy szol-
gáló fia? Miért lett tehát
prédává, mely fölött orosz-
lánok ordítottak és hallat-
ták hangjukat? Földét pusztasággá tették, városait felgyujtották, senki sem lakik bennük. Meggyaláztak téged Memfisz és Táfnesz fiai is fejed tetejéig. Nemde azért történt ez veled, mert elhagytad az Urat, a te Istenedet abban az időben, amikor az úton vezetett?

☩. Te pedig, Uram, irgalmazz nekünk. R. Hála legyen az Istennek.

R. Amikor segítségül hívtalak téged, Uram, azt mondtad: Ne félj. *Elvállaltad ügyemet és megszabadítottál engem, Uram, Istenem. ☩. Szorongatásom napján hozzád kiáltottam, mert te meghallgattál engem. Elvállaltad.

☩. Add, kérlek, uram, áldásodat.

Áldás. Az Isten egyszülött fia méltóztassék megáldani és segíteni minket.

R. Amen.

Második olvasmány.

Jer. 2, 18—22.

Most is mi dolgod van Egyiptom útján, hogy zavaros vizet igyál? És mi közöd az asszírok útjához, hogy a Folyam vizét igyad?

nas, cisternas dissipátas, quae continere non valent aquas. Numquid servus est Israel, aut vernaculus? Quare ergo factus est in praedam? Super eum rugiérunt leónes, et dedérunt vocem suam, posuérunt terram ejus in solitudinem: civitates ejus exústae sunt, et non est qui hábitet in eis. Filii quoque Mémpheos et Taphnes constupravérunt te usque ad vérticem. Numquid non istud factum est tibi, quia dereliquísti Dóminum, Deum tuum, eo témpore, quo ducébat te per viam?

☩. Tu autem, Dómine, miserére nobis. R. Deo grátias.

R. In die qua invocávi te, Dómine, dixísti: Noli timére, *Judicásti causam meam, et liberásti me, Dómine, Deus meus. ☩. In die tribulatiónis meae clamávi ad te, quia exaudísti me. Judicásti.

☩. Jube, domne benedícere.

Benedictio. Unigénitus Dei Filius nos benedícere et adjuvare dignétur.

R. Amen.

Lectio II.

Cap. 2, 18—22.

Et nunc quid tibi vis in via Aegypti, ut bibas aquam túrbidam? et quid tibi cum via Assyriórum, ut bibas aquam flúminis? Ar-

Megfenyít téged gonoszságod, és megkorhol elpártolásod. Tudd meg és lásd: mily rossz és keserves dolog, hogy elhagytad az Urat, a te Istenedet, és hogy nincs benned az én félelmem, — úgymond az Úr, a seregek Istene. Már régtől fogva összetörted igámat, széttépted bilincseimet, és így szóltál: nem szolgálok! Mert minden magaslaton és minden lombos fa alatt lefeküdtél, te parázna leány! Én mint kiválasztott szálló vesszőt ültettelek el, egészen jó fajtát; miként is változtál át nekem rosszra, vadszálló hajtásává? Ha nátronnal mosod is magadat, és sok szappanfűvet használsz is el, mégis tisztátalan vagy előttem gonoszságod miatt, — úgymond az Úr Isten.

☩. Te pedig, Uram...

R. Testvéreim messze távoztak tőlem és ismerőseim *Mint idegenek, visszahúzódtak tőlem. ☩. Elhagytak engem társaim s akik ismeretek engem. Mint.

☩. Add, kérlek, uram, áldásodat.

Áldás. A Szentlélek kegyelme világosítsa fel érzelünket és szívünket.

R. Amen.

Harmadik olvasmány.

Jer. 2, 29—32.

Miért emeltek panaszt ellenem? Mindnyájan elhagytatok engem, — úgy-

guet te malitia tua, et aversio tua increpabit te. Scito, et vide quia malum et amarum est reliquisse te Dominum, Deum tuum, et non esse timorem mei apud te, dicit Dominus, Deus exercituum. A saeculo confregisti jugum meum, rupisti vincula mea, et dixisti: Non serviam. In omni enim colle sublimi, et sub omni ligno frondoso tu prosternebaris méretrix. Ego autem plantavi te vineam eléctam, omne semen verum: quomodo ergo conversas es mihi in pravum, vinea aliéna? Si láveris te nitro, et multiplicáveris tibi herbam borith, maculata es in iniquitate tua coram me, dicit Dominus Deus.

☩. Tu autem, Dómine...

R. Fratres mei elongáverunt se a me: et noti mei. *Quasi aliéni recesserunt a me. ☩. Dereliquerunt me próximi mei, et qui me novérunt. Quasi.

☩. Jube, domne, benedicere.

Bened. Spíritus Sancti grátia illúminet sensus et corda nostra.

R. Amen.

Lectio iii.

Cap. 2, 29—32.

Quid vultis mecum iudicio contendere? Omnes dereliquistis me, dicit

mond az Úr. — Hiába ver-
tem meg fiaitokat, nem kell
nekik a fegyelem; kardotok
megemésztette prófétáito-
kat: mint a pusztító orosz-
lán, olyan a ti nemzetségtel!
Figyelmezzetek az Úr igé-
jére: vajjon pusztasággá
lettem-e én Izraelnek, vagy
a sötétség földévé? Miért
mondja hát az én népem:
eltávoztunk! Nem térünk
többé vissza hozzád! Vajjon
megfeledek-e ékszeréről a
szűz, vagy övéről a menyasz-
szony? Az én népem azonban
megfeledezett rólam meg-
számlálhatatlan napok óta!
V. Te pedig Uram...

R. Figyelj reám, Uram, s
halld meg ellenségeim sza-
vát. *Vajjon rosszal fizet-
nek-e ők a jóért? Mert ver-
tem ástak lelkemnek. V.
Emlékezzél meg arról, hogy
színed elé állottam, hogy jót
szóljak értük s elfordítsam
haragodat tőlük. Vajjon.
Figyelj.

Második nocturnus.

Ant. Mily csodálatos.

8. zsoltár.

Uram, mi Urunk, *mily
csodálatos az egész vi-
lágban a te neved!

Hisz az egeknél fensége-
sebb *a te dicsőséged.

Kisdedek és csecsemők
szájával hirdetteted ellen-
ségeiddel szemben dicsérete-

Dóminus. Frustra percússi
filius vestros, disciplinam
non receperunt: devorávit
gladius vester Prophétas ve-
stros, quasi leo vastátor ge-
neratio vestra. Vidéte ver-
bum Dómini: Numquid so-
lítódo factus sum Israéli,
aut terra serótina? Quare
ergo dixit pópulus meus:
Recéssimus, non veniémus
ultra ad te? Numquid obli-
viscétur virgo ornaménti
sui, aut sponsa fásciae pec-
torális suae? pópulus vero
meus oblitus est mei diébus
innúmeris. V. Tu autem,
Dómine...

R. Atténde, Dómine, ad
me, et audi voces adversa-
riórum meórum: *Num-
quid rédditur pro bono ma-
lum, quia fodérunt fóveam
ánimae meae? V. Recordáre,
quod stéterim in conspéctu
tuo, ut lóquerer pro eis
bonum, et avérterem indi-
gnatióem tuam ab eis.
Numquid. Atténde.

In II Nocturno.

Ant. Quam admirábile.

Psalmus 8.

Dómine, Dóminus noster,
*quam admirábile est
nomen tuum in univér-
sa terra!

Quóniam eleváta est ma-
gnificéntia tua, *super caelos.

Ex ore infántium et lac-
téntium perfecísti laudem
propter inimicos tuos, *ut

det, *hogy tönkretedd az el-
lenséget s a bosszúra kelőt.

Híszem ha nézem egedet,
ujjaid alkotását, *a holdat
és a csillagokat, melyeket
alapítottál.

Mi az ember, hogy figye-
lemre méltatod, *és mi az
emberfia, hogy meglátoga-
tod?

Kevéssé tetted őt kisebbé
az angyaloknál, dicsőséggel
és tisztelettel koronáztad
meg, *és kezéd művei fölé
állítottad,

Lába alá vetettél minde-
neket: *minden juhot és
minden barmot, és hozzá a
mezei vadat,

Az égi madarat s a ten-
geri halat, *mely a tenger
ösvényein halad.

Uram, mi Urunk, *mily
csodálatos az egész világon
a te neved!

Dicsőség az Atyának.

Ant. Mily csodálatos a te
neved, Uram, az egész vi-
lágon.

Ant. Trónodra ültél.

9. zsoltár. I.

Uram, teljes szívemből dí-
csérlek, *hirdetem min-
den csodatettedet.

Örvendezem és ujjongok
benned, *zsoltárral dicsőí-
tem, óh Főlséges, nevedet!

Mert ellenségeim meghát-
ráltak, *színed előtt meg-
inogtak s elpusztultak.

déstruas inimicum et ultó-
rem.

Quóniam vidébo caelos
tuos, ópera digitórum tuó-
rum: *lunam et stellas,
quae tu fundásti.

Quid est homo, quod me-
mor es ejus? *aut filius
hóminis, quóniam vísitas
eum?

Minústi eum paulo mi-
nus ab Angelis, glória et
honóre coronásti eum: *et
constituisti eum super ópera
mánuum tuárum.

Omnia subjecísti sub
pédibus ejus, *oves et boves
univérsas: Insuper et pé-
cora campi.

Vólucres caeli, et pisces
maris, *qui perámbulant
sémitas maris.

Dómine, Dóminus nos-
ter, *quam admirábile est
nomen tuum in univér-
sa terra!

Glória Patri.

Ant. Quam admirábile
est nomen tuum, Dómine,
in univér-
sa terra!

Ant. Sedísti super thro-
num.

Psalmus 9. i.

Confitébor tibi, Dómine,
in toto corde meo: *nar-
rábo ómnia mirabilia tua.

Laetábor et exultábo in
te: *psallam nómini tuo,
Altíssime.

In converténdo inimicum
meum retrórsum: *infir-
mabúntur, et peribúnt a
fácie tua.

Mert felkaroltad peremet és ügyemet, *trónodra ültél s igazságosan ítéltél.

Megdorgáltad a nemzeteket, s az istentelen elveszett, *eltörölted örökön-örökre nevüket ;

Az ellen kardja végleg lehanyatlott, *rombadöntötted városaikat,

Miként a hang, úgy tűnt el emlékük. *Ime az Úr mindörökké trónol,

Ítéltre készen tartja trónusát, *és megítéli igazsággal a föld kerekességét, ki mondja a népek fölött igazságos ítéletét.

Igy lett az Úr a szegénynek menedéke, *szorongatásai között alkalmas időben segítője.

Bízzanak is benned, kik ismerik nevedet, *mert nem hagyod el, Uram, a téged keresőket.

Dicsőség az Atyának.

Ant. Trónodra ültél s igazságosan ítéltél.

Ant. Kelj fel, Uram.

9. zsoltár. II.

Zengjete az Úrnak, ki a Sionon lakik, *hirdesétek a nemzetek közt tetteit ;

Mert megemlékezett rólok, ki számonkéri a vért, *nem feledte el a szegények jajveszékését.

Könyörülj rajtam, Uram, *nézd, megalázott az ellen !

Quóniam fecisti iudicium meum et causam meam : *sedisti super thronum, qui iudicas iustitiam.

Increpasti gentes, et périit impius : *nomen eorum delésti in aetérnum, et in saeculum saeculi.

Inimici defecerunt frámeae in finem : *et civitátes eorum destruxisti.

Périit memória eorum cum sónitu : *et Dóminus in aetérnum pérmanet.

Parávit in iudicio thronum suum : *et ipse iudicábit orbem terrae in aequitáte, iudicábit pópulos in iustitia.

Et factus est Dóminus refúgium páuperi : *adjútor in opportunitátibus, in tribulatióne.

Et sperent in te qui novérunt nomen tuum : *quóniam non dereliquisti quae-réntes te, Dómine.

Glória Patri.

Ant. Sedisti super thronum, qui iudicas iustitiam.

Ant. Exsúrge, Dómine.

Psalmus 9. ii.

Psállite Dómino, qui hábitat in Sion : *annuntiáte inter gentes stúdia ejus :

Quóniam requírens sánguinem eorum recordátus est : *non est oblitus clamórem páuperum.

Miserére mei, Dómine : *vide humilitátem meam de inimicis meis.

De te fölemelsz a halál kapuiból engem, *hogy hirdessem teljes dícséretedet, Sion leányának kapuiból

Ujjongva zengjem segítségedet. *A maguk-ásta verembe süllyedtek a nemzetek,

A törben, melyet elrejtettek, *saját lábuk akadt meg.

Nyilatkozott az Úr, ítéletet tartott, *saját keze művein fennakadt a gonosz.

Térjenek az alvilágba a vétkesek, *az Istenről megfeledkezett összes nemzetek!

Mert nem marad a szegény mindvégig feledve, *nem vész el örökre a szegények reménye.

Kelj fel, Uram! Ember ne legyen elbizakodott, *színed előtt ítéletre kerüljenek a nemzetek.

Rendelj, Uram, föléjük törvényhozót, *hadd tudják meg a nemzetek, hogy csak emberek.

Dicsőség az Atyának.

Ant. Kelj fel, Uram, ember ne legyen elbizakodott.

℣. Az oroszlán szájától szabadíts meg, Uram, engem.

℞. És a bölények szarvától az én csekélységemet.

Miatyánk (csendben egészen addig :)

℣. És ne vigy minket a kísértésbe.

℞. De szabadíts meg a gonosztól.

Qui exáltas me de portis mortis, *ut annúntiem omnes laudatiónes tuas in portis filiae Sion.

Exsultábo in salutári tuo: *infixae sunt gentes in in-téritu, quem fecérunt.

In láqueo isto, quem abscondérunt, *comprehénsus est pes eórum.

Cognoscétur Dóminus iudícia fáciens: *in opéribus mánum suárum comprehénsus est peccátor.

Convertántur peccatóres in inférnum, *omnes gentes quae obliviscúntur Deum.

Quóniam non in finem obliuio erit páuperis: *patiéntia páuperum non peribit in finem.

Exsúrge, Dómine, non confortétur homo: *judicéntur gentes in conspéctu tuo.

Constitue, Dómine, legislatórem super eos: *ut sciant gentes quóniam hómines sunt.

Glória Patri.

Ant. Exsúrge, Dómine, non praeuáleat homo.

℣. De ore leónis líbera me, Dómine.

℞. Et a córnibus unicórnium humilitátem meam.

Pater noster (secreto usque ad)

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

℞. Sed líbera nos a malo.

Feloldozás.

Annak a kegyessége és irgalmassága segítsen minket, aki az Atyával és Szentlélekkel együtt él és uralkodik mindörökkön örökké. R. Amen.

Ű. Add, kérlek, uram, áldásodat.

Áldás. A mindenható Atya Isten legyen irántunk könyörületes és kegyes.

R. Amen.

Szent Leó pápa beszéde.

Negyedik olvasmány.

Itt van kedveseim, az Úr szenvedésének számunkra és az egész világ számára drága ünnepe, és nem engedí, hogy a lelki örömkéjesség között hallgassunk. Mert ámbár nehéz dolog ugyanarról az ünnepről többször méltón és megfelelő módon beszélni, a papnak még sem szabad az isteni irgalom ily nagy titkáról a hívő nép előtt hallgatnia. Az anyag ugyanis, éppen azért, mert elmondhatatlan, lehetővé teszi a beszédet, s a mondani-való sem hiányozhatik, mert sohasem lehet elég az, amit mondunk. Hajoljon meg tehát az emberi gyengeség az Isten dicsősége előtt s valahányszor az Ő irgalmasságának tetteit fejtegeti, mindannyiszor érezze alkalmatlanságát. Fáradozunk érzésünkkel, igyekez-

Absolutio.

Ipsius pietas et misericordia nos adjuvet, qui cum Patre et Spiritu Sancto vivit et regnat in saecula saeculorum.

R. Amen.

Ű. Jube, domne, benedicere.

Benedictio. Deus Pater omnipotens sit nobis propitius et clemens.

R. Amen.

Sermo sancti Leonis Papae.

Lectio iv.

Desiderata nobis, dilectissimi, et universo optabilis mundo adest festivas Domínicae passionis, quae nos inter exultationes spiritalium gaudiorum silere non pátitur. Quia etsi difficile est, de eadem sollemnitate saepius digne apteque dissérere: non est tamen liberum sacerdoti in tanto divinae misericordiae sacramento fidelibus pópulis subtrahere sermonis officium: cum ipsa materia ex eo quod est ineffabilis, fandi tributum facultatem; nec possit deficere quod dicatur, dum numquam potest satis esse quod dicitur. Succumbat ergo humana infirmitas gloriae Dei, et in explicandis operibus misericordiae ejus, imparem se semper inveniat. Laboramus sensu, haereamus ingenio, deficiamus eló-

zünk értelmünkkel, merítsük ki ékesszólásunkat : jó, ha nekünk még az is kevés, amit helyesen érzünk az Úr felségéről. *Ÿ. Te pedig, Uram...*

R. Elzárta utaimat az elenség, lesett reám, mint az oroslán a rejtekhelyén, eltöltött s megrészegített a keserőséggel : a halál vermébe vitték le éltetem s követ állítottak elém. *Lásd meg, Uram, gonoszágukat és vállald el lelkem ügyét, én életem védője. *Ÿ. Nevet rajtam az én egész népem, gúnydalt énekel egész nap. Lásd meg.*

Ÿ. Add, kérlek, uram, áldásodat.

Áldás. Adja meg nekünk Krisztus az örök élet örömeit. *R.* Amen.

Ötödik olvasmány.

Noha ugyanis a próféta azt mondja : Keressétek az Urat és megerősödtök, keressétek szüntelenül színe — mégsem szabad senkinek sem azt gondolnia, hogy teljesen meg is találja azt, amit keres, hogy abba ne hagyja a sietést az, aki elmulasztotta az elindulást. Már pedig az Isten valamennyi műve közül, melyben az emberi csodálkozás figyelme fárad, vajjon mi gyönyörködteti és mi haladja meg jobban értelmünk működését, mint a Megváltó szenvedése? *Ó,*

quio : bonum est, ut nobis parum sit, quod etiam recte de Dómini majestáte sentimus. Ÿ. Tu autem, Dómine...

R. Conclúsit vias meas inimicus, insidiátor factus est mihi sicut leo in abscondito, replévit et inebriávit me amaritudíne : deduxerunt in lacum mortis vitam meam, et posuerunt lapidem contra me. *Vide, Dómine, iniquitátes illórum : et júdica causam ánimae meae, defensor vitae meae. *Ÿ. Factus sum in derisum omni pópulo meo, cánticum eórum tota die. Vide.*

Ÿ. Jube, domne, benedícere.

Benedictio. Christus perpetuae det nobis gáudia vitae. *R.* Amen.

Lectio v.

Dicente enim Prophéta : Quaérite Dóminum, et confirmámini, quaérite fáciem ejus semper ; némini praesuméndum est, quod totum quod quaerit, invenerit, ne désinat propinquáre, qui cessárit accédere. Quid autem inter ómnia ópera Dei, in quibus humanae admiratiónis fatigáitur inténtio, ita contemplatió nem mentis nostrae et oblectat et súperat, sicut pássio Salvatóris? Qui ut humánum genus vinculis mortíferae praevaricatiónis absolveret, et saeviénti diá-

hogy az emberi nemet a haláltokozó törvénszegés bilincseitől megszabadítsa, a dühöngő ördög előtt felségének hatalmát elrejtette s a mi csekélységünk gyengeségét állította eléje. Ha ugyanis ez a kegyetlen és kevély ellenség az Isten irgalmasságának szándékát meg tudhatta volna, akkor a zsidók lelkét szelídséggel mérsékelte volna és igazságtalan gyűlölködéssel nem tüzelte volna, hogy el ne veszítse valamennyi foglyának szolgálatát, míg Annak szabadságát üldözi, aki semmivel sem tartozott neki. *Ű. Te pedig, Uram...*

R. Ments meg engem, Isten, mert a vizek a lelkemig hatoltak, ne fordítsd el arcodat tőlem. *Mert szorongatásban van részem, hallgass meg engem, Uram, én Istenem. *Ű.* Ügyelj lelkemre és szabadítsd meg: ellenségeim miatt ments meg engem. Mert.

Ű. Add, kérélek, uram, áldásodat.

Áldás. Az Ő szeretetének tüzeit gyullassza fel szívünkben az Isten.

R. Amen.

Hatodik olvasmány.

Megcsalta tehát őt saját gonoszsága. Halálra juttatta az Isten fiát, de ez az emberek valamennyi fiának javára szolgált. Kiontotta az igaz vért, de az engesztelést nyújtott a világgért s váltságdíj és ital

bolo poténtiam suae majestatis occuluit, et infirmitatem nostrae humilitatis objecit. Si enim crudélis et supérbus inimicus consilium misericórdiae Dei nosse potuisset, Judaeorum ánimos mansuetúdone pótius temperáre, quam injústis ódiis studuisset accéndere: ne ómnium captivórum amitteret servitútem, dum nihil sibi debéntis perséquitur libertátem. *Ű.* Tu autem, Dómine...

R. Salvum me fac, Deus, quóniam intravérunt aquae usque ad ánimam meam: ne avértas fáciem tuam a me; *Quóniam tribulor, exáudi me, Dómine, Deus meus. *Ű.* Inténde ánimae meae, et libera eam: propter inimícos meos éripe me. Quóniam.

Ű. Jube, domne, benedícere.

Benedictio. Ignem sui amóris accéndat Deus in córdibus nostris.

R. Amen.

Lectio vi.

Fefellit ergo illum malignitas sua, intulit supplicium Filio Dei, quod cunctis filiis hóminum in remédium verterétur. Fudit sanguinem justum, qui reconciliándo mundo et prétium esset et póculum.

lett. Az Úr vállalta, amit akaratának elhatározásából maga választott. Kiszolgáltatta magát a dühöngők istentelen kezének, de azok, míg saját vétkükön fáradtak, a Megváltónak tettek szolgálatot. Ő pedig gyilkosai iránt is oly kegyesen érzett, hogy a keresztről is arra kérte atyját, ne álljon bosszút érte, hanem bocsásson meg nekik. *Ÿ. Te pedig, Uram...*

R. Ne légy hozzám, Uram, idegen, irgalmazz nekem a gonosz napon, valljanak szégyent mindazok, akik üldöznek engem *és ne vallják szégyent én. *Ÿ. Valljanak szégyent ellenségeim mind, kik életemre törnek. És. Ne légy.*

Harmadik nocturnus.

Ant. Miért, Uram?

9. zsoltár. III.

Miert távoztál el, Uram, oly messzire? *Miért tekintesz félre a szorongatás idején?

Tűz égeti a szegényt, míg a gonosz kevélykedik, *fogják meg őket saját kigondolt terveik!

Hisz dicsekszik lelke kívánságaival a gonosz, *és boldognak mondják az istentelent.

Az Urat a bűnös ingerli, *nagy haragjában nem keresi.

Suscépit Dóminus, quod secúndum propósitum suae voluntátis elégit. Admisit in se impias manus furéntium: quae dum próprio incúmbunt scéleri, famulatae sunt Redemptóri. Cujus étiam circa interfectóres suos tanta erat pietátis afféctio, ut de Cruce súpplicans Patri, non se vindicári, sed illis postuláret ignósci. Ÿ. Tu autem, Dómine...

R. Noli esse mihi, Dómine, aliénus: parce mihi in die mala; *confundántur omnes qui me persequúntur, *Et non confundar ego. Ÿ. Confundántur omnes inimíci mei, qui quaerunt ánimam meam. Et. Noli.*

In III Nocturno.

Ant. Ut quid, Dómine.

Psalmus 9. iii.

Ut quid, Dómine, recessísti longe, *déspicis in opportunitátibus, in tribulatióne?

Dum supérbit impius, incénditur pauper: *comprehendúntur in consíliis quibus cógitant.

Quóniam laudátur peccátor in desidériis ánimae suae: *et iníquus benedícitur.

Exacerbávit Dóminum peccátor, *secúndum multitudinem irae suae non quaeret.

Előtte nincsen Isten,
*utal szennyesek minden
időben.

Messze vannak tőle íté-
leteid, *mind leigazza ellen-
ségeit.

Mert így szól szívében :
*Én meg nem ingok, nem-
zedékről nemzedékre baj
nélkül maradok.

Szája csupa átok, keserű-
ség, álnokság, *nyelve alatt
fájdalom és gonzság.

Gazdagokkal lesben ül a
rejtekekben, *hogy megölje
az ártatlant.

Szeme kémleli a szegényt,
*mint barlangjában az
oroszlán, leskelődik rejte-
kén.

Leskelődik, hogy a sze-
gényt megragadja, *hogy a
szegényt megragadja s ma-
gával hurcolja.

Hálójával leteríti, *s ha
leroskadnak s összeesnek,
hatalmába keríti a szegé-
nyeket.

Mert így szól szívében :
Megfeledkezett róluk az Is-
ten ! *Elfordította arcát és
nem látja többé őket !

Dicsőség az Atyának.

Ant. Miért távoztál el,
Uram, oly messzire.

Ant. Kelj föl.

9. zsoltár. IV.

Kelj föl, Uram, Isten !
Emeld föl kezedet, *ne
feledd el a szegényeket !

Miért gúnyolja a gonosz

Non est Deus in conspectu
ejus : *inquinatae sunt viae
illius in omni tempore.

Auferuntur iudicia tua a
facie ejus : *omnium inimi-
corum suorum dominabitur.

Dixit enim in corde suo :
*Non movébor a genera-
tione in generationem sine
malo.

Cujus maledictione os ple-
num est, et amaritudine,
et dolo : *sub lingua ejus
labor et dolor.

Sedet in insidiis cum
divitibus in occultis, *ut
interficiat innocentem.

Oculi ejus in páuperem
respiciunt : *insidiatur in
abscondito, quasi leo in
spelunca sua.

Insidiatur ut rápiat páu-
perem : *rápere páuperem,
dum átrahit eum.

In láqueo suo humiliabit
eum : *inclinabit se, et
cadet, cum dominátus fuerit
páuperem.

Dixit enim in corde suo :
Oblitus est Deus, *avertit
faciem suam ne vídeat in
finem.

Glória Patri.

Ant. Ut quid, Dómine,
recessisti longe?

Ant. Exsúrge.

Psalmus. 9. iv.

Exsúrge, Dómine Deus,
Exaltétur manus tua :
*ne obliviscáris páuperum.
Propter quid irritávit im-

az Istent? *Miért mondja szívében: Nem büntet!

Látod, hiszen te figyeled a kint s a gyötrelmet, *juttasd tehát tenkezedbe őket!

Magát a szegény tereád bízza, *az árvának te vagy a segítője.

Törd össze a bűnösnek s a gonosznak karját, *keresék csak gonosztettét, de meg ne találják!

Uralkodjék az Úr örökön-örökké, *pusztuljatok országából, ti nemzetek.

A szegények kívánságát az Úr meghallgatta, *szívük óhajtását füled meghallotta,

Hogy árvának és elnyomottnak igazságot tégy, *s ember többé a földön el ne bizakodjék.

Dicsőség az Atyának.

Ant. Kelj fel, Uram, Istenem, emeld föl kezedet!

Ant. Igaz az Úr.

10. zsoltár.

Az Úrban bízom én. Hogyan mondhatjátok nekem: *menekülj, mint madár a hegyekbe?

Mert ím a bűnösök kifizetik az íjat, tegezbe rakják nyilaikat, *hogy lenyilazzák a sötétben az egyes szívűeket.

Ha semmibe sem veszik végzéseidet, *az igaz akkor mit tehet?

Szent templomában van

pius Deum? *dixit enim in corde suo: Non requíret.

Vides quóniam tu labórem et dolórem consideras: *ut tradas eos in manus tuas.

Tibi derelictus est pauper: *órphano tu eris adiutor.

Cóntere bráchium peccatóris et maligni: *quaerétur peccátum illius, et non inveniétur.

Dóminus regnábit in aetérnum, et in saeculum saeculi: *peribitis, gentes, de terra illius.

Desidérium páuperum exaudivit Dóminus: *praeparatiónem cordis eórum audivit auris tua.

Judicáre pupillo et húmili, *ut non appónat ultra magnificáre se homo super terram.

Glória Patri.

Ant. Exsúrge, Dómine Deus, exaltétur manus tua.

Ant. Justus Dóminus.

Psalmus 10.

In Dómino confido: quómo modo dicitis animae meae: *Trásmigra in montem sicut passer?

Quóniam ecce peccatóres intendérunt arcum, paravérunt sagittas suas in pháetra, *ut sagittent in obscúro rectos corde.

Quóniam quae perfecísti, destruxérunt: *justus autem quid fecit?

Dóminus in templo

az Úr, *áll az egekben az Úr trónusa.

Szeme a szegényre tekint, *szempillái vizsgálják az emberek fiait.

Vizsgálja az Úr az igazat s az istentelent, *s ötlekét gyűlöli, ki gonosztságot szeret.

Tőröket hullat a bűnösökre, *tűz, kén és szélvihar lesz kelyhük osztályrésze.

Mert igaz az Úr s az igazságot kedveli, *arca az igazságot nézi.

Dicsőség az Atyának.

Ant. Igaz az Úr s az igazságot kedveli.

Ű. Ne pusztítsd el Isten, a gonoszokkal lelkemet R. és a vér embereivel életemet.

Miatyánk (csendben egészen addig)

Ű. És ne vígy minket a kísértésbe.

R. De szabadíts meg a gonosztól.

Feloldozás.

Bűneink bilincseitől oldjon fel minket a mindenható és irgalmas Úr.

R. Amen.

Ű. Add, kérlek, uram, áldásodat.

Áldás. Az evangélium olvasása szolgáljon megszabadításunkra és oltalmunkra. R. Amen.

sancto suo, *Dóminus in caelo sedes ejus :

Oculi ejus in páuperem respiciunt : *pálpebrae ejus interrogant filios hóminum.

Dóminus interrogat justum et impium : *qui autem diligit iniquitatem, odit animam suam.

Pluet super peccatores láqueos : *ignis, et sulphur, et spíritus procellárum pars cálicis eórum.

Quóniam justus Dóminus, et justitias diléxit : *aequitatem vidit vultus ejus.

Glória Patri.

Ant. Justus Dóminus, et justitiam diléxit.

Ű. Ne perdas cum impiis, Deus, animam meam. R. Et cum viris sánguinem vitam meam.

Pater noster (secreto usque ad)

Ű. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

Absolutio.

A vinculis peccatorum nostrórum absolvat nos omnipotens et miséricors Dóminus.

R. Amen.

Ű. Jube, domne, benedícere.

Benedictio. Evangélica léctio sit nobis salus et protéctio. R. Amen.

Olvasmány a szent evangéliumból Máté szerint.

Hetedik olvasmány.

21, 1—9.

Az időben: Mikor Jézus Jeruzsálemhez közeledt és Betfagéba ért az Olajfák hegyéhez, akkor elküldte két tanítványt, mondván nekik. És a többi.

Szent Ambrus püspök magyarázata.

Luk. 9. könyv.

Szép volt, hogy amikor az Úr a zsidókat elhagyta, hogy a pogányok lelkében vegyen lakást magának, felment a templomba. Ez ugyanis az az igaz templom, amelyben nem a betű szerint, hanem lélekben imádják az Urat. Ez az Isten temploma, melyet nem a kövek szerkezete, hanem a hit sorozata alapozott meg. Elhagyja tehát azokat, akik gyűlölték, s azokat választja, akik majd szeretik őt. Azért ment pedig az Olajfák hegyéhez, hogy az erény magaslatán elültesse azokat az olajfa csemetéket, amelyeknek anyja a felülvaló Jeruzsálem. Ezen a hegyen ő a mennyei földműves, hogy mindazok, akik az Úr házának palántái, elmondhassák: Én pedig olyan vagyok, mint a termékeny olajfa az Úr házában. *Ÿ*. Te pedig, Uram...

R. Az Úr velem van, mint vitéz harcos, azért üldöztek engem s megérteni nem

Lectio sancti Evangelii secundum Matthaeum.

Lectio vii.

Cap. 21, 1—9.

In illo tempore: Cum appropinquasset Jesus Ierosolymis, et venisset Bethphage ad montem Oliveti: tunc misit duos discipulos, dicens eis. Et reliqua.

Homília sancti Ambrósii Episcopi.

Liber 9 in Lucam.

Pulchre, relictis Iudaéis, habitaturus in affectibus gentium, templum Dominus ascendit. Hoc enim templum est verum, in quo non in littera, sed in spiritu Dominus adoratur. Hoc Dei templum est, quod fidei series, non lapidum structura fundavit. Deseruntur ergo qui oderant: eliguntur qui amatúri erant. Et ideo ad montem venit Oliveti, ut novellas oleas in sublími virtúte plantaret, quarum mater est illa, quae sursum est, Jerúsalem. In hoc monte est ille caeléstis agricola, ut plantáti omnes in domo Dei possint viritim dicere: Ego autem sicut olíva fructífera in domo Dómini. *Ÿ*. Tu autem, Dómine...

Én pedig olyan vagyok, mint a termékeny olajfa az Úr házában. *Ÿ*. Te pedig, Uram...

R. Dominus mecum est tamquam bellátor fortis; propterea persecúti sunt

tudtak. Uram, te vizsgálod a veséket és szíveket. *Eléd tártam ügyemet. *Ű.* Láttad, Uram, gonoszágukat irántam, karold fel ügyemet. Eléd.

Ű. Add, kérlek, uram, áldásodat.

Áldás. Az Isten segítsége maradjon velünk mindenkoron. *R.* Amen.

Nyolcadik olvasmány.

Ahegy talán maga Krisztus. Ki más hoz ugyanis olyan olajfákról termést, melyek nem az olajbogyók bősége alatt görnyedeznek, hanem a lélek bőségétől termékeny pogányok alatt? Ő az, aki által felmegyünk, s akihez felmegyünk. Ő az ajtó, ő az út, őt nyitják ki s ő nyit ki, ő rajta zörgetnek a bemenők s őt imádják hívei. A helységben volt tehát és megkötve volt a szamárral együtt; nem lehetett eloldani, csak az Úr parancsára. Eloldotta az apostolok keze. Amilyen a tett, amilyen az élet, olyan a kegyelem. Légy olyan te is, hogy a megkötözötteket feloldozhassd. *Ű.* Te pedig, Uram...

R. Azt mondták magukban az istentelének, nem helyesen gondolkodva: Vegyük körül az igazat, mert ellenkezik cselekedeteinkkel; azt állítja, hogy az Isten tudománya van benne, Is-

me, et intelligere non poterunt; Dómine, probas renes et corda: *Tibi revelávi causam meam. *Ű.* Vidísti, Dómine, iniquitátes eórum advérsum me: júdica júdicium meum. Tibi.

Ű. Jube, domne, benedícere.

Benedictio. Divinum auxiliium máneat semper nobiscum. *R.* Amen.

Lectio viii.

Et fortásse ipse mons Christus est. Quis enim álius tales fructus ferret oleárum, non curvescéntium ubertáte bacárum, sed spíritus plenítúdiine géntium fecundárum? Ipse est, per quem ascéndimus, et ad quem ascéndimus. Ipse est jánuus, ipse est via, qui aperitur, et qui áperit: qui pulsáatur ab ingrediéntibus, et ab eméritis adoráatur. Ergo in castélló erat, et ligátus erat pullus cum ásina: non póterat solvi nisi jussu Dómini. Solvit eum manus apostólica. Talis actus, talis vita, talis grátia. Esto talis et tu, ut possis ligátus sólvere. *Ű.* Tu autem, Dómine...

R. Dixérunt ímpii apud se, non recte cogitátes: Circumveniámus justum, quóniam contrárius est opéribus nostris; promíttit se sciéntiam Dei habére, Fílium Dei se nóminat, et

ten fiának nevezi magát s azzal dicsekszik, hogy Isten az atyja. *Lássuk, igazak-e beszédei? Ha valóban Isten fia ő, szabadítsa meg őt az Isten a kezünk-ből: rút halálra kárhozzatjuk őt. *Ű.* Fecsegőknek tart ő minket s távoltartja magát utainktól, mint valami tisztátalanságtól, s többre becsüli az igazak jövőendő sorsát. Lássuk.

Ű. Add, kérlek, uram, áldásodat.

Áldás. A menny lakóinak társaságába juttasson el minket az angyalok királya. *R.* Amen.

Kilencedik olvasmány.

Most pedig fontoljuk meg, kik voltak azok, akiket a tévedés felfedezése után a paradicsomból kiűztek és a helységbe száműztek. És látod, hogy azokat, akiket a halál kiűzött, miként hívta vissza az élet. Ezért van az, hogy Máténál a szamárvemhéről és az anyaszamárról olvasunk: hogy mivel a két emberben mindkét nem kiűzetett, a két állatban mindkét nem visszahivassék. Ott tehát az anyaszamárral mintegy a tévedésbe esett Évát jelképezi, emitt pedig a szamárvemhével a pogány népek összességét fejezi ki. Ő az anyaszámár vemhére ül, még pedig, jól jegyezd meg, olyanra ül, amelyen még

gloriátur patrem se habére Deum: *Videamus, si sermónes illius veri sunt; et si est vere Fílius Dei, liberet eum de mánibus nostris: . morte turpíssima condemnemus eum. *Ű.* Tamquam nugáces aestimáti sumus ab illo, et ábstinet se a viis nostris tamquam ab immundítiis: et praeferit novíssima justórum. Videamus.

Ű. Jube, domne, benedícere.

Benedictio. Ad societátem civium supernórum perdúcat nos Rex Angelórum. *R.* Amen.

Lectio ix.

Nunc consideremus qui N úerint illi, qui, errore detecto, de paradíso ejécti, in castéllum sint relegáti. Et vides, quemádmódu, quos mors expúlerat, víta revocáverit. Et ideo secúndum Matthaéum, et ásinam et pullum légimus: ut, quia in duóbus homínibus utérque úerit sexus expúlsus, in duóbus animálibus sexus utérque revocétur. Ergo illic in ásina matre quasi Hevam figurávit erróris: hic autem in pullo generalitátem pópuli gentíllis exprésit; et ideo pullo sedétur ásinae. Et bene, in quo nemo sedit: quia nullus, ántequam Christus, natiónum pópulos vocávit ad Ecclésiám. Dénique secúndum

senki sem ült, mert Krisztus előtt senkisémet hívta a pogány népeket az Egyházba. Ezért mondja ezt

Márk így: Amelyen még senki sem ült az emberek közül.

☩. Te pedig, Uram...

R. Körülvettek engem hazug férfiak, ok nélkül osztoroztak engem. *De te, Uram, én védőm, állj boszszút értem. ☩. Mert közel van a sanyarúság és nincs, aki segítsen. De. Körülvettek.

Ezután azonnal kezdjük a Laudest.

Marcum sic habes: Quem nemo adhuc sedit hóminum.

☩. Tu autem Dómine...

R. Circumdedérunt me viri mendáces; sine causa flagéllis cecidérunt me: *Sed tu, Dómine defénsor, vindica me. ☩. Quóniam tribulatio próxima est, et non est qui ádjuvet. Sed. Circumdedérunt.

Dicto ultimo Responsorio statim incipiúntúr Laudes.

Ha a zsolozsmát magunkban mondjuk, a Matutinum után a zsolozsmát félbe is szakíthatjuk. Ez esetben hozzátesszük:

☩. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Mindenható, örök Isten... 42. old.

Utána:

☩. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

☩. Mondjunk áldást az Úrnak.

R. Hála legyen az Istennek.

☩. A megholt hívek Isten irgalmasságából békeességben nyugodjanak.

R. Amen.

Miatyánk (végig csendben).

A nyilvános zsolozsmában a Matutinumot a Laudestől elválasztani nem lehet.

In privata vero recitatione Matutinum a Laudibus separari potest; quo in casu, post ultimum Responsorium dicitur:

☩. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spírítu tuo.

Orémus. Omnipotens, sempiternus Deus... pag. 42.

Post Orationem additur:

☩. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spírítu tuo.

☩. Benedicámus Dómino.

R. Deo grátias.

☩. Fidélium ánimae per misericórdiam Dei requiescant in pace.

R. Amen.

Deinde dicitur Pater noster totum secreto.

In publica vero recitatione Matutinum in Choro a Laudibus separari non potest.

A Laudesre.

Ha a Matutinum után a zsolozsmát félbeszakítottuk, a Laudes előtt csendben egy Miatyánkot és Üdvözlégyet mondunk. Egyébként közvetlenül kezdjük, úgy, ahogy következik:

℣. Gondolj, Isten, segítségemre.

℞. Siess, Uram, támogatósamra.

Dicsőség. Miképen.

Dícséret neked, Uram, örök dicsőség királya.

Ant. Az Úr, az Isten.

50. zsoltár.

Könyörülj rajtam, Isten, *nagy irgalmad szerint.

Töröld el gonoszágomat, *nagy könyörületességed szerint.

Moss engem tisztára vétkeimtől, *tisztíts meg engem bűnömtől.

Gonoszágomat elismerem, *és bűnöm előttem van szüntelen.

Egyedül ellened vétkeztem, s ami előtted gonosz, azt cselekedtem, *hogy igaznak bizonyulj beszédedben, s diadalmaskodjál ítéletedben.

Ime, gonoszágban fogantattam, *és bűnökben fogant engem az én anyám.

Ime, te az igazságot szereted; *bölcse séged elrej-

Ad Laudes.

Si Laudes extra Chorum separantur a Matutino, ante eas dicitur secreto Pater noster et Ave Maria; secus absolute incipiuntur, ut sequitur:

℣. Deus, in adiutorium meum intende.

℞. Dómine, ad adiuvandum me festína.

Glória Patri. Sic ut erat. Laus tibi, Dómine, Rex aeternae glóriae.

Ant. Dóminus Deus.

Psalmus 50.

Miserére mei, Deus, *secundum magnum misericórdiam tuam.

Et secundum multitudinem miserationum tuarum, *dele iniquitatem meam.

Amplius lava me ab iniquitate mea: *et a peccato meo munda me.

Quóniam iniquitatem meam ego cognosco: *et peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccávi, et malum coram te feci: *ut justificéris in sermónibus tuis, et vincas cum iudicáris.

Ecce enim, in iniquitatibus concéptus sum: *et in peccátis concépit me mater mea.

Ecce enim, veritatem dilexisti: *incerta et occulta

tett titkait kinyilatkoztatad nekem.

Hints meg engem izsóppal, hogy tiszta legyek, *moss meg engem, hogy a hónál fehérebb legyek.

Add, hogy örömet és vidámságot halljak, *megtört csontjaim hadd ujjongjanak.

Fordítsd el bűneimtől arcodat, *töröld el minden gonoszságomat.

Tiszta szívet teremts belém, Isten, *s újítsd meg az igaz lelket bensőmben.

Szined elől el ne vess engem, *szent lelkedet meg ne vond tőlem.

Add vissza nekem örvedetes segítségedet, *és fejedelmi lélekkel erősíts meg engem.

Hadd tanítsam utaidra a bűnösöket, *hogy hozzád térjenek az istentelenek.

Szabadíts meg a vértől, Isten, szabadító Istenem, *hogy ujjongva hirdesse igazságodat nyelvem.

Uram, nyisd meg ajkamat, *hadd hirdesse szájam dicséretedet.

Hiszen, ha véres áldozatot kívánnál, bizonytal megadnám; *de te égő áldozatokban nem leled kedvedet.

A töredelmes lélek áldozat az Istennek, *a töredelmes, alázatos szívet, Isten, nem veted meg!

Tégy jót, Uram, jóságodban a Sionnal, *hogy felépüljenek Jeruzsálem falai.

sapiéntiae tuae manifestásti mihi.

Aspérges me hyssópo, et mundábor: *lavábis me, et super nivem dealbábor.

Audítui meo dabis gáudium et laetítiam: *et exsultábunt ossa humiliáta.

Avérte faciém tuam a peccátis meis: *et omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me, Deus: *et spíritum rectum innova in viscéribus meis.

Ne projicias me a facie tua: *et spíritum sanctum tuum ne áuferas a me.

Redde mihi laetítiam salutáris tui: *et spírítu principáli confírma me.

Docébo iníquos vias tuas: *et impii ad te converténtur.

Líbera me de sanguínibus, Deus, Deus salutis meae: *et exsultábit lingua mea justítiam tuam.

Dómine, lábia mea apéries: *et os meum annuntiábit laudem tuam.

Quóniam si volúisses sacrificium, dedíssem úti-que: *holocáustis non delectáberis.

Sacrificium Deo spíritus contribulátus: *cor contrítum, et humiliátum, Deus, non despicies.

Benígne fac, Dómine, in bona voluntáte tua Sion: *ut aedificéntur muri Jerúsalem.

Akkor majd kedvedet leled igaz áldozatban, ajándékokban, egészen eléggő áldozatokban; *akkor majd fiatal bikákat tesznek oltárodra.

Dicsőség az Atyának.

Ant. Az Úr, az Isten, az én segítőm, azért nem valok én szégyent.

Ant. Körülvettek.

117. zsoltár.

Magasztaljátok az Urat, mert jó, *mert irgalma örökkévaló.

Mondja tehát Izrael, hogy jó, *hogy irgalma örökkévaló.

Mondja tehát Áron háza, *hogy irgalma örökkévaló.

Mondják tehát, kik félik az Urat, *hogy irgalma örökkévaló.

Szorogatásomban segítségül hívtam az Urat, *s az Úr meghallgatott és tágas térre vezetett.

Az Úr az én segítőm, nem félek, *ember mit árt-hatna nekem?

Az Úr az én segítőm, *s én lenézhetem ellenségeimet.

Jobb az Úrban bízni, *mint emberben reménykedni.

Jobb az Úrban bizakodni, *mint fejedelmekben reménykedni.

Mind körülvettek engem a nemzetek, *De én az Úr nevében diadalmaskodtam rajtuk!

Tunc acceptábis sacrificium justitiae, oblatiões, et holocáusta: *tunc impónent super altáre tuum vítulos.

Glória Patri.

Ant. Dóminus Deus auxiliátor meus: et ideo non sum confúsus.

Ant. Circumdántes.

Psalmus 117.

Confitémini Dómino quóniam bonus: *quóniam in saéculum misericórdia ejus.

Dicat nunc Israel quóniam bonus: *quóniam in saéculum misericórdia ejus.

Dicat nunc domus Aaron: *quóniam in saéculum misericórdia ejus.

Dicant nunc qui timent Dóminum: *quóniam in saéculum misericórdia ejus.

De tribulatiõe invocávi Dóminum: *et exaudivit me in latitúdine Dóminus.

Dóminus mihi adjútor: *non timébo quid fáciat mihi homo.

Dóminus mihi adjútor: *et ego despíciam inimícos meos.

Bonum est confídere in Dómino, *quam confídere in hómine:

Bonum est speráre in Dómino, *quam speráre in princípibus.

Omnes gentes circuiérunt me: *et in nómine Dómini quia ultus sum in eos.

Körülvettek, bizony körülvettek engem, *de én az Úr nevében diadalmaskodtam rajtuk!

Körülvettek engem, mint a méhek, de kialudtak, mint a tűz a tövisekben, *mert az Úr nevében diadalmaskodtam rajtuk!

Meglöktek, és megtántorodtam, hogy elessem, *de az Úr felfogott engem!

Az Úr az én erőm és dicséretem, *Ő lett az én segítségem.

Ujjongás és diadal szava *hangzik az igazak sátraiban.

Az Úr jobbjá győzelmet szerzett, az Úr jobbjá felmagasztalt engem, *az Úr jobbjá győzelmet szerzett.

Nem halok meg, hanem élek, *és hirdetem az Úr tetteit.

Az Úr engem nagyon megfenyített, *de a halálnak át nem engedett.

Nyissátok meg előttem az igazság kapuit, hadd lépjek be rajtuk, hogy dicsérjem az Urat. *Ez az Úr kapuja, az igazak belépnek rajta.

Hálát adok neked, hogy meghallgattál engem, *és segítségemmé lettél.

A kő, melyet az építők elvetettek, *szegletkövé lett.

Az Úrnak műve ez, *csodálatos a mi szemünkben.

Ez az a nap, amelyet az

Circumdántes circumdédérunt me: *et in nómine Dómini quia ultus sum in eos.

Circumdedérunt me sicut apes, et exarsérunt sicut ignis in spinis: *et in nómine Dómini quia ultus sum in eos.

Impulsus evérsus sum ut cáderem: *et Dóminus suscépit me.

Fortitúdo mea, et laus mea Dóminus: *et factus est mihi in salútem.

Vox exsultatiónis, et salutis *in tabernaculis justórum.

Déxtera Dómini fecit virtútem: déxtera Dómini exaltávit me, *déxtera Dómini fecit virtútem.

Non móriar, sed vivam: *et narrábo ópera Dómini.

Castigans castigávit me Dóminus: *et mortí non trádidit me.

Aperíte mihi portas justítiae, ingressus in eas confitébor Dómino: *haec porta Dómini, justí intrábunt in eam.

Confitébor tibi quóniam exaudísti me: *et factus es mihi in salútem.

Lápidem, quem reprobavérunt aedificántes: *hic factus est in caput ánguli.

A Dómino factum est istud: *et est mirábile in óculis nostris.

Haec est dies, quam fecit

Úr megszabott, *ujjongjunk és vigadjunk rajta.

Nyújts, óh Uram, segítséget, Adj, óh Uram, jó sikert! *Áldott, ki az Úr nevében jó!

Áldunk az Úr házából titeket. *Isten az Úr: derítsen fel minket.

Alljatok sort az ünnepi lombokkal *egészen az ol-társzarvakig.

Istenem vagy te, hálát adok neked, *Istenem vagy te, magasztallak téged.

Hálát adok neked, hogy meghallgattál engem, *és segítségemmé lettél.

Áldjátok az Urat, mert jó, *mert irgalma örökkévaló.

Dicsőség az Atyának.

Ant. Körülvettek, bizony körülvettek engem, de én az Úr nevében diadalmaskodom rajtuk.

Ant. Védd meg ügyemet.

62. zsoltár.

Isten, én Istenem, *virradatkor tehozzád ébredék.

Reád szomjazik a lelkem, *utánad oly nagyon sóvárog a testem

E puszta, úttalan, víztelen vidéken. *Bárcsak megjelenhetnék előtted a szent helyen, és láthatnám hatalmat és dicsőségedet!

Hisz irgalmad jobb, mint az élet, *ajkam hadd dicsérjen téged.

Áldani akarlak, amíg csak

Dóminus: *exsultemus, et laetémur in ea.

O Dómine, salvum me fac, o Dómine, bene prosperare: *benedictus qui venit in nómine Dómini.

Benedíximus vobis de domo Dómini: *Deus Dóminus, et illúxit nobis.

Constitúite diem sollémnem in condénsis, *usque ad cornu altáris.

Deus meus es tu, et confitébor tibi: *Deus meus es tu, et exaltábo te.

Confitébor tibi quóniam exaudísti me: *et factus es mihi in salútem.

Confitémini Dómino quóniam bonus: *quóniam in saéculum misericórdia ejus.

Glória Patri.

Ant. Circumdántes circumdedérunt me, et in nómine Dómini vindicábor in eis.

Ant. Júdica causam meam.

Psalmus 62.

Deus, Deus meus, *ad te de luce vígilo.

Sitívit in te ánima mea, *quam multipliciter tibi caro mea.

In terra desérta, et in via, et inaquósa: *sic in sancto appáruí tibi, ut vidérem virtútem tuam, et glóriam tuam.

Quóniam mélior est misericórdia tua super vitas: *lábía mea laudábunt te.

Sic benedicam te in vita

élek, *és nevedben emelem fel kezemet.

Szinte zsírral és kövérséggel telik el a lelkem, *s ujjongó ajakkal mond szájam dicséretet,

Ha reád gondolok nyugvó helyemen, ha reggelenkint rólad elmélkedem. *Hisz te majd megsegítesz engem,

És szárnyad árnyékában örvendezhetem; lelkem tehozzád tapad, *és jobbod erősen tart engem.

Ők pedig hiába törnek életemre, lesüllyednek a föld mélységeibe, *kard hatalmában kerülnek, sakálók osztályrésze lesznek.

Örvendezik akkor majd a király az Istenben, kik reá esküsznek, diadalmaskodnak valamennyien, *mert elnémul a szája azoknak, kik gonoszat beszélnek.

Dicsőség az Atyának.

Ant. Vedd meg ügyemet, vedd meg, hiszen te hatalmas vagy, Uram.

Ant. Az angyalokkal.

A három ifjú éneke.

Dán. 3, 52—57.

Aldott vagy, Urunk, Atyáink Istene! *dicséretreméltó, dicsőséges és fölötte magasztos mindörökké,

És áldott a te dicsőséges szent neved, *dicséretreméltó, és felette magasztos mindenkoron.

Áldott vagy dicsőséged szent templomában, *fe-

mea: *et in nómine tuo levábo manus meas.

Sicut ádipe et pinguédine repleátur ánima mea: *et lábiis exsultatiónis laudábit os meum.

Si memor fui tui super stratum meum, in matutinis meditábor in te: *quia fuisti adjútor meus.

Et in velamento alárum tuárum exsultábo, adhaésit ánima mea post te: *me suscépit dextera tua.

Ipsi vero in vanum quaesiérunt ánimam meam, introíbunt in inferióra terrae *tradéntur in manus gládii, partes vúlpium erunt.

Rex vero laetábitur in Deo, laudabúntur omnes qui jurant in eo: *quia obstrúctum est os loquéntium iniqua.

Glória Patri.

Ant. Júdica causam meam: defénde, quia potens es, Dómine.

Ant. Cum Angelis.

Canticum trium Puerorum.

Dan. 3, 52—57.

Benedictus es, Dómine, Deus patrum nostrórum: *et laudábilis, et glóriósus, et superexaltátus in saécula.

Et benedíctum nomen glóriæ tuæ sanctum: *et laudábile, et superexaltatum in ómnibus saéculis.

Benedictus es in templo sancto glóriæ tuæ: *et

lette dicséretreméltó és felette dicsőséges mindörökké.

Áldott vagy királyi trónodon, *felette dicséretes és felette magasztos mindörökké.

Áldott vagy, ki a mélységeket szemléled s a kerubok fölött trónolsz, *dicséretreméltó és felette magasztos mindörökké.

Áldott vagy az ég erőségében, *dicséretreméltó és dicsőséges mindörökké.

Áldjátok az Urat, az Úrnak művei mindnyájan, *dicsérjétek és felette magasztaljátok őt mindörökké.

Dicsőség az Atyának.

Ant. Az angyalokkal és az ifjakkal együtt hűeknek találtassunk, s a halál legyőzőjének kiáltssuk: Hoszanna a magasságban.

Ant. Valljanak szégyent.

148. zsoltár.

Dicsérjétek az Urat az egekből, *dicsérjétek őt a magasságban!

Dicsérjétek őt, angyalai mind, *dicsérjétek őt, seregei mind!

Dicsérjétek őt, nap és hold, *dicsérjétek őt mind, ragyogó csillagok!

Dicsérjétek őt, az egeknek egei, *és minden vizek az ég felett dicsérjék az Úr nevét!

Mert ő szólott és lettek, *ő parancsolt és létrejöttek.

Felállította őket örökkön-

superlaudabilis, et supergloriosus in saecula.

Benedictus es in throno regni tui: *et superlaudabilis. et superexaltatus in saecula.

Benedictus es, qui intuéris abyssos, et sedes super Chérubim: *et laudabilis, et superexaltatus in saecula.

Benedictus es in firmamento caeli: *et laudabilis, et gloriosus in saecula.

Benedicite, omnia ópera Dómini, Dómino: *laudáte, et superexaltáte eum in saecula.

Glória Patri.

Ant. Cum Angelis et púeris fidéles inveniámur triumphatóri mortis clamántes: Hosanna in excélsis.

Ant. Confundántur.

Psalmus 148.

Laudáte Dóminum de caelis: *laudáte eum in excélsis.

Laudáte eum, omnes Angeli ejus: *laudáte eum, omnes virtútes ejus.

Laudáte eum, sol et luna: *laudáte eum, omnes stellae, et lumen.

Laudáte eum, caeli caelórum: *et aquae omnes, quae super caelos sunt, laudent nomen Dómini.

Quia ipse dixit, et facta sunt: *ipse mandávit, et creata sunt.

Státuit ea in aetérnum,

örökre, *s el nem múló törvényt szabott nekik.

Dicsérjétek az Urat a földről, *sárkányok és mélyseges vizek mind!

Tűz, jégeső, hó, fagy és szélvihar, *melyek parancsát teljesítik;

Mindnyájan ti hegyek és halmok, *gyümölcsstermő fák és mind a cédrusok,

Vadállatok és mind a barmok, *csúszó-mászó és szárnyas állatok,

Föld királyai és mind a népek, *fejedelmek és mind, bírái a földnek,

Ifjak és szüzek, vénék és gyermekek: dicsérjék az Úr nevét, *mert csak az ő neve magasztos,

Fölsége égnél-földnél nagyobb! *Felemelte népének szarvát,

Dicsérje őt minden szentje, *Izrael fiai, a hozzá közel álló nép.

Dicsőség az Atyának.

Ant. Valljanak szégyent, akik üldöznek engem és ne valljak szégyent én, Uram, Istenem.

Capitulum.

Filipp. 2, 5—7.

Testvérek: Ugyanazt az érzést ápoljátok magatokban, amely Krisztus Jézusban is meg volt, aki midőn az Isten alakjában volt, nem tartotta az Isten-nel való egyenlőséget oly dolognak, melyhez erősza-

et in saeculum saeculi: *praecéptum pösuit, et non praeteríbit.

Laudáte Dómainum de terra, *dracónes, et omnes abýssi.

Ignis, grando, nix, glacies, spíritus procellarum: *quae fáciunt verbum ejus:

Montes, et omnes colles: *ligna fructífera, et omnes cedri.

Béstiae, et univérſa pécora: *serpéntes, et vólucres pennátae.

Reges terrae, et omnes pópuli: *príncipes, et omnes júdices terrae.

Júvenes, et vírgines: senes cum junióribus laudent nomen Dómini: *quia exaltátum est nomen ejus solius.

Conféssio ejus super caelum, et terram: *et exaltávit cornu pópuli sui.

Hymnus ómnibus sanctis ejus: *fíliis Israel, pópulo appropinquánti sibi.

Glória Patri.

Ant. Confundántur qui me persequúntur, et non confundar ego, Dómine, Deus meus.

Capitulum.

Philipp. 2, 5—7.

Fratres: Hoc enim sentite in vobis, quod et in Christo Jesu; qui, cum in forma Dei esset, non rapínam arbitrátus est esse se aequálem Deo: sed semetípsum exinanívit, formam servi accípiens, in simili-

kosan ragaszkodjék, hanem kiüresítette önmagát, felvette a szolga alakját, emberhez hasonló lett és külsejét tekintve úgy jelent meg, mint ember.

R. Hála legyen az Istennek. R. Deo grátias.

Himnusz.

Járta-kelte jöttevés volt,
Élte estje : virradat.

Szent magát hisz kinra
Istenvalló gondolat ! [adta,
Szégyenfára vonva függ a
Tisztaságos áldozat.

Tüske szúrta, szeg szaggatta,
Ajka tűznél tüzezebb ;
Lándzsa-járta szent szívéből
Vért és vizet ont a seb,
Égre, földre, mindenekre
Foly-e ár, mely édesebb?

Szent keresztfa, drága hűség
Tiszta töröl sarjadott,
Ily virággal, ily gyümölcssel
Fát az erdő nem hozott.
Drága szent fa, drága karja
Drága terhet hordozott.

Édesülj fa, szép szelldre,
Lágyra enyhítsd szálaid,
Zord keménység bársonyul-
Hajtsd feléje ágaid, [jon,
Úgy karold át szép vigyázva
Isten drága tagjait.

Rajtad függött, választott
Megváltásunk záloga, [ág,
Tengerárban holtraválnak
Üdve vagy te, drága fa ;
Tündökölve rajtad ég a
Bárány vére bíbora.

Szentháromság egy Istennek
Üdv, dicsőség, tisztelet,
Az Atyának, egy Fiának,

Hymnus.

Lustra sex qui jam perégit,
Tempus implens córporis,
Sponte libera Redemptor
Passióni déditus,
Agnus in Crucis levátur
Immolándus stípíte.

Felle potus ecce languet :
Spina, clavi, lancea
Mite corpus perforárunt :
Unda manat, et cruor :
Terra, pontus, astra, mun-
Quo lavántur flúmine ! [dus,

Crux fidélis, inter omnes
Arbor una nóbilis :
Silva talem nulla profert
Fronde, flore, gérmine :
Dulce ferrum, dulce lignum,
Dulce pondus sústinent.

Flecte ramos, arbor alta,
Tensa laxa viscera,
Et rigor lentescat ille,
Quem dedit natívitás ;
Et supérni membra Regis
Tende miti stípíte.

Sola digna tu fuísti
Ferre mundi víctimam ;
Atque portum praeparáre
Arca mundo náufrago,
Quam sacer cruor perúnxit,
Fusus Agni córporis.

Sempitérna sit beátae
Trinitáti glória,
Aequa Patri, Filióque ;

Szentléleknek zengjete,
Szent nevére, porba hullva
Mondjunk áldó éneket.

Amen.

Ÿ. Ments meg engem, Istenem, ellenségeimtől.

R. És szabadíts meg támadóimtól.

Ant. A nagy sereg.

Zakariás éneke.

Luc. 1, 68—79.

Áldott legyen az Úr, Izraelnek Istene, *mert rátekintett és megváltást készített az ő népének ;

És az üdvösség szarvát támasztotta nekünk, *Dávidnak, az ő szolgájának házában ;

Amint szólott vala szentjei szája által, *ősidőktől fogva prófétái által.

Szabadulást ellenségeinktől, *és mindazok kezéből, kik gyűlölnék minket ;

Hogy irgalmasságot cselekedjék atyáinkkal, *és megemlékezzék az ő szent szövetségéről ;

Az esküről, melyet esküdött Ábrahám atyánknak, *hogy megadja nekünk,

Hogy ellenségeink kezéből megszabadítva *félelem nélkül szolgáljunk neki,

Jámborságban és igazságban ő előtt, *minden napjainkban.

Te meg gyermek ! a Magasságbeli prófétájának fogsz hivatni, *mert előre mégy az Úr színe előtt, elkészíteni az ő útjait ;

Par decus Paráclito :
Unius Trínique nomen
Laudet univérstas.

Amen.

Ÿ. Eripe me de inimicis meis, Deus meus.

R. Et ab insurgéntibus in me líbera me.

Ant. Turba multa.

Canticum Zachariae.

Luc. 1. 68—79.

Benedíctus Dóminus, Deus Israel, *quia visitávit, et fecit redemptionem plebis suae :

Et eréxit cornu salutis nobis : *in domo David, púeri sui.

Sicut locútus est per os sanctórum, *qui a saéculo sunt, Prophetárum ejus :

Salútem ex inimicis nostris, *et de manu ómnium, qui odérunt nos :

Ad faciéndam misericórdiam cum pátribus nostris : *et memorári testaménti sui sancti.

Jusjurándum, quod jurávit ad Abraham, patrem nostrum, *datúrum se nobis :

Ut sine timóre, de manu inimicórum nostrórum líberáti, *serviámus illi.

In sanctitáte, et justitia coram ipso, *ómnibus díebus nostris.

Et tu, puer, Prophéta Altíssimi vocáberis : *praeíbis enim ante faciém Dómini paráre vias ejus :

Hogy az üdvösség tudományát add az ő népének *bűneik bocsánatára ;

A mi Istenünknek mély-séges irgalmából, *mellyel meglátogatott minket a magasságból felkelő ;

Hogy világítson azoknak, kik sötétségben és a halál árnyékában ülnek, *hogy lábainkat a békesség útjára igazítsa.

Dicsőség az Atyának.

Ant. A nagy sereg, mely az ünnepre jött, kiáltotta az Úrnak : Áldott, ki az Úr nevében jó, Hozsanna a magasságban.

℣. Az Úr legyen veletek.

℞. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Mindenható örök Isten, ki az emberi nem számára az alázatosság követendő példájaként megengeded, hogy Üdvözlőnk testet öltjön és kereszthalált haljon, engedd meg kegyesen, hogy az ő béketűrését követhessük s így feltámadásának részesei lehessünk. Ugyanazon a mi Urunk.

Ezután, ha az egyházi naptár előírja, elmondjuk a mai napra eső megemlékezéseket.

℣. Az Úr legyen veletek.

℞. És a te lelkeddel.

℣. Mondjunk áldást az Úrnak.

℞. Hála legyen az Istennek.

℣. A megholt hívek Isten irgalmából békességben nyugodjanak.

℞. Amen.

Ad dandam scientiam salútis plebi ejus : *in remissionem peccatorum eorum :

Per viscera misericordiae Dei nostri : *in quibus visitavit nos, oriens ex alto :

Illuminare his, qui in tenebris, et in umbra mortis sedent : *ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

Glória Patri.

Ant. Turba multa, quae convenerat ad diem festum, clamabat Domino : Benedictus, qui venit in nomine Domini, Hosanna in excelsis.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Orémus. Omnipotens sempiternus Deus, qui humano generi, ad imitandum humilitatis exemplum, Salvatorem nostrum carnem sumere, et crucem subire fecisti : concede propitius ; ut et patientiae ipsius habere documenta, et resurrectionis consortia mereamur. Per eúndem Dóminum.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

℣. Benedicámus Dómino.

℞. Deo grátias.

℣. Fidélium animae per misericordiam Dei requiescant in pace.

℞. Amen.

Ha a Zsolozsmát itt abbahagyjuk, elmondjuk csendben a Miatyánkot, utána pedig ezt mondjuk:

℣. Az Úr adja meg nekünk békéjét.

℞. És az örök életet. Amen.

℣. Dóminus det nobis suam pacem.

℞. Et vitam aeternam. Amen.

Ezután elmondjuk a boldogságos Szűz Antifonáját a hozzátartozó könyörgéssel együtt (l. 84. old.), majd így fejezzük be a zsolozsmát:

℣. Az Isten segítsége maradjon velünk mindenkoron.

℞. Amen.

℣. Divinum auxilium maneat semper nobiscum.

℞. Amen.

A Primára.

Miatyánk, Üdvözlég, Hiszekegy.

℣. Gondolj, Isten, segítségemre.

℞. Siess, Uram, támogatósomra.

Dicsőség az Atyának. Miképen.

Dicséret neked, Urunk...

Himnusz.

Feljött immár a napvilág,
Jertek, kérjük az ég Urát,
Legyen ma tiszta életünk
Shibától ment, amit teszünk.

Urunk, nyelvünkre féket adj,
Hogy pört ne szítson szertészt,

Szemünket is te úgy vezesd,
Ne rontsa meg hiúskodás.

Legyen szívünkben tisztaság
S maradjon el az észhomály,
S a büszke testet törje meg
Evés, ivásban böjtölés.

Hogy majd napunk, ha végre ér

Ad Primam.

Pater noster. Ave María et Credo.

℣. Deus, in adjutórium meum intende.

℞. Domine, ad adjuvandum me festina.

Glória Patri. Sicut erat.

Laus tibi, Dómine...

Hymnus.

Iam lucis orto sidere,
I Deum precémur súpplices,
Ut in diúrnis áctibus
Nos servet a nocéntibus.

Linguam refrénans témpéret,
Ne litis horror ínsonet:

Visum fovéndo cóntegat,
Ne vanitátes háuriat.

Sint pura cordis íntima,
Absístat et vecórdia:
Carnis terat supérbiam
Potus cibique párcitas.

Ut, cum dies abscesserit

S reánk borul a síri éj,
Keményen és megtisztultan
Daloljuk hálánk énekét.

Atyánknak üdv s magasz-
talás,

Hasonlóan Fiának is
S dicsőség a Léleknek is
Most és a századokon át.
Amen.

Ant. A zsidók gyermekei.

92. zsoltár.

Királyá lett az Úr! Föl-
ségbe öltözött, *erőbe
öltözött az Úr és felővezte
magát ;

Megerősítette a föld ke-
rekségét, *hogy ne ingadoz-
zék.

Trónod kezdet óta szilárd,
*öröktől fogva vagy te.

Zúgnak, Uram, a folyó-
vizek, *hangosan zúgnak a
folyóvizek,

Hányják habjaikat a fo-
lyóvizek. *De a nagy vizek
zúgásánál,

A tenger csodálatos hul-
lámainál *csodálatosabb az
Úr a magasságban.

Bizonyságaid igen bizo-
nyosak, *szentség illeti há-
zadat, Uram, örök időkre.

Dicsőség az Atyának.

99. zsoltár.

Ujjongjatok Istennek, or-
szágok mind, *szolgál-
játok az Urat örvendezve,
Járuljatok eléje *lelken-
dezve !

Noctémque sors redúxerit,
Mundi per abstinéntiam
Ipsi canámus glóriam.

Deo Patri sit glória,

Ejúsque soli Fílio,
Cum Spíritu Paráclito,
Nunc et per omne saeculum.
Amen.

Ant. Púeri Hebraeorum.

Psalmus 92.

Dóminus regnávít, decó-
rem indútus est : *in-
dútus est Dóminus fortitú-
dinem, et praecínxit se.

Etenim firmávít orbem
terrae, *qui non commové-
bitur.

Paráta sedes tua ex tunc :
*a saeculo tu es.

Elevavérunt flúmina, Dó-
mine : *elevavérunt flúmina
vocem suam.

Elevavérunt flúmina flu-
ctus suos, *a vóci bus aquá-
rum multárum.

Mirábiles elatiónes ma-
ris : *mirábilis in altis Dó-
minus.

Testimónia tua credibília
facta sunt nimis : *domum
tuam decet sanctitúdo, Dó-
mine, in longitúdinem dié-
rum.

Glória Patri.

Psalmus 99.

Jubiláte Deo, omnis terra :
*servíte Dómino in lae-
títia.

Introíte in conspéctu
ejus, *in exsultatióne.

Tudjátok meg, hogy az Úr az Isten, *ő alkotott minket, és nem mi magunk ;

Az ő népe s az ő legelőjének nyája vagyunk ! *Lépjetek be kapuiba hálaadás-sal, udvaraiba magasztalással, áldjátok őt,

Dicsérjétek nevét, mert jó az Úr, örökké tart kegyelme, *nemzedékről nemzedékre hűsége.

Dicsőség az Atyának.

118. zsoltár. 1.

Boldogok, kiknek útja szeplőtelen, *kik az Úr törvénye szerint járnak !

Boldogok, kik fürkészik bizonyosságait, *s őt teljes szívvel keresik !

Nem követnek el gonosz-ságot, *hanem az ő útain járnak.

Te azt parancsoltad, hogy rendeleteidet *gondosan meg kell tartani.

Bár arra irányulnának utaim, *hogy megtartsam törvényedet !

Akkor meg nem szégyenülök, *ha minden parancsodra ügyelek.

Tiszta szívből hálát adok neked, *hogy megismertem igazságos végzéseidet.

Megtartom rendeléseidet, *el ne hagyj engem soha-sem !

Hogy őrzi meg tisztán útját az ifjú? *Úgy, hogy megtartja ígéidet.

Scitóte quóniam Dóminus ipse est Deus : *ipse fecit nos, et non ipsi nos.

Pópulus ejus, et oves páscuae ejus : *introite portas ejus in confessióne, átria ejus in hymnis : confitémini illi.

Laudáte nomen ejus : quóniam suávis est Dóminus, in aetérnum misericórdia ejus, *et usque in generatióne et generatióne veritas ejus.

Glória Patri.

Psalmus 118. 1.

Beáti immaculáti in via : *qui ámbulant in lege Dómini.

Beáti, qui scrutántur testimónia ejus : *in toto corde exquirunt eum.

Non enim qui operántur iniquitatem, *in viis ejus ambulavérunt.

Tu mandásti *mandáta tua custodíri nimis.

Utinam dirigántur viae meae, *ad custodiéndas justificatiónes tuas !

Tunc non confúndar, *cum perspéxero in ómnibus mandátis tuis.

Confitébor tibi in directiõe cordis : *in eo quod didici judícia justítiae tuae.

Justificatiónes tuas custodiám : *non me derelinquas usquequáque.

In quo córrigit adolescentior viam suam? *in custodiéndo sermónes tuos.

Teljes szívemből kereslek téged, *ne engedd, hogy parancsaidtól eltérjek.

Szívembe rejtem beszédeidet, *hogy ne vétkezzen ellened.

Aldott vagy te, Uram! *Taníts meg engem rendeleteidre.

Hirdetni akarom ajkammal *szájad minden végzését.

Bizonyosságaid útjában gyönyörködöm, *mint mindennemű gazdagságban.

Rendeleteiddel foglalkozom, *utaidat fontolgatom.

Törvényeidről elmélkedem, *beszédeidről meg nem feledkezem.

Dicsőség az Atyának.

118. zsoltár. 11.

Tégy jót szolgálj, adj nekem életet, *hogy megtartsam beszédeidet.

Nyisd meg szemem, hadd szemléljem *a csodákat törvényedben.

Idegen vagyok én e földön, *ne rejtse el parancsaidat előlem.

Lelkem epedve óhajtja ítéleteidet *minden időben.

Te megdorgálsz a kevélyeket, *átkozottak, kik parancsaidtól eltérnek!

Vedd el rólam a szégyent és a gyalázatot, *hiszen bizonyosságaidat kerestem.

Ha fejedelmek összeülnek és tanakodnak ellenem,

In toto corde meo exquisivi te: *ne repellas me a mandatis tuis.

In corde meo abscondi eloquia tua: *ut non peccem tibi.

Benedictus es, Domine: *doce me justificationes tuas.

In labiis meis, *pronuntiavi omnia judicia oris tui.

In via testimoniurum tuorum delectatus sum, *sicut in omnibus divitiis.

In mandatis tuis exercabor: *et considerabo vias tuas.

In justificationibus tuis meditabor: *non obliviscar sermones tuos.

Glória Patri.

Psalmus 118, 11.

Retribue servo tuo, vivifica me: *et custodiam sermones tuos.

Revela oculos meos: *et considerabo mirabilia de lege tua.

Incola ego sum in terra: *non abscondas a me mandata tua.

Concupivit anima mea desiderare justificationes tuas, *in omni tempore.

Increpasti superbos: *maledicti qui declinant a mandatis tuis.

Aufer a me opprobrium, et contemptum: *quia testimonia tua exquisivi.

Etenim sederunt principes, et adversum me loque-

*szolgád törvényeiden gondolkodik.

Valóban bizonyosságaidról elmélkedem, *és parancsaid adnak tanácsot nekem.

Földhöz ragadt az én lelkem, *kelts ígéreted szerint életre engem.

Feltárom előtted utaimat, óh hallgass meg, *taníts meg törvényeidre engem.

Oktass rendeleteid útjára, *hogy gondoljak csodáidra.

Lelkem elbágyad a gondtól, *erősíts meg ígéiddel engem.

Tartsd távol tőlem a gonoszság útját, *és törvényed szerint irgalmazz nekem.

Az igazság útját választottam, *ítéleteidről meg nem feledkezem.

Bizonyosságaidhoz ragaszkodom, Uram, *ne hagyj szégyent érnem.

Parancsaid útján futok, *mert szívemet te bátorítottad.

Dicsőség az Atyának.

Ant. A zsidók gyermekei olajfaágakat vettek és az Úr elé mentek és kiáltották és mondották: Hozsanna a magasságban.

Capitulum.

I. Tim. 1, 17.

Az örökkévalóság halhatatlan, láthatatlan királyának, az egy Istennek

bántur: *servus autem tuus exercebatur in justificatiōnibus tuis.

Nam et testimonia tua meditatio mea est: *et consilium meum justificatiōnes tuae.

Adhaesit pavimento anima mea: *vivifica me secundum verbum tuum.

Vias meas enuntiavi, et exaudisti me: *doce me justificatiōnes tuas.

Viam justificatiōnum tuarum instrue me: *et exercebor in mirabilibus tuis.

Dormitavit anima mea prae taedio: *confirma me in verbis tuis.

Viam iniquitatis amove a me: *et de lege tua miserere mei.

Viam veritatis elégi: *judicia tua non sum oblitus.

Adhaesi testimoniis tuis, Dómine: *noli me confundere.

Viam mandatorum tuorum cucurri, *cum dilatasti cor meum.

Glória Patri.

Ant. Púeri Hebraeorum, tollentes ramos olivarum, obviaverunt Dómino clamantes et dicentes: Hosanna in excelsis.

Capitulum.

I. Tim. 1, 17.

Regi saeculorum immortalis et invisibilis, soli Deo honor et glória

tisztesség és dicsőség mind-
örökkön-örökké. Amen.

R. Hála legyen az Isten-
nek.

Resp. breve. Krisztus az
élő Isten fia, *irgalmazz nek-
ünk. (Ismételjük.) Krisz-
tus, az élő Isten fia, irgal-
mazz nekünk. V. Ki az Atya
jobbán ülsz. R. Irgalmazz
nekünk. (Ismételjük.) Krisz-
tus, az élő Isten fia, irgal-
mazz nekünk.

V. Kelj fel, Krisztus, se-
gíts meg minket.

R. És szabadíts meg min-
ket nevedért.

in saecula saeculorum.
Amen.

R. Deo grátias.

Resp. breve. Christe, Fili
Dei vivi, *Miserére nobis.
(Et repetitur :) Christe, Fili
Dei vivi, miserére nobis.
V. Qui sedes ad dexteram
Patris. R. Miserére nobis.
(Repetitur :) Christe, Fili Dei
vivi, miserére nobis.

V. Exsúrge, Christe, ád-
juva nos.

R. Et libera nos propter
nomen tuum.

A következő imádságokat csak
akkor mondjuk, ha a Laudes-
ben nem emlékeztünk meg vala-
mely duplex-rangú ünnepről:

Uram, irgalmazz, Krisz-
tus, irgalmazz, Uram, irgal-
mazz.

Miatyánk (csendben, egé-
szen addig):

V. És ne vígy minket a
kísértésbe.

R. De szabadíts meg a
gonosztól.

Hiszek egy Istenben
(csendben, egészen addig):

V. Testnek feltámadását.

R. És az örök életet.
Amen.

V. Én, Uram, hozzád
kiáltottam.

R. És reggel hozzád jut
imádságom.

V. Teljék meg szájam dí-
cséreteddel.

R. Hogy zengjem dicső-

Sequentes Preces omittuntur,
si ad Laudes facta sit Com-
memoratio alicujus Duplicis:

Kýrie, eléison. Christe,
eléison. Kýrie, eléison.

Pater noster (secreto us-
que ad)

V. Et ne nos indúcas in
tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

Credo in Deum (secreto
usque ad)

V. Carnis resurrectionem.

R. Vitam aeternam.

Amen.

V. Et ego ad te, Dómine,
clamávi.

R. Et mane orátio mea
praeveniet te.

V. Repleátur os meum
laude.

R. Ut cantem glóriam

ségedet, egész nap nagyságodat.

☩. Uram, fordítsd el arcodat bűneimtől.

℞. És töröld el minden gonoszságomat.

☩. Isten, tiszta szívet teremts belém.

℞. És újítsd fel bensőmben a helyes lelket.

☩. Ne vess el színed elől engem.

℞. És Szentlelkedet ne vond meg tőlem.

☩. Add meg nekem üdvösséged örömét,

℞. És fejedelmi lélekkel erősíts meg engem.

☩. A mi segítségünk az Úr nevében van.

℞. Aki az eget és a földet alkotta.

tuam, tota die magnitudinem tuam.

☩. Dómine, avérte fáciem tuam a peccátis meis.

℞. Et omnes iniquitátes meas dele.

☩. Cor mundum crea in me, Deus.

℞. Et spíritum rectum innova in viscéribus meis.

☩. Ne projicias me a fácie tua.

℞. Et spíritum sanctum tuum ne áuferas a me.

☩. Redde mihi laetitiam salutáris tui.

℞. Et spírítu principáli confirma me.

☩. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

℞. Qui fecit caelum et terram.

Ezután következik a közgyónás. Ha a zsolozsmát karban végzik, a Confiteor-t és a Misereatur-t kétszer modják el, egyszer a karvezető, egyszer pedig a kar. Ha a zsolozsmát magunkban végezzük, a közgyónást a következőkép mondjuk:

Gyónom a mindenható Istennek, a boldogságos mindenkoron Szűz Máriának, Szent Mihály főangyalnak, Keresztelő Szent Jánosnak, Szent Péter és Pál apostoloknak, és minden szenteknek, hogy sokat vétkeztem gondolattal, szóval és cselekedettel. Én vétkem, én vétkem, én igen nagy vétkem. Kérem azért a boldogságos, mindenkoron Szűz Máriát, Szent Mihály főangyalt, Keresztelő Szent Jánost, Szent Péter és Pál apostolokat, és a

Confiteor Deo omnipotenti, beatae Mariae semper Virgini, beato Michaéli Archangelo, beato Joánni Baptistae, sanctis Apóstolis Petro et Paulo, et ómnibus Sanctis, quia peccávi nimis cogitátióne, verbo et ópere: mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Mariam semper Virginem, beátum Michaélem Archangelum, beátum Joánnem Baptistam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, et omnes Sanctos, oráre pro

szenteket mind, hogy imádkozzanak érted az Úrnál, a mi Istenünknel.

Könyörüljön rajtunk a mindenható Isten s bűneinket megbocsátva, juttasson el minket az örök életre.

R. Amen.

Bűneink elengedését, feloldozását s bocsánatát adja meg nekünk a mindenható és irgalmas Isten.

R. Amen.

☩. Méltóztassál, Urunk, ezen a napon

R. Bűn nélkül megőrizni minket.

☩. Könyörülj rajtunk, Urunk.

R. Könyörülj rajtunk.

☩. Legyen, Urunk, irgalmad rajtunk.

R. Amint biztunk benned.

☩. Uram, hallgasd meg könyörgésemet.

R. És kiáltásom jusson eléd.

me ad Dóminum, Deum nostrum.

Misereatur nostri omnipotens Deus, et dimissis peccatis nostris, perducat nos ad vitam aeternam.

R. Amen.

Indulgentiam, absolutiónem, et remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens et misericors Dóminus.

R. Amen.

☩. Dignáre, Dómine, die isto.

R. Sine peccato nos custodíre.

☩. Miserére nostri, Dómine.

R. Miserére nostri.

☩. Fiat misericórdia tua, Dómine, super nos.

R. Quemádmódu sperávimus in te.

☩. Dómine, exáudi oratiómem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

Az imádságok elmondása után, vagy ha azokat nem mondotuk, a Responsorium breve után következők:

☩. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Mindenható Úr Isten, ki e nap kezdetéhez eljuttattál minket, őrizd meg ma minket hatalmaddal, hogy e napon semmi bűnbe se essünk, hanem szüntelenül a Te parancsaid teljesítésére szól-

Absolutis Precibus, vel, si Preces locum non habeant, post Responsorium breve statim dicitur:

☩. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Orémus. Dómine, Deus omnipotens, qui ad princípium hujus diéi nos pervenire fecisti: tua nos hódie salva virtúte; ut in hac die ad nullum declinemus peccátum, sed semper ad tuam justítiam faciénd-

janak szavaink, és irányul-
janak gondolataink és cse-
lekedeteink. A mi Urunk.

R. Amen.

V. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

V. Mondjunk áldást az
Úrnak.

R. Hála legyen az Istennek.

Itt, ha a zsolozsmát közösen
mondják, a vértanuk életéből
olvasnak fel. Ha a zsolozsmát
nem mondják közösen, ez nem
kötelező, bár dicséretes. —

Utána:

V. Drága az Úr színe
előtt

R. Szenteinek halála.

Szűz Mária és a szentek
mindannyian járjanak
közbe értünk az Úrnál, hogy
méltók legyünk elnyerni
Annak a segítségét és sza-
badítását, aki él és uralko-
dik mindörökkön örökké.

R. Amen.

V. Gondolj, Isten, segítség-
gemre.

R. Siess, Uram, támoga-
tásomra.

Ezt háromszor mondjuk. Har-
madszor hozzátesszük:

Dicsőség az Atyának és
Fiúnak és Szentlélek Isten-
nek, miképen kezdetben
volt, van most és lesz mind-
örökkön örökké. Amen.

Uram irgalmazz, Krisztus
irgalmazz, Uram irgalmazz.

Miatyánk (csendben, egé-
szen addig):

V. És ne vigy minket a
kísértésbe.

dam nostra procedant elo-
quia, dirigantur cogitatio-
nes et ópera. Per Dóminum.

R. Amen.

V. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spíritu tuo.

V. Benedicámus Dómino.

R. Deo grátias.

Deinde in Choro legitur Marty-
rologium, quod laudabiliter fit
etiam extra Chorum. —

Postea Hebdomadarius dicit:

V. Pretiósia in conspéctu
Dómini.

R. Mors Sanctórum ejus.

Sancta María, et omnes
Sancti intercedant pro
nobis ad Dóminum, ut nos
mereámur ab eo adjuvári et
salvári, qui vivit et regnat
in saécula saeculórum.

R. Amen.

V. Deus, in adjutórium
meum inténde.

R. Dómine, ad adjuván-
dum me festína.

Et dicitur ter; ultimo addi-
tur:

Glória Patri, et Fílio, et
Spíritui Sancto. Sicut erat
in principio, et nunc, et
semper, et in saécula saecu-
lórum. Amen.

Kýrie, eléison. Christe,
eléison. Kýrie, eléison.

Pater noster (secreto us-
que ad):

V. Et ne nos indúcas in
tentatiónem.

R. De szabadíts meg a gonosztól.

V. Tekints, Urunk, szolgáládra, a te műveidre, s irányítsd a jóra fiaikat. **R.** És az Úrnak, a mi Istenünknek világossága legyen felettünk s irányítsd felettünk kezünk cselekedeteit, s irányítsd kezünk munkáját.

V. Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek.

R. Miképen kezdetben volt és van most és lesz mindörökkön örökké. Amen.

Könyörögjünk. Méltóztassál Urunk, Istenünk, ég és föld királya, törvényeidnek megfelelően és parancsaid teljesítésére irányítani, megszentelni, vezetni és kormányozni e mai napon lelkünket és testünket, gondolatainkat, szavainkat és cselekedeteinket, hogy a Te segítségeddel, világ Megszabadítója, most és mindörökké megmentettek és megszabadítottak lehessünk, ki élsz és uralkodol mindörökkön örökké. **R.** Amen.

V. Add kérlek, uram, áldásodat.

Áldás. Napjainkat és cselekedeteinket az ő békéjében rendezze a mindenható Úr. **R.** Amen.

Rövid olvasmány.

Iz. 50, 6—7.

Arcomat nem fordítottam el azoktól, akik gyaláztak és megköpdöstek en-

R. Sed libera nos a malo.

V. Réspice in servos tuos, Dómine, et in ópera tua, et dirige filios eórum. **R.** Et sit splendor Dómini, Dei nostri, super nos, et ópera mánuum nostrárum dirige super nos, et opus mánuum nostrárum dirige.

V. Glória Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

R. Sicut erat in principio; et nunc, et semper, et in saécula saeculórum. Amen.

Oremus. Dirigere et sanctificáre, régere et gubernáre dignáre, Dómine Deus, Rex caeli et terrae, hódie corda et córpora nostra, sensus, sermónes et actus nostros in lege tua, et in opéribus mandatórum tuórum: ut hic, et in aetérnum, te auxiliánte, salví et liberi esse mereámur, Salvátor mundi: Qui vivís et regnas in saécula saeculórum. **R.** Amen.

V. Jube, domne, benedicere.

Benedictio. Dies et actus nostros in sua pace dispónat Dóminus omnipotens. **R.** Amen.

Lectio brevis.

Is. 50, 6—7.

Fáciem meam non avérti ab increpántibus et conspuéntibus in me. Dóminus

gem. Az Úr Isten az én segítöm, azért nem szégyenülök meg. Te pedig, Urunk, irgalmazz nekünk.

R. Hála legyen az Istennek.

Ψ. Segítségünk az Úr nevében van.

R. Ki az eget és földet alkotta.

Ψ. Adj áldást.

R. Isten.

Áldás. Áldjon meg minket az Úr és védjen meg minden gonosztól és vezessen minket az örök életre, a megholt hivek pedig Isten irgalmasságából békeességben nyugodjanak. R. Amen.

Ha a zsolozsmát itt abbahagyjuk, csendben egy Miatyánkot mondunk.

Deus auxiliátor meus, et ideo non sum confusus. Tu autem, Dómine, miserere nobis.

R. Deo grátias.

Ψ. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit caelum et terram.

Ψ. Benedícite.

R. Deus.

Benedictio. Dóminus nos benedicat, et ab omni malo deféndat, et ad vitam perducát aetérnam. Et fídelium ánimae per misericórdiam Dei requiescant in pace. R. Amen.

Deinde dicitur tantum Pater noster secreto, nisi sequatur alia Hora.

A Tertiára.

Miatyánk. Üdvözlégy Mária.

Ψ. Gondolj Isten segítségemre.

Dicsőség az Atyának. Miken.

Dicséret neked, Urunk . . .

Himnusz.

Most már Szentlélek Úr Isten!

Egy az Atyával s Fiúval, Méltóztassál a szívünkben Lakozni-szent malasztoddal!

Ész, nyelv, erő, ajk s érzet

Neked hitvallást zengjenek. Gyúljon lánggra a szeretet, A hivek jóért küzdjenek.

Ad Tertiam.

Pater noster et Ave María.

Ψ. Deus, in adjutórium.

Glória Patri. Sicut erat.

Laus tibi, Dómine . . .

Hymnus.

Nunc, Sancte, nobis, Spíritus,

Unum Patri cum Filio, Dignáre promptus íngeri Nostro refusus pectori.

Os, lingua, mens, sensus, vigor

Confessionem personent, Flamméscat igne caritas, Accéndat ardor próximos.

Engedje ezt a jó Atya
S az ő egyetlenegy Fia,
És velük a Vigasztaló
Mindenkoron uralkodó.

Amen.

Ant. A zsidók gyermekei.

118. zsoltár III.

Oktass engem, Uram, tör-
vényeid útjára, *hogy
mindenkor csak azt kutas-
sam.

Adj értelmet, hogy tör-
vényedet vizsgáljam, *és
teljes szívemből megtart-
sam.

Vezess engem parancsaid
ösvényére, *mert benne le-
lem kedvemet.

Hajtsd szívemet bizony-
ságaidra, *és ne a kapzsi-
ságra.

Fordítsd el szememet, hiú-
ságot ne lásson, *éltess en-
gem a te utadon.

Teljesítsd szolgáltnak,
amit neki ígértél, *hisz fél
téged.

Fordítsd el tőlem a gya-
lázatot, amelytől rettegek,
*hisz végzéseite gyönyörű-
ségesek.

Im én kívánom rende-
leiteidet, *igazságod által adj
nekem életet.

Szálljon reám, Uram, ke-
gyelmed, *megígért segít-
séged.

Hadd feleljek meg azok-
nak, kik gyaláznak engem,
*hiszen bízom beszédeid-
ben.

Ne vedd el szájamtól az

Praesta, Pater piíssime,
Patrique compar Unice,
Cum Spíritu Paráclito,
Regnans per omne saecul-
um. Amen.

Ant. Püeri Hebraeorum.

Psalmus 118. iii.

Legem pone mihi, Dó-
mine, viam justifica-
tiónum tuarum: *et ex-
quíram eam semper.

Da mihi intelléctum, et
scrutabor legem tuam: *et
custodiám illam in toto
corde meo.

Deduc me in sémitam
mandatorum tuorum: *quia
ipsam vólui.

Inclína cor meum in testi-
mónia tua: *et non in
avarítiam.

Avérte óculos meos ne
videant vanitátem: *in via
tua vivífica me.

Státue servo tuo eló-
quium tuum, *in timóre
tuo.

Amputa oppróbrium
meum quod suspicátus sum:
*quia júdícia tua jucúnda.

Ecce, concupívi mandáta
tua: *in aequitáte tua
vivífica me.

Et véniat super me mi-
sericórdia tua, Dómine: *sa-
lutáre tuum secúndum eló-
quium tuum.

Et respondébo expro-
brántibus mihi verbum:
*quia sperávi in sermónibus
tuis.

Et ne áuferas de ore meo

igazság szavát sohasem, *hisz felette bízom én ítéleteidben.

És megtartom törvényedet szüntelen, *mindenkoron és minden időben.

És tágas úton járok, *mert rendeleteidet kutatom.

És bizonyosságaidról királyok előtt beszélek, *és nem szégyenülök meg.

Parancsaidról elmélkedem, *mert szeretem őket.

Parancsaid felé emelem kezemet, mert kedvesek nekem, *és gondolkodom rendeleteiden.

Dicsőség az Atyának.

118. zsoltár IV.

Emlékezzél meg szavadról, melyet szolgáltnak mondottál, *mellyel nekem reménységet nyújtottál.

Nyomorúságomban ez vigasztal engem, *mert be-széded életet ád nekem.

Felette gúnyolnak engem a kevélyek, *de én törvényedtől el nem térek.

Örök ítéleteidre gondolok, Uram, *és megvigasztalodom.

Harag vesz rajtam erőt *a bűnösök miatt, kik elhagyják törvényedet.

De énekek nekem a te parancsolataid *zarándok-ságomnak helyén.

Éjjel is nevedre gondolok, Uram, *és törvényedet megtartom.

Az az én osztályrészem,

verbum veritatis usquequaque : *quia in iudiciis tuis supersperavi.

Et custodiam legem tuam semper : *in saeculum et in saeculum saeculi.

Et ambulabam in latitudine : *quia mandata tua exquisivi.

Et loquēbar in testimoniis tuis in conspectu regum : *et non confundēbar.

Et meditābar in mandatis tuis, *quae dilēxi.

Et levāvi manus meas ad mandata tua, quae dilēxi : *et exercēbar in justificationibus tuis.

Glória Patri.

Psalmus 118. iv.

Memor esto verbi tui servo tuo, *in quo mihi spem dedisti.

Haec me consolata est in humilitate mea : *quia eloquium tuum vivificavit me.

Supēri inique agēbant usquequaque : *a lege autem tua non declinavi.

Memor fui iudiciorum tuorum a saeculo, Dōmine : *et consolatus sum.

Defectio tenuit me, *pro peccatoribus derelinquentibus legem tuam.

Cantabiles mihi erant justificationes tuae, *in loco peregrinationis meae.

Memor fui nocte nōminis tui, Dōmine : *et custodivi legem tuam.

Haec facta est mihi :

*hogy rendeleteidet fürkészszem.

Mondom, Uram: Az az osztályrészem, *hogy törvényedet teljesítem.

Teljes szívemből könyörögök előtted, *irgalmazz nekem, amint megígérted.

Megfontolom utaimat, *és bizonyosságaid felé irányítom lábamat.

Kész vagyok és nem vonakodom, *hogy parancsaidat megtartsam.

Gonoszok kötelékei vesznek körül engem, *de törvényeidről meg nem feledkezem.

Éjfélkor is felkelek, hogy hálát adjak neked *igazságos ítéleteidért.

Társa vagyok mindazoknak, akik félnék téged, *és megtartják rendeleteidet.

Tele van, Uram, a föld kegyelmeddel, *ismertess meg, Uram, végzéseiddel.

Dicsőség az Atyának.

118. zsoltár V.

Jót tettél, Uram, szolgádnak, *amint megmondottad.

Taníts jóra, okosságra, tudományra, *mert hiszek parancsaidban.

Míg a megalázás nem ért, vétkeztem én, *most azonban teljesítem immár, amit elrendeltél.

Jóságos vagy te *jóságodban taníts meg engem rendeleteidre.

*quia justificatiónes tuas exquisívi.

Pórtio mea, Dómine, *dixi custodíre legem tuam.

Deprecátus sum fáciem tuam in toto corde meo: *miserére mei secúndum elóquium tuum.

Cogitávi vias meas: *et convértil pedes meos in testimónia tua.

● Parátus sum, et non sum turbátus: *ut custodiam mandáta tua.

Funes peccatórum circumpléxi sunt me: *et legem tuam non sum oblítus.

Média nocte surgébam ad confiténdum tibi, *super júdicia justificatiónis tuae.

Párticeps ego sum ómnium timéntium te: *et custodiéntium mandáta tua.

Misericórdia tua, Dómine, plena est terra: *justificatiónes tuas doce me.

Glória Patri.

Psalmus 118. v.

Bonitátem fecisti cum servo tuo, Dómine, *secúndum verbum tuum.

Bonitátem, et disciplinam, et sciéntiam doce me: *quia mandátis tuis crédidi.

Priúsquam humiliárer ego delíqui: *proptérea elóquium tuum custodívi.

Bonus es tu: *et in bonitáte tua doce me justificatiónes tuas.

Sok gonoszságot fognak reám a kevélyek, *de én teljes szívvel fürkészem parancsaidat.

Az ő szívük megalvadt, mint a zsír, *én azonban törvényedről elmélkedem.

Jó nekem, hogy megaláztál engem, *hogy megtanuljam rendeleteidet.

Szájad törvénye nekem többet ér *arany és ezüst ezreinél.

Kezed teremtett és alkotott engem, *adj értelmet, hogy megtanuljam parancsaidat.

Örvendezve néznek engem, akik téged félnék, *mert felette remélek szavaidban.

Tudom, Uram, hogy ítéleteid igazságosak, *és méltán aláztál meg engem.

Vigasztaljon meg engem irgalmad, *miként szolgáltnak ígérted.

Szálljon reám irgalmad, hogy éljek, *mert törvényedről elmélkedem.

Érje szégyen a kevélyeket, mert ők csalárdul gonoszat művelnek ellenem, *én azonban elmélkedem rendeleteiden.

Forduljanak hozzám, akik téged félnék, *és bizonyosságaidat ismerik.

Szívem szeplőtelen legyen rendeleteid szerint, *hogy meg ne szégyenüljek.

Dicsőség az Atyának.

Ant. A zsidók gyermekei ruháikat terítették az útra és kiáltozták és mondották :

Multiplicata est super me iniquitas superbórum : *ego autem in toto corde meo scrutabor mandata tua.

Coagulatum est sicut lac cor eórum : *ego vero legem tuam meditatus sum.

Bonum mihi quia humiliásti me : *ut discam justificationés tuas.

Bonum mihi lex oris tui, *super milli auri et argénti.

Manus tuae fecerunt me, et plasmaverunt me : *da mihi intellectum, et discam mandata tua.

Qui timent te vidébunt me, et laetabúntur : *quia in verba tua supersperávi.

Cognóvi, Dómine, quia aequitas júdicia tua : *et in veritate tua humiliásti me.

Fiat misericórdia tua ut consolétur me, *secúndum elóquium tuum servo tuo.

Véniant mihi miseratiónes tuae, et vivam : *quia lex tua meditatio mea est.

Confundántur superbi, quia injúste iniquitatem fecerunt in me : *ego autem exercébor in mandátis tuis.

Convertántur mihi timéntes te : *et qui novérunt testimónia tua.

Fiat cor meum immaculatum in justificationibus tuis, *ut non confundar.

Glória Patri.

Ant. Púeri Hebraeorum vestiménta prosternébant in via, et clamábant, dicén-

Hozsanna Dávid Fiának,
áldott, ki az Úr nevében jó.

Capitulum.

Filipp. 2, 5—7.

Testvérek: Ugyanazt az
érzést ápoljátok magatokban, amely Krisztus Jézusban is megvolt, aki midőn az Isten alakjában volt, nem tartotta az Istennel való egyenlőségét oly dolognak, melyhez erőszakosan ragaszkodják, hanem kiüresítette önmagát, felvette a szolga alakját, emberekhez hasonló lett és külsejét tekintve úgy jelent meg, mint ember. *R.*

R. br. Mentsd meg a kardtól *Isten, lelkemet. Mentsd.

V. És a kutya karmai közül én egyetlenemet. Isten. Mentsd.

V. Az oroszlán szájából szabadíts meg, Uram, engem.

R. És a bölények szarvai közül én csekélységemet.

V. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Mindenható örök Isten. 42. old.

V. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

V. Mondjunk áldást az Úrnak.

R. Hála legyen az Istennek.

V. A megholt hívek Isten irgalmából békességben nyugodjanak.

R. Amen.

Ha a zsolozsmát itt abbahagyjuk, csendben egy Miatyánkot mondunk.

tes: Hosanna Filio David: benedictus, qui venit in nómine Dómini.

Capitulum.

Philipp. 2, 5—7.

Fratres: Hoc enim sentite in vobis, quod et in Christo Jesu; qui, cum in forma Dei esset, non rapinam arbitrátus est esse se aequálem Deo: sed semetípsum exinanívit, formam servi accípiens, in similitúdinem hóminum factus, et hábitu invéntus ut homo. *R.* Deo grátias.

Hála legyen az Istennek.

R. br. Erue a frámea, *Deus, ánimam meam. Erue.

V. Et de manu canis únicam meam. Deus. Erue.

V. De ore leónis líbera me, Dómine.

R. Et a córnibus unicórnium humilitátem meam.

V. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spírítu tuo.

Orémus. Omnípotens sempitérne Deus. 42. pag.

V. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spírítu tuo.

V. Benedicámus Dómino.

R. Deo grátias.

V. Fidélium ánimae per misericórdiam Dei requiescant in pace.

R. Amen.

Deinde dicitur tantum Pater noster secreto, nisi sequatur alia Hora.

A Tertia elvégzése után következik a pálma-(barka-)szentelés és a szentmise. (L. 217. old.)

Completa Tertia fit Benedictio palmarum cum Processione et postea dicitur Missa.

A Sextára.

Miatyánk. Üdvözlégymária.

Ű. Gondolj Isten segítségemre.

Dicsőség az Atyának. Mikiépen.

Dícséret neked, Urunk.

Himnusz.

Kormányozó, igaz Isten,
Ki mindent intézel bölcsen,
Világot adsz a reggelnek,
És forróságot a délnek.

Oltsd el a pörnek lángjait,
Tépd ki a vétek vágyait;
Testünknek adj egészséget
És a szívnek békességet!

Engedd ezt, ó legjobb Atya!
S te, szent Atyád örök Fia,
Engedje a Vigasztaló
Mindenkoron uralkodó.

Amen.

Ant. Eléd tárom.

118. zsoltár. VI.

Lelkemet epedve várja segítségedet, *igédben én felette remélek.

Szememet epedve várja igédet, *kérdem: Mikor vigasztalsz meg engem?

Olyan vagyok, mint tömlő a füstben, *de nem fedlekzem meg törvényeidről.

Meddig kell még várnia

Ad Sextam.

Pater noster et Ave María.

Ű. Deus, in adiutorium.

Glória Patri. Sicut erat.

Laus tibi, Dómine.

Hymnus.

Rector potens, verax Deus,
Qui tēperas rerum vices,
Splendóre mane illúminas,
Et ignibus merídiem:

Exstingue flammam litium,
Aufer calorē noxium,
Confer salutē corpórum,
Verámque pacem córdium.

Praesta, Pater piíssime,
Patrique compar Unice,
Cum Spíritu Paráclito
Regnans per omne saeculum. Amen.

Ant. Tibi revelávi.

Psalmus 118. vi.

Defécit in salutáre tuum ánima mea: *et in verbum tuum supersperávi.

Defecerunt óculi mei in elóquium tuum, *dicéntes: Quando consoláberis me?

Quia factus sum sicut uter in pruina: *justificatiónes tuas non sum oblítus.

Quot sunt dies servi tui?

szolgádnak? *Mikormondasz ítéletet üldözőim felett?

Mendé-mondákat beszélnek nekem az istentelenek, *de nem olyanok azok, mint a te törvényed.

A te parancsaid mind igazak, *csalárdul üldöznek, segíts meg engem!

Kevés híja, hogy a földről el nem emésztenek, *de én nem hagytam el rendeleteidet.

Adj irgalmad szerint életem nekem, *hogy szájad bizonyosságait megőrizzem.

Uram, örökkön örökké *áll a mennyben a te igéd.

Nemzedékről nemzedékre tart a te hűséged, *szilárd alapokra helyezted a földet.

Rendelésed szerint áll fenn máig, *mert neked szolgál minden.

Ha nem elmélkedtem volna törvényeden, *akkor talán nyomorúságomban elvesztem volna.

Sohasem feledem rendeleteidet, *mert általuk adsz életem nekem.

Tied vagyok, ments meg engem, *mert parancsaidat fűrkésem.

Lesnek reám a bűnösök, hogy elveszítsenek, *de én bizonyosságaidra figyelek.

Látom, hogy minden dolog véges, legyen bármily tökéletes, *de a te parancsolatod bizony megmarad.

Dicsőség az Atyának.

*quando fácies de persecúentibus me iudicium?

Narravérunt mihi iniqui fabulatiónes: *sed non ut lex tua.

Omnia mandata tua véritas: *inique persecúti sunt me, ádjua me.

Paulo minus consummavérunt me in terra: *ego autem non dereliqui mandata tua.

Secúndum misericórdiam tuam vivífica me: *et custódiam testimónia oris tui.

In aetérnum, Dómine, *verbum tuum pérmanet in caelo.

In generatiónem et generatiónem véritas tua: *fundásti terram, et pérmanet.

Ordinatióne tua perseverat dies: *quóniam ómnia sérviunt tibi.

Nisi quod lex tua meditatio mea est: *tunc forte periíssem in humilitate mea.

In aetérnum non obliviscar justificatiónes tuas: *quia in ipsis vivificásti me.

Tuus sum ego, salvum me fac: *quóniam justificatiónes tuas exquisivi.

Me exspectavérunt peccatóres ut pérderent me: *testimónia tua intelléxi.

Omnis consummationis vidi finem: *latum mandatum tuum nimis.

Glória Patri.

118. zsoltár VII.

Mennyire szeretem, Uram, törvényedet! *Egész nap róla elmélkedem.

Ellenségeimnél bölcsőbb tettel parancsolatoddal, *mert mindenkoron velem vagyok.

Minden oktatómnál értelmesebb lettem, *mert bizonyosságaidról elmélkedem.

Az öregeknél értelmesebb lettem, *mert rendeleteidet fürkészem.

Minden gonosz úttól távol tartom lábamat, *hogy megtartsam szavaidat.

Rendeleteidtől el nem térek, *mert te szabsz törvényt nekem.

Mily édesek beszédeid ínyemnek, *szájamnak méznél jobban ízlenek.

Parancsaid nekem értelmet adnak, *azért gyűlölök én minden gonosz utat.

Lábamnak szövétnek a te igéd, *s ösvényeimnek fényesség.

Esküszöm és állom, *hogy igazságod végzéseit megtartom.

Teljes megalázás ért, Uram, engem, *kelts életre, amint megígérted.

Szájam önkéntes áldozataiban leld, Uram, kedvedet, *és végzéseidre taníts meg engem.

Éltemet kezemben hordom szüntelen, *de törvényedet el nem felejttem.

Psalmus 118. vii.

Quómodo diléxi legem tuam, Dómine? *tota die meditatio mea est.

Super inimicos meos prudentem me fecisti mandató tuó: *quia in aeternum mihi est.

Super omnes docentes me intelléxi: *quia testimónia tua meditatio mea est.

Super senes intelléxi: *quia mandata tua quae-sívi.

Ab omni via mala prohibui pedes meos: *ut custodiám verba tua.

A judiciis tuis non declinávi: *quia tu legem posuísti mihi.

Quam dúlcia fáucibus meis elóquia, tua, *super mel ori meo!

A mandátis tuis intelléxi: *proptérea odívi omnem viam iniquitátis.

Lucérna pédibus meis verbum tuum, *et lumen sémitis meis.

Jurávi, et státui *custodíre júdicia justítiae tuae.

Humiliátus sum usque-quáque, Dómine: *vivífica me secúndum verbum tuum.

Voluntária oris mei beneplácita fac, Dómine: *et júdicia tua doce me.

Anima mea in mánibus meis semper: *et legem tuam non sum oblítus.

A bűnösök tört vetnek nekem, *de rendeleteidtől el nem tévelyedtem.

Örökségül nyertem bizonyosságodat mindörökké, *ezért szívem bennük leli örömét.

Törvényeid megtartására hajlítom szívemet *jutalmadért mindörökké.

Dicsőség az Atyának.

118. zsoltár VIII.

Gyűlölöm az istentelene-
ket, *és szeretem tör-
vényedet.

Segítöm és oltalmazóm vagy te, *felette bízom én ígéretedben.

Távozzatok tőlem, gonoszok, *mert Istenemnek parancsait kutatom.

Gyámolíts engem ígéreted szerint, hogy éljek, *és ne hagyj, hogy reménységemben megszégyenüljek.

Segíts meg, hogy megszabaduljak, *és mindig törvényeden elmélkedjem.

Megveted mind, kik rendeleteidtől elhajlanak, *mert szándékaik gonoszak.

Hitszegőnek tartom a föld minden bűnösét, *azért szeretem bizonyosságodat.

Szegezd át félelmeddel testemet, *hogy ítéleteidtől remegjek.

Igazat és helyeset cselekszem, *ne szolgáltass ki azoknak, kik szorongatnak engem.

Vállalj kezességet szol-

Posuérunt peccatóres láqueum mihi: *et de mandátis tuis non errávi.

Hereditáte acquisívi testimónia tua in aetérnum: *quia exsultátio cordis mei sunt.

Inclinávi cor meum ad faciendas justificatiónes tuas in aetérnum, *propter retributiómem.

Glória Patri.

Psalmus 118. viii.

Iniquos ódio hábui: *et legem tuam diléxi.

Adjútor et suscéptor meus es tu: *et in verbum tuum supersperávi.

Declináte a me, maligni: *et scrutábor mandáta Dei mei.

Súscipe me secúndum elóquium tuum, et vivam: *et non confúndas me ab exspectatióne mea.

Adjuva me, et salvus ero: *et meditábor in justificatió nibus tuis semper.

Sprevísti omnes discedéntes a judiciis tuis: *quia injústa cogitátio eórum.

Praevaricántes reputávi omnes peccatóres terrae: *ídeo diléxi testimónia tua.

Confíge timóre tuo carnes meas: *a judiciis enim tuis tímui.

Feci júdicium et justítiam: *non tradas me calumniántibus me.

Súscipe servum tuum in

gád javára, *hogy el ne nyomjanak engem a kevélyek.

Szemem epedve várja üdvösségedet, *és igazságos igégedet.

Bánj szolgáladdal irgalmad szerint, *és törvényeidre taníts meg engem.

Szolgád vagyok én, *adj értelmet nekem, hogy bizonyosságaidat megismerjem.

Uram, itt az ideje a cselekvésnek, *mert megszegik törvényedet!

Azért szeretem én parancsaidat *aranynál és topáznál jobban.

Azért követem minden parancsolatodat, *és gyűlölök minden hamis utat.

Dicsőség az Atyának.

Ant. Eléd tárom ügyemet, életem védője, Uram, én Istenem.

Capitulum.

Philipp. 2, 8—9.

Megalázta magát, engedelmes lett a halálig és pedig a halálig a keresztfán. Ezért az Isten is igen felmagasztalta őt és oly nevet adott neki, mely minden más név fölött van. R. Hála legyen az Istennek.

Resp. breve. Az oroszlán szájából, *szabadíts meg engem Uram. Az. V. És a bölények szarvai közül csekélységet. Szabadíts meg. Az.

V. Ne veszítsd el az istentelennel, Isten, lelkemet.

bonum: *non calumniéntur me superbí.

Oculi mei defecerunt in salutáre tuum: *et in eloquium justítiae tuae.

Fac cum servo tuo secundum misericórdiam tuam *et justificatiónes tuas doce me.

Servus tuus sum ego: *da mihi intellectum, ut sciam testimónia tua.

Tempus faciéndi, Dómine: *dissipaverunt legem tuam.

Ideo, diléxi mandáta tua, *super aurum et topázion.

Proptérea ad ómnia mandáta tua dirigébar: *omnem viam iníquam ódio hábui.

Glória Patri.

Ant. Tibi revelávi causam meam, defénsor vitae meae, Dómine, Deus meus.

Capitulum.

Philipp. 2, 8—9

Humiliávit semetípsum factus obédiens usque ad mortem, mortem autem crucis. Propter quod et Deus exaltávit illum, et donávit illi nomen, quod est super omne nomen. R. Deo grátias.

Resp. breve. De ore leónis *Líbera me, Dómine. De. V. Et a córnibus unicórnium humilitátem meam. Líbera. De.

V. Ne perdas cum ímpiis, Deus, ánimam meam.

R. És a vér férfialival életemet.

Ű. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Mindenható örök Isten. 42. old.

Utána :

Ű. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

Ű. Mondjunk áldást az Úrnak.

R. Hála legyen az Istennek.

Ű. A megholt hívek Isten irgalmából békességben nyugodjanak.

R. Amen.

Ha a zsolozsmát itt abbahagyjuk, csendben egy Miatyánkot mondunk.

R. Et cum viris sanguinum vitam meam.

Ű. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spíritu tuo.

Orémus. Omnipotens sempitérne Deus. 42. pag.

Post Orationem additur :

Ű. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spíritu tuo.

Ű. Benedicámus Dómino.

R. Deo grátias.

Ű. Fidélium animae per misericórdiam Dei requiescant in pace.

R. Amen.

Deinde dicitur tantum Pater noster secreto, nisi sequatur alia Hora.

A Nonára.

Miatyánk. Üdvözlégymária.

Ű. Gondolj Isten segítségemre.

Dicsőség az Atyának. Mikenépen.

Dicséret neked, Urunk...

Himnusz.

Isten ! kitől minden vagy. S ki át nem mégy változaton :

Forgása a nappaloknak, Munkája akaratomnak.

Éltünknek alkonyán kegyed Tőlünk ne vonja meg fényed, S midőn közelget halálunk, Mennysország legyen jutalmunk.

Ad Nonam.

Pater noster et Ave Maria.

Ű. Deus, in adjutórium.

Glória Patri. Sicut erat.

Laus tibi, Dómine...

Hymnus.

Reserum, Deus, tenax vigor, Immótus in te permanens, Lucis diúrnae témpora Succéssibus detérminans :

Largire lumen vespere, Quo vita nusquam decídat, Sed praémium mortis sacrae Perénnis instet glória.

Engedd ezt, ó legjobb Atya,
S te szent Atyád örök Fia,
Engedje a Vigasztaló,
Mindenkoron uralkodó.

Amen.

Ant. Segítségül hívom.

118. zsoltár IX.

Bizonyosságaid csodások!
*Lelkem azért fürkészi
őket.

Beszédeid megértése vi-
lágosságot ad, *és értelme-
sekké teszi az együgyűeket

Szájamat epedve meg-
nyitom, *mert megkívánom
parancsaidat.

Tekints reám és könyö-
rülj rajtam, *miként azokon
szoktál, kik nevedet sze-
retik.

Irányítsd lépteimet be-
széded szerint, *hogy semmi-
féle hamisság se uralkodjék
rajtam.

Ments meg engem az em-
berek erőszakosságaitól,
*hogy reádeleteidet meg-
tartsam.

Derítsd fel szolgád felett
arcodat, *ismertesd meg
velem határozataidat.

Patakokban ontja sze-
mem a könnyet, *mert nem
tartják meg törvényedet.

Igazságos vagy, Uram,
*és ítéleted igaz!

Bizonyosságaidat igazsá-
gokban parancsoltad meg,
*és felette nagy hűségemben.

Buzgóságom elsorvaszt
engem, *mert elfeledik igéi-
det ellenségeim.

Praesta, Pater piissime,
Patrique compar Unice,
Cum Spíritu Paráclito
Regnans per omne saecu-
lum.

Amen.

Ant. Invocábo.

Psalmus 118. ix.

Mirabilia testimónia tua:
*ideo scrutáta est ea
ánima mea.

Declarátio sermónum tuó-
rum illúminat: *et intel-
léctum dat párvulis.

Os meum apériui, et at-
tráxi spiritum: *quia man-
dáta tua desiderábam.

Aspice in me, et miserére
mei, *secúndum júdicium
diligéntium nomen tuum.

Gressus meos dírige secún-
dum elóquium tuum: *et
non dominétur mei omnis
injustitia. -

Rédime me a calúmniis
hóminum: *ut custódiám
mandáta tua.

Fáciem tuam illúmina
super servum tuum: *et
doce me justificatiónes tuas.

Exitus aquárum dedu-
xérunt óculi mei: *quia
non custodiérunt legem
tuam.

Justus es, Dómine: *et
rectum júdicium tuum.

Mandásti justítiam tes-
timónia tua: *et veritátem
tuam nimis.

Tabéscere me fecit zelus
meus: *quia oblíti sunt
verba tua inimíci mei.

Szavad megáll minden tűzpróbát, *azért szereti azt szolgád.

Kicsiny vagyok én és megvetett, *de rendelkezésedről meg nem feledkezem.

Igazságod örökre igazság, *és törvényed igazmondás.

Érjen bár elnyomás és szorongatás engem, *parancsolataidról elmélkedem.

Bizonyosságaid igazak örökre, *adj értelmet nekem, hogy életem legyen.

Dicsőség az Atyának.

118. zsoltár X.

Teljes szívemből kiáltok, Uram, hallgass meg engem, *rendeléseidet keresem.

Hozzád kiáltok, szabadíts meg engem, *és parancsaidat teljesítem.

A hajnal előtt kelek és kiáltok, *mert szavaidban felette remélek.

Virradat előtt hozzád emelem szememet, *hogy igéidről elmélkedjem.

Hallgass meg, Uram, szavam irgalmasságod szerint, *és tarts életben engem ítéleted szerint.

Gonosz céljukhoz üldözőim immár közel vannak, *törvényedtől azonban messze távolodtak.

De te, Uram, közelemben vagy, *és utaid mind igazak.

Rég tudom, hogy bizonyosságaidat *örök időkre alapítottad.

Ignitum elóquium tuum veheménter: *et servus tuus diléxit illud.

Adolescéntulus sum ego et contéptus: *justificatiónes tuas non sum oblitus.

Justitia tua, justítia in aetérnum: *et lex tua véritas.

Tribulátio, et angústia invenérunt me: *mandáta tua meditátio mea est.

Aequitas testimónia tua in aetérnum: *intelléctum da mihi, et vivam.

Glória Patri.

Psalmus 118. x.

Clamávi in toto corde meo, exáudi, me, Dómine: *justificatiónes tuas requíram.

Clamávi ad te, salvum me fac: *ut custódiám mandáta tua.

Praevéni in maturitáte, et clamávi: *quia in verba tua supersperávi.

Praevenérunt óculi mei ad te dilúculo: *ut meditórer elóquia tua.

Vocem meam audi secúndum misericórdiam tuam, Dómine: *et secúndum júdícium tuum vivífica me.

Appropinquavérunt persequéntes me iniquitáti: *a lege autem tua longe facti sunt.

Prope es tu, Dómine: *et omnes viae tuae véritas.

Inítio cognóvi de testimoniis tuis: *quia in aetérnum fundásti ea.

Lásd meg nyomorúságo-
mat és szabadíts meg en-
gem, *mert törvényedet én
el nem felejttem.

Vállald el peremet és
ments meg engem, *éltess
engem, amint megígérted.

A bűnösöktől távol van
a segítség, *mert törvé-
nyeidet ők nem keresték.

Uram, nagy a te irgal-
mad, *éltess engem ítéleted
szerint.

Sokan vannak, akik ül-
döznek és szorongatnak en-
gem, *de bizonyosságaidtól el
nem tántorodom.

Látom a törvényszegő-
ket és senyvedek, *mert
nem tartják meg ígéidet.

Lásd meg, Uram, hogy
rendeleteidet szeretem, *ir-
galmasságod szerint adj éle-
tet nekem.

A te igéd csupa igazság,
*s örökre szól igazságod
minden ítélete.

Dicsőség az Atyának.

118. zsoltár XI.

Fejedelmek üldöznek ok
nélkül engem, *de csak
a te igédől fél szívem.

Úgy örvendek ígéreteid-
nek, *mint aki sok zsák-
mánya tesz szert.

A gonoszsgot gyűlölöm
és megvetem, *de a te tör-
vényedet szeretem.

Naponkint hétszer mon-
dok dicséretet néked *igaz-
ságos ítéleteidért.

Vide humilitátem meam,
et éripe me: *quia legem
tuam non sum oblitus.

Júdica júdicium meum,
et rédime me: *propter
elóquium tuum vivifica me.

Longe a peccatóribus
salus: *quia justificatiónes
tuas non exquisierunt.

Misericórdiae tuae multae
Dómine: *secúndum júdi-
cium tuum vivifica me.

Multi qui persecúntur
me, et tribulant me: *a
testimóniis tuis non decli-
návi.

Vidi praevaricántes, et
tabescébam: *quia elóquia
tua non custodiérunt.

Vide quóniam mandáta
tua diléxi, Dómine: *in
misericórdia tua vivifica
me.

Principium verbórum
tuórum, véritas: *in aetér-
num ómnia júdicia justítiae
tuae.

Glória Patri.

Psalmus 118. xi.

Príncipes persecúti sunt
me gratis: *et a ver-
bis tuis formidávit cor
meum.

Laetábor ego super eló-
quia tua: *sicut qui invénit
spólia multa.

Iniquitátem ódio hábui,
et abominátus sum: *le-
gem autem tuam diléxi.

Sépties in die laudem dixi
tibi, *super júdicia justí-
tiae tuae.

Nagy a békéje azoknak, kik törvényedet szeretik, *semmi sem vet tört nekik.

Uram, várom szabadításodat, *és szeretem parancsaidat.

Bizonyosságaidat lelkem megőrzi, *és felette nagyon szereti.

Megtartom parancsaidat és bizonyosságaidat, *mert színed előtt ismeretes minden utam.

Jusson, Uram, színed elé könyörgésem, *szavad szerint adj értelmet nekem.

Színed elé hatoljon kérésem, *igéd szerint ments meg engem.

Aradjon ajkamról a dicséret, *mert megtanítasz rendeleteidre.

Hirdesse nyelvem szavadat, *mert parancsaid mindigazak.

Azon legyen kezed, hogy megszabadítson, *mert rendeleteidre esett választásom.

Kívánom, Uram, segíségedet, *és törvényeden elmélkedem.

Hadd éljen a lelkem, hogy téged dicsérjen, *s ítéleteid segítsenek meg engem.

Elveszett juhként tévelygek; *keresd meg szolgálodat, mert nem felejtettem el parancsaidat.

Dicsőség az Atyának.

Ant. Segítségül hívom, Uram, nevedet: ne fordítsd el arcodat kiáltásomtól.

Pax multa diligentibus legem tuam: *et non est illis scándalum.

Exspectábam salutáre tuum, Dómine: *et mandáta tua diléxi.

Custodívit ánima mea testimónia tua: *et diléxit ea veheménter.

Servávi mandáta tua, et testimónia tua: *quia omnes viae meae in conspéctu tuo.

Appropínquet deprecáio mea in conspéctu tuo, Dómine: *juxta elóquium tuum da mihi intelléctum.

Intret postulátio mea in conspéctu tuo: *secúndum elóquium tuum éripe me.

Eructábunt lábia mea hymnum, *cum doctéris me justificatiónes tuas.

Pronuntiábit lingua mea elóquium tuum: *quia ómnia mandáta tua aequitas.

Fiat manus tua ut salvet me: *quóniam mandáta tua elégi.

Concupívi salutáre tuum, Dómine: *et lex tua meditátio mea est.

Vivet ánima mea, et laudábit te: *et judícia tua adjuvábunt me.

Errávi, sicut ovis, quae périit: *quaere servum tuum, quia mandáta tua non sum oblítus.

Glória Patri.

Ant. Invocábo nomen tuum, Dómine: ne avértas faciém tuam a clamóre meo.

Capitulum.

Fillpp, 2, 10—11.

Jézus nevére minden térd meghajoljon : az égieké, a földieké és az alvilágiaké és minden nyelv vallja az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr.

R. Hála legyen az Istennek.

Resp. breve. Ne veszítsd el az istentelennel, *Isten, lelkemet. Ne. V. És a vér férfiaival életemet. Isten. Ne.

V. Ments meg engem, Uram a gonosz embertől.

R. Ments meg az igazságtalan férfiútól.

V. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Mindenható örök Isten. 42. old.

Utána :

V. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

V. Mondjunk áldást az Úrnak.

R. Hála legyen az Istennek.

V. A megholt hívek Isten irgalmából békességben nyugodjanak.

R. Amen.

Ha a zsolozsmát itt abba-hagyjuk, csendben egy Miatyánkot mondunk.

A Vecsernyére.

Miatyánk. Üdvözlégység Mária.

V. Gondolj Isten segítségemre.

Capitulum.

Philipp. 2, 10—11.

In nómine Jesu omne genu flectátur caeléstium, terrestrium, et infernórum : et omnis lingua confiteátur, quia Dóminus Jesus Christus in glória est Dei Patris.

R. Deo grátias.

Resp. breve. Ne perdas cum ímpiis, *Deus, ánimam meam. Ne. V. Et cum viris sánguinum vitam meam. Deus. Ne.

V. Eripe me, Dómine, ab hómine malo.

R. A viro iniquo éripe me.

V. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spíritu tuo.

Orémus. Omnípotens sem-pitérne Deus. 42. pag.

Post Orationem dicitur :

V. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spíritu tuo.

V. Benedicámus Dómino.

R. Deo grátias.

V. Fidélium ánimae per misericórdiam Dei requiescant in pace.

R. Amen.

Deinde dicitur tantum Pater noster secreto, nisi sequatur alia Hora.

Ad Vesperas.

Pater noster et Ave Maria.

V. Deus, in adjutórium.

Dicsőség az Atyának.
Miképen.

Dícséret neked, Urunk...
Ant. Szólt az Úr.

109. zsoltár.

Szólt az Úr az én Uramnak: *ülj le jobbam felől,

Míg én ellenségeidet *lábadd zsámolyává teszem.

Kinyújtja hatalmas jogaradat a Sionból az Úr: *uralkodjál ellenségeid között!

Tied lesz az uralom hatalmadnak napján a szentek fényességében; *a méhből a hajnalcsillag előtt nemzettelek én téged.

Megesküdött az Úr és nem bánja meg: *pap vagy te mindörökké Melkizedek rendje szerint.

Jobbod felől az Úr *királyokat tipor össze haragjának napján.

Ítéletet tart a nemzetek között, teljessé teszi a romlást, *fejeket zúz össze szereszét a földön,

Iszik az útmenti patak-ból, *azért emeli magasra fejét.

Dicsőség az Atyának.

Ant. Szólt az Úr az én Uramnak: Ülj le jobbam felől.

Ant. Nagyok az Úr cselekedetei.

Glória Patri. Sicut erat.

Laus tibi, Dómine...
Ant. Dixit Dóminus.

Psalmus 109.

Dixit Dóminus Dómino meo: *Sede a dextris meis:

Donec ponam inimicos tuos, *scabellum pedum tuorum.

Virgam virtutis tuae emittet Dóminus ex Sion: *domináre in medio inimicorum tuorum.

Tecum principium in die virtutis tuae in splendoribus sanctórum: *ex útero ante luciferum genui te.

Jurávit Dóminus, et non paenitébit eum: *Tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech.

Dóminus a dextris tuis, *confrégit in die irae suae reges.

Judicábit in nationibus, implébit ruínas: *conquasábit cápita in terra multórum.

De torrénite in via bibet: *propterea exaltábit caput.

Glória Patri.

Ant. Dixit Dóminus Dómino meo: Sede a dextris meis.

Ant. Magna ópera Dómini.

110. zsoltár.

Hálát adok neked, Uram, teljes szívemből, *az igazak tanácsában és a gyülekezetben.

Nagyok az Úr cselekedetei, *kívánatosak mindazoknak, kik bennük tetszésüket lelik.

Dicső és fönséges minden cselekedete, *és igazsága megmarad örökkön örökre.

Emléket állított csodáinak, irgalmas és kegyes az Úr: *eledelt adott azoknak, akik őt félik;

Szövetségéről mindenkoron megemlékezik. *Megmutatta népének hatalmas tetteit,

Nekik megadta a nemzetek örökségét. *Hívek és igazak kezének művei,

Mind megbízhatók az ő rendelkezői; örökkön örökké szilárdan állnak, *hűségen és igazságon alapszanak.

Megváltást küldött népének, *örökre elrendelte szövetségét.

Szent és félelmetes az ő neve, *az Úr félelme a bölcsesség kezdete.

Igen okos mindenki, aki úgy cselekszik, *dicsérete megmarad mindvégig.

Dicsőség az Atyának.

Ant. Nagyok az Úr cselekedetei, kívánatosak mindazoknak, akik bennük tetszésüket lelik.

Ant. Ki az Urat féli.

Psalms 110.

Confitebor tibi, Dómine, in toto corde meo: *in consilio justorum, et congregatione.

Magna ópera Dómini: *exquisita in omnes voluntates ejus.

Confessio et magnificentia opus ejus: *et justitia ejus manet in saeculum saeculi.

Memoriam fecit mirabilium suorum, misericors et miserator Dóminus: *escam dedit timéntibus se.

Memor erit in saeculum testaménti sui: *virtutem óperum suorum annuntiabit populo suo:

Ut det illis hereditatem gentium: *ópera mánum ejus veritas, et iudicium.

Fidélia ómnia mandata ejus: confirmata in saeculum saeculi, *facta in veritate et aequitate.

Redemptionem misit populo suo: *mandavit in aeternum testaméntum suum.

Sanctum, et terribile nomen ejus: *initium sapientiae timor Dómini.

Intelléctus bonus ómnibus facientibus eum: *laudatio ejus manet in saeculum saeculi.

Glória Patri.

Ant. Magna ópera Dómini: exquisita in omnes voluntates ejus.

Ant. Qui timet Dóminum.

III. zsoltár.

Boldog az az ember, ki az Urat féli, *és parancsaiban nagy tetszését leli!

Hatalmas lesz a földön ivadéka, *az igazak nemzedéke áldott leszen.

Dicsőség és gazdagság lesz házában, *és igazsága mindörökre megmarad.

Világosságként ragyog fel a sötétségben az igazaknak, *az irgalmas, a kegyes, az igaz.

Jó annak az embernek, aki könyörül és kölcsön ad; s a törvény szerint intézi dolgait, *mert soha meg nem inog az;

Örökké emlékezetben marad az igaz, *rossz hírtől nem kell félnie,

Biztosan remélhet az Úrban szíve. Szíve erős *és meg nem tántorodik, míg le nem nézheti ellenségeit.

A szegényeknek bőven osztogat, igazsága örökre megmarad, *szarva dicsőségesen felemelkedik.

Látja a bűnös és bosszankodik, csikorgatja fogát és elpusztul, *a bűnösök kivánsága meghíúsul.

Dicsőség az Atyának.

Ant. Kí az Urat féli, parancsaiban nagy tetszését leli.

Ant. Legyen az Úr neve.

Psalmus III.

Beátus vir, qui timet Dóminum: *in mandátis ejus volet nimis.

Potens in terra erit semen ejus: *generatio rectorum benedicetur.

Glória, et divítiae in domo ejus: *et justitia ejus manet in saeculum saeculi.

Exórtum est in ténebris lumen rectis: *miséricors, et miserátor, et justus.

Jucúndus homo qui miserétur et cómodat, dispónet sermónes suos in juicio: *quia in aetérnum non commovébitur.

In memória aetérna erit justus: *ab auditióne mala non timébit.

Parátum cor ejus speráre in Dómino, confirmátum est cor ejus: *non commovébitur donec despiciat inimicos suos.

Dispérsit, dedit paupéribus: justitia ejus manet in saeculum saeculi, *cornu ejus exaltábitur in glória.

Peccátor vidébit, et irascétur, déntibus suis fremet et tabéscet: *desidérium peccátorum peribit.

Glória Patri.

Ant. Qui timet Dóminum, in mandátis ejus cupit nimis.

Ant. Sit nomen Dómini.

112. zsoltár.

Dicsérjétek az Urat, ti szolgák, *dicsérjétek az Úr nevét!

Áldott legyen az Úr neve *most és mindörökre!

Napkelettől napnyugatig *dicsértessék az Úr neve.

Magasztos az Úr minden nemzet felett, *dicsősége meghaladja az eget.

Ki olyan mint az Úr, a mi Istenünk, ki a magasságban lakozik, *de letekint az alázatosakra az égen és a földön.

És felemeli a nyomorultat a porból, *felsegíti a szegényt a sárból,

Hogy helyet adjon neki a fejedelmek között, *népének fejedelmei között;

Lakást ad a házban a magtalannak, *mint fiain örvendő anyának.

Dicsőség az Atyának.

Ant. Legyen az Úr neve áldott mindörökre.

Ant. A mi Istenünk.

113. zsoltár.

Midőn Izrael kivonult Egyiptomból, *Jákob házanépe az idegen nép közül,

Júda lett szent országa, *Izrael a birodalma.

Mikor a tenger meglátta, elfutott, *a Jordán visszafelé tartott.

Psalmus 112.

Laudáte, púeri, Dóminum: *laudáte nomen Dómini.

Sit nomen Dómini benedictum, *ex hoc nunc, et usque in saeculum.

A solis ortu usque ad occasum, *laudabile nomen Dómini.

Excelsus super omnes gentes Dóminus, *et super caelos glória ejus.

Quis sicut Dóminus, Deus noster, qui in altis hábitat, *et humília respicit in caelo et in terra?

Súscitans a terra inopem, *et de stercore érigens páuperem:

Ut cöllocet eum cum princípibus, *cum princípibus pópuli sui.

Qui habitáre facit stérilem in domo, *matrem filiórum laetántem.

Glória Patri.

Ant. Sit nomen Dómini benedictum in saecula.

Ant. Deus autem noster.

Psalmus 113.

In éxitu Israel de Aegypto, *domus Jacob de pópulo bárbaro:

Facta est Judaéa sanctificatio ejus, *Israel potestas ejus.

Mare vidit, et fugit: *Jordánis convérsus est retrórsum.

Ugrándoztak a hegyek,
mint a kosok, *és mint juhok
bárányai a halmok.

Mi lelt téged, tenger,
hogy elfutottál, *és téged,
Jordán, hogy visszafordul-
tál,

Hegyek, miért ugrándo-
zatok, mint a kosok, *és
mint a juhok bárányai, ti
halmok?

Az Úr színe előtt rendült
meg a föld, *Jákob Istené-
nek arca előtt,

Ki átváltoztatta a kő-
sziklát vizek tavává, *s a
szirtet vizek forrásává.

Ne nekünk, Uram, ne
nekünk, *hanem a te ne-
vednek adj dícsőséget,

Mert irgalmas és hűséges
vagy; *hogy azt ne mond-
ják a nemzetek: hol van
az ő Istenük?

Hisz a mi Istenünk az
égben van, *mindent meg-
tesz, amit akar.

De ezüstből és aranyból
vannak a nemzetek bálvá-
nyai, *s emberek kezének
alkotásai.

Van szájuk, de nem szól-
nak, *van szemük, de nem
látnak;

Van fülük, de nem halla-
nak, *van orruk, de nem
szagolnak;

Van kezük, de nem ta-
pintanak, van lábuk, de
nem járnak, *torkukkal
nem kiáltanak.

Legyenek hozzájuk ha-
sonlók a készítők, *és mind-
azok, kik bíznak bennük!

Montes exsultaverunt ut
arietes, *et colles sicut agni
óvium.

Quid est tibi, mare, quod
fugisti: *et tu, Jordánis,
quia convérsus es retrór-
sum?

Montes, exsultástis sicut
arietes, *et colles, sicut
agni óvium.

A fácie Dómini mota est
terra, *a fácie Dei Jacob.

Qui convértit petram in
stagna aquárum, *et rupem
in fontes aquárum.

Non nobis, Dómine, non
nobis: *sed nómini tuo
da glóriam.

Super misericórdia tua,
et veritáte tua: *nequándo
dicant gentes: Ubi est
Deus eórum?

Deus autem noster in
caelo: *ómnia quaecúm-
que vóluit, fecit.

Simulácra géntium argén-
tum, et aurum, *ópera
mánuum hóminum.

Os habent, et non loqu-
éntur: *óculos habent, et
non vidébunt.

Aures habent, et non
áudient: *nares habent,
et non odorábunt.

Manus habent, et non
palpábunt: pedes habent,
et non ambulábunt: *non
clamábunt in gútture suo.

Símiles illis fiant qui
fáciunt ea: *et omnes qui
confidunt in eis.

Izrael háza az Úrban bizakodik, *Ő a segítőjük s az oltalmazójuk.

Aron háza az Úrban bizakodik, *Ő a segítőjük s az oltalmazójuk.

Kik félik az Urat, az Úrban bizakodnak, *Ő a segítőjük s az oltalmazójuk.

Rólunk az Úr megemlékezik, *s áldását adja reánk.

Áldását adja Izrael házára, *áldását adja Aron házára.

Áldását adja mindazokra, kik az Urat félik, *kicsinyekre és nagyokra egyaránt.

Sokasítson meg az Úr titeket, *titeket és fiaitokat.

Aldjon meg az Úr titeket, *ki alkotta az eget és a földet.

A menny az Úr mennyország, *de a földet az emberek fiainak adta.

Nem a holtak dicsérnek téged, Uram, *és egy sem azok közül, akik az alvilágba szálltak,

Hanem mi, kik élünk, dicsérjük az Urat, *most és mindenkoron.

Dicsőség az Atyának.

Ant. A mi Istenünk az égben van, mindent megtesz, amit akar.

Capitulum.

Filipp. 2, 5—7.

Testvérek: Ugyanazt az érzést ápoljátok magatokban, amely Krisztus Jézusban is meg volt, aki

Domus Israel sperávit in Dómino: *adjútor eorum et protéctor eorum est,

Domus Aaron sperávit in Dómino: *adjútor eorum et protéctor eorum est,

Qui timent Dóminum, speravérunt in Dómino: *adjútor eorum et protéctor eorum est.

Dóminus memor fuit nostri: *et benedíxit nobis:

Benedíxit dómui Israel: *benedíxit dómui Aaron.

Benedíxit ómnibus, qui timent Dóminum, *pusilliscum majóribus.

Adjíciat Dóminus super vos: *super vos, et super filios vestros.

Benedícti vos a Dómino, *qui fecit caelum, et terram.

Caelum caeli Dómino: *terram autem dedit filiis hóminum.

Non mórtui laudábunt te, Dómine: *neque omnes, qui descéndunt in inférnum.

Sed nos qui vivimus, benedícimus Dómino, *ex hoc nunc et usque in saeculum.

Glória Patri.

Ant. Deus autem noster in caelo: ómnia quaecúmque vóluit, fecit.

Capitulum.

Philipp. 2, 5—7.

Fratres: Hoc enim sentíte in vobis, quod et in Christo Jesu; qui, cum in forma Dei esset, non rapi-

midőn az Isten alakjában volt, nem tartotta az Istennel való egyenlőséget oly dolognak, amelyhez erőszakosan ragaszkodjék, hanem kiüresítette önmagát, felvette a szolga alakját, emberekhez hasonló lett és külsejét tekintve úgy jelent legyen az Istennek.

Himnusz.

Királyi zászlók I. 292. old.

Utána:

☩. Ments meg engem Uram, a gonosz embertől.

☩. Szabadíts meg az igazságtalan férfiútól.

Ant. Irva van.

A Boldogságos Szűz Mária éneke.

Luk. 1, 46—55.

Magasztalja *az én lelkem az Urat És örvendez az én szívem *megváltó Istenem felett.

Mert ránézett szolgálója kicsinségére; *íme mostantól fogva boldognak hirdet engem minden nemzedék.

Mert nagy dolgot cselekedett nekem a Hatalmas, *kinek szent az ő neve.

És irgalma nemzedékről-nemzedékre *azokon van, akik őt félik.

Hatalmas dolgokat művelt karja erejével, *szétszórta a szívők terveiben kevélykedőket.

Hatalmasokat levetett a trónról, *és kicsinyeket fel emelt.

nam arbitrátus est esse se aequalem Deo: sed semetipsum exinanivit, formam servi accipiens, in similitudinem hominum factus, et habitum inventus ut homo. ☩. Deo grátias.

meg, mint ember. ☩. Hála

Hymnus.

Vexilla regis 292. pag.

Postea:

☩ Eripe me Dómine, ab homine malo.

☩ A viro iniquo éripe me.

Ant. Scriptum est enim.

Canticum beatæ Mariæ Virginis.

Luc. 1, 46—55.

Magnificat *ánima mea Dóminum Et exultávit spíritus meus, *in Deo, salutári meo.

Quia respéxit humilitátem ancillæ suæ *ecce enim ex hoc beátam me dicent omnes generatiónes.

Quia fecit mihi magna qui potens est *et sanctum nomen ejus.

Et misericórdia ejus a progénie in progénies *timéntibus eum.

Fecit poténtiam in bráchio suo *dispérsit superbos mente cordis sui.

Depósuit poténtes de sede *et exaltávit húmiles.

Éhezőket betöltött jókkal, *és üresen bocsátott el gazdagokat.

Felkarolta Izraelt, az ő szolgáját *megemlékezvén irgalmasságáról.

Amint szólott vala atyáinknak, *Ábrahámnak és ivadékának mindörökre.

Dicsőség.

Ant. Irva van: Megverem a pásztort s elszélednek a nyáj juhái: de ha majd feltámadok, elmegyek előttetek Galileába: ott majd megláttok engem: mondja az Úr.

☩. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Mindenható örök Isten. 42. old.

Ezután elmondjuk, ha az egyázi naptár előírja, a mai napra eső megemlékezéseket.

☩. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

☩. Mondjunk áldást az Úrnak.

R. Hála legyen az Istennek.

☩. A megholt hívek Isten irgalmából békességben nyugodjanak.

R. Amen.

Ha a zsolozsmát itt abba hagyjuk, csendben egy Miatyánkot mondunk.

A Completoriumra.

☩. Add, kérlek, uram, áldásodat.

Áldás. Nyugodalmas éjtszakát s tökéletes befejezést engedjen nekünk a mindenható Úr!

R. Amen.

Esuriéntes implévit bonis *et dívites dimísit inánes.

Suscépit Israel púerum suum *recordátus misericórdiae suae.

Sicut locútus est ad patres nostros *Abraham et sémini ejus in saecula.

Glória.

Ant. Scriptum est enim: Percútiam pastórem, et dispergéntur oves gregis: postquam autem resurréxero, praecedam vos in Galilaeam: ibi me vidébitis, dicit Dóminus.

☩. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spírítu tuo.

Orémus. Omnípotens sempitérne Deus, 42. pag.

☩. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spírítu tuo.

☩. Benedicámus Dómino.

R. Deo grátias.

☩. Fidélium ánimae per misericórdiam Dei requiescant in pace.

R. Amen.

Si tunc terminetur Officium, dicitur tantum Pater noster secreto.

Ad Completorium.

☩. Jube, domne, benedicere.

Benedictio. Noctem quiétam, et finem perféctum concédát nobis Dóminus omnípotens.

R. Amen.

Rövid olvasmány.

Pét. I. 5, 8—9.

Testvérek: Józanok legyetek és vigyázzatok, mert a ti ellensétek az ördög, mint ordító oroszlán körül jár, keresvén, akit elnyeljen; erős hittel álljatok neki ellen. Te pedig, Urunk, irgalmazz nekünk.

R. Hála legyen az Istennek.

Ű. A mi segítségünk az Úr nevében van.

R. Ki az eget és földet alkotta.

Miatyánk (csendben).

Ezután elmondjuk a közgyónást (Confiteor) és a feloldozást (Misereatur, Indulgentiam). 49 old. Utána:

Ű. Fordulj hozzánk szabadító Istenünk.

R. És fordítsd el haragodat tőlünk.

Ű. Gondolj Isten segítségemre.

R. Siess, Uram, támogatásomra.

Dicsőség az Atyának...

Dícséret neked, Urunk...

Ant. Könyörülj.

4. zsoltár.

Meghallgattál igazságom Istene, valahányszor segítségül hívtalak, *tágaságra változtattad szorongatásomat:

Könyörülj hát rajtam *és hallgasd meg imámat.

Emberek fia, meddig leszel megátalkodottak? *Miért szerettek hiábavalóságot, hajszoltok hazugságot?

Lectio brevis.

I. Petri 5, 8—9.

Fratres: Sóbrii estóte, et vigiláte: quia adversarius vester diabolus tamquam leo rúgiens circuit quaerens quem devoret: cui resistite fortes in fide. Tu autem, Dómine, miserére nobis.

R. Deo grátias.

Ű. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit caelum et terram.

Pater noster (secreto).

Ű. Convérte nos, Deus, salutáris noster.

R. Et avérte iram tuam a nobis.

Ű. Deus, in adjutórium meum inténde.

R. Dómine, ad adjuvándum me festína.

Glória Patri. Sicut erat.

Laus tibi, Dómine...

Ant. Miserére.

Psalmus 4.

Cum invocárem exaudivit me Deus justítiae meae: *in tribulatióne dilatásti mihi.

Miserére mei, *et exáudi oratiómem meam.

Filii hóminum, úsquequo gravi corde? *ut quid dilígitis vanitátem, et quáeritis mendácium?

Tudjátok meg, hogy az Úr csodálatosan vezérli szentjét, *meghallgat engem az Úr, ha hozzá kiáltok.

Ne vétkezzetek, bármint haragusztok, *bánjátok meg nyugvóhelyeteken, amit magatokban mondtok.

Áldozatok igaz áldozatokat, s az Úrba vessétek bizalmatokat. *Sokan mondják: Ki mutat jót nekünk?

Am mi, Uram, arcod fényességének jelét viseljük. *Örömet adtál szívembe,

Míg az ő gazdagítójuk *csak gabonájuk, boruk és olajuk termése.

Épen azért nyugton térek *aludni és pihenni,

Mert te, Uram, kiváltképen *megerősítettél remény-ségemben.

Dicsőség az Atyának.

90. zsoltár.

Ki a Fölségesnek oltalmában lakik, *az ég Istenének védelmében nyugszik,

Azt mondja az Úrnak: te vagy az én oltalmazóm, menedékem, *Istenem, kibizakodom.

Mert ő megment engem a vadászok törétől, *a súlyos veszélytől;

Szárnyával árnyékot borít reád, *és tollai alatt menedékre találsz.

Hűsége pajzsként vesz körül, *nem kell félned az éjtszaka rémétől.

Et scitote quoniam mirificavit Dominus sanctum suum: *Dominus exaudiet me cum clamávero ad eum.

Irascimini, et nolite peccare: *quae dicitis in cordibus vestris, in cubilibus vestris compungimini.

Sacrificáte sacrificium justitiae, et speráte in Domino. *Multi dicunt: Quis osténdit nobis bona?

Signátum est super nos lumen vultus tui, Domine: *dedísti laetitiam in corde meo.

A fructu fruménti, vini, et olei sui *multiplicáti sunt.

In pace in idípsum *dormiam, et requiescam;

Quoniam tu, Domine, singulariter in spe* constituísti me.

Glória Patri.

Psalmus 90.

Qui hábitat in adjutório Altíssimi, *in proteccióne Dei caeli commorábitur.

Dicet Domino: Susceptor meus es tu, et refúgium meum: *Deus meus sperábo in eum.

Quoniam ipse liberávit me de láqueo venántium, *et a verbo áspero.

Scápulís suis obumbrábit tibi: *et sub pennis ejus sperábis.

Scuto circúmdabit te véritas ejus: *non timébis a timóre noctúrno.

A nappal repülő nyíltól, a sötétben kószáló járványtól, *a délben támadó gonosztól.

Ezren essenek el bár oldalad mellől, és tízezen jobbod felől, *hozzád mi sem közeledik.

Sőt tenszemeddel fogod nézni, *a gonoszok bűnhődését szemlélni.

Mert te vagy, Uram, reménységem! *Ha a Fölségest választottad menedéknek:

Nem ér téged balszerencse, *csapás nem jut sátrad közelébe.

Mert angyalainak parancsolt felőled, *hogyminden utadon őrizzenek;

Kezükön hordoznak téged, *hogykőbe ne üssed lábadat.

Áspiskígyón és viperán fogsz járni, *oroszlánt és sárkányt fogsz tiporni.

Mivel bennem bízik, megszabadítom, *oltalma leszek, mert ismeri nevemet.

Ha kiált hozzám, meghallgatom, *a szorongatás idején vele leszek, megmen-tem és megdicsőítem.

Betöltöm őt hosszú élettel, *és megmutatom neki segítségemet.

Dicsőség az Atyának.

133. zsoltár.

Ime, most áldjátok az Urat, ti *mind az Úrnak szolgálói,

A sagitta volánte in die, a negótio perambulánte in ténebris: *ab incursu, et daemónio meridiáno.

Cadent a látere tuo mille, et decem millia a dextris tuis: *ad te autem non appropinquábit.

Verúmtamen óculis tuis considerábis: *et retributió nem peccatórum vidébis.

Quóniam tu es, Dómine, spes mea: *Altissimum posuisti refúgium tuum.

Non accédet ad te malum: *et flagéllum non appropinquábit tabernáculo tuo.

Quóniam Angelis suis mandávit de te: *ut custodiánt te in ómnibus viis tuis.

In mánibus portábunt te: *ne forte offéndas ad lápidem pedem tuum.

Super áspidem, et basiliscum ambulábis: *et conculcábis leónem et dracónem.

Quóniam in me sperávit, liberábo eum: *prótegam eum, quóniam cognóvit nomen meum.

Clamábit ad me, et ego exáudiam eum: *cum ipso sum in tribulatióne: erípíam eum et glorificábo eum.

Longitúdine diérum replébo eum: *et osténdam illi salutáre meum.

Glória Patri.

Psalmus 133.

Ecce, nunc benedicite Dóminum, *omnes servi Dómini:

Kik az Úr házában álltok,
*Istenünk házának udva-
raiban.

Emeljétek föl kezeteket
éjjente a szentély felé, *s
áldjátok az Urat.

Áldjon meg téged a Sion-
ról az Úr, *ki az eget és a
földet alkotta.

Dicsőség az Atyának.

Ant. Könyörülj rajtam,
Uram, s hallgasd meg imá-
mat.

Himnusz.

Közelgve jó az esthomály,
Kérünk tehát, jó Iste-
nünk,
Mutasd meg nagy jóvolto-
dat,
Légy oltalmunk az éjtszakán.

Vad álmok ránk ne rontsa-
S az éjnek rémesárnyai [nak
Lesujtva minden ellenünk,

Ne érje semmi szenny tes-
tünk.

Dicsőség néked, jó Atyánk
És egyszülött Fiadnak is,
S velük Neked, Vigasztaló,
Mindenkoron uralkodó.

Amen.

Capitulum.

Jerem. 14, 9.

Közöttünk vagy te, Urunk
mi a te szent nevedet vi-
seljük, ne hagyj el minket,
Urunk, Istenünk.

R. Hála legyen az Istennek.
Resp. breve. Uram, ke-

Qui stasis in domo Dó-
mini, *in átriis domus Dei
nostri.

In nóctibus extóllite ma-
nus vestras in sancta, *et
benedícite Dóminum.

Benedícat te Dóminus ex
Sion, *qui fecit caelum et
terram.

Glória Patri.

Ant. Miserére mihi, Dó-
mine, et exáudi oratiómem
meam.

Hymnus.

Te lucis ante términum,
Rerum Creátor pósci-
mus,
Ut pro tua cleméntia

Sis praesul et custódia.

Procul recédant sómnia,
Et nóctium phantásmata;
Hostémque nostrum cóm-
prime,

Ne polluéantur córpora.

Praesta, Pater piíssime,
Patrique compar Unice,
Cum Spíritu Paráclito
Regnans per omne saécú-
Amen. [lum.

Capitulum.

Jer. 14, 9.

Tu autem in nobis es, Dó-
mine, et nomen sanctum
tuum invocátum est super
nos: ne derelinquas nos,
Dómine, Deus noster.

R. Deo grátias.

Resp. breve. In manus

zedbe *ajánlom lelke-
met. Uram, kezdedbe. *Ÿ.* Megvál-
tottál minket, Urunk, igaz-
ság Istene. Ajánlom lel-
ke- met. Uram, kezdedbe aján-
lom lelke- met.

Ÿ. Órizz minket, Urunk,
mint a szemed fényét,

R. Szárnyaid árnyékában
delmezz meg minket.

Ant. Ments meg.

Simeon éneke.

Luk. 2, 29—32.

Most bocsátod el, Uram,
szolgádat *a te igéd
szerint béke- ségben,

Mert látták szemeim *a te
megváltásodat,

Melyet készítettél *min-
den népek színe előtt,

Világosságul a pogányok
megvilágítására *és dicső-
ségére népednek, Izraelnek.

Dicsőség az Atyának . . .

Ant. Ments meg, Uram,
minket, mikor ébren va-
gyunk, őrizz minket, ami-
kor alszunk, hogy Krisztus-
sal legyünk ébren, s béke-
ségben nyugodjunk.

A következő imádságokat csak
akkor mondjuk, ha a vecsérnyé-
ben nem emlékeztünk meg vala-
mely duplex rangú ünnepről:

Uram, irgalmazz, Krisz-
tus, irgalmazz, Uram, irgal-
mazz.

Miatyánk (csendben egé-
szen addig :)

Ÿ. És ne vigy minket a kí-
sértésbe,

tuas, Dómine, *Comméndo
spíritum meum. In manus.

Ÿ. Redemísti nos, Dómine,
Deus veritátis. Comméndo.

In manus tuas, Dómine.
Comméndo spíritum meum.

Ÿ. Custódi nos, Dómine,
ut pupíllam óculi. *R.* Sub
umbra alárum tuárum pró-
tege nos.

Ant. Salva nos.

Canticum Simeonis.

Luc. 2, 29-32.

Nunc dimíttis servum
tuum, Dómine, *se-
cúndum verbum tuum in
pace :

Quia vidérunt óculi mei
*salutáre tuum,

Quod parásti *ante fá-
ciem ómnium populórum,

Lumen ad revelatió-
nem géntium, *et glóriam plebis
tuae Israel.

Glória Patri.

Ant. Salva nos, Dómine,
vigilánte, custódi nos dor-
miéntes ; ut vigilémus cum
Christo, et requiescámus in
pace.

Sequentes *Preces* omittuntur, si
in *Vesperis* praecedentibus
facta sit *Commemoratio* alicu-
jus *Duplicis* :

Kýrie eléison. *Christe,*
eléison. Kýrie eléison.

Pater noster (secreto us-
que ad :)

Ÿ. Et ne nos indúcas in
tentatió- nem.

R. De szabadíts meg a gonosztól.

Hiszkegy (csendben egészen addig :)

Ű. Testnek feltámadását,

R. És az örök életet, Amen.

Ű. Áldott vagy te, Urunk, atyáink Istene,

R. Dicséretes és dicsőséges mindörökké.

Ű. Áldjuk az Atyát, a Fiút a Szentlélekkel együtt.

R. Dicsérjük és magasztaljuk őt mindörökké.

Ű. Áldott vagy te, Urunk, az ég mennyezetén

R. Dicséretes és dicsőséges és magasztos mindörökké.

Ű. Áldjon és őrizzen meg minket a mindenható és irgalmas Úr.

R. Amen.

Ű. Méltóztassál, Urunk, ez éjtszakán

R. Bűn nélkül megőrizni minket.

Ű. Könyörülj rajtunk, Urunk.

R. Könyörülj rajtunk.

Ű. Legyen, Urunk, irgalmasságod rajtunk,

R. Amint bizunk benned.

Ű. Uram, hallgasd meg könyörgésemet

R. És kiáltásom jusson eléd.

R. Sed libera nos a malo.

Credo in Deum (secreto usque ad :)

Ű. Carnis resurrectionem.

R. Vitam aeternam. Amen.

Ű. Benedictus es, Domine, Deus patrum nostrorum.

R. Et laudabilis et gloriosus in saecula.

Ű. Benedicamus Patrem et Filium cum Sancto Spiritu.

R. Laudemus, et superexaltemus eum in saecula.

Ű. Benedictus es, Domine, in firmamento caeli.

R. Et laudabilis, et gloriosus, et superexaltatus in saecula.

Ű. Benedicat et custodiat nos omnipotens et misericors Dominus.

R. Amen.

Ű. Dignare, Domine, nocte ista.

R. Sine peccato nos custodire.

Ű. Miserere nostri, Domine.

R. Miserere nostri.

Ű. Fiat misericordia tua, Domine, super nos.

R. Quemadmodum speravimus in te.

Ű. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Ű. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lélekkel.

Ű. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Könyörögjünk. Látogasd meg, kérünk, Urunk, ezt a hajlékot s úzd el tőle az ellenség minden cselvetését: szent angyalaid lakjanak benne, hogy békeességben őrizzenek minket, s a te áldásod legyen rajtunk mindenkoron. A mi Urunk.

R. Amen.

☩. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

☩. Mondjunk áldást az Úrnak.

R. Hála legyen az Istennek.

Áldás. Áldjon és őrizzen meg minket a mindenható és irgalmas Úr, az Atya, a Fiú és a Szentlélek. R. Amen.

Mennyországnak királynéja, — Angyaloknak szent Asszonya; — Áldott gyökér, szűz Mária, — Üdvözlégy Krisztus szent Anyja.

Te általad e világra — Új világosság virrada, — Örök dicsőség virága; — Kinél szebb nem jött világra.

Áldott légy drágalátos Szűz! — Isten veled szép virág Szűz; — Mennyben szent Fiad mellett ülsz, — S tudjuk, rajtunk is könyörülsz.

☩. Tégy méltóvá engem, szent Szűz, a te dicséretedre.

R. Adj erőt a te ellenségeid ellen.

Orémus. Visita, quaesumus, Dómine, habitaciónem istam, et omnes insidias inimici ab ea longe repelle: Angeli tui sancti habitent in ea, qui nos in pace custodiant; et benedictio tua sit super nos semper. Per Dóminum.

R. Amen.

☩. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

☩. Benedicamus Dómino.

R. Deo grátias.

Benedictio. Benedicat et custodiat nos omnipotens et miséricors Dóminus, Pater, et Filius, et Spiritus Sanctus. R. Amen.

Ave Regina coelórum, Ave Dómina Angelórum — Salve radix, salve porta, Ex qua mundo lux est orta. — Gaude Virgo gloriósa, Super omnes speciósa: Vale, o valde decóra! — Et pro nobis Christum exóra.

☩. Dignáre me laudáre Te, Virgo sacráta.

R. Da mihi virtútem contra hostes tuos.

Könyörögjünk. Adj, irgalmas Isten! gyarlóságunknak oltalmat, hogy kik az Isten szent Anyjának emlékezetét tiszteljük, az ő esedezésének segítségével vétkeinkből fölkeljünk. Ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által. *R.* Amen.

Ű. Isten segítsége maradjon mindig velünk.

R. Amen.

Orémus. Concède misericors Deus fragilitati nostrae praesídium: ut, qui sanctae Dei Genitricis memoriae ágimus, intercessionis ejus auxilio a nostris iniquitatibus resurgamus. Per eúdem Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Ű. Divinum auxílium maneat semper nobiscum.

R. Amen.

Ezután csendben elmondjuk a Miatyánkot, az Üdvözlégyet és a Hiszekegyet.

A HÁROM SZENT NAP ZSOLÓZSMÁJA.

A nagyhét három utolsó napjának zsolozsmája tele van csodálatos szépségekkel: alázatos bűnbánat, mélységes gyász, Krisztus szenvedésében való résztvevő osztozás, és a megváltás kegyelmeire való készülés jellemzi e szent napok zsolozsmáját.

A zsolozsma két nagy részből áll: az elsőt, a Sötét zsolozsmát, az esti sötétség beálltakor végzik, a másikat nappal.

1. *A Sötét zsolozsma.* E napok Matutinumát és Laudesét a késő esti órákban, napnyugta után végzi az Egyház azokban a templomokban, ahol a zsolozsmát kórusban mondják. Valamikor éjszaka, éjfél után 2 óraker végezték, és csak később tették át a megelőző estére. Ezért van, hogy mindig a következő napra vonatkozik, s nagyszerdán este mondják az első, nagycsütörtökre vonatkozó Sötét zsolozsmát.

A főoltár leckeoldalán egy háromszögű gyertyatartót állítanak fel. Tizennégy sárگا és egy fehér gyertya ég rajta. Az oltáron hat gyertyát gyújtanak.

Ünnepélyes csendben, orgonaszó nélkül kezdődik a zsolozsma. A Matutinum három Nocturnusból áll, mindegyikben 3—3 zsoltár és 3—3 olvasmány van. Az első Nocturnus három olvasmánya Jeremiás próféta Siralmaiból való. Velük zokogott a próféta Jeruzsálem pusztulásán s a bűnei miatt fogságba került zsidóság romlásán, velük zokog az Egyház Krisztus szenvedésén s az emberek bűnös hálátlanságán. Mindegyik olvasmányt fenségesen szép szavak fejezik be: Jeruzsálem, Jeruzsálem, térj meg az Úrhoz, a te Istenedhez. Reánk vonatkozik az esdeklő felhívás, hogy az Úr szenvedése bennünk hiábavaló ne legyen.

A zsoltárok a Matutinumban is, a Laudesben is az Úr Jézus Krisztus szenvedésére vonatkoznak s az őszövétség költőien szép szavaival rajzolják az Úr szenvedését. Mindegyik zsoltár után eloltanak egy-egy gyertyát a háromszögű gyertyatartón, a Laudes végén már a főoltár gyertyáit is eloltják s az egész templom sötétségbe borul, csak a háromszögű gyertyatartó csúcsán égő fehér gyertya ontja továbbra is fényét. A Bene-

dictus után ezt az égő gyertyát leveszik a gyertyatartóról s az oltár mögé viszik. A befejező könyörgés után némi zajt keltenek, az égő gyertyát előhózzák az oltár mögül s visszateszik a gyertyatartó csúcsára. Szépen jelképezi ez a szertartás az Úr szenvedését és megdicsőülését: szenvedése idején Jézust mindenki elhagyta, halála után Krisztust, a világ világosságát sötét sírba rejtették, a föld is megrendülve gyászolta, de harmadnapra diadalmasan feltámadt az Úr.

Értsük meg a Sötét zsolozsma tanítását: szenvedésével váltotta meg Krisztus a világot, szenvedéssel kell nekünk is megszerezniünk a mennyországot.

2. A nappali zsolozsmát (A Primától a Completoriumig) magán a napon, a nappali órákban végzi az Egyház. Nagycsütörtökön és nagypénteken egész nap, nagyszombaton pedig a Nonáig Krisztus szenvedését siratja és magasztalja a zsolozsma. Mindegyik része a Miserere-zsoltár esdekléseivel fejeződik be, s kérve-kéri az Istent, tekintsen kegyesen népére, melyért Krisztus vonakodás nélkül feláldozta magát. A nagyszombati vesperás (vecsernye) és completorium már Krisztus dicsőséges feltámadásán újjong és alleluját zengve ad hálát az Istennek a megváltás kegyelmeiért.

A NAGYCSÜTÖRTÖK ZSOLOZSMÁJA.

Ezen és a következő két napon a Matutinum előtt csendben elmondjuk a *Miatyánkot*, az *Üdvözlégyet* és a *Hiszekegyet* s azután minden további imádság nélkül rögtön elkezdjük a Matutinumot. A Matutinum és a Laudes mindenegyes zsoltára után eloltanak egy-egy gyertyát az oltár előtt álló 15 ágú gyertyatartón. Nagyszombat Noná-jáig bezárólag a zsoltárok és a responsumok végén a Gloria Patri (Dicsőség az Atyának) mindenütt elmarad.

A Matutinumra.

Miatyánk, Üdvözlégy,
Hiszekegy.

Első nocturnus.

Ant. Emészt a buzgóság
házadért, *gyalázóid szídalma
engem ér.

68. zsoltár.

Szabadíts meg engem, Isten,
*mert a vizek immár a
lelkemig hatolnak.

Ad Matutinum.

Pater noster, Ave María,
Credo.

In I Nocturno.

Ant. Zelus domus tuae
*comédit me, et opprobria
exprobrantium tibi ceciderunt
super me.

Psalmus 68.

Salvum me fac, Deus:
*quóniam intraverunt
aquae usque ad ánimam
meam.

Mélységes iszapba süllyedtem, *megállni nem tudok ;

A tenger mélységébe esem, *s a vihar elmerít engem.

Fáradtra kiáltom magamat, torkom berekedt, *szemem eleped, míg Istenemre várakozom.

Többen vannak, mint a hajszál fejemen, *kik ok nélkül gyűlölnék engem.

Hatalmasak ellenségeim, kik ok nélkül üldöznék engem ; *amit el nem vettem, azt kell megfizetnem.

Isten, te ismered esztelenségemet, *és vétkeim nincsenek titokban előtted.

Ne érje bennem szégyen azokat, kik benned remélnek, *Uram, seregeknek Ura !

Ne érje bennem szégyen azokat, *kik téged keresnek, Izrael Istene.

Mert érted viselem gyalázatodat, *érted borítja szégyen arcomat.

Érted lettem testvéreim előtt idegenné, *anyám fiai előtt jövevényyé.

Mert emészt a buzgóság házadért, *gyalázóid szidalma emgem ér.

Ha bőjtölve szőrzsákba öltözöm *azért gyaláznak,

Ha szőrzsákot öltök *rajtam példálózna.

Ellenem beszélnek, akik

Infíxus sum in limo profúndi : *et non est substántia.

Veni in altitúdinem maris : *et tempéstat demérsit me.

Laborávi clamans, raucae factae sunt fauces meae : *defecérunt óculi mei, dum spero in Deum meum.

Multiplicáti sunt super capillos cápitis mei, *qui odérunt me gratis.

Confortáti sunt qui persecúti sunt me inimíci mei injúste : *quae non rápui, tunc exsolvébam.

Deus, tu scis insipiéntiam meam : *et delicta mea a te non sunt abscondita.

Non erubéscant in me qui expéctant te, Dómine, *Dómine virtútum.

Non confundántur super me *qui quaerunt te, Deus Israel.

Quóniam propter te sustinui opprobrium : *opéruit confúsió faciém meam.

Extráneus factus sum frátribus meis, *et peregrínus filiis matris meae.

Quóniam zelus domus tuae comédit me : *et opprobria exprobrántium tibi cecidérunt super me.

Et opéruí in jejúnio ánimam meam : *et factum est in opprobrium mihi.

Et pósui vestiméntum meum cilícium : *et factus sum illis in parábolam.

Advérsus me loquebán-

a kapuban ülnek, *s akik boroznak, rólam énekelnek.

Az én imám pedig szálljon hozzád, Uram, *a kegyelem idején, ó Isten!

Nagy irgalmasságodban hallgass meg engem, *hűséged szerint szabadíts meg.

Ragadj ki az iszapból, hogy el ne merüljek, *szabadíts meg azoktól, akik gyűlölnék, a mélységes vízekből,

Hogy a víz viharja el ne merítsen, a mélység el ne nyeljen, *s az örvény be ne zárja száját felettem.

Hallgass meg, Uram, hisz irgalmad kegyes, *tekints reám nagy könyörületedben

Ne fordítsd el szolgálótól arcodat, *szorongatás gyötör: hallgass meg csakhamar!

Legyen gondod reám, szabadíts meg engem, *ments meg ellenségeim miatt.

Hiszen te ismered gyalázatodat, szégyenemet, *pironkodásomat,

Előtted van mind, aki szorongat engem, *gyalázatot és nyomorúságot szenved a szívem.

Kerestem, ki szánakozék rajtam, de nem akadt senki sem, *ki vigasztaljon engem, de senkit sem leltem.

Sőt enni nekem epét ad-

tur, qui sedebant in porta: *et in me psallébant qui bibébant vinum.

Ego vero orationem meam ad te, Dómine: *tempus benepláciti, Deus.

In multitúdine misericórdiae tuae exáudi me, *in veritate salutis tuae:

Eripe me de luto, ut non infigar: *libera me ab iis, qui odérunt me, et de profúndis aquárum.

Non me demérgat tempestas aquae, neque absorbéat me profúndum: *neque úrgeat super me púteus os suum.

Exáudi me, Dómine, quóniam benigna est misericórdia tua: *secúndum multitúdinem miseratiónum tuárum respice in me.

Et ne avértas faciém tuam a púero tuo: *quóniam tribulor, velóciter exáudi me.

Inténde ánimae meae, et libera eam: *propter inimicos meos éripe me.

Tu scis impropérium meum, et confusiómem meam, *et reveréntiam meam.

In conspéctu tuo sunt omnes qui tribulant me, *impropérium exspectávit cor meum, et misériam.

Et sustinúi qui simul contristarétur, et non fuit: *et qui consolarétur, et non invéni.

Et dedérunt in escam

tak, *szomjúságomban ecettel itattak.

Legyen asztaluk előttük törre, *visszafizetéssé, kelepcevé;

Homályosodjék el szemük, hogy ne lássanak, *görbítsd meg mindenkor hátukat.

Öntsd ki reájuk haragodat, *haragod heve érje utól őket.

Lakóhelyük pusztasággá legyen, *hajlékaikban senki se lakozzék,

Mert üldözik, akit te sújtottál, *és növelik sebeim fájdalmát.

Hadd, hogy gonoszat gonoszra halmozzanak, *s igazságodba ne jussanak.

Töröld ki őket az élők könyvéből, *s ne ird őket az igazak közé.

Én szegény vagyok és szenvedek, *de felel, Isten, a te segítséged.

Akkor majd az Isten nevét énekszóval áldom, *és hálával magasztalom,

S ez kedvesebb lesz az Isten előtt, mint a fiatal bika, *melynek épen kelőben van szarva és patája.

Látják majd a szegények és örvendeznek; *keressétek az Istent, hogy éljete.

Mert meghallgatja az Úr a szegényeket, *és foglyait nem veti meg.

Dicsérje őt az ég és a föld, *a tenger és minden, ami bennük nyűzsög.

meam fel: *et in siti mea potaverunt me aceto.

Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum, *et in retributiones, et in scandalum.

Obscurentur oculi eorum ne videant: *et dorsum eorum semper incurva.

Effunde super eos iram tuam: *et furor irae tuae comprehendat eos.

Fiat habitatio eorum deserta: *et in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet.

Quoniam quem tu percussisti, persecuti sunt: *et super dolorem vulnerum meorum addiderunt.

Appone iniquitatem super iniquitatem eorum: *et non intrent in justitiam tuam.

Deleantur de libro viventium: *et cum justis non scribantur.

Ego sum pauper et dolens: *salus tua, Deus, suscepit me.

Laudabo nomen Dei cum canticis: *et magnificentiam eius in laude.

Et placebit Deo super vitulum novellum: *cornua producentem et ungulas.

Videant pauperes et laetentur: *quaerite Deum, et vivet anima vestra.

Quoniam exaudivit pauperes Dominus: *et victos suos non despexit.

Laudent illum caeli et terra, *mare, et omnia reptilia in eis.

Mert az Isten a Siont megmenti, *s felépülnek Júda városai.

Lakni fognak ottan, *s örökségül szerzik,

Szolgáinak utódai birtokukba veszik, *s ott laknak majd, kik az ő nevét szeretik.

Ant. Emészt a buzgóság házadért, gyalázóid szidalma engem ér.

Ant. Hátráljanak meg, *valljanak szégyent, kik bajt kívánnak nekem.

69. zsoltár.

Isten, fordítsd figyelmedet segítségemre, *Uram, siess megsegítésemre!

Jöjjenek zavarba és szégyenüljenek meg, *kik életemre törnek!

Hátráljanak meg, valljanak szégyent, *kik bajt kívánnak nekem.

Hátráljanak meg csakhamar pirulva, *kik hahotázva hahotáznak rajtam!

Ujjongjanak és örvendeznek benned mindazok, kik téged keresnek! *Magasztaltassék az Úr! — mondják mindenkoron, kik örvendeznek szabadításodon.

Én szűkölködő és szegény vagyok, * Istenem, segíts rajtam!

Segítőm és szabadító m te vagy, *ne késlekedjél, Uram!

Ant. Hátráljanak meg,

Quóniam Deus salvam faciet Sion: *et aedificabuntur civitates Juda.

Et inhabitabunt ibi, *et hereditate acquirunt eam.

Et semen servorum ejus possidebit eam, *et qui diligunt nomen ejus, habitabunt in ea.

Ant. Zelus domus tuae comedit me, et opprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me.

Ant. Avertantur retrorsum *et erubescant, qui cogitant mihi mala.

Psalmus 69.

Deus, in adiutorium meum intende: *Dómine, ad adjuvandum me festina.

Confundantur et revereantur, *qui quaerunt animam meam.

Avertantur retrorsum, et erubescant, *qui volunt mihi mala.

Avertantur statim erubescentes, *qui dicunt mihi: Euge, euge.

Exsultent et laetentur in te omnes qui quaerunt te, *et dicant semper: Magnificetur Dóminus: qui diligunt salutáre tuum.

Ego vero egénus et pauper sum: *Deus, adjuva me.

Adjutor meus, et liberátor meus es tu: *Dómine, ne moréris.

Ant. Avertantur retrór-

valljanak szégyent, kik bajt kívánnak nekem.

Ant. Istenem, *szabadíts meg a bűnös kezéből.

70. zsoltár.

Uram, tebenned remélek, soha meg ne szégyenüljek! *Igazságodban szabadíts meg, és ments meg engem.

Hajlítsd hozzám füledet, *nyujts segítséget!

Légy oltalmazó Istenem, *szabadító erősségem,

Hisz te vagy az én váram *és menedékem.

Istenem, szabadíts meg a bűnös kezéből, *s a törvénytisztező és a gonosz kezéből.

Hisz te vagy az én reménységem, Uram, *Te vagy, Uram, ifjúkorom óta bizodalمام.

Születésem óta reád támaszkodom, *anyám méhétől fogva te vagy oltalmazóm,

Szüntelenül rólad szól énekem. *Szinte csodája lettem sokaknak, de te hatalmad-dal segítettél engem.

Teljék el szájam dicséretteddel, hadd énekeljem dicsőségedet, *egész nap fenségedet.

Ne vess el engem vénségem idején, *mikor erőm megfogyatkozik, ne hagyj el engem.

sum et erubescant, qui cogitant mihi mala.

Ant. Deus meus, *éripe me de manu peccatoris.

Psalmus 70.

In te, Dómine, sperávi, non confundar in aeternum: *in justítia tua líbera me, et éripe me.

Inclína ad me aurem tuam, *et salva me.

Esto mihi in Deum protectórem, et in locum munítum: *ut salvum me fácias,

Quóniam firmaméntum meum, *et refúgium meum es tu.

Deus meus, éripe me de manu peccatoris, *et de manu contra legem agéntis et iníqui:

Quóniam tu es patiéntia mea, Dómine: *Dómine, spes mea a juventúte mea.

In te confirmátus sum ex útero: *de ventre matris meae tu es protéctor meus.

In te cantátio mea semper: *tamquam prodígium factus sum multis: et tu adjútor fortis.

Repleátur os meum laude, ut cantem glóriam tuam: *tota die magnitúdinem tuam.

Ne projicias me in tempore senectútis: *cum defecerit virtus mea, ne derelinquas me.

Mert ellenségeim ellenem beszélnek, *s akik életemre leselkednek, együtt tanakodnak,

Igy szólnak : Az Isten elhagyta, vegyétek üzöbe, fogjátok meg, *hisz nincs, ki megszabadítsa !

Isten, ne távozzál tőlem, *én Istenem, tekints reám, segíts meg engem !

Jussanak · szégyenbe, pusztuljanak, kik engem rágalmaznak ; *borítsa szégyen és gyalázat azokat, kik nekem rosszat akarnak.

Én azonban mindenkor reménykedem, *szüntelenül zengem minden dicséretedet.

Hirdeti szájam igazságodat, *jótéteményeidet egész nap,

Bár elsorolni sem tudom ; hirdetem az Úr hatalmas tetteit, *Uram, csak igazságodról elmélkedem.

Isten, te ifjúkorom óta oktattál engem, *és mindmáig hirdetem csodáidat ;

Öregségemre s aggkoromra *se hagyj engem, Isten, magamra,

Hogy hirdethessem *az egész jövőendő nemzedéknek hatalmadat,

Erődet, Isten, és édig érő igazságodat. Mily nagy dolgokat cselekedtél ! *Isten, ki hasonló hozzád?

Mily sok nehéz szorongatást engedté megérnem, de

Quia dixerunt inimici mei mihi : *et qui custodiébant ánimam meam, consílium fecerunt in unum.

Dicéntes : Deus dereliquit eum, persequímini, et comprehendíte eum : *quia non est qui erípiat.

Deus, ne elongéris a me : *Deus, meus, in auxílium meum respice.

Confundántur, et deficiant detrahéntes ánimae meae : *operiántur confusióne, et pudóre qui quærunt mala mihi.

Ego autem semper sperábo : *et adjíciam super omnem laudem tuam.

Os meum annuntiábit justítiam tuam : *tota die salutáre tuum.

Quóniam non cognóvi literatúram, introíbo in poténtias Dómini : *Dómine, memorábor justítiae tuae solius.

Deus, docuísti me a juventúte mea : *et usque nunc pronuntiábo mirabília tua.

Et usque in senéctam et sénium : *Deus, ne derelínquas me,

Donec annúntiem bráchium tuum *generatióni omni, quae ventúra est :

Poténtiam tuam, et justítiam tuam, Deus, usque in altíssima, quae fecísti magnália : *Deus, quis símilis tibi?

Quantas ostendísti mihi tribulatiónes multas et ma-

aztán ismét életet adott nekem, *s a föld mélységeiből újra visszahoztál engem.

Megmutattad fölséged nagyságát, *s ismét megvigasztaltál.

Magasztalom is, Isten, kobozzal hűségedet, *lanttal zengek neked, Izrael Szentje, éneket.

Örvendezik majd ajkam, ha neked énekelek, *és lelkem, melyet megmentesz ;

Nyelvem is egész nap hirdeti igazságodat, *mert zavarba és szégyenbe jutnak, kik nekem rosszat akarnak.

Ant. Istenem, szabadíts meg a bűnös kezéből.

℣. Hátráljanak meg, valljanak szégyent,

℞. Kik bajt kívánnak nekem.

Miatyánk (végig csendben).

Kezdődnek Jeremiás próféta Síralsmai.

Első olvasmány.

Jer. 1, 1—5.

Alef. Miként ül magára hagyottan a város, mely tele volt néppel; özvegyhez lett hasonlóvá a nemzetek úrnője, a tartományok fejedelemnője robot alá került.

Bet. Sírva sír éjjente, könnyei folynak az arcán; nincs ki vigasztalja, mindazok közül, akik szerették. Barátai mind cserben hagyták, és ellenségeivé lettek.

las : et conversus vivificásti me : *et de abyssis terrae iterum reduxisti me :

Multiplicásti magnificéntiam tuam : *et conversus consolátus es me.

Nam et ego confitebor tibi in vasis psalmi veritátem tuam : *Deus, psallam tibi in cíthara, Sanctus Israel.

Exsultábunt lábia mea cum cantávero tibi : *et ánima mea, quam redemísti.

Sed et lingua mea tota die meditábitur justítiam tuam : *cum confúsi et réveríti fúerint, qui quaerunt mala mihi.

Ant. Deus meus, éripe me de manu peccatóris.

℣. Avertántur retrórsum et erubéscant.

℞. Qui cógitant mihi mala.

Pater noster (secreto totum).

Incipit Lamentátio Jeremiae Prophetae.

Lectio i.

Cap. 1, 1—5.

Aleph. Quómodo sedet sola cívitas plena pópulo : facta est quasi vídua dóminagéntium : princeps provinciárum facta est sub tribúto.

Beth. Plorans plorávit in nocte, et lácrimae ejus in maxillis ejus : non est qui consolétur eam ex ómnibus caris ejus : omnes amíci ejus spreverunt eam, et facti sunt ei inimíci.

Gimel. Nyomorult számkivetésbe költözött Júda, és nehéz szolgaságra, a pogányok között lakik, de nyugalmat nem talál. Üldözői mind utólérték őt szorongatásaiban.

Dálet. Sion utai gyászolnak, mert nincs, ki ünnepre jöjjön; kapui mind romokban hevernek, papjai sóhajtoznak, szüzei gyászban vannak, és őt magát keserűség nyomja.

He. Elnyomói föléje kerekedtek, ellenségei meggazdagodtak, mert az Úr ellene szólott sok gonoszága miatt; gyermekei fogságba vonultak a szorongató színe előtt.

Jeruzsálem, Jeruzsálem, térj meg az Úrhoz a te Istenedhez.

R. Az Olajfák hegyén így imádkozott Ő az Atyához: Atyám, ha lehetséges, müljék el tőlem e pohár. *A lélek ugyan kész, de a test erőtlens. **V.** Virrasszatok s imádkozzatok, hogy kísértésbe ne esetek. A lélek.

Második olvasmány.

Jer. 1, 6—9.

Vau. Elhagyta Sion leányát minden ékessége, olyanok lettek fejedelmei, mint a kosok, melyek legelőt nem találnak, és erőtlensül vándorogtak az üldöző színe előtt.

Gimel. Migrávit Judas propter afflictionem, et multitudinem servitutis: habitavit inter gentes, nec invenit requiem: omnes persecutores ejus apprehenderunt eam inter angustias.

Daleth. Viae Sion lugent eo quod non sint qui veniant ad sollemnitatem: omnes portae ejus destructae: sacerdotēs ejus gementes: virgines ejus squalidae, et ipsa oppressa amaritudine.

He. Facti sunt hostes ejus in capite, inimici ejus locupletati sunt: quia Dominus locutus est super eam propter multitudinem iniquitatum ejus: parvuli ejus ducti sunt in captivitatem, ante faciem tribulantis.

Jerusalem, Jerusalem convertere ad Dominum Deum tuum.

R. In monte Oliveti oravit ad Patrem: Pater, si fieri potest, transeat a me calix iste: *Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma. **V.** Vigilate, et orate, ut non intratis in tentationem. Spiritus.

Lectio II.

Cap. 1, 6—9.

Vau. Et egressus est a filia Sion omnis decor ejus: facti sunt principes ejus velut arietes non inveniētes pascuam: et abierunt absque fortitudine ante faciem subsequēntis.

Zain. Eszébe jutnak Jeruzsálemnek elnyomatásának napjai, hogy oda van minden drágasága, mely az övé volt ósidóktól fogva, hogy amikor népe ellenség kezére került és segítője nem volt: ellenségei nézték őt, és mulattak pusztulásán.

Het. Vétkezve vétkezett Jeruzsálem, ezért lett bujdosóvá. Mindazok, kik dicsőítették, megvetik, mert látják gyalázatát; ő maga pedig sóhajtozik és elfordítja arcát.

Tet. Szenny borítja ruhája szegélyét, nem gondolta, hogy ez lesz a vége; szörnyű mélyre került, vigasztalója sincsen. Lásd meg, Uram, szomorúságomat, hogy ellenség diadalmaskodik rajtam.

Jeruzsálem, Jeruzsálem, térj meg az Úrhoz, a te Istenedhez.

R. Szomorú az én lelkem a halálig: maradatok itt s virrasszatok velem: most látjátok majd a tömeget, mely körülvesz engem. *Ti majd futásnak eredtek, én pedig elmegyek, hogy feláldozzam magamat éretetek. †. Ime, közeleg az óra, és az Ember Fiát átadják a bűnösök kezébe. Ti.

Harmadik olvasmány.

Jer. 1, 10—14.

Jod. Ellenség nyujtotta ki kezét minden drágasága

Zain. Recordáta est Jerúsalem diérum afflictiónis suae, et praevaricatiónis ómnium desiderabilium suórum, quae habúerat a diébus antiquis, cum cáderet pópulus ejus in manu hostili, et non esset auxiliátor: vidérunt eam hostes, et derisérunt sábbata ejus.

Heth. Peccátum peccávit Jerúsalem, propterea instábilis facta est: omnes, qui glorificábant eam, spreverunt illam, quia vidérunt ignomíniam ejus: ipsa autem gemens convérsa est retrórsum.

Teth. Sordes ejus in pédibus ejus, nec recordáta est finis sui: depósita est veheménter, non habens consolatórem: vide, Dómine, afflictiónem meam, quóniam erectus est inimícus.

Jerúsalem, Jerúsalem, convértere ad Dóminum, Deum tuum.

R. Tristis est ánima mea usque ad mortem: sustinéte hic, et vigiláte mecum; nunc vidébitis turbam, quae circúmdabit me: *Vos fugam capiétis, et ego vadam immolári pro vobis. †. Ecce, appropínquat hora, et Filius hóminis tradétur in manus peccatórum. Vos.

Lectio iii.

Cap. 1, 10—14.

Jod. Manum suam misit hostis ad ómnia deside-

után, bizony, látnia kellett, hogy oly nemzetek hatoltak be szentélyébe, melyekről azt parancsoltad, hogy be ne lépjenek gyülekezetedbe.

Káf. Egész népe sóhajtozik és kenyér után eseng, odaadják eledelért minden kincsüket, hogy magukat felüldítsék. Lásd, Uram és vedd észre: mennyire megvetetté lettem!

Lámed. Ó ti mindnyájan, kik jártok-keltek az úton, nézzetek ide és lássátok: Van-e oly fájdalom, mint az én fájdalom, mert leszűretelt engem, — amint megmondotta az Úr, — szörnyű haragjának napján.

Mem. Tüzet bocsátott a magasból csontjaimba, s megfenyített engem, hálót feszített ki lábam előtt, felborított engem, elhagyatottá tett engem, bánkódóvá egész nap.

Nun. Virraszt felettem gonoszságaim igája: az Ő keze állította össze és rakta nyakamra; erőmet megtörte, oly kézbe adott engem az Úr, melyből nem lehet felkelnem.

Jeruzsálem, Jeruzsálem, térj meg az Úrhoz, a te Istenedhez.

R. Ime láttuk őt, s nem volt szépsége és ékessége, ránézni sem lehetett, bűneinket ő viselte, s értünk szenved, megsebesítették őt gonoszságainkért. *Az ő

rabillia ejus: quia vidit gentes ingrēssas sanctuārium suum, de quibus praecēperas ne intrārent in ecclēsiā tuam.

Caph. Omnis pópulus ejus gemens, et quaerens panem: dedērunt pretiōsa quaeque pro cibo ad refocillādam ānimam. Vide, Dōmine, et considera, quōniam facta sum vilis.

Lamed. O vos omnes, qui transitis per viam, attendite, et vidēte si est dolor sicut dolor meus: quōniam vindemiāvit me, ut locūtus est Dōminus in die irae furōris sui.

Mem. De excēlso misit ignem in ossibus meis, et erudivit me: expāndit rete pēdibus meis, convērtit me retrōrsūm: pōsuit me desolātum, tota die maerōre confēctam.

Nun. Vigilāvit jugum iniquitātum meārum: in manu ejus convolūtāe sunt, et impōsitae collo meo: infirmāta est virtus mea: dedit me Dōminus in manu, de qua non pōtero sūrgere.

Jerúsalem, Jerúsalem, convērtēte ad Dōminum, Deum tuum.

R. Ecce, vidimus eum non habēntem spēcīem, neque decōrem: aspēctus ejus in eo non est; hic peccāta nostra portāvit, et pro nobis dolet: ipse autem vul-

sebei által gyógyultunk mi meg. *Ÿ*. Valóban, betegségünket ő viselte, s fájdalmainkat ő hordozta. Az ő sebei által. Ime.

Második nocturnus.

Ant. Megszabadítja az Úr *a hatalmastól a szegényt s a szűkölködőt, akin senki sem segít.

71. zsoltár.

Isten, add át ítéletedet a királynak, *igazságodat a király fiának,

Hogy igazságosan ítélje népedet, *és méltányosan szegényeidet.

Békét teremjenek a hegyek a népnek, *és igazságot a halmok,

Szolgáltasson igazságot a nép szegényeinek, nyújtson a szegények fiainak segítséget, *s alázza meg az erőszakoskodót.

Éljen, míg a nap ragyog, *nemzedékről nemzedékre, míg fénylik a hold.

Úgy szálljon le, mint az eső a rétre, *s mint az esőcsepp a földre.

Virágozzék napjaiban az igazság, *és míg a hold el nem múlik, a bőséges boldogság.

Uralkodjék tengertől tengerig, *a folyamtól a földkerekség széléig.

Boruljanak le előtte az etiopsok, *és nyalják ellenégei a port.

nerátus est propter iniquitátes nostras; *Cujus livóresanáti sumus. *Ÿ*. Vere languóres nostros ipse tulit, et dolóres nostros ipse portávit. Cujus. Ecce.

In II Nocturno.

Ant. Liberávit Dóminus *páuperem a poténte, et inopem, cui non erat adjútor.

Psalmus 71.

Deus, judícium tuum regi da: *et justitiam tuam filio regis:

Judicáre pópulum tuum in justítia, *et páuperes tuos in judicio.

Suscípiant montes pacem pópulo: *et colles justítiam.

Judicábit páuperes pópuli, et salvos fáciat filios páuperum: *et humiliábit calumniatórem.

Et permanébit cum sole, et ante lunam, *in generatióne et generatióne.

Descéndet sicut plúvia in vellus: *et sicut stillicidia stillántia super terram.

Oriétur in diébus ejus justítia, et abundántia pacis: *donec auferátur luna.

Et dominábitur a mari usque ad mare: *et a flúmine usque ad términos orbis terrárum.

Coram illo prócident Aethiopes: *et inimíci ejus terram lingent.

Társis királyai és a szigetek adományokat hordjanak, *Arabia és Szába királyai ajándékokat hozzanak ;

Hódoljon előtte a föld minden királya, *s legyen minden nemzet a szolgája.

Mert ő megszabadítja a hatalmastól a szegényt *s a szűkölködőt, akin senki sem segít.

Megkönyörül a szegényen és az inségesen, *és megszabadítja a szűkölködőket.

Uzsrától és erőszaktól megmenti őket, *mert becsesnek tekinti nevüket.

Eljen és legyen része Arabia aranyában, imádkoznak is majd érte mindenkoron, *s áldják őt minden napon.

Bőség legyen mezőn és hegytetőn, a Libanonnál is nagyobb legyen termése. *Virágozzék a város népe, mint a rét füve.

Aldott legyen neve mindörökre, *míg csak ragyog a nap, maradjon meg neve ;

Benne nyerjen áldást a föld minden nemzetsége, *minden nemzet őt dicsérje,

Aldott legyen az Úr, Izrael Istene, *ki egyedül művel csodákat,

Aldott legyen az ő felséges neve örökre, *teljék be felségével az egész világ ! Amen ! Amen !

Reges Tharsis, et insulae múnera offerent : *reges Arabum et Saba dona addúcent.

Et adorábunt eum omnes reges terrae : *omnes gentes sérvient ei :

Quia liberábit páuperem a poténte : *et páuperem, cui non erat adjútor.

Parcet páuperi et ínopi : *et ánimas páuperum salvas fáciét.

Ex usúris et iniquitáte rédimet ánimas eórum : *et honorábile nomen eórum coram illo.

Et vivet, et dábitur ei de auro Arabiae, et adorábunt de ipso semper : *tota die benedícet ei.

Et erit firmaméntum in terra in summis móntium, superextollétur super Libanum fructus ejus : *et florébunt de civitáte sicut faenum terrae.

Sit nomen ejus benedictum in saécula : *ante solem pérmanet nomen ejus

Et benedícéntur in ipso omnes tribus terrae : *omnes gentes magnificábunt eum.

Benedíctus Dóminus, Deus Israel, *qui facit mirabilia solus :

Et benedíctum nomen majestátis ejus in aetérnum : *et replébitur majestáte ejus omnis terra : fiat, fiat.

Ant. Megszabadítja az Úr a hatalmastól a szegényt s a szűkölködőt, akin senki sem segít.

Ant. Álnokságot terveznek *és beszélnek a gonoszok, fennhéjázva erőszakot hirdetnek.

72. zsoltár.

Mily jó az Isten Izraelhez, *azokhoz, kik igaz szívűek!

S az én lábam mégis majdnem megingott, *lépésem majdnem megtántorodott,

Mert elfogott a gonoszokkal szemben az irigység, *amikor láttam a bűnösök jólétét.

Hisz nekik halálukig nincsenek kínjaik, *és nem tartósak csapásaik.

Az emberi sors nyomorúságát ők nem viselik, *az embereket sujtó csapások nem érik őket.

Ezért kevélység a nyaklancuk, *gonoszságuk és istentelenségük a köntösük.

Érzéketlen szívükből kitör gonoszságuk, *szívük gondolatai után indulnak.

Álnokságot terveznek és beszélnek, *fennhéjázva erőszakot hirdetnek.

Felnyitják szájukat az ég ellen, *és jártatják nyelvüket a földieken.

Ezért fordul népem hozzájuk, *hiszen bőséges napokra talál náluk.

Ant. Liberávit Dóminus páuperem a poténte, et inopem, cui non erat adjutor.

Ant. Cogitavérunt impii, *et locúti sunt nequítiam: iniquitátem in excélsio locúti sunt.

Psalmus 72.

Quam bonus Israel Deus, *his, qui recto sunt corde!

Mei autem paene moti sunt pedes: *paene effúsi sunt gressus mei.

Quia zelávi super iníquos, *pacem peccatórum videns.

Quia non est respectus mortí eórum: *et firmaméntum in plaga eórum.

In labóre hóminum non sunt, *et cum homínibus non flagellabúntur:

Ideo ténuit eos supérbia, *opérti sunt iniquitáte et impietáte sua.

Pródiit quasi ex ádipe iniquitas eórum: *transiérunt in afféctum cordis.

Cogitavérunt, et locúti sunt nequítiam: *iniquitátem in excélsio locúti sunt.

Posuérunt in caelum os suum: *et lingua eórum transívit in terra.

Ideo convertétur pópulus meus hic: *et dies pleni inveniéntur in eis.

Azt mondják : hogy lenne erre gondja az Istennek? *Hogy is lenne tudomása erről a Fölségesnek?

Im ők bűnösök s a világon mégis bővelkednek, *és gazdagságban lett részük.

Azt gondoltam : Hiába tartottam hát tisztán szívemet, *mostam az ártatlanok között kezemet.

Hisz mindennap ostort szenvedek, *és fenylték ér minden reggel!

De ha azt mondanám : én is így beszélek! — *Im árulója lennék fiaid nemzetiségének!

Gondolkoztam, hogy ezt megértsem, * de nehéz volt nekem.

Mig Isten szentélyébe be nem mentem, *és meg nem értettem végső sorsukat.

Bizony, tört vetsz nekik, *letaszítod őket, midőn föl-emelkednek.

Mint pusztulnak, vesznek el egy szempillantás alatt! *Tönkre mennek gonoszáguk miatt!

Mint ahogy elenyézik az álom, ha felébred az ember, *úgy tűnteted el, Uram, városodból képüket.

Mert keserűség fogta el szívemet, fájdalom hasogatta vesémet: *esztelen voltam és értelmetlen.

Írántad oktalan állatként viselkedtem. *De én mindenkor veled maradok.

Et dixerunt : Quómodo scit Deus, *et si est sciéntia in excélsó?

Ecce, ipsi peccatóres, et abundántes in saéculo, *obtinuéerunt divítias.

Et dixi : Ergo sine causa justificávi cor meum, *et javi inter innocéntes manus meas :

Et fui flagellátus tota die, *et castigátio mea in matutínis.

Si dicébam: Narrábo sic: *ecce, natióem filiórum tuórum reprobávi.

Existimábam ut cognóscerem hoc, *labor est ante me :

Donec intrem in Sanctuárium Dei : *et intéllegam in novíssimis eórum.

Verúmtamen propter dolos posuísti eis : *dejecísti eos dum allevaréntur.

Quómodo facti sunt in desolatióem, súbito defecéerunt : *periéerunt propter iniquitátem suam.

Velut sómniúm surgéntium, Dómine, *in civitáte tua imáginem ipsórum ad nihilum rédiges.

Quia inflammátum est cor meum, et renes mei commutáti sunt : *et ego ad nihilum redáctus sum, et nescívi.

Ut juméntum factus sum apud te : *et ego semper tecum.

Mert te megfogtad jobbomat, tanácsoddal vezetsz, *s aztán dicsőségre emelsz.

Hiszen mim vagy az égben, *és miben lenném a földön kedvetem kívüled?

Érje bár testemet, szívemet enyészet, *szívem Istene s osztályrészem mindörökké az Isten.

Mert akik eltávoznak tőled, íme elpusztulnak, *elvezited mindazokat, kik téged hűtlenül elhagynak.

Nekem azonban jó az Istenhez ragaszkodnom, *az Úrban, az Istenben bízom.

És hirdetem minden dicséretedet *Sion leányának kapuiban.

Ant. Álnokságot terveznek és beszélnek a gonoszok, fennhéjázva erőszakot hirdetnek.

Ant. Kelj fel, Uram, *védd meg ügyemet.

73. zsoltár.

Miért vetettél el, Isten, teljesen? *Miért gyúlt fel haragod legelőd juhaid ellen?

Emlékezzél meg gyülekezetedről, *melyet ősidőkben birtokodba vettél.

Örökséged részeként megváltottál, * a Sion hegyéről, melyet lakóhelyeddé tettél.

Emeld fel végre kezedet kevelységük ellen! *mennyi gabszást művelt az ellenség a szent helyen!

Tenuisti manum dexteram meam: et in voluntate tua deduxisti me, *et cum gloria suscepisti me.

Quid enim mihi est in caelo? *et a te quid volui super terram?

Defécit caro mea, et cor meum: *Deus cordis mei, et pars mea Deus in aeternum.

Quia ecce, qui elongant se a te, peribunt: *perdidisti omnes, qui fornicantur abs te.

Mihi autem adhaerere Deo bonum est: *pónere in Dómino Deo spem meam:

Ut annúntiem omnes praedicationes tuas, *in portis filiae Sion.

Ant. Cogitavérunt impii, et locúti sunt nequítiam: iniquitatem in excélsu locúti sunt.

Ant. Exsúrge, Dómine, *et júdica causam meam.

Psalmus 73.

Ut quid, Deus, repulisti in finem: *irátus est furor tuus super oves páscuae tuae?

Memor esto congregatiónis tuae, *quam possedisti ab initio.

Redemisti virgam hereditatis tuae: *mons Sion, n quo habitásti in eo.

Leva manus tuas in superbias eórum in finem: *quanta malignátus est inimicus in sancto!

Kik téged gyűlölnék, kérkednek *szentélyedben,

Jelvényeiket tűzték ki jelkül *a főkijárat fölé esztelenül.

Mint erdőben a fát, fejzével döntötték ki minden ajtaját, *baltával és bárdal rombolták.

Szentélyedet lángba borították, *földig meggyalázták nevednek hajlékát.

Minden nemzetségük azt mondta magában: *szűntessük meg az Isten minden ünnepét az országban!

Jeleinket nem látjuk, nincs többé prófétánk, *s Ő nem visel többé gondot reánk.

Isten, még meddig szidalmaz az ellen téged? *örökké gyalazza az ellenség nevedet?

Miért vonod vissza kezedet? *Húzd ki végre kebledből jobbodat!

Hisz az Isten a mi királyunk ősidóktól fogva, *aki szabadulást szerzett a föld közepette.

Hatalmaddal a tengert ketté hasítottad, *a sárkányok fejét a vizekben összetörted.

A szörnyeteg fejeit összezúzta, *az etiopsok népének eledelül adta.

Te fakasztottál forrásó-

Et gloriáti sunt qui odérunt te: *in médio sollemnitátis tuae.

Posuerunt signa sua, signa: *et non cognoverunt sicut in éxitu super summum.

Quasi in silva lignórum secúribus exciderunt jánuas ejus in idípsum: *in secúri et áscia dejecerunt eam.

Incenderunt igni Sanctuárium tuum: *in terra polluerunt tabernáculum nóminis tui.

Dixerunt in corde suo cognátio eórum simul: *Quiéscere faciámus omnes dies festos Dei a terra.

Signa nostra non vídimus, jam non est prophéta: *et nos non cognóscet ámplius.

Usquequo, Deus, improperábit inimícus: *irritat adversárium nomen tuum in finem?

Ut quíd avértis manum tuam, et dexteram tuam, *de médio sinu tuo in finem?

Deus autem Rex noster ante saécula: *operátus est salútem in médio terrae.

Tu confirmásti in virtúte tua mare: *contribulásti cápita dracónum in aquis.

Tu confregisti cápita dracónis: *dedísti eum escam pópulis Aethiópum.

Tu dirupísti fontes, et

kat, patakokat, *Te száritottad ki az állandó folyókat.

Tied a nappal és tied az éjtszaka, *Te hoztad létre a hajnalt és a napot.

A föld minden határát te alkottad, *Te teremtetted a nyarat és a tavaszt.

Emlékezzél meg arról, hogy az Urat ellenség szidalmazza, *s egy oktalán nép nevedet gyalázza.

Ne engedd át a vadállatoknak a benned bízó lelkeket, *ne felejtse el végképen szegényeidet!

Tekints szövetségesedre, *mert tele van az ország minden zuga a gonoszság házaival.

Ne távozzék tőled szégyennel a megalázott, *szegény és szűkölködő áldja nevedet.

Kelj fel, Isten! Véd meg ügyedet, *emlékezzél meg arról, hogy az oktalán naponként gyalázattal illet.

Ne feledd el ellenségeid lármáját, *gyűlölködő egyre növekvő felfuvalkodását!

Ant. Kelj fel, Uram, véd meg ügyemet.

℣. Istenem, szabadíts meg a bűnös kezéből.

℞ S a törvényszegő és a gonosz kezéből.

Miatyánk (csendben az egész).

torréntes: *tu siccásti flúvios Ethan.

Tuus est dies, et tua est nox: *tu fabricátus es auróram et solem.

Tu fecísti omnes términos terrae: *aestátem et ver tu plasmásti ea.

Memor esto hujus, inimicus improperávit Dómino: *et pópulus insípiens incitávit nomen tuum.

Ne tradas béstiis ánimas confiténtes tibi, *et ánimas páuperum tuórum ne obliuiscáris in finem.

Réspice in testaméntum tuum: *quia repléti sunt, qui obscuráti sunt terrae dómibus iniquitátum.

Ne avertátur húmilis factus confúsus: *pauper et inops laudábunt nomen tuum.

Exsúrge, Deus, júdica causam tuam: *memor esto improperiórum tuórum, eórum quae ab insipiénte sunt tota die.

Ne obliuiscáris voces inimicórum tuórum: *supérbia eórum, qui te odérunt, ascéndit semper.

Ant. Exsúrge, Dómine, et júdica causam meam.

℣. Deus meus, éripe me de manu peccatóris.

℞. Et de manu contra legem agéntis et iníqui.

Pater noster (totum secreto).

Szent Ágoston püspök zsol-
tármagyarázataiból.

Negyedik olvasmány.

(Az 54. zsoltár 1. verséhez.)

Hallgasd meg, Isten, kö-
nyörgésemet, és ne
vesd meg esdeklésemet; fi-
gyelj reám és hallgass meg
engem. Küzködő, gyötrődő,
nyomorúságban sínylődő
ember szavai ezek. Esdekel,
mert sokat szenved s meg
akar szabadulni a bajtól.
Nézzük csak, milyen bajban
van, s amikor elsorolja, is-
merjük el, hogy mi is ugyan-
abban vagyunk, hogy mi-
vel közös a bajunk, közös
legyen az imádságunk is.
Elcsüggedtem — úgymond
— küzdelmemben, s meg-
gyötörték engem. Miben
csüggedt el? Miben gyötör-
ték meg? Küzdelmemben,
úgymond. Azokat a gonosz
embereket érti, akik miatt
szened, s a gonosz embe-
rek által okozott szenvedé-
seit a maga küzdelmének
nevezi. Ne gondoljátok, hogy
a gonoszok hiába vannak
ezen a világon s az Isten
semmi jót sem művel álta-
luk. Minden gonosz vagy
azért él, hogy megjavítas-
sék, vagy azért él, hogy
lemben gyakoroltassék.

R. Barátom a csók jelé-
vel árult el engem: Akit
megcsókolok, ő az, fogjátok
el őt. Ezt a gonosz jelet
adta az, aki a gyilkosságot

Ex Tractátu sancti Augus-
tini Episcopi super Psalmos.

Lectio iv.

In Ps. 54 ad 1 vers.

Exáudi, Deus, oratióem
meam, et ne despéxeris
deprecationem meam: in-
tende mihi, et exáudi me.
Satagéntis, solliciti, in tri-
bulatióne pósiti, verba sunt
ista. Orať multa pátiens,
de malo liberári desíderans.
Súperest, ut videámus in
quo malo sit; et cum dícere
coéperit, agnoscámus ibi
nos esse: ut communicáta
tribulatióne, conjungámus
oratióem. Contristátus
sum, inquit, in exercita-
tióne mea, et conturbátus
sum. Ubi contristátus? ubi
conturbátus? In exercita-
tióne mea, inquit. Hómines
malos, quos pátitur, com-
memorátus est: eamdém-
que passióem malórum hó-
minum exercitatióem suam
dixit. Ne putétis gratis esse
malos in hoc mundo, et
nihil boni de illis ágere
Deum. Omnis malus aut
ideo vivit, ut corrigátur;
aut ideo vivit, ut per illum
bonus exerceátur.

általa a jó ember a küzde-

R. Amicus meus ósculi
me trádidit signo: Quem
osculátus fúero, ipse est,
tenéte eum; hoc malum
fecit signum, qui per ós-

csókkal vitte végbe. *A szerencsétlen otthagya a vérdíjat s végül is kötéllel felakasztotta magát. ¶ Jobb lett volna neki, ha nem született volna az az ember! A szerencsétlen.

Ötödik olvasmány.

Bár csak azok, akik most nekünk küzdelmeket okoznak, megtérnének s velünk együtt küzdenének. De addig is, amíg nekünk küzdelmet okoznak, ne gyűlöljük őket, mert nem tudjuk, hogy azért, mert valaki gonosz közülük, mindvégig megmarad-e gonoszságában. S többnyire, mikor te azt hiszed, hogy ellenségedet gyűlölöd, felbarátoadat gyűlölöd, de nem veszed észre. Az ördögről s angyalairól tudjuk a Szentírásból, hogy örök tűzre vannak ítélve. Csak ezeknek a javulását nem remélhetjük, s ezekkel van titkos harcunk. Erre a harcra fegyverzett fel minket az apostol, amikor azt mondta: Nem test és vér ellen kell harcolnunk — azaz nem az emberek ellen, akiket látok — hanem a fejedelmek, a hatalmak, s a sötétségnek, a világnak vezérei ellen. De amikor ő a világot említi, ne gondold talán, hogy az ördögök az ég és föld vezérei. A világon ő a sötétséget érti, a világon a világ barátait érti, a világon ő

culum adimplévit homicidium. *Infelix praetermisit prætium ságuinis, et in fine láqueo se suspendit. ¶ Bonum erat ei, si natus non fulset homo ille. Infelix.

Lectio v.

Utinam ergo qui nos modo exercent, convertántur, et nobiscum exerceántur; tamen, quámdui ita sunt ut exerceant, non eos odérimus: quia in eo quod malus est quis eórum, utrum usque in finem perseveratúrus sit, ignorámus. Et plerúmque cum tibi vidéris odísse inimicum, fratrem odísti, et nescis. Diábulus et ángeli ejus in Scriptúris sanctis manifestáti sunt nobis, quod ad ignem aetérnum sint destináti. Ipsórum tantum desperánda est corréctio, contra quos habémus occultam luctam: ad quam luctam nos armat Apóstolus, dicens: Non est nobis colluctátio advérsus carnem et ságuinem: id est, non advérsus hómines, quos vidétis, sed advérsus príncipes, et potestátes, et rectóres mundi, tenebrárum harum. Ne forte cum dixisset, mundi, intellégeres daémones esse rectóres caeli et terrae. Mundi dixit, tenebrárum harum; mundi dixit, amatórum mundi; mundi dixit, impiórum et

a gonoszokat és istentelene-
ket érti, azt a világot érti,
amelyről azt mondja az
evangélium: S a világ Őt
meg nem ismerte.

R. Júdás, a leggonoszabb
kalmár, csókkal járult az
Úr elé; Ő, az ártatlan bá-
rány, nem utasította vissza
Júdás csókját. *Dénárokért
árulta el ő Krisztust a zsi-
dóknak. V. Jobb lett volna
nem születnie. Dénárokért.

Hatodik olvasmány.

Mert gonoszsgot s vi-
szályt látok a város-
ban. Fontold meg a ke-
reszt dicsőségét. Ime, ma
már királyok homlokára
tűzik azt a keresztet, me-
lyet az ellenség gúnyjal
illetett. Hatása megmutatta
erejét: meghódította a vi-
lágot, nem vassal, hanem
fával. A keresztfát ellen-
ségek gyalázatra méltónak
tartották, s mikor e fa előtt
állottak, fejüket csóváltat-
ták s azt mondogatták:
Ha Isten Fia Ő, szálljon
le a keresztről. Ő pedig ki-
nyujtotta kezét a hitetlen
s ellentmondó nép felé. Ha
ugyanis igaz az, aki a hit-
ből él, akkor gonosz az,
akinek nincsen hite. Amit
tehát itt (a zsoltóros) go-
noszságnak nevez, azt hitet-
lenségnek értsd. Az Úr te-
hát gonoszsgot és viszályt
látott a városban, s ki-
nyujtotta kezét a hitetlen

iniquórum; mundi dixit,
de quo dicit Evangélium:
Et mundus eum non cog-
nóvit.

R. Judas mercátor pés-
simus ósculo pétiit Dómi-
num: ille ut agnus inno-
cens non negávit Judae
ósculum; *Denariórum nú-
mero Christum Judaéis trá-
didit. V. Mélius illi erat, si
natus non fuisset. Dena-
riórum.

Lectio vi.

Quóniam vidi iniquitatem
et contradictionem in
civitate. Attende glóriam
Crucis ipsius. Jam in fronte
regum Crux illa fixa est,
cui inimici insultaverunt.
Effectus probavit virtutem:
dómuit orbem non ferro,
sed ligno. Lignum Crucis
contuméliis dignum visum
est inimicis, et ante ipsum
lignum stantes caput agitá-
bant, et dicébant: Si Filius
Dei est, descendat de Cruce.
Extendébat ille manus suas
ad pópulum non credentem,
et contradicentem. Si enim
justus est, qui ex fide vivit;
iniquus est, qui non habet
fidem. Quod ergo hic ait,
iniquitatem: perfídiam in-
téllege. Vidébat ergo Dómi-
nus in civitate iniquitatem
et contradictionem, et ex-
tendébat manus suas ad
pópulum non credentem,
et contradicentem; et ta-
men et ipsos expéctans

s vizzálykodó nép felé, és várt reájuk s azért mondotta: Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják,

R. Tanítványaim egyike ma elárul engem. Jaj annak, aki elárul engem. *Jobb lett volna neki nem születnie. V. Aki velem a tálba mártja kezét, az ad engem a bűnösök kezébe. Jobb lett volna neki nem születnie. Tanítványaim.

Harmadik nocturnus.

Ant. Azt mondom a gonoszoknak: *Ne beszéljétek az Isten ellen gonoszt.

74. zsoltár.

Dicsérünk téged, Isten, *dicsérünk, szólítjuk nevedet.

Csodáidat hirdetjük, *ha eljő az ideje, igazságos ítéletet mondok.

Olvadjon bár el a föld és minden lakója, *én megszilárdítom oszlopait.

Azt mondom a gonoszoknak: Ne műveljétek gonoszt! *S a vétkezőknek: Ne emeljétek fel szarvatokat!

Ne emeljétek magasra szarvatokat, *ne beszéljétek az Isten ellen gonoszt!

Mert nem jó szabadulás sem napkeletről, sem nyugatról, sem a pusztá hegyek felől, *mert az Isten az, ki igazságot teszen.

dicébat: Pater, ignósce illis, quia nésciunt quid faciunt.

mit cselekszenek.

R. Unus ex discipulis meis tradet me hodie: Vae illi per quem tradar ego: *Mélius illi erat, si natus non fuisset. V. Qui intingit mecum manum in paropside, hic me traditurus est in manus peccatorum. Mélius. Unus.

In III Nocturno.

Ant. Dixi iniquis: *Nolite loqui adversus Deum iniquitatem.

Psalmus 74.

Confitébimur tibi, Deus: *confitébimur, et invocábimus nomen tuum.

Narrábimus mirabilia tua: *cum accépero tempus, ego justitias judicábo.

Liquefacta est terra, et omnes qui hábitant in ea: *ego confirmávi columnas ejus.

Dixi iniquis: Nolite inique ágere: *et delinquentibus: Nolite exaltáre cornu:

Nolite extóllere in altum cornu vestrum: *nolite loqui adversus Deum iniquitatem.

Quia neque ab Oriente, neque ab Occidente, neque a desértis montibus: *quóniam Deus judex est.

Az egyiket megalázza, a másikat felmagasztalja. *Serleg van az Úr kezében, fűszeres színborral tele.

Tölt belőle mindenfelé, mégsem fogy el sepreje, *megissza a földnek valamennyi bűnöse.

Én pedig mindenkor magasztalom, *Jákob Istenét énekekkel áldom.

A bűnösök szarvát mind letöröm, *s az igaznak szarva magasra emelkedik.

Ant. Azt mondom a gonoszoknak: Ne beszéljete az Isten ellen gonoszat.

Ant. A föld megrendült *és elcsöndesedett, amikor az Isten ítéletre kelt.

75. zsoltár.

Ismeretes Júdában az Isten, *nagy a neve Izraelben.

Lakóhelye Sálemben van, *lakása a Sionon.

Ott tört össze hatalmas íjakat, *pajzsot, kardot és háborút.

Ragyogó vagy te, — fenégségsőbb, mint az örök hegyek, *megrettentek tőled mind az okatlan szívűek.

Álomba merültek, *és mitsem találtak kezükben mind a gazdag emberek.

Feddésedtől, Jákobnak Istene, *a lovasok álomba estek.

Rettenetes vagy te, ki állhat ellened, *ha haragod felgerjed?

Hunc humiliat, et hunc exultat: *quia calix in manu Dómini vini meri plenus misto.

Et inclinávit ex hoc in hoc: verúmtamen faex ejus non est exinanita: *bibent omnes peccatóres terrae.

Ego autem annuntiábo in saeculum: *cantábo Deo Jacob.

Et ómnia córnua peccatórum confringam: *et exaltabúntur córnua justí.

Ant. Dixi inquis: Nolíte loqui advérsus Deum iniquitátem.

Ant. Terra trémuit *et quiévit, dum exsúrgeret in júdicío Deus.

Psalmus 75.

Notus in Judaéa Deus: *in Israel magnum nomen ejus.

Et factus est in pace locus ejus: *et habitátio ejus in Sion.

Ibi confrégit poténtias arcuum, *scutum, gládium, et bellum.

Illúminans tu mirábiliter a móntibus aetérnis: *turbáti sunt omnes insipiéntes corde.

Dormiérunt somnum suum: *et nihil invenérunt omnes viri divitiárum in mánibus suis.

Ab increpatióne tua, Deus Jacob, *dormitavérunt qui ascendérunt equos.

Tu terribilis es, et quis resistet tibi? *ex tunc ira tua.

A mennyből hallattad ítéletedet, *a föld megrendült és elcsöndesedett.

Mikor az Isten ítéletre kelt, * hogy megszabadítson a földön minden szelídet.

Mert az ember gondolata is téged dicsóít, *s ünnepnapot ülnek neked, kiket haragod megkímélt.

Tegyetek fogadalmat és rójátok le az Úrnak, Isteneiteknek, *mind, kik körülötte vagytok, ajándékot vigyetek.

A Rettenetesnek, ki megtöri a fejedelmek bátorságát, *ki rettenetes a föld királyai iránt!

Ant. A föld megrendült és elcsöndesedett, mikor az Isten ítéletre kelt.

Ant. Szorongatásom napján *az Istent keresem kezemmel.

76. zsoltár.

Hangosan kiáltok az Úrhoz, *hangosan kérem az Istent, hogy figyeljen reám.

Szorongatásom napján az Istent keresem, kezemet éjjel is hozzá emelem, *és azok nem lankadnak el.

Nem akar megvigasztalódni a lelkem, *sóhajtozom, ha az Istenről elmélkedem, eleped a lelkem, ha reagondolok.

Hajnal előtt ébren van a szemem, *nyugtalan vagyok, beszélni sem tudok.

De caelo auditum fecisti iudicium: *terra trémuit et quiévit,

Cum exsúrgeret in iudicium Deus, *ut salvos fáceret omnes mansuétos terrae.

Quóniam cogitatio hóminis confitébitur tibi: *et reliquiae cogitationis diem festum agent tibi.

Vovéte, et réddite Dómino, Deo vestro: *omnes, qui in circúitu ejus affértis múnera.

Terribili et ei qui aufert spiritum princípum, *terribili apud reges terrae.

Ant. Terra trémuit et quiévit, dum exsúrgeret in iudicio Deus.

Ant. In die *tribulationis meae Deum exquisívi mánibus meis.

Psalmus 76.

Voce mea ad Dóminum clamávi: *voce mea ad Deum, et inténdit mihi.

In die tribulationis meae Deum exquisívi, mánibus meis nocte contra eum: *et non sum decéptus.

Rénuit consolári ánima mea, *memor fui Dei, et delectátus sum, et exercitátus sum: et defécit spíritus meus.

Anticipavérunt vigílias óculi mei: *turbátus sum, et non sum locútus.

Gondolkodom a hajdani időkről, *elmélkedem a régmúlt esztendőkről.

Elmélekedem éjtszaka szívenben, *gondolkodom, és töprengek lelkeemben.

Vajjon örökre elvet az Isten? *s nem kegyelmez többé sohasem?

Vagy megvonja irgalmát örökre, *nemzedékről nemzedékre?

Vagy elfelejtette az Isten a könyörületeséget, *vagy irgalmát haragjában visszatartja?

És így szoltam: Bánatomat az okozza, *hogy megváltozott a Fölségesnek jobbjá.

Megemlékezem az Úr cselekedeteiről, *végiggondolom csodáidat kezdettől.

Elmélekedem minden műveden, *és végzéseiddel foglalkozom.

Isten, szentséges a te utad; ki oly nagy Isten, mint a mi Istenünk? *Te vagy az Isten! Te művelsz csodákat.

Megmutattad a népeknek hatalmadat. *Karoddal megváltottad népedet, Jákob és József fiait.

Láttak téged, Isten, a vizek, láttak téged a vizek *és remegtek, és reszkettek a mélységek.

Cogitávi dies antiquos: *et annos aeternos in mente hábui.

Et meditátus sum nocte cum corde meo, *et exercitábar, et scopébam spíritum meum.

Numquid in aeternum projiciet Deus: *aut non appónet ut complacítior sit adhuc?

Aut in finem misericórdiam suam abscíndet, *a generatióne in generatió-nem?

Aut obliviscétur miseréri Deus? *aut continébit in ira sua misericórdias suas?

Et dixi: Nunc coepi: *haec mutátio dexteráe Excelsi.

Memor fui óperum Dómini: *quia memor ero ab infítio mirábílium tuórum.

Et meditábor in ómnibus opéribus tuis: *et in adinventiόνibus tuis exercébor.

Deus, in sancto via tua: quis Deus magnus sicut Deus noster? *tu es Deus qui facis mirábíliá.

Notam fecisti in pópulis virtútem tuam: *redemísti in bráchio tuo pópulum tuum, filios Jacob et Joseph.

Vidérunt te aquae, Deus, vidérunt te aquae: *et timuérunt, et turbatae sunt abýssi.

Nagy volt a vizek zúgása,
*megzendültek a fellegek,

Nyllaid repültek, *szeke-
red robajjal dübörgött.

Villámaid beragyogták a
földkerekséget, *rengett a
föld és remegett.

Tengeren vitt át utad,
nagy vizeken vezetett át ös-
vényed, *és nem voltak lát-
hatók nyomdökaid.

Mint juhnyáját vezetted
népedet *Mózes és Áron ke-
zével.

Ant. Szorongatásom nap-
ján az Istent keresem ke-
zemmél.

Ÿ. Kelj fel, Uram.

R. És véd meg ügyemet.

Miatyánk (csendben az
egész).

Szent Pál apostolnak a korin-
tusiakhoz írt első leveléből.

Hetedik olvasmány.

11, 17—22.

Ezt azonban megparan-
csolom: nem dícsérvén,
hogy nem jobbra, hanem
rosszabbra gyűltök össze.
Mert először is úgy hallom,
hogy midőn összegyűltök az
egyházban, szakadások van-
nak köztetek, és ezt részben
el is hiszem; mert szüksé-
ges, hogy meghasonlások is
legyenek, hogy a kipróbál-
tak nyilvánvalók legyenek
köztetek. Midőn tehát egy-
begyűltök, ez már nem az

Multitúdo sónitus aquá-
rum: *vocem dedérunt nu-
bes.

Etenim sagittae tuae
tránseunt: *vox tonitru-
tui in rota.

Illuxérunt coruscationes
tuae orbi terrae: *commóta
est, et contrémuit terra.

In mari via tua, et sé-
mitae tuae in aquis multis:
*et vestigia tua non cog-
noscéntur.

Deduxísti sicut oves pó-
pulum tuum, *in manu
Móysi et Aaron.

Ant. In die tribulationis
meae Deum exquisívi má-
nibus meis.

Ÿ Exsúrge, Dómine.

R. Et júdica causam
meam.

Pater noster (totum se-
creto).

De Epístola prima beáti
Pauli Apóstoli ad Corinthios.

Lectio vii.

Cap. 11, 17—22.

Hoc autem praecipio: non
laudans, quod non in-
mélius, sed in detérioribus
convenitis. Primum quidem
conveniéntibus vobis in
Ecclésiám, áudio scissúras
esse inter vos, et ex parte
credo. Nam opórtet et haé-
reses esse, ut et qui probáti
sunt, manifesti fiant in
vobis. Conveniéntibus ergo
vobis in unum, jam non est
Domicam cenam mandu-
cáre. Unusquisque enim

Úr vacsorájának evése; mert kiki a saját vacsoráját veszi elő, hogy megegye. És az egyik éhezik, a másik meg dőzsöl. Vajjon nincsen-e házatok az evésre és ivásra? Vagy megvetitek Isten egyházát és megszegyenítitek azokat, akiknek nincsen? Mit mondjak nektek? Dícsérjelek-e titeket? Ebben nem dícsérlek!

R. Olyan voltam, mint az ártatlan bárány: feláldozni vittek s nem tudtam, ellen-ségeim tanácsot tartottak ellenem s azt mondták: *Jertek, tegyünk fát a kenyerebe s irtsuk ki őt az élők földjéről. V. Minden ellenségem rosszat tervezett ellenem, gonoszát parancsoltak ellenem, mondván: Jertek.

Nyolcadik olvasmány.

11, 23—26.

Mert én az Úrtól vettem, amit közöltem is veletek, hogy az Úr Jézus azon az éjtszakán, amelyen elárultatott, véve a kenyeret, és hálát adván megtöré és mondá: Vegyétek és egyétek, ez az én testem, mely értetek adatik; ezt cselekedjétek az én emlékezetemre. Hasonlóképen a kelyhet is, miután megvacsorált, mondván: Ez a kehely az újszövetség az én véremben; ezt cselekedjétek, valahányszor isszátok, az én

suam cenam praesúmit ad manducandum. Et álius quidem ésurit, álius autem ébrius est. Numquid domos non habétis ad manducandum et bibendum? aut Ecclesiam Dei contémnitis, et confúnditis eos, qui non habent? Quid dicam vobis? Laudo vos? In hoc non laudo.

R. Eram quasi agnus innocens: ductus sum ad immolandum, et nesciebam; consilium fecerunt inimici mei adversum me, dicentes: *Venite, mittamus lignum in panem ejus, et eradamus eum de terra viventium. V. Omnes inimici mei adversum me cogitabant mala mihi: verbum iniquum mandaverunt adversum me, dicentes. Veníte.

Lectio viii.

Cap. 11, 23—26.

Ego enim accépi a Dómino, quod et tradidi vobis, quóniam Dóminus Jesus, in qua nocte tradebatur, accépit panem, et grátias agens fregit, et dixit: Accípите, et manducáte; hoc est corpus meum, quod pro vobis tradétur: hoc fácite in meam commemoratióem. Similiter et cálicem, postquam cenávit, dicens: Hic calix novum Testaméntum est in meo sáanguine; hoc fácite, quotiescúmque bibétis, in me-

emlékezetemre. Mert valahányszor ezt a kenyeret eszitek, és ezt a kelyhet iszátok, az Úr halálát hirdetik, míg el nem jő.

R. Egy óra hosszát nem virraszthatatok-e velem, ti, kik arra buzdítottatok egymást, hogy haljatok meg énértem. *Avagy nem látjátok-e Júdást, hogy mennyire nem alszik, hanem siet, hogy átadjon engem a zsidóknak? V. Mit alusztok? Keljete fel s imádkozatok, hogy kísértésbe ne

Kilencedik olvasmány.

11, 27—34.

Aki tehát méltatlanul eszi ezt a kenyeret, vagy issza az Úr kelyhét, vétkezik az Úr teste és vére ellen. Tehát vizsgálja meg magát az ember, és úgy egyék ebből a kenyérből és igyék ebből a kehelyből; mert aki méltatlanul eszik és iszik, ítéletet eszik és iszik magának, mivel nem különbözteti meg az Úr testét. Ezért van köztetek sok beteg és erőtlen, és alusznak sokan. Ha ellenben önmagunkat megítélnők, bizonyára nem ítéltetnénk meg. Midőn pedig megítéltetünk, az Úr fenyt meg minket, hogy ne kárhozzunk el ezzel a világgal. Ezért, testvéreim, midőn egybegyűltök az étkezésre, várjátok meg egymást. Ha valaki éhezik, egyék oda-

am commemoratió nem. Quotiescúmque enim manducábitis panem hunc, et cálicem bibétis, mortem Dómini annuntiábitis, donec véniat.

R. Una hora non potuistis vigiláre mecum, qui exhortabámini mori pro me? *Vel Judam non vidétis, quómo do non dormit, sed festinat trádere me Judaéis? V. Quid dormitis? súrgite, et oráte, ne intrétis in tentatió nem. Vel.

essetek. Avagy.

Lectio ix.

Cap. 11, 27—34.

Itaque quicúmque manducáverit panem hunc, vel bíberit cálicem Dómini indigne, reus erit córporis et sánguinis Dómini. Probet autem seípsum homo: et sic de pane illo edat, et de cálice bibat. Qui enim manducat et bibit indigne, júdicium sibi manducat et bibit, non díjudicans corpus Dómini. Ideo inter vos multi infirmi et imbecilles, et dórmíunt multi. Quod si nosmetípsos díjudicáremus, non útique júdicáremur. Dum júdicámur autem, a Dómino corripimur, ut non cum hoc mundo damnémur. Itaque, fratres mei, cum convenítis ad manducándum, ívicem exspectáte. Si quis ésurit, domi manducet: ut non in júdicium

haza, hogy ne ítéletre gyűj-
jetekek egybe. A többit pedig,
ha majd odamegyek, elin-
tézem.

R. A nép vénei tanácsot
tartottak, *hogy Jézust csel-
lel elfogják s meggyilkolják:
kardokkal és dorongokkal
mentek ki eléje, mint valami
lator elé. V. A főpapok és a
farizeusok gyűlést tartot-
tak, Hogy. A nép vénei.

Ma és a következő két napon,
ha a Matutinumot elvász-
tjuk a Laudestől, elmondjuk a
Respice kezdetű könyörgést.
(124. oldal.) a Laudes előtt
pedig csendben egy Miatyánkot
és Üdvözlégy Máriát mondunk.

conveniatis. Cétera autem,
cum vénero, dispónam.

R. Senióres pópuli con-
siliium fecerunt, *Ut Jesum
dolo tenérent, et occide-
rent: cum gládiis et fústi-
bus exierunt tamquam ad
latrónem. V. Collegérunt
pontifices et pharisaei con-
ciliium. Ut. Senióres.

Si Matutinum, hodie vel biduo
sequenti, extra Chorum a Lau-
dibus separetur, subjungitur
Oratio Respice quaesumus,
Dómine, ut infra 124, et Laudes,
dictis secreto Pater noster et
Ave Maria, absolute a prima
Antiphona incipiuntur.

A Laudesre.

Ant. Bizonyulj, Uram,
*igaznak beszédedben s dia-
dalmaskodjál ítéletedben.

Itt elmondjuk az 50. zsoltárt. 123. old. Utána:

Ant. Bizonyulj, Uram,
igaznak beszédedben s dia-
dalmaskodjál ítéletedben.

Ant. Az Urat, *mint a ju-
hot, vitték a feláldozásra és
nem nyitotta meg száját.

89. zsoltár.

Uram, te vagy a mi mene-
dékünk *nemzedékről
nemzedékre.

Mielőtt hegyek lettek,
föld és világ születtek,
*öröktől fogva és mind-
örökké vagy te, Isten!

Te visszatérfed az embert

Ad Laudes.

Ant. Justificéris, Dómine,
*in sermónibus tuis, et
vincas cum judicáris.

Ant. Justificéris, Dómine,
in sermónibus tuis, et vin-
cas cum judicáris.

Ant. Dóminus *tam-
quam ovis ad víctimam
ductus est, et non apéruit
os suum.

Psalmus 89.

Dómine, refúgium factus
Des nobis: *a genera-
tióné in generatióne.

Príusquam montes fle-
rent, aut formarétur terra
et orbis: *a saéculo et usque
in saeculum tu es, Deus.

Ne avértas hóminem in

a porba, *azt mondod : Tér-
jetek vissza, emberfiak,
abba.

Hisz szemed előtt ezer
esztendő olyan, *mint az
eltűnt tegnapi nap,

Avagy egy éjtszakai őr-
szolgálat. *Esztendeink
semminek számítanak.

Olyanok, mint a reggel
kiviruló fű : reggel hajt és
virul, *estére elfonnyad, el-
hervad és elszárad.

Elenyészünk ugyanis ha-
ragod miatt, *rettegjük
bosszúságodat.

Magad elé állítod gonosz-
ságainkat, *arcod világos-
ságába titkainkat.

Ezért enyésznek el sorra
napjaink, *és veszünk el a
te haragod miatt.

Esztendeink pókhálóhoz
hasonlítanak : *éveink
napjai hetven esztendőt ha-
érnek.

Vagy nyolcvan esztendőt,
ha nagyszámúak ; *ami
azon túl van, az nyomorú-
ság és fáradalom :

Mert jön az ernyedés *és
elsodródunk.

Vajha megértenők hara-
god erejét, *és félelmetes
haragodat mérlegelnők !

Taníts meg jobbod isme-
retére, *hogy bölcseséggel
telítsük szívünket.

Fordulj meg, Uram, végre
valahára, *légy irtalmas
szolgáidhoz.

Hadd teljünk el kora reg-

humilitátem : *et dixisti :
Convertimini, filii hóminum.

Quóniam mille anni ants
óculos tuos, *tamquam dies
hestérna, quae praetériit,
Et custódia in nocte,
*quae pro níhilo habéntur,
eórum anni erunt.

Manesicut herba tránseat,
mane flóreat, et tránseat :
*véspere décidat, indúret et
aréscat.

Quia defécimus in ira
tua, *et in furóre tuo
turbáti sumus.

Posuisti iniquitátes nos-
tras in conspéctu tuo :
*saéculum nostrum in illu-
minatióne vultus tui.

Quóniam omnes dies
nostri defecérunt : *et in
ira tua defécimus.

Anni nostri sicut aránea
meditabúntur : *dies annó-
rum nostrórum in ipsis,
septuagínta anni.

Si autem in potentáti-
bus, octogínta anni : *et
ámplius eórum, labor et
dolor.

Quóniam supervénit
mansuetúdo : *et corripíe-
mur.

Quis novit potestátem
irae tuae : *et prae timóre
tuo iram tuam dinumeráre?

Déxteram tuam sic no-
tam fac : *et erudíto corde
in sapiéntia.

Convértere, Dómine, ús-
quequo? *et deprecábilis
esto super servos tuos.

Repléti sumus mane

gel irgalmaddal, *hogy ujjongjunk és vigadjunk egész életünkben.

Örvendezzünk annyi napig, mint ameddig megaláztál minket, *s annyi évig, mint ameddig nyomorúságot láttunk.

Tekints szolgáládra s alkotásaidra, *vezérelj jóra fiaikat.

Derüljön reánk az Úrnak, a mi Istenünknek kedve, vezesd jóra felettünk kezünknek munkáját, *vezesd jóra kezünknek munkáját!

Ant. Az Urat, mint a juhot vitték a feláldozásra és nem nyitotta meg száját.

Ant. Szívem elkeseredett *bennem, reszket valamennyi csontom.

35. zsoltár.

Elhatározza magában a gonosz, hogy vétkezik, *szeme előtt nincs Isten félelme.

Szine előtt álnokul cselekszik, *hadd lehessen tapasztalni gyűlöletes gonoszságát.

Gonoszság és csalárdság szájának beszéde, *tudni sem akar arról, hogy a jót cselekedje.

Fekvőhelyén eszét gonoszságán töri, *minden nem jó útra rálép, s a rosszat nem gyűlöli.

Uram, az égig ér kegyes-séged, *a fellegekig hűséged.

misericórdia tua: *et exultávimus, et delectáti sumus ómnibus diébus nostris.

Laetáti sumus pro diébus, quibus nos humiliásti: *annis, quibus vidimus mala.

Réspice in servos tuos, et in ópera tua: *et dirige filios eórum.

Et sit splendor Dómini, Dei nostri, super nos, et ópera mánuum nostrárum dirige super nos: *et opus mánuum nostrárum dirige.

Ant. Dóminus tamquam ovis ad víctimam ductus est, et non apéruit os suum.

Ant. Contritum est *cor meum in médio mei, contremuérunt ómnia ossa mea

Psalmus 35.

Dixit injústus ut delinquat in semetípso: *non est timor Dei ante óculos ejus.

Quóniam dolóse egit in conspéctu ejus: *ut inveniátur iníquitas ejus ad ódium.

Verba oris ejus iníquitas, et dolus: *nóluit intelligere ut bene ágeret.

Iniquitátem meditátus est in cubili suo: *ástitit omni viae non bonae, malítiam autem non odívit.

Dómine, in caelo misericórdia tua: *et véritas tua usque ad nubes.

Igazságosságod olyan, mint az Isten hegyei, *ítéléteid hatalmas mélységek.

Fenntartasz, Uram, embert és állatot, *Istenem, mily gazdag a te irgalmaságod!

Az emberek fiai *szárnyad oltalmába menekülnek.

Házad dús javaitól megreszegülnek, *gyönyörűséged patakjával itatod őket.

Nálad van az élet forrása, *és világosságod által látunk világosságot.

Terjeszd ki irgalmatod ismerőidre, *igazságodat az igaz szívűekre.

Hogy a kevelység lába közelembe ne jusson, *s a bűnös keze engem meg ne ingasson.

A gonosztevők immár elhullanak, *úgy megkergeted őket, hogy meg sem állhatnak.

Ant. Szívem elkeseredett bennem, reszket valamennyi csontom.

Ant. Bátoritottál, *Uram, erőddel és szent eledeleddel.

Mózes éneke.

Exod. 15, 1—19.

Énekeljünk az Úrnak, mert fenségeset mivelt, *lovat és rajtaülőt a tengerbe vetett.

Az Úré az én erőm és dicsérő énekem, *mert Ő lett az én menekvésem.

Justítia tua sicut montes Dei: *judicia tua abyssus multa.

Hómines, et juménta salvábis Dómine: *quemádmodum multiplicásti misericórdiam tuam, Deus.

Filii autem hóminum, *in tégmíne alárum tuárum sperábunt.

Inebriabúntur ab ubertáte domus tuae: *et torrente voluptátis tuae potábis eos.

Quóniam apud te est fons vitae: *et in lúmine tuo vidébimus lumen.

Praeténde misericórdiam tuam sciéntibus te, *et justítiam tuam his, qui recto sunt corde.

Non véniat mihi pes supérbiae: *et manus peccatóris non móveat me.

Ibi cecidérunt qui operántur iniquitátem: *expúlsi sunt, nec potuérunt stare.

Ant. Contrítum est cor meum in médio mei, contremuérunt ómnia ossa mea.

Ant. Exhortátus es *in virtúte tua, et in refectióne sancta tua, Dómine.

Canticum Moysis.

Exodi 15, 1—19.

Cantémus Dómino: glóriose enim magnificátus est, *equum et ascensórem dejécit in mare.

Fortitúdo mea, et laus mea Dóminus, *et factus est mihi in salútem:

Ő az én Istenem, hadd dicsőítem, *Atyámnak Istene, hadd magasztalom.

Olyan az Úr, mint a hősi harcos: Mindenható az ő neve. *A fáraó szekereit és seregét a tengerbe vetette.

Válogatott vezérei elmerültek a Vörös-tengerben. *Hullámok borították el őket, miként a kő, a mélységbe süllyedtek.

Jobbodat, Uram, felmagasztalta ereje, jobbod, Uram, az ellenséget megverte, *dicsőséged nagyságában megbuktattad ellenedet.

Kibocsátottad haragodat s az mint tarlót megemésztette őket, *haragod lehetetére vizek feltorlódtak.

Hömpölygő habok megállottak, *hullámok tenger közepén egybesorakoztak.

Szólt az ellen: Űzőbe veszem és elérem, *zsákmányt osztok és kielégül a lelkem.

Kirántom kardomat *s megöli őket kezem.

De lehelt leheleted és tenger borította el őket. *Hatalmas vizekben, mint ólom, elmerültek.

Ki olyan, mint Te, Uram, az erősek között, *ki olyan, mint Te, szentségben dicső, félelmetes, dicsérendő, csodatevő?

Kinyujtottad kezéd s föld nyelte el őket. *E népet, melyet megváltottál, irgalmasan vezetted.

Iste Deus meus, et glori-ficábo eum: *Deus patris mei, et exaltábo eum.

Dóminus quasi vir pugnator, Omnipotens nomen ejus. *Currus Pharaónis et exercitum ejus projéctit in mare.

Elécti principes ejus submersi sunt in Mari Rubro: *abýssi operuerunt eos, descendérunt in profúndum quasi lapis.

Déxtera tua, Dómine, magnificáta est in fortitúdine: déxtera tua, Dómine, percússit inimicum. *Et in multitúdine glóriæ tuæ deposuisti adversários tuos:

Misisti iram tuam, quæ devorávit eos sicut stipulam. *Et in spíritu furoris tui congregatæ sunt aquæ:

Stetit unda fluens, *congregatæ sunt abýssi in médio mari.

Dixit inimicus: Pérsequar et comprehéndam, *dívdam spólia, implébitur ánima mea:

Evaginábo gládium meum, *interficiet eos manus mea.

Flavit spíritus tuus, et opéruit eos mare: *submersi sunt quasi plumbum in aquis veheméntibus.

Quis símilis tui in fortibus, Dómine? *quis símilis tui, magníficus in sanctitáte, terríbilis atque laudábilis, fáciens mirabília?

Extendísti manum tuam, et devorávit eos terra. *Dux fuísti in misericórdia tua pópulo quem redemísti:

Szent lakóhelyedre *hatalmaddal vitted.

A népek felserkentek és haragra gerjedtek: *Filisztea lakóit gyötrelem szállta meg.

Edom fejedelmei akkor megrökönyödtek, Moáb erőseit remegés szállta meg, *Kánaán minden lakója megdermedett.

Szakadjon is reájuk félelem és rettegés, *karod erejétől

Kövé meredjenek, míg átvonul közöttük, Uram, a te néped, *míg átvonul e néped, melyet magadévá tettél.

Vidd be s ülted őket örökséged hegyére, *erős lakóhelyedre, melyet, Uram, készítettél,

Szenthelyedre, melyet kezded erősített össze *s uralkodják az Úr mindenkor, örökre.

Bement ugyanis a fáraó lovassága, szekereivel és lovasaival együtt, a tengerbe *és az Úr visszatérítette reájuk a tenger vizeit:

Izrael fiai pedig szárazföldön jártak* a tenger közepén.

Ant. Bátorítottál, Uram, erőddelel és szent eledeleddel.

Ant. Feláldoztatott, *mert ő akarta, s bűneinket ő hordozta.

Et portásti eum in fortitudine tua, *ad habitaculum sanctum tuum.

Ascendérunt pópuli, et iráti sunt: *dolóres obtinuerunt habitatores Philisthiim.

Tunc conturbáti sunt principes Edom, robústos Moab obtinuit tremor: *obriguerunt omnes habitatores Chánaan.

Irruat super eos formido et pavor, *in magnitudine bráchií tui:

Fiant immóviles quasi lapis, donec pertránseat pópulus tuus, Dómine, *donec pertránseat pópulus tuus iste, quem possedisti.

Introduces eos, et plantábis in monte hereditátis tuae, *firmíssimo habitaculo tuo quod operátus es, Dómine:

Sanctuárium tuum, Dómine, quod firmavérunt manus tuae. *Dóminus regnabit in aetérnum et ultra.

Ingréssus est enim eques Phárao cum cúrribus et equítibus ejus in mare: *et redúxit super eos Dóminus aquas maris:

Fílii autem Israel ambulavérunt per siccum *in médio ejus.

Ant. Exhortátus es in virtúte tua, et in refectióne sancta tua, Dómine.

Ant. Oblátus est *quia ipse voluit, et peccáta nostra ipse portávit.

146. zsoltár.

Dícsérjétek az Urat, mert jó dicsérni őt, *Istenünket dicsérni édes és illendő.

Felépíti az Úr Jeruzsálemet, *egybegyűjti Izrael szétszórtjait.

Meggyógyítja a megtört szívűeket, *bekötözi sebeiket.

A csillagoknak sokaságát, megszámlálja, *és mindannyiukat nevéen szólítja.

Nagy a mi Urunk, nagy az ő hatalma, *bölcseségének nincsen határa.

Felkarolja az Úr a szelídeket, *de porig alázza a bűnösöket.

Hálaadásul az Úrnak énekeljétek, *Istenünknek lanttal zengjétek.

Ő borítja el felhőkkel az eget, *és készít esőt a földnek.

Ő sarjaszt füvet a hegyeken, *és növényzetet az emberek háziállatainak.

Ő ad enni a barmoknak, *a hozzá kiáltó hollófiókáknak.

Nem a ló erejében telik kedve, *sem a férfi lábcszárában öröme.

Azokban leli örömét az Úr, akik őt félik, *és reményüket az ő irgalmába vetik.

Ant. Feláldoztatott, mert ő akarta s bűneinket ő hordozta.

Psalmus 146.

Laudate Dóminum quoniam bonus est psalmus : *Deo nostro sit jucúnda, decóraque laudatio.

Aedificans Jerúsalem Dóminus : *dispersiónes Israélis congregábit.

Qui sanat contritos corde : *et álligat contritiónes eórum.

Qui númerat multitúdinem stellárum : *et ómnibus eis nómina vocat.

Magnus Dóminus noster, et magna virtus ejus : *et sapiéntiae ejus non est númerus.

Suscípiens mansuétos Dóminus : *humílians autem peccatóres usque ad terram.

Praecínite Dómino in confessióne : *psállite Deo nostro in cíthara.

Qui óperit caelum núbibus : *et parat terrae plúviam.

Qui producít in móntibus faenum : *et herbam servitúti hóminum.

Qui dat juméntis escam ipsórum : *et pullis corvórum invocántibus eum.

Non in fortitúdine equi voluntátem habébit : *nec in tibiis viri beneplácitum eritei

Beneplácitum est Dómino super tíméntes eum : *et in eis, qui sperant super misericórdia ejus.

Ant. Oblátus est quia ipse voluit, et peccáta nostra ipse portávit.

¶. Az az ember, akivel békeességben voltam, akiben megbíztam. R. Ki az én kenyeremet ette, nagy csalárd-ságot követett el ellenem.

Ant. Az áruló pedig *jelt adott nekik, mondván: Akit megcsókolok, ő az, fogjátok meg őt.

Zakariás éneke, l. 41 old.

Ant. Az áruló pedig jelt adott nekik, mondván: Akit megcsókolok, ő az, fogjátok meg őt.

A Benedictus éneklése közben az oltáron levő hat gyertyát is eloltják, s a templomban is eloltanak minden lámpát és mécsest, úgyhogy csak a 15 ágú gyertyatartó legfelső gyertyája marad égve. Mikor a Benedictus után megismétlik az Antifonát, ezt a gyertyát is leveszik a gyertyatartóról, s elrejtik az oltár szentlecke oldalán.

Ezután letérdelünk s mondjuk:

Ant. Krisztus engedelmes lett értünk a halálig.

A második éjtszakán (nagy-péntekre virradólag) hozzátesszük:

Még pedig a halálig a keresztfán.

A harmadik éjtszakán (nagy-szombatra virradólag) hozzátesszük:

Amiért is az Isten felmagasztalta őt, s olyan nevet adott neki, mely minden név felett van.

Ezután csendben elmondjuk a Miatyánkot, majd következik némileg felemelt hangon az

¶. Homo pacis meae, in quo speravi. R. Qui edebat panes meos, ampliavit adversum me supplantationem.

Ant. Tráditor autem *dedit eis signum, dicens: Quem osculátus fuero, ipse est, tenéte eum.

Canticum Zachariae, 41 pag.

Ant. Tráditor autem dedit eis signum, dicens: Quem osculátus fuero, ipse est, tenéte eum.

Interim, dum dicitur Canticum Benedictus, extinguuntur paulatim sex candelae positae a principio supra altare, ita ut in ultimo versu extinguatur ultima candela: similiter extinguuntur lampades et luminaria per ecclesiam. Cum repetitur Antiphona, accipitur suprema candela ex candelabro, et absconditur sub Altari in cornu Epistolae.

Et dicitur flexis genibus:

Ant. Christus factus est pro nobis obédiens usque ad mortem.

Secunda nocte additur:

Mortem autem crucis.

Tertia nocte additur:

Propter quod et Deus exaltávit illum, et dedit illi nomen, quod est super omne nomen.

Pater noster totum sub silentio. Postea aliquantulum altius sequens

50. zsoltár.

Könyörülj rajtam, Isten,
*nagy irgalmad szerint.

Töröld el gonoszágomat,
*nagy könyörületeséged
szerint.

Moss engem tisztára vét-
kemtől, *tisztíts meg en-
gem bűnemtől.

Gonoszágomat elisme-
rem, *és bűnöm előttem
van szüntelen.

Egyedül ellened vétkez-
tem, s ami előtted gonosz,
azt cselekedtem, *hogy igaz-
nak bizonyulj beszédedben, s
diadalmaskodjál ítéletedben.

Íme, gonoszágban fogant-
tattam, *és bűnökben fo-
gant engem az én anyám.

Íme, te az igazságot sze-
reted; *bölcseséged elrej-
tett titkait kinyilatkoztat-
tad nekem.

Hints meg engem izsó-
pal, hogy tiszta legyek,
*moss meg engem, hogy a
hónál fehérebb legyek.

Add, hogy örömet és vi-
dámságot halljak, *megtört
csontjaim hadd ujjongjanak.

Fordítsd el bűneimtől ar-
codat, *töröld el minden
gonoszágomat.

Tiszta szívet teremts be-
lém, Isten, *s újítsd meg
az igaz lelket bensőmben.

Szined elől el ne vess
engem, *szent lelkedet meg
ne vond tőlem.

Psalmus 50.

Miserére mei, Deus, *se-
cúndum magnam mi-
sericórdiam tuam.

Et secúndum multítúdi-
nem miseratiónum tuárum,
*dele iniquitátem meam.

Amplius lava me ab ini-
quitáte mea: *et a peccáto
meo munda me.

Quóniam iniquitátem
meam ego cognóscó: *et
peccátum meum contra me
est semper.

Tibi soli peccávi, et ma-
lum coram te feci: *ut
justificéris in sermónibus
tuis, et vincas cum judi-
cáris.

Ecce enim, in iniquitati-
bus concéptus sum: *et in
peccátis concépit me mater
mea.

Ecce enim, veritátem di-
lexisti, *incérta et occúlta
sapiéntiae tuae manifes-
tásti mihi.

Aspérges me hyssópo, et
mundábor: *lavábis me, et
super nivem dealbábor.

Auditui meo dabis gáu-
dium et laetítiam: *et ex-
sultábunt ossa humiliáta.

Avérte fáciem tuam a
peccátis meis: *et omnes
iniquitátes meas dele.

Cor mundum crea in me,
Deus: *et spíritum rectum
innova in viscéribus meis.

Ne projicias me a fácie
tua: *et spíritum sanctum
tuum ne áuferas a me.

Add vissza nekem örvedetes segítségedet, *és fejlődmi lélekkel erősíts meg engem.

Hadd tanítsam utaidra a bűnösöket, *hogy hozzád térjenek az istentelenek.

Szabadíts meg a vértől, Isten, szabadító Istenem, *hogy ujjongva hirdesse igazságodat nyelvem.

Uram, nyisd meg ajkamat, *hadd hirdesse szájam dicséretedet.

Hiszen, ha véres áldozatot kívánnál, biztonnyal megadnám; *de te égő áldozatokban nem leled kedvedet.

A töredelmes lélek áldozat az Istennek, *a töredelmes, alázatos szívet, Isten, nem veted meg!

Tégy jót, Uram, jóságodban a Sionnal, *hogy felépüljenek Jeruzsálem falai.

Akkor majd kedvedet leled igaz áldozatban, ajándékokban, egészen eléggő áldozatokban; *akkor majd fiatal bikákat tesznek oltárodra.

Tekints, kérünk Urunk, e családotra, melyért a mi Urunk Jézus Krisztus vonakodás nélkül átadta magát üldözőinek kezébe és kereszthalált szenvedett. (Halk hangon): Ki veled él és uralkodik...

Igy végződik e három napon, egészen Nagyszombat Nonájáig bezárólag a zsolozsma mind-

Redde mihi laetitiam salutáris tui: *et spiritu principáli confirma me.

Docébo iníquos vias tuas: *et impii ad te converténtur.

Libera me de sanguinibus, Deus, Deus salutis meae: *et exsultábit lingua mea justítiam tuam.

Dómine, lábia mea apéries: *et os meum annuntiábit laudem tuam.

Quóniam si voluisses sacrificium, dedissem útique: *holocáustis non delectáberis.

Sacrificium Deo spíritus contribulátus: *cor contrítum, et humiliátum, Deus, non despícies.

Benigne fac, Dómine, in bona voluntáte tua Sion: *ut aedificéntur muri Jerúsalem.

Tunc acceptábis sacrificium justítiae, oblatiónes, et holocáusta: *tunc impónent super altáre tuum vitulos.

Réspice, quaesumus, Dómine, super hanc familiam tuam, pro qua Dóminus noster Jesus Christus non dubitávit mánibus tradit nocéntium, et crucis subire torméntum: (sed) Qui tecum vivit (dicitur sub silentio).

Sic terminantur omnes Horae in hoc triduo, usque ad Nonam Sabbati sancti inclusive.

egyik része. A Laudes elmondása után némi zajt és zörejt keltenek, majd előhózzák az oltár szentlecke oldalán elrejtett égő gyertyát, aztán valamennyien felkelnek és csendben távoznak.

Ad Laudes tamen, finita Oratione, fit fragor et strepitus aliquantulum; mox profertur candela accensa de sub Altari, et omnes surgunt, et cum silentio discedunt.

A Primára.

Csendben elmondjuk a Miatyánkot, Üdvözlégy Máriát, Hiszekegyvet, azután azonnal a következő zsoltárokat:

53. zsoltár.

Isten, szabadíts meg engem nevedben, *hatalmaddal szolgáltass igazságot nekem!

Isten, hallgasd meg imádságomat, *fogadd füledbe szájam beszédeit.

Mert idegenek keltek föl ellenem, életemre erőszakosak törnek, *kik Istenre nem tekintenek.

Im azonban, az Isten segít engem, *s az Úr oltalmazza lelkemet.

Fordítsd a rosszat ellenségeimre, *igazságodban veszi el őket.

Készségesen áldozom majd neked, *és hálát adok, Uram, jóságos nevednek;

Mert minden nyomorúságból kiragadsz engem, *és szemem lenézheti ellenségeimet.

Ezután következik a 118. zsoltár I. (L. 45. old.) és a 118. zsoltár II. (L. 46. old.)

A zsoltárok elmondása után a Primát ugyanúgy fejezzük be, mint a Laudest. L. 122. old.

Ad Primam.

Dictis secreto Pater noster, Are María et Credo absolute inchoantur a sequentibus Psalmis hoc modo:

Psalmus. 53

Deus, in nómine tuo salvum me fac: *et in virtúte tua júdica me.

Deus, exáudi oratiómem meam: *áuribus pércipe verba oris mei.

Quóniam aliéni insurrexerunt advérsum me, et fortes quaesierunt ánimam meam: *et non proposuerunt Deum ante conspéctum suum.

Ecce enim, Deus ádjuvat me: *et Dóminus susceptor est ánimae meae.

Avérte mala inimicis meis: *et in veritate tua dispérde illos.

Voluntárie sacrificábo tibi, *et confitébor nómini tuo, Dómine: quóniam bonum est:

Quóniam ex omni tribulatione eripuísti me: *et super inimicos meos despéxit óculus meus.

A Tertiára.

Csendben elmondjuk a *Miatyánkot* és az *Üdvözlégly Máriát*, mindjárt utána a *három vasárnapi zsoltárt* (54. old.), azután pedig a *nagycsütörtöki Laudes befejezését* (122. old.).

A Sextára.

Csendben elmondjuk a *Miatyánkot* és az *Üdvözlégly Máriát*, mindjárt utána a *három vasárnapi zsoltárt* (59. old.), azután pedig a *nagycsütörtöki Laudes befejezését* (122. old.).

A Nonára.

Csendben elmondjuk a *Miatyánkot* és az *Üdvözlégly Máriát*, mindjárt utána a *három vasárnapi zsoltárt* (65. old.), azután pedig a *nagycsütörtöki Laudes befejezését* (122. old.).

A Vecsernyére.

Ezen és a következő napon csendben elmondjuk a *Miatyánkot* és az *Üdvözlégly Máriát*, azután ének nélkül kezdjük a vecsernyét:

Ant. Felemelem a szabadulás kelyhét *s az Úr nevét segítségül hívom.

115. zsoltár.

Hittem, s azért így szól-tam, *felette nagy megalázás ért.

Elkeseredésemben mon-dottam: *hazug minden ember!

Mivel viszonzom az Úr-nak *mindazt, amit velem cselekedett?

Felemelem a szabadulás kelyhét, *s az Úr nevét segítségül hívom.

Teljesítem az Úrnak tett fogadalmimat egész népe előtt. *Az Úr színe előtt drága dolog, hogy meghal-janak a jámborok.

Ad Vesperas.

Hodie et die sequenti, dictis secreto Pater noster et Ave Maria, Vesperae inchoantur absolute a prima Antiphona sine cantu.

Ant. Cálicem *salutáris accípíam, et nomen Dómini invocábo.

Psalmus 115.

Crédi, propter quod locútus sum: *ego autem humiliátus sum nimis.

Ego dixi in excéssu meo: *Omnis homo mendax.

Quid retribuam Dómino: *pro ómnibus, quae retribuit mihi?

Cálicem salutáris accípíam: *et nomen Dómini invocábo.

Vota mea Dómino red-dam coram omni pópulo ejus: *pretiósá in conspéctu Dómini mors sanctórum ejus:

Én is, Uram, a te szolgád vagyok, *szolgád vagyok, és fia szolgálódnak.

Széttörted bilincseimet! *A hála áldozatát neked bemutatom, s az Úr nevét segítségül hívom.

Teljesitem az Úrnak tett fogadalmimat egész népe előtt, *az Úr házának udvaraiban, tebenned, Jeruzsálem.

Ant. Felemelem a szabaddulás kelyhét s az Úr nevét segítségül hívom.

Ant. Azok között, *akik a békét gyűlölik, békeséges vagyok, mégis ha velük beszélek, ők ok nélkül belém kötnek.

119. zsoltár.

Szorogatásomban az Úrhoz kiáltottam, *s ő meghallgatott engem.

Uram, szabadítsd meg lelkemet a gonosz ajaktól *és a csalárd nyelvtől.

Mi leszen a részed, mi lesz a jutalmad, *te csalárd nyelv?

Hegyesre fent hősi nyilak, *és pusztító parázstűzek.

Jaj nekem, hogy számkivetésem oly hosszúra nyúlik, és Kédár lakói közt lakom! *Lelkem már soká lakozik

Azok között, akik a békét gyűlölik. Békeséges vagyok, *mégis ha velük beszélek, ők ok nélkül belém kötnek.

Ó Dómine, quia ego servus tuus: *ego servus tuus, et filius ancillae tuae.

Dirupisti vincula mea: *tibi sacrificábo hóstiam laudis, et nómen Dómini invocábo.

Vota mea Dómino reddam in conspéctu omnis pópuli ejus: *in átriis domus Dómini, in médio tui, Jerúsalem.

Ant. Cálicem salutáris accipiam, et nomen Dómini invocábo.

Ant. Cum his, *qui odérunt pacem, eram pacíficus: dum loquébar illis, impugnábant me gratis.

Psalmus 119.

Ad Dóminum cum tribulárer clamávi: *et exaudivit me.

Dómine líbera ánimam meam a lábiis iníquis, *et a lingua dolósa.

Quid detur tibi, aut quid apponátur tibi *ad linguam dolósam?

Sagíttae poténtis acútae, *cum carbónibus desolatóriis.

Heu mihi, quia incolátus meus prolongátus est: habitávi cum habitántibus Cedar: *multum íncola fuit ánima mea.

Cum his, qui odérunt pacem, eram pacíficus: *cum loquébar illis, impugnábant me gratis.

Ant. Azok között, akik a békét gyűlölik, békeséges vagyok, mégis ha velük beszélck, ők ok nélkül belém kötnek.

Ant. A gonosz emberektől* ments meg engem, Uram.

139. zsoltár.

Ments meg engem, Uram, a gonosz embertől, *szabadíts meg az erőszakos férfiútól.

Kik gonoszszágot terveznek szívükben, *és egész nap háborúságot keltenek.

Mint kigyóknak hegyes a nyelvük, *vipera mérge van a nyelvük alatt.

Óvj meg, Uram, a bűnös kezétől, *és ments meg engem a gonosz emberektől.

Kik lépteimnek gáncsot vetnek, *tört vetnek nekem titkon a kevélyek.

Kötelekből hálót feszítenek elém, *kelepcét állítanak elém az út mentén.

Mondom az Úrnak: Te vagy az én Istenem, *hallgasd meg, Uram, hangos könyörgésemet.

Uram, Uram, erős segítségem, *takard be fejemet a harc napján.

Ne engedj át, Uram, akaratom ellenére a bűnösnek, *rosszat terveznek ellenem, ne hagyj el, hogy fel ne fuvalkodjanak.

Felemelik körülöttem fe-

Ant. Cum his, qui odérunt pacem, eram pacíficus: dum loquébar illis, impugnábant me gratis.

Ant. Ab homínibus *iniquis líbera me, Dómine.

Psalmus 139.

Eripe me, Dómine, ab homine malo: *a viro iniquo éripe me.

Qui cogitavérunt iniquitátes in corde: *tota die constituébant proélia.

Acuérunt linguas suas sicut serpéntis: *venénium áspidum sub lábiis eórum.

Custódi me, Dómine, de manu peccatóris: *et ab homínibus iniquis éripe me.

Qui cogitavérunt supplantáre gressus meos: *abscondérunt supérbi láqueum mihi:

Et funes extendérunt in láqueum: *juxta iter scándalum posuérunt mihi.

Dixi Dómino: Deus meus es tu: *exáudi, Dómine, vocem deprecationis meae.

Dómine, Dómine, virtus salutis meae: *obumbrásti super caput meum in die belli.

Ne tradas me, Dómine, a desidério meo peccatóri: *cogitavérunt contra me, ne derelínquas me, ne forte exalténtur.

Caput circúitus eórum:

jüket, *önnön ajkuk gonoszsága borítsa el őket!

Hulljon rájuk szénparázs, taszítsd őket tűzbe, *nyomorúságukból fel ne keljenek.

Ne legyen maradása az országban a szájhősnek, *ragadja az erőszakos embert balsorsa veszedelembe.

Tudom, hogy az Úr felkarolja a szűkölködők ügyét *s a szegények jogát;

S áldják majd nevedet az igazak, *és színed előtt laknak a jámborok.

Ant. A gonosz emberektől ments meg engem, Uram.

Ant. Őrizz meg engem *a nekem felállított tőrtől, a gonosztevők kelepceitől.

140. zsoltár.

Uram, kiáltok hozzád, hallgass meg engem, *figyelj szavamra, midőn hozzád kiáltok.

Szálljon illatáldozatként színed elé imádságom, *és kezem felemelése legyen olyan, mint az esti áldozat.

Tégy, Uram, lakatot szájamra, *reteszt ajkam ajtajára;

Ne engedd, hogy szívem gonoszságra térjen, *és mentegtevén mentegessem bűnömöt,

Mint azok az emberek, akik gonoszságot cselekszenek; *részem se legyen abban, amit ők szeretnek.

*labor labiõrum ipsõrum opæriet eos.

Cadent super eos carbõnes, in ignem dejiciet eos: *in miseriis non subsistent.

Vir linguõsus non dirigetur in terra: *virum injustum mala capiunt in interitu.

Cognõvi quia faciunt Dõminus judicium inopis: *et vindictam pauperum.

Verumtamen justi confitebuntur nõmini tuo: *et habitabunt recti cum vultu tuo.

Ant. Ab hominibus iniquis libera me, Dõmine.

Ant. Custõdi me *a laqueo, quem statuerunt mihi, et a scãndalis operantium iniquitatem.

Psalmus 140.

Dõmine, clamavi ad te, exaudi me: *intende voci meae, cum clamãvero ad te.

Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo: *elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Pone, Dõmine, custodiam ori meo: *et ostium circumstantiae labiis meis.

Non declines cor meum in verba malitiæ, *ad excusandas excusationes in peccatis.

Cum hominibus operantibus iniquitatem: *et non communicabo cum elæctis eorum.

Ám feddjen meg irgalomból az igaz és korholjon meg engem, *de a bűnösnek olaja ne kenje meg fejem ;

Még imádságom is az ellen szól, amiben ők kedvüket lelik. *Ha majd bírákat kősziklához verik,

Meghallják, hogy szavaim hathatósak. *Mint a göröngy, melyet a mező szírére a földből kiszántanak,

Úgy hevernek csontjaink az alvilág szélére szórtan. *Uram, Uram, reád tekint szemem, tebenned remélek, ne vedd el éltetem.

Őrizz meg engem a nekem felállított törtől, *a gonosztevők kelepcéitől.

Essenek a bűnösök a saját hálójukba, *magam pedig hadd menjek át baj nélkül rajta.

Ant. Őrizz meg engem a nekem felállított törtől, a gonosztevők kelepcéitől.

Ant. Fürkészve tekintek *jobbra, de nincs ki velem gondolna.

141. zsoltár.

Szavammal az Úrhoz kiáltok, *szavammal az Úrhoz könyörgök.

Színe elé öntöm imádságomat, *feltárom előtte nyomorúságomat.

Corripiet me justus in misericórdia, et increpábit me : *óleum autem peccatoris non impinguet caput meum.

Quóniam adhuc et oratio mea in beneplácitis eórum : *absórpti sunt juncti petrae júdices eórum.

Audient verba mea quóniam potuérunt : *sicut crassitúdo terrae erúpta est super terram.

Dissipáta sunt ossa nostra secus inférnum : *quia ad te, Dómine, Dómine, óculi mei : in te sperávi, non áuferas ánimam meam.

Custódi me a láqueo, quem statuérunt mihi : *et a scándalis operántium iniquitátem.

Cadent in retiáculo ejus peccatóres : *singuláriter sum ego donec tránseam.

Ant. Custódi me a láqueo, quem statuérunt mihi, et a scándalis operántium iniquitátem.

Ant. Considerábam *ad dexteram, et vidébam, et non erat qui cognósceret me.

Psalmus 141.

Voce mea ad Dóminum clamávi : *voce mea ad Dóminum deprecátus sum :

Effúndo in conspéctu ejus oratiómem meam, *et tribulatiómem meam ante ipsum pronúntio.

Ha lelkem elcsügged bennem, *Te ismered ösvényeimet.

Ezen az úton, amelyen járok, *titkon tört vetettek nekem.

Fürkészve tekintek jobbra, *de nincs, ki velem gondolna!

Nincs számomra menedék, *nem akad, ki életemmel törődne.

Hozzad kiáltok, Uram, *mondom: Te vagy az én bizodalom, osztályrészem az élőknek földén.

Méltasd figyelemre könyörgésemet, *mert felette bágyadt lettem.

Szabadíts meg üldözőimtől, *mert erősebbek nálam.

Vezess ki a börtönből, hogy dicsérjem nevedet; *várnak az igazak engem, míg jót teszel velem.

Ant. Fürkészve tekintek jobbra, de nincs, ki velem gondolna.

Ant. Mikor pedig vacsoráltak, *vette Jézus a kenyeret, és megáldotta és megtörte és odaadta tanítványainak.

In deficiendo ex me spiritum meum, *et tu cognovisti sémitas meas.

In via hac, qua ambulábam, *absconderunt láqueum mihi.

Considerábam ad dexteram, et vidébam: *et non erat qui cognosceret me.

Périit fuga a me, *et non est qui requírat ánimam meam.

Clamávi ad te, Dómine, *dixi: Tu es spes mea, pórtio mea in terra vivéntium.

Inténde ad deprecatió-nem meam: *quia humiliátus sum nimis.

Líbera me a persecúntibus me: *quia confortáti sunt super me.

Educ de custódia ánimam meam ad confiténdum nómini tuo: *me expéctant justí, donec retríbuas mihi.

Ant. Considerábam ad dexteram, et vidébam, et non erat qui cognosceret me.

Ad Magnif. Ant. Coenántibus autem illis, *accépit Jesus panem, et benedíxit, ac fregit, dedítque discipulis suis.

Nagypénteken a következő antifonát mondjuk:

Ant. Miután vette az ecetet, *azt mondotta: Beteljesedett, és lehajtva fejét, kiadta lelkét.

Feria VI in Parasceve:

Ad Magnif. Ant. Cum accepisset acétum, *dixit: Consummátum est; et, inclináto cápíte, emísit spíritum.

Ezután elmondjuk a Magnificatot. L. 76. old. Utána :

Ant. Mikor pedig vacsoraáltak, vette Jézus a kenyeret, és megáldotta és megtörte és odaadta tanítványainak.

Ant. Coenántibus autem illis, accépit Jesus panem, et benedixit, ac fregit, deditque discipulis suis.

Nagypénteken :

Ant. Miután vette az ecetet, azt mondotta : Beteljesedett és lehajtva fejét, kiadta lelkét.

Feria VI in Parasceve :

Ant. Cum accepisset acetum, dixit : Consummátum est ; et, inclináto cápite, emísit spíritum.

Ezután elmondjuk a Laudes befejezését. 122. old.

A Completoriumra.

Elmondjuk a közgyónást, a feloldozást, 49. old., majd a három vasárnap esti zsoltárt, 78. old., utána Simeon énekét (Most bocsátd el... 82. old.), s ugyanúgy fejezzük be a Completoriumot, mint a Laudest. (122. old.)

A NAGYPÉNTEK ZSOLOZSMÁJA.

A Matutinumra.

Csendben elmondjuk a *Miatyánkot*, az *Üdvözlégymáriát* és a *Híszkegyet*, s azután a következőket.

Első nocturnus.

Ant. A föld királyai felkelnek, *egybegyűlnek a fejedelmek az Úr ellen s az ő Felkentje ellen.

2. zsoltár.

Miért dühöngenek a nemzetek,* terveznek céltalan dolgokat a népek?

A föld királyai felkelnek, egybegyűlnek a fejedelmek

Ad Matutinum.

Dictis secreto Pater noster, Ave María et Credo, absolute incipitur ab Antiphona primi Psalmi.

In I Nocturno.

Ant. Astitérunt reges terrae, *et principes convenérunt in unum advérsus Dóminum, et advérsus Christum ejus.

Psalmus 2.

Quare fremuérunt gentes, *et pópuli meditáti sunt inánia?

Astitérunt reges terrae, et principes convenérunt in

*az Úr ellen s az ő Felkentje ellen:

Szakítsuk széjjel láncukat, *rázzuk le magunkról igájukat!

A mennyekben lakó kineveti őket, *az Úr kigúnyolja őket.

Szól majd hozzájuk haragjában, *megrémíti őket bosszúságában.

Sionnak, az ő szent hegyének királyává engem tett meg; *és hirdetem rendeletét.

Szól ugyanis hozzám az Úr: *Fiam vagy te, a mai napon nemzetelek én téged.

Kérd tőlem, és neked adom a nemzeteket örökségedül, *s a föld határait osztályrészedül.

Kormányozd őket vesszővel, *cserépedényként törjed össze őket.

Nos hát, királyok, okuljatok! *Földnek ítélői tanuljatok!

Szolgáljatok az Úrnak rettegve, *ujjongjatok előtte remegve.

Tanuljatok fegyelmet, hogy fel ne gerjedjen az Úr haragja, *s az igaz útról el ne vesszetek,

Midőn haragja hirtelen fellobban: *kik benne bíznak, boldogok mindnyájan!

Ant. A föld királyai felkelnek, egybegyűlnek a fejedelmek az Úr ellen s az ő Felkentje ellen.

unum *advérsus Dóminum, et advérsus Christum ejus.

Dirumpámus víncula eorum: *et projiciámus a nobis jugum ipsórum.

Qui hábitat in caelis, iridébit eos: *et Dóminus subsannábit eos.

Tunc loquétur ad eos in ira sua, *et in furóre suo conturbábit eos.

Ego autem constitútus sum Rex ab eo super Sion montem sanctum ejus, *praedicans praecéptum ejus.

Dóminus dixit ad me: *Filius meus es tu, ego hódie génui te.

Póstula a me, et dabo tibi gentes hereditátem tuam, *et possessionem tuam terminos terrae.

Reges eos in virga férrea, *et tamquam vas figuli confringes eos.

Et nunc, reges intelligite: *erudímini, qui judicátis terram.

Servíte Dómino in timóre: *et exsultáte ei cum tremóre.

Apprehéndite disciplinam, nequándo irascátur Dóminus, *et pereátis de via justa.

Cum exárserit in brevi ira ejus, *beáti omnes qui confidunt in eo.

Ant. Astitérunt reges terrae, et príncipes convenérunt in unum advérsus Dóminum, et advérsus Christum ejus.

Ant. Szétosztották egymás között *ruhámat és köntösömre sorsot vetettek.

21. zsoltár.

Istenem, Istenem, tekints reám, miért hagytál el engem? *Távol van szabadulásomtól hangos jajveszékésem.

Én Istenem, kiáltok napal, de te nem hallgatsz meg, *kiáltok éjjel is, és nyugtot nem találok.

Pedig te ott lakol a szent helyen, *és Izrael dicsér téged.

Benned bíztak atyáink, *bíztak, és te megszabadítottad őket.

Hozzád kiáltottak és megszabadultak, *benned bíztak és meg nem szégyenültek.

Én azonban féreg vagyok, nem ember, *embereknek csúfja, népnek utálata.

Aki csak lát, mind gúnyt űz belőlem, *félrehúzza ajkát, fejét csóváltgatja:

Az Úrban bizott, mentse meg őt, *szabadítsa meg, ha kedvét leli benne!

Hiszen te vagy, ki kihoztál engem anyám méhéből, *te vagy reménységem anyám emlője óta. Reád vetődtem anyámnak méhéből.

Anyám méhétől fogva te vagy az Istenem. *Ne légy távol tőlem,

Mert közel a nyomorú-

Ant. Divisérunt sibi *vestiménta mea, et super vestem meam misérunt sortem.

Psalmus 21.

Deus, Deus meus, respice in me: quare me dereliquisti? *longe a salute mea verba delictorum meorum.

Deus meus, clamábo per diem, et non exáudies: *et nocte, et non ad insipiéntiam mihi.

Tu autem in sancto hábitas, *laus Israel.

In te speravérunt patres nostri: *speravérunt, et liberásti eos.

Ad te clamavérunt, et salví facti sunt: *in te speravérunt, et non sunt confúsi.

Ego autem sum vermis, et non homo: *opprobrium hóminum, et abjéctio plebis.

Omnes vidéntes me, derisérunt me: *locúti sunt lábiis, et movérunt caput.

Sperávit in Dómino, erípiat eum: *salvum fáciat eum, quóniam vult eum.

Quóniam tu es, qui extraxisti me de ventre: *spes mea ab ubéribus matris meae. In te proyéctus sum ex útero:

De ventre matris meae Deus meus es tu, *ne discés-seris a me:

Quóniam tribulátio pró-

ság, *és nincs, ki segítséget nyújtana.

Körülvett engem sok tulok, *körülfogtak kövér bikák,

Kitátották reám szájukat, *mint ragadozó s ordító oroszlán.

Szétfolytam, miként a víz, *minden csontom szertevált,

Szívem olyan lett *testem belsejében, mint a megolvadt viasz.

Erőm, mint a cserép, kiszáradt, nyelvem ínyemhez tapadt, *lesujtottál a halál porába.

Körülvett engem nagy sereg kutya, *körülfogott a gonoszok zsinatja,

Átfúrták kezemet és lábamat, *megszámlálták minden csontomat.

Néznek reám, bámulnak engem, *szétosztották egymás között ruhámat, és köntösömmre sorsot vetettek.

De te, Uram, ne vond meg tőlem segítségedet, *figyelj reám és oltalmaz meg engem.

Szabadíts meg, Istenem, a kardtól, *mentsd meg egyetlen lelkemet a kutyák karmától.

Szabadíts meg az oroszlán torkából, *engem, a megalázottat, a bölény szarvától.

Hadd hirdessem testvé-

xima est: *quóniam non est qui adjuvet.

Circumdederunt me vituli multi: *tauri pingues obsederunt me.

Aperuerunt super me os suum, *sicut leo rapiens et rugiens.

Sicut aqua effusus sum: *et dispersa sunt ómnia ossa mea.

Factum est cor meum tamquam cera liquescens *in médio ventris mei.

Aruit tanquam virtus mea, et lingua mea adhaesit faucibus meis: *et in pulverem mortis deduxisti me.

Quóniam circumdederunt me canes multi: *conciliium malignantium obsedit me.

Foderunt manus meas et pedes meos: *dinumeraverunt ómnia ossa mea.

Ipsi vero consideraverunt et inspexerunt me: *diviserunt sibi vestimenta mea, et super vestem meam miserunt sortem.

Tu autem, Dómine, ne elongáveris auxiliium tuum a me: *ad defensionem meam cóspice.

Erue a frámea, Deus, ánimam meam: *et de manu canis únicam meam:

Salva me ex ore leónis: *et a córnibus unicórnium humilitátem meam.

Narrábo nomen tuum

reimnek nevedet, *a gyüle-
kezetben hadd dicsérjelek :

Ti, kik féltetek az Urat,
dicsérjétek őt, *Jákob min-
den ivadéka, magasztalját-
ok őt.

Félje őt Izrael minden
ivadéka, *mert Ő nem veti
meg és nem nézi le a sze-
gény könyörgését.

Nem fordította el tőlem
tekintetét, *és meghallga-
tott, midőn hozzá kiáltottam.

Dicsérlek majd téged a
nagy gyülekezetben ; *amit
fogadtam, teljesítem azok
előtt, kik félik őt.

Jóllakásig esznek majd a
szegények, kik keresik az
Urat, dicsérik majd Őt,
*szívük feléled örökkön-
örökre.

Észbe kap és megtér az
Úrhoz *a föld minden ha-
tára,

És leborul színe előtt *a
nemzetek valamennyi csa-
ládja.

Mert az Úré a királyi ha-
talom, *s Ő a nemzetek
uralkodója.

Eszik és leborul előtte
a földnek minden gazdag
embere ; *leborulnak előtte
mindazok, akik a porba le-
szállnak.

Néki el majd a lelkem,
*néki szolgál majd nemze-
dékem.

Az Úrról beszélek az ei-
jövendő nemzedéknek, *az ő
igazságát fogják hirdetni az
egek a születendő népnek,
mivel az Úr így cselekedett.

frátribus meis : *in médio
ecclesiae laudabo te.

Qui timétis Dóminum,
laudate eum : *universum
semen Jacob, glorificáte
eum.

Tímeat eum omne semen
Israel : *quóniam non spre-
vit, neque despéxit depre-
caciónem páuperis :

Nec avértit fáciem suam
a me : *et cum clamárem
ad eum, exaudivit me.

Apud te laus mea in ec-
clésia magna : *vota mea
reddam in conspéctu ti-
méntium eum.

Edent páuperes, et sa-
turabúntur : et laudábunt
Dóminum qui requirunt
eum : *vivent corda eórum
in saeculum saeculi.

Remiscéntur et conver-
téntur ad Dóminum *uni-
vérsi fines terrae :

Et adorábunt in cons-
péctu ejus *universae fa-
miliae géntium.

Quóniam Dómini est re-
gnum : *et ipse dominábi-
tur géntium.

Manducavérunt et adora-
vérunt omnes pingues ter-
rae : *in conspéctu ejus
cadent omnes qui descén-
dunt in terram.

Et ánima mea illi vivet :
*et semen meum sérviet
ipsi.

Annuntiábitur Dómino
generátio ventúra : *et an-
nuntiábunt caeli justítiam
ejus pópulo qui nascétur,
quem fecit Dóminus.

Ant. Szétoztották egymás között ruhámat és kötösömre sorsot vetettek.

Ant. Hamis tanuk támadnak ellenem *és hazudik a gonoszság önmagával szemben.

26. zsoltár.

Az Úr az én világosságom és üdvösségem: *kitől kellene félnem?

Az Úr oltalmazza éltemet: * kitől kellene remegnem?

Ha közelednek felém a gonoszok, *hogy egyék húsomat.

Ellenségeim, akik szorongatnak, *maguk botlanak meg és elesnek.

Ha táborok kelnek is ellenem, *nem ijed meg szívem.

Ha harc támad is ellenem, *akkor is reménykedem.

Egyet kérek az Úrtól, azért esedezem: *hadd lakjam az Úr házában éltemnek minden napján,

Hadd lássam az Úr pompáját, *hadd látogassam templomát.

Mert ő elrejt hajlékában *a veszedelem idején; megvéd sátra rejtekében,

Kösziklára emel fel engem, * s így fölemeli fejemet ellenségeim fölé.

És én körüljárok és haj-

Ant. Divisérunt sibi vestimenta mea, et super vestem meam misérunt sortem.

Ant. Insurrexérunt in me *testes iniqui, et mentita est iniquitas sibi.

Psalmus 26.

Dóminus illuminatio mea, et salus mea, *quem timébo?

Dóminus protector vitae meae, *a quo trepidábo?

Dum appropiant super me nocentes, *ut edant carnes meas:

Qui tribulant me inimici mei, *ipsi infirmáti sunt, et cecidérunt.

Si consistant adversum me castra, *non timébit cor meum.

Si exsúrgat adversum me proélum, *in hoc ego sperábo.

Unam pétii a Dómino, hanc requíram, *ut inhábitem in domo Dómini ómnibus diébus vitae meae:

Ut vídeam voluptátem Dómini, *et visitem templum ejus.

Quóniam abscondit me in tabernáculo suo: *in die malórum protéxit me in abscondito tabernáculi sui.

In petra exaltávit me: *et nunc exaltávit caput meum super inimicos meos.

Circulvi, et immolávi in

lékában áldozatot mutatok be diadalkiáltással, *énekek és zsoltárt zengek az Úrnak.

Halld meg, Uram, szózatomat, mellyel hozzád kiáltok, *könyörülj rajtam és hallgass meg engem!

Neked szól szívem, téged keres tekintetem: *a te arcodat keresem, Uram!

Ne fordítsd el tőlem arcodat, *ne fordulj el haragodban szolgálótól,

Légy segítőm; *ne hagyj el és ne vess meg engem, Istenem, én segítségem!

Hisz atyám és anyám is elhagyott, *de az Úr felkarolt.

Mutasd meg nekem, Uram, törvényed útját, * És vezess engem a helyes ösvényre ellenségeim miatt.

Ne adj át elleneim akaratának, *mert hamis tanuk támadnak ellenem, és hazudik a gonoszság önmagával szemben.

Hiszem, hogy meglátom az Úr javait *az élők földén.

Remélj az Úrban, légy férfias, *bátor legyen szíved, és bízzál az Úrban!

Ant. Hamis tanuk támadnak ellenem és hazudik a gonoszság önmagával szemben.

¶ Szétosztották egymás között ruhámat.

tabernáculo ejus hóstiam vociferatiónis: *cantábo, et psalmum dicam Dómino.

Exáudi, Dómine, vocem meam, qua clamávi ad te: *miserére mei, et exáudi me.

Tibi dixit cor meum, exquisivit te fácies mea: *fáciem tuam, Dómine, requíram.

Ne avértas fáciem tuam a me: *ne declínes in ira a servo tuo.

Adjútor meus esto: *ne derelínquas me, neque despicias me, Deus, salutáris meus.

Quóniam pater meus, et mater mea dereliquérunt me: *Dóminus autem assúmpsit me.

Legem pone mihi, Dómine, in via tua: *et dirige me in sémitam rectam propter inimícos meos.

Ne tradíderis me in ánimas tribulántium me: *quóniam insurrexérunt in me testes iníqui, et mentíta est iníquitas sibi.

Credo vidére bona Dómini *in terra vivéntium.

Expcécta Dóminum, viriliter age: *et confortétur cor tuum, et sústine Dóminum.

Ant. Insurrexérunt in me testes iníqui, et mentíta est iníquitas sibi.

¶ Divisérunt sibi vestiménta mea.

R. És köntösömre sorsot vetettek.

Miatyánk (végig csendben).

Jeremiás próféta Siralmából.

Első olvasmány.

Jer. 2, 8—11.

Het. Elhatározta az Úr, hogy szétrombolja Sion leányának kőfalát, kifeszítette mérőzsinórját, és nem húzta vissza kezét, míg el nem pusztította; gyászba borult a sánc és a kőfal, romokban hever mindkettő.

Tet. A földbe süllyedtek kapui, elpusztította s összetörte zárait, királya és főemberei a pogányok közt vannak, nincsen törvény, prófétái sem nyernek látomást az Úrtól.

Jod. A földön ülnek némán Sion leányának vénei, hamuval hintik meg fejüket, szőrruhába öltöznek, földig hajtják fejüket Jeruzsálemnek szüzei.

Káf. Szemem elbágyadt a sírástól, bensőm megrendült, májam kiömlött a földre népem leányának romlása miatt, mert kisdéd és csecsemő elalél a város utcáin.

Jeruzsálem, Jeruzsálem, térj meg az Úrhoz, a te Istenedhez.

R. Barátaim mind elhagytak engem, ellenségeim fő-

R. Et super vestem meam misérunt sortem.

Pater noster (totum secreto).

De Lamentatione Jeremiae Prophetae.

Lectio i.

Cap. 2, 8—11.

Heth. Cogitavit Dominus dissipare murum filiae Sion: tetendit funiculum suum, et non avertit manum suam a perditione: luxitque antemurale, et murus pariter dissipatus est.

Teth. Defixae sunt in terra portae ejus: perdidit, et contrivit vectes ejus: regem ejus et principes ejus in gentibus: non est lex, et prophetae ejus non invenerunt visionem a Domino.

Jod. Sedérunt in terra, conticuerunt senes filiae Sion: conspersérunt cinere capita sua, accincti sunt ciliciis, abjecerunt in terram capita sua virgines Jerúsalem.

Caph. Defecerunt prae lacrimis oculi mei, conturbata sunt viscera mea: effusum est in terra jecur meum super contritione filiae populi mei, cum deficeret parvulus et lactens in plateis oppidi.

Jerúsalem, Jerúsalem, convertere ad Dominum, Deum tuum.

R. Omnes amici mei dereliquerunt me, et prae-

lém kerekedtek, s akit szerettem, elárult engem.* És rettenetes szemekkel, kegyetlen csapással megvertek és ecettel itattak engem. V. A gonoszok közé vetettek engem s nem kímélték meg életemet. És.

Második olvasmány.

Jer. 2, 12—15.

Lamed. Igy szóltak anyjukhoz: Hol a kenyér meg a bor? Amikor elhullottak, mint a sebesültek a város utcáin, amikor kilehelték lelküket anyjuk ölében.

Mem. Mivel vesselek össze? Mihez hasonlítsalak, Jeruzsálem leánya? Mivel mondjalak egyenlőnek, hogy megvigasztaljalak, Sionnak szűz leánya? Mert nagy, mint a tenger, a te romlásod, ki gyógyíthatna meg téged?

Nun. Amit a te prófétáid neked jósoltak, csalárdság volt és balgaság; nem tárták fel gonoszságodat, hogy bűnbánatra indítsanak téged, hanem hamis jövendöléseket láttak neked, eltaszítatásodra.

Számek. Összezsapják felletted kezüket mind, kik átmennek az úton, felszisszennek, fejüket csóválják Jeruzsálem leánya fölött, «Ez hát az a város, amelyről azt mondták: tökéletes szépség, az egész földnek gyönyörűsége?»

valuérunt insidiántes mihi: trádidit me quem diligébam; *Et terribilibus óculis plaga crudéli percutiéntes, acéto potábant me. V. Inter iníquos projecérunt me, et non pepercérunt áni-mae meae. Et.

Lectio ii.

Cap. 2, 12—15.

Lamed. Mátribus suis dixérunt: Ubi est tríticum et vinum? cum deficerent quasi vulneráti in platéis civitátis: cum exhalárent ánimas suas in sinu matrum suárum.

Mem. Cui comparábo te? vel cui assimilábo te, fília Jerúsalem? cui exaequábo te, et consolábor te, virgo fília Sion? Magna est enim velut mare contrítio tua: quis medébitur tui?

Nun. Prophétae tui vidérunt tibi falsa et stulta, nec aperiébant iniquitátem tuam, ut te ad paeniténtiam provocárent: vidérunt autem tibi assumptiónes falsas, et ejectiones.

Samech. Plausérunt super te mánibus omnes transeúntes per viam: sibilavérunt, et movérunt caput suum super filiam Jerúsalem: Haécine est urbs, dicéntes, perfécti decóris, gáudium univérsae terrae?

Jeruzsálem, Jeruzsálem, térj meg az Úrhoz, a te Istenedhez.

R. A templom kárpitja kettészakadt *És az egész föld megrendült; a kereszt-ről a lator azt kiáltotta és mondotta: Emlékezzél meg rólam, Uram, ha majd országodba jutsz. V. A kősziklák megrepedtek, a sírok megnyíltak, és sok szent teste, kik a sírban szenderegtek, feltámadt. És.

Harmadik olvasmány.

3, 1—9.

Alef. Én vagyok az a férfiú, ki láttam nyomorúságomat haragjának veszzeje által.

Alef. Engem vezetett és vitt sötétségbe, nem pedig világosságba.

Alef. Csak én ellenem emeli untalan kezét egész nap.

Bet. Elaggottá tette bőrrömet és húsomat, összetörte csontjaimat.

Bet. Körülsáncolt és körülvett engem epével és gyötrellemmel.

Bet. Sötétségben adott nekem lakást, mint az örök halottaknak.

Gimel. Körülkerített engem, hogy ki ne mehessek, súlyossá tette bilincsemet.

Gimel. Sőt akkor is, ha kiáltok és könyörgök, kizárja imádságomat.

Gimel. Elzárta utaimat

Jerusalem, Jerusalem, convertere ad Dóminum, Deum tuum.

R. Velum templi scissum est, *Et omnis terra tremuit; latro de cruce clamabat, dicens: Meménto mei, Dómine, dum véneris in regnum tuum. V. Petrae scissae sunt, et monumenta aperta sunt, et multa corpora sanctorum, qui dormierant, surrexerunt. Et.

Lectio iii.

Cap. 3, 1—9.

Aleph. Ego vir videns paupertatem meam in virga indignationis ejus.

Aleph. Me minavit, et adduxit in ténebras, et non in lucem.

Aleph. Tantum in me vertit, et convertit manum suam tota die.

Beth. Vetustam fecit pellem meam, et carnem meam, contrivit ossa mea.

Beth. Aedificavit in gyro meo, et circumdedit me felle et labóre.

Beth. In tenebris collocavit me, quasi mórtuos sempiternos.

Gimel. Circumaedificavit adversum me, ut non egrédiar: aggravavit cómpedem meum.

Gimel. Sed et, cum clamávero et rogávero, exclúsit orationem meam.

Gimel. Conclúsit vias

faragott kövekkel, eltértette ösvényeimet.

Jeruzsálem, Jeruzsálem, térj meg az Úrhoz, a te Istenedhez.

R. Én kiválasztott szőlőm, én ültettelek téged. *Hogyan változtál meg így, hogy keserűséget okozz nekem, hogy engem keresztre feszíts, Barabbást pedig elbocsádsz. V. Körülvettelek sövényvel, a köveket kiszedtem belőled, s tornyot építettem benned. Hogyan.

Második nocturnus.

Ant. Erőszakot alkalmaznak, *kik életemre törnek.

37. zsoltár.

Uram, ne feddj meg engem bosszúságodban, *ne fenyíts meg haragodban.

Mert belém fúródnak nyilaid, *és kezéd súlya reám nehezedik.

Haragod miatt nincs ép hely testemen, *bűneim miatt nincs nyugalma csontjaimnak.

Mert gonoszságaim elborítják fejemet, *és súlyos teherként nehezedenek reám.

Bűzhödnek és rothadnak sebeim, *oktalanságom miatt;

Nyomorult lettem, egészen meggörnyedtem, *szomorkodva járok-kelek nap-hosszat.

meas lapidibus quadris, sémitas meas subvértit.

Jerúsalem, Jerúsalem, convertere ad Dóminum, Deum tuum.

R. Vinea mea elécta, ego te plantávi: *Quómodo conversá es in amaritúdinem, ut me crucifigeres et Barábbam dimíteres? V. Sepívi te, et lápidés elégi ex te, et aedificávi turrim. Quómodo. Vinea.

Én kiválasztott.

In II Nocturno

Ant. Vim faciébant, *qui quaerébant ánimam meam.

Psalmus 37.

Dómine, ne in furóre tuo árguas me, *neque in ira tua corripias me.

Quóniam sagittae tuae infixae sunt mihi: *et confirmásti súper me manum tuam.

Non est sánitas in carne mea a fácie irae tuae: *non est pax óssibus meis a fácie peccatórum meórum.

Quóniam iniquitátes meae supergréssae sunt caput meum: *et sicut onus grave gravatae sunt super me.

Putruérunt et corrúptae sunt cicatríces meae, *a fácie insipiéntiae meae.

Miser factus sum, et curvátus sum usque in finem: *tota die contristátus ingrediébar.

Agyékomat gyulladás
lepte el, *nincs testemen ép
hely ;

Erőtelen, felette összetört
vagyok, *szívem fájdalmá-
ban jajgatok.

Uram, előtted van min-
den óhajtasom, *nincs el-
rejtve előtted sóhajom ;

Szívem háborog, erőm
elhagyott, *még szemem vi-
lága sincs velem.

Ha közelednek felém *ba-
rátaim és társaim, megáll-
nak,

Kik velem tartottak,
messze maradnak ; *erősza-
kot alkalmaznak, kik éle-
temre törnek,

Kik vesztemet akarják,
álnokságot beszélnek, *s
naphosszat csejt szönek.

Én azonban, mint a sü-
ket, nem hallok, *mint a
néma, aki nem nyitja ki
száját, olyan vagyok ;

Olyanná lettem, mint az,
aki nem hall, *mint akinek
ellentmondás nincsen a szá-
jában.

Mert reményemet, Uram,
beléd vetem, *Te meghall-
gatsz, Uram, én Istenem !

Hisz azt mondom : Ellen-
ségeim rajtam sohase ör-
vendjenek, *és ha lábam
meginog, nagyokat felettem
ne beszéljenek.

Én a csapásokat kész-

Quóniam lumbi mei im-
plēti sunt illusiōnibus : *et
non est sánitas in carne
mea.

Afflictus sum, et humi-
liátus sum nimis : *rugiē-
bam a gémitu cordis mei.

Dómine, ante te omne
desidérium meum : *et gé-
mitus meus a te non est
absconditus.

Cor meum conturbátum
est, dereliquit me virtus
mea : *et lumen oculórum
meórum, et ipsum non est
mecum.

Amici mei, et próximi
mei *adversum me appro-
pinquaverunt, et steterunt.

Et qui juxta me erant,
de longe steterunt : *et vim
faciēbant qui quaerēbant
ánimam meam.

Et qui inquirēbant mala
mihi, locúti sunt vanitátes :
*et dolos tota die medita-
bántur.

Ego autem tamquam
surdus non audiēbam : *et
sicut mutus non apériens
os suum.

Et factus sum sicut ho-
mo non áudiens : *et non
habens in ore suo redargu-
tiōnes.

Quóniam in te, Dómine,
sperávi : *tu exáudies me,
Dómine, Deus meus.

Quia dixi : Nequándo su-
pergáudeant mihi inimici
mei : *et dum commovén-
tur pedes mei, super me
magna locúti sunt.

Quóniam ego in flagélla

séggel fogadom, *fájdalmam mindenkor előttem vagyom.

Mert megvallom gonosz-ságomat, *és bánkódom bűnöm miatt.

De ellenségeim élnek és fölém kerekednek, *sokan vannak, kik igazságtalanul gyűlölnek ;

Kik a jóért rosszal fizetnek, bántanak, *mert jóra törekszem.

Ne hagyj el engem, Uram, én Istenem, *ne távozzál el tőlem !

Figyelj reám, segíts meg engem, *Uram, szabadító Istenem !

Ant. Erőszakot alkalmaznak, kik életemre törnek.

Ant. Jöjjenek zavarba *és szégyenüljenek meg, kik életemre törnek, hogy elvegyék.

39. zsoltár.

Várva-vártam az Urat, *s ő figyelmét felém fordította.

Meghallgatta könyörgésemet, *kihúzott a nyomorúság verméből, a sár fertőjéből ;

Lábamat kősziklára helyezte, *lépésemet biztossá tette,

És szájamba új éneket adott, *Istenünket dicsérő szózatot.

Sokan látják és megfélemlenek, *s az Úrba vetik reményüket.

parátus sum : *et dolor meus in conspéctu meo semper.

Quóniam iniquitátem meam annuntiábo : *et cogitábo pro peccáto meo.

Inimíci autem mei vivunt, et confirmáti sunt super me : *et multiplicáti sunt qui odérunt me iníque.

Qui retribuunt mala pro bonis, detrahébant mihi : *quóniam sequébar bonitátem.

Ne derelínquas me, Dómine, Deus meus : *ne discesseris a me.

Inténde in adjutórium meum, *Dómine, Deus salútis meae.

Ant. Vim faciébant qui quaerébant ánimam meam.

Ant. Confundántur *et revereántur, qui quaerunt ánimam meam, ut áuferant eam.

Psalmus 39.

Exspéctans exspéctávi Dóminum, *et inténdit mihi.

Et exaudivit preces meas : *et edúxit me de lacu misériae, et de luto faecis.

Et státuit super petram pedes meos : *et diréxit gressus meos.

Et immisit in os meum cánticum novum, *carmen Deo nostro.

Vidébunt multi, et timébunt : *et sperábunt in Dómino.

Boldog az az ember, ki-
nek reménye az Úr neve,
*s aki nem néz hiábavalóság-
okra, hitvány balgaságokra.

Sok csodát műveltél,
Uram, én Istenem, *és ter-
veidben nincs hozzád ha-
sonló senki sem!

Hirdetném és elmonda-
nám, *de több, hogysem
felsorolhatnám.

Vágóáldozatot, ételáldo-
zatot nem kívánsz, *hanem
készségessé teted fületem;

Égő- s bűnért való áldo-
zatot nem követelsz, *ezért
mondom: Im eljövök!

A könyv élén az van írva
felőlem, hogy akarodat
teljesítsem. *Ezt akarom,
én Istenem, törvényed itt
van szívemben.

Nagy gyülekezet előtt
hirdetem igazságodat, *íme
nem tartom vissza ajka-
mat, Uram, te tudod!

Igazságodat nem rejtem
el szívemben, *hűségedet
és segítségedet hirdetem.

Nem titkolom irgalma-
dat és hűségedet *a nagy
gyülekezetben.

Te, Uram, ne vond meg
irgalmadat tőlem, *kegyel-
med és hűséged tartson fenn
mindenkoron engem.

Mert számtalan veszély
környékez; *utólértek go-
noszságaim, fel sem tudok
tekinteni.

Számosabbak, mint a haj-

Officium.

Beátus vir, cuius est no-
men Dómini spes ejus: *et
non respexit in vanitátes et
insánias falsas.

Multa fecisti tu, Dómine,
Deus meus, mirabilia tua:
*et cogitacionibus tuis non
est qui similis sit tibi.

Annuntiávi et locútus
sum: *multiplicáti sunt
super número.

Sacrificium et oblatiónem
noluisti: *aures autem per-
fecisti mihi.

Holocáustum et pro pec-
cáto non postulásti: *tunc
dixi: Ecce, vénio.

In cápite libri scriptum
est de me ut fácerem vo-
luntátem tuam: *Deus
meus, vólui, et legem tuam
in médio cordis mei.

Annuntiávi justítiam
tuam in ecclésia magna,
*ecce, lábía mea non prohi-
bébo: Dómine, tu scisti.

Justítiam tuam non
abscóndi in corde meo:
*veritátem tuam et salu-
táre tuum dixi.

Non abscóndi misericór-
diam tuam et veritátem
tuam *a concílio multo.

Tu autem, Dómine, ne
longe fácies miseratiónes
tuas a me: *misericórdia
tua et véritas tua semper
suscepérunt me.

Quóniam circumdedérunt
me mala, quorum non est
número: *comprehendé-
runt me iniquitátes meae,
et non pótui ut vidérem.

Multiplicátae sunt super

szál fejemen, *és bátorságom is elhagyott engem.

Teljék kedved, Uram, megmentésemben, *Uram, tekints reám és segíts meg engem.

Jöjjenek zavarba mind és szégyenüljenek meg, kik életemre törnek, *hogy elvegyék.

Hátráljanak meg s érjenek szégyent, *kik bajt kívánnak nekem.

Hordozzák gyalázatukat hamarosan, *kik hahotázva hahotáznak rajtam!

Ujjongjanak s örvendezzenek benned mindazok, kik téged keresnek; *magasztaltassék az Úr! — mondják mindenkoron, kik örvendeznek szabadításodon.

Bár én koldus vagyok és szegény, *az Úr majd gondoskodik rólam;

Segítóm és oltalmazóm te vagy, *én Istenem, ne késlekedjél!

Ant. Jöjjenek zavarba és szégyenüljenek meg, kik életemre törnek, hogy elvegyék.

Ant. Idegenek *keltek föl ellenem, életemre erőszakosak törnek.

53. zsoltár.

Isten, szabadíts meg engem nevedben, *hatalmaddal szolgáltass igazságot nekem!

Isten, hallgasd meg imádságomat, *fogadd füledbe szájam beszédeit.

capillos cápitis mei: *et cor meum dereliquit me.

Compláceat tibi, Dómine, ut éruas me: *Dómine, ad adjuvándum me réspice.

Confundántur et reve-reántur simul, qui quaerunt ánimam meam, *ut áuferant eam.

Convertántur retrórsum, et revereántur, *qui volunt mihi mala.

Ferant conféstim confusiónem suam, *qui dicunt mihi: Euge, euge.

Exsúltent, et laeténtur super te omnes quaerentes te: *et dicant semper: Magnificétur Dóminus: qui dilígunt salutáre tuum.

Ego autem mendícus sum, et pauper: *Dóminus sollícitus est mei.

Adjútor meus, et prótector meus tu es: *Deus meus, ne tardáveris.

Ant. Confundántur et reve-reántur, qui quaerunt ánimam meam, ut áuferant eam.

Ant. Aliéni *insurrexérunt in me, et fortes quae-siérunt ánimam meam.

Psalmus 53.

Deus, in nómine tuo sal-vum me fac: *et in virtúte tua júdica me.

Deus, exáudi oratió-nem meam: *áuribus pécipere verba oris mei.

Mert idegenek keltek föl ellenem, életemre erőszakosak törnek, *kik Istenre nem tekintenek.

Im azonban, az Isten segít engem, *s az Úr oltalmazza lelkemet.

Fordítsd a rosszat ellenségeimre, *igazságodban veszítsd el őket.

Készségesen áldozom majd neked, *és hálát adok, Uram, jóságos nevednek ;

Mert minden nyomorúságból kiragadsz engem, *és szemem lenézheti ellenségeimet.

Ant. Idegenek keltek föl ellenem, életemre erőszakosak törnek.

℣. Hamis tanuk keltek fel ellenem.

℞. És hazudott a gonoszság önmagával szemben.

Miatyánk (végig csendben).

Szent Ágoston püspök zoltármagyarázatából.

Negyedik olvasmány.

A 63. zsolt. 2. verséhez.

Oltalmaz meg Isten, a gonoszok zsinatjától, a gonosztevők sokaságától ! Tekintsünk csak a mi fejedelmünkre. Sok vértanu járt így, de egyikén sem annyira feltűnő a dolog, mint a vértanuk fejedelmén : Ő rajta jobban láthatjuk azt, amit

Quóniam aliéni insurrexérunt advérsum me, et fortes quaesiérunt ánimam meam : *et non proposuérunt Deum ante conspéctum suum.

Ecce enim, Deus ádjuvat me : *et Dóminus suscepitor est ánimae meae.

Avérte mala inimícis meis *et in veritáte tua dispérde illos.

Voluntárie: sacrificábo tibi, *et confitébor nómini tuo, Dómine : quóniam bonum est :

Quóniam ex omni tribulatióne eripuísti me : *et super inimicos meos despéxit óculus meus.

Ant. Aliéni insurrexérunt in me, et fortes quaesiérunt ánimam meam.

℣. Insurrexérunt in me testes iníqui.

℞. Et mentíta est iniquitas sibi.

Pater noster (totum secreto.)

Ex Tractátu sancti Augustini Epíscopi super Psalmos.

Lectio iv.

In Psalmum 63 ad vers. 2.

Protexísti me, Deus, a convéntu malignántium, a multitúdine operántium iniquitátem. Jam ipsum caput nostrum intueámur. Multi Mártýres tália passí sunt, sed nihil sic elúcet, quómodo caput Mártýrum : ibi mélius intue-

azok tapasztaltak. Ő megoltalmaztatott a gonosztevők gyülekezetétől, mert megoltalmazta önmagát, mint Isten, megoltalmazta testét, mint Fiú, és valóságos ember, mert ő ember fia is és Isten fia is. Isten fia az Isten alakja, ember fia a szolga alakja miatt, s neki hatalmában állott életét feláldozni s azt ismét felvenni. Mit tehettek vele ellenségei? Megölték testét, de nem ölték meg lelkét. Vigyázzatok! Kevés lett volna, ha az Úr csak szóval buzdította volna a vértanukat, de példájával meg nem erősítette volna szavát.

R. Mint valami latorra, karddal és dorongokkal jöttek ki, hogy elfogjatok engem. *Mindennap közöttem voltam amikor a templomban tanítottam, s nem fogtatok meg engem, és íme megostoroztatok s la keresztrefeszíteni visztek. *V.* Mikor kezet vetettek Jézusra s megfogták, azt mondotta nekik. Mindennap.

Ötödik olvasmány.

Tudjátok, milyen volt a gonosz zsidók zsinatja s milyen volt a gonosztevők sokasága. Mily gonoszságot követtek el? Azt, hogy megakarták a mi Urunk Jézus Krisztust ölni. Annyi jót tettem, mondotta, veletek; vajjon melyik miatt akartok megölni engem! Bete-

mur, quod illi experti sunt. Protéctus est a multitúdine malignántium, protegente se Deo, protegente carne suam ipso Filio, et hómine, quem gerébat: quia Filius hóminis est, et Filius Dei est. Filius Dei, propter formam Dei: Filius hóminis, propter formam servi, habens in potestáte pónere ánimam suam, et recipere eam. Quid ei potuerunt fácere inimíci? Occidérunt corpus, ánimam non occidérunt. Inténdite. Parum ergo erat, Dóminum hortári Mártyres verbo, nisi firmáret exémplo.

R. Tamquam ad latrónem exístis cum gládiis et fústibus comprehéndere me; *Quotídie apud vos eram in templo docens, et non me tenuístis: et ecce, flagellátum dúcitis ad crucifigéndum. *V.* Cumque iniecissent manus in Jesum, et tenuissent eum, dixit ad eos. Quotídie.

Lectio v.

Nostis, qui convéntus erat malignántium Judaeórum, et quae multitúdo erat operántium iniquitátem. Quam iniquitátem? Quia voluerunt occidere Dóminum Jesum Christum. Tanta ópera bona, inquit, osténdi vobis: propter quod horum me vultis occidere? Pértulit

geiket mind megvigasztalta, nyomorultjaikat mind meggyógyította, a mennyek országát hirdette, nem hallgatta el vétkeiket s^{em}, hogy inkább azokra nehezteljenek, mint az orvosra, aki azokat orvosolta. Mindezeket a gyógyításait hálátlansággal viszonozták, s mintegy nagy láztól dühöngve őrijöngtek az orvos ellen, aki gyógyítani jött őket s elhatározták, hogy megölik; mintegy így akarták próbára tenni, hogy valóban ember-e, aki meghalhat, vagy pedig valami emberfölötti lény, aki nem engedi, hogy meghaljon. Szavukat megtaláljuk Salamon Bölcseségében: Itéljük őt gyalázatos halálra, így szóltak, kérdezzük meg őt, mert amint mondja, oltalomban részesül, ha csakugyan az Isten fia, szabadítsa meg őt

R^x. Sötétség lett, mikor a zsidók keresztrefeszítették Jézust: és kilenc óra körül Jézus nagy szóval felkiáltott s mondá: Én Istenem, miért hagytál el engem? *És lehajtva fejét, kiadta lelkét. †. Felkiáltott Jézus nagy szóval és mondá: Atyám, a te kezedbe ajánlom lelkemet. És.

Hatodik olvasmány.

Megélesítették, mint a kardot, nyelvüket. Ne mondják a zsidók: Nem öltük meg Krisztust. Hiszen

omnes infirmos eorum, curavit omnes languidos eorum, praedicavit regnum caelorum, non tacevit vitia eorum, ut ipsa potius eis displicerent, non medicus, a quo sanabantur. His omnibus curationibus ejus ingrati, tamquam multa febre phrenetici, insanientes in medicum, qui venerat curare eos, excogitaverunt consilium perditionis eum: tamquam ibi volentes probare, utrum vere homo sit, qui mori possit, an aliquid super homines sit, et mori se non permittat. Verbum ipsorum agnoscimus in Sapiencia Salomonis: Morte turpissima, inquit, condemnemus eum. Interrogemus eum: erit enim respectus in sermonibus illius. Si enim vere Filius Dei est, liberet eum.

az Isten.

R^x. Tenebrae factae sunt, dum crucifixissent Jesum Judaei; et circa horam nonam exclamavit Jesus voce magna: Deus meus, ut quid me dereliquisti? *Et, inclinatio capite, emisit spiritum. †. Exclamans Jesus voce magna, ait: Pater, in manus tuas commendo spiritum meum. Et.

Lectio vi.

Exacerunt tamquam gladium linguas suas. Non dicant Judaei: Non occidimus Christum. Etenim

csak azért adták át őt Pilátus bírónak, hogy ne őket tartásuk halála okainak. Mikor ugyanis Pilátus azt mondotta nekik, öljétek meg ti őt, azt felelték: Nekünk senkit sem szabad megölnünk. Tettük gonoszságát az emberi bíróra akarták hártani, de vajjon megcsalhatták-e az isteni bírót? Pilátus abban, amit tett, azzal, hogy megtette, némileg részes volt, de velük összehasonlítva ő sokkal ártatlanabb volt. Azon volt ugyanis, amennyire csak lehetett, hogy megszabadítsa őt kezükből; azért ostoroztatta meg s vitte ki hozzájuk. Nem üldözésből ostorozta meg az Urat, hanem az ő dühüket akarta kielégíteni, hogy legalább így szelídüljenek meg, s szűnjenek meg életére törni, ha megostorozva látják. Megtette ezt is. Ám amikor ők továbbra is kitarítottak, tudjátok, hogy megmosta kezét és kijelentette, hogy mivel ő nem tette volna, ő ártatlan az ő halálában. Mindazonáltal megtette. De ha ő vétkes, mivel bár nem szívesen de mégis megtette, ártatlanok-e azok, akik kényszerítették arra, hogy megtegyje? Semmiképen sem. De ő mondotta ki felette az ítéletet, ő feszítette keresztre, s így mintegy ő ölte meg: de zsidók, mégis ti öltétek meg őt. Hogyan öltétek

propterea eum dedérunt iudici Piláto, ut quasi ipsi a morte ejus viderentur immunes. Nam cum dixisset eis Pilátus: Vos eum occidite, responderunt: Nobis non licet occidere quemquam. Iniquitatem facinoris sui in iudicem hominem refundere volébant: sed numquid Deum iudicem fallébant? Quod fecit Pilátus, in eo ipso quod fecit, aliquantum particeps fuit: sed in comparatione illorum multo ipse innocéntior. Institit enim, quantum potuit, ut illum ex eorum manibus liberáret: nam propterea flagellátum produxit ad eos. Non persequendo Dóminum flagellávit, sed eorum furóri satisfácere volens: ut vel sic jam mitéscerent, et desínerent velle occidere, cum flagellátum viderent. Fecit et hoc. At ubi perseveraverunt, nostis illum lavisse manus, et dixisse, quod ipse non fecisset, mundum se esse a morte illius. Fecit tamen. Sed si reus, quia fecit vel invitus: illi innocéntes, qui coegerunt, ut fáceret? Nullo modo. Sed ille dixit in eum senténtiam, et jussit eum crucifigi, et quasi ipse occidit: et vos, o Judáei, occidistis. Unde occidistis? Gládio linguae: acuistis enim linguas vestras. Et quando percussistis, nisi quando clamástis: Crucifige, crucifige?

meg? Nyelvetek kardjával : élessé tettétek ugyanis nyelveteket. S mikor öltétek meg, ha nem akkor, amikor azt kiáltoztátok : Feszítsd meg őt, feszítsd meg őt!

R. Az én kedves lelkemet a gonoszok kezébe adtam, s az én örökségem olyan lett, mint az oroszlán az erdőben. Kiadta ellenem a szót az ellenség : Gyűljetek egybe, és siessetek, faljátok fel őt : kietlen sivatagba helyeztek engem és gyászolt engem az egész föld. *Mert nem akadt senki, ki felismert volna és jót tett volna velem. **V.** Rámtámadtak a férfiak irgalmatlanul, s nem kímélték életemet. Mert. Az én kedves.

Harmadik nocturnus.

Ant. Támadóimtól *szabadíts meg, Uram, engem, mert elveszik életemet.

58. zsoltár.

Ments meg ellenségeimtől, Isten, *támadóimtól szabadíts meg engem.

Ments meg a gonosztevőktől, *oltalmaz meg a vérengző emberektől.

Mert íme lest vetnek életemnek, *reám rohannak az erősek,

Bár nincs bennem sem bűn, sem gonoszság, Uram, *bűn nélkül járom egyenes utamat.

Kelj fel, siess elém, nézz ide, *hisz Uram, a seregek

R. Animam meam dilectam trádidi in manus iniquorum, et facta est mihi hereditas mea sicut leo in silva; dedit contra me voces adversarius, dicens: Congregámini, et properáte ad devorándum illum; posuérunt me in deserto solitúdinis, et luxit super me omnis terra: *Quia non est inventus qui me agnósceret, et fáceret bene. **V.** Insurrexérunt in me viri absque misericórdia, et non pepercérunť animae meae. Quia. Animam.

In III Nocturno.

Ant. Ab insurgéntibus in me *libera me, Dómine, quia occupavérunt animam meam.

Psalmus 58.

Eripe me de inimicis meis, Deus meus: *et ab insurgéntibus in me libera me.

Eripe me de operántibus iniquitátem: *et de viris sanguinum salva me.

Quia ecce cepérunt animam meam: *irruérunt in me fortes.

Neque iniquitas mea, neque peccátum meum, Dómine, *sine iniquitáte cucúrri, et diréxi.

Exsúrge in occúrsum meum, et vide: *et tu,

Istene te vagy, Izrael Istene.

Siess, látogasd meg e nemzeteket mind, *ne könyörülj senkin, ki gonoszat cselekszik.

Minden este megjelennek, mint az éhes kutyák, *s a várost köröskörül bejárják.

Im egyre jártatják szájukat, kard van ajkukon, *hisz ki hallja meg szavukat?

Ám te, Uram, kineveted őket, *megsemmisíted mind e nemzeteket.

Reád bízom megőrzésre erőmet, mert te, Isten, oltalmazóm vagy nekem. *Elémbe jó az én kegyes Istenem.

Megadja nekem az Isten, hogy elnézzek ellenségeim fölött. Ne öld meg őket, *hogy népem meg ne feledkezzék;

De hatalmaddal szórd szerteszét *és alázd meg őket, Uram, ki oltalmazóm vagy nekem!

Szájuk vétke, ajkuk beszéde *saját kevélységük ejtse őket törbe!

Átkozódásukért, hazug beszédükért vesszenek el haragodtól, *vesszenek el végkép;

Hadd tudják meg, hogy az Isten uralkodik Jákobon, *s a földnek kerektségén!

Minden este megjelennek,

Dómine, Deus virtútem, Deus Israel,

Inténde ad visitándas omnes gentes: *non misereáris ómnibus, qui operántur iniquitátem.

Converténtur ad vésperam: et famem patiéntur ut canes, *et circuibunt civitátem.

Ecce, loquéntur in ore suo, et gládius in lábiis eórum: *quóniam quis audívit?

Et tu, Dómine, deridébis eos: *ad nihilum dedúces omnes gentes.

Fortitúdinem meam ad te custódiám, quia, Deus, suscéptor meus es: *Deus meus, misericórdia ejus prævéniet me.

Deus osténdet mihi super inimícos meos, ne occidas eos: *nequándo obliviscántur pópuli mei.

Dispérge illos in virtúte tua: *et depóne eos, prótector meus, Dómine:

Delictum oris eórum, sermónem labiórum ipsórum: *et comprehendántur in superbía sua.

Et de exsecrátióne et mendáció annuntiábúntur in consummátióne: *in ira consummátiónis, et non erunt.

Et scient quia Deus dominábitur Jacob: *et fínium terrae.

Converténtur ad véspe-

mint az éhes kutyák, * s a várost köröskörül bejárják ;

Étel után barangolnak, *és üvöltének, ha jól nem laknak.

Én azonban éneklem hatalmadat, *minden reggel magasztalom irgalmadat,

Mivel te oltalmazóm voltál, *és menedékem sanyargatásom napján.

Én segítőm, neked zengezdem, mert te, Isten, oltalmazóm vagy nekem, *én irgalmas Istenem !

Ant. Támadoimtól szabadíts meg, Uram, engem, mert elveszik életemet.

Ant. Eltávolítottad *tölem ismerőseimet : fogságba kerültem, nincsen menekvésem.

87. zsoltár.

Uram, szabadításom Istene, *éjjel-nappal kiáltok előtted.

Hadd jusson imádságom színed elé, *hajtsd füledet könyörgésemre.

Mert fájdalommal van tele a lelkem, *és életem az alvilághoz közeledik.

A sírba szállók közé számítanak engem, *olyanná lettem, mint akinek segítsége nincsen. Védtelen lettem, miként a halottak,

Mint a megöltek, akik a sírban alszanak, kikről többé

ram, et famem patiéntur ut canes : *et circuibunt civitátem.

Ipsi dispergéntur ad manducándum : *si vero non fuerint saturáti, et murmurábunt.

Ego autem cantábo fortitúdinem tuam : *et exultábo mane misericórdiam tuam.

Quia factus es susceptor meus, *et refúgium meum, in die tribulatiónis meae.

Adjutor meus, tibi psallam, quia, Deus, susceptor meus es : *Deus meus, misericórdia mea.

Ant. Ab insurgéntibus in me libera me, Dómine, quia occupavérunt ánimam meam.

Ant. Longe fecísti *notos meos a me : tráditus sum, et non egrediébar.

Psalmus 87.

Dómine, Deus salútis meae : *in die clamávi, et nocte coram te.

Intret in conspéctu tuo orátio mea : *inclína aurem tuam ad precem meam :

Quia repléta est malis ánima mea : *et víta mea inférno appropinquávit.

Aestimátus sum cum descendéntibus in lacum : *factus sum sicut homo sine adjutório, inter mórtuos liber.

Sicut vulneráti dormientes in sepúlcris, quorum

meg nem emlékezel, *és ki-
ket kezed eltaszított.

Letettek engem a verem
aljára, *a sötétségbe s a
halál árnyékába.

Reám nehezedett a te ha-
ragod, *reám zúdíttad
minden hullámodat.

Eltávollítottad tőlem is-
merőseimet, *s ők megutál-
tak engem ;

Fogságba kerültem, nin-
csen menekvésem, *elbá-
gyad az inségtől szemem.

Uram, egész nap tehoz-
zád kiáltok, *feléd terjesz-
tem kezemet :

Vajjon holtakon mű-
velsz-e csodákat? *avagy
feltámasztják-e az orvosok
a holtakat, hogy téged dí-
csérjenek?

Vajjon hirdetik-e a sír-
ban kegyességedet? *az
enyészet helyén hűségedet?

Vajjon ismerik-e csodái-
dat a sötétség helyén, *s
igazságodat a feledés földén?

Uram, én hozzád kiál-
tok, *kora reggel eléd száll
imádságom.

Miért veted meg, Uram,
imádságom? *miért fordí-
tod el tőlem arcodat?

Ifjúkorom óta szegény
vagyok és fájdalommal tele,
*mióta felnőttem, szegényt
és gyalázatot hordozok.

Átcsapott rajtam hara-
god, *és megrendítettek en-
gem borzalmaid.

non es memor ámplius :
*et ipsi de manu tua repúlsi
sunt.

Posuérunt me in lacu
inferióri : *in tenebrósis,
et in umbra mortis.

Super me confirmátus est
furor tuus : *et omnes fluctus
tuos induxísti super me.

Longe fecisti notos meos
a me : *posuérunt me abo-
minationem sibi.

Tráditus sum, et non
egrediébar : *óculi mei
languérunt prae inópia.

Clamávi ad te, Dómine,
tota die : *expándi ad te
manus meas.

Numquid mórtuis fácies
mirabilia : *aut médici
suscitábunt, et confitebún-
tur tibi?

Numquid narrábit áliquis
in sepúlcro misericórdiam
tuam, *et veritátem tuam
in perditíone?

Numquid cognoscéntur
in ténebris mirabilia tua,
*et justitia tua in terra
obliviónis?

Et ego ad te, Dómine,
clamávi : *et mane orátio
mea praeveniet te.

Ut quid, Dómine, repéllis
oratiómem meam : *avértis
fáciem tuam a me?

Pauper sum ego, et in
labóribus a juventúte mea :
*exaltátus autem, humiliá-
tus sum et conturbátus.

In me transiérunt irae
tuae : *et terróres tui con-
turbavérunt me.

Körülvesznek engem egész nap, miként a vizek, *mindenünnen körülvesznek.

És te eltávolítottad tőlem barátomat és társamat, *nyomorúságomtól ismerőseimet!

Ant. Eltávolítottad tőlem ismerőseimet, fogságba kerültem, nincsen menekvésem.

Ant. Leskelődnek ők *az igaz életére, s elítélik az ártatlan vért.

93. zsoltár.

Uram, bosszúállás Istene, *bosszúállás Istene, jelenj meg!

Kelj fel, óh bírása a földnek, *fizess meg a kevélyeknek!

Meddig fognak, Uram, a bűnösök, *meddig fognak még a bűnösök dicsekedni?

Meddig fognak még fecsegni, gonoszságot beszélni, *kérkedni a gonosztevők mind?

Népedet, Uram, elnyomják, *örökségedet sanyargatják;

Az özvegyet s a jövevényt meggyilkolják, *az árvákat lemészárolják,

S azt mondják: Nem látja ezt az Úr, *nem veszi észre Jákob Istene!

Eszméljete, ti oktalanjai a népnek, *esztelenek, térjete valahára észhez!

Ne hallana a fülnek plántálója? *s ne látna a szemnek alkotója?

Circumdedérunt me sicut aqua tota die: *circumdedérunt me simul.

Elongásti a me amicum et proximum: *et notos meos a miséria.

Ant. Longe fecisti notos meos a me: tráditus sum, et non egrediébar.

Ant. Captábunt *in ánimam justí, et ságuinem innocentem condemnábunt.

Psalmus 93.

Deus ultiónum Dóminus: *Deus ultiónum líbere egít.

Exaltáre, qui júdicas terram: *redde retributiónem supérbis.

Usquequo peccatóres, Dómine, *úsquequo peccatóres gloriabúntur:

Effabúntur, et loquéntur iniquitátem: *loquéntur omnes, qui operántur injustítiam?

Pópulum tuum, Dómine, humiliavérunt: *et hereditátem tuam vexavérunt.

Víduam, et ádvenam interfecérunt: *et pupíllos occidérunt.

Et dixérunt: Non vidébit Dóminus, *nec intélliget Deus Jacob.

Intélligite, insipiéntes in pópulo: *et stulti, ali-quándo sápite.

Qui plantávit aurem, non áudiet: *aut qui finxit óculum, non considerat?

Ne büntetne, ki dorgálja a népeket, *ki tudományra tanítja az embert?

Ismeri az Úr az emberek gondolatait, *és tudja, hogy hiábavalók.

Boldog az ember, akit te oktatsz, Uram, *és törvényedre megtanítasz,

Hogy megóvjad őt a gonosz napoktól, *míg a bűnös számára a verem el nem készül.

Mert az Úr nem taszítja el népét, *és nem hagyja el örökségét,

Míg vissza nem tér az igazság az ítélkezésbe, *s mögéje nem sorakozhatnak mind az igaz szívűek.

Ki kel fel értem a gonoszok ellen? *ki áll mellém a gonosztevőkkel szemben?

Ha az Úr nem nyújtott volna segítséget, *már-már az alvilágban lakoznék a lelkem.

Ha azt mondtam: Inog a lábam, *megsegített a te irgalmad, Uram.

Bármily sok fájdalmam volt szívemben, *vigasztalásaid felvidítottak engem.

Lehet-e köze hozzád a hamisság székének? *és nyomorgatás-e a szándékod a törvénnyel?

Leskelődnek ők az igaz életére, *s elítélik az ártatlan vért.

De nekem az Úr mene-

Qui cõrripit gentes, non arguet: *qui docet hóminem sciéntiam?

Dóminus scit cogitationes hóminum, *quóniam vanae sunt.

Beátus homo, quem tu erudieris, Dómine: *et de lege tua docúeris eum,

Ut mítiges ei a diébus malis: *donec fodiátur peccatóri fóvea.

Quia non repellet Dóminus plebem suam: *et hereditátem suam non derellinquet.

Quoadúsque justítia convertátur in iudícium: *et qui iuxta illam omnes qui recto sunt corde.

Quis consúrget mihi advérsus malignántes? *aut quis stabit mecum advérsus operántes iniquitátem?

Nisi quia Dóminus adjuvit me: *paulo minus habitáset in inférno ánima mea.

Si dicébam: Motus est pes meus: *misericórdia tua, Dómine, adjuvábam me.

Secúndum multitúdinem dolórum meórum in corde meo: *consolatiónes tuae laetificavérunt ánimam meam.

Numquid adháeret tibi sedes iniquitátis: *qui fingis labórem in praecépto?

Captábunt in ánimam justí: *et ságuinem innocéntem condemnábunt.

Et factus est mihi Dómi-

dékem lett, *és biztos segítségem az én Istenem;

Ő megtorolja rajtuk hamisságukat, saját gonzságukkal semmisíti meg őket; *megsemmisíti őket az Úr, a mi Istenünk.

Ant. Leskelődnek ők az igaz életére s elítélik az ártatlan vért.

Ÿ. Álnok nyelvvel beszélnek ellenem.

R. Gyűlölködő beszédekkel vesznek körül s ok nélkül ostromolnak engem.

Miatyánk (végig csendben).

Szent Pál apostolnak a zsidókhöz írt leveléből.

Hetedik olvasmány.

4, 11—15.

Törekedjünk tehát bemenni abba a nyugalomba, hogy valaki a hitelenségnek ugyanabba a példájába ne essék. Mert eleven az Isten szava és hatásos, és áthatóbb minden kétélű kardnál, és behat az elmének és léleknek, az ízeknek és velőknek eloszlásáig, és megítéli a szív gondolatait és szándékait. És semmiféle teremtmény sem láthatatlan az ő színe előtt, sőt minden födetlen és nyílt az ő szeme előtt, aki előtt felelni fogunk. Mivel tehát olyan nagy főpapunk van, aki áthatolt az egeken,

nus in refúgium: *et Deus meus in adiutorium spei meae.

Et reddet illis iniquitatem ipsorum: et in malitia eorum disperdet eos: *disperdet illos Dominus, Deus noster.

Ant. Captábunt in animam justí, et sanguinem innocentem condemnábunt.

Ÿ. Locúti sunt adversum me lingua dolósa.

R. Et sermónibus ódii circumdedérunt me, et expugnávérunt me gratis.

Pater noster (totum secreto).

De Epístola beáti Pauli Apóstoli ad Hebráeos.

Lectio vii.

Cap. 4, 11—15.

Festinémus ingredi in illam réquiem: ut ne in idípsum quis incidat incredulitátis exemplum. Vivus est enim sermo Dei, et éfficax, et penetrabílior omni gládio ancípiti: et pertíngens usque ad divisió-nem animae ac spíritus, compágum quoque ac medullárum, et discrétor cogitatio-nem et intenti-ónum cordis. Et non est ulla creatúra invisíbilis in conspéctu ejus: ómnia autem nuda et apérta sunt óculis ejus, ad quem nobis sermo. Habéntes ergo Pontíficem magnum, qui penetrávit

Jézus, az Isten fia, tartsunk ki a hitvallás mellett. Mert nem olyan főpapunk van, aki nem tudna részvétellel lenni gyöngeségeink iránt, hanem olyan, aki mindenben hasonlóképen kísértést szenvedett, a bűnt kivéve.

R. Átadtak az istentelenek kezébe, s a gonoszok közé vetettek engem, s nem kímélték életemet; egybegyűltek ellenem a hatalmasok. *És mint az óriások, szembe álltak velem. *Ű*. Idegenek támadtak ellenem, s a hatalmasok életemre törtek. És.

Nyolcadik olvasmány.

4, 16; 5, 1—3.

Járuljunk azért bizalommal a kegyelem trónja elé, hogy irgalmasságot nyerjünk, és kegyelmet találjunk alkalmas időben való segítségére. Mert minden főpap, emberek közül választatván, emberekért rendeltetik az Isten előtt való ügyeikre, hogy ajándékokat és áldozatokat mutasson be a bűnökért; ki részvétellel tud lenni a tudatlanok és tévelygők iránt, mert ő maga is körül van véve gyöngeséggel, és ezért, valamint a népért, úgy önmagáért is áldozatot kell bemutatnia a bűnökért.

R. Jézust átadta az istentelen a papi fejedelmeknek s a nép véneinek *Péter pe-

caelos, Jesum Filium Dei: teneamus confessionem. Non enim habemus Pontificem, qui non possit cõmpati infirmitatibus nostris: tentatum autem per omnia pro similitudine absque peccato.

R. Tradiderunt me in manus impiõrum, et inter iniquos projecerunt me, et non pepercerunt animae meae; congregati sunt adversum me fortes: *Et sicut gigantes steterunt contra me. *Ű*. Alieni insurrexerunt adversum me, et fortes quaesierunt animam meam. Et.

Lectio viii.

Cap. 4, 16; 5, 1—3.

Ademus ergo cum fiducia ad thronum gratiae: ut misericordiam consequamur, et gratiam inveniamus in auxilio opportuno. Omnis namque Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in iis, quae sunt ad Deum, ut offerat dona, et sacrificia pro peccatis: qui condolere possit iis, qui ignorant et errant: quoniam et ipse circumdatus est infirmitate: et propterea debet quemadmodum pro populo, ita etiam et pro semetipso offerre pro peccatis.

R. Jesum tradidit impiis summis principibus sacerdotum, et senioribus pó-

dig távolról követte őt, hogy lássa, mi lesz a vége. *Ÿ*. Viték pedig Kaifáshoz, a papi fejedelemhez, ahol az írástudók és a farizeusok egybeültek. Péter.

Kilencedik olvasmány.

5, 4—10.

Es nem is veszi senki magának ezt a tisztességet, hanem akit Isten hív, mint Áront. Így Krisztus sem önmagát dicsőítette meg, hogy főpappá legyen, hanem az, aki mondotta neki: Fiam vagy te, én ma nemzetelek téged. Amint más helyen is mondja: Te pap vagy mindörökké Melkizedek rendje szerint. Ki testének napjaiban imáit és könyörgéseit nagy kiáltással és könnyhullatással bemutatván Annak, aki őt megszabadíthatta a haláltól, meghallgattatott az ő hódolatáért, és noha Isten Fia volt, engedelmességet tanult azokból, amiket szenvedett; és a befejezéshez jutván, örök üdvösség oka lett mindazoknak, kik neki engedelmeskednek, Istentől főpappnak neveztetvén Melkizedek rendje szerint.

R. Szemem elhomályosodott a sírástól, mert eltávozott tőlem az én vigasztalóm. Lássátok valamenynyien, népek, *Van-e fájdalom, mely hasonló az én fájdalomhoz. *Ÿ*. Óh, ti mind-

puli: *Petrus autem sequebatur eum a longe, ut videret finem. *Ÿ*. Adduxerunt autem eum ad Cáipham principem sacerdotum, ubi scribae et pharisaei convenerant. Petrus.

Lectio ix.

Cap. 5, 4—10.

Nec quisquam sumit sibi honorem, sed qui vocatur a Deo, tamquam Aaron. Sic et Christus non segetipsum clarificavit ut Pontifex fieret: sed qui locutus est ad eum: Filius meus es tu, ego hodie genui te. Quemadmodum et in alio loco dicit: Tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech. Qui in diebus carnis suae preces, supplicationesque ad eum, qui possit illum salvum facere a morte, cum clamore válido et lacrimis offerens, exauditus est pro sua reverentia. Et quidem cum esset Filius Dei, didicit ex iis, quae passus est, obedientiam: et consummatus, factus est omnibus obtemperantibus sibi causa salutis aeternae, appellatus a Deo Pontifex juxta ordinem Melchisedech.

R. Caligaverunt oculi mei a fletu meo: quia elongatus est a me, qui consolabatur me: Videte, omnes populi, *Si est dolor similis sicut dolor meus. *Ÿ*. O vos omnes, qui transitis per

nyájan, akik jártok-keltek az úton, nézzetek ide és lássátok. Van-e. Szemem.

Ha a Matutinumot elváltasz-
juk a Laudestől, elmondjuk a
Respice kezdetű könyörgést
(124. old.), a Laudes előtt pe-
dig csendben a Miatyánkot és
az Üdvözlégy Máriát.

viam, atténdite et vidéte.
Si. Caligavérunt.

Si Matutinum extra Chorum
a Laudibus separetur, subjun-
gitur Oratio Respice, quaésu-
mus, Dómine, et Laudes, dictis
secreto Pater noster et Ave
Maria, absolute a primá Anti-
phona incipiuntur.

A Laudesre.

Ant. Tulajdon *Fiánaksem
kedvezett az Isten, hanem
értünk valamennyiünkért
odaadta őt.

50. zsoltár. (Lásd 123. old.)

Ant. Tulajdon fiának sem
kedvezett az Isten, hanem
értünk valamennyiünkért
odaadta őt.

Ant. Lelkem elszorul ben-
sőmben, *szívem háborog
bennem.

142. zsoltár.

Uram, hallgasd meg imád-
ságomat, vedd hűséged
szerint füledbe könyörgése-
met, *hallgass meg engem
igazságod szerint.

Ne szállj ítéletre szolgál-
dal, *mert senki sem igaz
előtted az élők közül.

Ime ellenség üldözi lelke-
met, *porig alázza életemet,

Olyan sötétségbe taszít
engem, mint amilyenben a
rég meghaltak vannak. *Lel-
kem elszorul bensőmben,
szívem háborog bennem.

Ad Laudes.

Ant. Próprio *Filio suo
non pepércit Deus, sed pro
nobis ómnibus trádidit il-
lum.

Psalmus 50. (Pag. 123.)

Ant. Próprio Filio suo
non pepércit Deus, sed pro
nobis ómnibus trádidit il-
lum.

Ant. Anxiátus est super
me *spiritus meus, in me
turbátum est cor meum.

Psalmus 142.

Dómine, exáudi oratió-
nem meam: áuribus
pércepe obsecratiómem
am in veritáte tua: *exáudi
me in tua justítia.

Et non intres in júdicium
cum servo tuo: *quia non
justificábitur in conspéctu
tuo omnis vivens.

Quia persecútus est ini-
mícus ánimam meam: *hu-
miliávit in terra vitam meam.

Collocávit me in obscú-
ris sicut mórtuos saéculi:
*et anxiátus est super me
spiritus meus, in me tur-
bátum est cor meum.

Megemlékezem a régi időkről, gondolkodom minden tetteteden, *kezed műveiről elmélkedem.

Kitárom feléd kezemet, *lelkem utánad, mint a szomszjas föld, eped.

Uram, hamar hallgass meg engem, *mert elsorvad a lelkem.

Ne fordítsd el tőlem arcodat, *mert olyan leszek, mint akik a sirba szállnak.

Add, hogy már reggel halljam irgalmadat, *mert én beléd vetem bizodalmat ;

Mutasd meg nekem az utat, amelyen járnom kell, *mert én hozzád emelem lelkemet.

Ments meg engem ellenségeimtől, Uram, hozzád menekülök. *Taníts meg arra, hogy akaratomat megtegyem, mert te vagy az én Istenem.

Vezessen engem jó lelked síma földön. *Uram, nevéért tarts életben engem.

Vezess ki a szorongatásból hűségedben, *és veszi tsd el irgalmadban ellenségeimet,

Semmisítsd meg minden üldözőmet, *mert én a te szolgád vagyok.

Ant. Lelkem elszorul bensőmben, szívem háborog bennem.

Memor fui diérum antiquórum, meditátus sum in ómnibus opéribus tuis : *in factis mánuum tuárum medítábar.

Expánda manus meas ad te : *ánima mea sicut terra sine aqua tibi.

Velóciter exáudi me, Dómine : *defécit spíritus meus.

Non avértas fáciem tuam a me : *et símilis ero descendéntibus in lacum.

Audítam fac mihi mane misericórdiam tuam : *quia in te sperávi.

Notam fac mihi viam, in qua ámbulem : *quia ad te levávi ánimam meam.

Eripe me de inimícis meis, Dómine, ad te confúgi : *doce me fácere voluntátem tuam, quia Deus meus es tu.

Spíritus tuus bonus dedúcet me in terram rectam : *propter nomen tuum, Dómine, vivificábis me, in aequitáte tua.

Edúces de tribulatióne ánimam meam : *et in misericórdia tua dispédes inimícos meos.

Et perdes omnes, qui tribulant ánimam meam : *quóniam ego servus tuus sum.

Ant. Anxiátus est super me spíritus meus, in me turbátum est cor meum.

Ant. Szólt az egyik lator a másikhoz : *Mi azzal bűnhődünk, amit cselekedeteinkkel megérdemeltünk, de ez mit cselekedett? Emlékezzél meg, Uram, rólam, ha majd országodba jutsz.

84. zsoltár.

Megkegyelmeztél, Uram, országodnak, *véget vetettél Jákob fogságának. Megbocsátottad néped vétékét, *betakartad minden bűnét.

Egészen lecsendesítetted haragodat, *megszüntetted haragos indulatodat.

Állíts minket helyre, szabadító Istenünk, *és fordítsd el haragodat rólunk.

Avagy mindörökre haragszol-e reánk, *és nemzedékről-nemzedékre terjeszted-e ki haragodat?

Isten, kelts új életre minket. * Hogy örvendezzék benned néped ;

Mutasd meg nekünk, Uram, irgalmasságodat, *s add meg nekünk szabadításodat.

Hadd halljam meg, mit szól hozzám az Úr Isten, *hisz ő békét hirdet nemzeteinek,

Szentjeinek, *s mindazoknak, kik szívükbe térnek.

Bizony, közel van a szabadulás azokhoz, akik őt félik, *hogy dicsőség lakozék országunkban.

Az irgalom s a hűség talál

Ant. Ait latro ad latronem : *Nos quidem digna factis recipimus, hic autem quid fecit? Meménto mei, Dómine, dum véneris in regnum tuum.

Psalms 84.

Benedixisti, Dómine, terram tuam : *avertisti captivitátem Jacob.

Remisisti iniquitátem plebis tuae : *operuísti ómnia peccáta eórum.

Mitigásti omnem iram tuam : *avertisti ab ira indignatiónis tuae.

Convérte nos, Deus, salutáris noster : *et avérte iram tuam a nobis.

Numquid in aetérnum irascéris nobis? *aut exténdes iram tuam a generatióne in generatióne?

Deus, tu convérsus vivificábis nos : *et plebs tua laetábitur in te.

Osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam : *et salutáre tuum da nobis.

Audiam quid loquátur in me Dóminus Deus : *quóniam loquétur pacem in plebem suam.

Et super sanctos suos : *et in eos, qui convertúntur ad cor.

Verúntamen prope tíméntes eum salutáre ipsíus : *ut inhábitet glória in terra nostra.

Misericórdia, et véritas

kozik, *az igazság s a béke csókot vált.

Hűség sarjad a földből, *s igazság tekint le az égből.

Valóban, az Úr megadja kegyelmét, *és földünk megtermi gyümölcsét.

Igazság jár előtte, *s követi az úton lépéit.

Ant. Szólt az egyik lator a másikhoz: Mi azzal bűnhödünk, amit cselekedeteinkkel megérdemeltünk, de ez mit cselekedett? Emlékezzél meg, Uram, rólam, ha majd országodba jutsz.

Ant. Ha bajba jut *a lelkem, Uram, emlékezzél meg irgalmasságodról.

Habakuk éneke.

3, 2—19.

Uram, eljutott hozzám a te híred, *és én megrettentem.

Keltsd életre művedet, Uram, *még az esztendők folyamán,

Tedd ismeretessé még az esztendők folyamán. *Amikor haragod felgerjed, gondolj az irgalomra!

Jó az Isten Dél felől, *és a Szent a Fárán hegye felől;

Dicsősége elborítja az eget, *és dicséretével telve van a föld.

Ragyogása olyan, mint a napfény: *sugarak törnek elő kezéből,

Ott vagyon elrejtve ereje,

obviavérunt sibi: *justítia, et pax osculatae sunt.

Véritas de terra orta est: *et justítia de caelo prospéxit.

Etenim Dóminus dabit benignitatem: *et terra nostra dabit fructum suum.

Justítia ante eum ambulábit: *et ponet in via gressus suos.

Ant. Ait latro ad latrónem: Nos quidem digna factis recipimus, hic autem quid fecit? Meménto mei, Dómine, dum véneris in regnum tuum.

Ant. Cum conturbáta fuerit *ánima mea, Dómine, misericórdiae memor eris.

Canticum Habacuc.

Hab. 3, 2—19.

Dómine, audívi auditiónem tuam, *et tímui.

Dómine, opus tuum, *in médio annórum vivífica illud:

In médio annórum notum fácies: *cum irátus fueris, misericórdiae recordáberis.

Deus ab Austro véniet, *et sanctus de monte Pharan:

Opéruit caelos glória ejus: *et laudis ejus plena est terra.

Splendor ejus ut lux erit: *córnuum in mánibus ejus:

Ibi abscondita est for-

*színe előtt halad a halál,

S a dögvész jár lába előtt.
*Megáll, és megméri a földet,

Tekintetével szétszórja a nemzeteket; *és összetörnek az örök hegyek,

Meghajlanak az ősrégi halmok *örökkévalóságának léptei alatt.

Nyomorúságban látom Etiópia sátrait, *reszketnek Mádián földének sátorlapjai.

Vajjon a folyókra haragszol-e, Uram, *vagy a folyók ellen irányul-e bosszúd, vagy a tenger ellen haragod.

Hogy felszállsz lovaidra, *és diadalmas szekereidre?

Feszítve megfeszíted ijadat, *amint megesküdtél a törzseknek;

Folyókat hasítasz a földbe. Látásodra megrendülnek a hegyek, *kiáradnak az örvénylő vizek,

Hallatja hangját a mélység, *magasra emeli kezét.

Nap és hold megállnak hajlékukban, *nyilaid fényességében; villogó lándzsád ragyogásában letűnnek.

Bosszúságodban taposod a földet, *haragodban megbénítod a nemzeteket.

Kivonulsz néped megszabadítására, *felkentednek megszabadítására.

Levered a gonosz házá-

titúdo ejus: *ante faciē ejus ibit mors.

Et egrediētur diabōlus ante pedes ejus. *Stetit, et mensus est terram.

Aspēxit, et dissōlvit gentes: *et contrīti sunt montes saēculi.

Incurvāti sunt colles mundi, *ab itinēribus aeternitātis ejus.

Pro iniquitāte vidi tentōria Aethiōpiae, *turbabūntur pelles terrae Mādian.

Numquid in fluminibus irātus es, Dōmine? *aut in fluminibus furor tuus? vel in mari indignātio tua?

Qui ascēdes super equos tuos: *et quadrigae tuae salvātio.

Sūscitans suscitābis arcum tuum: *juramēnta tribubus quae locūtus es.

Flūvios scindes terrae: vidērunt te, et doluērunt montes: *gurges aquārum trānsiit.

Dedit abyssus vocem suam: *altitúdo manus suas levāvit.

Sol, et luna steterunt in habitāculo, suo, *in luce sagittārum tuārum, ibunt in splendōre fulgurāntis hastae tuae.

In frēmītu conculcābis terram: *et in furōre obstupefācies gentes.

Egrēssus es in salūtem pōpuli tui: *in salūtem cum Christo tuo.

Percussisti caput de

nak tetejét, *nyakig feltárod alapját.

Megátkozod kormánypalcáját, harcosainak fejét, *kik szélvészként törnek elő, hogy szétszórjanak engem ;

Kik újjonganak, *mint aki elnyeli rejtekhelyén a szegényt.

Utát készítesz lovaiddnak a tengerben, *a nagy vizek iszapjában.

Mikor ezt hallottam, megrendült a belsőm, *e szóra megremegtek ajkaim.

Korhadás hatolt csontjaimba, *megremegtek lép-teim.

Vajha én nyugton lehetnék a szorongatás napján, *mely eljő az őt sanyargató népre !

Mert nem virágzik majd akkor a fügefa, *és nem fakad rügy a szőlőkben ;

Megcsal az olajfa termése, *s a szántóföldek nem hoznak ételmezt ;

Kivész az akolból a juh, *és nem lesz marha a jászoloknál :

Én azonban örvendezem az Úrban, *és vigadozom szabadító Istenemben.

Az Isten, az Úr az én erősségem, *és ő olyanná teszi lábamat, mint a szarvasét ;

És eljuttat engem magaslataimra a Győzelmes, *miközben zsoltárt éneklek.

Ant. Ha bajba jut a lel-

domo impii : *denudasti fundamentum ejus usque ad collum.

Maledixisti sceptris ejus, cāpiti bellatōrum ejus, *veniēntibus ut turbo ad dispergendum me.

Exsultatio eōrum *sicut ejus, qui dēvorat pāuperem in abscondito.

Viam fecisti in mari equis tuis, *in luto aquarum multarum.

Audivi, et conturbatus est venter meus : *a voce contremuerunt lābia mea.

Ingrediatur putredo in ossibus meis, *et subter me scateat.

Ut requiescam in die tribulationis : *ut ascendam ad pōpulum accinctum nostrum.

Ficus enim non florēbit : *et non erit germen in vineis.

Mentiatur opus olivae : *et arva non afferent cibum.

Abscindetur de ovili pecus : *et non erit armētum in praesepibus.

Ego autem in Dōmino gaudēbo : *et exsultābo in Deo Jesu meo.

Deus Dōminus fortitudo mea : *et ponet pedes meos quasi cervorum.

Et super excelsa mea deducet me victor *in psalmis canentem.

Ant. Cum conturbata

kem, Uram, emlékezzél meg irgalmasságodról.

Ant. Emlékezzél meg, *Uram, rólam, ha majd országodba jutsz.

147. zsoltár.

Dícsérd az Urat, Jeruzsálem, *dícsérd Sion, Istenedet.

Mert ő erősekké teszi kapuid zárait, *megáldja bened fiaidat.

Békességet ad határaidnak *és kövér búzával jóllakot.

Elküldi szavát a földre, *gyorsan fut az ő beszéde.

Olyan havat ad, mint a gyapjú *és szórja a zuzmárát, mint a hamut.

Hullatja, mint a morzsát, jegét, *ki állhatja ki hidegét?

De ha elküldi igéjét, felolvasztja őket, *szelének fuvallatára folyani kezdenek a vizek.

Közli Jákobbal igéjét, *Izraellel törvényeit és végezeit.

Nem tett így semmi más nemzettel, *nem ismertette meg őket rendeleteivel.

Ant. Emlékezzél meg, Uram, rólam, ha majd országodba jutsz.

℣. A sötétségbe helyezett engem.

℞. Mint a régen megholtakat.

Ant. Feje fölé *helyezték

fúerit ánima mea, Dómine, misericórdiae memor eris.

Ant. Meménto mei, *Dómine, dum véneris in regnum tuum.

Psalmus 147.

Lauda, Jerúsalem, Dóminus: *lauda Deum tuum, Sion.

Quóniam confortávit seras portarum tuárum: *benedíxit filiis tuis in te.

Qui pósuit fines tuos pacem: *et ádipe fruménti sátiat te.

Qui emittit elóquium suum terrae: *velóciter currit sermo ejus.

Qui dat nivem sicut lanam: *nébulam sicut cinerem spargit.

Mittit crystállum suam sicut buccéllas: *ante fáciem frígoris ejus quis sustinébit?

Emittet verbum suum, et liquefáciat ea: *flabit spíritus ejus, et fluent aquae.

Qui annúnciat verbum suum Jacob: *justítias, et júdicia sua Israel.

Non fecit táliter omni nációni: *et júdicia sua non manifestávit eis.

Ant. Meménto mei, Dómine, dum véneris in regnum tuum.

℣. Collocávit me in obscúris.

℞. Sicut mórtuos saéculi.

Ant. Posuérunt *super

ügyét e felírással : A názáreti Jézus, a zsidók királya.

Zakariás éneke.

(L. 41. old.)

Ant. Feje fölé helyezték ügyét e felírással : A názáreti Jézus, a zsidók királya.

caput ejus causam ipsius scriptam : Jesus Nazarenus, Rex Judaeorum.

Canticum Zachariae.

(Pag. 41.)

Ant. Posuérunt super caput ejus causam ipsius scriptam : Jesus Nazarenus, Rex Judaeorum.

Ezután a Laudest ugyanúgy fejezzük be, mint nagycsütörtökön.
(L. 122. old.)

Az órákra.

A Primát, Tertiát, Sextát, Nonát ugyanúgy mondjuk, mint nagycsütörtökön, az ott jelölt változással. (L. 125. old.)

Vecsernyére.

Mindent úgy mondunk, mint nagycsütörtökön. (L. 126. old.)

A Completoriumra.

Mindent úgy mondunk, mint nagycsütörtökön. (L. 132. old.)

A NAGYSZOMBAT ZSOLÓZSMÁJA.

A Matutinumra.

Csendben elmondjuk a *Miatyánkot*, az *Ödvözlégy Máriát* és a *Hiszkegyet*, s azután következik az

Első nocturnus.

Ant. Épen azért nyugton *térek aludni és pihenni.

4. zsoltár.

Meghallgattál, igazságom Istene, valahányszor segítségül hívtalak, *tágaságra változtattad szorongatásomat ;

Ad Matutinum.

Dictis secreto Pater noster, Ave Maria et Credo, absolute incipitur ab Antiphona primi Psalmi.

In I Nocturno.

Ant. In pace *in idípsum, dórmiam et requiescam.

Psalmus 4.

Cum invocárem exaudivit me Deus justítiae meae: *in tribulatióne dilatásti mihi.

Könyörülj hát rajtam *és hallgasd meg imámat.

Emberek fiai, meddig lesztek megátalkodottak? *Miért szerettek hiábavalóságot, hajszoltok hazugságot?

Tudjátok meg, hogy az Úr csodálatosan vezérli szentjét, *meghallgat engem az Úr, ha hozzá kiáltok.

Ne vétkezzetek, bármint haragusztok, *bánjátok meg nyugvóhelyeteken, amit magatokban mondtok.

Aldozatok igaz áldozatokat, s az Úrba vessétek bizalmatokat. *Sokan mondják: Ki mutat jót nekünk?

Ám mi, Uram, arcod fényességének jelét viseljük. *Örömet adtál szívenibe,

Míg az ő gazdagítójuk *csak gabonájuk, boruk és olajuk termése.

Épen azért nyugton térek *aludni és pihenni,

Mert te, Uram, kiváltképen *megerősítettél reménységemben.

Ant. Épen azért nyugton térek aludni és pihenni.

Ant. Lakozhatik majd *sátradbans tartózkodhatik szent hegyeden.

14. zsoltár.

Uram, ki lakozhatik sátradbans, *ki tartózkodhatik szent hegyeden?

Az, aki szeplőtelenül jár, *és igazságot cselekszik;

Miserére mei, *et exaudi oratiómem meam.

Fílii hóminum, usquequo gravi corde? *ut quid dilígitis vanitátem, et quae-ritis mendácium?

Et scitóte quóniam mirificávit Dóminus sanctum suum: *Dóminus exáudiet me cum clamávero ad eum.

Iracímíni, et nolíte peccáre: *quae dícitis in córdibus vestris, in cubílibus vestris compungímíni.

Sacrificáte sacrificium justítiae, et speráte in Dómino. *Multi dicunt: Quis osténdit nobis bona?

Signátum est super nos lumen vultus tui, Dómine: *dedísti laetítiam in corde meo.

A fructu fruménti, vini, et ólei sui *multiplicáti sunt.

In pace in idípsum *dórmiam, et requiéscam;

Quóniam tu, Dómine, singuláriter in spe *constituísti me.

Ant. In pace in idípsum, dórmiam et requiéscam.

Ant. Habitábit *in tabernáculo tuo, requiéscet in monte sancto tuo.

Psalmus 14.

Dómine, quis habitábit in tabernáculo tuo? *aut quis requiéscet in monte sancto tuo?

Qui ingréditur sine mácula, *et operátur justítiam:

Ki igazat gondolszívében,
*nyelvével nem követ el ál-
nokságot ;

Felebarátjának nem tesz
rosszat, *embertársa gyalá-
zásának hitelt nem ad ;

Aki előtt a gonosz nem ér
semmit, *de nagyra tartja
azokat, kik az Urat félik.

Ki ha esküszik felebarát-
jának, meg nem csalja,
*pénzét nem adja kamatra,
s vesztegető ajándékot nem
fogad el az ártatlan ellen.

Ki így teszen, *meg nem
inog sohasem.

Ant. Lakozhatik majd sát-
radban és tartózkodhatik
szent hegyeden.

Ant. Testem *reménység-
ben pihen.

15. zsoltár.

Óvj meg engem, Uram,
mert tebenned van re-
ményem. *Mondom az Úr-
nak : Te vagy az én Istenem,
Náladnál nagyobb javam
nincsen.

A szentekkel, kik orszá-
gában vannak, *csodálato-
san kielégíti minden óhaj-
tásomat.

Sok gyötrődése van azok-
nak, *kik más isten után
futkosnak.

Nem veszek részt véres
áldozataikban, *nevüket
sem veszem ajkamra.

Az Úr az én örökségem
és kelyhem osztályrésze,

Qui lóquitur veritatem
in corde suo, *qui non egit
dolum in lingua sua :

Nec fecit próximo suo
malum, *et opprobrium non
accépit adversus próximos
suos.

Ad nihilum deductus est
in conspéctu ejus malignus :
*timéntes autem Dóminum
glorificat :

Qui jurat próximo suo,
et non decipit, *qui pe-
cúniam suam non dedit ad
usúram, et múnera super
innocéntem non accépit.

Qui facit haec, *non
movébitur in aetérnum.

Ant. Habitábit in taber-
náculo tuo, requiescet in
monte sancto tuo.

Ant. Caro mea *requies-
cet in spe.

Psalmus 15.

Consérva me, Dómine,
quóniam sperávi in te.
*Dixi Dómino : Deus meus
es tu, quóniam bonórum
meórum non eges.

Sanctis, qui sunt in terra
ejus, *mirificávit omnes vo-
luntátes meas in eis.

Multiplicátae sunt infir-
mitátes eórum : *póstea
acceleravérunt.

Non congregábo conventi-
cula eórum de sanguinibus,
*nec memor ero nóminum
eórum per lábia mea.

Dóminus pars hereditátis
meae, et cálicis mei : *tu

*te adod vissza örökségemet.

A mérőszinór pompás részt juttatott nekem, *valóban pompás nekem az én örökségem.

Áldom az Urat, ki ezt megérttette velem, *veséim még éjjel is erre intenek engem.

Szüntelenül magam előtt látom az Urat, *hisz ő áll jobbomon, hogy meg ne inogjak.

Örvend is a szívem, ujjong is a nyelvem, *sőt testem is reménységben pihen:

Mert nem hagyod az alvilágban lelkemet, *s nem engeded, hogy romlást lásson szented.

Megmutatod az élet útját nekem, színed előtt örömmel töltesz el engem, *és jobbodon mindvégig gyönyörűségem leszen.

Ant. Testem reménységben pihen.

℣. Épen azért nyugodtan.

℞. Térek aludni és pihenni.

Miatyánk (végig csendben).

Jeremiás próféta siralmából.

Első olvasmány.

3, 22—30.

Het. Az Úr irgalma az, hogy el nem veszünk, mert irgalmassága meg nem szűnik.

es, qui restitues hereditatem meam mihi.

Funes ceciderunt mihi in praecláris: *étenim hereditas mea praeclára est mihi.

Benedicam Dóminum, qui tribuit mihi intellectum: *insuper et usque ad noctem increpuérunt me renes mei.

Providébam Dóminum in conspéctu meo semper: *quóniam a dextris est mihi, ne commóvear.

Propter hoc laetátum est cor meum, et exsultávit lingua mea: *insuper et caro mea requiescet in spe.

Quóniam non derelinques ánimam meam in inférno: *nec dabis sanctum tuum vidére corruptiónem.

Notas mihi fecisti vias vitae, adimplébis me laetitia cum vultu tuo: *delectationes in dextera tua usque in finem.

Ant. Caro mea requiescet in spe.

℣. In pace in idípsum.

℞. Dórmiam et requiescam.

Pater noster (totum secreto).

De Lamentatione Jeremiae Prophetae.

Lectio i.

Cap. 3, 22—30.

Heth. Misericórdiae Dómini quia non sumus consumpti: quia non defecerunt miseratiónes ejus.

Het. Megújul az minden reggel, nagy a te hűséged.

Het. Az én osztályrészem az Úr — mondja az én lelkem — azért remélek benne.

Tet. Jó az Úr azokhoz, akik benne bíznak, a lélekhez, mely őt keresi.

Tet. Jó hallgatva várni az Isten segítségére.

Tet. Javára van a férfiúnak, ha igát hordoz ifjúságától fogva.

Jod. Üljön magában és hallgasson, mert Ő helyezte azt reá.

Jod. Tegye száját a porba, talán van még reménység.

Jod. Nyujtsa oda arcát annak, aki őt veri, teljék meg gyalázattal.

Jeruzsálem, Jeruzsálem, térj meg az Úrhoz, a te Istenedhez.

Ꝛ. Mint a juhót a leölésre, úgy vitték, s mikor bántalmazták, nem nyitotta meg száját: halálra adta magát, *Hogy életet adjon népének. **Ꝛ.** Halálra adta lelkét, s a gonoszok közé számíttatott. **Hogy.**

Második olvasmány.

4, 1—6.

Alef. Miként homályosult el az arany, miként változott el a pompás színarany! Szétszórtan hevernek a szentély kövei minden utca szegletén!

Bet. Sion dicső fiait, kik színarannyal értek fel, mi-

Heth. Novi diluculo, multa est fides tua.

Heth. Pars mea Dóminus; dixit ánima mea: propterea exspectábo eum.

Teth. Bonus est Dóminus sperántibus in eum, ánimae quaerénti illum.

Teth. Bonum est praestolari cum silentio salutáre Dei.

Teth. Bonum est viro, cum portáverit jugum ab adolescentia sua.

Jod. Sedébit solitarius, et tacébit: quia levávit super se.

Jod. Ponet in púlvere os suum, si forte sit spes.

Jod. Dabit percutiénti se maxillam, saturábitur opprobriis.

Jerúsalem, Jerúsalem, convértere ad Dóminum, Deum tuum.

Ꝛ. Sicut ovis ad occisiónem ductus est, et dum male tractarétur, non aperuit os suum: tráditus est ad mortem, *Ut vivificáret pópulum suum. **Ꝛ.** Trádidit in mortem ánimam suam, et inter scelerátos reputátus est. **Ut.**

Lectio ii.

Cap. 4, 1—6.

Aleph. Quómodo obscurátum est aurum, mutátus est color óptimus, dispérsi sunt lápides sanctuárii in cápité ómnium plateárum?

Beth. Filii Sion ínclyti, et amícti auro primo: quó-

ként tekintették agyagedényeknek, a fazekas keze műveinek!

Gimel. Még a sakálok is odanyujtják emlőiket, hogy táplálják kicsinyeiket; az én népem leánya kegyetlen, mint a struccmadár a sivatagban.

Dálet. A csecsemő nyelve az ínyéhez tapadt szomjúságában, a kisdedek kenyeret kértek, de nem volt, ki szegne nekik!

He. Kik pompás ételeket ettek, az utcákon pusztulnak el, kik bíborban nevelkedtek, a szemétdombot ölelik.

Vau. Mert nagyobb volt a gonoszsága népem leányának Szodoma bűnénél, mely elpusztult egy szempillantás alatt, a nélkül, hogy kéz nyult volna hozzá.

Jeruzsálem, Jeruzsálem, térj meg az Úrhoz, a te Istenedhez.

Ř. Kelj fel, Jeruzsálem, s vesd le az öröm ruháit, öltözzél hamuba és szőrzsákba, *Mert benned ölték meg Izrael szabadítóját. **Ÿ.** Folyjanak, mint a patak, éjjelnappal könnyeid, s meg ne pihenjen szemed fénye. Mert.

Kezdődik Jeremiás próféta imádsága.

Harmadik olvasmány.

5, 1—11.

Emlékezzél meg arról, Uram, hogy mi történt velünk, nézd és lásd gyalá-

modo reputáti sunt in vasa tæstea, opus mánuum filiuli

Ghimel. Sed et lámiae nudavérunt mammam, lactavérunt cáculos suos: filia pópuli mei crudélis, quasi strúthio in desérto.

Daleth. Adhaésit lingua lacténtis ad palátum ejus in siti: párvuli petiérunt panem, et non erat qui frángeret eis.

He. Qui vescebántur voluptuóse, interiérunt in viis: qui nutriebántur in cróceis, amplexáti sunt stércora.

Vau. Et major effécta est iniquitas filiae pópuli mei peccáto Sodomórum, quae subvérsa est in mométo, et non cepérunt in ea manus.

Jerúsalem, Jerúsalem, convértere ad Dóminum, Deum tuum.

Ř. Jerúsalem, surge, et éxue te véstibus jucunditátis: indúere cínere et cilício, *Quia in te occísus est Salvátor Israel. **Ÿ.** Deduc quasi torrémentem lácrimas per diem et noctem, et non táceat pupilla óculi tui. Quia.

Incipit Orátio Jeremíae Prophétae.

Lectio iii.

Cap. 5, 1—11.

Recordáre, Dómine, quid acciderit nobis: intúere, et réspice oppróbrium

zatunkat. Örökrészünk másokra szállott, házaink idegenekre. Apátlan árvákká lettünk, anyáink olyanok, mint az özvegyek. Pényért isszuk a saját vizünket, meg kell fizetnünk a saját fánkat! Nyakra-főre kergetnek minket; ha elfáradunk, nyugodni nem engednek. Egyiptomnak nyujtottunk kezét s az asszíroknak, hogy jólakjunk kenyérral! Atyáink vétkeztek, és nincsenek többé, és mi viseljük gonosz-ságaikat! Szolgák uralkodnak rajtunk, és nincs, ki megváltson kezükből! Életveszéllyel hozzuk el kenyérünket a pusztában levő kard elől. Bőrünk izzik, mint a kemence az égető éhségtől. Az asszonyokat meggyalázták Sionban, s a szüzeket Júda városaiban.

Jeruzsálem, Jeruzsálem, térj meg az Úrhoz, a te Istenedhez.

R. Gyászolj, népem, mint a szűz, jajgassatok, pásztorok, hamuban és szőrzsákban, *Mert eljött az Úr nagy és igen keserves napja. V. Övezzétek fel magatokat, papok, s gyászoljatok, oltár szolgálói, hínstétek meg magatokat hamuval. Mert. Gyászolj.

Második nocturnus.

Ant. Táruljatok fel *örök kapuk, hadd vonuljon be a dicsőség királya.

nostrum. Hereditas nostra versa est ad alienos: domus nostrae ad extraneos. Pupilli facti sumus absque patre, matres nostrae quasi viduae. Aquam nostram pecunia bibimus: ligna nostra pretio comparavimus. Cervicibus nostris minabamur, lassis non dabatur requies. Aegypto dedimus manum, et Assyriis, ut saturaremur pane. Patres nostri peccaverunt, et non sunt: et nos iniquitates eorum portavimus. Servi dominati sunt nostri: non fuit qui redimeret de manu eorum. In animabus nostris afferebamus panem nobis, a facie gladii in deserto. Pellis nostra, quasi clibanus exusta est a facie tempestatum famis. Mulieres in Sion humiliaverunt, et virgines in civitatibus Juda.

Jerusalem, Jerusalem, convertere ad Dominum, Deum tuum.

R. Plange quasi virgo, plebs mea; ululate, pastores, in cinere et cilicio: *Quia venit dies Domini magna et amara valde. V. Accingite vos, sacerdotes, et plangite, ministri altaris, aspérgite vos cinere. Quia. Plange.

In II Nocturno.

Ant. Elevámini, *portae aeternales, et introibit Rex glóriæ.

23. zsoltár.

Az Úr é a föld s ami azt betölti, *a földkerekség és minden lakója.

Mert a tengerekre ő alapította, *s a folyók fölé ő állította.

Ki mehet fel az Úr hegyére? *Ki állhat meg az ő szent helyén?

Az, akinek keze ártatlan, kinek szíve tiszta, *ki magát hiúságra nem adja, s nem tesz hamis esküt társának.

Az ilyen áldást nyer az Úrtól, *s irgalmat az Istentől, az ő oltalmazójától.

Ez azok nemzedéke, kik Őt keresik, *kik Jákob Istenének arcát keresik.

Tárujlatok fel, hatalmas kapuk, tárujlatok fel, örök kapuk, *hadd vonuljon be a dicsőség királya!

Ki az a dicsőség királya? *Az erős és hatalmas Úr, a harcban hatalmas Úr.

Tárujlatok fel, hatalmas kapuk, tárujlatok fel, örök kapuk, *hadd vonuljon be a dicsőség királya!

Ki az a dicsőség királya? *A seregek Ura, Ő a dicsőség királya.

Ant. Tárujlatok fel örök kapuk, hadd vonuljon be a dicsőség királya.

Ant. Hiszem, hogy meglátom *az Úr javait az élők földén.

Psalmus 23.

Dómini est terra, et pleni-túdo ejus: *orbis terrarum, et univérsi qui habitant in eo.

Quia ipse super mária fundávit eum: *et super flúmina praeparávit eum.

Quis ascéndet in montem Dómini? *aut quis stabit in loco sancto ejus?

Innocens mánibus et mundo corde, *qui non accépit in vano ánimam suam, nec jurávit in dolo próximo suo.

Hic accípiet benedictiónem a Dómino: *et misericórdiam a Deo, salutári suo.

Haec est generatío quæréntium eum, *quæréntium fáciem Dei Jacob.

Attóllite portas, príncipes, vestras, et elevámini, portae aeternáles: *et introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ? *Dóminus fortis et potens: Dóminus potens in proélio.

Attóllite portas, príncipes, vestras, et elevámini, portae aeternáles: *et introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ? *Dóminus virtútum ipse est Rex glóriæ.

Ant. Elevámini, portae aeternáles, et introíbit Rex glóriæ.

Ant. Credo vidére *bona Dómini in terra vivéntium.

26. zsoltár.

Az Úr az én világosságom és üdvösségem: *kitől kellene félnem?

Az Úr oltalmazza éltemet: *kitől kellene remegnem?

Ha közelednek felém a gonoszok, *hogy egyék húsomat,

Ellenségeim, akik szorongatnak, *maguk botlanak meg és elesnek.

Ha táborok kelnek is ellenem, *nem ijed meg szívem;

Ha harc támad is ellenem, *akkor is reménykedem.

Egyet kérek az Úrtól, azért esedezem: *hadd lakjam az Úr házában éltemnek minden napján,

Hadd lássam az Úr pompáját, *hadd látogassam templomát.

Mert ő elrejt hajlékában *a veszedelem idején; megvéd sátra rejtekében,

Kösziklára emel fel engem, *s így fölemeli fejemet ellenségeim fölé.

És én körüljárok és hajlékában áldozatot mutatok be diadalkiáltással, *éneklek és zsoltárt zengek az Úrnak.

Halld meg, Uram, szózatomat, mellyel hozzád kiáltok, *könyörülj rajtam és hallgass meg engem!

Neked szól szívem, Téged

Psalmus 26.

Dóminus illuminatio mea, et salus mea, *quem timébo?

Dóminus protector vitae meae, *a quo trepidábo?

Dum appropiant super me nocentes, *ut edant carnes meas:

Qui tribulant me inimici mei, *ipsi infirmáti sunt, et ceciderunt.

Si consistant adversum me castra, *non timébit cor meum.

Si exúrgat adversum me proélium, *in hoc ego sperábo.

Unam pétii a Dómino, hanc requiram, *ut inhábitem in domo Dómini ómnibus diébus vitae meae:

Ut vídeam voluptátem Dómini, *et visitem templum ejus.

Quóniam abscondit me in tabernáculo suo: *in die malórum protéxit me in abscondito tabernáculi sui.

In petra exaltávit me: *et nunc exaltávit caput meum super inimicos meos.

Circuivi, et immolávi in tabernáculo ejus hóstiam vociferatiónis: *cantábo, et psalmum dicam Dómino.

Exáudi, Dómine, vocem meam, qua clamávi ad te: *miserére mei, et exáudi me.

Tibi dixit cor meum, ex-

keres tekintetem: *a te arcodat keresem, Uram!

Ne fordítsd el tőlem arcodat, *ne fordulj el haragodban szolgálótól,

Légy segítőt; *ne hagyj el és ne vess meg engem, Istenem, én segítségem!

Hisz atyám és anyám is elhagyott, *de az Úr felkarolt.

Mutasd meg nekem, Uram, törvényed útját, *és vezess engem a helyes ösvényre ellenségeim miatt.

Ne adj át elleneim akaratának, *mert hamis tanuk támadnak ellenem, és hazudik a gonoszság önmagával szemben.

Hiszem, hogy meglátom az Úr javait *az élők földén.

Remélj az Úrban, légy férfias, *bátor legyen szíved, és bízzál az Úrban!

Ant. Hiszem, hogy meglátom az Úr javait az élők földén.

Ant. Uram, *visszahoztad lelkemet az alvilágból.

29. zsoltár.

Magasztallak, Uram, mert főlemeltél engem, *és nem engedted, hogy elleneim örüljenek fölöttem.

Hozzád kiáltottam, Uram, én Istenem, *és te meggyógyítottál engem.

quisivit te fácies mea: *fácies tuam, Dómine, requiram.

Ne avértas fácies tuam a me: *ne declines in ira a servo tuo.

Adjútor meus esto: *ne derelinquas me, neque despicias me, Deus, salutáris meus.

Quóniam pater meus, et matèr mea dereliquerunt me: *Dóminus autem assumpsit me.

Legem põne mihi, Dómine, in via tua: *et dirige me in sémitam rectam propter inimicos meos.

Ne tradideris me in ánimas tribulántium me: *quóniam insurrexerunt in me testes iníqui, et mentíta est iníquitas sibi.

Credo vidére bona Dómini *in terra vivéntium.

Exspécta Dóminum, viriliter age: *et confortétur cor tuum, et sústine Dóminum.

Ant. Credo vidére bona Dómini in terra vivéntium.

Ant. Dómine, *abstracti ab inferis ánimam meam.

Psalmus 29.

Exaltábo te, Dómine, quóniam suscepisti me: *ne delectásti inimicos meos super me.

Dómine, Deus meus, clamávi ad te, *et sanásti me.

Uram, visszahoztad lelkemet az alvilágból, *megmentetted engem azok közül, kik a sírba szálltak.

Zengjetez zsoltárt az Úrnak, ti az ő szentjei, *áldjátok szent emlékezetét;

Mert büntet ugyan haragjában, *de jóakarátú élethossziglan.

Este sírás tér be, *de reggelre vidámság.

Mikor dúslakodtam, így szóltam: *Nem fogok meginni sohasem,

Mert te, Uram, kegyes-ségedben *szilárdá teted dicsőségemet.

De te elfordítottad arcodat tőlem, *és én megrendültem.

Ekkor, Uram, hozzád kiáltottam, *és Istenemhez könyörögtem:

Véreből mi hasznod lenne, *ha leszálnék a sírverembe?

Vajjon a por magasztalhat-e téged, *és hirdetheti-e hűségedet?

Meghallgatott az Úr és megkönyörült rajtam, *megsegített az Úr engem.

Sírássomat örömmre fordítottad, *szőrühámat szétszaggattad, vidámsággal öveztél körül,

Hogy énekeljen neked dicsőségem, és szomorúság ne érjen engem. *Áldlak érte örökké, Uram, én Istenem!

Dóminé, eduxísti ab inférno ánimam meam: *salvásti me a descendéntibus in lacum.

Psállite Dómino, sancti ejus: *et confitèmini memoríae sanctitátis ejus.

Quóniam ira in indignatióne ejus: *et vita in voluntáte ejus.

Ad vèserum demorábitur fletus: *et ad matutinum laetitia.

Ego autem dixi in abundantia mea: *Non movébor in aetérnum.

Dómine, in voluntáte tua, *praestitísti decóri meo virtútem.

Avertísti fáciem tuam a me, *et factus sum conturbátus.

Ad te, Dómine, clamábo: *et ad Deum meum deprecábor.

Quae utilitas in ságuine meo, *dum descéndo in corruptiónem?

Numquid confitébitur tibi pulvis, *aut annuntiábit veritátem tuam?

Audívit Dóminus, et misértus est mei: *Dóminus factus est adjútor meus.

Convertísti planctum meum in gáudium mihi: *conscidísti saccum meum, et circumdedísti me laetitia:

Ut cantet tibi glória mea, et non compúngar: *Dómine, Deus meus, in aetérnum confitébor tibi.

Ant. Uram, visszahoztad
lelkemet az alvilágból.

Ű. Te pedig, Uram, kö-
nyörülj rajtam. **R.** És állíts
ismét talpra engem s én
majd visszafizetek nekik.

Miatyánk (csendben)

Szent Ágoston püspök zsol-
tármagyarázatából.

A 63. zsolt. 7. vers.

Negyedik olvasmány.

Az ember szíve felemelke-
dik, de az Isten felül-
kerekedik. Ők azt mondo-
gatják: Ki lát meg min-
ket? Gonoszságokat tervez-
nek, felemészti ármány-
kodásban erejüket. Ő, mint
ember, hozzájárult terveik-
hez, s hagyta, hogy mint
embert, elfogják. Nem fog-
hatták volna ugyanis el,
ha nem lett volna ember,
nem láthatták volna, ha
nem lett volna ember, nem
verhették volna, ha nem
lett volna ember, nem fe-
szíthették volna keresztre
s nem halhatott volna meg,
ha nem lett volna ember.
Hozzájárult tehát, mint em-
ber, mindazokhoz a szen-
vedésekhez, amelyek sem-
mit sem értek volna el
ellene, ha nem lett volna
ember. De ha ő nem lett
volna ember, nem szaba-
dult volna meg az ember.

Mint embernek, szíve felemelkedett, azaz ő elrejtette
szívét, mert az emberi szemek elé mint embert állí-
totta magát, istenségét pedig magába rejtette: el-
rejtette isteni természetét, melyben egyenlő az Atyá-
val, s szolgálai alakot öltött, melyben kisebb az Atyánál.

Ant. Dómine, abstraxísti
ab inferis ánimam meam.

Ű. Tu autem, Dómine,
miserére mei. **R.** Et resús-
cita me, et retribuam eis.

Pater noster (secreto)

Ex Tractátu sancti Augustini
Epíscopi super Psalmos.

In Psalmum 63 vers. 7.

Lectio iv.

Accédet homo ad cor al-
tum, et exaltábitur
Deus. Illi dixerunt: Quis
nos vidébit? Defecerunt
scrutántes scrutatiónes, consi-
lia mala. Accéssit homo
ad ipsa consilia, passus est
se tenéri ut homo. Non
enim tenerétur nisi homo,
aut viderétur nisi homo,
aut caederétur nisi homo,
aut crucifigerétur, aut mor-
rerétur nisi homo. Accés-
sit ergo homo ad illas om-
nes passiónes, quae in illo
nihil valérent, nisi esset
homo. Sed si ille non esset
homo, non liberarétur homo.
Accéssit homo ad cor altum,
id est, cor secrétum, obji-
ciens aspéctibus humánis
hóminem, servans intus
Deum: celans formam Dei,
in qua aequális est Patri,
et offerens formam servi,
qua minor est Patre.

℞. Eltávozott a mi pásztorunk, az élő víz forrása, és eltávozásakor a nap elsötétedett. *De az is fogságba került, aki fogságban tartotta az első embert: ma a halál kapuit és zárait egyaránt széttörte a mi Üdvözítőnk. √. Lerombolta ugyanis az alvilág börtöneit s megtörte az ördög hatalmát. De.

Ötödik olvasmány.

Mit értek el ármánykodással, amelyre erejüket fecsérelték, amikor még a már meghalt és eltemetett Úrnak sírjához is öröket állítottak? Azt mondták ugyanis Pilátusnak: Az a csaló — ezzel a névvel az Úr Jézus Krisztust illették, — hogy vigasztalódjanak szolgálai, ha őket is csalóknak nevezik — azt mondták tehát Pilátusnak: az a csaló még életében azt mondta: Harmadnapra feltámadok. Hagyd meg tehát, hogy őrizzék a sírját harmadnapig, hogy el ne jöjjenek tanítványai s el ne lopják őt s azt ne mondják a népnek: Feltámadt halottaiból, — mert ez az utóbbi tévedés veszélyesebb lenne az elsőnél. Pilátus azt mondta nekik: Van őrségetek, menjetekek és őrizzetekek, ahogy tudjatek. Erre ők elmentek, s megerősítetekek a sírt örökekkel, és lepecsétetekek a követ.

℞. Óh ti mindnyájan, kik

℞. Recéssit pastor noster, fons aquae vivae, ad cuius tránsitum sol obscurátus est; *Nam et ille captus est, qui captívum tenébat primum hóminem: hódie portas mortis et seras páriter Salvátor noster dísrúpít. √. Destrúxit quídem claustra inférni, et subvértit poténtias díabóli. Nam.

Lectio v.

Quo perduxérunt illas scrutatiónes suas, quas perscrutántes, defecérunt, ut étiam mórtuo Dómino et sepúlto, custódes pónerent ad sepúlcrum? Dixérunt enim Piláto: Sedúctor ille; hoc appellabátur nómine Dóminus Jesus Christus, ad solátium servórum suórum, quando dicúntur seductóres; ergo illi Piláto: Sedúctor ille, ínquiunt, dixit adhuc vivens: Post tres dies resúrgam. Jube itaque custodíri sepúlcrum usque in diem tértium, ne forte véniant discípuli ejus, et furéntur eum, et dicant plebi, Surréxit a mórtuis: et erit novíssimus error pejor prióre. Ait illis Pilátus: Habétiis custódiám, ite, custodíte, sicut scitiis. Illi autem abeúntes, muniérunt sepúlcrum, signántes lápidem cum custódiibus.

℞. O vos omnes, qui tran-

jártok-keltek az úton, néz-
zetek ide s lássátok, *Van-e
oly fájdalom, mint az én
fájdalmam? Ÿ. Nézzetek ide,
valamennyien népek, s lás-
sátok fájdalmamat. Van-e.

Hatodik olvasmány.

A sírhoz katonákat állítot-
tak örökül. Ám a föld
megrendült és az Úr fel-
támadt, s olyan csodák tör-
téntek a sír körül, hogy
maguk a katonák, akik ör-
kődni jöttek, tanuskodhat-
tak volna róla, ha igazat
akartak volna mondani. De
az a kapzsiság, amely Krisz-
tus kísérő tanítványát fog-
lyul ejtette, az örökös ka-
tonát is fogságba ejtette.
Pénzt adunk nektek,—mon-
dották — csak mondjátok,
hogy míg aludtatok, eljöt-
tek tanítványai és elvitték
őt. Valóban elfecsérelték
az ármánykodók ármány-
kodásukkal erejüket. Mert
mit is mondtál, ó szeren-
csétlen ravaszág? Annyira
elhagyod az üdvös tanács
világosságát s annyira mé-
lyen süllyedsz a fondorko-
dás örvényeibe, hogy azt
mondod: Mondjátok, hogy
míg aludtatok, eljöttek ta-
nítványai s elvitték őt?
Alvó tanukra hivatkozol?
Bizony, te magad aludtál,
mikor ilyen ármánykodásra

R. Ime, mikép hal meg
az igaz, s senki sem veszi
szívére, kivégzik az igaz fér-
fiakat, es senki sem törődik

sítis per viam, atténdite et
vidéte. *Si est dolor simi-
lis sicut dolor meus. Ÿ. At-
téndite, univérsi pópuli, et
vidéte dolórem meum. Si.

Lectio vi.

Posuérunt custódes mili-
tes ad sepúlcrum. Con-
cússa terra Dóminus resur-
réxit: mirácula facta sunt
tália circa sepúlcrum, ut et
ipsi mílites, qui custódes
advénerant, testes fierent,
si vellent vera nuntiáre.
Sed avarítia illa, quae capti-
vávít discipulum cómitem
Christi, captivávít et míli-
tem custódem sepúlcri. Da-
mus, inquiunt, vobis pe-
cúniam: et dícite, quia, vo-
bis dormiéntibus, vené-
runt discipuli ejus, et abstu-
lérunt eum. Vere defecérunt
scrutántes scrutatiónes.
Quid est quod dixísti, o
infélix astútia? Tantúmne
déseris lucem consílii pie-
tátis, et in profúnda versú-
tiae demérgeris, ut hoc di-
cas: Dícite, quia, vobis dor-
miéntibus, venérunt disci-
puli ejus, et abstulérunt
eum? Dormiéntes testes ád-
hibes? vere tu ipse obdor-
místi, qui scrutándo tália
defecísti.

fecsérelted erőidet.

R. Ecce, quómodo móri-
tur justus, et nemo pércipit
corde: et viri justí tollún-
tur, et nemo consíderat; a

vele, a gonoszság színe elől elvétetett az igaz *És emléke békességben lesz. *Ÿ.* Mint a bárány a nyírója előtt, elnémult s nem nyitotta meg száját, a szorongatástól és az ítélettől megszabadított. És. Ime.

Harmadik nocturnus.

Ant. Az Isten segít engem *s az Úr oltalmazza lelkemet.

53. zsoltár.

Isten, szabadíts meg engem nevedben, *hatalmaddal szolgáltatass igazságot nekem!

Isten, hallgasd meg imádságomat, *fogadd füledbe szájam beszédeit.

Mert idegenek keltek föl ellenem, életemre erőszakosak törnek, *kik Istenre nem tekintenek.

Im azonban az Isten segít engem, *s az Úr oltalmazza lelkemet.

Fordítsd a rosszat ellenségeimre, *igazságodban veszítsd el őket.

Készségesen áldozom majd neked, *és hálát adok, Uram, jóságos nevednek ;

Mert minden nyomorúságból kiragadsz engem, *és szemem lenézheti ellenségeimet.

Ant. Az Isten segít engem s az Úr oltalmazza lelkemet.

fácie iniquitátis sublátus est justus : *Et erit in pace memoria ejus. *Ÿ.* Tamquam agnus coram tondeente se obmúit, et non apéruit os suum : de angústia, et de judicio sublátus est. Et. Ecce.

In III Nocturno.

Ant. Deus ádjuvat me, *et Dóminus suscéptor est animae meae.

Psalmus 53.

Deus, in nómine tuo saluum me fac : *et in virtúte tua júdica me.

Deus, exáudi orationem meam : *áuribus pércipe verba oris mei.

Quóniam aliéni insurrexerunt advérsus me, et fortes quaesiérunt ánimam meam : *et non proposuérunt Deum ante conspéctum suum.

Ecce enim, Deus ádjuvat me : *et Dóminus suscéptor est animae meae.

Avérte mala inimicis meis : *et in veritate tua dispérde illos.

Voluntárie sacrificábo tibi, *et confitébor nómini tuo, Dómine : quóniam bonum est :

Quóniam ex omni tribulatione eripuísti me : *et super inimicos meos despéxit óculus meus.

Ant. Deus ádjuvat me, et Dóminus suscéptor est animae meae.

Ant. Lakóhelye Sálemben
*vagyon, lakása a Sionon.

75. zoltár.

Ismertes Júdában az Isten, *nagy a neve Izraelben.

Lakóhelye Sálemben vagy, *lakása a Sionon.

Ott tört össze hatalmas ijákat, *pajzsot, kardot és háborút.

Ragyogó vagy te, — fenégesebb, mint az örök hegyek, *megrettentek tőled mind az oktalan szívűek ;

Álomba merültek, *és mitsem találtak kezükben mind a gazdag emberek.

Feddésedtől, Jákobnak Istene, *a lovasok álomba estek.

Rettenetes vagy te, ki állhat ellened, *ha haragod felgerjed?

A mennyből hallattad ítéletedet, *a föld megrendült és elcsöndesedett,

Mikor az Isten ítéletre kelt, *hogy megszabadítson a földön minden szelídet.

Mert az ember gondolata is téged dicsóít, *s ünnepnapot ülnek neked, kiket haragod megkímélt.

Tegyetek fogadalmat és rójátok le az Úrnak, Isteneiteknek, *mind, kik körülötte vagytok, ajándékot vigyetek

Ant. In pace *factus est locus ejus, et in Sion habitatio ejus.

Psalmus 75.

Notus in Judaéa Deus : *in Israel magnum nomen ejus.

Et factus est in pace locus ejus : *et habitatio ejus in Sion.

Ibi confrégit poténtias árcuum, *scutum, gládium, et bellum.

Illúminans tu mirabiliter a móntibus aetérnis : *turbáti sunt omnes insipiéntes corde.

Dormiérunt somnum suum : *et nihil invenérunt omnes viri divitiárum in mánibus suis.

Ab increpatióne tua, Deus Jacob, *dormitavérunt qui ascendérunt equos.

Tu terríbilis es, et quis resistet tibi? *ex tunc ira tua.

De caelo audítum fecísti júdicium : *terra trémuit et quiévit,

Cum exsúrgeret in júdicium Deus, *ut salvos fáceret omnes mansuétos terrae.

Quóniam cogitatio hóminis confitébitur tibi : *et reliquiae cogitatiónis diem festum agent tibi.

Vovéte, et réddite Dómino, Deo vestro : *omnes, qui in circúitu ejus affértis múnera.

A Rettenetesnek, ki meg-
töri a fejedelmek bátorsá-
gát, *ki rettenetes a föld ki-
rályai iránt!

Ant. Lakóhelye Sálemben
vagyon, lakása a Sionon.

Ant. Olyanná lettem,
*mint akinek segítsége nin-
csen, védtelen lettem, mi-
ként a halottak.

87. zsoltár.

Uram, szabadításom Is-
tene, *éjjel-nappal kiál-
tok előtted.

Hadd jusson imádságom
színed elé, *hajtsd füledet
könyörgésemre.

Mert fájdalommal van
tele a lelkem, *és életem az
alvilághoz közeledik.

A sírba szállók közé szá-
mítanak engem, *Olyanná
lettem, mint akinek segít-
sége nincsen. Védtelen let-
tem, miként a halottak,

Mint a megöltek, akik a
sírban alszanak, kikről
többé meg nem emlékezel,
*és kiket kezéd eltaszított.

Letettek engem a verem
aljára, *a sötétségbe s a ha-
lál árnyékába.

Reám nehezedett a te ha-
ragod, *reám zúdítottad
minden hullámodat.

Eltávolítottad tőlem is-
merőseimet, *s ők megútál-
tak engem;

Fogságba kerültem, nin-
csen menekvésem, *elbá-
gyad az inségtől szemem.

Uram, egész nap tehoz-

Terribili et ei qui aufert
spiritum principum, *ter-
ribili apud reges terrae.

Ant. In pace factus est
locus ejus, et in Sion habi-
tatio ejus.

Ant. Factus sum *sicut
homo sine adjutório, inter
mórtuos liber.

Psalmus 87.

Dómine, Deus salútis
meae: *in die clamávi,
et nocte coram te.

Intret in conspéctu tuo
orátio mea: *inclína aurem
tuam ad precem meam:

Quia repléta est malis
ánima mea: *et víta mea
inférno appropinquávit.

Aestimátus sum cum de-
scendentibus in lacum: *fa-
ctus sum sicut homo sine
adjutório, inter mórtuos
liber.

Sicut vulneráti dormiéntes
in sepúlcris, quorum non es
memor ámplius: *et ipsi de
manu tua repúlsi sunt.

Posuérunnt me in lacu in-
ferióri: *in tenebrósis, et
in umbra mortis.

Super me confirmátus est
furor tuus: *et omnes flu-
ctus tuos induxísti super me.

Longe fecísti notos meos
a me: *posuérunnt me ab-
ominatiómem sibi.

Tráditus sum, et non
egrediébar: *óculi mei lan-
guérunnt prae inópia.

Clamávi ad te, Dómine,

zád kiáltok, *feléd terjesztem kezemet;

Vajjon holtakon művelsz-e csodákat? *avagy feltámasztják-e az orvosok a holtakat, hogy téged dícsérjenek?

Vajjon hirdetik-e a sírban kegyességedet, *az enyészet helyén hűségedet.

Vajjon ismerik-e csodáidat a sötétség helyén, *s igazságodat a feledésföldén?

Uram, én hozzád kiáltok, *kora reggel eléd száll imádságom.

Miért veted meg, Uram, imádságom? *Miért fordított el tőlem arcodat?

Ifjúkorom óta szegény vagyok és fájdalommal tele, *mióta felnőttem, szegényt és gyalázatot hordozok.

Átcsapott rajtam haragod, *és megrendítettek engem borzalmaid.

Körülvesznek engem egész nap, miként a vizek, *mindenünnen körülvesznek.

És te eltávolítottad tőlem barátomat és társamat, *nyomorúságomtól ismerőseimet!

Ant. Olyanná lettem, mint akinek segítsége nincsen, védtelen lettem, miként a halottak.

Ÿ. Lakóhelye Sálemben vagyon R. Lakása a Sionon.

Miatyánk (végig csendben).

tota die: *expándi ad te manus meas.

Numquid mórtuis fácies mirabilia: *aut médici suscitábunt, et confitebúntur tibi?

Numquid narrábit aliquis in sepúlcro misericórdiam tuam, *et veritátem tuam in perditióné?

Numquid cognoscéntur in ténebris mirabilia tua, *et justítia tua in terra obliuiónis?

Et ego ad te, Dómine, clamávi: *et mane orátio mea praeuéniet te.

Ut quid, Dómine, repélis oratiómem meam: *avértis fáciem tuam a me?

Pauper sum ego, et in labóribus a iuventúte mea: *exaltátus autem, humiliátus sum et conturbátus.

In me transiérunt irae tuae: *et terróres tui conturbavérunt me.

Circumdedérunt me sicut aqua tota die: *circumdedérunt me simul.

Elongásti a me amícum et próximum: *et notos meos a miséria.

Ant. Factus sum sicut homo sine adjutório, inter mórtuos liber.

Ÿ. In pace factus est locus ejus. R. Et in Sion habitátio ejus.

Pater noster (totum secreto).

Szent Pál apostolnak a zsidókhoz írt leveléből.

Hetedik olvasmány.

9, 11—14.

Krisztus azonban, mint a jövőendő javak főpapja jelenvén meg, a nagyobb és tökéletesebb, nem kézzel készített, azaz nem ebből a világból való sátoron át, nem is bakok vagy borjak vére által, hanem a saját vére által ment be egyszersmindenkorra a szentélybe, örök váltságot szerezve. Mert ha bakok és bikák vére, és az üszőnek elhintett hamva a fertőzötteket megszenteli a test megtisztulására, mennyivel inkább fogja Krisztus vére, ki a Szentlélek által önmagát hozta áldozatul szeplőtelenül Istennek, megtisztítani lelkiismeretünket a holt cselekedetektől, hogy az élő Istennek szolgáljunk!

R. Felkeltek a föld királyai, egybegyültek a fejedelmek *Az Úr ellen és az ő felkentje ellen. **Ű.** Miért agyarkodnak a nemzetek s miért gondolnak hiábavalóságokat a népek? Az Úr ellen.

Nyolcadik olvasmány

9, 15—18.

És ezért új szövetségnek a közvetítője ő, hogy halálát az első szövetség alatt történt törvényszegé-

De Epístola beáti Pauli Apóstoli ad Hebraeos.

Lectio vii.

Cap. 9, 11—14.

Christus assistens Póntifex futurórum bonórum, per ámplius et perféctius tabernáculum non manufáctum, id est, non hujus creatiónis: neque per sánguinem hircórum aut vitulórum, sed per próprium sánguinem introívit semel in Sancta, aetérna redemptióne invénta. Si enim sanguis hircórum, et taurórum, et cinis vítulae aspérsus inquinátos sanctificat ad emundatióem carnis: quanto magis sanguis Christi, qui per Spíritum Sanctum semetípsum óbtulit immaculátum Deo, emundábit consciéntiam nostram ab operibus mortuis, ad serviéndum Deo vivénti?

R. Astitérunt reges terrae, et príncipes convenérunt in unum, *Advérsus Dóminum, et advérsus Christum ejus. **Ű.** Quare fremuérint gentes, et pópuli meditáti sunt inánia? Advérsus.

Lectio viii.

Cap. 9, 15—18.

Et ideo novi Testaménti mediátor est: ut, morte intercedénte, in redemptiónem eárum praevaricatió-

sek váltságáért közbevetvén, a hivatottak az örökké tartó örökségnek ígérését elnyerjék. Mert ahol végrendelet van, szükséges, hogy bekövetkezzék a végrendelező halála. Mert a végrendelet csak halál esetén jogerős, különben pedig még nem érvényes, míg él a végrendelező. Ezért az első sem avattatott fel vér nélkül.

R. A sírba szállók közé számítanak engem*Olyanná lettem, mint akinek segítsége nincsen, védtelen lettem, miként a halottak. *V.* Letettek engem a verem alá, a sötétségbe s a halál árnyékába. Olyanná lettem.

Kilencedik olvasmány.

9, 19—22.

Mert Mózes is, miután felolvasta a törvénynek minden parancsát az egész népnek, vevén a borjak és bakok vérét, vízzel és vörös gyapjúval és izsóppal meghinté magát a könyvet és az egész népet, mondván: Ez a vére a szövetségnek, melyet az Isten számotokra rendelt. És a sátort is és az isteni tisztületnek minden eszközét hasonlóképen meghintette vérrel, és majdnem minden dolog vérrel tisztítatik meg a törvény szerint, és vérontás nélkül nincs bűnbocsánat.

R. Miután eltemették az Urat, lepecsételték a sírt s

num, quae erant sub prióri Testaménto, repromissionem accipient, qui vocati sunt aeternae hereditatis. Ubi enim testaméntum est: mors necesse est intercedat testatoris. Testaméntum enim in mórtuis confirmátum est: alióquin nondum valet, dum vivit qui testátus est. Unde nec primum quidem sine sángine dedicátum est.

R. Aestimátus sum cum descendéntibus in lacum: *Factus sum sicut homó sine adjutório, inter mórtuos liber. *V.* Posuerunt me in lacu inférióri, in tenebrósis, et in umbra mortis. Factus.

Lectio ix.

Cap. 9, 19—22.

Lectio enim omni mandáto Legis a Móyse univérso pópulo: accipient sánguinem vitulórum, et hircórum cum aqua et lana coccinea, et hyssópo: ipsum quoque librum, et omnem pópulum aspérsit, dicens: Hic sanguis Testaménti, quod mandávit ad vos Deus. Etiam tabernáculum, et ómnia vasa ministérii sángine similiter aspérsit: et ómnia paene in sángine secándum legem mundántur: et sine ságuinis effusióne non fit remissio.

R. Sepúlto Dómino, signátum est monuméntum,

követ hengerítettek a sír szája elé. *És katonákat állítottak oda, hogy őrizzék őt. V. A papi fejedelmek Pilátus elé járultak és kérték őt. És. Miután.

Ha a Matutinumot elvászottjuk a Laudestől, elmondjuk a Respice kezdetű könyörgést (124. old.), a Laudes előtt pedig csendben a Miatyánkot és az Üdvözlégy Máriát.

volvéntes lápídem ad óstium monuménti: *Ponéntes milites; qui custodírent illum. V. Accedéntes príncipes sacerdotum ad Pilátum, petiérunt illum. Ponéntes. Sepúlto.

Si Matutinum extra Chorum a Laudibusseparetur, subjungitur Oratio Respice, quæsumus, Dómine, pag. 124, et Laudes, dictis secreto Pater noster et Ave Maria, absolute a prima Antiphona inciuntur.

A Laudesre.

Ant. Óh halál, *haláloed leszek és harapásod ó alvilág.

50. zsoltár, (L. 123. old.)

Ant. Ó halál, haláloed leszek és harapásod óh alvilág.

Ant. Sírátják őt, *mint az egyszülöttet, mert az Úr ártatlanja megöletett.

91. zsoltár.

Jó dolog az Urat dicsérni, *nevednek, óh Főlséges énekét zengeni,

Hirdetni reggelenként kegyelmedet, *éjjelente hűségedet.

Tíz húros lanttal, kobozzal, *énekszóval, citarával;

Mert megörvendezettél, Uram, műveddel, *s ujjongok kezed tetteinek.

Mily nagyok, Uram, műveid, *felette mélységesek gondolataid!

Ad Laudes.

Ant. O mors, *ero mors tua, morsus tuus ero, inférne.

Psalmus 50. (Pag. 123.)

Ant. O mors, ero mors tua, morsus tuus ero, inférne.

Ant. Plangent eum *quasi unigénitum, quia innocens Dóminus occisus est.

Psalmus 91.

Bonum est confiteri Dómino: *et psállere nómini tuo, Altíssime.

Ad annuntiándum mane misericórdiam tuam: *et veritátem tuam per noctem.

In decachódo, psaltério: *cum cántico, in cíthara.

Quia delectásti me, Dómine, in factúra tua: *et in opéribus mánuum tuárum exsultábo.

Quam magnificáta sunt ópera tua, Dómine! *nimis profúndae factae sunt cogitátiónes tuae.

De az oktan ember nem ismeri, *s az esztelen nem érti ezt meg.

Azért burjánzanak fel, mint a fű a bűnösök *s indulnak virágzásnak mind a gonosztevők,

Hogy elveszenek örökkön örökre! *Te, Uram, felséges vagy örökre!

Mert íme, Uram, a te ellenségeid, a te ellenségeid elvesznek, *és szétszóródnak mind, kik gonoszat tesznek.

De az én szarvam föl-emelkedik, mint a bölényé, *s bőséges irgalomban lesz része öregségemnek;

Szemem lenézi majd ellenségeimet, *és gonosz támadóimról hallani fog fülem.

Virul majd az igaz, mint a pálma, *gyarapszik, mint a Libanon cédrusa;

El vannak ők ültetve az Úr házában, *virulnak Istenünk házának udvarai-ban.

Még késő öregségükben is gyümölcsöt hoznak, *és jól érzik magukat, hirdetve,

Hogy igazságos az Úr, a mi Istenünk, *és nincs igazságtalanság benne.

Ant. Siratják őt, mint az egyszülöttet, mert az Úr ártatlanja megöletett.

Ant. Nézzetek ide, *valamennyien népek, s lássátok fájdalomat.

Vir insipiens non cognos-cet: *et stultus non intelli-get haec.

Cum exórti fuerint pec-catóres sicut faenum: *et apparuerint omnes, qui ope-rántur iniquitatem:

Ut intéreant in saéculum saéculi: *tu autem Altíssimus in aetérnum, Dó-mine.

Quóniam ecce inimíci tui, Dómine, quóniam ecce ini-míci tui peribunt: *et dis-pergéntur omnes, qui ope-rántur iniquitatem.

Et exaltábitur sicut uni-córnis cornu meum: *et senéctus mea in misericór-dia úberi.

Et despéxit óculus meus inimícos meos: *et in in-surgéntibus in me mali-gnántibus áudiet auris mea.

Justus, ut palma floré-bit: *sicut cédrus Líbani multiplicábitur.

Plantáti in domo Dó-mini, *in átriis domus Dei nostri florébunt.

Adhuc multiplicabúntur in senécta úberi: *et bene patíentes erunt, ut annún-tient:

Quóniam rectus Dómi-nus, Deus noster: *et non est iniquitas in eo.

Ant. Plangent eum quasi unigénitum, quia innocens Dóminus occísus est.

Ant. Atténdite, *univérsi pópuli, et vidéte dolórem meum.

63. Zsoltár.

Hallgasd meg, Isten, esdő könyörgésemet, *az elenség félelmétől szabadítsd meg lelkemet.

Oltalmazz meg a gonoszok zsinatjától, *a gonosztevők sokaságától.

Mert kardként megélesítik nyelvüket, *íjként felajzzák keserű beszédüket, hogy titkon lenyilazzák az ártatlant.

Le is nyilazzák hirtelen, anélkül, hogy félnének, *megátalkodnak gonosz szándékukban.

Megegyeznek, hogy törtvetnek titokban, *azt mondogatják: Ki látja meg?

Gonoszságokat terveznek, *feleméztik ármánykodásban erejüket.

Az ember szíve felfuvalkodik, *de az Isten felülkerekedik;

Útéseik gyermeknyilak útéseivé lesznek, *nyelvük erejét veszti, s ő ellenük támad.

Megdöbben mindenki, aki látja őket, *és megfélemlenek mind az emberek;

Hirdetik az Isten tetteit, *és megértik cselekedeteit.

Örvendezik akkor majd az igaz az Úrban, ki benne reménykedett, *és dicsekszenek az igaz szívűek mindnyájan.

Ant. Nézzetek ide, vala-

Psalmus 63.

Exáudi, Deus, orationem meam cum deprecor: *a timóre inimíci éripe ánimam meam.

Protexísti me a conventu malignántium: *a multitudine operántium iniquitátem.

Quia exacuérunt ut gládium linguas suas: *intendérunt arcum rem amáram, ut sagittent in occúltis immaculátum.

Súbito sagittábunt eum, et non timébunt: *firmavérunt sibi sermónem nequam.

Narravérunt ut abscónderent láqueos: *dixerunt: Quis vidébit eos?

Scrutáti sunt iniquitátes: *defecérunt scrutántes scrutínio.

Accédet homo ad cor altum: *et exaltábitur Deus.

Sagittae parvulórum factae sunt plagae eórum: *et infirmatae sunt contra eos linguae eórum.

Conturbáti sunt omnes qui vidébant eos: *et tímuit omnis homo.

Et annuntiavérunt ópera Dei, *et facta ejus intellexérunt.

Laetábitur justus in Dómino, et sperábit in eo, *et laudabúntur omnes recti corde.

Ant. Atténdite, univérsi

mennyien népek s lássátok
fájdalmamat.

Ant. Az alvilág kapujától,
*mentsd meg, Uram, lelke-
met.

Ezekiás éneke.

Iz. 38, 10—20.

Szóltam én: Éltem dere-
kán kell elmennem *az
alvilág kapuihoz;

Kerestem éveim hátralevő
részét! *Azt gondoltam:
Nem látom többé az Urat,
az Istent az élők földén;

Nem látok többé embert
*és békében lakót.

Nemzedékem eltűnt és
összegöngyöldött előlem,
*mint a pásztorok sátra.

Éltem elszakadt, mintha
elvágtá volna a takács, alig
hogy szólni kezdett, máris
elvágtott engem; *reggeltől
estig végzesz velem.

Reggelig reménykedtem,
*de mint az oroslán, úgy
összetörte minden csontomat.

Reggeltől estig végzesz
velem. *Mint a fecskéfiók,
úgy csipogok, nyögök, mint
a galamb;

Szemem bágyadtan *te-
kintett az égre.

Uram, erőszakot szenvedek,
felelj értem! *Mit
mondjak? Avagy mit felel
majd nekem, hiszen Ő maga
cselekedte ezt!

Átgondolom előtted ösz-
szes éveimet *lelkem keser-
vében.

pópuli, et vidéte dolórem
meum.

Ant. A porta inferi *érue,
Dómine, ánimam meam.

Canticum Ezechiae.

Iz. 38, 10—20.

Ego dixi: In dimidio di-
érum meórum *vadam
ad portas inferi.

Quaesivi residuum annó-
rum meórum. *Dixi: Non
vidébo Dóminum Deum in
terra vivéntium.

Non aspíciam hóminem
ultra, *et habitatórem qui-
étis.

Generátio mea abláta est,
et convolúta est a me, *qua-
si tabernáculum pastórum.

Praecísa est velut a te-
xénte, vita mea: dum ad-
huc ordírer, succídít me:
*de mane usque ad véspe-
ram fínies me.

Sperábam usque ad mane,
*quasi leo sic contrívit óm-
nia ossa mea:

De mane usque ad vés-
peram fínies me: *sicut
pullus hirúndinis sic cla-
mábo, meditábor ut co-
lúmba:

Attenuáti sunt óculi mei,
*suspiciéntes in excélsu:

Dómine, vim pátiór, re-
spónde pro me. *Quid dí-
cam, aut quid respondébit
mihi, cum ipse fécerit?

Recogitábo tibi omnes
annos meos *in amaritú-
dine ánimae meae.

Uram, ha így kell élnem, és ilyen a lelkem élete: fe-nyíts meg engem, de adj életet! *Így javamra válik legkeserűbb keservem.

Bizony, te megszabadítottad lelkemet, hogy el ne vesszen; *hátad mögé vetted minden bűnömet.

Mert nem az alvilág magasztal téged, és nem a halál dicsóít téged; *nem azok várnak hűségedre, kik a sírgödörbe szállnak:

Aki él, aki él az magasztal téged, mint én is manap, *az atya hirdeti fiainak hűségedet.

Uram, ments meg engem, *hogy zsoltárainkat zenghessük, éltünk minden napján az Úr házában.

Ant. Az alvilág kapujától mentsd meg, Uram, lelkemet.

Ant. Óh ti mindnyájan, *kik jártok-keltek az úton, nézzetek ide s lássátok, van-e olyan fájdalom, mint az én fájdalomam.

150. zsoltár.

Dícsérjétek az Urat szent hajlékában, *dícsérjétek őt az ég erős boltozatában.

Dícsérjétek őt hatalmas tetteiért, *dícsérjétek őt nagyságának teljességeért.

Dícsérjétek őt harsonszóval, *dícsérjétek őt lanttal és kobozzal.

Dícsérjétek őt dobbal és körtánccal, *dícsérjétek őt húrokkal és fuvolával.

Dómine, si sic vivitur, et in talibus vita spiritus mei, corripies me, et vivificabis me. *Ecce, in pace amaritúdo mea amaríssima:

Tu autem eruisti ánimam meam ut non periret: *projectisti post tergum tuum ómnia peccáta mea.

Quia non inférnus confitébitur tibi, neque mors laudábit te: *non expectábunt, qui descéndunt in lacum, veritátem tuam.

Vivens vivens ipse confitébitur tibi, sicut et ego hódie: *pater filiis notam fáciat veritátem tuam.

Dómine, salvum me fac, *et psalmos nostros cantábimus cunctis diébus vitæ nostræ in domo Dómini.

Ant. A porta inferi éruet, Dómine, ánimam meam.

Ant. O vos omnes, *qui transitis per viam, atténdite et vidéte, si est dolor sicut dolor meus.

Psalmus 150.

Laudáte Dóminum in sanctis ejus: *laudáte eum in firmamento virtútis ejus.

Laudáte eum in virtútibus ejus: *laudáte eum secundum multitudinem magnitudinis ejus.

Laudáte eum in sonotubæ: *laudáte eum in psalterio, et cíthara.

Laudáte eum in tympano, et choro: *laudáte eum in chordis, et órgano.

Dícsérjétek őt zengő cintányérral, dícsérjétek őt csengő cintányérral. *Minden lélek dícsérje az Urat!

Ant. Óh ti mindnyájan, kik jártok-keltek az úton, nézzetek ide s lássátok, van-e olyan fájdalom, mint az én fájdalom.

℣. Az én testem remény-ségben pihen.

℞. És nem engeded, hogy Szented rothadást lásson.

Ant. Az asszonyok,* a sírnál ülve, jajgattak és siratták az Urat.

Zakariás éneke.

L. 41. old.

Ant. Az asszonyok a sírnál ülve jajgattak és siratták az Urat.

A Laudest ezen a napon is úgy fejezzük be, mint nagycsütörtökön, az ott közölt változással (l. 122. old.).

A Primát, Tertiát, Sextát, Nonát

ugyanúgy mondjuk, mint nagycsütörtökön, az ott közölt változással (l. 125. old.).

A Vecsernyére.

A nagyszombati vecsernyét ünnepélyesen a szentmise végén mondja el az Egyház (l. 341. old.). Ha külön mondjuk el, előtte csendben elmondjuk a Miatyánkot és az Üdvözlégyet, a végén pedig a könyörgés után hozzátesszük:

℣. Az Úr legyen veletek

℞. És a te lelkeddel.

℣. Mondjunk áldást az Úrnak, alleluja, alleluja

℞. Hála legyen az Istennek, alleluja, alleluja

℣. A megholt hívek Isten

Laudáte eum in cymbalis benesonantibus: laudáte eum in cymbalis jubilatiónis: *omnis spiritus laudet Dóminum.

Ant. O vos omnes, qui transitis per viam, attendite et vidéte, si est dolor sicut dolor meus.

℣. Caro mea requiescet in spe.

℞. Et non dabis sanctum tuum vidére corruptiónem.

Ad Bened. Ant. Mulieres *sedéntes ad monuméntum lamentabántur, flentes Dóminum.

Canticum Zachariae.

Pag. 41.

Ant. Mulieres sedéntes ad monuméntum lamentabántur, flentes Dóminum.

Pro Vesperis.

℣. Dóminus vobíscum.

℞. Et cum spírítu tuo.

℣. Benedicámus Dómino, alleluja, alleluja.

℞. Deo grátias, alleluja, alleluja.

℣. Fidélium ánimae per

irgalmasságából békeességben nyugodjanak.

R. Amen.

misericórdiam Dei requiescant in pace.

R. Amen.

Ezután csendben elmondjuk a Miatyánkot.

A Completoriumra.

Ad Completorium.

Mindent ugyanúgy mondunk, mint virágvasárnapon (77. old.), az alábbiak kivételével:

A Laus tibi Domine helyett ezt mondjuk: Alleluja.

A zsoltárokat antifonák nélkül mondjuk. Himnuszt, capitulumot és responsorium breve-t nem mondunk, hanem mindjárt a zsoltárok után Simeon énekének Antifonáját kezdjük:

Ant. A szombat végén pedig.

Ant. Vespere autem sabbati.

Ezután elmondjuk Simeon énekét (82. old.), majd befejező antifonáját:

Ant. A szombat végén pedig, mely a hét első napjára virrad, elméne Mária Magdolna és a másik Mária megnézni a sírt. Alleluja.

Ant. Vespere autem sabbati, quae lucescit in prima sabbati, venit Maria Magdalene, et altera Maria, videre sepulcrum, alleluja.

Az Ave Regina coelorum helyett a következő karverset és könyörgést mondjuk:

Mennynek királyné Asszonya! — Örülj, szép Szűz! Alleluja; — Mert kit méhedben hordozni — Méltó voltál, Alleluja; — Amint megmondotta vala — Föltámadott. Alleluja. — Imádd Istent, hogy le-mossa — Bűneinket. Alleluja.

Ű. Örülj és örvendezz, Szűz Mária, alleluja.

R. Mert bizonynal föltámadott az Úr, alleluja.

Könyörögjünk. Úristen! ki szent Fiadnak, a mi Urunk Jézus Krisztusnak föltámadásával a világot

Regina caeli, laetare, alleluja; — Quia quem meruisti portare, alleluja, — Resurrexit, sicut dixit, alleluja: — Ora pro nobis Deum, alleluja.

Ű. Gaude et laetare, Virgo Maria, alleluja.

R. Quia surrexit Dominus vere, alleluja.

Orémus. Deus, qui per resurrectionem Filii tui Domini nostri Jesu Christi mundum laetificare digná-

megörvendeztetni méltóztattál, add, kérünk, hogy az ő anyja, Szűz Mária által az örök élet örömeit elnyerhesük. Ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által. R. Amen.

tus es : praesta, quaesumus, ut per ejus Genitricem Virginem Mariam perpétuae capiámus gaudia vitae. Per eúdem Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

A HUSVÉTVASÁRNAP ZSOLOZSMÁJA.

Az Egyház újjongó öröme, allelujás örvendezése, diadalmas ünneplése zeng a húsvétvasárnap zsolozsmájában. Tú!áradó örömeben e napon csak egy Nocturnust mond, Himnuszt, Capitulumot mindenütt elhagy s a Completoriumban négy-szeres allelujával zengi Simeon énekét : Látták szemeim a te megváltásodat ! Értsük meg az Egyház örömét és a húsvétvasárnap-i zsolozsma lelki örömökre buzdító antifonáját : Ez az a nap, amelyet az Úr szerzett : újjongjunk és örvendezzünk rajta !

A Matutinumra.

Miatyánk, Üdvözlégység Mária, Hiszekegy.

Ű. Uram, nyisd meg ajkaimat.

R. Hadd hirdesse szájam dicséretedet.

Ű. Gondolj, Isten, segítségemre

R. Siess, Uram, támogatásomra.

Ű. Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek

R. Miképen kezdetben volt, most van és lesz mindörökkön-örökké.

Amen. Allelúja.

Invit. Valóban feltámadt az Úr. *Allelúja,

Ismételjük : Valóban feltámadt az Úr. Allelúja.

Ad Matutinum.

Pater noster, Ave María et Credo.

Ű. Dómine, lábia mea apéries.

R. Et os meum annuntiábit laudem tuam.

Ű. Deus, in adjutórium meum inténde.

R. Dómine, ad adjuvándum me festína.

Ű. Glória Patri, et Filio, et Spirítui Sancto.

R. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculórum.

Amen. Allelúja.

Invitat. Surréxit Dóminus vere, *Allelúja.

Repetitur : Surréxit Dóminus vere, allelúja.

94. zsoltár.

Jertek, örvendezzünk az Úrnak, ujjongjunk szabadító Istenünknek: járuljunk eléje magasztalással, vigadjunk előtte zsoltárokkal.

Valóban feltámadt az Úr. Alleluja.

Mert nagy Isten az Úr, hatalmas király ő minden istenen; mert az Úr nem taszítja el népét; mert kezében van a föld minden határa s övéi a hegyek csúcsai.

Alleluja.

Övé a tenger is, mert ő alkotta azt, s az ő keze alapította a szárazföldet; jertek, imádjuk leborulva őt, esedezünk az Úr, a mi alkotónk előtt, mert ő a mi Urunk, Istenünk, mi pedig az ő népe s az ő legelőjének juhái vagyunk.

Valóban feltámadt az Úr. Alleluja.

Ma, ha szavát halljátok, meg ne keményítsétek szíveteket, mint a Bosszantás helyén és a Kisértés napján a pusztában, hol atyáitok megkisértettek engem, próbára tettek, bár látták műveimet.

Alleluja.

Negyven esztendeig igen közel voltam e nemzedékhez, s azt mondtam: Szüntelenül tévelyegnek ezek

Psalmus 94.

Veníte, exultémus Dómino, jubilémus Deo, salutári nostro: praeoccupémus fáciem ejus in confessione, et in psalmis jubilémus ei.

Surréxit Dóminus vere, allelúja.

Quóniam Deus magnus Dóminus, et Rex magnus super omnes deos: quóniam non repellet Dóminus plebem suam: quia in manu ejus sunt omnes fines terrae, et altitudines montium ipse cónspicit.

Allelúja.

Quóniam ipsius est mare, et ipse fecit illud, et áridam fundavérunt manus ejus: veníte, adorémus, et procidámus ante Deum: plorémus coram Dómino, qui fecit nos, quia ipse est Dóminus, Deus noster: nos autem pópulus ejus, et oves páscuae ejus.

Surréxit Dóminus vere, allelúja.

Hódie, si vocem ejus audiéritis, nolíte obduráre corda vestra, sicut in exacerbatione secúndum diem tentationis in deserto: ubi tentavérunt me patres vestri, probavérunt et vidérunt ópera mea.

Allelúja.

Quadráginta annis próximus fui generatióni huic, et dixi: Semper hi errant corde; ipsi vero non cogno-

szívükben, és nem ismerik utaimat s azért megesküdtem nekik haragomban: Nem mennek be nyugalmamba.

Valóban feltámadt az Úr.
Alleluja.

Dicsőség az Atyának...
Miképen...

Alleluja.

Valóban feltámadt az Úr.
Alleluja.

verunt vias meas: quibus juravi in ira mea: Si introibunt in requiem meam.

Surréxit Dóminus vere,
allelúja.

Glória Patri... Sicut erat...

Allelúja.

Surréxit Dóminus vere,
allelúja.

Ezután mindjárt következik a

Nocturnus.

Ant. Én vagyok az, aki vagyok, *és nem indulok a gonoszok tanácsán, hanem az Úr törvényében lelem kedvemet. Alleluja.

1. zsoltár. (Lásd 11. old.)

Dicsőség az Atyának...

Ant. Én vagyok az, aki vagyok s nem indulok a gonoszok tanácsán, hanem az Úr törvényében lelem kedvemet. Alleluja.

Ant. Kértem Atyámat, *alleluja, nekem adta a nemzeteket, alleluja, örökségül alleluja.

2. zsoltár. (Lásd 12. old.)

Dicsőség az Atyának...

Ant. Kértem Atyámat alleluja, nekem adta a nemzeteket, alleluja, örökségül, alleluja.

Ant. Én aludtam *és álomba merültem, és felkeltem, mert az Úr felkarolt engem. Alleluja, alleluja.

3. zsoltár. (Lásd 13 old.)

Ad Nocturnum.

Ant. Ego sum qui sum, *et consilium meum non est cum impiis, sed in lege Dómini volúntas mea est, allelúja.

Psalmus 1. (Pag. 11.)

Glória Patri...

Ant. Ego sum qui sum, et consilium meum non est cum impiis, sed in lege Dómini volúntas mea est, allelúja.

Ant. Postulávi Patrem meum, *allelúja: dedit mihi gentes, allelúja, in hereditatem, allelúja.

Psalmus 2. (Pag. 12.)

Glória Patri...

Ant. Postulávi Patrem meum, allelúja: dedit mihi gentes, allelúja, in hereditatem, allelúja.

Ant. Ego dormívi, *et somnum cepi: et exsurrexi, quóniam Dóminus suscepit me, allelúja, allelúja.

Psalmus 3. (Pag. 13.)

Dicsőség az Atyának...

Ant. En aludtam, és álomba merültem és felkeltem, mert az Úr felkarolt engem. Alleluja, alleluja.

Ű. Felkelt az Úr a sírból. Alleluja.

R. Aki a kereszten fügött értünk. Alleluja.

Miatyánk (csendben, egészen addig):

Ű. És ne vigy minket a kísértésbe

R. De szabadíts meg a gonosztól.

Feloldozás.

Hallgasd meg, Urunk, Jézus Krisztus szolgálóid könyörgését és irgalmazz nekünk, ki az Atyával és a Szentlélekkel együtt élsz és uralkodol mindörökkön-örökké. **R.** Amen.

Ű. Add kérlek, uram, áldásodat.

Aldás. Az evangélium olvasása szolgáljon megszabadításunkra és oltalmunkra. **R.** Amen.

Olvasmány a szent evangéliumból Márk szerint.

Első olvasmány.

16, 1—7.

Az időben: Mária Magdolna és Mária, Jakab anyja, és Szalome illatszereket vásárolának, hogy elmenvén, megkenjék Jézust. És a többi.

Glória Patri...

Ant. Ego dormivi, et somnum cepi: et exsurrexi, quoniam Dominus suscepit me, alleluja, alleluja.

Ű. Surréxit Dominus de sepulcro, alleluja.

R. Qui pro nobis pepéndit in ligno, alleluja.

Pater noster (secreto usque ad).

Ű. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

Absolutio.

Exáudi, Dómine Jesu Christe, preces servorum tuorum, et miserere nobis: Qui cum Patre et Spiritu Sancto vivis et regnas in saecula saeculorum. **R.** Amen.

Ű. Jube, domne, benedicere.

Benedictio. Evangélica léctio sit nobis salus et protéctio. **R.** Amen.

Léctio sancti Evangélii secundum Marcum.

Lectio i.

16, 1-7.

In illo tempore: María Magdaléne, et María Jacóbi, et Salóme emérunt arómata, ut venientes ungerent Jesum. Et reliqua.

Szent Gergely pápa magyarázata.

Hallottátok, kedves testvéreim, hogy a szent asszonyok, akik az Urat követték, illatszerekkel a sírhoz mentek, és azt, akit életében szerettek, halálában is emberséges törekvéssel szolgálták. Ez az esemény mutatja, mit kell a szent Egyházban nekünk is tennünk. Úgy kell ugyanis hallgatnunk az eseményeket, hogy egyszersmind arra is gondoljunk, amit nekünk követnünk kell. Mi is, akik hiszünk abban, aki meghalt, ha az erények illatával eltöltve, a jócselekedetek szándékával keressük az Urat, valóban illatszerekkel megyünk az ő sírjához. Azok az asszonyok, akik az illatszerekkel odamentek, angyalokat láttak: azok a lelkek látják ugyanis a menny lakóit, akik az erények illatával, szent vágyakozással mennek az Úrhoz.

Te pedig, Urunk, irgalmazd nekünk.

R. Hála legyen az Istennek.

R. Az Úr angyala leszállott az égből, s odament, s elhengerítette a követ és ráült, és azt mondotta az asszonyoknak: *Ne féljete, hiszen tudom, hogy a felfeszítettet keresitek; már

Homilia sancti Gregorii Papae.

Audistis, fratres carissimi, quod sanctae mulieres, quae Dominum fuerant secutae, cum aromatibus ad monumentum venerunt, et ei, quem viventem dilexerant, etiam mortuo, studio humanitatis obsequuntur. Sed res gesta aliquid in sancta Ecclesia signat gerendum. Sic quippe necesse est, ut audiamus quae facta sunt, quatenus cogitemus etiam, quae nobis sint eorum imitatione facienda. Et nos ergo in eum, qui est mortuus, credentes, si odore virtutum referti, cum opinione bonorum operum Dominum quaerimus, ad monumentum profecto illius cum aromatibus venimus. Illae autem mulieres Angelos vident, quae cum aromatibus venerunt: quia videlicet illae mentes supernos cives aspiciunt, quae cum virtutum odoribus ad Dominum per sancta desideria proficiscuntur.

Tu autem, Domine, miserere nobis.

R. Deo gratias.

R. Angelus Domini descendit de caelo, et accedens revolvit lapidem, et super eum sedit, et dixit mulieribus: *Nolite timere; scio enim, quia crucifixum quaeritis; iam surrexit:

feltámadt : jertek és lássátok a helyet, ahová tették az Urat. Alleluja. *V.* És amikor bementek a sírboltba, egy ifjút láttak ülni jobbkéz felől, hosszú fehér ruhába öltözve és megrémültek. Ő azt mondotta nekik : Ne . . .

Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek. *R.* Az Úr angyala . . . (Megismételjük egészen a *V*-ig.) Utána :

V. Add, kérlek, uram, áldásodat.

Áldás. Az Isten segítségével maradjon velünk mindenkoron. *R.* Amen.

Második olvasmány.

Meg kell jegyeznünk, miért van az, hogy az angyalt jobbfelől látják ülni. Mi mást jelent ugyanis a baloldal, mint a jelen életet, a jobboldal pedig az örök életet? Ezért írja az Énekek éneke : Balja az én fejem alatt vagyok, jobbjá pedig átölel engem. Mivel tehát a mi Megváltónk e romlandó jelen életet már elhagyta, az angyal, aki az ő örök életét jött hirdetni, helyesen ült a jobboldalra. Hosszú fehér ruhába volt öltözve, mert a mi ünnepünk örömeit hirdette. A ruha fehérsége ugyanis a mi ünnepünk fényét jelenti. A mi ünnepünkét-e, vagy az övét-e, mondjuk? Hogy helyesebben beszéljünk, mondjuk, hogy az övét is

veníte, et vidéte locum, ubi pósito erat Dóminus, alleluja. *V.* Et introeúntes in monuméntum, vidérunt juvenem sedéntem in dextris, coopértum stola cándida, et obstupuérunt : qui dixit illis. Nolíte.

Glória Patri, et Filio, et Spiritui Sancto ; (et repetitur *R.* Angelus Dómini, usque ad *V*.) Deinde dicitur :

V. Jube, domne, benedicere.

Benedictio. Divinum auxilium máneat semper nobiscum. *R.* Amen.

Lectio ii.

Notándum vero nobis est, quidnam sit, quod in dextris sedére Angelus cernitur. Quid namque per sinistram, nisi vita praesens : quid vero per dexteram, nisi perpétua vita designatur? Unde in Cánticis canticórum scriptum est : Laeva ejus sub cápite meo, et dextera illius amplexábitur me. Quia ergo Redemptor noster jam praesentis vitae corruptionem transierat, recte Angelus, qui nuntiáre perénnem ejus vitam vénerat, in dextera sedébat. Qui stola cándida coopértus apparuit : quia festivitátis nostrae gáudia nuntiávit. Candor étenim vestis, splendórem nostrae denúntiat sollemnitátis. Nostrae dicámus, an suae?

meg a mienkét is. A mi Megváltónk feltámadása ugyanis a mi ünnepünk is volt, mivel minket a halhatatlansághoz visszavitt, és az angyalok ünnepe volt, mert azért, hogy minket az égiekhez visszahívott, az ő számukat teljessé tette.

Te pedig...

R. Mikor elmúlt a szombat, Mária Magdolna és Mária, Jakab anyja, és Szalome illatszereket vásároltak, *Hogy elmenjenek és megkenjék Jézust. Alleluja, alleluja. V. És korán reggel a hét első napján a sírhoz mentek, napfelkeltekor. Hogy. Dicsőség az Atyának. Hogy.

V. Add, kérlek, uram, áldásodat.

Aldás. A menny lakóinak társaságába juttasson el minket az angyalok királya. R. Amen.

Harmadik olvasmány.

Az ő és a mi ünnepünkre jelent meg tehát az angyal fehér ruhában, mert amikor mi az Úr feltámadása által a mennyeiekhez visszajutunk, a mennyei haza veszteségei kárpótlást nyernek. De halljuk csak, mit mond az odaérkező asszonyokhoz: Ne féljete! Mintha csak azt mondaná: Azok féljenek, akik nem szeretik a menny lakóinak jöttét; azok féljenek, akik

Sed ut fateámur vérius, et suae dicámus et nostrae. Illa quippe Redemptoris nostri resurréctio et nostra festívitás fuit, quia nos ad immortalitátem redúxit: et Angelórum festívitás éxstitit, quia nos revocádo ad caeléstia, eórum númerum implévit.

Tu autem...

R. Cum transisset sábatum, María Magdaléne, et María Jacóbi, et Salóme emérunt arómata, *Ut veniéntes úngerent Jesum, allelúja, allelúja. V. Et valde mane una sabbatórum, véniunt ad monuméntum, orto jam sole. Ut. Glória Patri. Ut.

V. Jube, domne, benedicere.

Benedictio. Ad societátem civium supernórum perdúcat nos Rex Angelórum. R. Amen.

Lectio iii.

In sua ergo ac nostra festívitáte Angelus in albis véstibus apparuit: quia, dum nos per resurrectionem Domínicam ad supérna redúcimur, caeléstis pátriae damna reparántur. Sed quid adveniéntes féminas affátur, audiámus: Nolíte expavéscere. Ac si apérte dicat: Páveant illi, qui non amant advéntum supernórum civium; pertiméscant, qui carnálibus desidériis

a testi kívánságok alatt görnyedezve, nem remélik, hogy az ő társaságukba eljuthatnak. Ti azonban mit félték, hiszen ti polgártársaitokat látjátok. Ezért mondja Máté, amikor az angyal megjelenését leírja: Tekintete olyan volt, mint a villám, és ruhája, mint a hó. A villám ugyanis az ijesztő félelmet, a hó pedig a szelid fehérséget jelenti.

Te pedig...

Szent Ambrus himnusza.

Téged, Isten, dicsérünk,
*téged Úrnak ismerünk.
Téged, örök Atyaisten, *áld
az egész földön minden.

Neked mindnyájan az
angyalok, *egyek és hatal-
masságok,

Kerub- és szeráfseregek,
*szüntelen így énekelnek:

Szent, szent, szent vagy.
*Seregek szent Istene vagy.

Teljesek dicsőségednek
*fölségével föld és egyek.

Téged az apostoloknak
*szent karai magasztalnak.

Téged a szent próféták-
nak *lelkei dicsérve áld-
nak.

Téged dicsőít imádva *a
mártirok sokasága.

Téged a föld kerekiségén
*szentegyházad vall és dí-
csér.

Téged áld, ó, véghetel-
len *nagyfölségű Atyaisten.

S egyszülött Fiadat áldja,
*kinek tisztelet és hála.

pressi, ad eorum se socie-
tatem pertingere posse de-
spérant. Vos autem, cur perti-
méscitis, quae vestros con-
cíves vidétis? Unde et Mat-
thaéus Angelum apparuisse
describens, ait: Erat as-
péctus ejus sicut fulgur, et
vestiménta ejus sicut nix.
In fúlgure étinem terror
timóris est, in nive autem
blandiméntum candóris.

Tu autem...

Hymnus Ambrosianus.

Te Deum laudámus: *te
Dóminum confitémur.

Te aetérnum Patrem
*Omnis terra venerátur.

Tibi omnes Angeli, *tibi
Caeli, et univérsae Potes-
tátes:

Tibi Chérubim et Sé-
raphim *incessábili voce
proclámant:

Sanctus, Sanctus, Sanctus
*Dóminus, Deus Sábaoth.

Pleni sunt caeli et terra
*majestátis glóriæ tuæ.

Te gloriósus *Apostoló-
rum chorus,

Te Prophetárum *lau-
dábilis númerus,

Te Mártyrum candidá-
tus *laudat exércitus.

Te per orbem terrárum
*sancta confitétur Ecclésia,

Patrem *imménsæ ma-
jestátis;

Venerándum tuum verum
*et únicum Filium;

S a vigasztaló Szentlelket,
*kitől nyerjük a kegyelmet.
Krisztus! *Dicsőség Ki-
rálya,
S Isten Fia, *légy imádva.

Te hogy az embert meg-
mentsed, *szűz méhében
vettél testet.

Halál fullánkját elvetted
*s megnyitád nekünk a
mennyet.

Isten jobbján ülsz az ég-
ben, *az Atya dicsőségében.

Hisszük, mint világ bí-
rája, *jössz itélni a világra.

A következő verset térdelve
mondjuk:

Téged azért, Uram, ké-
rünk, légy oltalmunk, légy
vezérünk, *Kiket szent vé-
red nagy árán megváltot-
tál a keresztfán.

Engedj részt a dicsőség-
ben *szenteidnek seregében.

Üdvözljön, Uram, né-
ped, *nyerjen áldást örök-
séged.

Légy vezére boldogságra,
*légy jutalma s koronája.

Mindennap *dicsérünk Té-
ged.

Szent nevedet áldja né-
ped.

Őrizz meg ma büntől
minket *és bocsásd meg
vétkünket.

Könyörülj rajtunk, Úr-
isten! *Könyörülj te hívei-
den.

Legyen irgalmad miraj-
tunk, *amint benned van
bizalmunk.

Sanctum quoque *Pa-
ráclitum Spíritum.

Tu Rex glóriæ, *Christe.

Tu Patris *sempitérnus
es Fílius.

Tu, ad liberándum sus-
ceptúrus hóminem, *non
horruísti Vírginis úterum.

Tu, devícto mórtis acú-
leo, *aperuísti credéntibus
regna caelórum.

Tu ad dexteram Dei se-
des, *in glória Patris.

Judex créderis *esse ven-
túrus.

Sequens versus dicitur flexis
genibus.

Te ergo quaesumus, tuis
fámulis súbveni, *quos pre-
tíoso sángine redemísti.

Aeterna fac cum Sanctis
tuis *in glória numerári.

Salvum fac pópulum
tuum, Dómine, *et bédic-
heritáti tuae.

Et rege eos, *et extólle
illos usque in aetérnum.

Per singulos dies *bened-
dicimus te;

Et laudámus nomen tuum
in saéculum, *et in saécu-
lum saéculi.

Dignáre, Dómine, die isto
*sine peccáto nos custodíre.

Miserére nostri, Dómine,
*miserére nostri.

Fiat misericórdia tua, Dó-
mine, super nos, *quemád-
modum sperávimus in te.

Bened van, Uram, reményünk, *ne hagyj soha ségyent érnünk.

In te, Dómine, sperávi: *non confundar in aeternum.

Ha a Matutinumot a Laudestől elvlasztjuk, a következöket mondjuk:

☩. Az Úr legyen veletek.
R. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Isten... (376. old.)

☩. Az Úr legyen veletek.
R. És a te lelkeddel.

☩. Mondjunk áldást az Úrnak.

R. Hála legyen az Istennek.

☩. A megholt hívek Isten irgalmából békeességben nyugodjanak.

R. Amen.

Miatyánk... (végig csendben.)

In privata recitatione Matutinum a Laudibus separari potest, quo in casu dicitur:

☩. Dóminus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.
Orémus. Deus... 376.

☩. Dóminus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.
☩. Benedicámus Dómino.

R. Deo grátias.

☩. Fidélium ánimae per misericórdiam Dei requiescant in pace.

R. Amen.

☩. Pater noster (totum secreto).

A Laudesre.

Ha a Matutinumot elvlasztotuk a Laudestől, akkor a Laudes előtt csendben egy Miatyánkot és Údvözlégy Máriát mondunk.

☩. Gondolj, Isten, segítségemre.

R. Siess, Uram, támogatásomra.

Dicsőség az Atyának... Miképen... Alleluja.

Ant. Az Úr angyala pedig *leszállott az égből, odament és elhengerítette a követ és ráült. Alleluja, alleluja.

Ad Laudes.

Si Laudes extra Chorum separantur a Matutino, ante eas dicitur secreto Pater noster et Ave Maria; secus absolute incipiuntur, ut sequitur:

☩. Deus in adiutorium meum intende.

R. Dómine, ad adjuvándum me festina.

Glória Patri... Sicut erat... Alleluja.

Ant. Angelus autem Dómini *descéndit de caelo, et accédens revólvit lápidem, et sedébat super eum, alleluja, alleluja.

92. zsoltár.

Királyyá lett az Úr! Főlségbe öltözött, *erőbe öltözött az Úr és felövezte magát;

Megerősítette a föld kekségét, *hogy ne ingadozzék.

Trónod kezdet óta szilárd, *öröktől fogva vagy te.

Zúgnak, Uram, a folyóvizek, *hangosan zúgnak a folyóvizek,

Hányják habjaikat a folyóvizek. *De a nagy vizek zúgásánál,

A tenger csodálatos hullámainál *csodálatosabb az Úr a magasságban.

Bizonyosságaid igen bizonyosak, *szentség illeti házatad, Uram, örök időkre.

Dicsőség az Atyának...

Ant. Az Úr angyala pedig leszállott az égből, odament és elhengerítette a követ és ráült. Alleluja, alleluja.

Ant. És ime nagy földindulás *támadt, mert az Úr angyala leszállott az égből. Alleluja.

99. zsoltár.

Ujjongatok Istennek, országok mind, *szolgáljátok az Urat örvendezve, Járuljatok eléje *lelkendezve!

Tudjátok meg, hogy az

Psalmus 92.

Dóminus regnávít, decorem indútus est: *indútus est Dóminus fortitúdinem, et praecinxit se.

Etinem firmávít orbem terrae, *qui non commovébitur.

Paráta sedes tua ex tunc: *a saéculo tu es.

Elevavérunt flúmina, Dómine: *elevavérunt flúmina vocem suam.

Elevavérunt flúmina fluctus suos, *a vóribus aquárum multárum.

Mirábiles elatiónes maris: *mirábilis in altis Dóminus.

Testimónia tua credibília facta sunt nimis: *domum tuam decet sanctitúdo, Dómine, in longitúdinem dírum.

Glória Patri.

Ant. Angelus autem Dómini descéndit de caelo, et accédens revólvit lápidem, et sedébat super eum, allelúja, allelúja.

Ant. Et ecce, terraemótus *factus est magnus: Angelus enim Dómini descéndit de caelo, allelúja.

Psalmus 99.

Jubiláte Deo, omnis terra: *servíte Dómino in laetitía.

Introíte in conspéctu ejus, *in exsultatióne.

Scitóte quóniam Dómi-

Úr az Isten, *Ő alkotott minket és nem mi magunk ;

Az ő népe s az ő legelőjének nyája vagyunk ! *Lépjetek be kapuiba hálaadás-sal, udvaraiba magasztalással,

Áldjátok őt, dicsérjétek nevét, mert jó az Úr, örökké tart kegyelme, *nemzedékről-nemzedékre hűsége.

Dicsőség az Atyának . . .

Ant. És ime nagy föld-indulás támadt, mert az Úr angyala leszállott az égből. Alleluja.

Ant. Olyan volt a *tekintete, mint a villám, és ruhája, mint a hó. Alleluja, alleluja.

62. zsoltár.

Isten, én Istenem, *virradatkor tehozzád ébredék.

Reád szomjazik a lelkem, *utánad oly nagyon sóvárog a testem.

E puszta, úttalan, víztelen vidéken. *Bárcsak megjelenhetnék előtted a szent helyen, és láthatnám hatalmadat és dicsőségedet !

Hisz irgalmad jobb, mint az élet, *ajkam hadd dicsérjen Téged.

Áldani akarlak, amíg csak élek, *és nevedben emelem fel kezemet.

Szinte zsírral és kövérséggel telik el a lelkem, *s ujjongó ajakkal mond szájam dicséretet,

nus ipse est Deus : *ipse fecit nos, et non ipsi nos.

Pópulus ejus, et oves páscuae ejus : *introíte portas ejus in confessióne, átria ejus in hymnis : confitémini illi.

Laudáte nomen ejus : quóniam suávis est Dóminus, in aeternum misericórdia ejus, *et usque in generatióne et generatióne veritas ejus.

Glória Patri.

Ant. Et ecce, terraemotus factus est magnus : Angelus enim Dómini descendit de caelo, allelúja.

Ant. Erat autem *aspectus ejus sicut fulgur, vestiménta autem ejus sicut nix, allelúja, allelúja.

Psalmus 62.

Deus, Deus meus, *ad te de luce vígilo.

Sitívit in te ánima mea, *quam multipliciter tibi caro mea.

In terra desérta, et ínvia, et inaquósa : *sic in sancto appáruí tibi, ut vidérem virtútem tuam, et glóriam tuam.

Quóniam mélior est misericórdia tua super vitas : *lábía mea laudábunt te.

Sic benedicám te in vita mea : *et in nómine tuo levábo manus meas.

Sicut ádipe et pingüedine repleátur ánima mea : *et lábiis exsultatiónis laudábit os meum.

Ha reád gondolkodom nyugvó helyemen, ha reggelenként rólad elmélkedem. *Hisz te majd megsegítesz engem,

És szárnyad árnyékában örvezdehetem, lelkem tehozzád tapad, *és jobbod erősen tart engem.

Ők pedig hiába törnek életemre, lesüllyednek a föld mélységeibe, *kard hatalmába kerülnek, sakálók osztályrésze lesznek.

Örvezdik akkor majd a király az Istenben, kik reá esküsznek, diadalmaskodnak valamennyien, *mert elnémul a szája azoknak, kik gonoszat beszélnek.

Dicsőség az Atyának . . .

Ant. Olyan volt a tekintete, mint a villám, és ruhája mint a hó. Alleluja, alleluja.

Ant. Tőle való félelmükben *az örök megremegtek és olyanok lettek, mint a holtak. Alleluja.

A három ifjú éneke.

Dán. 3, 57—88 és 56.

Aldjátok az Úr minden alkotmányai az Urat, *dicsérjétek és magasztaljátok őt mindörökké.

Aldjátok az Úr angyalai az Urat: *aldjátok egek az Urat.

Aldjátok minden egek fölötti vizek az Urat: *aldjátok az Úr minden erői az Urat.

Aldjátok nap és hold az

Si memor fui tui super stratum meum, in matutinis meditabor in te: *quia fuisti adiutor meus.

Et in velamento alarum tuarum exultabo, adhaesit anima mea post te: *me suscepit dextera tua.

Ipsi vero in vanum quasierrunt animam meam, introibunt in inferiorem terrae: *tradentur in manus gladii, partes vulpium erunt.

Rex vero laetabitur in Deo, laudabuntur omnes qui jurant in eo: *quia obstructum est os loquentium iniqua.

Glória Patri.

Ant. Erat autem aspectus ejus sicut fulgur, vestimenta autem ejus sicut nix, alleluja, alleluja.

Ant. Prae timore autem ejus *exterriti sunt custodes, et facti sunt velut mortui, alleluja.

Canticum trium Puerorum.

Dan. 3, 57—88 et 56.

Benedicite, ómnia ópera Dómini, Dómino: *laudate et superexaltate eum in saecula.

Benedicite, Angeli Dómini, Dómino: *benedicite, caeli, Dómino.

Benedicite aquae omnes, quae super caelos sunt, Dómino: *benedicite, omnes virtutes Dómini, Dómino.

Benedicite, sol et luna,

Urat : *áldjátok az ég csil-
lagai az Urat.

Áldjátok minden zápor-
eső és harmat az Urat :
*áldjátok Isten minden sze-
lei az Urat.

Áldjátok tűz és hőség az
Urat : *áldjátok hideg és
hőség az Urat.

Áldjátok harmat és zuz-
mara az Urat : *áldjátok
fagy és hideg az Urat.

Áldjátok jég és hó az
Urat : *áldjátok éjek és na-
pok az Urat.

Áldjátok világosság és söté-
tség az Urat : *áldjátok,
villámok és felhők az Urat.

Áldja a föld az Urat :
*dicsérje és magasztalja őt
mindörökké.

Áldjátok hegyek és hal-
mok az Urat : *áldjátok a
föld minden növényei az
Urat.

Áldjátok kútforrások az
Urat : *áldjátok tengerek
és folyóvizek az Urat.

Áldjátok tenger halai és
élőlényei az Urat : *áldjá-
tok ég madarai az Urat.

Áldjátok vad- és szelíd
állatok mind az Urat : *áld-
játok emberek az Urat.

Áldja Izrael az Urat :
*dicsérje és magasztalja
mindörökké.

Áldjátok Úr papjai az
Urat : *áldjátok Úr szolgálói
az Urat.

Áldjátok igazak szívei és
lelkei az Urat : *áldjátok

Dómino : *benedicite stel-
lae caeli, Dómino.

Benedicite, omnis imber
et ros, Dómino : *benedi-
cite, omnes spíritus Dei,
Dómino.

Benedicite, ignis et aes-
tus, Dómino : *benedicite,
frigus et aestus, Dómino.

Benedicite, rores et pru-
na, Dómino : *benedicite,
gelu et frigus, Dómino.

Benedicite, glácies et ni-
ves, Dómino : *benedicite
noctes et dies, Dómino.

Benedicite, lux et tene-
brae, Dómino : *benedicite,
fúlgura et nubes, Dómino.

Benedicat terra Dómi-
num : *laudet et super-
exáltet eum in saécula.

Benedicite, montes et col-
les, Dómino : *benedicite,
univérsa germinántia in
terra, Dómino.

Benedicite, fontes, Dó-
mino : *benedicite, márla
et flúmina, Dómino.

Benedicite, cete, et óm-
nia, quae movéntur in aquis,
Dómino : *benedicite, om-
nes vólucres caeli, Dómino.

Benedicite, omnes bés-
tiae et pécora, Dómino :
*benedicite, filii hóminum,
Dómino.

Benedicat Israel Dómi-
num : *laudet et superexál-
tet eum in saécula.

Benedicite, sacerdotés Dó-
mini, Dómino : *benedicite,
servi Dómini, Dómino.

Benedicite, spíritus, et
ánimae justórum, Dómino :

szentek és alázatos szívűek az Urat.

Aldjátok Ananiás, Azariás és Mizaél az Urat: *dicsérjétek és magasztaljátok őt mindörökké.

Aldjuk az Atyát és a Fiút a Szentlélekkel együtt: *dicsérjük és magasztaljuk őt mindörökké.

Aldott vagy, Uram, az ég erősségében: *dicséretes és dicsőséges és magasztos mindörökké.

Ant. Tőle való félelmükben az örök megremegtek és olyanok lettek, mint a holtak. Alleluja.

Ant. Megszólalt pedig az angyal *s azt mondotta az asszonyoknak: Ne féljétek, hiszen tudom, hogy Jézust keresitek. Alleluja.

148. zsoltár.

Dicsérjétek az Urat az egekből, *dicsérjétek őt a magasságban!

Dicsérjétek őt, angyalai mind, *dicsérjétek őt, seregei mind!

Dicsérjétek őt, nap és hold, *dicsérjétek őt mind, ragyogó csillagok!

Dicsérjétek őt, az egeknek egei, *és minden vizek az ég felett, dicsérjétek az Úr nevét!

Mert ő szólott és lettek, *ő parancsolt és létrejöttek.

Felállította őket örökkön-örökre, *s el nem múló törvényt szabott nekik.

*benedicite, sancti, et humiles corde, Dómino.

Benedicite, Ananiá, Azariá, Misael, Dómino: *laudate et superexaltate eum in saecula.

Benedicamus Patrem et Filium cum Sancto Spíritu: *laudemus et superexaltemus eum in saecula.

Benedictus es, Dómine, in firmamento caeli: *et laudabilis, et gloriósus, et superexaltátus in saecula.

Ant. Prae timóre autem ejus extérriti sunt custódes, et facti sunt velut mórtui, alleluja.

Ant. Respóndens autem Angelus, *dixit mulieribus: Nolite timére; scio enim, quod Jesum quaeritis, alleluja.

Psalmus 148.

Laudate Dóminum de caelis: *laudate eum in excelsis.

Laudate eum, omnes Angeli ejus: *laudate eum, omnes virtútes ejus.

Laudate eum, sol et luna: *laudate eum, omnes stellas, et lumen.

Laudate eum, caeli caelórum: *et aquae omnes, quae super caelos sunt, laudent nomen Dómini.

Quia ipse dixit, et facta sunt: *ipse mandávit, et creata sunt.

Státuit ea in aetérnum, et in saeculum saeculi *praecéptum pósuit, et non praeteríbit.

Dicsérjétek az Urat a földről, *sárkányok és mélyseges vizek mind!

Tűz, jégeső, hó, fagy és szélvihar, *melyek parancsát teljesítik;

Mindnyájan ti hegyek és halmok, *gyümölcsstermő fák és mind a cédrusok,

Vadállatok és mind a barmok, *csúszó-mászó és szárnyas állatok,

Föld királyai és mind a népek, *fejedelmek és mind, bírái a földnek,

Ifjak és szűzek, vének és gyermekek: dicsérjék az Úr nevét, *mert csak az ő neve magasztos,

Fölsége égnél-földnél nagyobb! *Felemelte népének szarvát,

Dicsérje őt minden szentje, *Izrael fiai, a hozzá közel álló nép.

Dicsőség az Atyának...

Ant. Megszólaált pedig az angyal s azt mondotta az asszonyoknak: Ne féljétek, hiszen tudom, hogy Jézust keresitek, alleluja.

Ez az a nap, amelyet az Úr szerzett, ujjongjunk és örvendezzünk rajta.

Ant. És korán reggel, *a hét első napján a sírhoz mentek napfelkeltekor, alleluja.

Zakariás éneke... (L. 41. old.)

Dicsőség az Atyának...

Ant. És korán reggel, *a hét első napján a sírhoz

Laudáte Dóminum de terra, *dracónes, et omnes abýssi.

Ignis, grando, nix, glácies, spiritus procellarum: *quae faciunt verbum ejus:

Montes, et omnes colles: *ligna fructifera, et omnes cedri.

Béstiae, et universa pécora: *serpéntes, et volucres pennatae.

Reges terrae, et omnes pópuli: *príncipes, et omnes júdices terrae.

Júvenes, et vírgines: senes cum junióribus laudent nomen Dómini: *quia exaltátum est nomen ejus solius.

Conféssio ejus super caelum et terram: *et exaltávit cornu pópuli sui.

Hymnus ómnibus sanctis ejus: *filiis Israel, pópulo appropinquánti sibi.

Glória Patri.

Ant. Respóndens autem Angelus, dixit mulieribus: Nolite timére; scio enim quod Jesum quaeritis, alleluja.

Haec dies, quam fecit Dóminus: exsultémus, et laetémur in ea.

Ad Bened. Ant. Et valde mane *una sabbatorum véniunt ad monuméntum, orto jam sole, alleluja.

Canticum Zachariae. (Pag. 41.)

Glória Patri.

Ant. Et valde mane una sabbatorum véniunt ad mo-

mentek napfelkeltekor, alleluja.

℣. Az Úr legyen veletek.

℞. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Isten, ki a mai napon (l. 376. old.).

℣. Az Úr legyen veletek.

℞. És a te lelkeddel.

℣. Mondjunk áldást az Úrnak, alleluja, alleluja.

℞. Hála legyen az Istennek, alleluja, alleluja.

℣. A megholt hívek Isten irgalmából békességben nyugodjanak. ℞. Amen.

Ha a zsolozsmát itt félbeszakítjuk, csendben elmondjuk a Miatyánkot. Utána:

℣. Az Úr adja meg nekünk békéjét.

℞. És az örök életet. Amen.

Azután elmondjuk a Regina coeli-t s a hozzátartozó könyörgést (193. old.). Utána:

℣. Az Isten segítsége maradjon velünk mindenkoron.

℞. Amen.

numéntum, orto jam sole, alleluja.

℣. Dóminus vobiscum.

℞. Et cum spíritu tuo.

Orémus. Deus qui, hodierna die (pag 376.).

℣. Dóminus vobiscum.

℞. Et cum spíritu tuo.

℣. Benedicámus Dómino, alleluja, alleluja.

℞. Deo grátias, alleluja, alleluja.

℣. Fidélium ánimae per misericórdiam Dei requiescant in pace. ℞. Amen.

Si tunc terminetur Officium, dicitur Pater noster totum secreto. Postea:

℣. Dóminus det nobis suam pacem.

℞. Et vitam aetérnam. Amen.

Et immediate dicitur cum suis versu et Oratione Regina coeli pag 193. Postea concluditur:

℣. Divínium auxiliúm máneat semper nobiscum.

℞. Amen.

A Primára.

Miatyánk, Üdvözlégy Mária, Hiszekegy.

℣. Gondolj, Isten, segítségemre.

℞. Siess, Uram, támogatásomra.

Dicsőség az Atyának... Miképen... Alleluja.

Ezután elmondjuk az 53. (125. old.), a 118. I. és a 118. II. zsoltsárt (45. old.). Utána:

Ez az a nap, amelyet az Úr szerzett, ujjongjunk és örvendezzünk rajta.

Ad Primam.

Pater noster, Ave Maria et Credo.

℣. Deus, in adjutórium meum inténde.

℞. Dómine, ad adjuvándum me festína.

Glória Patri. Sicut erat. Alleluja.

Haec dies, quam fecit Dóminus: exsultémus, et laetémur in ea.

℣. Az Úr legyen veletek.
 R. És a te lelkeddel.
Könyörögjünk. Urunk,
 mindenható Isten . . . (50.
 old.)

℣. Dóminus vobiscum.
 R. Et cum spiritu tuo.
Orémus. Dómine, Deus.
 (Pag 50.)

A többi ugyanúgy mondjuk, mint virágvasárnapon (51. old.
 de az alábbi *Lectio brevis*-t olvassuk:

Rövid olvasmány.

Kol. 3, 1—2.

Ha feltámadtatok Krisztussal, keressétek az odafent valókat, ahol az Isten jobbján ülő Krisztus vagyon. Az odafent való dolgokat keressétek, ne a földieket. Te pedig, Uram, irgalmazz nekünk.

Lectio brevis.

Col. 3, 1—2.

Si consurrexistis cum Christo, quae sursum sunt quaerite, ubi Christus est in dextera Dei sedens: quae sursum sunt sápite, non quae super terram. Tu autem, Dómine, miserere nobis.

Ha a Prima után a zsolozsmát félbeszakítjuk, csendben elmondjuk a Miatyánkot.

A Tertiára.

Miatyánk, Üdvözlégység Mária.

℣. Gondolj, Isten, segítségemre.

R. Siess, Uram, támogatásomra.

Dicsőség az Atyának . . .
 Miképen. Alleluja.

Ezután mindjárt elmondjuk a három vasárnapi zsolort, 54.
 old. Utána:

Ez az a nap, amelyet az Úr szerzett, ujjongjunk és örvendezzünk rajta.

℣. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Isten, ki a mai napon (376. old.).

℣. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

℣. Mondjunk áldást az Úrnak.

Ad Tertiam.

Pater noster et Ave María.

℣. Deus, in adiutorium meum inténde.

R. Dómine, ad adiuvandum me festína.

Glória Patri, Sicut erat.
 Alleluja.

Haec dies, quam fecit Dóminus: exultémus, et laetémur in ea.

℣. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Orémus. Deus, qui hodierna die . . . (Pag 376.)

℣. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

℣. Benedicámus Dómino.

R. Hála legyen az Istennek.

Ű. A megholt hívek Isten irgalmából béke-ségben nyugodjanak. R. Amen.

Ha a zsolozsmát itt félbeszakítjuk, csendben elmondjuk a Miatyánkot.

R. Deo grátias.

Ű. Fidélium animae per misericórdiam Dei requiescant in pace. R. Amen.

A Sextára.

Miatyánk, Üdvözlégý Mária.

Ű. Gondolj, Isten, segítségemre.

R. Siess, Uram, támogatósomra.

Dicsőség az Atyának... Miképen. Alleluja.

Ezután mindjárt elmondjuk a három vasárnapi zsolztárt, 59. old. Utána:

Ez az a nap, amelyet az Úr szerzett, ujjongjunk és örvendezzünk rajta.

Ű. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Isten, ki a mai napon (376. old.).

Ű. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

Ű. Mondjunk áldást az Úrnak.

R. Hála legyen az Istennek.

Ű. A megholt hívek Isten irgalmából béke-ségben nyugodjanak. R. Amen.

Ha a zsolozsmát itt félbeszakítjuk, csendben elmondjuk a Miatyánkot.

Ad Sextam.

Pater noster et Ave Maria.

Ű. Deus, in adjutórium meum inténde.

R. Dómine, ad adjuvándum me festína.

Glória Patri. Sicut erat. Alleluja.

Haec dies, quam fecit Dóminus: exsultemus, et laetémur in ea.

Ű. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Orémus. Deus, qui hodiérna die... (Pag 376.)

Ű. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Ű. Benedicámus Dómino.

R. Deo grátias.

Ű. Fidélium animae per misericórdiam Dei requiescant in pace. R. Amen.

A Nonára.

Miatyánk, Üdvözlégý Mária.

Ű. Gondolj, Isten, segítségemre.

Ad Nonam.

Pater noster et Ave Maria.

Ű. Deus, in adjutórium meum intende.

R. Siess, Uram, támogatósomra.

Dicsőség az Atyának... Miképen. Alleluja.

Ezután mindjárt elmondjuk a három vasárnapi zsoltárt, 65. old. Utána:

Ez az a nap, amelyet az Úr szerzett, ujjongjunk és örvendezzünk rajta.

Ű. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Isten, ki a mai napon (376. old.).

Ű. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

Ű. Mondjunk áldást az Úrnak.

R. Hála legyen az Istennek.

Ű. A megholt hívek Isten irgalmából békességben nyugodjanak. R. Amen.

Ha a zsolozsmát itt félbeszakítjuk, csendben elmondjuk a Miatyánkot.

R. Dómine, ad adjuvandum me festína.

Glória Patri. Sicut erat. Alleluja.

Haec dies, quam fecit Dóminus: exsultemus, et laetémur in ea.

Ű. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Orémus. Deus, qui hodiérna die... (Pag 376.)

Ű. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Ű. Benedicámus Dómino.

R. Deo grátias.

Ű. Fidélium ánimae per misericórdiam Dei requiescant in pace. R. Amen.

A Vecsernyére.

Miatyánk, Üdvözlégý Mária.

Ű. Gondolj, Isten, segítségemre.

R. Siess, Uram, támogatósomra.

Dicsőség az Atyának.

Miképen. Alleluja.

Ezután mindjárt elmondjuk az öt vasárnapi zsoltárt, 70. old., az alábbi antifonákkal:

1. **Ant.** Az Úr angyala pedig *leszállott az égből, odament és elhengerítette a követ és ráült, alleluja, alleluja.

2. **Ant.** És íme nagy földindulás *támadt, mert az

Ad Vesperas.

Pater noster et Ave Maria.

Ű. Deus, in adjutórium meum inténde.

R. Dómine, ad adjuvandum me festína.

Glória Patri. Sicut erat. Alleluja.

Ant. Angelus autem Dómini *descéndit de caelo, et accédens revólvit lápidem, et sedébat super eum, alleluja, alleluja.

Ant. Et ecce, terraemótus *factus est magnus:

Úr angyala leszállott az égből, alleluja.

3. Ant. Olyan volt *a tekintete, mint a villám és ruhája mint a hó, alleluja, alleluja.

4. Ant. Tőle való félelmükben *az örök megremegtek s olyanok lettek mint a holtak, alleluja.

5. Ant. Megszólalt pedig az Angyal *s azt mondotta az asszonyoknak: Ne féljete, hiszen tudom, hogy Jézust keresitek, alleluja.

Utána:

Ez az a nap, amelyet az Úr szerzett: ujjongjunk s örvendezzünk rajta.

Ant. És amikor odatekin-tettek, *látták, hogy a kő el van hengerítve; mert igen nagy volt, alleluja.

Magnificat, 76. old.

Ant. És amikor odatekin-tettek, látták, hogy a kő el van hengerítve; mert igen nagy volt, alleluja.

℣. Az Úr legyen veletek.

℞. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Isten, ki a mai napon (376. old.).

℣. Az Úr legyen veletek.

℞. És a te lelkeddel.

℣. Mondjunk áldást az Úrnak, alleluja, alleluja.

℞. Hála legyen az Istennek, alleluja, alleluja.

℣. A megholt hívek Isten irgalmából békességben nyugodjanak. ℞. Amen.

Ha itt félbeszakítjuk a zsolozsmát, csendben egy Miatyánkot mondunk.

Angelus enim Dómini descendit de caelo, alleluja.

Ant. Erat autem *aspéctus ejus sicut fulgur, vestiménta autem ejus sicut nix, alleluja, alleluja.

Ant. Prae timóre autem ejus *extérriti sunt custódes, et facti sunt velut mórtui, alleluja.

Ant. Respóndens autem Angelus, *dixit muliéribus: Nolíte timére; scio enim, quod Jesum quaéritis, alleluja.

Postea:

Haec dies, quam fecit Dóminus: exsultémus, et laetémur in ea.

Ad Magnif. Ant. Et respiciéntes *vidérunt revolútum lápidem: erat quippe magnus valde, alleluja.

Magnificat pag. 76.

Ant. Et respiciéntes vidérunt revolútum lápidem: erat quippe magnus valde, alleluja.

℣. Dóminus vobíscum.

℞. Et cum spíritu tuo.

Orémus. Deus, qui hodiérna die pag. 376.

℣. Dóminus vobíscum.

℞. Et cum spíritu tuo.

℣. Benedicámus Dómino, alleluja, alleluja.

℞. Deo grátias, alleluja, alleluja.

℣. Fidélium ánimae per misericórdiam Dei requiés-cant in pace. ℞. Amen.

A Completoriumra.**Ad Completorium.**

Mindent úgy mondunk, mint virágvasárnapon, 77. old., az alábbiak kivételével.

A Laus tibi Dómine helyett ezt mondjuk: Alleluja.

Utána mindjárt elmondjuk a három vasárnapi zsoltárt. Utána:

Ant. Alleluja, alleluja, alleluja, alleluja.

Simeon éneke (82. old.).

Utána:

Ez az a nap, amelyet az Úr szerzett, ujjongjunk és örvendezzünk rajta.

Ű. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Látogasd meg, kérünk, Urunk, ezt a hajlékot s üzd el tőle az ellenség minden cselvetését: szent angyalaid lakjanak benne, hogy békeességben őrizzenek minket, s a te áldásod legyen rajtunk mindenkoron. A mi Urunk...

R. Amen.

Ű. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

Ű. Mondjunk áldást az Úrnak.

R. Hála legyen az Istennek.

Áldás. Áldjon és őrizzen meg minket a mindenható és irgalmas Úr, az Atya, a Fiú és a Szentlélek. R. Amen

Mennynek királyné Asszonya (l. 193. old.). Utána:

R. Amen.

Ű. Az Isten segítsége maradjon velünk mindenkoron. R. Amen.

Miatyánk, Üdvözlégymária, Hiszekegy (csendben).

Ant. Allelúja, allelúja, allelúja, allelúja.

Canticum Simeonis (pag. 82.)

Postea:

Haec dies, quam fecit Dominus: exsultemus, et laetémur in ea.

Ű. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Visita, quaesumus, Dómine, habitatió-nem istam, et omnes insidias inimici ab ea longe repelle: Angeli tui sancti hábitent in ea, qui nos in pace custódiant; et benedictio tua sit super nos semper. Per Dóminum.

R. Amen.

Ű. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Ű. Benedicámus Dómino.

R. Deo grátias.

Benedictio. Benedícat et custódiat nos omnipotens et miséricors Dóminus, Pater, et Filius, et Spíritus Sanctus. R. Amen.

Regina coeli (pag. 193.) Postea:

R. Amen.

Ű. Divinum auxili-um máneat semper nobiscum.

R. Amen.

Deinde dicitur secreto Pater noster, Ave Maria et Credo.

II. RÉSZ.

A nagyhét szentmiséi és szertartásai.

VIRÁGVAŠÁRNAP.

A virágvasárnapi szertartás az egyházi év legszentebb hetének, a nagyhétnek fenséges nyitánya. Krisztus Urunk Jeruzsálembe való bevonulásának emlékére pálma- vagy olajfaágakat (nálunk fűzfabarkát) szentel az Egyház és ünnepélyes körmenettel hódol az Úr előtt, de már ezen a napon megkezdzi az Úr Jézus Krisztus szenvedésének emlékeztét is.

1. A Tertia (53. old.) elmondása után, vagy ahol a zsolozsmát külön végzik, a meghatározott órában a pap elmondja az Aspergest, s mint a nagymisék előtt, *szenteltvízzel meghinti* a népet.

2. Ezután következik a *pálma- vagy barkaszentelés*. Szertartásainak felépítése ugyanolyan, mint a szentmise imádságaié: az átváltoztatás helyét a pálmaágak megszentelése foglalja el. Ezzel a pálmaágak szentelményekké válnak, hogy «mindazok, akik azt átveszik, lelki és testi oltalmat nyerjenek».

3. A pálmaszentelés után a papság és a nép kimegy a templomból és *ünnepélyes körmenettel* meghordozza a megszentelt ágakat. Visszatérve, a körmenet a templom ajtóit bezárva találja. Bent ekkor két vagy négy énekes ajkán felcsendül az ének, s a kívülállók kórusa áhitattal felelget reá. Az ének végén az alszerpap a kereszt nyelével ráüt a bezárt ajtóra, az feltárul s a körmenet örvendezve bevonul a templomba. Szép jelképe ez a szertartás annak, hogy az öszsüein büne miatt bezárt mennyországot Krisztus keresztje nyitotta meg ismét nekünk.

4. A körmenet után következik a *szentmise*. Ezt már az Úr Jézus Krisztus szenvedésének jegyében mondja az Egyház. A szentleckét követő böjti ének után elkezdődik a szenvedés története, a passio is. Mikor a szent szöveg az Úr Jézus halálához ér, a pappal együtt mindenki-térdreborul és hálás hódolattal emlékezik meg az Úr megváltó szenvedéseiről.

Kérjük az Urat, hogy «béketüresét követhessük s így fel-támadásának is részesei lehessünk». (Oratio.)

1. A szenteltvízzel való meghintés.

Hints meg engem, *Uram, |
 izsóppal, hogy tiszta le-
 gyek, moss meg engem,
 hogy a hónál fehérebb le-
 gyek. (Zs. 50, 3.) Könyörülj
 rajtam, Isten, nagy irgal-
 mad szerint. Hints meg
 engem, Uram.

Aspérges me, *Dómine,
 |
 hyssópo, et mundábor :
 lavábis me, et super ni-
 vem dealbábor. (Ps. 50, 3.)
 Miserére mei, Deus, secún-
 dum magnam misericór-
 diam tuam. Aspérges me.

Eközben a pap meghinti szenteltvízzel a népet, majd énekli :

Ÿ. Mutasd meg, Uram,
 nekünk irgalmasságotat.
 R. És szabadításodat add
 meg nekünk.

Ÿ. Uram, hallgasd meg
 könyörgésemet. R. És kiál-
 tásom jusson eléd.

Ÿ. Az Úr legyen veletek.
 R. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Hallgass
 meg minket, szentséges
 Urunk, mindenható Atyánk,
 örök Isten, és küldd el kegye-
 sen az égből szent angyalo-
 dat, ki őrizze, ápolja, oltal-
 mazza, látogassa és védel-
 mezze e háznak minden
 lakóját. Krisztus Urunk
 által.

R. Amen.

Ÿ. Osténde nobis, Dó-
 mine, misericórdiam tuam.
 R. Et salutáre tuum da
 nobis.

Ÿ. Dómine, exáudi oratió-
 nem meam. R. Et clamor
 meus ad te veniat.

Ÿ. Dóminus vobiscum.
 R. Et cum spiritu tuo.

Orémus. Exáudi nos, Dó-
 mine sancte, Pater om-
 nípotens, aetérne Deus et
 mittere dignéris sanctum
 Angelum tuum de caelis ;
 qui custódiat, fóveat, pró-
 tegat, visitet, atque defén-
 dat omnes habitántes in hoc
 habitáculo. Per Christum,
 Dóminum nostrum.

R. Amen.

2. A pálmaágak vagy barkák szentelése.

Bevezetésül a kar énekli vagy a pap elmondja a következő
 antifonát : (Máté 21, 9.)

Hoszánna Dávid fiá-
 nak! áldott, ki az Úr
 nevében jár! Ó Izrael
 királya : Hoszánna a magas-
 ságban!

Hoszánna filio David:
 benedíctus qui venit
 in nómine Dómini.
 O Rex Israel: Hosánna in
 excélsis.

A pap a szentlecke oldalán, az oltár felé fordulva, összetett kézzel
 mondja :

Ÿ. Az Úr legyen veletek.
 R. És a te lelkeddel.

Ÿ. Dominus vobiscum.
 R. Et cum spiritu tuo.

Könyörögjünk. Isten, akit szeretni és tisztelni igazság, kifejezhetetlen kegyelmed ajándékait sokasítsd meg bennünk és aki Fiad halálában hitünknek reményt adottál, add, hogy az Ő feltámadása által cé-lünkhoz el is jussunk: Ki veled. R. Amen.

Szentlecke Mózes II. könyvéből. (15, 27; 16, 1-7.)

Ama napokban: Izrael fiai Elimbe jutának, hol tizenkét forrás és hetven pálmafa volt: és tábort ütének a vizek mellett. Majd elindulának Elimből és Egyiptom földről való kivonulásuktól számítva, a második hónap tizenötödik napján eljuta Izrael fiainak egész sokasága a Sín-pusztába, mely Elim és a Sínai között vagon. Zúgolódék ekkor Izrael fiainak egész gyülekezete Mózes és Áron ellen a pusztában. Azt mondták nekik Izrael fiai: Bárcsak meghaltunk volna az Úr keze által Egyiptom földén, amikor a húsos fazekak mellett ültünk s jóllakásig ettünk kenyeret. Miért hoztatok ki minket ebbe a pusztába, hogy éhen veszítsétek ezt az egész sokaságot? Mondá erre az Úr Mózesnek: Íme, én majd kenyeret hullatok néktek az égből; menjen ki a nép és szedjen egy-egy napra valót, hogy

Orémus. Deus, quem diligere et amare justitia est ineffabilis gratiae tuae in nobis dona multiplica: et qui fecisti nos in morte Filii tui sperare quae credimus; fac nos eodem resurgente pervenire quo téndimus: Qui tecum vivit et regnat. R. Amen.

Lectio libri Exodi. (15, 27; 16, 1-7.)

In diébus illis: Venérunt filii Israel in Elim, ubi erant duódecim fontes aquarum, et septuaginta palmae: et castrametati sunt juxta aquas. Profectique sunt de Elim, et venit omnis multitudo filiörum Israel in désertum Sin, quod est inter Elim et Sínai: quintodécimo die mensis secúndi, postquam egressi sunt de terra Aegypti. Et murmuravit omnis congregatio filiörum Israel contra Móysen et Aaron in solitudine. Dixeruntque filii Israel ad eos: Utinam mórtui essémus per manum Dómini in terra Aegypti, quando sedebámus super ollas cárnum, et comedebámus panem in saturitate: cur eduxistis nos in désertum istud, ut occiderétis omnem multitúdinem fame? Dixit autem Dóminus ad Móysen: Ecce, ego pluam vobis panes de caelo: egrediátúr pópulus, et colligat quae sufficiunt per singulos dies: ut tentem eum,

próbára tegyem, vajjon törvényem szerint jár-e el vagy sem. A hatodik apon is készítsék el azt, amit bevisznek, de az kétszerannyi legyen, mint amennyit naponként szedni szoktak. Mondá erre Mózes és Áron Izrael valamennyi fiának: Estére megtudjátok, hogy az Úr hozott ki titeket Egyiptom földéről, reggel pedig meglátjátok az Úr dicsőségét.

Átvonulásra. R. (Ján. 11, 47-50, 53.) Egybegyűjték a főpapok és farizeusok a főtanácsot és mondák: Mit csináljunk? mert ez az ember sok csodajelt művel. Ha tovább is így hagyjuk őt, mindnyájan hinni fognak benne: * És eljönnek a rómaiak, és elveszik helyünket és nemzetünket. V. Egyik pedig közülök, Kaifás nevű, ki abban az esztendőben főpap vala, jövendölve, mondá nekik: Jobb nektek, hogy egy ember haljon meg a népért, mintsem az egész nemzet elveszen. Attól a naptól tehát elhatározták, hogy megölik őt, mondván: * És eljönnek.

Vagy: R. (Máté 26, 39, 41.) Az Olajfák hegyén az Atyához imádkozott: Atyám! ha lehetséges, múltjék el tőlem e pohár. * A lélek ugyan kész, de a test gyöngye: legyen meg a te akaratod. V. Ébren legyetek és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne essetek. * A lélek.

utrum ámbület in lege mea, an non. Die autem sexto parent quod inferant: et sit duplum, quam colligere solébant per singulos dies. Dixerúntque Móyses et Aaron ad omnes filios Israel: Vespere sciétis, quod Dóminus edúxerit vos de terra Aegypti: et mane vidébitis glóriam Dómini.

Graduale. R. (Joann. 11, 47-49, 50 et 53.) Collegérunt pontífices et pharisaei concílium, et dixerunt: Quid fácimus, quia hic homo multa signa facit? Si dimittimus eum sic, omnes crederent in eum: * Et vénient Románi, et tollent nostrum locum et gentem. V. Unus autem ex illis, Cáiphas nómine, cum esset pöntifex anni illius, prophetávit dicens: Expedit vobis, ut unus moriátur homo pro pópulo, et non tota gens péreat. Ab illo ergo die cogitavérunt interfícere eum, dicéntes: * Et vénient.

Vel: R. (Matth. 26, 39 et 41.) In monte Olivéti orávit ad Patrem: Pater, si fieri potest, tránseat a me calix iste. * Spíritus quidem promptus est, caro autem infirma: fiat volúntas tua. V. Vigiláte, et oráte, ut non intrétis in tentatióinem. * Spíritus quidem.

✠ A szent evangélium szakasza Szent Máté szerint.

(21, 1-9.)

Az időben: Midőn Jézus Jeruzsálemhez közeledett és Betfagéba ért az Olajfák hegyéhez, akkor elküldte két tanítványt, mondván nekik: Menjetek a helységbe, mely előttetek vagyon és mindjárt találtok egy megkötött szamarat és vele vehétek; oldjátok el és hozzátok ide nekem. És ha valaki nektek szól, mondjátok, hogy az Úrnak szüksége vagyon rájuk; és azonnal elbocsátja azokat. Mind ez pedig azért történt, hogy beteljesedjék, amit a próféta jövendölt, mondván: Mondjátok Sion leányának: Íme, a te királyod jön hozzád szelíden, szamáron és vehén, a teherhordónak fián ülve. Elmenvén tehát a tanítványok, úgy cselekvének, amint parancsolta vala nekik Jézus. És elhozzák a szamarat és vehétek, rájuk tevék ruháikat és őt azokra ülteték. A nagy sereg pedig leteríté ruháit az úton; mások meg galyakat vagdálnak a fákról és az útra szórák. A népek pedig, melyek megelőzik és követik őt, kiáltoznak, mondván: Hoszána Dávid fiának: áldott, ki az Úr nevében jó!

(Ezután következik a barkák megszentelése.)

℣. Az Úr legyen veletek.
℞. És a te lelkeddel.

✠ Sequentia sancti Evangelii secundum Matthaeum.

(21, 1-9.)

In illo tempore: Cum appropinquasset Jesus Jerosolymis, et venisset Bethphage ad montem Oliveti: tunc misit duos discipulos suos, dicens eis: Ite in castellum, quod contra vos est, et statim inveniatis asinam alligatum, et pullum cum ea: solvite, et adducite mihi: et si quis vobis aliquid dixerit, dicitis, quia Dominus his opus habet, et confestim dimittet eos. Hoc autem totum factum est, ut adimpleretur quod dictum est per Prophetam, dicens: Dicitis filiae Sion: Ecce rex tuus venit tibi mansuetus, sedens super asinam et pullum, filium subjugalis. Eunt autem discipuli, fecerunt sicut praecipit illis Jesus. Et adduxerunt asinam, et pullum: et imposuerunt super eos vestimenta sua, et eum desuper sedere fecerunt. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem caedebant ramos de arboribus, et sternerant in via: turbae autem, quae praecedebant, et quae sequebantur, clamabant, dicens: Hosanna filio David: benedictus, qui venit in nomine Domini.

℣. Dominus vobiscum.
℞. Et cum spiritu tuo.

Könyörögjünk. Növeld a benned bizók hitét, Isten, és alázatos könyörgésünket hallgasd meg kegyesen; szálljon reánk bőséges irgalmad; áldas \times sanak meg e pálma- vagy olajfaágak; és valamint a bárkából kijött Noét és az Egyiptomból Izrael fiaival együtt kiköltözött Mózeszt, megszorítottad, mint az Egyház előképeit; úgy menjünk mi Krisztus elé, kik e pálma- és olajfaágakat hordozzuk, jó cselekedetekkel és jussunk be általa az örökkétartó örömbé. Ki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egyetemben.

Prefáció :

Mindörökkön örökké. *R.* Amen. *V.* Az Úr legyen veletek. *R.* És a te lelkeddel. *V.* Emeljük fel szívünket. *R.* Felemeltük az Úrhoz. *V.* Adjunk hálát Urunknak, Istenünknek. *R.* Méltó és igazságos.

Valóban méltó és igazságos, illő és üdvösséges, hogy mi neked mindenkor és mindenhol hálát adjunk, szentséges Úr, mindenható Atya, örök Isten: Ki dicsőséges vagy szenteid tanácsában; mivel neked szolgálnak teremtményeid és egyedül téged ismernek el alkotójuknak és Istenüknek, és téged minden alkotmányod dicsér és áldának szenteid, szabad szóval vallván e világ királyai

Orémus. Auge fidem in te sperantium, Deus, et supplicum preces clementer exaudi: véniat super nos multiplex misericórdia tua: bene \times dicantur et hi palmities palmárum, seu olivárum: et sicut in figura Ecclesiæ multiplicásti Noe egrediéntem de arca, et Móysen exeúntem de Aegypto cum filiis Israel: ita nos portantes palmas, et ramos olivárum, bonis áctibus occurrámus óbviám Christo: et per ipsum in gáudium introeámus aetérnum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus.

Per ómnia saecula saeculorum. *R.* Amen. *V.* Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo. *V.* Sursum corda. *R.* Habémus ad Dóminum. *V.* Grátias agámus Dómino Deo nostro. *R.* Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, aequum et salutáre, nos tibi semper, et ubique grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnipotens, aetérne Deus: Qui gloriáris in consílio Sanctórum tuórum. Tibi enim sérviunt creatúrae tuae: quia te solum auctórem et Deum cognóscunt, et omnis factúra tua te colláudat, et benedícunt te Sancti tui. Quia illud magnum Unigéniti tui nomen coram

és hatalmasságai előtt Egy-
szülötted nagy nevét, kinek
szolgálatára készen állanak
az angyalok és a főangyalok,
a trónállók és uralkodók és
az egész mennyei sereggel a
te dicsőséged himnuszát zen-
gik, szünet nélkül mondván:

A kar elénekli a Sanctus-t

¶. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Kérünk,
szentséges Urunk, min-
denható Atya, örök Isten:
hogy az olajfának ezt a ter-
ményét, melyet a fából sar-
jasztottál s melyet szájában
vitt a bárkába visszatérő
galamb, megál-~~x~~adni és meg-
szen-~~x~~telni méltóztassál,
hogy mindazok, kik azt át-
veszik, lelki és testi oltalmat
nyerjenek és legyen, Urunk,
kegyelmednek ez a szent jel-
képe üdvösségünk eszköze.
A mi Urunk, Jézus Krisztus,
a te Fiaid által.

Könyörögjünk. Isten, ki
egybegyűjtöd, ami el-
van szórva s fenntartod,
ami egybe van gyűjtve, ki
megáldottad a Jézus elé-
ágakkal menő népet: áldd
~~x~~meg e pálma- s olajfa-
ágakat is, melyeket szolgálid
szent neved tiszteletére h-
ven tartanak, hogy ahová
csak beviszik, az ott lakók
megnyerjék áldásodat és
számúzve minden bajt, oltal-
mazza meg jobbod azokat,
kiket megváltott a te Fiaid
Jézus Krisztus, a mi Urunk.
Ki veled él és uralkodik.

régibus et potestátibus hu-
jus saeculi libera voce con-
fitentur. Cui assístunt An-
geli et Archángeli, Throni
et Dominationes: cumque
omni militía caeléstis exer-
citus, hymnum glóriæ tuæ
cóncinunt, sine fine dicentes.

aztán a pap így folytatja:

¶. Dominus vobiscum.

R. Et cum spíritu tuo.

Orémus. Pétimus; Dómine
sancte, Pater omnípo-
tens, ætérne Deus: ut hanc
creatúram olivæ, quam ex
ligni matéria prodire jus-
sisti, quamque colúmba ré-
diens ad arcam próprio
pértulit ore, bene-~~x~~dicere;
et sancti-~~x~~ficáre dignéris:
ut, quicúmque ex ea re-
céperint, accípiant sibi pro-
tectiónem ánimæ et córpo-
ris: fiátque, Dómine, nos-
træ salutis remédium, tuæ
grátiae sacraméntum. Per
Dóminum.

Orémus. Deus, qui dis-
pérsa cónregas, et con-
gregáta consérvas: qui pó-
pulis óbviám Jesu ramos
portántibus benedixisti:
béne-~~x~~dic étiam hos ramos
palmae et olivæ, quos tui
fámuli ad honórem nómi-
nis tui fidéliter suscépiunt:
ut, in quemcúmque locum
introdúcti fuerint, tuam be-
nedictiónem habitatóres loci
illius consequántur: et, omni
adversitáte effugáta, dextera
tua prótegat, quos redémit
Jesús Christus, Fílius tuus,
Dóminus noster: Qui tecum.

Könyörögjünk. Isten, ki végzésed csodálatos rendje szerint, érzéketlen dolgok által is meg akartad mutatni üdvösségünk megszerzését, add, kérünk, hogy híveid ájtatos szívvel megértsék annak titkos értelmét, mit a sokaság mai napon mennyei világosság sugallatára cselekedett, midőn a Megváltó elé menvén, pálma- és olajágakat terített lába alá. A pálmaágak tehát azt jelentik, hogy közel van a halál fejedelme fölötti diadal: az olajfa sardjékai pedig mintegy azt kiáltják, hogy a lelki olaj megérkezett. Megértette ugyanis már akkor az emberek boldogsokasága, hogy Megváltónk megkönyörül az emberi nem nyomoruságain és az egész világ életéért harcba száll a halál fejedelmével és halálával le is győzi. Azért szót fogadván, olyanokat cselekedett, mik őbenne mind a győzelem diadalát, mind az irgalom bőségét jelentik. Mi is, teljes hittel hívén, hogy ezek így és ezért történtek, alázatosan kérünk, szentséges Urunk, mindenható Atya, örök Isten, ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által, hogy ő benne s ő általa, kinek tagjaivá rendeltél minket, a halál országa felett győzedelmeskedjünk és így az ő dicsőséges feltámadásának is részesei lehessünk: Ki veled.

Orémus. Deus, qui miro dispositionis ordine, ex rebus etiam insensibilibus, dispensationem nostrae salutis ostendere voluisti: da, quaesumus; ut devota tuorum corda fidelium salubriter intelligant, quid mystice designet in facto, quod hodie caelesti lumine afflata, Redemptori obviam procedens, palmiarum atque olivarum ramos vestigiis ejus turba substravit. Palmiarum igitur rami de mortis principe triumphos exspectant; sicuti vero olivarum, spiritalium unctioem advenisse quodammodo clamant. Intellexit enim jam tunc illa hominum beata multitudo praefigurari: quia Redemptor noster humanis condolens miseriis, pro totius mundi vita cum mortis principe esset pugnaturus, ac moriendo triumphaturus. Et ideo talia obsequens administravit, quae in illo, et triumphos victoriae, et misericordiae pinguedinem declararent. Quod nos quoque plena fide, et factum et significatum retinentes, te, Domine sancte, Pater omnipotens, aeterno Deus, per eundem Dominum nostrum Jesum Christum suppliciter exoramus: ut in ipso, atque per ipsum, cujus nos membra fieri voluisti, de mortis imperio victoriam reportantes, ipsius gloriosae resurrectionis participes esse mereamur: Qui tecum.

Könyörögjünk. Isten, ki azt parancsoltad, hogy a galamb olajfaág által hirdesse a világnak a békét, kérünk, szentírteld meg ez olaj- és egyéb ágakat mennyei áldásoddal, hogy egész népednek üdvösségére váljanak. A mi Urunk Jézus Krisztus által. *R.* Amen.

Könyörögjünk. Áldd \times meg kérünk, Urunk, ezeket a palma- és olajágakat és tedd, hogy amit ma néped tiszteletedre tetsileg cselekszik, azt végezze teljes áldozatkészséggel lelkiileg, ellenségén győzedelmeskedve s az irgalmasság cselekedeteit kiváltképpen szeretve. A mi Urunk Jézus Krisztus.

Ekkor a pap tömjént tesz a füstölőbe s az Asperges kezdetű (lásd a 217. oldalt) antifonát mondva, háromszor meghintli szenteltvízzel a barkát s háromszor megtömjénezi. Aztán így folytatja:

Ÿ. Az Úr legyen veletek.
R. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Isten, ki Fiadat, a mi Urunk Jézust Krisztust, üdvösségünkért e világra küldötted, hogy magát hozzánk alázza, minket hozzád visszavezessen: kinek, midőn Jeruzsálembe ment, hogy az Írást betöltse, a hívő népserege buzgó áhitattal ruháit palmaágakkal útjára terítette: engedd, kérünk, hogy mi is utat készítsünk annak a hitnek, mely által a botlás kövének és botránysziklájának eltávolítása

Orémus. Deus, qui per olivae ramum, pacem terris columbam nuntiáre jussisti: praesta, quaesumus; ut hos olivae, ceterarumque arborum ramos, caelésti benedictione sanctifices: ut cuncto populo tuo proficiant ad salutem. Per Christum. *R.* Amen.

Orémus. Béne \times dic, quaesumus, Dómine, hos palmárum, seu olivárum ramos: et praesta; ut, quod populus tuus in tui venerationem hodierna die corporaliter agit, hoc spiritaliter summa devotióne perficiat, de hoste victoriam reportando, et opus misericórdiae summópere diligendo. Per Dóminum.

Ÿ. Dóminus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.

Orémus. Deus, qui Filium tuum Jesum Crhistum Dóminum nostrum pro salute nostra in hunc mundum misisti, ut se humiliáret ad nos, et nos revocáret ad te: cui etiam, dum Jerusálem veniret, ut adimpleret Scripturas, credentium populorum turba, fidelíssima devotióne vestiménta sua cum ramis palmárum in via sternébant: praesta, quaesumus; ut illi fidei viam praeparémus, de qua, remóto lapide offensionis, et petra

után jó cselekedeteink az igazság ágaival viruljanak előtted, hogy méltók lehessünk annak nyomdokait követni: *Ki veled.*

Ezután kiosztják a barkát előbb a papság, majd a nép között. Mindenki térdenállva veszi át és megcsókolja először a barkát és azután a pap kezét. Közben a kar a következő antifonákat énekli:

Ant. A zsidók gyermekei olajágakat hordozva mentek az Úr elé, ujjongván és mondván: Hozsánna a magasságban.

Ant. A zsidók gyermekei ruháikat terítették az útra s kiáltozták, mondván: Hozsánna Dávid Fiának. Áldott, ki az Úr nevében jön.

Ű. Az Úr legyen veletek. **R.** És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Örök mindenható Isten, aki azt akartad, hogy Urunk Jézus Krisztus a szamárvemhére üljön és aki a népsereget megtanítottad, hogy ruhákat és ágakat terítsen az útra, és az ő dicséretére Hozsannát énekeljen, add kérünk, hogy mi az ő ártatlanságát követhessük és ezáltal érdemét is megnyerni méltók lehessünk. Ugyanazon Krisztus Urunk.

scándali, fróndeant apud te ópera nostra justitiae ramis: ut ejus vestigia sequi mereámur: *Qui tecum.*

Ant. Púeri Hebraeorum portantes ramos olivárum, obviaverunt Dómino, clamantes, et dicentes: Hozsánna in excélsis.

Ant. Púeri Hebraeorum vestimenta prosternébant in via, et clamábant dicentes: Hosánna filio David: benedíctus, qui venit in nómine Dómini.

Ű. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus. Omnipotens sempitérne Deus, qui Dóminus nostrum Jesum Christum super pullum ásinæ sedére fecísti, et turbas populórum vestimenta, vel ramos árborum in via stérnere, et Hosánna decantáre in laudem ipsíus docuísti: da, quaesumus; ut illórum innocentiam imitári possímus, et eórum méritum cónsequi mereámur. Per eúdem.

3. A körmenet.

Ezután kezdődik a körmenet. A pap tömjént tesz a füstölőbe, majd a diákonus a nép felé fordulva mondja: *Procedámus in pace.* = Induljunk békével. — A kar felel: *In nómine Christí. Amen.* = Krisztus nevében. Amen. A körmenet alatt a papság és a hívők kezükben viszik a barkát és az itt következő antifonából énekelnek:

Ant. (Máté 21, 1-3, 7-9.) Midőn Jeruzsálemhez köze-

Ant. (Matth. 21, 1-3, 7, 8 et 9.) Cum appropin-

ledett az Úr, elküldte két tanítványt, mondván: Menjete a helységbe, mely előttetek vagyon és találotok egy megkötött számárvemhét, melyen még ember nem ült; oldjátok el és hozzátok ide nekem. És ha valaki nektek szól, mondjátok, hogy az Úrnak szüksége vagyon rá. Eloldván a számárvemhét, elvezeték Jézushoz és rájatevén ruháikat, őt ráülteték. Némelyek leteríték ruháikat az úton, mások meg gallyakat vagdalanak a fákról és az útra szórák. Akik pedig követék, kiáltozának: Hozsánna, áldott, ki az Úr nevében jó. Áldott a mi atyánknak, Dávidnak országa. Hozsánna a magasságban. Dávid fia, könyörülj rajtunk.

Ant. (Ján. 12, 12-13.) Midőn a nép meghallotta, hogy Jézus Jeruzsálembe jön, palmaágakat vőn és elébe méné s a gyermekek kiáltozának, mondván: Ez az, ki a nép üdvösségére jött. Itt a mi üdvösségünk és Izrael megváltása. Milyen hatalmas ő, kinek elébe mennek a trónok és uralkodók. Ne félj, Sion leánya; íme, a te Királyod jön hozzád számárvemhén ülve, miként írva van. Üdvözlégy Király, világ alkotója, ki megváltani jöttél minket.

Ant. Hat nappal húsvét ünnepe előtt, midőn az

quáret Dóminus Jerosólymam, misit duos ex discipulis suis, dicens: Ite in castellum, quod contra vos est: et inveniétis pullum ásinae alligátum, super quem nullus hóminum sedit: sólvite, et addúcite mihi. Si quis vos interrogáverit, dícite: Opus Dómino est. Solvéntes adduxérunt ad Jesum: et imposuérunt illi vestiménta sua, et sedit super eum: álii expandébant vestiménta sua in via: álii ramos de arbóribus sternébant: et qui sequebántur, clamábant: Hosánna, benedictus, qui venit in nómine Dómini: benedictum regnum patris nostri David: Hosánna in excélsis: misere rére nobis, fili David.

Ant. (Joann. 12, 12-13.) Cum audisset pópulus, quia Jesus venit Jerosólymam, accepérunt ramos palmárum: et exiérunt ei obviam, et clamábant púeri, dicéntes: Hic est, qui ventúrus est in salútem pópuli. Hic est salus nostra, et redemptio Israel. Quantus est iste, cui Throni, et Dominatiónes occurrunt! Noli timére, filia Sion: ecce Rex tuus venit tibi, sedens super pullum ásinae, sicut scriptum est. Salve Rex, fabricátor mundi, qui venisti redimere nos.

Ant. Ante sex dies solénnis Paschae, quando ve-

Úr Jeruzsálem városába jött, gyermekek jövének eléje és kezükben pálmákat vivének és kiáltának nagy szóval, mondván: Hozsánna a magasságban, áldott vagy, ki irgalmasságod bőségében jöttél: Hozsánna a magasságban.

Ant. A sereg virágokkal és pálmákkal jön a Megváltó elé: s a diadalmas győztesnek illő hódolatot mutat be: a népek az Isten Fiát ajkukkal dicsőítik: és Krisztus dicséretére az egekig felhangzanak e szavak: Hozsánna a magasságban.

Ant. Az angyalokkal s a gyermekekkel egyesüljünk, mi is, hívek, és kiált-suk a halál legyőzőjének: Hozsánna a magasságban.

Ant. A nagy sokaság, mely az ünnepre egybe-gyűlt, az Úrnak kiálta: Áldott, aki az Úr nevében jó: Hozsánna a magasságban.

nit Dóminus in civitatem Jerusalem, occurrerunt ei pueri: et in manibus portabant ramos palmarum, et clamabant voce magna, dicentes: Hosanna in excelsis: benedictus, qui venisti in multitudine misericordiae tuae: Hosanna in excelsis.

Ant. Occurrunt turbae cum floribus et palmis Redemptori obviam: et victori triumphanti digna dant obsequia: Filium Dei orgentes praedicant: et in laudem Christi voces tonant per nubila: Hosanna in excelsis.

Ant. Cum Angelis et pueris fideles inveniámur, triumphatori mortis clamantes: Hosanna in excelsis.

Ant. Turba multa, quae convenerat ad diem festum, clamabat Domino: Benedictus qui venit in nomine Domini: Hosanna in excelsis.

A körmenet visszatértevel két vagy négy énekes bemegy a templomba, belülről beteszik az ajtót s a künnlevőkkel felváltva éneklék:

Dicséret és tisztelet és öröm neked Krisztus, Király, Megváltó, kinek jámbor hozsánnát énekeltek a gyermekek. *R.* Dicséret.

Ízrael királya, és Dávid sarja te vagy, aki, áldott királyunk, az Úr nevében jöttél. *R.* Dicséret.

Téged az angyali kar dicsérve magasztal az égben, s velük az ember, és

Glória, laus, et honor, tibi sit, Rex Christe Redemptor: Cui puerile decus prompsit Hosanna pium. *R.* Glória, laus.

Israel es tu Rex, Davidis et incluta proles: Nómine qui in Domini, Rex benedictus, venis. *R.* Glória, laus.

Coetus in excelsis te laudat caelicus omnis: Et mortális homo, et cuncta

minden teremtmény a földön. R. Dicséret.

A zsidó nép pálmát szórt utad elébe, mi imádságot, fogadalmat és himnuszt hozunk íme neked. R. Dicséret.

Azok neked, a szenvedésre készülőknek adtak dicsérfő hódolatot: mi neked, az uralkodónak zengjük íme énekünket. R. Dicséret.

Azok tetszettek neked: tessék a mi hódolatunk is, jószágos király, kegyes király, kinél a jó mindig tetzésre talál. R. Dicséret.

Ezután az alszerpap megüti a kereszt szárával a templom ajtaját, mire az megnyílik és a körmenet a templomba megy ezt énekelve:

R. Bemenvén az Úr a szent városba, a zsidók gyermekei a jövő föltámadást hirdetvén előre,* Pálmaágakat tartva, kiálták: Hozsánna a magasságban. V. Midőn meghallotta a nép, hogy Jézus Jeruzsálembe jön, kimenének elébe.* Pálmaágakat.

creata simul. R. Glória, laus.

Plebs Hebraea tibi cum palmis óbvia venit: Cum prece, voto, hymnis, adsumus ecce tibi. R. Glória, laus.

Hi tibi passúro solvábant múnia laudis: Nos tibi regnánti pángimus ecce melos. R. Glória, laus et honor tibi sit.

Hi placuére tibi, pláceat devótio nostra: Rex bone, Rex clemens, cui bona cuncta placent. R. Glória, laus.

R. Ingrediénte Dómino in sanctam civitátem, Hebraeorum púeri resurrectionem vitae pronuntiántes, * Cum ramis palmárum: Hosánna, clamábant, in excélsis. V. Cum audisset pópulus, quod Jesus veníret Jerosólymam, exierunt óbiviam ei.* Cum ramis.

4. A szentmise.

(Stációs-templom: a lateráni Szent János bazilika.)

Bevonulásra. (Zs. 21, 20, 22.)

Dram, ne vond meg tőlem segítségedet, figyelj reám és oltalmaz meg engem: szabadíts meg az oroszlán torkából, engem, a megalázottat, a bölény szarvától. (Zs. u. a. 2.) Istenem, Istenem, tekints reám: miért hagytál el engem? távol van szabadulá-

Introitus. (Ps. 21, 20 et 22.)

Dómine, ne longe fácias auxiliium tuum a me, ad defensionem meam aspice: libera me de ore leónis, et a cornibus unicórnium humilitatem meam. (Ps. ibid., 2.) Deus Deus meus, respice in me: quare me dereliquisti? longe a salute mea

somtól hangos jajveszékelésem. Uram.

Könyörgés. Mindenható örök Isten, ki az emberi nem számára az alázatosság követendő példajaként megengedted, hogy Üdvözítőnk testet öltön és kereszthalált haljon, engedd meg kegyesen, hogy az ő béketűrését követhessük és így feltámadásának részesei lehessünk. Ugyanazon a mi Urunk.'

(Több könyörgés ma nincs.)

Szentlecke Szent Pál apostolnak a filippiekhez írt leveléből. (2, 5-11.)

Testvérek: Ugyanazt az érzést ápoljátok magatokban, amely Krisztus Jézusban is megvolt, aki midőn az Isten alakjában volt, nem tartotta az Istennel való egyenlőséget oly dolognak, melyhez erőszakosan ragaszkodjék, hanem kiüresítette önmagát, felvette a szolga alakját, emberekhez hasonló lett és külsejét tekintve úgy jelent meg, mint ember. Megalázta magát és engedelmes lett a halálig és pedig a halálig a keresztfán. Ezért az Isten is igen felmagasztalta őt és oly nevet adott neki, mely minden más név fölött van: hogy Jézus nevére minden térd meghajoljon: az égieké, a földieké és az alvilágiaké, s minden nyelv vallja az Atyaisten dicsőségére, hogy

verba delictorum meorum. Dómine, ne longe.

Oráció. Omnipotens sempitérne Deus, qui humano géneri ad imitandum humilitatis exemplum, Salvatórem nostrum carnem sūmere, et crucem subire fecisti: concède propitius; ut et patientiae ipsius habere documenta, et resurrectionis consortia mereámur. Per eúndem Dóminum.

Lectio Epistolae beati Pauli Apóstoli ad Philippenses. (2, 5-11.)

Fratres: Hoc enim sentite in vobis, quod et in Christo Jesu: qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se aequalem Deo: sed semetipsum exinanivit formam servi accipiens, in similitudinem hominum factus, et habitu inventus ut homo. Humiliavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis. Propter quod et Deus exaltavit illum: et donavit illi nomen, quod est super omne nomen: ut in nómine Jesu omne genu flectatur, caeléstium, terrestrium, et infernórum: et omnis lingua confiteatur, quia Dóminus Jesus Christus in glória est Dei Patris.

Jézus Krisztus az Úr.

Átvonulásra. (Zs. 72, 24, 1-3.) Te megfogtad jobbomat, tanácsoddal vezetsz, s aztán dicsőségre emelsz. *℣.* Mily jó az Isten Izraelhez, azokhoz, kik igazszívűek. Az én lábam mégis majdnem meg-ingott, lépésem majdnem megtántorodott, mert elfogott a gonoszokkal szemben az irgység, amikor láttam a bűnösök jólétét.

Böjti ének. (Zsolt. 21, 2-9, 18, 19, 22, 24, 32.) Istenem, Istenem, tekints reám: miért hagytál el engem? *℣.* Távols van szabadulásomtól hangos jajveszékélesem. *℣.* Én Istenem, kiáltok nappal, de te nem hallgatsz meg, kiáltok éjjel is és nyugtot nem találok. *℣.* Te pedig ott lakol a szent helyen és Izrael dicsér téged. *℣.* Benned bíztak atyáink: bíztak és te megszabadítottad őket. *℣.* Hozzád kiáltottak és megszabadultak, benned bíztak és meg nem szégyenültek. *℣.* Én azonban féreg vagyok, nem ember, embereknek csúfja, népnek útálatosa. *℣.* Aki csak lát, mind gúnyt űz belőlem, félrehúzza ajkát, fejét csóváltgatja. *℣.* Az Úrban bizott, mentse meg őt, szabadítsa meg, ha kedvét leli benne. *℣.* Néznek rám, bámulnak engem: szétosztották egymás között ruhámat, és köntösömre sorsot vetettek. *℣.* Szabadíts meg az oroszlán torkából, engem, a megalázottat, a

Graduale. (Ps. 72, 24 et 1-3.) Tenuísti manum dexteram meam: et in voluntate tua deduxísti me: et cum glória assumpsísti me. *℣.* Quam bonus Israel Deus rectis corde! mei autem paene moti sunt pedes: paene effúsi sunt gressus mei: quia zelávi in peccatóribus, pacem peccatórum videns.

Tractus. (Ps. 21, 2-9, 18, 19, 22, 24 et 32.) Deus, Deus meus, respice in me: quare me dereliquísti? *℣.* Longe a salute mea verba delictórum meórum. *℣.* Deus meus, clamábo per diem, nec exáudies: in nocte, et non ad insipiéntiam mihi. *℣.* Tu autem in sancto hábitas, laus Israel. *℣.* In te speravérunt patres nostri: speravérunt, et liberásti eos. *℣.* Ad te clamavérunt, et salvi facti sunt: in te speravérunt, et non sunt confúsi. *℣.* Ego autem sum vermis, et non homo: opprobrium, hóminum, et abjéctio plebis. *℣.* Omnes qui vidébant me, aspernabántur me: locúti sunt lábiis, et movérunt caput. *℣.* Sperávit in Dómino, erípiat eum: salvum fáciat eum: quóniam vult eum. *℣.* Ipsi vero consideravérunt, et conspexérunt me: divisérunt sibi vestiménta mea, et super vestem meam miserunt sortem. *℣.* Líbera me de ore leónis: et a

bőlény szarvától. *Ÿ.* Ti, kik féltetek az Urat, dicsérjétek őt, Jákob minden ivadéka, magasztaljátok őt. *Ÿ.* Az Úrról beszélek az eljövendő nemzedéknek: az ő igazságát fogják hirdetni az egek. *Ÿ.* A születendő népnek, mivel az Úr így cselekedett.

córribus unicórnum humilitátem meam. *Ÿ.* Qui timétis Dóminum, laudáte eum: univérsum semen Jacob, magnificáte eum. *Ÿ.* Annuntiábitur Dómino generátio ventúra: et annuntiábunt caeli justítiam ejus. *Ÿ.* Pópulo, qui nascétur, quem fecit Dóminus.

(Ezután következik a szenvedés története. Csendes misében a pap az evangélium oldalán olvassa, de a hívek csak a végén állanak fel. Nagymisében a pap a passiót a lecke-oldalon mondja és énekesek éneklik. Az egyik énekes (C.) az evangélium elbeszélő részeit, a másik (✠) az Úr Jézus szavait, a harmadik énekes vagy a kar (S.) a többi személyek és a tömeg szavait énekl.)

A mi Urunk Jézus Krisztus kinszenvedése Szent Máté szerint. (26-27. fejr.)

Az időben: Mondá Jézus tanítványainak: ✠ Tudjátok, hogy két nap mulva húsvét leszén és az Emberfiát elárulják, hogy megfeszítsék. C. Akkor egybegyülenek a papi fejedelmek és a nép vénei a főpap udvarába, aki Kaifásnak neveztetett és tanácsot ülének, hogy Jézust csellemegfognák és megölik. Mondák azonban: S. Ne az ünnepnapon, nehogy lázadás támadjon a nép között. C. Mikor pedig Jézus Bethániában vala, a bélpoklos Simon házában, hozzája járula egy asszony, alabástrom-edényben drága kenettel, melyet az asztalnál ülőnek fejére önte. Látván ezt a tanítványok, bosszankodának, mondván: S. Mire való ez a pazarlás?

Pássio Dómini nostri Jesu Christi secúndum Matthaeum. (Cap. 26-27.)

In illo témpore: Dixit Jesus I discipulis suis: ✠ Scitis quia post bíduum Pascha fiet, et Filius hóminis tradétur ut crucifigátur. C. Tunc congregáti sunt príncipes sacerdotum, et senióres pópuli in átrium príncipis sacerdotum, qui dicebátur Cáiphas: et consílium fecérunt ut Jesum dolo tenérent, et occiderent. Dicebant autem: S. Non in die festo, ne forte tumúltus fieret in pópulo. C. Cum autem Jesus esset in Bethánia in domo Simónis leprósi, accessit ad eum múlier habens alabástrum unguénti pretiósi, et effúdit super caput ipsíus recumbéntis. Vidéntes autem discipuli, indignáti sunt, dicéntes: S. Ut quid perdtio

Mert drágán el lehetett volna ezt adni és árát a szegényeknek adni. C. Észrevévén pedig ezt Jézus, mondá nekik: ✠ Mit bántjátok ezt az asszonyt? Hiszen jó dolgot cselekedett velem. Mert a szegények veletek vannak mindenkor, de én nem mindig vagyok nálatok. Ő meg testemre öntvén e kenetet, temetésemre cselekedte. Bizony mondom nektek, ahol csak hirdetni fogják ezt az evangéliumot az egész világon, azt is majd elmondják, amit ez cselekedett, az ő emlékezetére. C. Akkor elméne egy a tizenkettő közül, kinek neve volt iskarióti Júdás, a papi fejedelmekhez és mondá nekik; S. Mit fogtok nekem adni, ha én őt kezetekbe adom? C. Azok pedig rendelének neki harminc ezüst pénzt. És attól fogva alkalmat keres vala, hogy őt elárulja.

A kovásztalanok első napján pedig Jézushoz járulának a tanítványok, mondván: S. Hol akarod, hogy elkészítsük néked a húsvéti báránycsorsót? C. Jézus pedig mondá: ✠ Menjetek a városba egy bizonyos emberhez és mondjátok neki: A mester üzeni: Az én időm közel vagy, nálad tartom a húsvéti vacsorát tanítványaimmal együtt. C. És úgy cselekvének a tanítványok, amint rendelte nekik Jézus és elkészíték a húsvéti bá-

haec? pótuit enim istud venúmdari multo, et dari paupéribus. C. Sciens autem Jesus, ait illis: ✠ Quid mólesti estis huic mulieri? opus enim bonum operata est in me. Nam semper páuperes habétis vobiscum: me autem non semper habétis. Mittens enim haec unguéntum hoc in corpus meum, ad sepeliéndum me fecit Amen dico vobis, ubicúmque praedicátum fúerit hoc Evangélium in toto mundo, dicétur et, quod haec fecit in memóriam ejus. C. Tunc ábiit unus de duódecim, qui dicebátur Judas Iscariótes, ad príncipes sacerdotum, et ait illis: S. Quid vultis mihi dare, et ego vobis eum tradam? C. At illi constituérunt ei trigínta argénteos. Et exínde quaerébat oppor-tunitátem ut eum tráderet.

Prima autem die azy-mórum accessérunt discipuli ad Jesum, dicéntes: S. Ubi vis parémus tibi comedere pascha? C. At Jesus dixit: ✠ Ite in civitátem ad quemdam, et dícite ei: Magister dicit: Tempus meum prope est, apud te fácio pascha cum discipulis meis. C. Et fecérunt discipuli, sicut constituit illis Jesus, et paravérunt pascha. Véspere autem factó, discumbébat cum duódecim discipulis suis. Et edén-

rányt. Mikor aztán este lett, asztalhoz telepedék tizenkét tanítványával. És amint esznek vala, mondá: ✠ Bizony mondom nektek, hogy egy közülök el fog árulni engem. C. És igen megszomorodván, kezdék egyenként kérdezni: S. Csak nem én vagyok, Uram? C. Ő pedig felelvén, mondá: ✠ Aki velem kezét a táliba nyújtja, az árul el engem. Az Emberfia ugyan elmegyén, amint meg vagy on írva felőle; de jaj annak az embernek, aki az Emberfiát elárulja; jobb lett volna annak, ha nem született volna az az ember. C. Megszólalván Judás, ki elárulta őt, mondá: S. Csak nem én vagyok, Rabbi? C. Felelé neki: ✠ Te mondád. C. Midőn pedig vacsoráltak, vevén Jézus a kenyeret, megáldá, megszegé és tanítványainak adá, mondván: ✠ Vegyétek és egyétek, ez az én testem. C. És vevén a kelyhet, hálát ada és nekik adá, mondván: ✠ Igyatok ebből mindnyájan; mert ez az én vérem, az újszövetségé, mely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára. Mondom pedig nektek: Mostantól fogva nem iszom a szőlő eme terméséből addig a napig, mikor azt az újat iszom majd veletek Atyám országában. C. És szent éneket énekelvén, kimenének az Olajfák hegyére. Akkor mondá nekik Jézus: ✠ Mind-

tibus illis, dixit: ✠ Amen dico vobis, quia unus vestrum me traditurus est. C. Et contristati valde, coeperunt singuli dicere: S. Numquid ego sum, Dómine? C. At ipse respondens, ait: ✠ Qui intingit mecum manum in paropside, hic me tradet. Filius quidem hóminis vadit, sicut scriptum est de illo: vae autem hómini illi, per quem Filius hóminis tradetur: bonum erat ei, si natus non fuisset homo ille. C. Respondens autem Judas, qui tradidit eum, dixit: S. Numquid ego sum, Rabbi? C. Ait illi: ✠ Tu dixisti. C. Coenatis autem eis, accepit Jesus panem, et benedixit, ac fregit, deditque discipulis suis, et ait: ✠ Accipite et comedite: hoc est corpus meum. C. Et accipiens cálicem, grátias egit: et dedit illis, dicens: ✠ Bibite ex hoc omnes. Hic est enim sanguis meus novi testaméni, qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Dico autem vobis: non bibam ámodo de hoc genimine vitis, usque in diem illum, cum illud bibam vobiscum novum in regno Patris mei. C. Et hymno dicto, exierunt in montem Olivéti. Tunc dicit illis Jesus: ✠ Omnes vos scandalum patiémíni in me, in ista nocte. Scriptum est enim: Percútiám pastórem,

nyáján megbotránkoztok énbennem ez éjjel. Mert írva vagyon: Megverem a pásztort és elszévednek a nyáj juhái. De ha majd feltámadtam, előttetek megyek Galileába. C. Péter pedig megszólalván, mondá neki: S. Ha mindnyáján megbotránkoznak is tebenned, én meg nem botránkozom soha. C. Mondá neki Jézus: ✠ Bizony mondom neked, hogy ez éjjel, mielőtt a kakas szól, háromszor tagadsz meg engem. C. Mondá neki Péter: S. Ha meg is kellene halnom veled, nem tagadlak meg téged. C. Hasonlóképpen beszélének a tanítványok mindnyáján.

Akkor Jézus a Getszemáni nevezetű majorba méne velük és mondá tanítványainak: ✠ Üljetek le itt, míg odébb megyek és imádkozom. C. És maga mellé vévén Pétert és Zebedeus két fiát, kezde szomorkodni és gyötrődni. Akkor mondá nekik: ✠ Szomorú az én lelkem mindhalálig. Várjatok itt és virrasszatok velem. C. És kissé előbbre menvén orcájára borula, imádkozván és mondván: ✠ Atyám! ha lehetséges, múltjék el tőlem e pohár. Mindazonáltal, ne úgy legyen, amint én akarom, hanem amint te. C. És tanítványaihoz méne és alva találván őket mondá Péternek: ✠ Így hát egy óráig sem bírtatok virrasztani velem? Ébren legyetek és imádkozzatok, hogy kísér-

et dispergéntur oves gregis. Postquam autem resurrexero, praecedam vos in Galilaeam. C. Respondens autem Petrus, ait illi: S. Et si omnes scandalizáti fuerint in te, ego numquam scandalizabor. C. Ait illi Jesus: ✠ Amen dico tibi, quia in hac nocte, antequam gallus cantet, ter me negabis. C. Ait illi Petrus: S. Etiam si oportuerit me mori tecum, non te negabo. C. Similiter et omnes discipuli dixerunt.

Tunc venit Jesus cum illis in villam, quae dicitur Gethsemani, et dixit discipulis suis: ✠ Sedete hic, donec vadam illuc, et orem. C. Et assumpto Petro, et duobus filiis Zebedaei, coepit contristari, et moestus esse. Tunc ait illis: ✠ Tristis est anima mea usque ad mortem: sustinete hic, et vigilate mecum. C. Et progressus pusillum, prócidit in faciem suam, orans, et dicens: ✠ Pater mi, si possibile est, transeat a me calix iste. Verumtamen non sicut ego volo, sed sicut tu. C. Et venit ad discipulos suos, et invenit eos dormientes: et dicit Petro: ✠ Sic non potuistis una hora vigilare mecum? Vigilate, et orate, ut non intrétis in tentationem. Spiritus qui-

tésbe ne essetek. A lélek ugyan kész, de a test gyöngé. C. Másodszor is újra elméne és imádkozék, mondván: ✠ Atyám! Ha el nem mulhatik e pohár anélkül, hogy ki ne igyam, legyen meg a te akaratod. C. És megint visszatérvén, alva találá őket, mert szemeik el voltak nehezedve. És ott hagyván őket, ismét elméne és harmadszor imádkozék, ugyanazon beszédet mondván. Akkor tanítványaihoz méne és mondá nekik: ✠ Aludjatok már és nyugodjatok; ime elközelgett az óra és az Emberfia a bűnösök kezébe adatik. Keljetek föl, menjünk; ime közeledik, aki engem elárul. C. Míg ő szól vala, ime Judás, egy a tizenkettő közül, eljőve és vele nagy sereg, kardokkal és dorongokkal, küldetve a papi fejedelmektől és a nép véneitől. Aki pedig elárulta őt, jelt adott nekik, mondván: S. Akit megcsókolok, ő az, fogjátok meg. C. És azonnal Jézushoz járulván, mondá: S. Üdvözlégy, Rabbi! C. És megcsókolá őt. Jézus megmondá neki: ✠ Barátom! mi végre jöttél? C. Akkor hozzáméne és kezét vetének Jézusra és megragadák őt. És ime egy azok közül, kik Jézussal valának, kinyujtván kezét, kardot ránta és rá-sujtván a főpapszolgájára, levágá annak fülét. Erre mondá neki Jézus: ✠ Tedd vissza he-

dem promptus est, caro autem infirma. C. Iterum secundo ábiit, et orávit, dicens: ✠ Pater mi, si non potest hic calix transire, nisi bibam illum, fiat voluntas tua. C. Et venit iterum, et invénit eos dormiéntes: erant enim óculi eórum graváti. Et relctis illis, iterum ábiit, et orávit tertio, eúdem sermóne dicens. Tunc venit ad discipulos suos, et dicit illis: ✠ Dormite jam, et requiescite: ecce appropinquávit hora, et Filius hóminis tradétur in manus peccatórum. Súrgete, eámus: ecce appropinquávit qui me tradet. C. Adhuc eo loquente, ecce Judas unus de duódecim venit, et cum eo turba multa cum gládiis, et fústibus, missi a princípibus sacerdotum, et senióribus pópuli. Qui autem trádidit eum, dedit illis signum dicens: S. Quemcúmque osculátus fuero, ipse est, tenéte eum. C. Et confestim accédens ad Jesum, dixit: S. Ave Rabbi. C. Et osculátus est eum. Dixitque illi Jesus: ✠ Amíce, ad quid venisti? C. Tunc accessérunt, et manus injecérunt in Jesum, et tenuérunt eum. Et ecce unus ex his, qui erant cum Jesu, exténdens manum, exémit gládium suum, et percútiens servum princípis sacerdotum, amputávit aurículam ejus. Tunc ait illi

lyébe kardodat; mert mind-azok, akik fegyvert fognak, fegyver által vesznek el. Vagy azt hiszed, hogy nem kérhetem Atyámat és rögtön adna nekem többet tizenkét ezred angyalnál? De akkor hogyan teljesednének be az írások, hogy így kell történnie? C. Abban az órában mondá Jézus a seregnek: ✠ Mint latorra, úgy jöttetek ki kardokkal és dorongokkal megfogni engem. Naponkint nálatok ültem, tanítván a templomban és nem fogtatok el engem. C. Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjenek a próféták írásai. Akkor a tanítványok mindnyájan elhagyák őt és elfutának.

Amazok pedig fogván Jézust, Kaifás főpaphoz viték, hol az írástudók és vének egybegyültek. Péter meg messziről követé őt a főpap udvaráig; és bemenvén oda, leüle a szolgák közé, hogy lássa a végét. A papi fejedelmek pedig és az egész gyülekezet hamis tanuságot keresének Jézus ellen, hogy őt halálra adják és nem találtak, noha sok hamis tanu jelentkezett. Utoljára elő állá két hamis tanu és szóla: S. Ez azt mondotta: Le tudom rontani az Isten templomát és három nap alatt felépíteni azt. C. És fölkelvén a főpap mondá neki: S. Semmit sem felelsz-e azokra, mikről ezek ellened tanuskodnak? C.

Jesus: ✠ *Convérte gládium tuum in locum suum. Omnes enim, qui accéperint gládium, gládio peribunt. An putas, quia non possum rogare Patrem meum, et exhibébit mihi modo plus quam duodecim legiones Angelorum? Quomodo ergo implebuntur Scripturae, quia sic opórtet fieri? C. In illa hora dixit Jesus turbis: ✠ Tamquam ad latrónem existis cum gládiis, et fústibus comprehérendere me: quotidie apud vos sedébam docens in templo, et non me tenuistis. C. Hoc autem totum factum est, ut adimpleréntur Scripturae prophetarum. Tunc discipuli omnes, relicto eo, fugérunt.*

At illi tenéntes Jesum, duxérunt ad Cáipham príncipem sacerdotum, ubi scribae, et senióres convénérunt. Petrus autem sequebátur eum a longe, usque in átrium príncipis sacerdotum: Et ingrèssus intro, sedébat cum ministris, ut vidéret finem. Príncipes autem sacerdotum, et omne concílium, quaerébant falsum testimónium contra Jesum, ut eum morti tráderent: et non invenérunt, cum multi falsi testes accessissent. Novíssime autem venérunt duo falsi testes, et dixerunt: S. Hic dixit: Possum destrúere templum Dei, et post tríduum reaedificáre illud. C. Et surgens prin-

Jézus pedig hallgat vala. És a főpap mondá neki: S. Megesketlek téged az élő Istenre, hogy vald meg nekünk, te vagy-e a Krisztus, az Isten Fia? C. Fellelé neki Jézus: ✠ Te monád. Azonban mondom nektek: Majd egykor látni fogjátok az Emberfiát az Isten hatalmának jobbján ülni és eljönni az ég felhőiben. C. Akkor a főpap megszaggatá ruháit, mondván: S. Káromkodott; mi szükségünk van még tanukra? Íme most hallottátok a káromkodást. Mit gondoltok? C. Azok pedig felelvén, mondák: S. Méltó a halálra. C. Akkor orcájára köpdősének és ökölrel csapdosák, őt, mások pedig arcul verék, mondván: S. Találd ki, te Krisztus! ki ütött meg téged? C. Péter pedig künn az udvarban ül vala. És hozzájöve egy szolgáló, mondván: S. Te is a galileai Jézussal valál. C. Ő pedig tagadá mindnyájok előtt, mondván: S. Nem értem, mit mondasz. C. Midőn pedig kiment a kapu alá, meglátá őt egy másik szolgáló és mondá az ott levőknek: S. Ez is a názareti Jézussal volt. C. És megint tagadá esküvel, hogy: Nem ismerem azt az embert. Kis vártatva hozzámenvén az ott állók, mondák Péternek: S. Valóban, te is közülük való vagy, mert beszéded is elárul té-

ceps sacerdotum, ait illi: S. Nihil respondes ad ea, quae isti adversum te testificántur? C. Jesus autem tacébat. Et princeps sacerdotum ait illi: S. Adjúro te per Deum vivum, ut dicas nobis, si tu es Christus Filius Dei. C. Dicit illi Jesus: ✠ Tu dixisti. Verúntamen dico vobis, ámodo vidébitis Filium hóminis sedéntem a dextris virtútis Dei, et veniéntem in núbibus caeli. C. Tunc princeps sacerdotum scidit vestiménta sua, dicens: S. Blasphemávit: quid adhuc egémus téstibus? Ecce nunc audístis blasphemiam: quid vobis vidétur? C. At illi respondéntes dixérunt: S. Reus est mortis. C. Tunc exspuérunt in fáciem ejus, et cólaphis eum cecidérunt, álii autem palmas in fáciem ejus dedérunt, dicéntes: S. Prophetíza nobis, Christe, quis est qui te percússit? C. Petrus vero sedébat foris in átrio: et accéssit ad eum una ancílla, dicens: S. Et tu cum Jesu Galilaeo eras. C. At ille negávit coram ómnibus, dicens: S. Nescio quid dicis. C. Exeúnte autem illo jánuam, vidit eum ália ancílla, et ait his, qui erant ibi: S. Et hic erat cum Jesu Nazaréno. C. Et íterum negávit cum juraménto: Quia non novi hóminem. Et post pusillum accessérunt qui

ged C. Erre kezdé átkozódni és esküdözni, hogy nem ismeri ezt az embert. És azonnal megszólala a kakas. Akkor eszébe jutott Péternek Jézus szava, melyet mondott vala: Mielőtt a kakas szól, háromszor tagadsz meg engem. És kimenvén onnan, keserves sírásra fakadt.

Mikor pedig reggel lőn, tanácsot ülének mindnyájan a papi fejedelmek és a nép vénei Jézus ellen, hogy őt halálra adják. És megkötözvén őt, vivék és átadják Poncius Pilátus helytartónak. Akkor látván Judás, ki őt elárulta, hogy elítélték, megbánván tettét, visszavivé a harminc ezüstpénzt a papi fejedelmeknek és véneknek mondván: S. Vétkeztem, elárulván az igaz vért. C. Ám azok mondák: S. Mi közünk hozzá? Te lássad. C. És odavetve az ezüstpénzeket a templomba, eltávozék és kimenvén fölakasztá magát. A papi fejedelmek pedig fölszedvén az ezüstpénzt, mondák: S. Nem szabad azt a templom kincstárába tenni, mert vér díja. C. Tanácsot tartván tehát, megvevék rajta a fazekas földjét az idegenek temetőjének. Azért hívják azt a földet Hakeldamának, azaz vérmezőnek, mai napiglan. Akkor beteljesedék Jeremiás próféta mondása, aki így szólott:

stabant, et dixerunt Petro: S. Veré et tu ex illis es: nam et loquela tua manifestum te facit. C. Tunc coepit de testári, et jurare quia non novisset hóminem. Et continuo gallus cantávit. Et recordátus est Petrus verbi Jesu, quod dixerat: Priúquam gallus cantet, ter me negábis. Et egréssus foras, flevit amáre.

Mane autem facto, consilium iniérunt omnes príncipes sacerdotum, et senióres pópuli advérsus Jesum, ut eum morti tráderent. Et vinctum adduxérunt eum, et tradidérunt Póntio Piláto praesidi. Tunc videns Judas, qui eum trádidit, quod damnátus esset; poeniténtia ductus, rétulit trigínta argénteos príncípiibus sacerdotum, et senióribus, dicens: S. Peccávi, tradens sánguinem justum. C. At illi dixerunt: S. Quid ad nos? Tu videris. C. Et prójectis argénteis in templo, recéssit: et ábiens, láqueo se suspéndit. Príncipes autem sacerdotum, accéptis argénteis, dixerunt: S. Non licet eos míttre in córbonam: quia prétium ságuinis est. C. Consílio autem ínito, emérunt ex illis agrum figuli, in sepultúram peregrinórum. Propter hoc vocátus est ager ille, Haceldama, hoc est, ager ságuinis, usque in hodiérnum diem. Tunc implétum est,

És vevék a harminc ezüst-pénzt, a megbecsültnek árát, kit ennyire becsültek Izrael fiai részéről; és a fazekas földjéért adták azt, amint az Úr parancsolta nekem. Jézus pedig a helytartó előtt áll vala és kérdezé őt a helytartó, mondván: S. Te vagy-e a zsidók királya? C. Felelé neki Jézus: ✠ Te mondod. C. És midőn vádolták a papi fejedelmek és vének, semmit sem felelt. Akkor mondá neki Pilátus: S. Nem hallod-e, mi mindenről tanuskodnak ellened? C. És egy szavára sem felele neki, úgy hogy a helytartó szerfölött csodálkozék. Szokás volt pedig, hogy az ünnepen a helytartó elbocsásson egy foglyot a népnek, akit kívántak. Vala éppen akkor egy híres foglya, ki Barabbásnak hivattott. Összegyűjtván azért őket, mondá Pilátus: S. Kit akartok, hogy elbocsássak nektek, Barabbást-e, vagy Jézust, kit Krisztusnak mondanak? C. Mert tudta, hogy irigységből adták őt kezébe. Midőn pedig az ítélőszéken ül vala, hozzája küldé felesége, mondván: S. Semmi közöd se legyen avval az igazal; mert sokat szenvedtem ma álmomban miatta. C. De a papi fejedelmek és vének rábeszéltek a népet, hogy Barabbást kérjék, Jézust pedig elveszítsék. Szólván hát a helytartó, mondá nekik:

quod dictum est per Jeremiam prophetam, dicentem: Et acceperunt triginta argenteos pretium appetiati, quem appetiaverunt a filiis Israel: et dedérunt eos in agrum figuli, sicut constituit mihi Dominus. Jesus autem stetit ante praesidem, et interrogavit eum praeses, dicens: S. Tu es Rex Judaeorum? C. Dicit illi Jesus: ✠ Tu dicis. C. Et cum accusaretur a principibus sacerdotum, et seniores, nihil respondit. Tunc dicit illi Pilátus: S. Non audis quanta adversum te dicunt testimonia? C. Et non respondit ei: ad ullum verbum, ita ut miraretur praeses vehementer. Per diem autem solémnem consuéverat praeses pópulo dimittere unum vinctum, quem voluissent. Habebat autem tunc vinctum insignem, qui dicebatur Barábbas. Congregatis ergo illis, dixit Pilátus: S. Quem vultis dimittam vobis: Barábbam, an Jesum, qui dicitur Christus? C. Sciébat enim quod per invídiam tradidissent eum. Sedente autem illo pro tribunáli, misit ad eum uxor ejus, dicens: S. Nihil tibi, et justo illi: multa enim passa sum hódie per visum propter eum. C. Príncipes autem sacerdotum, et seniores persuaserunt pópulis, ut péterent Barábbam,

S. Melyiket akarjátok, hogy a kettő közül elbocsássam nektek? C. Azok pedig feleltek: S. Barabbást. C. Mondá nekik Pilátus: S. Mit csináljak tehát Jézussal, kit Krisztusnak mondanak? C. Felelének mindnyájan: S. Keresztre vele! C. Mondá nekik a helytartó: S. De hát mi rosszat cselekedett? C. Azok még jobban kiáltoznak, mondván: S. Keresztre vele! C. Látván tehát Pilátus, hogy semmire sem megy, hanem annál inkább nő a zajongás, vizet vévén, megmosá kezeit a nép előtt mondván: S. Én ártatlan vagyok ennek az igaznak vére-től, ti lássátok. C. És felelvén az egész nép, mondá: S. Az ő vére mirajtunk és a mi gyermekeinken. C. Erre elbocsátá kedvükért Barabbást, Jézust pedig megostorozván, átadá nekik, hogy megfeszítsék. Akkor a helytartó katonái magukkal vivén Jézust a törvényházba, egybegyűjték körülötte az egész csapatot. És levetkőztetvén őt, bíborszínű köpönyeget adának rája és koszorút fonván tövisből, fejére tevék azt és a nádat jobbkezébe; és térdet hajtván előtte, kicsúfolták őt, mondván: S. Üdvözlégys zsidók királya! C. És ráköpdösvén, vevék a nádat és fejét verék vele. Miután pedig csúfot üztek belőle, levévén róla a köpönyeget, ráadák saját ru-

Jesum vero pérderent. Respóndens autem praeses ait illis: S. Quem vultis vobis de duóbus dimitti? C. At illi dixerunt: S. Barábbam. C. Dicit illis Pilátus: S. Quid igitur fáciam de Jesu, qui dicitur Christus? C. Dicunt omnes: S. Crucifigáthur. C. Ait illis praeses: S. Quid enim malí fecit? C. At illi magis clamábant, dicéntes: S. Crūcifigáthur. C. Videns autem Pilátus quia nihil proficeret, sed magis tumultus fferet: accépta aqua, lavit manus coram pópulo, dicens: S. Innocens ego sum a ságuine justí hujus: vos vidéritis. C. Et respóndens univérsus pópulus dixit: S. Sanguis ejus super nos, et super filios nostros. C. Tunc dimísit illis Barábbam: Jesum autem flagellátum trádidit eis, ut crucifigerétur. Tunc milites praesidis suscipiéntes Jesum in praetórium, congregavérunt ad eum univérsam cohórtem: et exuéntes eum, chlámýdem coccíneam circumdédérunt ei: et plecténtes corónam de spinis, posuérunt super caput ejus, et arúndinem in dextera ejus. Et genu flexo ante eum, iludébant ei, dicéntes: S. Ave, Rex Judaeórum. C. Et exspuéntes in eum, accépérunt arúndinem, et percutiébant caput ejus. Et postquam illusérunt ei, exuérunt eum chlámýde, et

háít és elvivék, hogy megfeszítsék.

Kimenvén pedig találának egy Simon nevű cirenei embert; ezt kényszeríték, hogy vigye keresztjét. És mikor elértek a helyre, melyet Golgotának neveznek, ami koponyahelyet jelent, epével vegyített bort adának neki inni, de megzelve, nem akart inni belőle. Minekutána pedig felfeszítették őt, megosztóznak ruháin, sorsot vetvén, hogy beteljesedjék: amit a próféta jövendölt, mondván: Elosztották maguk közt ruháimat és köntösömre sorsot vetettek. Azután leülvén, őrzik vala. És feje fölé tették vétkének föliratát: Ez Jézus, a zsidók királya. Akkor megfeszítének vele együtt két latrot, egyiket jobbról, másikat balfelől. A járókelők pedig káromolák őt, hajtogatván fejüket és mondván: S. Há! Te, ki lerontod az Isten templomát és harmadnapra fölépítéd azt, szabadítsd meg magadat! Ha Isten fia vagy, szállj le a keresztről! C. Hasonlóképpen a papi fejedelmek is az írástudókkal és vénekkel egyetemben csúfolódva mondák: S. Másokat megmentett, magát nem tudja megmenteni! ha Izrael királya, szálljon le most a keresztről és hiszünk neki. Az Istenben bízott, mentse meg most, ha

induérunt eum vestiméntis ejus, et duxérunt eum ut crucifigerent.

Exeúntes autem, invenérunt hóminem Cyrenaeum, nómine Simóne: hunc angariavérunt, ut tólleret crucem ejus. Et venérunt in locum qui dicitur Gólgótha, quod est Calváriæ locus. Et dedérunt ei vinum bíbere cum felle mixtum. Et cum gustáset, nóluit bíbere. Postquam autem crucifixerunt eum, divisérunt vestiménta ejus, sortem miténtes: ut implerétur, quod dictum est per Prophétam, dicéntem: Divisérunt sibi vestiménta mea, et super vestem meam misérunt sortem. Et sedéntes, servábant eum. Et imposuérunt super caput ejus causam ipsius scriptam: Hic est Jesus Rex Judaeórum. Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrónes: unus a dextris, et unus a sinístris. Praeteréúntes autem blasphemábant eum, movéntes cápita sua, et dicéntes: S. Vah, qui destruis templum Dei, et in tríduo illud reaedificas: salva temetípsum. Si Filius Dei es, descénde de cruce. C. Simíliter et príncipes sacerdotum illudéntes cum scribis et senióriibus, dicébant: S. Alios salvos fecit, seípsum non potest salvum fácere: si Rex Israel est, descéndat nunc de cruce, et crédimus ei: confidit in

akarja őt; mert azt mon-
dotta, hogy: Isten Fia va-
gyok. C. Ugyanezzel szidal-
mazták őt a latrok is, kik
vele együtt voltak felfeszít-
ve. Hat órától pedig sötét-
ség lőn az egész földön ki-
lenc óráig. És kilenc óra táj-
ban felkiálta Jézus nagy szó-
val, mondván: ✠ Eli! Eli!
lamma sabaktáni? C. Azaz:
✠ Én Istenem, én Istenem!
miért hagytál el engem. C.
Némelyek pedig az ott állók
közül hallván ezt, mondák:
S. Ez Illést hívja. C. És
mindjárt odaszaladván egyik
közülök, spongyát vett elő,
megtölté ecettel és nádszálla
tűzvé, inni ada neki.
A többiek pedig mondák:
S. Hadd el! lássuk, eljön-e
Illés, hogy megszabadítsa
őt. C. Jézus pedig ismét
nagy szóval kiáltván, kiadá
lelkét.

Deo: liberet nunc, si vult
eum; dixit enim: Quia Fi-
lius Dei sum. C. Idípsum
autem et latrones, qui cruci-
fixi erant cum eo, imprope-
rábant ei. A sexta autem
hora ténebrae factae sunt
super univérsam terram us-
que ad horam nonam. Et
circa horam nonam clamá-
vit Jesus voce magna, di-
cens: ✠ Eli, Eli, lamma
sabactháni? C. Hoc est:
✠ Deus meus, Deus meus, ut
quid dereliquisti me? C.
Quidam autem illic stan-
tes, et audiéntes, dicébant:
S. Elíam vocat iste. C. Et
continuo currens unus ex
eis, accéptam spóngiam im-
plévit acéto, et impósuit
arúndini, et dabat ei bí-
bere. Céteri vero dicébant:
S. Sine, videámus an véniat
Elías liberans eum. C. Jesus
autem iterum clamans voce
magna, emísit spíritum.

(Itt letérdelünk és néhány pillanatig elmélkedünk.)

És ime, a templom kár-
pitja kettéhasadt fölétől-al-
jáig; és a föld megindula, a
kősziklák megrepedének; és
a sírboltok megnyílnak és
sok elhúnyt szentnek teste
feltámadott; és kijövé a sí-
rokból az ő feltámadása
után bemenének a szent
városba, és sokaknak meg-
jelenének. A százados pedig
és akik vele együtt őrzik
vala Jézust, látván a föld-
indulást és a történeteket,
igen megfélemlének, mond-

Et ecce velum templi
scissum est in duas partes
a summo usque deórsum:
et terra mota est, et petrae
scissae sunt, et monumenta
apérta sunt: et multa cór-
pora sanctorum, qui dor-
mierant, surrexérunt. Et
exeúntes de monumentis
post resurrectionem ejus, ve-
nérunt in sanctam civitatem
et apparuérunt multis. Cen-
túrio autem, et qui cum eo
erant, custodiéntes Jesum,
viso terraemótu et his, quae

ván: S. Ez valóban Isten Fia volt. C. Sokan valának pedig ottan asszonyok, messziről nézvén, kik követték vala Jézust Galileából, szolgálván neki; kik között volt Mária Magdolna és Mária, Jakab és József anyja és Zebedeus fiainak anyja.

Mikor pedig esteledett, jöve egy arimathei gazdag ember, névszerint József, aki maga is tanítványa volt Jézusnak; ez Pilátushoz járulván, elkéré Jézus testét. Akkor Pilátus megparancsolá, hogy adják ki a testet. És vevén József a testet, tiszta gyolcsba takará és ezt saját új sírboltjába helyezé, melyet kősziklába vágott vala; és nagy követ gördítvén a sírbolt ajtajára, elméne. Ott voltak pedig Mária Magdolna és a másik Mária, a sír átellenében ülven.

fiébant, timuérunt valde, dicéntes: S. Vere Filius Dei erat iste. C. Erant autem ibi mulieres multae a longe, quae secútae erant Jesum a Galilaea, ministrántes ei: inter quas erat María Magdaléne, et María Jacóbi, et Joseph mater, et mater filiórum Zebedaei.

Cum autem sero factum esset, venit quidam homo dives ab Arimathaea, nómine Joseph, qui et ipse discipulus erat Jesu. Hic accéssit ad Pilátum, et pétiit corpus Jesu. Tunc Pilátus jussit reddi corpus. Et accépto córpore, Joseph invólvit illud in síndone munda. Et pósuit illud in monumento suo novo, quod excíderat in petra. Et advólvit saxum magnum ad óstium monumenti, et ábiit. Erat autem ibi María Magdaléne, et áltera María, sedéntes contra sepúlchrum.

(Itt a pap — vagy ha van, a szerpap — elmondja a Munda cort és Dóminus vobiscum mondása s a könyv megjelölése nélkül az evangélium szertartásai szerint mondja vagy éneklí a következő részt:)

Másnap pedig, mely a készülétnap után esik, egybegyülenek a papi fejedelmek és farizeusok Pilátushoz, mondván: Uram! emlékszünk, hogy ez a csaló még életében azt mondotta: Három nap múlva feltámadok. Parancsold meg tehát, hogy őrizzék a sírt harmadnapig, nehogy odamenvén tanítványai, ellopják őt és

Altera autem die, quae est post Parascéven, convenérunt príncipes sacerdotum, et pharisaei ad Pilátum dicéntes: Dómine, recordáti sumus, quia sedúctor ille dixit adhuc vivens: Post tres dies resúrgam. Jube ergo custodíri sepúlchrum usque in diem tertium: ne forte véniant discípuli ejus, et furéntur eum,

azt mondják a népnek: fel-
támadott halottaiból; és az
utóbbi ámitás rosszabb le-
szén az elsőnél. Mondá nekik
Pilátus: Van őrségtek, men-
jetek, őrizzétek ahogy tudjátok.
Azok pedig elmenvén,
biztosíták a sírt őrséggel, mi-
után lepecsételték a követ.

Felajánlási ének. (Zs. 68,
21-22.) Gyalázatot és nyomorúságot szenved a szívem: kerestem, ki szánakoznék rajtam, de nem akadt senki sem: ki vigasztaljon engem, de senkit sem leltem: sőt enni nekem epét adtak, szomjúságomban ecettel itattak.

Csendes imádság. Engedd, kérünk, Urunk, hogy a fölséged színe előtt följánlott adomány nekünk mind az áldozatos lelkület kegyelmét megnyerje, mind a boldog örökkévalóság birtoklását megszerezze. A mi.

Prefáció a szent Keresztről, 358. 1.

Áldozásra. (Máté 26, 42.) Atyám, ha el nem múlhatik e pohár nélkül, hogy ki ne igyam, legyen meg a te akaratod.

Áldozás utáni imádság. A E misztérium hatása törölje el, Urunk, bűneinket és teljesítse igaz kívánságainkat. A mi Urunk Jézus Krisztus.

(Csendes szentmiséken utolsó evangéliumnak a barkaszentelési evangéliumot mondjuk, 220. 1.)

et dicant plebi: Surréxit a mórtuis: et erit novissimus error pejor prióre. Ait illis Pilátus: Habétis custódiam, ite, custodíte sicut scitis. Illi autem abeúntes, muniérunt sepúlchrum, signántes lápidem, cum custódibus.

Offertorium. (Ps. 68, 21-22.) Improperium exspectávit cor meum, et misériam: et sustínui qui simul mecum contristarétur, et non fuit: consolántem me quaesívi, et non invéni: et dedérunt in escam meam fel, et in siti mea potavérunt me acéto.

Secreta. Concéde, quaesumus, Dómine: ut óculis tuae majestátis munus oblátum, et grátiam nobis devotiónis obtíneat, et efféctum beátae perennitátis acquirat. Per Dóminum nostrum.

Communio. (Matth. 26, 42.) Pater, si non potest hic calix transíre, nisi bibam illum: fiat volúntas tua.

Postcommunio. Per hujus, Dómine, operatiónem mystérii: et vítia nostra purgéntur, et justa desidéria compleántur. Per Dóminum.

NAGYCSÜTÖRTÖK.

Nagycsütörtökön az Úr kereszthalálát megelőző este eseményeiről emlékezik meg az Egyház. Ez a nap volt valamikor egyszersmind az utolsó liturgikus nap is a húsvéti (nagyszombati) keresztelés előtt. Ebből a két tényből fonódnak a mai nap fenségesen szép szertartásai.

1. Az *ünnepélyes szentmise*. Virágvasárnap óta gyászban van az Egyház, zokogva siratja Krisztus szenvedéseit, de ma egy pillanatra elfojtja könnyeit: örömnépet ül, mert ma ünneplé legdrágább kincsének, az Oltáriszentségnek alapítását. Fehérszínű miseruhában mondja a szentmisét, fehér díszben ragyog az oltár, virág és szőnyeg díszíti a templomot. Harangzúgás és orgonaszó között ujjongó örömmel zengi az Oltáriszentség végtelen kegyelmeiért az Úrnak: *Gloria in excelsis Deo*, dicsőség a magasságban Istennek.

A *Glória után* elnémulnak a harangok, és a nagyszombati Glóriáig nem szólalnak meg többé. Helyettük fakereplőket használ az Egyház, hogy tompa hangjuk is kifejezze az Egyház mélységes gyászát.

Az átváltoztatáskor ezen a napon nálunk *három ostyát* változtat át a pap az Úr testévé. Az egyiket a mai szentmisében veszi magához, a másikkal holnap, nagypénteken áldozik, a harmadikat pedig holnap a Szentsírra helyezi, hogy imádják a hívők.

Az Úrfelmutatás után, a *Per quem haec omnia* kezdetű imádság előtt kezdi meg a püspök az *olajok megszentelését*. Szertartását I. 259. old.

A *szentáldozást* ezen a napon a papság is a nagymise bemutatójának kezéből veszi magához. Ma ugyanis magánmiséket nem szabad mondani, viszont nem volna illő, hogy a papság ép a mai napon, az eucharisztia és a papság alapításának napján távol maradjon a szentáldozástól. Valamikor a világiak is mind megáldoztak e szentmisében s a buzgó hívek ezt, hacsak lehetséges, ma is megteszik.

A szentmise után a fennmaradó két szentostyát ünnepélyes menettel, égő gyertyák között elviszik az egyik mellékkápol-

nába vagy mellékoltárra. Ugyanoda viszik a főoltárról az áldoztatókelyhet is. A tabernakulum ajtaját a főoltáron nyitva hagyják, annak emlékére, hogy a szenvedés estéjén az Úr eltávozott tanítványai köréből.

2. A szentmise után elmondják a vecsernyét (126. old.), azután a pap albában és violaszínű stólában *megfosztja az oltárokat* ékességüktől, annak emlékére, hogy az Urat megfosztották ruháitól.

3. Püspöki székesegyházakban a mai szertartásokat a *lábmosás* fejezi be. A szertartást végző főpap alázatosan megmossa, megtörli és megcsókolja 13 pap vagy szegény aggastyán lábát, hogy kövesse az Úr példáját, aki az utolsó vacsorán legmosta tanítványainak lábát.

J. Szentmise.

(Stációs-templom: a lateráni Szent János-bazilika.)

Bevonulásra. (Gal. 6, 14.)

Mi pedig dicsekedjünk a mi Urunk Jézus Krisztus keresztjében, kiben vagyon üdvösségünk, életünk és feltámadásunk: ki által megváltattunk és megszabadultunk. (Zs. 66, 2.) Irgalmazzon nekünk az Isten és áldjon meg minket; ragyogtassa arcát felettünk és irgalmazzon nekünk. Mi pedig.

Introitus. (Gal. 6, 14.)

Nos autem gloriári opórtet in cruce Dómini nostri Jesu Christi: in quo est salus, vita, et resurrectio nostra: per quem salváti, et liberáti sumus. (Ps. 66, 2.) Deus misereátur nostri, et benedícat nobis: illúminet vultum suum super nos, et misereátur nostri. Nos autem.

(A Glóriára ma minden csengő és harang megszólal és zeng az egész angyali ének alatt, de azután hallgat egészen a nagyszombati Glóriáig.)

Könyörgés. Isten, kitől Judás is megkapta bűnének büntetését és a lator is bűnbánatának jutalmát: engedd éreznünk irgalmad hatását, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus, amint a szenvedése közben mindkettőjünknek megadta az érdemüknek megfelelő különböző díjat, úgy távolítsa el tőlünk a régi ember tévelygéseit és

Oráció. Deus, a quo et Judas reátus sui poenam, et confessionis suae latro praemium sumpsit, concéde nobis tuae propitiatiónis effectum: ut, sicut in passióne sua Jesus Christus Dóminus noster diversa utrisque intulit stipéndia meritórum; ita nobis, abláto vetustátis errore, resurrectiónis suae grátiam

adja meg nekünk föltámadása kegyelmét: Ki veled.

Szentlecke Szent Pál apostolnak a Korinthusiakhoz írt leveléből. (I. 11, 20-32.)

Testvérek: Midőn egybe gyűltök, ez már nem az Úr vacsorájának evése; mert kiki a saját vacsoráját veszi elő, hogy megegye. És az egyik éhezik, a másik meg dőzsöl. Vajjon nincsen-e házatok az evésre és ivásra? Vagy megvetitek Isten egyházát és megszegyenítitek azokat, akiknek nincsen? Mit mondjak nektek? Dícsérjelek-e titeket? Ebben nem dícsérlek! Mert én az Úrtól vettem, amit közöltem is veletek, hogy az Úr Jézus azon az éjtszakán, amelyen elárultatott, vevé a kenyeret és hálát adván, megtöré és mondá: Vegyétek és egyétek, ez az én testem, mely értetek adatik; ezt cselekedjétek az én emlékezetemre. Hasonlóképpen a kelyhet is, miután megvacsorált, mondván: Ez a kehely az újszövetség az én véremben; ezt cselekedjétek, valahányszor isszátok, az én emlékezetemre. Mert valahányszor ezt a kenyeret eszitek és ezt a kelyhet isszátok, az Úr halálát hirdetitek, míg el nem jő. Aki tehát méltatlanul eszi ezt a kenyeret, vagy issza az Úr kelyhét, vétkezik az Úr teste és vére ellen. Tehát vizsgálja meg

largiátur: Qui tecum vivit et regnat.

Lectio Epistolae beáti Pauli Apóstoli ad Corinthios. (I. 11, 20-32.)

Fratres: Conveniéntibus vobis in unum, jam non est Dominicam coenam manducáre. Unusquisque enim suam coenam praesúmit ad manducándum. Et álius quidem ésurit: álius autem ébrius est. Numquid domos non habétis ad manducándum et bibéndum? aut ecclésiám Dei contémnitis, et confúnditis eos, qui non habent? Quid dicam vobis? Laudo vos? In hoc non laudo. Ego enim accépi a Dómino, quod et trádidi vobis, quóniam Dóminus Jesus, in qua nocte tradébátur, accépit panem, et grátias agens fregit, et dixit: Accípите, et manducáte: hoc est corpus meum, quod pro vobis tradétur: hoc fácите in meam commemoratiónem. Simíliter et cálicem, postquam coenávit, dicens: Hic calix novum testaméntum est in meo ságuine: hoc fácите quotiescúmque bibétis, in meam commemoratiónem. Quotiescúmque enim manducábitis panem hunc, et cálicem bibétis: mortem Dómini annuntiábitis donec véniat. Itaque quicúmque manducáverit panem hunc, vel bíberit

magát az ember és úgy egyék ebből a kenyérből és igyék ebből a kehelyből; mert aki méltatlanul eszik és iszik, ítéletet eszik és iszik magának, mivel nem különbözteti meg az Úr testét. Ezért van köztetek sok beteg és erőtlen és alusznak sokan. Ha ellenben magunkat megítélnők, bizonyára nem ítéltetnénk meg. Midőn pedig megítéltetünk, az Úr fenyít meg minket, hogy ne kárhozzunk el ezzel a világgal.

Átvonulásra (Fil. 2, 8-9.)

Krisztus engedelmes lett értünk a halálig, és pedig a halálig a keresztfán. ¶ Ezért az Isten is igen felmagasztalta őt és oly nevet adott neki, mely minden más név fölött van.

✠ A szent evangélium szakasza Szent János szerint. (13, 1-15.)

A húsvét ünnepe előtt, tudván Jézus, hogy eljött az órája, midőn átmenjen e világból az Atyához, mivel szerette övéit, kik e világban valának, mindvégig szerette őket. És a vacsora alkalmával, mikor az ördög már szívébe sugallta az iskarióti Judásnak, Simon fiának, hogy elárulja őt; tudván, hogy mindent kezébe adott neki az Atya és hogy az Istentől jött ki és az Istenhez megyen: föl-

cálicem Dómini indigne, reus erit cörperis et sanguinis Dómini. Probet autem seipsum homo, et sic de pane illo edat, et de cálice bibat. Qui enim manducat et bibit indigne, iudicium sibi manducat et bibit: non dijudicans corpus Dómini. Ideo inter vos multi infirmi et imbecilles, et dormiunt multi. Quod si nosmetipsos dijudicaremus, non útique iudicaremur. Dum iudicámur autem, a Dómino corrípimur, ut non cum hoc mundo damnemur.

Graduale. (Phil. 2, 8-9.)

Christus factus est pro nobis obédiens usque ad mortem, mortem autem crucis. ¶ Propter quod et Deus exaltávit illum: et dedit illi nomen, quod est super omne nomen.

✠ Sequéntia sancti Evangélii secundum Joánnem. (13, 1-15.)

Ante diem festum Paschae sciens Jesus, quia venit, hora ejus, ut tránseat ex hoc mundo ad Patrem: cum dilexisset suos, qui erant in mundo, in finem diléxit eos. Et coena facta, cum diabolus jam misisset in cor, ut tráderet eum Judas Simónis Iscariótæ: sciens quia ómnia dedit ei Pater in manus, et quia a Deo exivit, et ad Deum vadit: surgit a coena, et ponit vestiménta sua: et cum accepisset línteum,

kele a vacsorától, letevé felső ruháit és vévén egy kendőt, maga elé köté; azután vizet önte a mosdótálba és mosni kezdé a tanítványok lábait és megtörlé a kendővel, mellyel körül volt övezve. Odaméne tehát Simon Péterhez. Mondá neki Péter: Uram! te mosod az én lábaimat? Felelvén Jézus, mondá neki: Amit én cselekszem, te most nem érted; de majd megérted azután. Mondá neki Péter: Az én lábaimat ugyan meg nem mosod soha. Felelé neki Jézus: Ha meg nem moslak, nem lesz részed velem. Mondá neki Simon Péter: Uram! akkor hát nemcsak lábaimat, hanem kezimet és fejemet is. Mondá neki Jézus: Aki meg van mosva, elég neki, hogy lábait mossák meg, akkor egészen tiszta. Ti is tiszták vagytok, de nem mindnyájan. Tudta ugyanis, ki az, ki őt elárulja; azért mondta: Nem vagytok tiszták mindnyájan. Mután tehát megmosta azok lábait és fölvette felső ruháit, újra leülvén, mondá nekik: Tudjátok-e mit cselekedtem veletek? Ti engem Mesternek és Úrnak hívtok és jól mondjátok, mert az vagyok. Ha tehát én az Úr és Mester megmostam a ti lábaitokat, nektek is mosnotok kell egymás lábait. Mert példát adtam nektek, hogy amint én cselekedtem veletek, ti is úgy cselekedjétek.

praecinxit se. Definde mititit aquam in pelvim, et coepit lavare pedes discipulorum, et extergere linteo, quo erat praecinctus. Venit ergo ad Simónem Petrum. Et dicit ei Petrus: Dómine, tu mihi lavas pedes? Respóndit Jesus, et dixit ei: Quod ego fácio, tu nescis modo, scies autem póstea. Dicit ei Petrus: Non lavábis mihi pedes in aetérnum. Respóndit ei Jesus: Si non lávero te, non habébis partem mecum. Dicit ei Simon Petrus: Dómine, non tantum pedes meos, sed et manus, et caput. Dicit ei Jesus: Qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lavet, sed est mundus totus. Et vos mundi estis, sed non omnes. Sciébat enim quisnam esset qui tráderet eum: proptérea dixit: Non estis mundi omnes. Postquam ergo lavit pedes eórum, et accépit vestiménta sua: cum recubisset iterum, dixit eis: Scítis quid fécerim vobis? Vos vocátis me Magíster et Dómine: et bene dicitis: sum étenim. Si ergo ego lavi pedes vestros, Dóminus et Magíster: et vos debétis alter altérius lavare pedes. Exémplum énim dedi vobis, ut quemádmódum ego feci vobis, ita et vos faciátis.

Felajánlásra. (Zsoltár 117, 16-17.) Az Úr jobbjá győzelmet szerzett; az Úr jobbjá fölmagasztalt engem: nem halok meg, hanem élek és hirdetem az Úr tetteit.

Csendes imádság. Az tege előtted kérünk, szenteséges Urunk, mindenható Atya, örök Isten, elfogadottá áldozatunkat, ki mai rendelkezésével tanítványainak meghagyta, hogy ezt cselekedjék az ő emlékezetére, Fiad, a mi Urunk Jézus Krisztus: Ki veled él és uralkodik.

Offertorium. (Ps. 117, 16 et 17.) Dextera Dómini fecit virtutem, dextera Dómini exaltávit me: non móriar, sed vivam, et narrábo ópera Dómini.

Secreta. Ipse tibi, quae sumus, Dómine sancte, Pater omnipotens, aetérne Deus, sacrificium nostrum reddat accéptum, qui discipulis suis in sui commemorationem hoc fieri hodiérna traditione monstrávit, Jesus Christus Filius tuus, Dóminus noster: Qui tecum vivit et regnat.

Prefáció a szent Keresztről, 358. l.

(A Kánonban a megfelelő imádságokat ma így mondjuk :)

A szentek egyességében ezt a szenteséges napot ünnepeve, amelyen a mi Urunk Jézus Krisztust éretünk elárulták; mindenekelőtt tisztelettel megemlékezünk a dicsőséges, mindenkoron Szűz Máriáról, ugyanazon Jézus Krisztusnak, Istenünknek és Urunknak szülőanyjáról, úgyszintén boldog apostolaid és vértanuidről, Péter- és Pál-, András-, Jakab-, János-, Tamás-, Jakab-, Fülöp-, Bertalan-, Máté-, Simon- és Tádéról; Linus-, Klétus-, Kelemen-, Xistus-, Kornél-, Ciprián-, Lőrinc-, Krizogonus-, János-, és Pálról, Kozma-, és Damjánról, és minden szentedről; az ő érdemeikre és esedezéseikre

Communicátes, et diem sacratissimum celebrátes, quo Dóminus noster Jesus Christus pro nobis est tráditus: sed et memóriam venerátes, in primis gloriósae semper Vírginis Mariae, Genitrícis ejúsdem Dei et Dómini nostri Jesu Christi: sed et beatórum Apostolórum ac Mártyrum tuórum, Petri et Pauli, Andréae, Jacóbi, Joánnis, Thomae, Jacóbi, Philíppi, Bartholomaei, Matthaei, Simónis et Thad-daei: Lini, Cleti, Cleméntis, Xysti, Cornélii, Cypriáni, Lauréntii, Chrysógoni, Joánnis et Pauli, Cosmae et Damíani: et ómnium Sanctórum tuórum; quorum méritis, precibúsqe concédas,

add, hogy pártfogó segítséged mindenben megerősítsen minket. Ugyanazon Krisztus, a mi Urunk által.

Szolgáidnak tehát, és egy-szersmind egész családodnak ezt az áldozatát, melyet neked följajnlunk ama nap miatt, melyen a mi Urunk, Jézus Krisztus apostolaira bízta teste és vére misztériumainak ünneplését, kérünk, Urunk, fogadd, megengesztelődötten; és napjainkat intézd a te békédben; ragadj ki minket az örök kárhozatból és sorozz választottaid nyájába, ugyanazon Krisztus Urunk által. Amen.

Ezt az adományt, kérünk, Isten, tedd mindenben ✠ áldottá, ✠ tulajdonoddá ✠ érvényessé, szellemivé és elfogadhatóvá, hogy számunkra szeretett Fiadnak, a mi Urunknak Jézus Krisztusnak tes✠tévé és vé✠révé váljék.

Ki a mi és minden ember üdvéért való szenvedése előtti napon, azaz ma, szent és tiszteletreméltó kezébe vette a kenyeret stb.

(A többi ugyanúgy van, mint a kánonban, 363. l.)

Békecsók ma nincs, mert Júdás csókkal árulta el Mesterét.

E napon a pap nálunk három ostyát változtat át. Egyiket magához veszi, a másikat elteszi a holnapi csonkamiséhez, a harmadikat pedig a szentsírnál tartandó szentségimádásra. Félretesz néhány particulát a betegek számára is, de a szent vért teljesen magához veszi. Áldozás után, mielőtt ujjait leöblítené, a consecrált ostyákat kehelybe teszi, azt a diákonus a pallával és a

ut in ómnibus protectionis tuae muniámur auxilio. Per eúdem Christum Dóminum nostrum.

Hanc igitur oblationem servitútis nostrae, sed et cunctae familiae tuae, quam tibi offerimus ob diem, in qua Dóminus noster Jesus Christus trádidit discipulis suis Córporis et Sanguinis sui mystéria celebránda: quaesumus, Dómine, ut placátus accípias: diésque nostros in tua pace dispónas, atque ab aetérna damnatióne nos éripi, et in electórum tuórum júbeas grege numerári. Per eúdem Christum Dóminum nostrum. Amen.

Quam oblationem tu, Deus, in ómnibus, quaesumus, bene ✠ dictam, adscrí ✠ ptam ra ✠ tam, rationábilem, acceptabilémque fácere dignéris: ut nobis Cor ✠ pus, et San ✠ guis fiat dilectíssimi Fílii tui Dómini nostri Jesu Christi.

Qui pridie, quam pro nostra omniumque salute paterétur, hoc est, hódie, accépit panem in sanctas, ac venerábiles manus suas etc.

paténával lefödl, a kehelytakaróval letakarja, aztán az oltár közepére helyezi. A pap mindannyiszor térdet hajt, valahányszor a kehelyben lévő szentség előtt elmegy. Hogy a szentségnek hátat ne fordítson, a «*Dóminus vobiscum*»-ot nem az oltár közepéről mondja, hanem az evangélium-oldalról és onnan adja az áldást is.

Aldozásra (Ján. 13, 12, 13, 15.) Az Úr Jézus, miután tanítványaival megvacso-
rázott, megmosta lábaikat és mondá nekik: Tudjátok-e, mit cselekedtem veletek, én az Úr és Mester? Példát adtam nektek, hogy ti is úgy cselekedjetek.

Aldozás utáni imádság. Az életadó táplálékkal megerősítve, kérünk téged Urunk Istenünk, hogy amit halandó életünk folyamán teljesítünk, halhatatlanságod ajándéka által elnyerhessük. A mi.

Communio. (Joann. 13, 12, 13 et 15.) Dóminus Jesus, postquam coenavit cum discipulis suis, lavit pedes eorum, et ait illis: Scitis quid fecerim vobis ego Dóminus, et Magister? Exemplum dedi vobis, ut et vos ita faciátis.

Postcommunio. Refécti vultibus aliméntis, quæsumus, Dómine Deus noster: ut, quod tempore nostræ mortalitátis exséquimur, immortalitátis tuæ múnere consequámur. Per Dóminum.

(Az utolsó evangélium kezdetén ma a pap nem jelöli meg a kereszttel a jelével az oltárt.)

A szentmise után a pap fehér palástot ölt, háromszor megtömjénezi a kehelyben lévő szentséget s azt a velummal betakarva, ünnepélyes menetben a templom valamelyik kápolnájába vagy mellékoltárára — nálunk többnyire a sekrestyébe — viszi. Közben ezt éneklük:

Mondj éneket, zengő nyelvem,
Szentséges Úr testének,
Adj hálákat, buzgó lelkem!
Drágalátos vérenek,
Mít a Szűznek méhéből vőn,
S ad emberi nemzetnek.

Tiszta Szűztől véve testet,
Földre szállt, és jára itt,
Boldogítva hintegette
Szent igéje magvait,

Pange lingua gloriósi,

Córpóris mystérium,
Sánguínisque pretiósi,
Quem in mundi pretíum
Fructus ventris generósi
Rex effúdit Géntium.

Nobis datus, nobis natus
Ex íntacta Vírgine,
Et in mundo conversátus,
Sparso verbi sémíne,

S befejezte nagy csodával
Életének napjait.

A vacsorán, mikor evett
Kedves tanítványaival,
S az ünnepet megszentelte
Az ótörvény módjával:
Kenyér és bor színe alatt
Testét adá csodával.

A test íge, kenyér testté,
A bor vérré változik.
Bár az elme és az érzék

Ezen csodálkozik:
De a tiszta szív nyugodtan
A hitre támaszkodik.

Azért ezt a nagy Szentséget
Leborulva imádjuk;
Teste, vére Krisztusunknak
Hogy itt vagyon, megvall-
juk,
Ha elménkkel meg nem fog-
juk,
Hitünkkel megfoghatjuk.

Az Atyának és Fiúnak
Dícséret és tisztesség,
Szentlélekkel egyetemben
Áldás, örök dicsőség.
Háromságban egy szent Is-
tent
Áldjon minden nemzetség
Amen.

(Végül a pap ismét háromszor megtömjénezi a szentséget s elkészített helyére teszi.)

2. Oltárfosztás.

(A pap palást nélkül, violaszínű stólában az oltárokhoz megy s megfosztja őket ékességeiktől; közben kíséretével felváltva a következő Antifonát és zsoltárt mondja:)

Ant. (Zsolt. 21, 19.) Szét-
osztották egymás között

Sui moras incolátus
Miro cláusit ordine:

In supræmæ nocte coenæ,
Recumbens cum fratribus,
Observata lege plene
Cibus in legálibus,
Cibum turbæ duodænæ
Se dat suis mânibus.

Verbum caro, panem verum
Verbo cårnem éfficít:
Fitque sanguis Christi
merum,

Et si sensus déficit:
Ad firmåndum cor sincérum
Sola fides súfficit.

Tantum ergo Sacraméntum
Venerémur cèrnuí;
Et antíquum documéntum
Novo cedat rítui:

Praestet fides supplem-
tum
Sensuum deféctui.

Genitóri, Genitóque
Laus et jubilátio,
Salus, honor, virtus quoque
Sit et benedíctio:
Procedénti ab utróque

Compar sit laudátio.
Amen.

Ant. (Ps. 21, 19.) Divisè-
runt sibi vestiménta mea:

ruhámat és köntösömre sor-sot vetettek.

Istenem, Istenem, tekints reám, miért hagytál el engem? Távol van szabadulásomtól hangos jajveszékelésem. Én Istenem, kiáltok nappal, de te nem hallgatsz meg, kiáltok éjjel is, és nyugtot nem találok. Pedig te ott lakol a szent helyen, és Izrael dicsér téged. Benned bíztak atyáink, bíztak, és te megszabadítottad őket. Hozzád kiáltottak és megszabadultak, benned bíztak és meg nem szégyenültek. Én azonban féreg vagyok, nem ember, embereknek csúfja, népnek útá-lata. Aki csak lát, mind gúnyt űz belőlem, félrehúzza ajkát, fejét csóvál-gatja: az Úrban bizott, mentse meg őt, szabadítsa meg, ha kedvét leli benne! Hiszen te vagy, ki kihoztál engem anyám méhéből, te vagy reménységem anyám emléje óta. Reád vetődtem anyámnak méhéből, anyám méhétől fogva te vagy az Istenem. Ne légy távol tőlem, mert közel a nyomorúság, és nincs, ki segítséget nyujtana. Körülvett engem sok tulok, körülfogtak kövér bikák, kitátották reám szájukat, mint ragadozó s ordító oroszlán. Szétfolytam, miként a víz, minden csontom szertevált, szívem olyan lett testem belsejében, mint a megolvadt

et super vestem meam miserunt sortem.

Deus, Deus meus, respice in me: quare me dereliquisti? longe a salute mea verba delictorum meorum. Deus meus, clamabo per diem, et non exaudies: et nocte, et non ad insipientiam mihi. Tu autem in sancto habitas, laus Israel. In te speraverunt patres nostri: speraverunt, et liberasti eos. Ad te clamaverunt, et salvi facti sunt: in te speraverunt, et non sunt confusi. Ego autem sum vermis, et non homo: opprobrium hominum, et abjectio plebis. Omnes videntes me, deriserunt me: locuti sunt labiis, et moverunt caput. Speravit in Domino, eripiat eum: salvum faciat eum, quoniam vult eum. Quoniam tu es, qui extraxisti me de ventre: spes mea ab uberi-bus matris meae. In te projectus sum ex utero: De ventre matris meae Deus meus es tu, ne discesseris a me: Quoniam tribulatio proxima est; quoniam non est qui adjuvet. Circumdede-runt me vituli multi: tauri pingues obsederunt me. Aperuerunt super me os suum, sicut leo rapiens et rugiens. Sicut aqua effusus sum: et dispersa sunt omnia ossa mea. Factum est cor meum tamquam cera liquescens, in medio ventris mei. Aruit tamquam testa virtus mea, et lingua mea adhaesit faucibus meis: et

viasz. Erőm, mint a cserép, kiszáradt, nyelvem ínyemhez tapadt, lesujtottál a halál porába. Körülvett engem nagy sereg kutya, körülfogott a gonoszok zsinatja, átfúrták kezemet és lábamat, megszámlálták minden csontomat. Néznek reám, bámulnak engem, szétoztották egymás között ruhámat, és köntösökre sorsot vetettek. De te, Uram, ne vond meg tőlem segítségedet, figyelj reám és oltalmaz meg engem. Szabadíts meg, Istenem, a kardtól, mentsd meg egyetlen lelkemet a kutya karmától. Szabadíts meg az oroszlán torkából, engem, a megalázottat a bölény szarvától. Hadd hirdessem testvéreimnek nevedet, a gyülekezetben hadd dicsérjelek: ti, kik félitek az Urat, dicsérjétek őt, Jákob minden ivadéka, magasztaljátok őt. Félje őt Izrael minden ivadéka, mert ő nem veti meg és nem nézi le a szegény könyörgését. Nem fordította el tőlem tekintetét, és meghallgatott, midőn hozzá kiáltottam. Dicsérlek majd téged a nagy gyülekezetben; amit fogadtam, teljesítem azok előtt, kik félik őt. Jóllakásig esznek majd a szegények, kik keresik az Urat, dicsérik majd őt, szívük feléled örökkön-örökre. Észbe kap és megtér az Úrhoz a föld

in pülverem mortis deduxisti me. Quóniam circumdedérunt me canes multi: concilium malignantium obsédit me. Foderunt manus meas et pedes meos: dinumeravérunt omnia ossa mea. Ipsi vero consideravérunt et inspexérunt me: divisérunt sibi vestimenta mea, et super vestem meam misérunt sortem. Tu autem, Dómine, ne elongáveris auxiliium tuum a me: ad defensionem meam cónspice. Érué a frámea Deus, ánimam meam: et de manu canis únicam meam: Salva me ex ore leónis: et a córnicibus unicórniū humilitátem meam. Narrábo nomen tuum frátribus meis: in médio ecclésiæ laudábo te. Qui timétis Dóminum, laudáte eum: univérsum semen Jacob, gloricáte eum. Tímeat eum omne semen Israel: quóniam non sprevit, neque despéxit deprecationem páuperis: Nec avértit fáciem suam a me: et cum clamárem ad eum, exaudivit me. Apud te laus mea in ecclésia magna: vota mea reddam in conspéctu timéntium eum. Edent páuperes, et saturabúntur: et laudábunt Dóminum, qui requírunť eum: vivent corda eórum in saeculum saeculi. Reminiscéntur et converténtur ad Dóminum univérsi fines terræ: Et adorábunt in conspectu ejus univérsae familiae Géntium. Quóniam

minden határa és leborul színe előtt a nemzetek valamennyi családja, mert az Úr a királyi hatalom, s ő a nemzetek uralkodója. Eszik és leborul előtte a földnek minden gazdag embere; leborulnak előtte mindazok, akik a porba leszállnak. Néki él majd a lelkem, néki szolgál majd nemzedékem. Az Úrról beszélek az eljövendő nemzedéknek, az ő igazságát fogják hirdetni az egek a születendő népnek, mivel az Úr így cselekedett.

Dómini est regnum: et ipse dominabitur Géntium. Manducaverunt et adoraverunt omnes pingues terrae: in conspéctu ejus cadent omnes, qui descéndunt in terram. Et ánima mea illi vivet: et semen meum serviet ipsi. Annuntiabitur Dómino generatio ventúra: et annuntiábunt caeli justítiam ejus pópulo qui nascétur, quem fecit Dóminus.

3. Nagycsütörtöki lábmosás.

(A főpap violaszínű stólában és palástban a lábmosás helyére megy s ott a diakonus a szokott módon elénekli az Ante diem festum kezdetű evangéliumot, 248. l.)

(Ezután a főpap leveszi a palástot s térdenállva vászonkendőt köt maga elé, megmossa, megtörli és megcsókolja a tizenhárom aggastyán lábát. Közben a kar a következő Antifonákból énekel :)

Ant. (Ján. 13, 34.) Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást, amint én szerettelek titeket, mondá az Úr. (Zs. 118, 1.) Boldogok, kiknek útja szeplőtelen, kik az Úr törvénye szerint járnak. Új parancsolatot.

Ant. (Ján. 13, 4, 5, 15.) Miután az Úr fölkele a vacsorától, vizet öntö a mosdótálba és mosni kezdé a tanítványok lábait; ezt a példát hagyta nekik. (Zs. 47, 2.) Nagy az Úr, dicsérni kell őt felette Istenünk városában, az ő szent hegyén. Miután az Úr fölkele a vacsorától, vizet.

Ant. (Joann. 13, 34.) Mandátum novum do vobis: ut diligátis invicem, sicut diléxi vos, dicit Dóminus. (Ps. 118, 1.) Beáti immaculáti in via: qui ámbulant in lege Dómini. Mandátum novum.

Ant. (Joann. 13, 4, 5 et 15.) Postquam surréxit Dóminus a coena, misit aquam in pelvim, et coepit lavare pedes discipulórum suórum: hoc exéplum relquit eis. (Ps. 47, 2.) Magnus Dóminus, et laudábilis nimis: in civitate Dei nostri, in monte sancto ejus. Postquam surréxit Dóminus.

Ant. (Ján. 13, 12, 13, 15.) Az Úr Jézus miután tanítványaival megvacsorált, legmósta lábaikat és mondá nekik: Tudjátok-e, mit cselekedtem veletek én az Úr és Mester? Példát adtam nektek, hogy ti is úgy cselekedjetek. (Zs. 84, 2.) Megkegyelmeztél, Uram, országodnak, véget vetettél Jákob fogságának. Az Úr Jézus.

Ant. (Ján. 13, 6-7, 8.) Uram! te mosod az én lábaimat? Feelvén Jézus, mondá neki: Ha meg nem mosom lábaidat, nem lesz részed énvelem. *℣.* Odamene tehát Simon Péterhez és mondá neki Péter: Uram, te. *℣.* Amit én cselekszem, te most nem érted; de majd megérted azután. Uram.

Ant. (Ján. 13, 14.) Ha én, Uratok és Mesteretek legmóstem a ti lábaitokat, nektek is mosnotok kell egymás lábait. (Zs. 48, 2.) Halljátok meg ezt, nemzetek, mindnyájan, vegyétek fületekbe földkerekség lakói, mindannyian. Ha én.

Ant. (Ján. 13, 35.) Arról fogja mindenki megismerni, hogy az én tanítványaim vagytok, haszeretéttel vagytok egymáshoz. *℣.* Jézus mondá tanítványainak: Arról fogja mindenki.

Ant. (Kor. I. 13, 13.) Maradjon meg bennetek a hit, a remény, a szeretet, ez a három: ezek között legnagyobb a szeretet. *℣.* Most

Ant. (Joann. 13, 12, 13 et 15.) Dóminus Jesus, postquam coenavit cum discipulis suis, lavit pedes eorum, et ait illis: Scitis quid fecerim vobis ego Dóminus et Magister? Exéplum dedi vobis, ut et vos ita faciátis. (Ps. 84, 2.) Benedixísti, Dómine, terram tuam: avertísti captivitátem Jacob. Dóminus Jesus.

Ant. (Joann. 13, 6-7 et 8.) Dómine, tu mihi lavas pedes? Respóndit Jesus, et dixit ei: Si non lávero tibi pedes, non habébis partem mecum. *℣.* Venit ergo ad Simónem Petrum, et dixit ei Petrus. Domine, tu. *℣.* Quod ego facio, tu nescis modo: scies autem póstea. Dómine.

Ant. Si ego Dóminus et Magister vester lavi vobis pedes: quanto magis debetis alter altérius laváre pedes. (Ps. 48, 2.) Audíte haec, omnes gentes: áuribus percípíte, qui habitátis orbem. Si ego Dóminus et Magister vester.

Ant. (Joann. 13, 35.) In hoc cognóscet omnes, quia discipuli mei estis, si dilectiónem habuéritis ad invicem. *℣.* Dixit Jesus discipulis suis. In hoc cognóscet.

Ant. (I Cor. 13, 13.) Máneant in vobis fides, spes, caritas, tria haec: major autem horum est caritas. *℣.* Nunc autem manent fides,

megmarad a hit, a remény, a szeretet, ez a három; ezek között legnagyobb a szeretet. Maradjon.

Ant. Áldott legyen a Szentháromság, és osztatlan Egység; dicsérjük, mert irgalmasságot cselekedett velünk. *℣.* Áldjuk az Atyát, a Fiút a Szentlélekkel. (Zs. 83, 2-3.) Mily kellemesek a te hajlékaid, seregeknek Ura: sóvárogva vágyakozik lelkem az Úr udvaraiba. Áldott legyen a Szentháromság és osztatlan Egység.

Ant. (Ján. 1, 2, 3, 4.) Hol a szeretet és a jóakarát, ott az Isten. *℣.* Minket, Ime, Krisztus szeretete gyűjtött egybe. *℣.* Ujjongjunk és örvendezzünk benne. *℣.* Féljük és szeressük az élő Istent. *℣.* És őszinte szívvel szeressük egymást.

Ant. Hol a szeretet és jóakarát, ott az Isten. *℣.* Mikor tehát egybegyűlve együtt vagyunk. *℣.* Vigyázzunk, hogy lélekben meg ne oszoljunk. *℣.* Szűnjék meg a rossz megszólás, szűnjének meg a pörök. *℣.* És legyen közöttünk Krisztus, a mi Istenünk.

Ant. Hol a szeretet és jóakarát, ott az Isten. *℣.* Szentjeiddel lássuk tehát, *℣.* a dicsőségben arcodat, Krisztus, a mi Istenünk. *℣.* A végtelen igaz örömet. *℣.* Mindörökkön örökre. Amen.

spes, caritas, tria haec: major horum est caritas. Maneant in vobis fides, spes, caritas.

Ant. Benedicta sit sancta Trinitas, atque indivisa unitas: confitebimur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suam. *℣.* Benedicamus Patrem, et Filium, cum Sancto Spiritu. (Ps. 83, 2-3.) Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum! concupiscit, et deficit anima mea in atria Domini. Benedicta sit.

Ant. (1 Joann. 2, 3, 4.) Ubi caritas, et amor, Deus ibi est. *℣.* Congregavit nos in unum Christi amor. *℣.* Exultemus, et in ipso jucundemur. *℣.* Timeamus, et amemus Deum vivum. *℣.* Et ex corde diligamus nos sinceró.

Ant. Ubi caritas, et amor, Deus ibi est. *℣.* Simul ergo cum in unum congregamur: *℣.* Ne nos mente dividamur, caveamus. *℣.* Cessent iurgia maligna, cessent lites. *℣.* Et in medio nostri sit Christus Deus.

Ant. Ubi caritas, et amor, Deus ibi est. *℣.* Simul quoque cum beatis videamus, *℣.* Glorianter vultum tuum, Christe Deus: *℣.* Gaudium, quod est immensum, atque probum. *℣.* Saecula per infinita saeculorum. Amen.

Lábmosás után a főpap kezét mos, felölti a palástot és mondja :
Miatyánk (csendben.) Pater noster (secreto.)

☩. És ne vigy minket a kísértésbe. R. De szabadíts meg a gonosztól.

☩. Uram, te meghagyta nekünk, hogy parancsádat R. Hűségesen teljesítsük.

☩. Megmostad tanítványaid lábait. R. Ne vesd meg amit kezéd művelt.

☩. Uram, hallgasd meg könyörgésemet. R. És kiáltásom jusson eléd.

☩. Az Úr legyen veletek. R. És a te lelkeddel.

Könyörgés. Állj mellettünk, Urunk, alázatos szolgálatunkban és mivel tanítványaid lábait megmosni méltóztattál, ne vesd meg, amit kezéd művelt s aminek megtartását nekünk megparancsoltad, hogy amint itt rajtunk és általunk a külső szenny a mossással eltűnik, úgy töröltessenek el belső bűneink általad. Engedd meg nekünk kegyesen ezt te: Ki élsz és uralkodol, Isten, mindörökkön örökké. R. Amen.

☩. Et ne nos indúcas in tentationem. R. Sed libera nos a malo.

☩. Tu mandasti mandata tua, Dómine. R. Custodiri nimis.

☩. Tu lavasti pedes discipulorum tuorum. R. Opera mánuum tuárum ne despicias.

☩. Dómine, exáudi orationem meam. R. Et clamor meus ad te véniat.

☩. Dóminus vobiscum. R. Et cum spíritu tuo.

Orátio Adesto, Dómine. quaesumus, officio servitutis nostrae: et quia tu discipulis tuis pedes lavare dignatus es, ne despicias ópera manuum tuárum, quae nobis retinenda mandasti: ut, sicut hic nobis, et a nobis exterióra abluuntur inquinaménta; sic a te ómnium nostrum interióra laventur peccata. Quod ipse praestare dignéris, qui vivis et regnas Deus: per ómnia saecula saeculorum. R. Amen.

4. Az olajszentelés.

A keresztség új életre való támadás: nem ok nélkül szolgáltatta ki tehát valamikor az Egyház a keresztség szentségét Krisztus feltámadásának ünnepén, a húsvét hajnalán. Mivel pedig a húsvétet megelőző két napon, nagypénteken és nagyszombaton semmiféle liturgia sem volt, a megkeresztelendőket végkép nagycsütörtökön készítette elő az Egyház a keresztség felvételére és ezen a napon már meg is kente őket a keresztelendő olajával. Így fűződött az olajok szentelése a nagycsütörtöki szertartásokhoz.

Ezen a napon, az ünnepélyes szentmisében szenteli ugyanis meg a püspök minden esztendőben a betegek olaját, a keresztlendők olaját és a krizmát.

1. A betegek olajának megszentelését a püspök az Úrfelmutatás után, a *Per quem haec omnia* szavak előtt végzi. A püspök itt félbeszakítja a szentmisét, egy külön kehelyben megmossa ujjait, a szentélyben elkészített asztalhoz megy s ott leül. Ekkor az archidiaconus (a főesperes) hangosan szól:

(Hozzátok el) a betegek | Oleum infirmórum.
olaját.

Erre az egyik alszerpap két gyertyavívó kíséretében elmegy a mellékkápolnába, vagy a sekrestyébe, elhozza a betegek olajára szánt olajat, átadja az archidiaconusnak és mondja:

A betegek olaja. | Oleum infirmórum.

Az archidiaconus megmutatja a püspöknek, ugyanazt mondva s leteszi az olajat az asztalra. A püspök feláll és csendben, de azért hallhatóan mondja:

Elűzlek téged, tisztátalan lélek és a sátán minden támadása s minden szemfényvesztése, az Atyátnak és Fiútnak és a Szentléleknek nevében; távozzál ez olajtól, hogy az lelki kenetté válhassék és megerősíthesse az élő Isten templomát, hogy a Szentlélek benne lakhassék, a mindenható Atya Isten nevében és szeretett Fiának, a mi Urunk Jézus Krisztusnak nevében, ki majd eljő, hogy megítélje az eleveneket, a holtakat és a világot tűz által.

R. Amen.

Ű. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Küldd el, kérünk, Urunk, vigasztaló Szentlelkedet az égből erre az olajra, melyet a lélek és a test felüdítésére a zöldelő fából fakasztani ke-

Exorcízo te, immundissime spíritus, omnisque incursio sátanae, et omne phantasma: in nómine Patris, et Filii, et Spíritus Sancti; ut recedas ab hoc oleo, ut possit éffici únctio spiritalis ad corroborándum templum Dei vivi; ut in eo possit Spíritus Sanctus habitare, per nomen Dei Patris omnipoténtis, et per nomen dilectíssimi Filii ejus Domini nostri Jesu Christi, qui ventúrus est judicare vivos et mórtuos, et saeculum per ignem.

R. Amen.

Ű. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spíritu tuo.

Orémus. Emítte, quaesumus, Dómine, Spíritum Sanctum tuum Paráclitum de caelis in hanc pinguédinem olivae, quam de víridi ligno producere

gyeskedtél, hogy a te szent áldásod által mindenkinek, akit a mennyei orvosságnak ezzel az olajával megkennek, lelki és testi oltalmává váljék minden fájdalom, minden betegség s minden lelki és testi baj eltávolítására; amivel te papokat, királyokat, prófétákat és vértanukat kentél fel, legyen, Urunk, a te tökéletes, általad számunkra megáldott s bennünk szüntelenül működő keneted. A mi Urunk Jézus Krisztus nevében.

dignátus es, ad refectiónem mentis, et córporis: ut tua sancta benedicçãoe, sit omni hoc unguento caeléstis medicínae perúncto tútámen mentis et córporis, ad evacuándos omnes dolóres, omnes infirmitátes, omnémque aegritúdinem mentis et córporis, unde unxísti Sacerdótes, Reges, Prophétes et Mártýres; sit Chrisma tuum perféctum, Dómine, nobis a te benedic-tum, pérmanens in viscéribus nostris. In nómine Dómini nostri Jesu Christi.

Ezután az olajat, éppen úgy, mint ahogy hozták, visszaviszik a sekrestyébe s ott gondosan megőrzik. Ekkor a püspök kezét mos, visszatér az oltárhoz, s folytatja a szentmisét.

2. A krizma és a keresztelendők olajának megszentelése. A szentáldozás után a püspök ismét elhagyja az oltárt, s a szentélyben elkészített asztal mellett foglal helyet. Az archidiaconus hangosan szól:

(Hozzátok el) a szent krizma olaját!

Oleum ad sanctum Chrisma.

(Hozzátok el) a keresztelendők olaját!

Oleum Catechumenórum.

Ekkor 12 pap, 7 szerpap és 7 alszerpap ünnepélyes menetben elhozza az olajokat. A menet élén egy thurifer halad a füstölővel, utána egy alszerpap jön a kereszttel, jobbról és balról egy-egy gyertyavivőtől kísérvé, azután két énekes következik, majd az alszerpapok és a szerpapok jönnek; azután jön egy alszerpap, aki a balzsamot hozza, majd két szerpap a két olajjal; a menetet a papság zárja be. Miközben a menet a püspök felé tart, az énekesek ezt éneklik:

Ó Megváltó, vedd kegyesen a téged dicsérők dalát.

O Redemptor, sume carmen temet concinéntium.

Az énekesek folytatják:

Hallgasd meg, holtak bírāja, halandók egyetlen bizodalma, hallgasd meg szolgálaid szavát, mellyel a béke zálogát Eléd hozzák.

Audi, Judex mortuórum, una spes mortálium, audi voces proferéntum donum pacis praévium.

A kórus megismétli : *Ÿ. Ó Megváltó . . .*

Chorus repetit : *Ÿ. O Redemptor.*

Az énekesek folytatják :

Ÿ. A napsugár hatására érlelte ezt termékeny fa : szentelésre Eléd hozza néped, világ Megváltója.

A kórus megismétli : *Ÿ. Ó Megváltó . . .*

Ÿ. Az oltárnál könyörögve, díszben áll immár a főpap, hogy teljesítve kötelességét, elvégezze a krizma megszentelését

A kórus megismétli : *Ÿ. Ó Megváltó . . .*

Ÿ. Arbor feta alma luce hoc sacrandum prótulit : fert hoc prona praesens turba Salvatóri saeculi.

Chorus repetit : *Ÿ. O Redemptor.*

Ÿ. Stans ad aram imo supplex infulátus Póntifex, débitum persólvit omne, consecráto Chrísmate.

Chorus repetit : *Ÿ. O Redemptor.*

Az énekesek folytatják :

Ÿ. Méltóztassál megszentelni, örök hazánk királya, ez olajat, hogy élő jellé legyen a gonosz lelkek hatalma ellen.

A kórus megismétli : *Ÿ. Ó Megváltó . . .*

Ÿ. Consecráre tu dignáre, Rex perénnis pátriae, hoc olívum, signum vivum, jura contra daémonum.

Chorus repetit : *Ÿ. O Redemptor.*

Mikor a menet a püspök elé ér, az archidiaconus átveszi a krizmára szánt olajat és a balzsamot s a püspök elé helyezi. Ezután következik a

balzsam megáldása.

*Ÿ. Az Úr legyen veletek
R. És a te lelkeddel.*

*Ÿ. Dóminus vobiscum.
R. Et cum spíritu tuo.*

Könyörögjünk. Isten, a mennyei titkok és az összes erők szerzője, kérünk, hallgasd meg könyörgésünket, és tedd a fa száraz kérgének ezt az illatos könnyét (melyet az áldott ág kiizzadott s amely minket papi kenettel gazdagít) a Te titkaidra alkalmassá, és szenteld meg kegyes ál-

Orémus. Deus, mysterium caeléstium et virtutum ómnium praeparátor, nostras, quaesumus, preces exáudi, hanc odoriferam sicci córticis lácrimam (quae felícis virgae profluendo sudórem, sacerdotáli nos opímat unguento) acceptáblem tuis praesta mystériis, et concéssa benedictióne

dásoddal, a mi Urunk Jézus Krisztus által, ki veled él és uralkodik a Szentlélekkel együtt Isten, mindörökkön-örökké.

R. Amen.

Könyörögjünk. Urunk mindeneknek terem-tője, ki azt parancsoltad szolgáltnak, Mózesnek, hogy illatos növényekből szent kenetet készítsen, kegyesség-edet alázattal kérjük, adj e kenetre, melyet a fagyö-kere termett, lelki kegyel-met és árasz reá teljes meg-~~sz~~szentelést. Legyen ez számunkra, Urunk, a hit vi-dámságának fűszere, legyen a papi kenet örök krizmája, legyen a kereszt mennyei jelének méltó pecsétje, hogy mindazok, akiket a kereszt-ségben való ujjászületésük után e folyadékkal megken-nek, bőséges testi és lelki áldást nyerjenek s a hit ajándéka által örökké gazda-gok legyenek. A mi Urunk.

láto múnere perénniter ampliéntur. Per Dóminum nostrum.

R. Amen.

Ezután a püspök egy patenán vagy valamely más edényben egy kis balzsamot és olajat vegyít össze és mondja:

Kérjük Urunkat, minden-ható Istenünket, — aki az ő egyszülött és vele együtt örökkévaló Fiának megfoghatatlan istenségét csodálatos végzés által való-ságos emberi természettel elválaszthatatlanul egyesí-

sancti-~~fic~~fica. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus, per ómnia saécula saeculórum.

R. Amen.

Orémus. Creaturárum óm-nium, Dómine, pro-creátor, qui per Móysen fámulum tuum permístis herbis arómatum fieri prae-cepísti sanctificatió-nem unguénti; cleméntiam tuam suppliciter depóscimus, ut huic unguénto, quod radix prodúxit stirpea, spirituá-lem grátiam largiéndó, plenitúdinem sancti-~~fic~~ficatió-nis infúndas. Sit nobis, Dó-mine, fidei hilaritáte condítum; sit sacerdotális unguénti Chrisma perpétuum; sit ad caeléstis vexílli impressi-ó-nem digníssimum; ut quicúmque Baptísmate sacro renáti isto fúerint liquóre perúnti, córporum atque animárum benedicti-ó-nem pleníssimam conse-quántur, et beátae fidei col-

R. Amen.

Orémus Dóminum, Deum nostrum omnipotén-tem, qui incomprehensí-bilem unigéniti Filii sui sibi-que coaetérni divinitátem mirábilis dispositi-ó-nis verae humanitáti inseparabiliter conjúnxit, et cooperánte

tette, és a Szentlélek kegyelmének közreműködésével a vigasság olajával társai fellett felkente, hogy a kettős és különleges anyagból álló ember, kit az ördög cselvetése megrontott, elveszített örökkévaló örökségét ismét visszanyerje, — hogy ezt a kétféle teremtményből készített folyadékot a Szentháromság tökéletessége által megáldja és megáldván megszentelje, és engedje meg, hogy e keverék egy legyen, és mindenki, akit vele kívülről megkennek, bensőleg is megkenesék, úgy, hogy a testi anyag minden szennyétől mentesen, örvendhessen annak, hogy a mennyország részese lett, ugyanazon a mi Urunk.

R. Amen.

Ezután a püspök leül, kereszthalakban háromszor rálehel a krizmára, és ugyanezt teszi a 12 pap is. Azután a püspök feláll és következik a

Krizma megáldása.

Kiveszlek téged, olajnak teremtménye, a mindenható Atyaisten által, ki a mennyet és a földet, a tengert s mindazt ami bennük van, teremtette, a gonosz lélek hatalma alól, hogy az ellenség minden ereje, az ördög minden serege és a sátán minden támadása és szemfényvesztése kiirtásuk és kiűzésük belőled, és mindazokat, akiket veled megkennek, a Szentlélek által (az Isten) fogadott fia-

grátia Spiritus Sancti, oleo exsultationis prae participibus suis linivit, ut homo, fraude diaboli perditus, gemina et singulari constans materia, perenni redderetur, de qua exciderat, hereditati; quatenus hos ex diversis creaturarum speciibus liquores creatos sanctae Trinitatis perfectione benedictat, et benedicendo sanctificet, concedatque, ut simul permisti unum fiant; et quicumque exteriùs inde perunctus fuerit, ita interiorius liniatur, quod omnibus sordibus corporalis materiae carens, se participem regni caelestis efficiat. Per eundem Dominum nostrum.

R. Amen.

Benedictio Chrismatis.

Exorcizo te, creatúra ölei, per Deum Patrem omnipotentem, qui fecit caelum et terram, mare, et omnia quae in eis sunt, ut omnis virtus adversarii, omnis exercitus diaboli, omnisque incursio, et omne phantasma satanae eradicetur, et effugetur a te; ut fias omnibus qui ex te ungentur, in adoptionem filiorum, per Spiritum Sanctum. In nomine Dei Patris omnipotentis, et Jesu-

vá tedd a mindenható Atya
✠Istennek, és Fiának, a mi
Urunknak, Jézus✠Krisztus-
nak nevében, ki vele együtt
mint Isten él és uralkodik
ugyanazon Szent✠lélekkel

Christi Filii ejus, Dómini
nostri, qui cum eo vivit et
regnat Deus, in unitate
ejusdem Spíritus✠Sancti.

együtt.

Ezután a püspök leteszi infuláját és kitárt karokkal éneklí :

☩. Mindörökkön örökké.

☩. Per ómnia saecula saeculorum.

R. Amen.

R. Amen.

☩. Az Úr legyen veletek.

☩. Dóminus vobiscum.

R. És a te lelkeddel.

R. Et cum spíritu tuo.

☩. Emeljétek fel szíveteket.

☩. Sursum corda.

R. Felemeltük az Úrhoz.

R. Habemus ad Dóminum.

☩. Adjunk hálát Urunknak, Istenünknek.

☩. Grátias agamus Dómino, Deo nostro.

R. Méltó és igazságos.

R. Dignum et justum est.

Valóban méltó és igazságos, illő és üdvös, hogy mi neked mindenkor és mindenütt hálát adjunk szent-séges Urunk, mindenható Atya, örök Isten : ki kezdetben, jóságodnak egyéb adományai között, meghagyta a földnek, hogy gyümölcsöző fákat hozzon elé s ezek között olajfák is teremjenek, melyek e kiváló folyadékot szolgáltatásák s amelyeknek gyümölcse szent kenetre szolgáljon. Hiszen Dávid is, ki prófétai lélekkel kegyelmed szent-ségeit előre látta, azt énekelte, hogy arcunkat olaj fogja felderíteni. Amikor a világ gonoszságaiért a vízözön nyujtott engesztelést, a galamb a jövő kegyelmi ajándék előképét mutatva, olajfaág által

Vere dignum et justum est, aequum et salutáre, nos tibi semper et ubique grátias ágere : Dómine sancte, Pater omnipotens, aetérne Deus : Qui in principio, inter cétera bonitátis tuae múnera, terram producere fructífera ligna jussisti, inter quae hujus pinguíssimi liquóris ministræ olivæ nasceréntur, quarum fructus sacro Chrismati deservíret. Nam et David prophético spíritu grátiae tuae sacramenta praenóscens, vultus nostros in óleo exhilarándos esse cantávit : et cum mundi crimína dilúvio quondam expiaréntur effúso, similitúdinem futúri múneris colúmba demónstrans per olivæ ramum, pacem terris rédditam nuntiávit. Quod in novíssimis

hozta hírül, hogy a föld visszanyerte a békét. Ezt az utolsó időkben bekövetkezett nyilvánvaló események is igazolták: miután ugyanis a keresztség minden elkövetett vétket eltörölt, ez olajjal való megkenés arcunkat vidámmá és derültté tette. Ezért hagyta meg szolgáltnak, Mózesnek, hogy bátyját, Áront, mossa meg vízzel, azután pedig öntse reá e kenetet s így tegye pappá. Ehhez járult még az a sokkal nagyobb dicsőség is, hogy amikor fiad, a mi Urunk Jézus Krisztus azt kívánta Jánostól, hogy keresztelje meg őt a Jordán habjaiban, a Szentlélek galambképében reászállott és Te kijelentetted, hogy Ő a Te Egyszülötted, kiben Neked kedved telik, s ezzel nyilvánvalóan bebizonyítottad, hogy teljesült az, amit Dávid próféta énekelt róla: hogy a vigasság olajával kenik fel őt társai felett. Kérünk tehát, szentséges Urunk, mindenható Atya, örök Isten, ugyanazon fiad, a mi Urunk Jézus Krisztus által, méltóztassál ezt az olajat, a te teremtményedet, † áldásoddal † megszentelni s vele a Szent † lélek erejét elegyíteni, fiad, Krisztus erejének közreműködése mellett, kinek szent nevétől nyerte elnevezését a krizma, amellyel papokat, királyo-

tempóribus manifestis est effectibus declaratum, cum baptismatis aquis omnium criminum commissa delentibus, haec olei unctio vultus nostros jucundos efficit, ac serenos. Inde etiam Móysi famulo tuo mandatum dedisti, ut Aaron fratrem suum prius aqua lotum per infusionem hujus unguenti constitueret Sacerdotem. Accessit ad hoc amplior honor, cum Filius tuus Jesus Christus, Dominus noster, lavári se a Joanne undis Jordanicis exegisset, ut Spiritu Sancto in columbae similitudine desuper misso, Unigenitum tuum, in quo tibi optime complacuisse, testimonio subsequenti vocis ostenderes, et hoc illud esse manifestissime comprobáres, quod cum oleo laetitiae prae consortibus suis ungenum David Propheta cecinisset. Te igitur deprecámur, Domine sancte, Pater omnipotens, aetérne Deus, per eúdem Jesum Christum, Filium tuum, Dominum nostrum, ut hujus creaturae pinguédinem sancti † ficáre tua bene † dictione digneris, et Sancti † Spiritus ei admiscere virtútem, cooperante Christi, Filii tui, potentia, a cujus nómine sancto Chrisma nomen accépit, unde unxisti Sacerdotes, Reges, Prophetas et Mártýres; ut spirituális lavácri bap-

kat, prófétákat és vértanukat kentek fel, hogy azok számára, kik a keresztség lelki fürdőjében újjászülettek, teremtményedet, a krizmát, a tökéletes üdvösség és élet titkává tedd, hogy ha e kenet megszentelő erejét reájuk kiöntik, az első születés romlottsága elenyészszék, s kinek-kinek temploma az előtted kedves ártatlan élet illatát áraszsa, hogy titokzatos rendelésed szerint királyi, papi és prófétai dicsőséget nyerjenek s romlatlan ajándékok ruhájába öltözzenek, hogy azok számára, kik a vízből és a Szentlélekből újra születtek, az üdvösség krizmája legyen s őket az örök élet és a mennyei dicsőség részeseivé tegye. (Halkan, hozzá a püspök): Ugyanazon a mi Urunk...

R. Amen.

Ezután a püspök a balzsammal kevert olajat a többi olajba önti e szavakkal:

A folyadékoknak ez a vegyülése legyen mindazoknak, akiket belőle megkennek, engesztelésül és üdvösséges oltalmul mindörökké. R. Amen.

tismo renovándis creatúram
Chrismatis in sacramentum
perfectae salutis vitaeque
confirmes; ut sanctifica-
tione unctiois infusa, cor-
ruptioe primae nativita-
tis absorpta, sanctum unius-
cujusque templum accepta-
bilis vitae innocentiae odore
redolcat; ut secundum
constitutiois tuae sacra-
mentum, regio, et sacerdo-
tali, propheticoque honore
perfusi, vestimento incor-
rupti muneri induantur;
ut sit his, qui renati fuerint
ex aqua et Spiritu Sancto,
Chrisma salutis, eosque ae-
ternae vitae participes, et
caelestis gloriae faciat esse
consortes. Per eundem Do-
minum nostrum.

de mégis érthetően teszi

R. Amen.

Haec commixtio liquorum
fiat omnibus ex ea per-
unctis propitiatio, et custo-
dia salutaris in saecula sae-
culorum.

R. Amen.

Ezután a püspök háromszor, mindig magasabb hangon és énekelve köszönti a krizmát:

Üdvözlégy, szent krizma. | Ave, sanctum Chrisma.

Ugyanezt teszi a 12 pap is, mindannyiszor térdet hajtva. Azután a szent krizmát az asztal szélére helyezik és következik:

A keresztelendők olajának megáldása. | **Benedictio olei Catechumenorum.**

Az olajat az asztal közepére teszik és a püspök halkan mondja:

Kiveszlek téged, olaj teremtménye a mindenható Atyának ✠ és Jézus ✠ Krisztusnak és a Szent ✠ léleknek nevében az ördög hatalma alól, hogy az oszthatatlan Háromságnak e segítségül hívása és az egy Istenség ereje által az ellenség minden gonosz ereje, az ördögnek régi gonoszsága, minden erőszakos, zavaros és láthatatlan szemfényvesztése kiirtassék és kiüzessék belőled, hogy az isteni titkok által megtisztulva, mindazokat, akiket veled megkennek, testileg és lelkileg Isten fogadott gyermekeivé tedd, minden bűnük bocsánatára; hogy testük megszenteltesék mindenlelkikegyelem befogadására ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által, ki majd eljő, hogy ítéljen eleveneket és holtakat a tűz által. *R.* Amen.

V. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Isten, ki minden lelki gyarapodást és haladást megjutalmazol és a Szentlélek erejével a gyenge lelkek zsenge törekvéseit megerősíted, kérünk téged, Urunk, méltóztassál ez olajra ✠ áldásodat árasztani, s azoknak, akik a boldogító újjászületés fürdőjéhez eljutnak, add e teremtményeddel való megkenés által lelkük és testük megtisztulását, hogy ha hozzájuk még az ellen-

Exorcízo te, creatúra ólei, in nómine Dei Pa ✠ tris omnipoténtis, et in nómine Jesu ✠ Christi, et Spíritus ✠ Sancti, ut in hac invocatióne individuae Trinitátis, atque unius virtúte Deitátis, omnis nequíssima virtus adversárii, omnis inveterata malitia diáboli, omnis violénta incúrsio, omne confúsum et caecum phantásma eradicétur, et effugétur, et discédát a te; ut divinis Sacraméntis purificáta fias in adoptiónem carnis et spiritus, eis qui ex te ungéndi sunt, in remissiónem ómnium peccatórum; ut efficiántur eórum córpora ad omnem grátiam spirituálem accipiéndam sanctificáta. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum: Qui ventúrus est judicáre vivos et mórtuos, et saeculum per ignem. *R.* Amen.

V. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Orémus. Deus, incrementórum ómnium et profectuum spirituálium remunerátor, qui virtúte Sancti Spíritus imbecillárum méntium rudiménta confirmas, te oráms, Dómine, ut emlttere dignéris tuam benedictiónem super hoc óleum, et ventúris ad beatae regeneratiónis lavácrum, tribuas per unctiónem hujus creatúrae purgatiónem mentis et córporis; ut, si quae illis adversántium spirítuum

séges lelkektől származó szenny tapad, az e megszentelt olaj érintésére távozzék; ne maradjon hely a gonosz lelkek számára, lehetőség az elpártolt hatalmak számára, cselvetésre mód a leselkedő gonoszok számára, hanem legyen a hitre térő szolgálóknak, akik a Szentlélek működése által megtisztulnak, e kenet megszentelése hasznos az üdvösségre, melyet a mennyei újjászületés által a keresztesség szentségében elnyernek. A mi Urunk. R. Amen.

inhaesere máculae, ad tactum sanctificati olei hujus abscédant; nullus spirituálibus nequitiis locus, nulla réfugis virtútibus sit facúltas, nulla insidiántibus malis laténda licéntia relinquátur. Sed veniéntibus ad fidem servis tuis, et Sancti Spíritus tui operatióne mundándis, sit unctiόνis hujus prae-paratio útilis ad salutem, quam étiam caeléstis regeneratiόνis nativitáte in Sacraménto sunt Baptismatis adeptúri. Per Dóminum nostrum. R. Amen.

Ezután a püspök és a 12 pap, épúgy, mint előbb a szent krizmát, a keresztelendők olaját is köszöntik e szavakkal:

Üdvözlégy szent olaj.

Ave, sanctum Oleum.

Azután a krizmát és a keresztelendők olaját körmenetileg visszaviszik a mellékkápolnába. Közben ezt éneklük:

Ű. Ujítsa meg a krizmával való megkenés az emberiség egész nemét, gyógyítsa meg méltósága megsebzett dicsőségét.

A kar megismétli: Ű. Ó Megváltó . . .

Ű. Ut novétur sexus omnis unctiόνe Chrismatis: ut sanétur sauciáta dignitátis glória.

Chorus replicat: Ű. O Redemptor.

Az énekesek folytatják:

Ű. Ha a lelkét megmossák a szent forrásban, távoznak a vétkek, ha megkenik a homlokot, elárasztják szentséges ajándékok.

A kar megismétli: Ű. Ó Megváltó . . .

Ű. Lota mente sacro fonte aufugántur crimina, uncta fronte, sacrosáncta influunt charismata.

Chorus replicat: Ű. O Redemptor.

Az énekesek folytatják:

Ű. Te, ki az Atya szívéből születél, a Szűz méhében lakást vettél, világosítsd

Ű. Corde natus ex Patris, alvum implens Virginis, praesta lucem, claude

meg, a haláltól mentsd meg azokat, akik e krizmában részesülnek.

A kar megismétli: *Ÿ. Ó Megváltó . . .*

mortem Chrismatis consortibus.

Chorus replicat : *Ÿ. O Redemptor.*

Az énekesek folytatják :

*Ÿ. Legyen ez a nap minékünk mindörökké ünne-
pünk, szentelje méltó dicsé-
ret s ne merüljön feledésbe.*

A kar megismétli: *Ÿ. Ó Megváltó . . .*

*Ÿ. Sit haec dies festa no-
bis saeculorum saeculis : sit
sacrata digna laude, nec
senescat témpore.*

Chorus replicat : *Ÿ. O Redemptor.*

A körmenet alatt a püspök kezét mos, majd visszatér az oltárhoz és bevégzi a szent misét. A múlt évről megmaradt szent olajat az öröklámpába öntik s ott elégetik, ami pedig kisebb edényekben, gyapotra volt öntve azt tűzben elégetik.

NAGYPÉNTEK.

Mélységes gyásszal üli meg az Egyház ezt a napot, az Úr szenvedésének és megváltó halálának napját.

1. A szent szertartások Jézus Krisztusra és szenvedésére vonatkozó olvasmányokkal, énekekkel, az Úr szenvedéstörténetének felolvasásával és imádságokkal kezdődnek. Az istentiszteletnek ez a része teljesen megfelel a *hittanulók ősi miséjének*: a szentmisének csak ezeken az oktató és könyörgő részein volt szabad résztvenniök a hittanulóknak, a felajánlás előtt elbocsátották őket.

2. A nagypénteki szertartások középpontját a *kereszt előtt való hódolat* alkotja. Valamikor Jeruzsálemben ezen a napon az Úr Jézus valóságos keresztje előtt hódoltak a hívek: a pap megmutatta a népnek az Úr keresztjét s a nép nagy áhitattal csókolgatta a megváltás fájdalmas eszközét. Ma a feszületet mutatja meg a pap a népnek: ünnepélyesen leveszi a feszületről a leplet, s aztán a szentélyben a földre helyezi a feszületet s térdrehullva háromszor megcsókolja a keresztet. Utána a pap ság és a nép hasonlóképen hódol az Úr keresztje előtt. Közben az improperiákat éneklí a kar: fájdalmas szemrehányások ezek a zsidó nép hálátlansága miatt.

2. Ezután következik az ú. n. *csonka mise*. Előre megszenteltek miséjének is nevezik, mert benne a nagycsütörtökön átváltoztatott szentostyával áldozik meg a pap. Tulajdonképen az ősi szentáldozási szertartás az egész: a szentséget körmenetben elhozzák a mellékkápolnából, a főoltárra teszik, a pap felmutatja a szentostyát, s aztán mély áhitattal magához veszi.

3. Németországban és nálunk ezután a nagycsütörtökön konzokrált harmadik szentostyát ünnepélyes körmenettel a *Szentsírhoz* viszik s ott imáadásra kiteszik. A Szentsír látogatása tehát tulajdonképen szentségimáadás az Úr jelképes sírja felett.

1. A hittanulók ősi miséje.

(Jövendülés, szenvedés, könyörgések.)

(Stációs-templom: a jeruzsálemi Szent Kereszt-templom.)

(A pap és segédlete fekete ruhába öltözve az oltárhoz megy s ott egy ideig arcra borulva imádkozik. Ezalatt a gyertyavivők terített tesznek az oltárra. Az ima végével a pap fölmegey az oltárhoz és megcsókolja. Ezután egy felolvasó hangosan felolvassa, a pap pedig csendesen mondja a következő jövendülést:)

(Ozeás 6, 1-6.)

Ezt mondja az Úr: Nyomorúságukban csakhamar hozzám sietnek: Jöjjetek, térjünk vissza az Úrhoz, mert ő fogott meg, de ő gyógyít is meg minket, megvert, de gondjába is vesz minket. Két nap mulva ismét életre kelt minket; harmadnapon feltámaszt, és élünk majd színe előtt. Ismerjük meg, törekedjünk megismerni az Urat! Biztosan eljő az Úr, mint a hajnal, eljő hozzánk, mint az őszi eső, és mint a tavaszi eső a földre. Mit tegyek veled, Efráim? Mit tegyek veled, Júda? Jámborságtok olyan, mint a reggeli felhő, és mint a reggel tovatűnő harmat. Ezért vertem őket a proféták által, megöltem őket szájam igéjével. Ítéleitek nyilvánvalók, mint a világosság. Mert én irgalmasságot akarok és nem áldozatot, és az Isten ismeretét inkább, mint égő áldozatokat.

Böjti ének. (Habakuk 3.)
Uram! eljutott hozzám a te

(Osee 6, 1-6.)

Haec dicit Dóminus: In tribulatione sua mane consurgens ad me: Venite, et revertamur ad Dóminum: quia ipse cepit, et sanabit nos: percussit, et curabit nos. Vivificabit nos post duos dies: in die tertia suscitabit nos, et vivemus in conspectu ejus. Sciemus, sequemurque, ut cognoscamus Dóminum: quasi diluculum prae paratus est egressus ejus, et veniet quasi imber nobis temporaneus, et serotinus terrae. Quid faciam tibi, Ephraim? Quid faciam tibi, Juda? misericordia vestra quasi nubes matutina: et quasi ros mane pertransiens. Propter hoc dolavi in prophetis, occidi eos in verbis oris mei: et judicia tua quasi lux egredientur. Quia misericordiam volui, et non sacrificium, et scientiam Dei, plus quam holocausta.

Tractus. (Habacuc 3.)
Dómine, audívi auditum

híred, és én megrettentem
megtekintettem műveidet és
megfélemltettem. V. Két állat
közepette jelensz meg, midőn
közelednek az évek, megis-
mertettel; midőn megjő az
idő megmutattatol. V. Midőn
lelkem megháborodik, midőn
haragod felgerjed, emlé-
kezzél meg az irgalmasság-
ról. V. Isten a Libanon felől
jő, és a Szent az árnyékos és
erdős hegyről. V. Dicsősége
elborítja az eget és dicsé-
retével tele van a föld.

tuum, et tímui: considerávi
ópera tua, et expávi. V. In
medio duorum animalium
innotesceris: dum appro-
pinquáverint anni, cogno-
sceris: dum advenerit tem-
pus, ostenderis. V. In eo,
dum conturbáta fuerit áni-
ma mea: in ira, misericór-
diae memor eris. V. Deus
a Libano véniet, et Sanctus
de monte umbróso, et con-
dénso. V. Opéruit caelos
majéstas ejus: et laudis
ejus plena est terra.

A böjti ének után a pap ezt mondja: Orémus = Könyörögjünk!
A szerpap: Flectámus gēna = Hajtsunk térdet! Az alszerpap:
Leváté = Keljete fel! — Ezután a pap elmondja a Deus a quo
kezdetű könyörgést. (246. 1.)

Ezután az alszerpap lecke hangon, de cím nélkül olvassa a követ-
kező leckét:

(Mózes II, 12, 1-11.)

Ama napokban: Mondá az
Úr Mózesnek és Áron-
nak Egyiptom földén: Ez a
hónap legyen nálatok a hó-
napok kezdete: ez legyen az
első az esztendő hónapjai
között. Szóljatok Izrael fia-
nak egész községéhez s
mondjátok nekik: E hó tí-
zedik napján vegyen kiki,
atyafisága és háza szerint
egy-egy bárányt. Ha ház-
népének száma kicsi egy
bárány elköltésére, vegye
maga mellé háza legköze-
lebbi szomszédját, annyi
számú lelket, amennyi elég
egy bárány elköltésére. A
bárány hibátlan, hím, egy-
esztendő legyen; ugyan-
ezen szabály szerint gödö-

(Exodi 12, 1-11.)

In diébus illis: Dixit Dómi-
nus ad Móysen, et Aaron
in terra Aegypti: Mensis
iste, vobis princípium mén-
sium: primus erit in ménsi-
bus anni. Loquímini ad uni-
vērsum coetum filiórum Is-
rael, et dícite eis: Décima
die mensis hujus tollat
unusquisque agnum per fa-
mílias, et domos suas. Sin
autem minor est númerus,
ut sufficere possit ad ve-
scéndum agnum, assúmet
vicinum suum, qui junctus
est dómui suae, juxta nú-
merum animárum, quae suf-
ficere possunt ad esum agni.
Erit autem agnus absque
mácula, másculus, annícu-
lus: juxta quem ritum tol-

lyét is vehettek. Aztán tartásatok őrizet alatt e hó tizennegyedik napjáig: akkor, estefelé, vágja le Izrael fiainak egész sokasága. A véreből vegyenek és tegyenek mind a két ajtófélfára meg a szemöldökfára azokban a házakban, amelyekben elköltik, a húsát pedig egyék meg azon éjjel, tűzön sütvé, kovásztalan kenyérrel, vad salátával. Ne egyetek belőle se nyersen, se vízben főzve, hanem csak tűzön sütvé: fejét lábszáraival és belső részeivel együtt egyétek. Semmi se maradjon belőle reggelre: ha valami marad, égessétek el a tűzben. És pedig ekkép egyétek: derekatokat övezzétek fel, sarutok legyen lábatokon, bototokat tartásatok kezetekben és sietve egyétek, mert az Úr Fázéja (vagyis: Elvonulása) az.

létis et haedum. Et servábitis eum usque ad quartamdecimam diem mensis hujus: immolábitque eum univérsa multitudo filiórum Israel ad vésperam. Et sument de ságuine ejus, ac ponent super utrúmque postem, et in superlimináribus domórum, in quibus cómedent illum. Et edent carnes nocte illa assas igni, et ázmos panes cum lactúcis agréstibus. Non comedétis ex eo crudum quid, nec coctum aqua, sed tantum assum igni: caput cum pédibus ejus, et intestínis vorábitis. Nec remanébit quidquam ex eo usque mane. Si quid residuum fúerit, igne comburétis. Sic autem comedétis illum: Renes vestros accingétis, et calceaménta habébitis in pédibus, tenéntes báculos in mánibus, et comedétis festinánter: est enim Phase (id est tránsitus) Dómini.

Ezután:

Böjti ének. (Zsolt. 139, 2-10, 14.) Ments meg engem, Uram, a gonosz embertől: szabadíts meg az erőszakos férfiútól, ☩. Kik gonoszszágot terveznek szívükben: és egész nap háborúságot keltenek. ☩. Mint kígyóknak hegyes a nyelvük: vipera mérge van a nyelvük alatt. ☩. Óvj meg, Uram, a bűnös kezétől: és ments meg engem a gonosz emberektől. ☩. Kik lépteimnek gáncsot

Tractus. (Ps. 139, 2-10 et 14.) Éripe me, Dómine, ab hómíne malo: a viro iniquo líbera me. ☩. Qui cogitavérunt malítias in corde: tota die constituébant praelia. ☩. Acuérunt linguas suas sicut serpéntis: venénium áspidum sub lábiis eórum. ☩. Custódi me, Dómine, de manu peccatóris: et ab homínibus iníquis líbera me. ☩. Qui cogitavérunt supplantáre gressus

vetnek: tört vetnek nekem titkon a kevélyek. *Ÿ*. Kőtelekből hálót feszítenek elém: kelepcét állítanak elém az út mentén. *Ÿ*. Mondom az Úrnak: Te vagy az én Istenem, hallgasd meg, Uram, hangos könyörgésemet. *Ÿ*. Uram, Uram, erős segítségem: takard be fejemet a harc napján. *Ÿ* Ne engedj át akaratom ellenére a bűnösnek: Roszszat terveznek ellenem, ne hagyj el, hogy fel ne fuvalkodjanak. *Ÿ*. Felemelik körülöttem fejüket: önnön ajkuk gonoszsága borítsa el őket! *Ÿ* S áldják majd nevedet az igazak, és színed előtt laknak a jámborok.

(A tractus befejeztével eléneklik a passiót, a pap pedig a leckeoldalon halkán olvassa :)

A mi Urunk Jézus Krisztus kinszenvedése Szent János szerint. (18-19 fej.)

Az időben: Jézus kiméne tanítványaival a Kedron patakon át, hol egy kert vala, melybe beméne ő és tanítványai. Tudta pedig ama helyet Judás is, ki őt elárulta, mert Jézus gyakran járt oda tanítványaival. Judás tehát vévén egy csapatot, s a főpapoktól és farizeusoktól poroszlókat, odaméne lámpákkal és szövétnekekkel és fegyverekkel. Jézus pedig tudván mindent, ami rá jövendő vala, eléljük méne és mondá nekik: *✠* Kit kerestek? C. Fe-

meos: abscondérunt supérbi láqueum mihi. *Ÿ*. Et funes extendérunt in láqueum pedibus meis: juxta iter scandalum posuérunt mihi. *Ÿ*. Dixi Dómino: Deus meus es tu: exáudi, Dómine, vocem oratiónis meae. *Ÿ*. Dómine, Dómine virtus salútis meae: obúmbra caput meum in die belli. *Ÿ*. Ne tradas me a desidério meo peccatóri: cogitavérunt advérsus me: ne derelinquas me, ne umquam exalténtur. *Ÿ*. Caput circúitus eórum: labor labiórum ipsórum opériet eos. *Ÿ*. Verúmtamen justí confitebúntur nómini tuo: et hábitábunt recti cum vultu tuo.

a passiót, a pap pedig a leckeoldalon halkán olvassa :)

Pássio Dómini nostri Jesu Christi secúndum Joánnem. (Cap. 18-19.)

In illo témpore: Egréssus est Jesus cum discipulis suis trans torrémentem Cedron, ubi erat hortus, in quem introívit ipse, et discipuli ejus. Sciébat autem et Judas, qui tradébat eum, locum: quia frequénter Jesus convénerat illuc cum discipulis suis. Judas ergo cum accepisset cohórtem, et a pontificibus et pharisaeis ministros, venit illuc cum latérnis, et fácibus, et armis. Jesus itaque sciens ómnia, quae ventúra erant super eum, procéssit, et dixit

lelék neki: S. A názáreti Jézust. C. Mondá nekik Jézus: ✠ Én vagyok. C. Ott állá pedig velük Judás is, ki őt elárulta. Amint tehát mondotta nekik: Én vagyok! meghátrálának és a földre esének. Ismét kérdezé azért őket: ✠ Kit kerestek? C. Azok pedig mondák: S. A názáreti Jézust. C. Fellelé Jézus: ✠ Mondtam nektek, hogy én vagyok; ha tehát engem kerestek, hagyjátok ezeket elmenni. C. Hogy beteljesedjék a beszéd, melyet mondott, hogy: akiket nekem adtál, senkit sem vesztettem el azok közül. Simon Péternek pedig kardja lévén, kirántá azt és rásujtván a főpap szolgájára elvágá annak jobb fülét. A szolga neve pedig Malchus vala. Mondá azért Jézus Péternek: ✠ Tedd hüvelyébe kardodat. A poharat, melyet nekem Atyám adott, ne igyam-e meg? C. A csapat tehát és a hadnagy és a zsidók poroszlói megfogák Jézust és megkötözik őt.

És először Annáshoz vivék, ki ipa volt Kaifásnak a főpapnak abban az esztendőben. Kaifás meg az vala, ki azt a tanácsot adta a zsidóknak, hogy jobb embernek meghalni a népért. Követé pedig Jézust Simon Péter és egy másik tanítvány. Ez a tanítvány ismerőse volt a főpapnak és be-

eis: ✠ Quem quaeritis? C. Respondérunt ei: S. Jesum Nazarénum. C. Dicit eis Jesus: ✠ Ego sum. C. Stabat autem et Judas, qui tradébat eum, cum ipsis. Ut ergo dixit eis: Ego sum: abiérunt retrórsum, et cecidérunt in terram. Iterum ergo interrogávit eos: ✠ Quem quaeritis? C. Illi autem dixerunt: S. Jesum Nazarénum. C. Respóndit Jesus: ✠ Dixi vobis, quia ego sum: si ergo me quaeritis, sínite hos abire. C. Ut implerétur sermo, quem dixit: Quia quos dedísti mihi, non pérdidi ex eis quemquam. Simon ergo Petrus habens gládium edúxit eum: et percússit pontificis servum: et abscidit aurículam ejus dexteram. Erat autem nómen servo Malchus. Dixit ergo Jesus Petro: ✠ Mitte gládium tuum in vaginam. Cálicem, quem dedit mihi Pater, non bibam illum? C. Cohors ergo et tribúnus, et ministri Judaeórum comprehendérunt Jesum, et ligavérunt eum.

Et adduxérunt eum ad Annam primum, erat enim socer Cáiphae, qui erat pón-tifex anni illius. Erat autem Cáiphas, qui consílium déderat Judaeis: Quia expedit, unum hóminem mori pro pópulo. Sequebátur autem Jesum Simon Petrus, et álius discípulus. Discípulus autem ille erat notus

méne Jézussal a főpap udvarába. Péter meg az ajtón kívül áll vala. Kiméne tehát az a másik tanítvány, ki ismerőse volt a főpapnak és szóla az ajtónálló szolgálónak és bevezeté Pétert. Akkor mondá az ajtónálló szolgáló Péternek: S. Nem vagy-e te is ennek az embernek tanítványai közül való? C. Felelé ő: S. Nem vagyok. C. Ott állának pedig a szolgálak és poroszlók, tüzet rakván, mert hideg volt és melegedének: velük vala Péter is, ott állván és fűtözvén. A főpap tehát kérdezé Jézust az ő tanítványai és tanítása felől. Felelé neki Jézus: ✠ Én nyilván szólottam a világnak, én mindenkor a zsinagógában tanítottam és a templomban, ahova a zsidók mindnyájan összegyűlnek és titokban semmit sem szólottam. Mit kérdesz engem? Kérdezd azokat, kik hallották, mit beszéltem nekik; Ime, ezek tudják, mit mondtam én. C. Midőn pedig ezeket mondotta, az ott álló poroszlók egyike arcul üté Jézust, mondván: S. Így felelsz-e a főpapnak? C. Felelé neki Jézus: ✠ Ha rosszul szófottam, tégy bizonyosságot a rosszról, ha pedig jól, miért ütsz engem? C. És elküldé őt Annás megkötözve Kaifás főpaphoz. Simon Péter pedig ott áll és melegszik vala. Mondák tehát neki: S. Nemde, te is

pontifici, et introivit cum Jesu in atrium pontificis. Petrus autem stabat ad ostium foris. Exiit ergo discipulus alius, qui erat notus pontifici, et dixit ostiariae: et introduxit Petrum. Dicit ergo Petro ancilla ostiaria: S. Numquid et tu ex discipulis es hominis istius? C. Dicit ille: S. Non sum. C. Stabant autem servi, et ministri ad prunas, quia frigus erat, et calefaciebant se: erat autem cum eis et Petrus stans, et calefaciens se. Pontifex ergo interrogavit Jesum de discipulis suis, et de doctrina ejus. Respondit ei Jesus: ✠ Ego palam locutus sum mundo: ego semper docui in synagoga, et in templo, quo omnes Judaei conveniunt: et in occulto locutus sum nihil. Quid me interrogas? interroga eos, qui audierunt quid locutus sim ipsis: ecce hi sciunt quae dixerim ego. C. Haec autem cum dixisset, unus assistens ministrorum dedit alapam Jesu, dicens: S. Sic respondes pontifici? C. Respondit ei Jesus: ✠ Si male locutus sum, testimonium perhibe de malo: si autem bene, quid me caedis? C. Et misit eum Annas ligatum ad Cáipham pontificem. Erat autem Simon Petrus stans, et calefaciens se. Dixerunt ergo ei: S. Numquid et tu ex discipulis ejus es?

az ő tanítványai közül való vagy? C. Ő meg tagadá és mondá: S. Nem vagyok. C. Szóla neki a főpap egyik szolgálja, rokona annak, kinek Péter levágta a fülét: S. Nem láttalak-e téged a kertben övele? C. Péter pedig ismét tagadá; és mindjárt megszólala a kakas.

És Kaifástól Jézust a helytartóságra vezették. Akkor reggel vala; és ők nem menének be a törvényházba, hogy meg ne fertőztessenek, hanem hogy megehessék a húsvétot. Azért Pilátus méné ki hozzájuk és mondá: S. Micsoda vádat hoztok fel ez ellen az ember ellen? C. Felelék és mondák neki: S. Ha nem volna gonosztevő, nem adtuk volna őt kezedbe. C. Mondá nekik Pilátus: S. Vegyétek át ti őt és törvényetek szerint ítéljétek meg. C. Ámde felelék neki a zsidók: S. Nekünk senkit sem szabad megölnünk. C. Hogy beteljesedjék Jézus beszéde, melyet mondott, jelezvén, minő halállal fog meghalni. Ismét beméne tehát Pilátus a törvényházba és előszólítván Jézust, kérdé őt: S. Te vagy-e a zsidók királya? C. Felelé Jézus: ✠ Magadtól mondod-e ezt, vagy mások beszélték neked énfelőlem? C. Mondá Pilátus: S. Hát zsidó vagyok-e én? Saját nemzedet és a főpapok adtak téged kezembe; mit míveltél? C. Felelé

C. Negávit ille, et dixit: S. Non sum. C. Dicit ei unus ex servis pontificis, cognátus ejus, cujus abscidit Petrus auriculam: S. Nonne ego te vidi in horto cum illo? C. Iterum ergo negávit Petrus: et statim gallus cantávit.

Addúcunt ergo Jesum a Cáipha in praetórium. Erat autem mane: et ipsi non introiérunt in praetórium, ut non contaminárentur, sed ut manducárent pascha. Exiuit ergo Pilátus ad eos foras, et dixit: S. Quam accusatió nem affértis advérsus hóminem hunc? C. Respondérunr, et dixérunr ei: S. Si non esset hic malefactor, non tibi tradidissémus eum. C. Dixit ergo eis Pilátus: S. Accípite eum vos, et secundum legem vestram judicáte eum. C. Dixérunr ergo ei Judaei: S. Nobis non licet interficere quemquam. C. Ut sermo Jesu implerétur, quem dixit, significans qua morte esset moritúrus. Introiuit ergo iterum in praetórium Pilátus, et vocávit Jesum, et dixit ei: S. Tu es Rex Judaeórum? C. Respondit Jesus: ✠ A temetípso hoc dicis, an álíi dixérunr tibi de me? C. Respondit Pilátus: S. Numquid ego Judaeus sum? Gens tua, et pontífices tradidérunr te mihi: quid fecisti? C. Respondit Jesus: ✠ Regnum

Jézus: ✠ Az én országom nem e világból való. Ha e világból volna az én országom, harcra kelnének szolgálaim, hogy kezébe ne adassam a zsidóknak. Valójában az én országom nem innét való. C. Mondá erre neki Pilátus: S. Tehát király vagy te? C. Felelé Jézus: ✠ Te mondod, hogy király vagyok. Én arra születtem és azért jöttem e világra, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról. Mindaz, aki az igazságból való, hallgat az én szómrá. C. Mondá neki Pilátus: S. Mi az igazság? C. És e szavak után ismét kiméne a zsidókhoz és mondá nekik: S. Én semmi vétket sem találok őbenne. Szokás pedig nálatok, hogy elbocsássak nektek egyet húsvétkor. Akarjátok-e hát, hogy elbocsássam nektek a zsidók királyát? C. Ámde ismét mindnyájan kiáltozának, mondván: S. Ne ezt, hanem Barabbást! C. Barabbás pedig rabló vala. Akkor tehát Pilátus fogta Jézust és megostoroztató. A katonák pedig tövisből koronát fonván, fejére tevék és bíborszínű köpönyeget vetének rája és hozzá lépdelvén mondogatták: S. Üdvözlégy, zsidók királyal C. és arculverték őt. Ismét kiméne Pilátus és mondá nekik: S. Íme, kihozom őt nektek, hogy megtudjátok, hogy én semmi vétket sem

meum non est de hoc mundo. Si ex hoc mundo esset regnum meum, ministri mei útique decertarent ut non tráderer Judaeis: nunc autem regnum meum non est hinc. C. Dixit itaque ei Pilátus: S. Ergo Rex es tu? C. Respondit Jesus: ✠ Tu dicis, quia Rex sum ego. Ego in hoc natus sum, et ad hoc veni in mundum, ut testimónium perhibeam veritáti: omnis qui est ex veritáte, audit vocem meam. C. Dicit ei Pilátus: S. Quid est veritas? C. Et cum hoc dixisset, iterum exivit ad Judaeos, et dicit eis: S. Ego nullam invénio in eo causam. Est autem consuetúdo vobis ut unum dimittam vobis in Pascha: vultis ergo dimittam vobis Regem Judaeórum? C. Clamavérunt ergo rursus omnes, dicéntes: S. Non hunc, sed Barábbam. C. Erat autem Barábbas latro. Tunc ergo apprehéndit Pilátus Jesum, et flagellávit. Et mílites plecténtes corónam de spinis, imposuérunt cápiti ejus: et veste purpúrea circumdedérunt eum. Et veniébant ad eum, et dicébant: S. Ave, Rex Judaeórum. C. Et dabant ei álapas. Exivit ergo iterum Pilátus foras, et dicit eis: S. Ecce addúco vobis eum foras, ut cognoscátis, quia nullam invénio in eo causam. C. Exivit ergo Jesus

találok őbenne. C. Kiméne tehát Jézus, a töviskoronát viselvén és a bíbor köpönyeget. És mondá nekik: S. Ime, az ember! C. Midőn tehát látták őt a papi fejedelmek és poroszlók, kiáltozának, mondván: S. Feszítsd meg, feszítsd meg őt! C. Mondá nekik Pilátus: S. Vegyétek ti őt és feszítsétek meg; mert én nem találok vétket őbenne. C. Felelé neki a zsidók: S. Nekünk törvényünk van és a törvény szerint meg kell halnia, mert Isten fiává tette magát. C. Midőn pedig Pilátus ezt a beszédet hallotta, még jobban megijedett. És megint beméne a törvényházba, és mondá Jézusnak: S. Honnan való vagy te? C. Jézus pedig nem adott neki feleletet. Mondá azért neki Pilátus: S. Nekem nem szólasz? Nem tudod-e, hogy hatalmam van megfeszíteni és hatalmam van elbocsátani téged? C. Felelé Jézus: ✠ Semmi hatalmad sem volna felettem, ha onnan felülről nem adatott volna neked; azért annak, ki engem kezébe adott, nagyobb bűne vagyok. C. Ettől fogva Pilátus azon volt, hogy elbocsássa őt. De a zsidók kiáltozának, mondván: S. Ha ezt elbocsátod, nem vagy a császár barátja; mert mindaz, aki magát királlyá teszi, ellenszegül a császárnak. C. Pilátus tehát,

portans coronam spinam, et purpureum vestimentum. Et dicit eis: S. Ecce homo. C. Cum ergo vidissent eum pontifices et ministri, clamabant, dicentes: S. Crucifige, crucifige eum. C. Dicit eis Pilátus: S. Accipite eum vos, et crucifigite: ego enim non invenio in eo causam. C. Respondérunt ei Judaei: S. Nos legem habemus, et secundum legem debet mori, quia Filium Dei se fecit. C. Cum ergo audisset Pilátus hunc sermómem, magis tímuit. Et ingressus est praetórium iterum: et dixit ad Jesum: S. Unde es tu? C. Jesus autem respósum non dedit ei. Dicit ergo ei Pilátus: S. Mihi non loqueris? nescis quia potestátem hábeo crucifigere te, et potestátem hábeo dimittere te? C. Respóndit Jesus: ✠ Non háberes potestátem adversum me ullam, nisi tibi datum esset desuper. Propterea, qui me trádidit tibi, majus peccátum habet. C. Et exinde quaerebat Pilátus dimittere eum. Judaei autem clamabant dicentes: S. Si hunc dimittis, non es amicus Caesaris. Omnis enim, qui se regem facit, contradicit Caesari. C. Pilátus autem cum audisset hos sermónes, addúxit foras Jesum, et sedit pro tribunáli, in loco, qui dicitur Lithóstrotos, hebraice autem Gábbatha. Erat autem Pa-

midőn e beszédeket hallotta, kihozatá Jézust és a bírói székbe üle azon a helyen, mely köemelvénynek neveztetik, héberül meg gabbatának. Akkor pedig a húsvét készületnapja vala, mintegy hat óra. És mondá a zsidóknak: S. Íme, a ti királyotok! C. Azok pedig kiáltozának: S. El vele, el vele, feszítsd meg őt! C. Mondá nekik Pilátus: S. A ti királyotokat feszítsem meg? C. Felelék a papi fejedelmek: S. Nincsen királyunk, csak császáruk. C. Akkor aztán kezükbe adá őt, hogy

Átvevék tehát Jézust és elvívék. Aki keresztjét hordozván, kiméne az úgynevezett koponya-helyre, mely héberül Golgotának mondatik, ahol megfeszítették őt és vele másik kettőt kétfelől, középen meg Jézust. Címtáblát is íra Pilátus és a kereszt fölé tevé. Vala pedig írva: Názáreti Jézus, a zsidók királya. Ezt a fölíratot tehát sokan olvasák a zsidók közül, mert a városhoz közel volt a hely, hol megfeszítették Jézust; és héberül, görögül, meg latinul volt írva. Mondák azért Pilátusnak a zsidó papi fejedelmek: S. Ne írad: a zsidók királya; hanem hogy maga mondotta: A zsidók királya vagyok. C. Felelé Pilátus: S. Amit írtam, megírtam. C. A katonák pedig miután megfeszítették őt, vevék ruháit (és négyfelé oszták, minden katonának egy részt) s a kön-

rascéve Paschae, hora quasi sexta, et dicit Judaeis: S. Ecce Rex vester. C. Illi autem clamabant: S. Tolle, tolle, crucifige eum. C. Dicit eis Pilátus: S. Regem vestrum crucifigam? C. Respondérunt pontífices: S. Non habémus regem, nisi Caesarem. C. Tunc ergo tradidit eis illum ut crucifigeretur.

meg? C. Felelék a papi fejedelmek, csak császáruk. C. Akkor megfeszítsék.

Suscepérunt autem Jesum, et eduxérunt. Et bájulans sibi crucem, exivit in eum, qui dicitur Calvariae, locum hebraice autem Golgotha: ubi crucifixérunt eum, et cum eo alios duos, hinc et hinc, médium autem Jesum. Scripsit autem et títulum Pilátus: et pósuit super crucem. Erat autem scriptum: Jesus Nazarénus, Rex Judaeórum. Hunc ergo títulum multi Judaeórum legérunt, quia prope civitatem erat locus, ubi crucifixus est Jesus. Et erat scriptum hebraice, graece, et latine. Dicébant ergo Pilátus pontífices Judaeórum: S. Noli scribere, Rex Judaeórum, sed quia ipse dixit: Rex sum Judaeórum. C. Respondit Pilátus: S. Quod scripsi, scripsi. C. Milites ergo cum crucifixissent eum, accepérunt vestiménta ejus (et fecérunt quátuor partes:

töst is. A köntös pedig varratlan vala, fölülről egy darabban szöve. Mondák azért egymásnak: S. Ne vagdaljuk el azt, hanem vessünk rá sorsot, kié legyen. C. Hogy beteljesedjék az Írás, mely így szól: Eloszták maguk közt ruháimat és köntösömre sorsot vetének. A katonák tehát ezt cselekedték. Jézus keresztje mellett pedig állnak vala az ő anyja és anyjának testvére, Mária, Kleofás felesége és Mária Magdolna. Jézus azért látván anyját és az ott álló tanítványt, kit szeret vala, mondá anyjának: ✠ Asszony! Ime a te fiad. C. Azután mondá a tanítványnak: ✠ Ime a te anyád! C. És azon órától magához vevé őt a tanítvány. Ennek utána tudván Jézus, hogy minden el van végezve, hogy beteljesedjék az Írás, mondá: ✠ Szomjúhozom! C. Vala pedig ott egy edény tele ecettel. Azok tehát ecettel telt spongyát tűzven izsópra, odanyujták az ő szájához. Amint pedig Jézus az ecetet elvette, mondá: ✠ Beteljesedett! C. És lehajtván fejét, kiadá lelkét.

unicuique militi partem), et tunicam. Erat autem tunica inconsútilis, désuper contéxta per totum. Dixérunt ergo ad invicem: S. Non scindámus eam, sed sortiámur de illa cuius sit. C. Ut Scriptúra implerétur, dicens: Partíti sunt vestiménta mea sibi: et in vestem meam miserunt sortem. Et milites quidem haec fecérunt. Stabant autem iuxta crucem Jesu, mater ejus, et soror matris ejus María Cléophae, et María Magdaléne. Cum vidisset ergo Jesus matrem, et discipulum stantem, quem diligébat, dicit matri suae: ✠ Múlier, ecce filius tuus. C. Deinde dicit discipulo: ✠ Ecce mater tua. C. Et ex illa hora accépit eam discipulus in sua. Póstea sciens Jesus quia ómnia consummáta sunt, ut consummarétur Scriptúra, dixit: ✠ Sítio. C. Vas ergo erat pòsitum acéto plenum. Illi autem spóngiam plenam acéto, hyssópo circumponéntes, obtulérunt ori ejus. Cum ergo accepisset Jesus acétum, dixit: ✠ Consummátum est. C. Et inclináto cápite trádidit spíritum.

(Itt letérdelünk és néhány pillanatig elmélkedünk.)

A zsidók pedig (mivel készültnap volt) hogy ne maradjanak keresztben a testek szombaton (mert ama szombatnap nagy vala), ké-

Judaei ergo (quóniam Parascéve erat) ut non remanérent in cruce córpora sábbato (erat enim magnus dies ille sabbati), rogavé-

rék Pilátust, hogy törjék meg azok szárcsontjait és vegyék le őket. Menének hát a katonák és az elsőnek ugyan megtörék szárait és a másoknak is, kit megfeszítettek ővele. Mikor pedig Jézushoz értek, látván, hogy ő már meghalt, nem törék meg szárait, hanem egyik katona lándzsával megnyitá oldalát, melyből legottan vér és víz jöve ki. És aki ezt látta, bizonyoságot tett róla és igaz az ő tanúsága. És az tudja, hogy igazat mond, hogy ti is higgyetek. Mert ezek azért történtek, hogy beteljesedjék az Írás: Csontot nem fogtok törni benne. És ismét más Írás mondja: Látni fogják, kit vertenek által.

runt Pilátum, ut frangerentur eorum crura, et tollerentur. Venérunt ergo milites: et primi quidem fregérunt crura, et altéius, qui crucifixus est cum eo. Ad Jesum autem cum venissent, ut vidérunt eum jam mórtuum, non fregérunt ejus crura: sed unus militum lancea latus ejus aperuit, et continuo exivit sanguis, et aqua. Et qui vidit, testimonium perhibuit: et verum est testimonium ejus. Et ille scit, quia vera dicit: ut et vos credátis. Facta sunt enim haec, ut Scriptúra impleretur: Os non comminuetis ex eo. Et iterum alia Scriptúra dicit: Vidébunt in quem transfixerunt.

(A következő részt az evangélium szertartása szerint énekli a diakonus úgy, mint Virágvasárnapon, 243. l.)

Ezek után pedig kéré Pilátust az arimathei József (minthogy tanítványa vala Jézusnak, de csak titokban, a zsidóktól való félelem miatt), hogy levehesse Jézus testét. És megengedé Pilátus. Elméne tehát és levevé Jézus testét. Jöve pedig Nikodémus is, aki először éjszaka ment vala Jézushoz, mirrha- és áloevegyítéket hozván mintegy száz fontot. Vevék tehát Jézus testét és gyalcsruhákba göngyölék azt fűszerek közé, ahogy a zsidóknál szokás temetni. Volt pedig azon a helyen, ahol őt föl-

Post haec autem rogávit Pilátum Joseph ab Arimathea (eo quod esset discipulus Jesu, occultus autem propter metum Judaeorum), ut tolleret corpus Jesu. Et permisit Pilátus. Venit ergo, et tulit corpus Jesu. Venit autem et Nicodémus, qui vénerat ad Jesum nocte primum, ferens mixturam myrrhae, et aloes, quasi libras centum. Acceperunt ergo corpus Jesu, et ligaverunt illud linteis cum aromátibus, sicut mos est Judaeis sepelire. Erat autem in loco, ubi crucifixus est, hortus: et in horto monu-

feszítették, egy kert és a kertben új sírbolt, melyben még senki sem feküdt. Azért odatevék Jézust a zsidók készületnapja miatt, mivel-hogy a sír közel vala.

(Ezután a pap a leckeoldalon, összetett kézzel ezt mondja :)

Könyörögjünk kedveseim, az Isten szent Egyházáért, hogy azt a mi Urunk Istenünk az egész földön békében és egységben megtartani és megőrizni méltóztassék, alája vetve neki a fejedelemségeket és hatalmakat és adja, hogy békés és nyugodalmas életet élvén, magasztaljuk a mindenható Atya Istent.

Könyörögjünk. *Ÿ.* Hajtsunk térdet. *R.* Álljatok föl! Mindenható örök Isten, ki dicsőségedet Krisztusban minden nemzetnek kinyilatkoztattad, őrizd irgalmasságod műveit, hogy Egyházad az egész földön elterjedve, neved megvallásában állhatatos hittel megmaradjon. Ugyanazon Urunk. *R.* Amen.

Könyörögjünk szentséges pápánkért, N.-ért is, hogy a mi Urunk Istenünk, ki őt a püspökség rendjébe kiválasztotta, épségben és erőben őrizze meg Egyházának, az Isten szent népének kormányzására.

Könyörögjünk. *Ÿ.* Hajtsunk térdet. *R.* Álljatok föl! Mindenható örök Isten, kinek ítéletén alapszik a

mémentum novum, in quo nondum quisquam pösitus erat. Ibi ergo propter Parascéven Judaeórum, quia juxta erat monumentum, posuerunt Jesum.

Orémus, dilectíssimi nobis, pro Ecclesiá sancta Dei: ut eam Deus et Dóminus noster pacificáre, adunáre, et custodíre dignétur toto orbe terrarum: subjiciens ei principátus, et potestátes: detque nobis quietam et tranquillam vitam degéntibus, glorificáre Deum Patrem omnipoténtem.

Orémus. *Ÿ.* Flectámus genua. *R.* Leváte.

Omnípotens sempitérne Deus, qui glóriam tuam ómnibus in Christo géntibus revelásti: custódi ópera misericórdiae tuae; ut Ecclesiá tua toto orbe diffúsa, stábili fide in confessióne tui nóminis persevéret. Per eúndem Dóminum. *R.* Amen.

Orémus et pro beatissimo Papa nostro N...ut Deus et Dóminus noster, qui elégit eum in órdine episcopátus, salvum, atque incólumem custódiat Ecclesiæ suae sanctae, ad regéndum pópulum sanctum Dei.

Orémus. *Ÿ.* Flectámus genua. *R.* Leváte.

Omnípotens sempitérne Deus, cujus júdicío uni-

világmindenség: tekints kegyelmesen esdekléseinkre és tartsd meg kegyességeddel választott legfőbb pástorunkat, hogy a keresztény nép, melyet tekintélyeddel kormányoznak, az ily nagy pápa alatt hitének érdemeiben gyarapodjék. A mi Urunk. R. Amen.

Könyörögjünk valamennyi püspökért, és áldozópapért, szerpapért, alszerpapért, gyertyavivőért, ördögűzőért, olvasóért, ajtóőrért, hitvallóért, szűzért, özvegyért s Istennek egész szent népéért.

Könyörögjünk. V. Hajsunk térdet. R. Álljatok föll Mindenható örök Isten, kinek Lelke megszenteli és kormányozza az Egyház egész testét, hallgass meg minket, midőn annak minden rendjéért esedezünk, hogy kegyelmed ajándékából neked minden osztály híven szolgáljon. A mi Urunk. R. Amen.

*

Könyörögjünk hittanulóinkért is, hogy a mi Urunk Istenünk nyissa meg szlvüket-fülüket, és az irgalom kapuját, hogy az újjászületés fürdője által minden bűnük bocsánatát megnyervén ők is a mi Urunk Jézus Krisztusban tagok legyenek.

Könyörögjünk. V. Hajsunk térdet. R. Álljatok föll

vérse fundántur: réspice propítius ad preces nostras, et eléctum nobis Antístitem tua pietáte consérva; ut christiána plebs, quae te gubernátur auctóre, sub tanto Pontífice, credulitátis suae méritis augeátur. Per Dóminum nostrum. R. Amen.

Orémus et pro ómnibus Episcopis, Presbyteris, Diaconibus, Subdiacónibus, Acólythis, Exorcístis, Lectoribus, Ostiáriis, Confessoribus, Virgíribus, Víduis: et pro omni pópulo sancto Dei.

Orémus. V. Flectámus genua. R. Leváte.

Omnípotens sempitérne Deus, cujus Spíritu totum corpus Ecclesiae sanctificátur, et régitur: exáudi nos pro univérsis ordinibus supplicántes; ut, grátiae tuae múnere, ab ómnibus tibi grádibus fideliter serviátur. Per Dóminum. R. Amen.

*

Orémus et pro catechúmenis nostris: ut Deus et Dóminus noster adapériat aures praecordiórum ipsórum, januámque misericórdiae; ut per lavácrum regeneratiónis accépta remissióne ómnium peccatórum, et ipsi inveniántur in Christo Jesu Dómino nostro.

Orémus. V. Flectámus genua. R. Leváte.

Mindenható örök Isten! ki Egyházadat mindig új sarjadékkal szaporítod, gyarapítsd hittanulóink hitét és értelmét, hogy a keresztség forrásában újjászülette, fogadott fiaid közé számíttassanak. A mi Urunk. R̄. Amen.

Könyörögjünk, kedveseim, a mindenható Atya Istenhez, hogy tisztítsa meg a világot minden tévelytől, távolítsa el a betegségeket, hársítsa el az éhséget, nyissa föl a börtönöket, oldja föl a bilincseket, engedjen az utazóknak visszatérést, a betegeknek gyógyulást, a hajózóknak biztos kikötőbe jutást.

Könyörögjünk. V̄. Hajtsunk térdet. R̄. Álljatok föl!

Mindenható örök Isten, szomorúak vigasztalása, sanyargatottak erőssége, jussanak színed elé a bármely bajból hozzád kiáltók esedezései, hogy mindnyájan örvendezhessenek annak, hogy szükségükben irgalommal megsegítetted őket. A mi Urunk. R̄. Amen.

Könyörögjünk az eretnekért és szakadárokért is, hogy a mi Urunk Istenünk szabadítsa meg őket minden tévtantól, és a szent és apostoli katolikus Anyaszentegyház kebelébe visszavezetni méltóztassék

Könyörögjünk. V̄. Hajtsunk térdet. R̄. Álljatok föl!

Omnipotens sempiterno Deus, qui Ecclesiam tuam nova semper prole foecundas: auge fidem et intellectum catechúmenis nostris; ut renáti fonte baptismatis, adoptionis tuae filiis aggregentur. Per Dómunim. R̄. Amen.

Orémus, dilectissimi nobis, Deum Patrem omnipotentem, ut cunctis mundum purget erroribus: morbos auferat: famem depellat: apériat cárceres: vincula dissolvat: peregrinantibus réditum: infirmantibus sanitatem: navigantibus portum salutis indulgeat.

Orémus. V̄. Flectámus genua. R̄. Leváte.

Omnipotens sempiterno Deus, moestórum consolatio, laborantium fortitúdo: perveniant ad te preces de quacúmque tribulatione clamantium; ut omnes sibi in necessitatibus suis misericórdiam tuam gaudeant affúisse. Per Dóminum nostrum. R̄. Amen.

Orémus et pro haereticis, et schismaticis: ut Deus et Dóminus noster éruat eos ab erroribus univérsis; et ad sanctam matrem Ecclesiam Cathólicam, atque Apostólicam revocáre dignétur.

Orémus. V̄. Flectámus genua. R̄. Leváte.

Mindenható örök Isten, ki mindenkit üdvözítesz, és senkit sem akarsz elkárhoztatni, tekints az ördögi ravaszsággal megejtett lelkerekre, hogy minden eretnek tévedést letéve, a tévelygők szíve megjavuljon és igazságod egységébe visszatérjen A mi Urunk. *R.* Amen.

Könyörögjünk a hűtlen zsidókért is, hogy a mi Urunk Istenünk távolltsa el a leplet szívükről, és ők is megismerjék a mi Urunkat, Jézus Krisztust.

Itt nincs felszólítás és térdet sem hajtanak, mert a zsidók a mai napon az imádás jelét gúnynak használták, hanem a pap rögtön így folytatja:

Mindenható, örök Isten, ki a hűtlen zsidóktól sem tagadod meg irgalmasságodat, hallgasd meg könyörgéseinket, melyeket e nép vakságának elhárításaért neked följajnlunk, hogy megismerve igazságodnak világát, Krisztust, kibontakozzanak a sötétségből. Ugyanazon a mi Urunk. *R.* Amen.

Könyörögjünk a pogányokért is, hogy a mindenható Isten távolltsa el szívükből a gonoszságot, hogy elhagyván bálványait, térjenek meg az élő igaz Istenhez, s az ő egyetlen Fiához, Jézus Krisztushoz, a mi Urunkhoz és Istenünkhöz.

Könyörögjünk. *Ű.* Hajtsunk térdet. *R.* Álljatok föl!

Mindenható, örök Isten, ki a bűnösöknek nem halá-

Omnípotens sempitérne Deus, qui salvas omnes, et némínem vis perire: respice ad ánimas diabólica fraude decéptas; ut, omni haerética pravitate depósita, errántium corda respíscant et ad veritátis tuae rédeant unitátem. Per Dóminum. *R.* Amen.

Orémus et pro pérfidis Judaeis: ut Deus et Dóminus noster áuferat velámen de córdibus eórum; ut et ipsi agnóscant Jesum Christum Dóminum nostrum.

Omnípotens sempitérne Deus, qui étiam judáicam perfídiam a tua misericórdia non repéllis: exáudi preces nostras, quas pro illíus pópuli obcaecatióne deférimus; ut, ágnota veritátis tuae luce, quae Christus est, a suis ténebris eruántur. Per eúndem Dóminum. *R.* Amen.

Orémus et pro pagánis: ut Deus omnípotens áuferat iniquitátem a córdibus eórum; ut, relictis idólis suis, convertántur ad Deum vivum et verum, et únicum Fílium ejus Jesum Christum, Deum et Dóminum nostrum.

Orémus. *Ű.* Flectámus génuá. *R.* Leváte.

Omnípotens sempitérne Deus, qui non mortem

lát, hanem mindig életét keresed, fogadd kegyelmesen imádságunkat és mentsd meg őket a bálványozástól; s gyűjtsd Anyaszentegyházad kebelébe, neved dicséretére és dicsőségére. A mi Urunk. R. Amen.

peccatórum, sed vitam semper inquiris: súscipe propitius orationem nostram, et libera eos ab idolórum cultura; et aggrega Ecclesiae tuae sanctae, ad laudem, et glóriam nóminis tui. Per Dóminum. R. Amen.

2. Hódolat a kereszttel előtt.

(Adoratio crucis.)

(A pap leteszi ruháját s a leckeoldalon leveszi a kereszttel fejről, majd jobb karjáról, végül az egész keresztről a leplet, mindjobban az oltár közepe felé menve s mindháromszor ezt énekelve:)

Íme a kereszttel fája.
Melyen a világ üdvösége függött.
Kar. Jertek, imádjuk.

Ecce lignum Crucis.
In quo salus mundi pependit.
Chor. Veníte, adorémus.

Ezután a kereszttel leteszi az oltár elé s háromszor térdet hajt a kereszttel előtt s megcsókolja. Utána ugyanezt teszi a segédkező papság, majd a nép. Közben a kar éneklél, a pap pedig segédletével felváltva mondja:)

¶. Én nemzetem, te elled mit vétettem? vagy miben szomorítottalak meg? felelj nekem.

¶. Amiért Egyiptomból kihoztalak, te Üdvözítődnek kereszttel készítettél.

R. Szent Isten!

R. Szent Isten!

R. Szent, erős!

R. Szent, erős!

R. Szent halhatatlan, irgalmazz nekünk.

R. Szent halhatatlan, irgalmazz nekünk.

¶. Amiért téged negyven éven át a pusztában vezettél és mannával tápláltalak és igenjő földre vezettél: te Üdvözítődnek kereszttel készítettél. R. Szent Isten! stb.

¶. Pópule meus, quid feci tibi? aut in quo contristávi te? respónde mihi.

¶. Quia edúxi te de terra Aegypti: parásti Crucem Salvatóri tuo.

R. Agios o Theós.

R. Sanctus Deus.

R. Agios ischyrós.

R. Sanctus fortis.

R. Agios athánatos, eléison imas.

R. Sanctus immortális, miserére nobis.

¶. Quia edúxi te per desertum quadraginta annis, et manna cibávi te, et introdúxi te in terram satis bonam: parásti Crucem Salvatóri tuo. R. Agios o Theós. Etc

¶ Mit kellett volna még veled cselekednem, amit meg nem cselekedtem? Én ugyan igen díszes szőlőmnek ültettelek: de te nekem igen keserűvé lettél, mert ecettel itattad szomjamat, lándzsával döfted át Üdvözítőd oldalát. R. Szent Isten!

¶ Én teéretted megvesszőztettem Egyiptomot elsőszülötteivel; és te engem megvesszőztél és kiszolgáltattál R. Én nemzetem.

¶ Én kivettelek Egyiptomból, a Fáraót alámerítvén a Vörös tengerbe; és te átadtál engem a főpapoknak. R. Én nemzetem.

¶ Én megnyitottam előtted a tengert; és te lándzsával megnyitottad oldalamat. R. Én nemzetem.

¶ Én előtted jártam a felhőoszlopban: és te engem Pilátus tanácsházába vettél. R. Én nemzetem.

¶ Én mannával tápláltalak a pusztában: és te engem arcul vertél és megvesszőztél. R. Én nemzetem.

¶ Én téged forrásvízzel itattalak a sziklából: és te engem epével s ecettel itattál. R. Én nemzetem.

¶ Én teéretted megvertem a kananeusok királyait: és te náddal verted meg fejemet. R. Én nemzetem.

¶ Én neked királyi pálcát adtam: és te fejemre töviskoronát adtál. R. Én nemzetem.

¶ Én téged felmagasz-

¶ Quid ultra débui facere tibi, et non feci? Ego quidem plantávi te vineam meam speciosíssimam: et tu facta es mihi nimis amara: acéto namque sitim meam potásti: et lancea perforásti latus Salvatóri tuo. R. Agios o Theós.

¶ Ego propter te flagellávi Aegyptum cum primogénitis suis: et tu me flagellátum tradidísti. R. Pópule meus.

¶ Ego edúxi te de Aegypto, demérso Pharaóne in Mare Rubrum: et tu me tradidísti principibus sacerdotum. R. Pópule meus.

¶ Ego ante te apéruí mare: et tu aperuísti lancea latus meum. R. Pópule meus.

¶ Ego ante te praeívi in columna nubis: et tu me duxísti ad praetórium Piláti. R. Pópule meus.

¶ Ego te pavi manna per désertum: et tu me cecidísti álapis et flagéllis. R. Pópule meus.

¶ Ego te potávi aqua salútis de petra: et tu me potásti felle et acéto. R. Pópule meus.

¶ Ego propter te Chanaanéorum reges percússi: et tu percussísti arúndine caput meum. R. Pópule meus.

¶ Ego dedi tibi sceptrum régale, et tu dedísti cápiti meo spineam corónam. R. Pópule meus.

¶ Ego te exaltávi ma-

taltalak nagy erővel; és te engemet felmagasztaltál a kereszt bitófáján. *R.* Én nemzetem.

V. Keresztedet imádjuk, Uram, és dicsérjük s dicsőítjük szent föltámadásodat; mert íme, fa által jött az öröm az egész világra. (Zs. 66, 2.) Irgalmazzon nekünk az Isten és áldjon meg minket:

R. Ragyogtassa arcát feltünk és irgalmazzon nekünk. *V.* Keresztedet.

(Ének a szent Keresztről.)

R. Szent keresztfa, drága hűség, tiszta töről sarjadott, ily virággal, ily gyümölcssel fát az erdő nem hozott.

Drága szent fa, drága karja, drága terhet hordozott.

V. Zengj ma, ajkam: a dicső harc díja lett a páлмаágl Zengd el, ajkam, a keresztfa győzedelmi szent dalát: Üdvözítőnk holtá győzött: életet nyert a világ. *R.* Szent keresztfa.

V. Bűnbe döntött őszülönkre ráhajolt az Ég kegye: amidőn a tiltott étken elveszett az élete, Istenünk a fára róttá: fának átkát megvegye. *R.* Drága szent fa.

V. Azt kívánta üdvőségünk, életünk, mely elveszett, a gonosznak cselvetését, hogy magas tény

gna virtúte: et tu me suspendisti in patibulo Crucis. *R.* Pópule meus.

V. Crucem tuam adoramus, Dómine: et sanctam resurrectionem tuam laudamus et, glorificamus: ecce enim propter lignum venit gáudium in universo mundo. (Ps. 66, 2.) Deus misereatur nostri, et benedícat nobis:

R. Illúminet vultum suum super nos, et misereatur nostri. *V.* Crucem tuam.

R. Crux fidélis, inter omnes arbor una nóbilis: nulla silva talem profert, fronde, flore, gérmine.

Dulce lignum, dulces clavos, dulce pondus sústinet.

V. Pange lingua gloriósi láuream certáminis, et super Crucis trophaeo dic triúmphum nóbilem: quáliter Redémptor orbis immolátus vícerit. *R.* Crux fidélis inter omnes.

V. De paréntis protoplásti fraude Factor cóndolens, quando pomi noxiális in necem morsu ruit: ipse lignum tunc notávit, damna ligni ut sólveret. *R.* Dulce lignum . . .

V. Hoc opus nostrae salutis ordo depopóscerat: multifórmis proditóris ars ut artem fálleret: et medé-

törje meg, s arról adjon gyógyító irt, ami adta a sebet. R. Szent keresztfa.

Ű. Szent időknek telje jöttén földre szállt, ki Egyszülött és teremő erejében áll az ég és föld fölött: szüzi méhben Istenember test porába öltözött. R. Drága szent fa.

Ű. Sír a Gyermekek jászolában, kint sikolt az éjtszaka; nyűtt ruhába, rongyba rejtve védi őt a Szüzanya. Ó, az Isten gyenge teste szűk pólyába takarva! R. Szent keresztfa.

Ű. Jártá-kelte jöttevés volt, élte estje: virradat. Szentmagát hisz kínra adta, — Istenvalló gondolat! — szégyenfára vonva függ a tisztaságos áldozat. R. Drága szent fa.

Ű. Tüske szúrta, szeg szaggatta, ajka tűznél tüzesebb; lándzsa-járta szent szívéből vért és vizet ont a seb, égre, földre, mindenekre foly-e ár, mely édesebb? R. Szent keresztfa.

Ű. Édesülj, fa, szép szelldre, lágyra enyhítsd szálad, zord keménység bársonyuljon, hajtsd feléje ágaid, úgy karold át szép vigyázva Isten drága tagjait. R. Drága szent fa.

Ű. Rajtad függött, választott ág, megváltásunk záloga, tengerárban holtraválnak üdve vagy te, drága fa; tündökölve rajtad ég a Bárány vére bíbora. R. Szent keresztfa.

lam ferret inde, hostis unde laeserat. R. Crux fidelis inter omnes.

Ű. Quando venit ergo sacri plenitúdo témporis, missus est ab arce Patris Natus, orbis Córditor: atque ventre virgináli carne amíctus pródiit. R. Dulce lignum . . .

Ű. Vagit Infans inter arcta cónditus praesépia: membra pannis involúta Virgo Mater álligat: at Dei manus, pedésque stricta cingit fáscia. R. Crux fidelis inter omnes.

Ű. Lustra sex qui jam perégit, tempus implens córporis, sponte libera Redémptor passióni déditus, Agnus in Crucis levátur immolándus stípíte. R. Dulce lignum . . .

Ű. Felle potus ecce languet: spina, clavi, láncea mite corpus perforárunt, unda manat, et cruor: terra pontus, astra, mundus, quo lavántur flúminel R. Crux fidelis . . .

Ű. Flecte ramos arbor alta, tensa laxa viscera, et rigor lentéscat ille, quem dedit natívitas: et supérni membra Regis tende miti stípíte. R. Dulce lignum, dulces clavos.

Ű. Sola digna tu fuísti ferre mundi víctimam: atque portum praeparáre arca mundo náufrago: quam sacer cruor perúnxit, fusus Agni córpore. R. Crux fidelis . . .

¶ Szentháromság egy
Istennek üdv, dicsőség, tisztet!
az Atyának, egy Fiának
Szentléleknek zengjete!
szent nevére porba hullva
mondjunk áldó éneket.
Amen. R. Drága szentfa.

¶ Sempiterna sit beatae
Trinitati glória: aequa Patri,
Filióque; par decus Patrácito:
Unius, Trinique nomen laudet
universitas. Amen. R. Dulce lignum,
dulces clavos.

A kereszti imádása után ünnepélyes körmenetben elmennek a Nagycsütörtökön eltett szentségért; visszajövet a következő himnusz éneklék:

Királyi zászlók lobognak,
Fénylik titka keresztfának,
Min az élet megöletett,
S halálával nyert életet.

Vérrel s vízzel foly oldala,
Mit megsebesített vala
Bűneink éles dárdája,
S úgy mosogat annak árja.
Ime betelt, amit hirdete

Dávid királynak éneke,
Melyben jövendölt, így szolván:

Uralkodék Isten a fán.
Áldott fa, mely e nagy király

Szent véreben ragyoghattál,
Jeles gyökér! hogy törzsöke
Íly szent tagokhoz érhető.

Boldog fa, lelkünk zálogát,
Mely karjaidra fölfogád,
S minket kimentve, megtöréd

Lelkünk halálos ellenét.
Ó szent kereszti, reménységünk,

Üdvözlégy mi békességünk,
Nyerj a híveknek malasztot,
Bűnösöknek bocsánatot.

Téged áldunk, legfőbb jószág!
Élő kútfő Szentháromság!

Vexilla Regis pródeunt:
Fulget Crucis mystérium,
Qua vita mortem pértulit,
Et morte vitam prótulit.

Quae vulnerata lanceae
Mucrone diro, criminum
Ut nos lavaret sórdibus,
Manavit unda, et sanguine.
Impléta sunt, quae concinunt

David fideli cármine,
Dicendo nationibus:

Regnavit a ligno Deus.
Arbor decora, et fúlgida,

Ornata Regis púrpura,
Elécta digno stípite
Tam sancta membra tangeret.

Beata, cujus bráchiis
Prétium pepéndit saeculi,
Statéra facta córporis,

Tullitque praedam tártari.
O Crux ave spes única,

Hoc Passiónis témpore
Piis adáuge grátiam,
Reisque dele crimina.

Te, fons salútis Trínitas,
Collaudet omnis spíritus:

Add meg a kereszt jutalmát, Ki megadtad diadalát. Amen.	Quibus Crucis victóriam Largíris, adde praemium. Amen.
---	--

3. Az áldozási szertartás.

Az oltárhoz visszatérve, a pap tömjénnel hódol a szentség előtt, majd kiveszi a szentséget a kehelyből s ráteszi a corporaléra. Aztán a szerpap és az alszerpap bort és vizet önt a kehelybe s azt a pap az oltárra helyezi. Majd a rendes szertartás szerint megtömjénezi a szent ostyát és az oltárt s a lecke-oldalon kezét mos, de nem mondja hozzá a zsoltárt. Utána az oltár közepén elmondja az *In spiritu humilitatis* kezdetű imádságot (355. l.), majd az evangélium-oldalon a nép felé fordulva mondja: *Orate Fratres* (358. l.). Rögtön utána elénekli a *Pater noster*-t (367. l.), elmondja a *Libera nos* kezdetű imádságot (368. l.) s aztán a paténát a Szentség alá helyezve felmutatja a szent ostyát. Majd három részre töri a szent ostyát, egy részt a kehelyben lévő borba és vízbe tesz s rögtön utána elmondja a *Perceptio* kezdetű imádságot (370. l.). Aztán a szokott módon magához veszi a szent ostyát, utána pedig az imádságok nélkül a kehely tartalmát. Azután leöblíti ujjait borral és vízzel, azt magához veszi, elmondja a *Quod ore* kezdetű imádságot (371. l.) s eltávozik az oltártól.

NAGYSZOMBAT

A kereszténység első századaiban ezen a napon sem volt szentmise. Estefelé kezdődött csak a liturgia. Ekkor szentelték meg a keresztvizet s keresztelték meg a hittanulókat. A szertartás mélyen belenyúlt az éjtszakába, s mikor az újonnan megkeresztelték égő gyertyákkal felvonultak a keresztelőkápolnából a főtemplomba, már a húsvétvasárnap éjtszakájában jártak. A templomban ekkor elmondották a húsvétvasárnap szentmisét és a megkeresztelték a szentáldozáshoz járultak. Idővel az egész éjtszakai szertartást nagyszombat reggelére tették át. Ezért van, hogy nagyszombat reggelén ma is keresztvizet szentel az Egyház, s a szentmisében már Krisztus feltámadását ünnepli.

I. Az éjtszakai istentiszteleteknél valamikor mindig volt tűzszentelés és mindig megszentelt tűzzel gyujtottak világosságot. Ez a mai nagyszombati szertartásokban is megvan, de ma az új tűz s a róla meggyujtott gyertya egyszersmind *Krisztus feltámadásának is jelképe*.

1. A mai szertartások a *tűzszenteléssel* kezdődnek. A templom kivül megy végbe, s ma elsősorban arra való, hogy a húsvéti gyertyát szentelt tűzről gyujthassák meg.

2. A megszentelt tüzet *ünnepi menettel* viszik be a templomba. Örvendezve hirdeti a liturgia, hogy a tűz a Lumen Christi-t, Krisztusnak világosságát jelképezi. A templomban három gyertyát gyujtanak meg vele, s ezzel vonulnak az oltár elé.

3. Az oltár evangéliumi oldalán, a húsvéti gyertya előtt, a diakonus elénekli a gyönyörűségeken szép húsvéti örömeneket, az Exultet-et. Közben öt megszentelt tömjéncsomót illeszt keresztalakban a gyertyába, majd meggyujtja a *húsvéti gyertyát*, arról pedig meggyujtják az oltár gyertyáit.

II. Ezután következik a *kereszttség ünnepélyes* kiszolgáltatása, illetőleg, ha keresztelendő nincs, a keresztkút vizének megszentelése.

1. A szertartás 12 szent olvasmánnyal (próféciával) kezdődik; ezekkel s a hozzájuk tartozó imádságokkal és énekekkel készítették elő a keresztelendőket a kereszttség felvételére.

2. Ezt követi a keresztkút megáldása. Ahol keresztkút nincsen, ez a szertartás teljesen elmarad.

3. A keresztvíz megszentelése után következett a kereszt-

ség ünnepélyes kiszolgáltatása. A szertartást a mindenszentek litániájának eléneklése fejezi be.

III. Ezután következik az *ünnepélyes szentmise*. Két gondolat tölti meg szövegeit: hálát ad az Egyház az újonnan megkereszteltékért s örvendezve zengi a feltámadt Krisztusnak az alleluját. Felépítése az előző szertartásokhoz símul és nagy régiségről tanuskodik: hiányzik belőle az introitus, a Credo, az offertorium, Agnus Dei és a communio, részben azért, mert ezeket már a mindenszentek litániájában elmondták, részben azért, mert ezek a nagyszombati szentmise szövegének keletkezésekor még nem voltak szokásosak. Glóriára ismét megszólalnak a harangok s az orgona is részt kér az újjongó ünneplésből. Az áldozási ének és az áldozás utáni imádság helyét a zsolozsma *vecsernyéje* foglalja el.

IV. Németországban és nálunk nagyszombat este ünnepélyes *feltámadási szertartást* tartanak. Ezt szentséges körmenet és áldás fejezi be. (L. 343. old.)

(Stációs-templom: a lateráni Szent János-bazilika.)

I. A FELTÁMADÁS JELKÉPEI.

1. Az új tűz.

A szertartás előtt az oltárt leterítik a kendőkkel, de a gyertyákat nem gyújtják meg. A templom előtt kovából acéllal tüzet csiholnak s azzal néhány hasáb fát meggyujtanak. A pap violaszínű stólába és palástba öltözve segédletével, a kereszttel, szenteltvízzel és füstölővel a tűzhöz megy és mondja:

☩. Az Úr legyen veletek.
R. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Isten, ki híveidnek Fiad, mint szegletkő által világosságod tüzet adtad, szenteld meg ezt a kovából ütött s használatunkra szolgáló új tüzet és engedd, hogy e húsvéti ünnepek által a mennyei vágyak úgy felgyúljanak bennünk, hogy az örök fényesség ünnepeire tiszta lélekkel eljuthassunk. Ugyanazon a mi Urunk, Jézus Krisztus által. R. Amen.

Könyörögjünk. Úristen, mindenható Atya, enyészhetetlen fény, s min-

☩. Dóminus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.

Orémus. Deus, qui per Filium tuum, angulárem scilicet lápidem, claritatis tuae ignem fidelibus contulisti: productum e silice, nostris profuturum úsibus, novum hunc ignem sancti ☩ fica: et concede nobis, ita per haec festa paschalia caelestibus desideriiis inflammári; ut ad perpétuae claritatis, puris méntibus, valeamus festa pertingere. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Orémus. Dómine Deus, Pater omnipotens, lumen indeficiens, qui es cón-

den világosság alkotója, áldd ✠ meg ezt a tüzet, mely általad, ki az egész világot megvilágosítottad, megszentelést és áldást nyert, hogy e tűz lángra gyújtsen és fényességed tüzével megvilágosítson minket; és miként megvilágosítottad az Egyiptomból kiköltöző Mózeszt, úgy világosítsd meg szívünket és értelmünket is, hogy méltók lehessünk eljutni az örökélet világosságára. Krisztus Urunk által. R. Amen.

Könyörögjünk. Szentséges Úr, mindenható Atya, örök Isten, méltóztassál együtt cselekedni velünk kik e tüzet megáldjuk egyszülött Fiad, a mi Urunk s Istenünk, Jézus Krisztus és a Szentlélek nevében, és oltalmazz meg minket az ellenség tüzes nyilai ellen és világosíts meg mennyei kegyelmeddel: Ki élsz és uralkodol ugyanazon Egyszülötteddel s a Szentlélekkel egyetemben, Isten, mindörökkön örökké. R. Amen.

Ezután itt megszenteli a pap az öt tömjéncsomót a húsvéti gyertya számára:

Szálljon le kérünk, mindenható örök Isten, áldásodnak ✠ teljessége erre a tömjénre s gyújtsd meg, ó láthatatlan megújítónk ez éjjeli fényt, hogy ne csak ez éjjel bemutatott áldozatunk, tündököljék vi-

ditor ómnium luminum: béne ✠ dic hoc lumen, quod a te sanctificátum, atque benedictum est, qui illuminásti omnem mundum: ut ab eo lumine accendámur, atque illuminémur igne claritátis tuae: et sicut illuminásti Móysen exeúntem de Aegypto, ita illúmines corda et sensus nostros; ut ad vitam, et lucem aetérnam pervenire mereámur. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Orémus. Dómine sancte, Pater omnipotens, aetérne Deus: benedicéntibus nobis hunc ignem in nómine tuo, et unigéniti Filii tui Dei ac Dómini nostri Jesu Christi, et Spíritus Sancti, cooperári dignéris; et ádjuva nos contra ignita tela inimíci, et illústra grátia caelesti: Qui vivis et regnas cum eódem Unigénito tuo, et Spíritu Sancto, Deus: per ómnia saecula saeculórum. R. Amen.

Véniat, quaesumus, omnipotens Deus, super hoc incénsus largae tuae benedictiónis infúsió: et hunc noctúrnum splendórem invisibilis regenerátor accénde; ut non solum sacrificium, quod hac nocte

lágosságod titkos-hozzájárulása által, hanem mindenütt, ahová csak visznek valamit e megszentelésnek miszteriumából, távozzék a gonosz lélek csalárdságának fondorlata, és működjék Főlséged ereje. A mi Urunk Krisztus által.

R. Amen.

litatum est, arcana lúminis tui admixtióne refúlgeat; sed in quocúmque loco ex hujus sanctificatiónis mystério áliquid fúerit deportatum, expúlsa diabólicae fraudis nequitia, virtus tuae majestátis assistat. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

(Ezalatt szentelt paraszat tesznek a füstölőbe s a pap az imádság befejezése után tömjént tesz reá, majd az Asperges me Dómine kezdetű antifonát mondva szenteltvízzel háromszor meghinti, utána pedig háromszor megfüstöli a tömjéncsomókat és a tüzet.)

2. Az új világosság.

Ekkor a menet visszamegy a templomba. A szerpap fehér dalmaticába öltözve, nádszálra tűzött három gyertyát visz. A templom ajtajában az egyik gyertyát az új tűzről meggyújtják s a szerpap térdelhajtva éneklí:

Krisztus világossága. R. Istennek legyen hála.

Lumen Christi. R. Deo grátias.

(A templom közepén meggyújtja a második gyertyát és térdelhajtva éneklí:)

Krisztus világossága. R. Istennek legyen hála.

Lumen Christi. R. Deo grátias.

(Az oltár előtt meggyújtja a harmadik gyertyát és térdelhajtva harmadszor éneklí:)

Krisztus világossága. R. Istennek legyen hála.

Lumen Christi. R. Deo grátias.

3. A húsvéti gyertya.

A szentélybe érve a miséző pap a leckeoldalhoz megy, a diákonus a háromágú gyertyát átadja egy akolithusnak, azután áldást kér, mint az Evangéliumnál, A pap feleli:

Az Úr legyen szívedben és ajkaidon, hogy az ő húsvéti dícséretét méltón és illően hirdessed: Az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében.

Amen.

Dóminus sit in corde tuo, et in lábiis tuis: ut digne, et competenter annúnties suum paschále praeconium: In nómine Patris, et Fílii, et Spiritus Sancti.

Amen.

Erre a diákonus a könyvtartó állványhoz megy, ráteszi a misekönyvet, megfüstöli, a jelenlévők felállanak s a diákonus éneklí:

Ljjongjon immár az ég angyalainak serege, vígadozzanak a mennyei karok és az ily nagy király győzelmi diadalát harsogja az üdv trombitája. Örvendezék az ily nagy világossággal elárasztott és az örök király dicsőségének fényével megvilágosított föld is s az egész föld kereksege tudja meg, hogy eltűnt sötétsége. Örvendjen az ily nagy világosság ragyogásával ékesített Anyaszentegyház is és visszhangozzék a népek hangos kiáltásától e lak. Ezért ti is, kérlek titeket, köröttem álló kedves testvéreim, esedezetek e szent világosság oly csodálatos fényénél velem együtt a mindenható Isten irgalmáért: hogy aki engem érdemtelenül az Egyház szolgálói közé fölvenni méltóztatott, világosságának fényével elárasszon és engedje hogy, elzengjem e húsvéti gyertya dicséretére szolgáló örömeiket; a mi Urunk Jézus Krisztus, az ő Fia által, ki vele él és uralkodik a Szentlélekkel egyetemben, Isten, mindörökkön

¶ Az Úr legyen veletek.
R. És a te lelkeddel.

¶ Emeljük fel szívünket.
R. Felemeltük az Úrhoz.

¶ Adjunk hálát Urunk Istenünknek. R. Méltó és igazságos.

Valóban méltó, és igazságos, hogy elménk és szívünk egész hevével s nyelvünk

Lxsúltet jam Angélica turba caelorum: exsúltent divína mystéria; et pro tanti Regis victória; tuba Insonet salutáris. Gáudeat et tellus tantis irradiáta fulgóribus: et aetérni Regis splendóre illustráta, totíus orbis se séntiat amíssisse caliginem. Laetétur et mater Ecclésia, tanti lúminis adornáta fulgóribus: et magnis populórum vóribus haec aula resúltet. Quaprópter adstántes vos, fratres caríssimi, ad tam miram hujus sancti lúminis claritátem, uná mecum, quaeso, Dei omnipoténtis misericórdiam invocáte. Ut qui me non meis méritis intra Levítárum númerum dignátus est aggregáre: lúminis sui claritátem infúndens, Cérei hujus laudem implére, perfíciat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium suum: qui cum eo vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus. Per ómnia saecula saeculórum. R. Amen.

kodik a Szentlélekkel egyetemben, Isten, mindörökkön

¶ Dóminus vobíscum.
R. Et cum spírítu tuo.

¶ Sursum corda. R. Habémus ad Dóminum.

¶ Grátias agámus Dómino Deo nostro. R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, invisíblem Deum Patrem omnipoténtem, Fili-

minden képességével zenge-
dezzük, a láthatatlan, min-
denható Atya Isten és az ő
Egyszülött Fia, a mi Urunk
Jézus Krisztus dicséretét,
ki érettünk lerotta az örök
Atyának Ádám tartozását
és szent vérével eltörölte az
első vétek adóslevelét. Mert
ezek ama húsvét ünnepei,
melyeken azt az igaz Bá-
rányt megölték, kinek vére
a hívek szívét megszenteli.
Ez az az éj, melyen az Egyip-
tomból először kiszabadított
atyáinkat, Izrael fiait száraz
lábbal engedted átmenni a
Veres-tengeren. Ez tehát az
az éj, mely a tűzoszlop fényé-
vel szétozlatta a bűn sötét-
ségét. Ez az az éj, mely ma
Krisztusnak az egész vilá-
gon elszéledt s a világ go-
noszságaitól és a bűnök ho-
mályától külön választott
híveit visszavezeti a kegye-
lem állapotába és a szentek-
kel egyesíti. Ez az az éj,
melyben Krisztus szétrom-
bolta a halál bilincseit, s a
poklon diadalt aratva, föl-
támadott. Mert mit használt
volna születnünk, ha nem
lett volna megváltásunk.
Ó mily csodálatos irántunk
való jóságod, a te kegyessé-
ged. Ó megbecsülhetetlen
szerelmes szeretet! ki, hogy
aszolgát megváltásad, Fiadat
halálra adtad! Ó Ádám va-
lóban szükséges bűne, mel-
lyet eltörölt Krisztus ha-
lála! Ó szerencsés vétek,
mely ily nagy és ekkora föl-

úmque ejus unigénitum, Dó-
minum nostrum Jesum Chri-
stum, toto cordis ac mentis
afféctu, et vocis ministério
personáre. Qui pro nobis ae-
térno Patri Adae débitum
solvit: et véteris piáculi cau-
tiónem pio cruóre detérsit.
Haec sunt enim festa pa-
schália, in quibus verus ille
Agnus occíditur, cujus sán-
guine postes fidélium con-
secrántur. Haec nox est, in
qua primum patres nostros,
fílios Israel edúctos de Ae-
gypto, mare Rubrum sicco
vestígio transire fecisti. Haec
ígitur nox est, quae pecca-
tórúm ténebras, columnae
illuminatióne purgávit. Haec
nox est, quae hódie per uni-
vérsúm mundum, in Christo
credéntes, a vítiis saeculi,
et caligine peccatórúm se-
gregátos, reddit grátiae, só-
ciat sanctitáti. Haec nox
est, in qua destrúctis vincu-
lis mortis, Christus ab infe-
ris victor ascéndit. Nihil
enim nobis nasci prófuit,
nisi rédimi profuíset. O
mira circa nos tuae pietátis
dignátio! O inaestimábilis
diléctio caritátis: ut servum
redímeres, Fílium tradidí-
sti! O certe necessárium
Adae peccátum, quod Chri-
sti morte delétum est! O fe-
lix culpa, quae talem ac
tantum méruit habére Re-
demptórem! O vere beáta
nox, quae sola méruit scire
tempus et horam, in qua
Christus ab inferis resurré-

ségű Megváltót érdemelt! Ó valóban boldog éj, mely egymaga volt méltó tudni az időt és az órát, melyben Krisztus halottaiból föltámadott. Ez az az éj, melyről írva áll: És az éjjel oly világos lesz, mint a nappal és az éj világosságot derít rám gyönyöreimben. Ennek az éjnek megszentelő ereje elúzi a gonoszságot, lemossa a bűnököt és visszaszerzi az elesetteknek az ártatlanságot, a szomorúaknak a vigasztalást; elúzi a gyűlölséget, kieszközli az egyetértést, s megalázza a birodalmakat.

xit! Haec nox est, de qua scriptum est: Et nox sicut dies illuminabitur: Et nox illuminatio mea in delictis meis. Hujus igitur sanctificatio noctis fugat scélera, culpas lavat: et reddit innocentiam lapsis, et moestis laetitiam: fugat ódia, concórdiam parat, et curvat impéria.

Most a diákonus kereszt alakban a következő sorrendben:

1
4 2 5
3

a tömjéncsomókat a húsvéti gyertyába illeszti azután folytatja az éneket:

Ennek az éjnek kegyelmében fogadd tehát szent Atyánk, e tömjénnek esti áldozatát, melyet Szentegyházad a méhek művéből, e húsvéti gyertyának ünnepeles följajánlásával szolgálának keze által neked bemutat. Ámde már ismerjük e viaszoszlop dicsőségét, melyet az Isten tiszteletére a fellobbanó tűz meggyújt.

In hujus igitur noctis grátia, súscipe, sancte Pater, incénsi hujus sacrificium vespertinum: quod tibi in hac Cérei oblatióne solémni, per ministrórum manus de opéribus apum, sacrosáncta reddit Ecclésia. Sed jam colúmnae hujus praecónia nóvimus, quam in honórem Dei rútilans ignis accéndit.

(Ekkor a diákonus a háromágú gyertyatartón égő gyertyák egyikével meggyújtja a húsvéti gyertyát.)

Mely ámbár részekre oszlik, kölcsönvett fényéből mindazonáltal semmit sem veszít; mivel az az olvadó viasz táplálja, melyet a méhkirálynő készített e drágalátos szövétnek anyagául.

Qui licet sit divisus in partes, mutuáti tamen lúminis detriménta non novit. Alitur enim liquántibus ceris, quas in substántiam pretiosae hujus lámpadis, apis mater edúxit.

Ezután meggyújtják az oltár gyertyáit és a diákonus folytatja :

Ó, valóban boldog éj! mely az egyiptomiakat kifosztotta és a zsidókat gazdaggá tette; az az éj, melyben a mennyekiek a földiekkel, az isteniek az emberiekkel egyesülnek. Kérünk azért, Urunk, téged, hogy ez a neved tisztelére fölszentelt viaszgyertya szüntelen világítson az éj sötétségének szétoszlatására. Fogadd kellemes illatként, hogy a mennyei világosságokkal egyesüljön, és így lángja elhasson a hajnali csillaghoz, ahhoz a hajnali csillaghoz, aki alkonyatot nem ismer; ahhoz, ki halottaiból föltámadott és teljes fényében fölragyogott az emberi nem előtt. Azért kérünk téged, Urunk, hogy minket szolgálodat és az egész egyházi rendet s az ájtatos népet szentséges Atyánkkal, N. pápával, főpásztorunkkal, N-el együtt napjainkban békességet engedvén, e húsvéti ünnepek örömeiben folytonos örködéssel igazgatni, kormányozni és megtartani méltóztassál.* Ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus, a te Fiad által: ki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egyetemben, Isten, mindörökön örökké R. Amen.

O vere beata nox, quae exspoliávit Aegyptios, ditávit Hebraeos! Nox, in qua terrénis caeléstia, humanis divína jungúntur. Orámus ergo te, Dómine: ut céreus iste in honórem tui nóminis consecrátus, ad noctis hujus caliginem destruéndam, indeficiens perseveret. Et in odórem suavitátis accéptus, supérnis lumináribus misceátur. Flammas ejus lúCIFER matutínus invéniat. Ille, inquam, lúCIFER, qui nescit occásus. Ille, qui regréssus ab inferis, humano géneri serénus illúxit. Precámur ergo te, Dómine: ut nos fámulos tuos, omnémque clerum, et devotíssimum pópulum: una cum beatíssimo Papa nostro N. et Antístite nostro N. quiéte téporum concéssa, in his paschálibus gáudiis, assídua protectióne régere, gubernáre, et conserváre dignéris.* Per eúdem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spiritus Sancti Deus: per ómnia saecula saeculórum. R. Amen.

etemben, Isten, mindörökön örökké R. Amen.

II. A KERESZTSÉG ÜNNEPÉLYES KISZOLGÁLTATÁSA.

(A diákonus lila stólát és manipulust vesz fel és a pap is violaszínű ruhát ölt és olvasni kezdi az olvasmányokat. Az olvasmányok a hittanulók oktatására szolgáltak és betöltötték szinte az egész éjszakát. Valamennyi a keresztség felvételére készít elő.)

1. A szent olvasmányok.

Első jövendölés. (Mózes I. 1—31 ; 2, 1—2.)

Kezdetben teremté az Isten a mennyet és a földet. A föld azonban puszta és üres volt és sötétség volt a mélység színén: de az Isten Lelke ott lebegett a vizek felett. És mondá az Isten: Legyen világosság! És lőn világosság. És látá az Isten, hogy a világosság jó s elválasztá a világosságot a sötétségtől, és elnevezé a világosságot nappalnak, a sötétséget meg éjszakának. És lőn este meg reggel: egy nap. Mondá továbbá az Isten: Legyen boltozat a vizek között s válassza el a vizeket a vizektől. Meg is alkotá az Isten a boltozatot, s elválasztá azokat a vizeket, amelyek a boltozat alatt voltak, azoktól, melyek a boltozat felett voltak. Úgy lőn tehát. És elnevezé az Isten a boltozatot égnek. És lőn este meg reggel: második nap. Mondá továbbá az Isten: Gyűljenek a vizek, melyek az ég alatt vannak, egy helyre, s tűnjék elő a száraz! Úgy is lőn. És elnevezé az Isten a szárazat földnek, az egybegyűlt vizeket pedig elnevezé ten-

In principio creavit Deus caelum, et terram. Terra autem erat inanis, et vacua, et tenebrae erant super faciem abyssi: et Spiritus Dei ferebatur super aquas. Dixitque Deus: Fiat lux. Et facta est lux. Et vidit Deus lucem quod esset bona: et divisit lucem a tenebris. Appellavitque lucem Diem, et tenebras Noctem: factumque est vespere, et mane, dies unus. Dixit quoque Deus: Fiat firmamentum in medio aquarum: et dividat aquas ab aquis. Et fecit Deus firmamentum, divisitque aquas, quae erant sub firmamento, ab his, quae erant super firmamentum. Et factum est ita. Vocavitque Deus firmamentum Caelum: et factum est vespere, et mane, dies secundus. Dixit vero Deus: Congregentur aquae, quae sub caelo sunt, in locum unum: et appareat arida. Et factum est ita. Et vocavit Deus aridam, Terram: congregationisque aquarum appellavit Mária. Et vidit Deus quod esset bonum. Et

gernek. És látá az Isten, hogy jó. Majd mondá: Hajtson a föld füvet, mely zöldül és magot hoz, és gyümölcsöző fát, mely gyümölcsöt hoz faja szerint, belsejében maggal a földön. Úgy is lőn. Hajta ugyanis a föld füvet, mely zöldül s magot hoz, faja szerint, s fát, mely gyümölcsöt hoz, mindegyiket maggal, faja szerint. És látá az Isten, hogy jó. És lőn este meg reggel: harmadik nap. Mondá továbbá az Isten: Legyenek világítók az ég boltozatán, s válasszák el a nappalt az éjtszakától, jelezzék az időket, a napokat s az esztendőket, világoskodjanak az ég boltozatán s világítsanak a földre. Úgy is lőn. Megalkotá ugyanis az Isten a két nagy világítót, a nagyobbik világítót: hogy uralkodjék a nappalon s a kisebbik világítót, hogy uralkodjék az éjtszakán, meg a csillagokat, és az ég boltozatára helyezé őket, hogy világítsanak a földre, uralkodjanak a nappalon és az éjtszakán, és válasszák el a világosságot a sötétségtől. És látá az Isten, hogy jó. És lőn este meg reggel: negyedik nap. Mondá továbbá az Isten: Hozzanak elé a vizek csúszó-mászó élő lényeket és szárnyaljon szárnyas a föld felett, az ég boltozata alatt. Meg is teremté az Isten a nagy tengeri ször-

ait: Gérminet terra herbam virémentem, et faciémentem semen, et lignum pomiferum faciens fructum juxta genus suum, cujus semen in semetipso sit super terram. Et factum est ita. Et protulit terra herbam virémentem, et faciémentem semen juxta genus suum, lignumque faciens fructum, et habens unumquodque semémentem secundum speciēm suam. Et vidit Deus quod esset bonum. Et factum est vespere, et mane, dies tertius. Dixit autem Deus: Fiant luminaria in firmamento caeli, et dividant diem, ac noctem, et sint in signa, et tempora, et dies, et annos: ut luceant in firmamento caeli, et illuminent terram. Et factum est ita. Fecitque Deus duo luminaria magna: luminare majus, ut praeesset diēi: et luminare minus, ut praeesset nocti: et stellas. Et posuit eas in firmamento caeli, ut lucerent super terram, et praeessent diēi ac nocti, et dividerent lucem, ac tenebras. Et vidit Deus quod esset bonum. Et factum est vespere, et mane, dies quartus. Dixit etiam Deus: Producant aquae reptile animae vivēntis, et volatīle super terram sub firmamento caeli. Creavitque Deus cete grāndia, et omnem animam vivēntem atque motābilem, quam produxerant aquae in species

nyetegeket meg mindazt az élő- s mozgó lényt, melyet a vizek előhoztanak, fajuk szerint, s minden szárnyast, faja szerint. És látá az Isten, hogy jó. És megáldá őket, mondván: Szaporodjatok, sokasodjatok s töltsétek be a tenger vizeit, és sokasodjék a szárnyas a földön. És lőn este meg reggel: ötödik nap. Mondá továbbá az Isten: Hozzon elé a föld élőlényt, faja szerint: barmot, csúszó-mászót s szárazföldi vadat, faja szerint. Úgy is lőn. Megalkotá ugyanis az Isten a szárazföld vadjait, fajuk szerint, meg a barmokat s a föld minden csúszó-mászóját, faja szerint. És látá az Isten, hogy jó. Majd mondá: Alkosunk embert a mi képünkre s hasonlatosságunkra, s uralkodjék a tenger halain, az ég madarain, az állatokon és az egész földön, meg minden csúszó-mászón, mely mozog a földön. Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette; férfiúnak és asszonymnak teremtette. És megáldá őket az Isten, és mondá: Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtások uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s minden állaton, mely mozog a földön. Majd mondá az Isten: Íme, nektek adtam minden füvet,

suas, et omne volátile secundum genus suum. Et vidit Deus quod esset bonum. Benedixitque eis, dicens: Crescite, et multiplicamini, et repléte aquas maris: avésque multiplicentur super terram. Et factum est vespere, et mane, dies quintus. Dixit quoque Deus: Producat terra animam viventem in genere suo: jumenta et reptilia, et bestias terrae secundum species suas. Factumque est ita. Et fecit Deus bestias terrae juxta species suas, et jumenta, et omne reptile terrae in genere suo. Et vidit Deus quod esset bonum, et ait: Faciamus hominem ad imaginem, et similitudinem nostram: et praesit piscibus maris, et volatilibus caeli, et bestiis, universaeque terrae, omnique reptili, quod movetur in terra. Et creavit Deus hominem ad imaginem suam: ad imaginem Dei creavit illum, masculum et feminam creavit eos. Benedixitque illis Deus, et ait: Crescite, et multiplicamini, et repléte terram, et subjícite eam, et dominamini piscibus maris, et volatilibus caeli, et universis animantibus, quae moventur super terram. Dixitque Deus: Ecce dedi vobis omnem herbam afferentem semen super terram, et universa ligna, quae habent in semetipsis sementem gé-

mely magot hoz, a földön, s minden fát, melynek benn a gyümölcsében van fajának megfelelő magva, hogy eledeltekre legyen, a zöld növényzetet pedig a föld minden állatának, az ég minden madarának s mindannak, mi mozog a földön s miben élő pára vagyon, hogy eledelükre legyen. Úgy is lőn. És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, fellelte jó volt. És lőn este meg reggel: hatodik nap. Elkészüle tehát az ég és a föld s minden ékességük. És befejezé az Isten a hetedik napra munkáját, melyet végzett és megnyugovék a hetedik napon minden munkától, melyet folytatott.

neris sui, ut sint vobis in escam: et cunctis animantibus terrae, omnique volucris caeli, et univérsis, quae moventur in terra, et in quibus est ánima vivens, ut hábeant ad vescendum. Et factum est ita. Vidítque Deus cuncta, quae fécerat: et erant valde bona. Et factum est vespere, et mane, dies sextus. Igitur perfecti sunt caeli, et terra, et omnis ornátus eórum. Complevítque Deus die séptimo opus suum, quod fécerat: et requiévit die séptimo ab univérso ópere quod patrát.

Könyörögjünk. V. Hajtsunk térdet. R. Álljunk föl.

Isten, ki az embert csodálatosan teremtetted és még csodálatosabban megváltottad, add, kérünk, hogy a bűn csábításainak eltökélt akarattal ellentálljunk és így az örökké tartó örömekre eljuthassunk. A mi Urunk.

Orémus. V. Flectámus genua. R. Leváte.

Deus, qui mirabiliter creásti hóminem, et mirabílius redemísti: da nobis, quae sumus, contra oblectaménta peccáti, mentis ratióne persístere; ut mereámur ad aetérna gáudia pervenire. Per Dóminum nostrum.

Második jővendőlés. (Mózes I. 5, 6, 7—8.)

Noé, mikor ötszázestendős volt, nemzé Szémet, Kámot és Jáfetet. Mikor pedig az emberek sokasodni kezdettek a földön s leányokat nemzettek, láták az Isten fiai, hogy az emberek leányai szépek és feleségül vevék közülük mindazo-

Noe vero cum quingentórum esset annórum, genuit Sem, Cham, et Japheth. Cumque coepíssent hómines multiplicári super terram, et filias procreássent, vidéntes filii Dei filias hóminum, quod essent pulchrae, accepérunt sibi uxóres ex

kat, kiket kiszemeltek. Mondá erre az Isten: Ne maradjon az én lelkem örökké az emberben, mivel test ő: százhusz esztendő legyen még napjaiból. Az Óriások voltak a földön azokban a napokban. Miután ugyanis az Isten fiai bementek az emberek leányaihoz és azok szültek; ezek azok az erős, az ősidőkből híres férfiak. Mikor aztán látta az Isten, hogy nagy az ember gonoszsága a földön s hogy szíve minden gondolata mindenkor gonoszra irányul, megbáná, hogy embert alkotott a földön és mélyen bánkódván szívében, mondá: *Eltörlöm az embert, akit teremtettem, a föld színéről, el az embert s a barmot, a csúszómászót s az égi madarat, mert bánom, hogy alkottam őket. Noé azonban kegyelmet talála az Úr előtt. Noé nemzetségtörténete a következő. Noé igaz és tökéletes ember volt nemzedékében: az Istennel jára. Három fiút nemze: Szémet, Kámot és Jáfetet. A föld azonban megromlék az Isten előtt és tele lón gonoszsággal. Mikor aztán látta az Isten, hogy a föld megromlott (mert romlott útra tért minden test a földön), mondá Noénak: Minden testnek elérkezett a vége előttem: megtelt a föld gonoszsággal általuk s én elpusztítom őket a földdel együtt. Ké-*

omnibus, quas elégerant. Dixitque Deus: Non permanébit spíritus meus in hómine in aetérnum, quia caro est: erúntque dies illius centum vigínti annórum. Gigántes autem erant super terram in diébus illi. Postquam enim ingressi sunt filii Dei ad filias hóminum, illaeque genuérunt, isti sunt poténtes a saeculo viri famósi. Videns autem Deus, quod multa malítia hóminum esset in terra, et cuncta cogitatio cordis inténta esset ad malum omni témpore, poenituit eum, quod hóminem fecisset in terra. Et tactus dolóre cordis intrínsecus: Delébo, inquit, hóminem, quem creávi, a fácie terrae, ab hómine usque ad animántia, a reptili usque ad vólucres caeli: poenitet enim me fecisse eos. Noe vero invénit grátiam coram Domino. Hae sunt generatiónes Noe: Noe vir justus atque perféctus fuit in generatióibus suis, cum Deo ambulávit. Et genuit tres filios, Sem, Cham, et Japheth. Corrupta est autem terra coram Deo, et repléta est iniquitáte. Cumque vidísset Deus terram esse corruptam (omnis quippe caro corruéperat viam suam super terram), dixit ad Noe: Finis univérsae carnis venit coram me: repléta est terra iniquitáte a fácie eórum, et ego dispérdam

szíts magadnak bárkát simított fából, kamrákat készíts a bárkában, és kend be szurokkal belülről, kívülről. És pedig ekképpen készítsd: háromszáz könyök legyen a bárka hossza, ötven könyök a szélessége, s harminc könyök a magassága. Ablakot csinálj a bárkára s attól egy könyöknyire csinálj a tetejét; a bárka ajtaját pedig oldalt helyezd el, alsó, második és harmadik emeletet készíts benne. Mert íme, én az özön vizeit hozom majd a földre, hogy megöljek minden testet, melyben az élet lehelete vagyon az ég alatt: minden, mi a földön van, elvész. Veled azonban szövetséget kötök: menj be majd a bárkába, te s veled fiaid, feleséged s fiaid feleségei, s vigy be majd minden állatból, minden testből kettőt-kettőt, hímet és nőtényt a bárkába, hogy életben maradjanak veled. A madárból, faja szerint, a baromból, faja szerint, meg a föld minden csúszó-mászójából, faja szerint, mindenből kettő-kettő menjen be majd veled, hogy életben maradjon. Végy tehát majd minden eledelből, ami enivaló, magaddal s hord be magadhoz, hogy elegendő legyen neked és nekik. Meg is cselekvé Noé mindazt, amit az Isten megparancsolt neki. Hatszázesztendő volt, amikor az

eos cum terra. Fac tibi arcam de lignis laevigatis: mansiunculas in arca fácies, et bitumine líneas intrinsecus et extrinsecus. Et sic fácies eam: Trecentórum cubitórum erit longitúdo arcae, quinquaginta cubitórum latitúdo, et triginta cubitórum altitúdo illius. Fénéstram in arca fácies, et in cúbito consummábis summitátem ejus: óstium autem arcae pones ex látere: deórsum coenácula, et trístega fácies in ea. Ecce ego addúcam aquas dilúvii super terram, ut interficiam omnem carnem, in qua spíritus vitae est subter caelum. Unívérssa quae in terra sunt, consuméntur. Ponámque foedus meum tecum: et ingrediéris arcam tu, et filii tui, uxor tua, et uxóres filiórum tuórum tecum. Et ex cunctis animántibus unívérssae carnis bina indúces in arcam, ut vivant tecum: masculíni sexus, et femíníni. De volúcribus juxta genus suum, et de juméntis in génere suo, et ex omni réptili terrae secúndum genus suum: bina de ómnibus ingrediéntur tecum, ut possint vívere. Tolles igitur tecum ex ómnibus escis, quae mandí possunt, et comportábis apud te: et erunt tam tibi, quam illis in cibum. Fecit igitur Noe ómnia, quae praecéperat illi Deus. Erátque sexcentórum annórum,

özön vizei elárasztották a földet. Felszakada a nagy mélység minden forrása s megnyílnak az ég zsilipjei s lón eső a földre negyven nap és negyven éjen át. Ugyancsak azon a napon méne be Noé meg Szém, Kám és Jáfet, a fiai, meg velük felesége s fiainak három felesége a bárkába, ők és minden állat faja szerint, s minden barom, faja szerint s minden csúszó-mászó, mely mozog a földön, faja szerint s minden, mi repül, faja szerint, minden madár s minden szárnyas. A bárka pedig tova haladt a vizeken. Végül igen elhatalmasodának a vizek a föld felett és elborítának minden magas hegyet az egész ég alatt: tizenöt könyökkel volt magasabb a víz, mint a hegyek, amelyeket elborított. Oda is vesze minden test, mely mozgott a földön, madár és barom, vad és minden csúszó-mászó, mely csúszik-mászik a földön — csak Noé marada meg s azok, kik vele voltak a bárkában. És százötven napig tarták hatalmukban a vizek a földet. Ekkor megemlékezék az Isten Noéről s minden állatról, meg minden baromról, mely vele volt a bárkában, és szelet fúvata a földre és elapadának a vizek. És bezárulának a mélység forrásai meg az ég zsilipjei s megszű-

quando dilúvii aquae Inundavérunt super terram. Rupti sunt omnes fontes abyssi magnae, et cataractae caeli apértae sunt: et facta est plúvia super terram quadraginta diébus, et quadraginta nóctibus. In articulo diéi illius ingrèssus est Noe, et Sem, et Cham, et Japheth, filii ejus, uxor illius, et tres uxóres filiórum ejus cum eis in arcam: ipsi, et omne animal secúndum genus suum, unívérsaque jumentá in génere suo, et omne, quod movétur super terram in génere suo, cunctúmque volátile secúndum genus suum. Porro arca ferebátur super aquas. Et aquae praevaluérunt nimis super terram: opértique sunt omnes montes excélsi sub unívérso caelo. Quíndecim cúbitis áltior fuit aqua super montes, quos operúerat. Consúmptaque est omnis caro, quae movebátur super terram, volúcrum, animántium, bestiárum, omniúmque reptílium, quae reptant super terram. Remánsit autem solus Noe, et qui cum eo erant in arca. Obtínuerúntque aquae terram centum quínquagínta diébus. Recordátus autem Deus Noe, cunctorúmque animántium, et ómnium jumentórum, quae erant cum eo in arca, addúxit spíritum super terram, et imminútae sunt aquae. Et clausi sunt

nék az eső az égből. És visszahúzódának a vizek a földről, folyvást vissza, s százötven nap mulva apadni kezdenek. Mikor aztán negyven nap elmúlt, kinyitá Noé a bárka ablakát, amelyet készített s kibocsátá a hollót; az künn repülgetett, míg a vizek fel nem száradtak a földön, de nem tére vissza. Kibocsátá utána a galambot is, hogy lássa, megszűntek-e már a vizek a föld színén. Az, mivel nem talált helyet, hol megpihessen lába, visszatére hozzá a bárkára: vizek voltak ugyanis még az egész földön, mire ő kinyújtá kezét, megfogá és bevévé a bárkába. Miután pedig várt még másik hét napig, újra kibocsátá a galambot a bárkából. Ez aztán este felé visszatére hozzá és zöldlevelű olajfagallyat hozta a csőrében. Megérté tehát Noé, hogy megszűnt a víz a földön. Mindazonáltal még másik hét napig vára, aztán kibocsátá a galambot s az többé nem tére vissza hozzá. Szóla ekkor az Isten Noéhoz, mondván: Szállj ki a bárkából, te és feleséged, fiaid meg fiaid feleségei véled. Hozz ki magaddal minden állatot, mely nálad vagy, minden testet, szárnyast, barmot s minden csúszó-mászót, mely csúszik-mászik a földön s járjatok-keljetek a földön:

fontes abyssi, et cataractae caeli: et prohibitae sunt pluviae de caelo. Reversaeque sunt aquae de terra eúntes, et redeúntes: et coeperunt minui post centum quinquaginta dies. Cumque transissent quadraginta dies, apériens Noe fenestram arcae, quam fécerat, dimisit corvum, qui egrediebátur, et non revertébátur, donec siccaréntur aquae super terram. Emisit quoque colúmbam post eum, ut vidéret si jam cessássent aquae super faciém terrae. Quae cum non inveníset, ubi requiesceret pes ejus, revérsa est ad eum in arcam: aquae enim erant super univérsam terram: extendítque manum, et apprehénsam intulit in arcam. Exspectátis autem ultra septem diébus áliis, rursum dimisit colúmbam ex arca. At illa venit ad eum ad véspéram, portans ramum olivae viréntibus fóliis in ore suo. Intelléxit ergo Noe, quod cessássent aquae super terram. Exspectávitque nihílo minus septem álios dies: et emisit colúmbam, quae non est revérsa ultra ad eum. Locútus est autem Deus ad Noe, dicens: Egrédere de arca, tu, et uxor tua, filii tui, et uxóres filiórum tuórum tecum. Cuncta animántia, quae sunt apud te, ex omni carne, tam in volatílibus, quam in béstiis, et

szaporodjatok és sokasodjatok rajta. Kiszállta tehát Noé és fiai, felesége meg fiainak feleségei vele és kijöve a bárkából valamenyny állat, barom és csúszómászó, mely csúszik-mászik a földön, faja szerint. Ekkor Noé oltárt építte az Úrnak s vőn minden tiszta baromból és madárból, és egészen eléggő áldozatokat mutata be az oltáron. És megérzé az Úr a kedves illatot.

cribus mundis, óbtulit holocáusta super altáre. Odorátusque est Dóminus odórem suavitátis.

Könyörögjünk. *Ű.* Hajtsunk térdet. *Ŕ.* Álljatok föll

Isten, változhatatlan erő és örök világosság, tekints kegyesen egész Egyházad csodálatos misztériumára s az emberi nem üdvösségének művét örök terveid szerint megbékélve hajtsd végre; hogy így az egész világ lássa és tapasztalja, hogy a lesujtottakat felemelled, az elavultakat megújítod s minden helyreáll, az által akitől ered, Fiad, a mi Urunk Jézus Krisztus által: Ki veled él.

Harmadik jövendölés. (Mózes I. 22, 1—19.)

Ama napokban: Próbára tevéd az Isten Ábrahámot és mondá neki: Ábrahám, Ábrahám! Ő azt felelé: Itt vagyok. Mondá neki az Isten: Vedd egyszülött fiadat, kit szeretsz, Izsákot s menj

univérsis reptílibus, quae reptant super terram, educ tecum, et ingredimini super terram: créscite, et multiplicámini super eam. Egréssus est ergo Noe, et filii ejus, uxor illíus, et uxóres filiórurum ejus cum eo. Sed et ómnia animántia, juménta, et reptília, quae reptant super terram, secúndum genus suum, egréssa sunt de arca. Aedificávit autem Noe altáre Dómino: et tollens de cunctis pecóribus, et volú-

Orémus. Flectámus genua. *Ŕ.* Leváte.

Deus, incommutábilis virtus, et lumen aetérnum: réspice propítius ad totíus Ecclésiæ tuæ mirábile sacraméntum, et opus salutis humánae, perpétuae dispositiónis effectú tranquíllis operáre; totúsque mundus experiátur et vídeat dejécta érigi, inveteráta renovári, et per ipsum redíre ómnia in íntegrum, a quo sump-sére princípium: Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum.

In diébus illis: Tentávit Deus Abraham, et dixit ad eum: Abraham, Abraham. At ille respóndit: Adsum. Ait illi: Tolle fílium tuum unigénitum, quem díligis, Isaac, et vade

el a Gondoskodás földére s áldozd fel ott egészen elégő áldozatul az egyik hegyen, amelyet majd mutatok néked. Felkele erre Ábrahám az éjtszakából, megnyergelé szamarát, maga mellé vevé két legényét meg Izsákot, a fiát, s miután fát hasogattott az egészen elégő áldozathoz, elindula arra a helyre, amelyet az Isten meghagyott neki. A harmadik napon, mikor felemelte szemét, meglátá azt a helyet a messziségben. Mondá erre legényeinek: Várjatok itt a számmal; én meg a gyermek elsetünk amoda s ha imádkoztunk, visszatérünk hozzátok. Vevé tehát az egészen elégő áldozatra való fát s feltevé Izsákra, a fiára, ő maga meg a tüzet és a kardot vitte a kezében. Amint így ketten együtt mendegéltek, mondá Izsák az atyjának: Atyám! Az felelé: Mit akarsz, fiam? Íme, mondá amaz, itt a tűz meg a fa, de hol van az egészen elégő áldozatra való állat? Mondá erre Ábrahám: Az Isten majd gondoskodik magának egészen elégő áldozatra való állatról, fiam. Így mendegéltek együtt, míg eljutottak arra a helyre, amelyet az Isten mutatott neki; ott oltárt épít, elrendezé rajta a fát s miután megkötözte Izsákot, a fiát, feltevé az oltárra, a farakásra. Azzal ki-

in terram visionis: atque ibi offeres eum in holocaustum super unum montium, quem monstravero tibi. Igitur Abraham de nocte consurgens, stravit asinum suum: ducens secum duos juvenes, et Isaac filium suum. Cumque concidisset ligna in holocaustum, abiit ad locum, quem praecerat ei Deus. Die autem tertio, elevatis oculis, vidit locum procul: dixitque ad pueros suos: Expectate hic cum asino: ego, et puer illuc usque properantes, postquam adoraverimus, revertemur ad vos. Tulit quoque ligna holocausti, et imposuit super Isaac filium suum: ipse vero portabat in manibus ignem, et gladium. Cumque duo pergerent simul, dixit Isaac patri suo: Pater mi. At ille respondit: Quid vis, fili? Ecce, inquit, ignis, et ligna: ubi est victima holocausti? Dixit autem Abraham: Deus providet sibi victimam holocausti, fili mi. Pergabant ergo pariter: et venerunt ad locum, quem ostenderat ei Deus, in quo aedificavit altare, et desuper ligna composuit: cumque alligasset Isaac filium suum, posuit eum in altare super struem lignorum. Extenditque manum, et arripuit gladium, ut immolaret filium suum. Et ecce Angelus Domini de caelo clamavit, dicens: Abraham, Abraham.

nyujtá kezét s megfogá a kardot, hogy levágja fiát. De íme, kiálta az Úr angyala a mennyből, mondván: Ábrahám, Ábrahám. Ő azt felelé: Itt vagyok. Mondá erre néki: Ne nyúljon kezed a gyermekhez s mit se csinálj neki: most már tudom, hogy féled az Istent s kedvemért egyszülött fiadnak sem kedveltél. Felelé erre Ábrahám a szemét s megláta maga mögött egy kóst, mely szarvával megakadt a bozótban; elhozá és azt áldozá fel egészen eléggő áldozatul a fia helyett. Annak a helynek pedig ezt a nevet adá: Gondoskodik az Úr! Azért mondják mindmáig: A hegyen majd gondoskodik az Úr! Erre ismét szólítá az Úr angyala Ábrahámot a mennyből, mondván: Enmagamra esküszöm, mondja az Úr, hogy mivel ezt megtetted s kedvemért egyszülött fiadnak sem kedveltél, megáldalak s megsokasítom ivadéko-dat, mint az ég csillagait s mint a tengerpart fövenyét: ivadékod fogja bírni ellenségeinek kapuit s ivadéko-dban nyer áldást a föld minden nemzete, mivel engedelmeskedtél szavamnak. Erre Ábrahám visszatére legényeihez s elmenének együtt Bersábéba és ott lakozék.

Qui respóndit: Adsum. Dixitque ei: Non exténdas manum tuam super púerum, neque fácias illi quidquam: nunc cognóvi, quod times Deum, et non pepercísti unigénito filio tuo propter me. Levávit Abraham óculos suos, vidítque post tergum arietem inter vepres haeréntem córnicibus, quem assúmens óbtulit holocáustum pro filio. Appellávitque nomen loci illius, Dóminus videt. Unde usque hódie dicitur: In monte Dóminus vidébit. Vocávit autem Angelus Dómini Abraham secúndo de caelo, dicens: Per memetípsum jurávi, dicit Dóminus: quia fecísti hanc rem, et non pepercísti filio tuo unigénito propter me: benedicám tibi, et multiplicábo semen tuum sicut stellas caeli, et velut arénam, quae est in líttore maris: possidébit semen tuum portas inimicórum suórum, et benedicéntur in sémine tuo omnes gentes terrae, quia obedísti voci meae. Réversus est Abraham ad púeros suos, abierúntque Bersábée simul, et habitávit ibi.

Könyörögjünk. V. Hajtsunk térdet. R. Álljatok föl!

Isten, minden hívő legfőbb Atyja, ki az ígélet

Orémus. V. Flectámus génuá. R. Leváte.

Deus, fidélium Pater summe, qui in toto orbe terrá-

fiait szent kegyelmed bősége által az egész föld kerekességén megsokasítod s a húsvéti misztériumok által esküd szerint szolgádat Ábrahámot, valamennyi nép atyjává teszed, add, hogy népeid méltók legyenek arra a kegyelemre, mellyel őket örökségedbe meghívtad. A mi Urunk

rum, promissionis tuae filios diffusa adoptionis gratia multiplicas: et per paschale sacramentum, Abraham puerum tuum universarum, sicut jurasti, gentium efficit patrem; da populis tuis digne ad gratiam tuae vocationis introire. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Negyedik jövendölés. (Mózes II. 14, 24—31; 15, 1.)

Ama napokban: Mikor eljött a hajnali órállás ideje, íme, rátekinte az Úr a tűz- és felhőoszlopból az egyiptomiak táborára és megbontá hadseregüket és kidönté harci szekereik kezeiket, úgyhogy megfeneklettek. Mondák ekkor az egyiptomiak: Fussunk Izrael elől, mert az Úr harcol értük ellenünk. Mondá azonban az Úr Mózesnek: Nyujtsd ki kezdet a tenger fölé, hogy térjenek vissza a vizek, rá az egyiptomiakra, harciszekereikre és lovasaikra. Mikor aztán Mózes kinyújtotta kezét a tenger fölé, az hajnalban visszatére előbbi helyére és a vizek nekifutának a menekülő egyiptomiaknak s az Úr belesodrá őket a habok közepébe. Így a visszatérő vizek elboríták a fáraó egész hadseregének harciszekereit s lovasait, kik utánuk nyomultak a tengerbe: egy sem marada meg közülük. Izrael fiai azonban át-

In diébus illis: Factum est in vigilia matutina, et ecce respiciens Dominus super castra Aegyptiorum per columnam ignis, et nubis, interfecit exercitum eorum: et subvertit rotas curruum, ferebanturque in profundum. Dixérunt ergo Aegyptii: Fugiámus Israël: Dominus enim pugnat pro eis contra nos. Et ait Dominus ad Móysen: Extende manum tuam super mare, ut revertantur aquae ad Aegyptios super currus, et equites eorum. Cumque extendisset Móyses manum contra mare, reversum est primo diluculo ad priorem locum: fugientibusque Aegyptiis occurrerunt aquae, et involvit eos Dominus in mediis fluctibus. Reversaeque sunt aquae, et operuerunt currus, et equites cuncti exercitus Pharaónis, qui sequentes ingressi fuerant mare: nec unus quidem superfuit ex eis. Filii autem

kelének a kiszáradt tenger közepén, miközben a víz olyan volt jobbjuk és baljuk felől, mint a kőfal. Így szabadítá meg az Úr azon a napon Izraelt az egyiptomiak kezéből. Mikor aztán látták a megholt egyiptomiakat a tenger partján s azt a nagy hatalmat, melylyel az Úr velük elbánt, félt a nép az Urat és hívének az Úrnak és szolgájának, Mózesnek. Akkor éneklék Mózes és Izrael fiai ezt az éneket az Úrnak, mondván:

Böjti ének. (Ex 15,1–2.) Énekeljünk az Úrnak, mert fenségeset mivelt: lovat és rajtaülőt a tengerbe vetett: segítöm és oltalmazóm lett üdvösségemre. *Ű.* Ő az én Istenem, hadd dicsőítem, Atyámnak Istenem, hadd magasztalom. *Ű.* Olyan az Úr, mint a hősi harcos: Mindenható az ő neve.

Könyörögjünk. *Ű.* Hajtsunk térdet. *R.* Álljatok föl!

Isten, kinek hajdani csodáit korunkban is látjuk tündökölni, midőn az újjaszületés vize által a népek üdvösségére azt eszközlöd, amit erős karoddal egy népnek az egyiptomiak üldözésétől való megszabadítására műveltél, engedd, hogy Ábrahám fiainak és a választott népnek méltósága az egész világ teljességére átmenjen. A mi Urunk.

Israel perrexerunt per médium sicci maris, et aquae eis erant quasi pro muro a dextris et a sinistris: liberavitque Dóminus in die illa Israel de manu Aegyptiorum. Et viderunt Aegyptios mórtuos super littus maris, et manum magnam, quam exercúerat Dóminus contra eos: timuitque pópulus Dóminum, et crediderunt Dómino, et Móysi servo ejus. Tunc cécinít Móyses, et filii Israel carmen hoc Dómino, et dixerunt:

Tractus. (Exodi 15, 1 et 2.) Cantémus Dómino: glorióse enim honorificátus est: equum, et ascensórem projéctit in mare: adjutor, et protéctor factus est mihi in salútem. *Ű.* Hic Deus meus, et honorificábo eum: Deus patris mei, et exaltábo eum. *Ű.* Dóminus cónterens bella: Dóminus nomen est illi.

Orémus. *Ű.* Flectámus genua. *R.* Leváte.

Deus, cujus antiqua miracula étiam nostris saeculis coruscáre sentimus: dum quod uni pópulo, a persecutióne Aegyptiaca liberando, dexteræ tuæ poténtia contulisti, id in salútem gentium per aquam regeneratiónis operáris: praesta; ut in Abrahæ filios, et in Israeliticam dignitatem totius mundi transeat plentúdo. Per Dóminum.

Ötödik jövendölés. (Izaiás 54, 17; 55, 1—11.)

Ez az Úr szolgálóinak örök-része és az ő igazságuk nálam, úgymond az Úr. Ti szomjazók, jöjjetek a vizetekhez mindnyájan, s akiknek nincsen pénzetek, siesetek, vegyetek és egyetek; jöjjetek, vegyetek pénz nélkül és minden ellenérték nélkül bort és tejet. Miért fordítjátok a pénzt arra, ami nem kenyér, és keresményeteket arra, ami jól nem lakat? Hallgassatok, hallgassatok reám, s akkor jót esztek, és kövér ételekben gyönyörködhetek. Hajtsátok hozzám fületeket, jöjjetek hozzám, hallgassatok ide, s akkor élni fog lelketek; és én örök szövetséget kötök veletek, a Dávidnak megígért állandó irgalmasság szerint. Ime tanuul adtam őt a népeknek, vezérül és parancsolóul a nemzeteknek. Ime hívsz majd oly nemzetet, melyet nem ismertél, és nemzetek, melyek nem is ismertek téged, hozzád sietnek, az Úrért, a te Istenedért, Izrael Szentjeért, ki megdicsőített téged. Keresétek az Urat, míg megtalálható. Hívjátok őt segítségül, míg közel van. Hagyja el útját az istentelen, gondolatait a gonosz férfiú, és térjen vissza az Úrhoz, ki megkönyörül rajta, és Istenünkhöz, mert kész

Haec est hereditas servorum Domini: et justitia eorum apud me, dicit Dominus. Omnes sitiéntes venite ad aquas: et qui non habetis argentum, properate, emite, et comedite: venite, emite absque argento, et absque ulla commutatioe, vinum, et lac. Quare appenditis argentum non in panibus, et laborem vestrum non in saturitate? Audite audiéntes me, et comedite bonum, et delectabitur in crassitudine anima vestra. Inclinate aurem vestram, et venite ad me: audite, et vivet anima vestra, et feriam vobiscum pactum sempiternum, misericordias David fideles. Ecce testem populis dedi eum, ducem, ac praecptorem gentibus. Ecce gentem, quam nesciebas, vocabis: et gentes, quae te non cognoverunt, ad te current propter Dominum Deum tuum, et sanctum Israel, quia glorificavit te. Quae-rite Dominum, dum inveniri potest: invocate eum, dum prope est. Derelinquat impius viam suam, et vir iniquus cogitationes suas, et revertatur ad Dominum et miserabitur ejus, et ad Deum nostrum: quoniam multus est ad ignoscendum. Non enim cogitationes meae cogitationes vestrae: neque viae vestrae, viae meae, di-

ő a megbocsátásra. Mert nem az én gondolataim a ti gondolataitok, és a ti utaitok nem az én utaim, úgymond az Úr. Mert amennyivel magasabbak az egek a földnél, annyival magasabbak az én utaim a ti utaitoknál, az én gondolataim a ti gondolataitoknál. És amint lehull a zápor és a hó az égből, és oda többé vissza nem tér, hanem megitatja a földet, megöntözi és megtermékenyíti és magot ad a magvetőnek és kenyeret az evőnek : úgy lesz az én ígém is, mely szájból kimegy ; nem tér az vissza hozzám eredménytelenül, hanem végbeviszi mindazt, amit akarok, és végrehajtja azt, amire küldöm : úgymond az Úr, a mindenható.

Könyörögjünk. *Ÿ.* Hajtsunk térdet. *R.* Álljatok föl.

Örök, mindenható Isten, szaporítsd szent neved dicsőségére azt, mit atyáink hitéért megígértél s terjeszd el az ígélet fiait szent örökbefogadás által, hogy aminek bekövetkezéséről az ősidők szentjei nem kételkedtek, azt Egyházad immár nagyrészt teljesültnek lássa. A mi Urunk.

cit Dóminus. Quia sicut exaltántur caeli a terra, sic exaltatae sunt viae meae a viis vestris, et cogitationes meae a cogitationibus vestris. Et quomodo descendit imber, et nix de caelo, et illic ultra non revértitur, sed inébríat terram, et infúndit eam, et germináre eam facit, et dat semen serénti, et panem comedénti ; sic erit verbum meum, quod egrediétur de ore meo : non revértetur ad me vácuum, sed fáciét quaecumque vólui, et prosperábitur in his, ad quae misi illud : dicit Dóminus omnipotens.

Orémus. *Ÿ.* Flectámus genua. *R.* Leváte.

Omnipotens sempitérne Deus, múltíplica in honórem nóminis tui, quod patrum fidei spondisti : et promissionis filios sacra adoptióne diláta ; ut, quod prióres sancti non dubitáverunt futúrum, Ecclesia tua magna jam ex parte cognóscat implétum. Per Dóminum.

Hatodik jövendölés. (Baruk 3, 9—38.)

Halld meg, Izrael, az élet parancsait, figyelj, hogy okosságot tanulj ! Hogy van az, Izrael, hogy ellenség földén vagy? Elaggottál az idegen földön, fertőzött vagy, mint a halottak, azok közé

Audi Israel mandata vitae : áuribus pécipe, ut scias prudéntiam. Quid est, Israel, quod in terra inimicórum es? Inveterásti in terra aliéna, coinquinátus es cum mórtuis : deputátus

számítanak, kik leszállnak az alvilágba! Elhagytad a bölcsesség forrását! Ha az Isten útján jártál volna, bizonytal örökké békében lakhatnál! Tanuld meg: hol az okosság, hol az erő, hol az értelem — hogy azt is megtanuld: hol a hosszú élet és a jólét, hol a ragyogó szem és a béke? Ki találta meg annak helyét, és ki hatolt be kincseibe? Hol vannak a nemzetek fejedelmei, a föld vadállatainak urai, kik az ég madaraival játszanak, kik ezüstöt halmoznak össze meg aranyat, amelyben bíznak az emberek, és amely után vég nélkül törtetnek? Kik ezüstért fáradtak, érte szorgoskodtak, és kiknek cselekedetei érthetetlenek? Eltűntek ők, leszálltak az alvilágba, és mások léptek helyükbe. Ifjabbak látták meg a napvilágot és laktak a földön, de a fegyelem útját nem ismerték, és nem értették meg ösvényeit; fiaik sem tudták felfogni, távol maradt az tőlük is. Nem hallottak róla Kánaán földén, Temánban sem látták. Ágár fiai, kik a földi okosságot kutatják, Merra és Temán kereskedői, a mesemondók, kik kutatják az okosságot és az értelmet, szintén nem ismerték fel a bölcsesség útját, és nem gondoltak ösvényeire. Ó Izrael, mily nagy az Isten háza, mily nagy az ő birto-

es cum descendéntibus in inférnum. Dereliquisti fontem sapiéntiae. Nam si in via Dei ambulásses, habitásses útique in pace sempitérna. Disce ubi sit prudéntia, ubi sit virtus, ubi sit intelléctus: ut scias simul ubi sit longitúrntas vitae, et victus, ubi sit lumen oculórum, et pax. Quis invénit locum ejus? et quis intrávit in thesáuros ejus? Ubi sunt principes géntium, et qui dominántur super béstias, quae sunt super terram? qui in ávibus caeli ludunt, qui argéntum thesaurízant, et aurum, in quo confidunt hómines, et non est finis acquisitiónis eórum? qui argéntum fábricant, et sollíciti sunt, nec est inventio óperum illórum? Extermináti sunt, et ad inferos descendérunt, et álii loco eórum surrexérunt. Júvenes vidérunt lumen, et habitavérunt super terram: viam autem disciplínae ignoravérunt, neque intellexérunt sémitas ejus, neque filii eórum suscepérunt eam, a fácie ipsórum longe facta est: non est audíta in terra Chánaan, neque visa est in Theman. Fílii quoque Agar, qui exquirunt prudéntiam, quae de terra est, negotiátóres Merrhae, et Theman, et fabulatóres, et exquisitóres prudéntiae, et intelligéntiae: viam autem sapiéntiae nesciérunt, neque

kának helye! Nagy és hártalan, fölséges és mérhetetlen! Ott vannak azok a hírneves óriások, kik az ősidőkben éltek, hatalmas termetűek, hadakozáshoz értők: Nem őket választotta ki az Úr, és nem ők találták meg a tudás útját. Elvesztek, mert nem volt bölcsességük, elvesztek a saját oktalanságuk miatt. Ki ment fel az égbe, hogy birtokba vegye, és ki hozta le a fellegekből? Ki kelt át a tengeren, hogy reá akadjon, és elhozza színaranyért? Nincs senki sem, ki ismerhetné útait, sem, aki fel tudná kutatni ösvényeit; csak a Mindentudó ismeri, és találta meg okosságával: ő, ki örök időre megalapította a földet, és betöltötte barmokkal meg négy lábú állatokkal. Ki elküldi a fényt, s az elmegyén, és ha hívja, remegve engedelmeskedik neki. A csillagok örömmel ragyognak őrhelyükön, ha hívja őket, azt mondják: «Itt vagyunk!» — és készséggel ragyognak alkotójuknak. Ő a mi Istenünk, hozzá senki sem hasonlítható. Ő ismeri a bölcseségnek minden útját, s azt szolgáljának, Jákobnak adta át, Izraelnek, az ő kedveltjének. Ezután megjelent a földön, s az emberekkel társalgott.

illam Jacob púero suo, et in terris visus est, et cum

commemoráti sunt sémitas ejus. O Israel, quam magna est domus Dei, et ingens locus possessionis ejus! Magnus est, et non habet finem: excelsus, et immensus. Ibi fuerunt gigantes nomináti illi, qui ab initio fuerunt, statura magna, scientes bellum. Non hos elégit Dóminus, neque viam disciplinae inveniérunt: propterea periérunt. Et quoniam non habuerunt sapientiam, interiérunt propter suam insipientiam. Quis ascendit in caelum, et accépit eam, et edúxit eam de núbibus? Quis transfretávit mare, et invénit illam? et áttulit illam super aurum eléctum? Non est qui possit scire vias ejus, neque qui exquirat sémitas ejus: sed qui scit univérsa, novit eam, et adinvénit eam prudentia sua: qui praeparávit terram in aetérno témpore, et replévit eam pecúdis, et quadrupédibus: qui emittit lumen, et vadit: et vocávit illud, et obédit illi in tremóre. Stellae autem dedérunt lumen in custodiis suis, et laetatae sunt: vocatae sunt, et dixerunt: Adsumus: et luxérunt ei cum jucunditate, qui fecit illas. Hic est Deus noster, et non aestimabitur álius advérsus eum. Hic adinvénit omnem viam disciplinae, et tradidit Israel dilecto suo. Post haec hominibus conversátus est.

Könyörögjünk. *V.* Hajtsunk térdet. *R.* Álljatok föl!

Isten, ki Egyházadat a népek meghívása által mindenkor gyarapítod, engedd kegyesen, hogy akiket a keresztség vizével lemosol, azokat folytonos oltalmaddal oltalmazd. A mi Urunk.

Orémus. *V.* Flectámus genua. *R.* Leváte.

Deus, qui Ecclesiam tuam semper gentium vocatióne multiplicas: concéde propítius; ut, quos aqua baptismatis ábluis, continua protectióne tueáris. Per Dóminum.

Hetedik jövendölés. (Ezekiel 37, 1—14.)

Ama napokban: Lón rajtam az Úr keze és kivetett az Úr lelkében, és letett a mező közepén, mely telve volt csontokkal. És körülvitt engem mellettük mindenfelé; igen nagy volt a számuk a mező színén, és teljesen ki voltak száradva. És mondotta nekem: Emberfia, vajjon életre kelnek még ezek a csontok? És mondtam: Uram, Istennem! Te tudod! És mondotta nekem: Prófétálj ezekről a csontokról, és mondjad nekik: Ti száraz csontok, halljátok meg az Úr igéjét! Így szól az Úr Isten a csontokhoz: Ime én lelket bocsátok belétek, hogy életre keljete! És izmokat adok reátok, húst növesztek rajtatok, bőrral vonlak be, és lelket adok nektek, hogy éljete; és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr. Erre én profétáltam, amint nekem megparancsolta; és miközben profétáltam, zaj támadt és ime zúgás lón, és egyik csont a másikhoz közele-

In diébus illis: Facta est super me manus Dómini, et edúxit me in spiritu Dómini: et dimisit me in médio campi, qui erat plenus óssibus: et circumdúxit me per ea in gyro: erant autem multa valde super fáciem campi, siccaque: veheménter. Et dixit ad me: Fili hóminis, putásne vivent ossa ista? Et dixi: Dómine Deus, tu nosti. Et dixit ad me: Vaticináre de óssibus istis: et dices eis: Ossa árida audite verbum Dómini. Haec dicit Dóminus Deus óssibus his: Ecce ego intromittam in vos spiritum, et vivétis. Et dabo super vos nervos, et succréscere fáciem super vos carnes, et superexténdam, in vobis cutem: et dabo vobis spíritum, et vivétis, et sciétis quia ego Dóminus. Et prophetávi sicut praeceperat mihi: factus est autem sónius prophetánte me, et ecce commótió: et accessérunt ossa ad ossa, unumquódque ad junctúram suam. Et vidi, et ecce

dett, mindegyik az ő izületehez. És én azt láttam, hogy íme rajtuk izom és hús nőtt, és bőr feszült ki rajtuk, de lelkük nem volt. Ésmondotta nekem: Prófétálj a léleknek; profétálj, emberfia, és mondd a léleknek: Így szól az Úr Isten: A négy szél tájékaról jöjj elő, lélek, és fujj ezekre a megöltekre, hogy új életre keljenek! És profétáltam, amint nekem megparancsolta; és beléjük szállt a lélek, és életre keltek; és lábukra álltak, mint valami igen nagy sereg. Ésmondotta nekem: Emberfia, mindez a csont Izrael háza; ők azt mondják: Kiszáradtak csontjaink, elveszett a reménységünk, elvesztünk! Azért profétálj és mondjad nekik: Így szól az Úr Isten: Ime én megnyitom sírhantjaitokat és kihozlak titeket sírhantjaitokból, én népem, és bevezetlek titeket Izrael földére. És megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, amikor majd megnyitom sírhantjaitokat és kihozlak titeket sírhantjaitokból, én népem! És belétek adom lelkemet, hogy életre keljete, és nyugodt lakóhelyet adok nektek földeiteken: úgymond az Úr, a mindenható.

Könyörögjünk. V. Hajtsunk térdet. R. Álljatok föl!

Isten, ki minket a húsvéti misztérium megülésére mindkét szövetség lapjain

super ea nervi et carnes ascendérunt; et exténta est in eis cutis désuper, et spiritum non habébant. Et dixit ad me: Vaticináre ad spiritum, vaticináre fili hóminis, et díces ad spiritum: Haec dicit Dóminus Deus: A quátuor ventis veni spíritus, et insuffla super interféctos istos, et reviviscant. Et prophetávi sicut praecéperat mihi: et ingrésus est in ea spíritus, et vixérunt: steterúntque super pedes suos exércitus grandis nimis valde. Et dixit ad me: Fili hóminis, ossa haec univérsa, domus Israel est: ipsi dicunt: Arué-runt ossa nostra, et périit spes nostra, et abscissi sumus. Proptérea vaticináre, et dices ad eos: Haec dicit Dóminus Deus: Ecce ego apériam túmulos vestros, et edúcam vos de sepúlchris vestris, pópulus meus: et indúcam vos in terram Israel. Et sciétis, quia ego Dóminus, cum aperúero sepúlchra vestra, et edúxero vos de túmulis vestris, pópule meus: et dédero spíritum meum in vobis, et vixéritis, et requiészere vos fáciam super humum vestram: dicit Dóminus omní-potens.

Oremus. V. Flectámus genua. R. Leváte.

Deus, qui nos ad celebrándum paschále sacraméntum, utriúsque testa-

tanítasz, engedd megismer-
nünk irgalmasságodat, hogy
a jelenleg nyert adományok
a jövődjö javaknak biza-
lommal teljes várására buz-
dítsanak. A mi Urunk.

ménti páginis instruis: da
nobis intelligere misericór-
diam tuam; ut ex percep-
tióne praeséntium múne-
rum, firma sit exspectatio
futurórum. Per Dóminum.

Nyolcadik jövendölés. (Izaiás 4, 1—6.)

Az azon a napon hét asz-
szony ragad majd meg
egy férfiút, és így szól: A
saját kenyerünket esszük,
s a saját ruhánkba öltö-
zünk; csak hadd viselhes-
sük nevedet, vedd le rólunk
a gyalázatot! Azon a napon
az Úr sarjadéka ékességben
és dicsőségben leszen, s a
föld gyümölcse felséges le-
szen, és újjonganak majd,
kik megmaradnak Izrael-
ből. És leszen, hogy mind-
azt, aki Sionban megmarad,
és Jeruzsálemben életben
marad: szentnek hívják
majd, mindazt, aki az élök
jegyzékében van Jeruzsá-
lemben. És az Úr majd
kimossa Sion leányainak
szennyét, és Jeruzsálem vér-
bűnét kimossa belőle az íté-
let lelkével és a tűz lelkével.
És teremt az Úr a Sion he-
gyének egész helye fölé, és
a fölé, ahol ott az ő segítsé-
gét kéri, nappalra felhőt,
és éjjelre füstöt és lobogó
tűzhöz hasonló fényességet,
mert minden dicsőség felett
ott lesz az ő oltalma. És
mint a sátor, árnyékot
nyújt nappal a forráság el-
len, és védelmet meg rejtek-
helyet a fergeteg és az eső

Apprehéndent septem mu-
lheres virum unum in
die illa, dicéntes: Panem
nostrum comedimus, et ves-
timéntis nostris operiémur:
tantúmmodo invocétur no-
men tuum super nos, aufer
oppróbrium nostrum. In die
illa erit germen Dómini in
magnificéntia, et glória, et
fructus terrae sublimis, et
exsultatio his, qui salváti
fuerint de Israel. Et erit:
Omnis qui relictus fúerit in
Sion, et resíduus in Jerú-
salem, sanctus vocábitur,
omnis qui scriptus est in
vita in Jerúsalem. Si ablú-
erit Dóminus sordes filiárum
Sion, et ságuinem Jerúsa-
lem láverit de médio ejus,
in spíritu iudicii, et spíritu
ardóris. Et creábit Dóminus
super omnem locum montis
Sion, et ubi invocátus est,
nubem per diem, et fumum.
et splendórem ignis flam-
mántis in nocte: super om-
nem enim glóriam protéctio,
Et tabernáculum erit in um-
bráculum diéi ab aestu, et
in securitátem, et abscon-
siónem a túrbine, et a
plúvia.

ellen.

Böjti ének. (Iz. 5, 1—2.) Szőlője volt szerelmesemnek, igen termékeny hegytetőn. *℣.* És besövényezte és körülárkolta és nemes szőlővel beültette és tornyot épített közepén. *℣.* És sajtót készített abban, mert a seregek Urának szőlője Izrael háza.

Könyörögjünk. *℣.* Hajtsunk térdet. *℞.* Álljatok föl Isten, ki a szent próféták szavai által Egyházadnak valamennyi fiain megmutatad, hogy uralkodásod minden helyén jó magvak vetője és kiváló szőlővesszők művelője vagy; add népeidnek, kiket szőlődnek és vetésednek is szoktál nevezni, hogy a tövissek és bojtornyok gyomjait magukból kiirtsák és bő termésre méltók legyenek. A mi Urunk Jézus Krisztus.

Kilencedik jóvendőlés. (Mózes II, 12, 1—11. L. 273. 1.)

Könyörögjünk. *℣.* Hajtsunk térdet. *℞.* Álljatok föl. Örök mindenható Isten, ki minden műved elrendezésében csodálatos vagy, lássák át megváltottaid, hogy kezdetben a világ teremtetése, nem volt fölségebb mű, mint az, midőn az idők teljében húsvéti bárányunk, Krisztus magát föláldozta: Ki veled él.

Tizedik jóvendőlés. (Jónás 3, 1—10.)

Ama napokban: Ekkor ismét szólott az Úr Jónáshoz, mondván: Kelj fel,

Tractus. (Is. 5, 1 et 2.) *Vinea facta est dilecto in cornu, in loco úberi. ℣. Et maceriam circumdedit, et circumfódit: et plantávit vineam Sorec, et aedificávit turrim in médio ejus. ℣. Et tórcular fodit in ea: vinea enim Dómini Sábáoth, domus Israel est.*

Orémus. *℣.* Flectámus genua. *℞.* Leváte.

Deus, qui in ómnibus Ecclesiæ tuæ filiis, sanctorum prophetarum voce manifestásti, in omni loco dominationis tuæ satórem te bonorum séminum, et electorum pálmitum esse cultórem: tribue pópulis tuis, qui et vinearum apud te nómine censéntur, et ségetum; ut spinarum, et tribulorum squalóre resecáto, digna efficiántur fruge focúndi. Per Dóminum.

Orémus. *℣.* Flectámus genua. *℞.* Leváte.

Omnípotens sempitérne Deus, qui in ómnium óperum tuórum dispensatióne mirábilis es: intélligant redempti tui, non fuisse excellentius quod inítkio factus est mundus, quam quod in fine saeculorum Pascha nostrum immolátus est Christus: Qui tecum.

In diébus illis: Factum est verbum Dómini ad Jónam Prophétam secúndo,

menj Ninivébe, a nagy városba, és hirdesd ott a szót, melyet majd mondok neked. Felkelt erre Jónás és elment Ninivébe az Úrszava szerint. Ninive háromnapi járóföldre terjedő nagy város volt. Alighogy bement Jónás a városba, egy nap járásnyira, nagy hangon hirdette: Még negyven nap, és Ninive elpusztul! Ninive lakói hittek az Istenben és bűjtöt hirdettek, és nagyjaik, kicsinyeik egyaránt szőrruhát öltöttek. És amikor a beszéd Ninive királyához eljutott, ő felkelt trónjáról, letette palástját, szőrruhába öltözött és hamuba ült. És közhírré tétette, és megparancsolta Ninivében: «A királynak és főembereinek rendeletére! Se ember, se állat, se marha, se juh ne egyék és ne legeljen, és vizet se igyék! Öltösn szőrruhát ember és állat, és kiáltson nagy szóval az Úrhoz, és térjen meg kiki gonosz útjáról és az istentelenségből, mely kezéhez tapad. Ki tudja, hátha visszafordul és megbocsát az Úr, és lelohad haragjának tüze, és nem veszünk el?» És látta az Isten az ő cselekedeteiket, hogy megtértek gonosz útjukról, és megkegyelmezett népének az Úr, a mi Istenünk.

dicens: Surge, et vade in Niniven civitatem magnam: et praedica in ea praedicationem, quam ego loquor ad te. Et surrexit Jonas, et abiit in Niniven juxta verbum Domini. Et Ninive erat civitas magna itinere trium dierum. Et coepit Jonas introire in civitatem itinere diei unius: et clamavit, et dixit: Adhuc quadraginta dies, et Ninive subvertetur. Et crediderunt viri Ninivitae in Deum: et vestiti sunt saccis a majore usque ad minore. Et pervenit verbum ad regem Ninive: et surrexit de solio suo, et abiecit vestimentum suum a se, et indutus est sacco, et sedit in cinere. Et clamavit, et dixit in Ninive ex ore regis, et principum ejus, dicens: Homines, et jumenta, et boves, et pecora non gustent quidquam: nec pascantur, et aquam non bibant. Et operiantur saccis homines, et jumenta, et clament ad Dominum in fortitudine, et convertatur vir a via sua mala, et ab iniquitate, quae est in manibus eorum. Quis scit, si convertatur, et ignoscatur Deus: et revertatur a furore irae suae, et non peribimus? Et vidit Deus opera eorum, quia conversi sunt de via sua mala: et misertus est populo suo Dominus, Deus noster.

Könyörögjünk. *Ÿ.* Hajtsunk térdet. *R.* Álljatok föl.

Isten, ki a különböző népeket neved megvallásában egyesítetted, engedd nekünk, hogy akarjuk és meg is tehessük, amiket parancsolsz, és így az örök boldogságra meghívott népek a hitben és jócselekedetekben egyek legyenek. A mi Urunk.

Orémus. *Ÿ.* Flectámus genua. *R.* Leváte.

Deus, qui diversitatem gentium in confessione tua nominis adunasti: da nobis, et velle, et posse quae praecipis; ut populo ad aeternitatem vocato, una sit fides mentium, et pietas actionem. Per Dominum nostrum, Jesum Christum, Filium tuum.

Tizenegyedik jövendölés. (Mózes V. 31, 22—30.)

Ama napokban: Mózes leírta az éneket s megtanította reá Izrael fiait. Majd parancsola az Úr Józsuének, Nún fiának, mondván: Légy erős és bátor, mert te vezeted be Izrael fiait arra a földre, amelyet ígértem és én veled leszek. Mikor aztán Mózes teljesen leírta egy könyvbe e törvény igéit, parancsola a levitáknak, kik az Úr szövetségládáját hordozzák, mondván: Vegyétek e könyvet és tegyétek az Úr, a ti Istentek szövetségládája mellé, hogy ott bizonyoságot szolgáljon ellened. Ismerem ugyanis ellenszegüléset és nyakasságotat. Még éltémben és veletek jártomban is mindig ellene szegültetek az Úrnak; mennyivel inkább, ha meghalok! Gyűjtsétek elém törzsről-törzsre valamennyi véneteket és előjárótokat, hadd mondjam el fülük hallatára ezeket az

In diébus illis: Scripsit Moyses canticum, et docuit filios Israel. Praecipitque Dominus Josue filio Nun, et ait: Confortare, et esto robustus: tu enim introduces filios Israel in terram, quam pollicitus sum, et ego ero tecum. Postquam ergo scripsit Moyses verba legis hujus in volumine, atque complévit: praecipit Levitis, qui portabant arcam foederis Domini, dicens: Tollite librum istum, et ponite eum in latere arcae foederis Domini Dei vestri: ut sit ibi contra te in testimonium. Ego enim scio contentionem tuam, et cervicem tuam durissimam. Adhuc vivente me, et ingrediente vobiscum, semper contentiose egistis contra Dominum: quanto magis cum mortuus fuero? Congregate ad me omnes majores natu per tribus vestras, atque doctores, et loquar

igéket s hadd hívjam fel bizonyosságul ellenük az eget és a földet, hiszen tudom, hogy halálom után gonoszul fogtok cselekedni s hamar letértek arról az útról, amelyet meghagytam néktek, miért is utólréneket titeket a bajok az idők folyamán, amikor azt cselekszitek, ami gonosz az Úr színe előtt, hogy ingereljétek őt kezeitek műveivel. Erre elmondá Mózes Izrael egész gyülekezetének hallatára a következő ének igéit egészen végig.

Böjti ének. (Mózes V. 32, 1-4.) Halljátok egek, amit szólok; hallja a föld szájam igéit. *℣.* Esőként csepegjen tanításom, harmatként hulljon szólásom. *℣.* Úgy, mint a zápor a pázsitra és mint az esőcsepp a sarjúra; hirdetem ugyanis az Úr nevét. *℣.* Ismerjétek el Istenünk fenségét; mert az Isten tettei tökéletesek és útjai mind helyesek. *℣.* Hűséges az Isten, hamisság nincs benne, igaz ő és őszinte.

Könyörögjünk. *℣.* Hajtsunk térdet. *℞.* Álljatok föl! Isten, az alázatosak fölmagasztalója s az igazak erőssége, ki szent szolgád Mózes által elrendelted, hogy népedet szent éneked zengedezése által úgy oktattassák, hogy ez a törvény ismétlése nekünk is irányul szolgáljon, éb-

audiéntibus eis sermónes istos, et invocábo contra eos caelum, et terram. Novi enim quod post mortem meam inique agétis, et declinábitis cito de via, quam praecépi vobis: et occurrerent vobis mala in extrémó tempore, quando fecéritis malum in conspéctu Dómini, ut irritétis eum per ópera mánuum vestrarum. Locútus est ergo Móyses, audiénte univérso coetu Israel, verba cárminis hujus, et ad finem usque complévit.

Tractus. (Deut. 32, 1-4.) Atténde caelum et loquar: et áudiat terra verba ex ore meo. *℣.* Exspectétur sicut plúvia elóquium meum: et descéndant sicut ros verba mea. *℣.* Sicut imber super gramen, et sicut nix super foenum: quia nomen Dómini invocábo. *℣.* Date magnitudinem Deo nostro: Deus, vera ópera ejus, et omnes viae ejus judícia. *℣.* Deus fidélis, in quo non est iniquitas: justus, et sanctus Dóminus.

Orémus. *℣.* Flectámus genua. *℞.* Leváte.

Deus, celsitúdo humilium, et fortitúdo rectórum, qui per sanctum Móysen púerum tuum, ita erudíre pópulum tuum sacri cárminis tui decantatióne volulsti, ut illa legis iterátio fieret étiam nostra diréctio: éxcita in omnem justifica-

reszd föl hatalmat az összes megigazult népek fölé s enyhítvén fenyegetésedet, nyujts vigasztalást, hogy mindnyájunknak bűneit megbocsátásoddal eltöröld és amivel bűnhődésünkre fenyegettél, az üdvösségünkre váljék. A mi Urunk.

tárum géntium plenitudinem potentiam tuam, et da laetítiam, mitigándo terrórem; ut ómniium peccátis tua remissióne delétis, quod denuntiátum est in últiönem, tránseat in salútem. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Tizenkettedik jövendölés. (Dániel 3, 1—24.)

Ama napokban : Nábukodonozor király egy hatvan könyök magas, hat könyök széles aranyszobrot készíttetett, és azt felállította Dúra mezején, Babilon tartományában. Aztán követeket küldött Nábukodonozor király, hogy gyűjtsék egybe a szatrapákat, a hivatalnokokat, a bírákat, a vezéreket, a fejedelmeket, a főembereket és a tartományok összes kormányzóit, hogy jöjjenek össze a szobor felavatására, melyet Nábukodonozor király állíttatott. Ekkor egybegyűltek a szatrapák, a hivatalnokok, a bírák, a vezérek, a fejedelmek, a hatalmon levő főemberek és a tartományok összes kormányzói, hogy együtt legyenek a szobor felavatásán, melyet Nábukodonozor király állíttatott. Mikor aztán felálltak a szobor előtt, melyet Nábukodonozor király állíttatott, a hírnök hangosan így kiáltott : Parancs szól hozzátok, népek, törzsek és nyelvek ! Mihelyt meghalljátok a harsona, a

In diébus illis: Nabuchodónosor rex fecit státuam áuream, altitudine cubitorum sexaginta, latitudine cubitorum sex, et státuit eam in campo Dura provinciae Babylónis. Itaque Nabuchodónosor rex misit ad congregandos sátrapas magistrátus, et júdices, duces, et tyránnos, et praefectos, omnésque príncipes regiónum, ut convenirent ad dedicatiónem státuae, quam eréxerat Nabuchodónosor rex. Tunc congregáti sunt sátrapae, magistrátus, et júdices, duces, et tyránni, et optimátes, qui erant in potestátibus constitúti, et univérsi príncipes regiónum, ut convenirent ad dedicatiónem státuae, quam eréxerat Nabuchodónosor rex. Stabant autem in conspéctu státuae, quam posúerat Nabuchodónosor rex, et praeco clamábat valénter: Vobis dicitur pópulis, tribubus, et linguis: In hora, qua audieritis sónitum tubae, et fistulae, et cítharae, sambúcae, et psaltérii, et sym-

fuvola, a citara, a lant, a hárfa, a koboz és a többi egyéb hangszer szavát, boruljatok tüstént le és imádjátok az aranszobrot, melyet Nábukodonozor király állíttatott! Aki pedig nem borulna le és nem imádná, az tüstént az égő tüzes kemencébe vettetik! Ettől fogva tehát, mihelyt meghallották az összes népek a harsona, a fuvola, a citara, a lant, a hárfa, a koboz és a többi egyéb hangszer szavát, tüstént leborultak az összes népek, törzsek és nyelvek, és imádták az aranszobrot, melyet Nábukodonozor király állíttatott. De ugyanabban az időben legott káldeus férfiak álltak elő és bevádolták a zsidókat. Azt mondták Nábukodonozor királynak: Király, örökké élj! Te, király, parancsot adtál ki, hogy minden ember, ki meghallja a harsona, a fuvola, a citara, a lant, a hárfa, a koboz és a többi egyéb hangszer szavát, boruljon le és imádjá az aranszobrot; aki pedig nem borulna le és nem imádná, vettessék az égő tüzes kemencébe. Nos, vannak itt zsidó férfiak, akiket te Babilon tartományának ügyei fölé állítottál, Sidrák, Misák és Abdenágó; ezek a férfiak megvetik, király, parancsodat, nem tisztelik isteneidet és nem imádják az aranszobrot, melyet ál-

phóniae, et univérſi géneris musicórum, cadéntes adoráte státuam áuream, quam constitúit Nabuchodónosor rex. Si quis autem non prostrátus adoráverit, eadém hora mittétur in fornácem ignis ardéntis. Post haec igitur statim ut audiérunt omnes pópuli sónitum tubae, fistulae, et cítharae, sambúcae, et psaltérii, et symphóniae, et omnis géneris musicórum, cadéntes omnes pópuli, tribus, et linguae adoravérunt státuam áuream, quam constitúerat Nabuchodónosor rex. Statimque in ipso tēpore accédentes viri Chaldaei accusavérunt Judaeos, dixerúntque Nabuchodónosor regi: Rex in aetérnum vive: tu rex posuísti decretum, ut omnis homo, qui auderit sónitum tubae, fistulae, et cítharae, sambúcae, et psaltérii, et symphóniae, et univérſi géneris musicórum, prostérnat se, et adóret státuam áuream: si quis autem non prócídens adoráverit, mittátur in fornácem ignis ardéntis. Sunt ergo viri Judaei, quos constituísti super ópera regiónis Babylónis, Sidrach, Misach, et Abdénago: viri isti contempsérunt, rex, decretum tuum: deos tuos non colunt, et státuam áuream, quam erexísti, non adórant. Tunc Nabuchodónosor in furóre et in ira

lítottátál. Ekkor Nábukodonozor dühében és haragjában megparancsolta, hogy hozzák elő Sidrákot, Misákot és Abdenágót. Tüstént a király színe elé vezették is őket. Szólott ekkor Nábukodonozor és mondotta nekik: Igaz-e, Sidrák, Misák és Abdenágó, hogy nem tisztelitek isteneimet és nem imádjátok az aranyszobrot, melyet állítottam? Nos tehát vagy készen vagytok arra, hogy mihelyt meghalljátok a harsona, a fuvola, a citara, a lant, a hárfá, a koboz és a többi egyéb hangszer szavát, leborultok és imádjátok a szobrot, melyet készíttettem, vagy pedig, ha nem imádjátok, tüstént az égő tüzes kemencébe vettetek titeket; és ki az az Isten, aki kezemből megszabadíthatna titeket? Felelte és mondotta erre Sidrák, Misák és Abdenágó Nábukodonozor királynak: Nem szükséges, hogy mi neked erre feleljünk, mert íme a mi Istenünk, akit tisztelünk, ki tud ragadni minket az égő tüzes kemencéből és ki tud szabadítani minket, ó király, a kezedből. De ha ezt nem akarná is, tudd meg, király, hogy isteneidet akkor sem tiszteljük, és az aranyszobrot, melyet állítottátál, nem imádjuk. Erre Nábukodonozor eltelt haraggal, és arcának színe elváltozott Sidrák, Misák és

praecépit ut adducerentur Sidrach, Misach et Abdénago: qui confestim adducti sunt in conspectu regis. Pronuntiánsque Nabuchodónosor rex, ait eis: Veréne Sidrach, Misach, et Abdénago deos meos non cólitis, et státuam áuream, quam constitui, non adorátis? Nunc ergo si estis paráti, quacúmque hora audiéritis sónitum tubae, fistulae, cítharae, sambúcae, et psaltérij, et symphóniae, omnisque géneris musicórum, prostérnite vos, et adoráte státuam quam feci: quod si non adoravéritis, eádem hora mittémini in fornácem ignis ardéntis; et quis est Deus, qui erípiet vos de manu mea? Respondéntes Sidrach, Misach, et Abdénago, dixerunt regi Nabuchodónosor: Non opórtet nos de hac re respondére tibi. Ecce enim Deus noster, quem cólimus, potest erípere nos de camíno ignis ardéntis, et de mánibus tuis, o rex, liberáre. Quod si nolúerit, notum sit tibi, rex, quia deos tuos non cólimus, et státuam áuream, quam erexísti, non adorámus. Tunc Nabuchodónosor replétus est furóre, et aspéctus faciéi illius immutátus est super Sidrach, Misach, et Abdénago, et praecépit, ut succenderétur fornax séptuplum, quam succéndi consuéverat. Et viris for-

Abdenágó miatt, és megparancsolta, hogy hétszerte jobban fűtsék be a kemencét, mint ahogy befűteni szokták. Megparancsolta továbbá serege legerősebb férfiainak, hogy kötözzék meg Sidrák, Misák és Abdenágó lábát, és vessék őket az égő tüzes kemencébe. Azonnal meg is kötözték e férfiakat, és nadrágostul, süvegestül, sarustul és ruhástul bedobták őket az égő tüzes kemence közepébe. Mivel pedig a király szigorú parancsa szerint a kemence igen be volt fűtve, a tűz lángja megölte azokat a férfiakat, kik Sidrákot, Misákot és Abdenágót belevetették. Ez a három férfiú, azaz Sidrák, Misák és Abdenágó, megköttözve beleesett az égő tüzes kemence közepébe. Ők azonban jártak-keltek a láng közepette, és dicsérték az Istent és áldották az Urat.

(Most Flectámus génuá nélkül rögtön jön a könyörgés.)

Könyörögjünk. Mindenható örök Isten, a világ egyetlen reménye, ki prófétaid jövendölése által nyilvánítottad a jelen idők titkait, ébreszd föl kegyesen népedben a jó után való vágyat, mivel híveid közül senki sem haladhat semmiféle erényben, hacsak szent ihletésed nem ösztönzi. A mi

tíssimis de exercitu suo jussit, ut ligátis pedibus Sidrach, Misach, et Abdénago, mitterent eos in fornacem ignis ardéntis. Et confestim viri illi vincti, cum braccis suis, et tiáris, et calceamentis, et vestibus, missi sunt in médium fornacis ignis ardéntis: nam jússio regis urgébat: fornax autem succénsa erat nimis. Porro viros illos, qui miserant Sidrach, Missach, et Abdénago, interfécit flamma ignis. Viri autem hi tres, id est, Sidrach, Misach, et Abdénago, ceciderunt in médio camino ignis ardéntis colligati. Et ambulábant in médio flammae laudántes Deum, et benedicéntes Dómino.

Orémus. Omnipotens sempitérne Deus, spes única mundi, qui prophetárum tuórum praecónio praeséntium témporum declarásti mystéria: auge pópuli tui vota placátus; quia in nullo fidélium, nisi ex tua inspiratióne, provéniunt quarúmlibet increménta virtútum. Per Dóminum.

2. A keresztkút megáldása.

(Ahol nincs keresztkút, ez az egész rész elmarad.)

A pap violaszínű palástot ölt és ünnepélyes menetben megy a keresztkúthoz. Elöl viszik az égő húsvéti gyertyát, hogy vezessen fénye, mint a zsidókat vezette a pusztában a tűzoszlop világossága. A körmenetben a következő böjti éneket éneklük:

Böjti ének. (Zs. 41, 2—4.)
Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik lelkem tehozzád, Istenem. *Ÿ.* Szomjazza lelkem az erős élő Istent: mikor jutok oda, hogy az Isten színe előtt megjelenjem? *Ÿ.* Éjjel-nappal könnyem a kenyerem, hisz napról-napra azt mondják nekem: Hol van a te Istened?

A keresztkút előtt megáll a pap és mondja :

Ÿ. Az Úr legyen veletek.
R. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Mindenható örök Isten, tekints kegyesen újra születő néped ájtatosságára, mely mint a szarvas, vizeid forrása után eped: és engedd kegyesen, hogy a hit utáni szomja, a keresztség misztériumában lelkét és testét megszentelje. A mi Urunk.

R. Amen.

Ezután odalép a keresztkúthoz, és mondja :

Ÿ. Az Úr legyen veletek.
R. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Mindenható örök Isten, állj mellettünk atyai nagy jószágod misztériumában, állj mellettünk a szentségekben; és küldd le az örökbefogadás Lelkét, hogy újjáteremtse az új népeket, melyeket neked a keresztkút szül; és amit most csekélységünk e szolgálatban, cselekszik teljék meg erős hatásával, Jézus Krisztus a te Fiaid által: Ki veled él és

Tractus. (Psalm. 41, 2—4.)
Sicut cervus desiderat ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te, Deus. *Ÿ.* Sitivit anima mea ad Deum vivum: quando veniam, et apparebo ante faciem Dei? *Ÿ.* Fuérunt mihi lácrimae meae panes die ac nocte, dum dicitur mihi per singulos dies: Ubi est Deus tuus?

Ÿ. Dóminus vobiscum.
R. Et cum spíritu tuo.

Orémus. Omnipotens sempitérne Deus, respice propítius ad devotiónem populi renascéntis, qui sicut cervus, aquarum tuarum expetit fontem: et concéde propítius; ut fidei ipsius sitis, baptísmatis mystérió animam, corpúsque sanctíficet. Per Dóminum.

R. Amen.

Ÿ. Dóminus vobiscum.
R. Et cum spíritu tuo.

Orémus. Omnipotens sempitérne Deus, adesto magnae pietátis tuae mystériis, adesto sacraméntis: et ad recreándos novos pópulos, quos tibi fons baptísmatis párturit, spíritum adoptiónis emítte; ut, quod nostrae humilitátis geréndum est ministérió, virtútis tuae impleátur effectú. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in

uralkodik a Szentlélekkel egyetemben Isten.

(A következő részt a pap úgy énekli, mint a prefációt.)

Mindörökön örökké.

R. Amen.

☩. Az Úr legyen veletek.

R. És a te lelkeddel.

☩. Emeljük föl szívdűnkét.

R. Fölemeltük az Úrhoz.

☩. Adjunk hálát Urunk Istenünknek.

R. Méltó és igazságos.

V alóban méltó és igazságos, illő és üdvösséges, hogy mi neked mindenkor és mindenhol hálát adjunk, szentséges Úr, mindenható Atya, örök Isten: Ki szentségeidet láthatatlan hatalommal csodálatosan hathatossá teszed: És jóllehet, mi ily nagy misztérium végrehajtására méltatlanok vagyunk, te mégis, kegyelmed ajándékozását abba nem hagyod, hanem a mi könyörgésünkre is atyai jósággal meghallgatsz minket, Isten, kinek lelke már a világ kezdetekor a vizek fölött lebegett, hogy a víz természete már akkor elnyerje a megszentelés erejét, Isten, ki a vétkes világ bűneit vízzel lemosva, már a vízözön hullámaiban megmutattad az újjászületés előképét: hogy ugyanazon elem misztériuma által, mind a gonoszágok véget érjenek, mind az erények feltámadjanak, tekintis, Urunk, Egyházadra és sokasítsd benne újjászületéseidet, aki ország-

unitáte Spíritus Sancti, Deus.

Per omnia saecula saeculorum.

R. Amen. [Ilorum.

☩. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

☩. Sursum corda.

R. Habémus ad Dóminum.

☩. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

V ere dignum et justum est, aequum et salutáre, nos tibi semper, et ubique grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnipotens, aetérne Deus. Qui invisibili poténtia, sacramentórum tuórum mirablliter operáris effectum: Et licet nos tantis mystériis exsequéndis simus indígni: Tu tamen grátiae tuae dona non deserens, étiam ad nostras preces, aures tuae pietátis inclínas. Deus, cujus Spíritus super aquas, inter ipsa mundi primórdia ferebátur: ut jam tunc virtútem sanctificatiónis, aquárum natura concíperet. Deus, qui nocéntis mundi crimina, per aquas ábluens, regeneratiónis spéciem in ipsa dilúvii effusióne signásti: ut unus ejusdémque eleméti mystérió, et finis esset vitiis, et origo virtútibus. Réspice, Dómine, in fáciem Ecclesiáe tuae, et multiplíca in ea regeneratióne tuas, qui grátiae tuae affluéntis ímpetu laetíficas civi-

dat kiáradó kegyelmed hatalmával megörvendzteted és a keresztkutat az egész földkerekségen a népek megújítására megnyitod: hogy Fölségednek parancsára megkapja a Szentlélektől Egyszülötted malasztját.

tátem tuam: fontémque baptísmatis áperis toto orbe terrárum géntibus innovándis: ut tuae majestátis império, sumat Unigéniti tui grátiam de Spíritu Sancto.

A pap kereszthalakban elválasztja kezével a vizet, aztán megtörölve kezét, folytatja:

Ő termékenyítse meg ezt az emberek újjászületésére készített vizet, isteni erejének titokteljes hozzáadása által; hogy megszentelést nyerve, az isteni kegyelemforrásnak öléből új teremtmények szülessenek újra és mennyei nemzetség merüljön föl; és akiket megkülönböztet vagy a nem a testre, vagy a kor az időre nézve, azokat mindmegannyit a kegyelem, mint édesanya, egyetlen gyermekseréggészülje. Mészire távozzék tehát, Urunk, a te parancsodra innen minden tisztátalan lélek; legyen távol az ördögi cselszövény minden gonoszsága. Ne keveredhessék ide ellenséges erő; ne röpködjön leselkedve, ne alattomoskodják lappangva, ne rontson fertőzve.

Qui hanc aquam regenerándis homínibus praeparátam, arcána sui núminis admixtióne foecúndet: ut sanctificatióne concépta, ab immaculáto divíni fontis útero, in novam renáta creatúram, progénies caeléstis emérgat: Et quos aut sexus in corpore, aut aetas discernit in témpore, omnes in unam páriat grátia mater infántiam. Procul ergo hinc, jubénte te, Dómine, omnis spíritus immúndus abscédet: procul tota nequitia diabólicae fraudis absístat. Nihil hic loci hábeat contráriae virtútis admixtio: non insidiándo circúmvolet: non laténdo subrépat: non inficiéndo corumpat.

(A vizet kezével érinti.)

Legyen e teremtmény szent és büntelen; ment az ellenség minden támadásától és tiszta minden gonoszsgátávozásafolytán. Legyen élő forrás, újjászülő víz, tisztító hullám: hogy mindazok, akik majd ebben az

Sit haec sancta, et innocens creatúra, líbera ab omni impugnatóris incúrsu, et totíus nequitiae purgáta discéssu. Sit fons vivus, aqua régénerans unda purificans: ut omnes hoc lavácro salutífero diluéndi,

üdvöthozó fürdőben mosakodnak, bennük a Szentlélek működven, a tökéletes megtisztulás kegyelmét vegyék.

Háromszor keresztet vet a kút fölé és mondja:

Megáldalak tehát víznek teremtménye, az élő ✠ Isten, az igaz ✠ Isten, a szent ✠ Isten által: Isten által, ki téged kezdetben szavával a szárazföldről elválasztott, akinek Lelke fölötted lebegett.

(Itt a vizet kezével szétválasztja a világ négy tája felé széthinti.)

Aki téged a paradicsomi forrásból fakasztott és neked meghagyta, hogy négy folyamban az egész földet megöntözöd. Ki téged a pusztában keserűségedből megédesítve ihatóvá tett a szomjazó népnek a sziklából fakasztott. Megáldalak Jézus Krisztus, az ő egyszülött Fia, a mi Urunk által is; ki téged a galileai Kánában bámulandó csoda által hatalmával borrá változtatott át. Ki lábával rajtad járt és kit János a Jordánban benned megkeresztelt; ki téged vérrel együtt oldalából ontott és ki tanítványainak megparancsolta, hogy a hívőket benned megkereszteljék, mondván: Elmenvén, tanítsatok minden népeket, megkeresztelvén őket az Atyának és a Fiúnak és a Szentléleknek nevében.

operante in eis Spíritu Sancto, perfectae purgationis indulgentiam consequantur.

Unde benedico te, creatura aquae, per Deum ✠ vivum, per Deum ✠ verum, per Deum ✠ sanctum: per Deum, qui te in principio, verbo separavit ab arida: cujus Spíritus super te ferebátur.

Qui te de paradisi fonte manare fecit, et in quatuor fluminibus totam terram rigare praecipit. Qui te in deserto amaram, suavitate indita fecit esse potabilem, et sitiénti pópulo de petra produxit. Be ✠ nedico te et per Jesum Christum Filium ejus únicum, Dóminum nostrum: qui te in Cana Galilaeae signo admirabili, sua potentia convertit in vinum. Qui pedibus super te ambulávit: et a Joanne in Jordáne in te baptizátus est. Qui te una cum sanguíne de látere suo produxit: et discipulis suis jusit, ut credentes baptizarentur in te, dicens: Ite, docete omnes gentes, baptizantes eos in nómine Patris, et Filii, et Spíritus Sancti.

Olvassa folytatja:

Midőn e parancsokat megtartjuk, légy te, mindenható

Haec nobis praecépta servantibus, tu Deus omnípo-

Isten, kegyesen velünk: te ihless meg jóságosan.

tens, clemens adesto: tu benignus aspira.

Háromszor keresztalakban rálehel a vízre és mondja:

Áldd meg saját száddal ezt az egyszerű vizet: hogy a természetes tisztításon kívül, mielőtt a mosakodók testét megtisztítja, hathatós legyen a lelkek megtisztítására is.

Tu has simplices aquas tuo ore benedicito: ut praeter naturalem emundationem, quam lavandis possunt adhibere corpóribus, sint etiam purificandis mentibus efficaces.

Itt a pap háromszor belemártja a húsvéti gyertyát a vízbe és mindig magasabb hangon énekel:

Szálljon le a kút teljességébe a Szentléleknek ereje.

Descendat in hanc plenitudinem fontis, virtus Spiritus Sancti.

A gyertyát vízben tartva háromszor rálehel ψ alakban a vízre és folytatja:

És e víz teljes lényegét termékenyítse meg az újjászületés eszközlésével.

Totámque hujus aquae substantiam, regenerandi foecundat effectu.

Ezután kiemeli a pap a gyertyát a vízből és folytatja:

Itt töröltessék el minden bűnnek szennye: itt tisztuljon meg ez a te képedre teremtet és ősi állapotának méltóságába visszahelyezett természet minden régi szennyétől; hogy minden ember, aki az újjászületés e szentségét fölveszi, az igazi ártatlanság új gyermekségére újjászülessék.

Hic ómnium peccatorum maculae deleantur: hic natura ad imaginem tuam condita, et ad honorem sui reformata principii, cunctis vetustatissqualoribus emundetur: ut omnis homo sacramentum hoc regenerationis ingressus, in verae innocentiae novam infantiam renascatur.

(Olvasva:)

A mi Urunk Jézus Krisztus a te Fiad által, ki eljő majd eleveneket és holtakat és a világot tűz által megtélni.

Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui venturus est iudicare vivos, et mórtuos, et saeculum per ignem.

R_p. Amen.

R_p. Amen.

Most a pap meghinti a jelenlévőket a megszentelt vízzel, a templomszolga pedig ad belőle azoknak, akik kívánnak. Azután a pap keresztalakban beleönt a vízbe egy keveset a keresztelendők olajából e szavakkal:

Szenteltessék és termékenyíttessék meg e kút az üdvösség olaja által azok számára, kik belőle az örök életre újjászületnek.

R_p. Amen.

Sanctificétur, et foecundétur fons iste Oleo salutis renascéntibus ex eo, in vitam aetérnam.

R_p. Amen.

A krizmából is önt hasonló módon, mondván :

A mi Urunk Jézus Krisztus és a vigasztaló Szentlélek krizmájának e vízbeöntése történjék a Szentháromság nevében. R_p. Amen.

Infúσιο Chrismatis Dómini nostri Jesu Christi, et Spiritus Sancti Parácliti, fiat in nómine sanctae Trinitátis. R_p. Amen.

Most mindkét olajból egyszerre önt a keresztvízbe és mondja :

A megszentelés krizmájának, a megkenés olajának és a keresztvíznek vegyülése történjék hasonlóképpen az Atyáknak és a Fiúknak és a Szentléleknek nevében

R_p. Amen.

Commixtio Chrismatis sanctificatiónis, et Olei unctiónis, et Aquae baptismatis, páriter fiat in nómine Pa tris, et Fí lii, et Spiritus Sancti.

R_p. Amen.

Végül összekeveri az olajakat a vízzel.

3. A keresztség kiszolgáltatása.

(Régente ekkor történt a keresztelés. Ma ez a legtöbb helyen, sajnos, elmarad. Pedig utasítás van rá, hogy ha van felnőtt áttérő, azt lehetően ezen a napon kereszteljék meg. De ha felnőtt nincs is, minden plébánián van gyermek, ki a nagyobb utolsó hetében született, legalább azt kereszteljék meg ekkor. — Utána az énekesek előéneklék a Mindenszentek litániáját és a nép megismétli az egyes könyörgéseket. Közben a pap és segédlete az oltárhoz megy s ott arcraborul.)

Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, kegyelmezz nekünk!

Kyrie, eléison.
Christe, eléison.

Uram, irgalmazz nekünk!
Krisztus, hallgass minket!
Krisztus, hallgass meg minket!

Kyrie, eléison.
Christe, audi nos.
Christe, exaudi nos.

Mennybéli Atya Isten,¹
Mégváltó Fiú Isten,
Szentlélek Úristen,
Szentháromság egy Isten,

Pater de caelis Deus,¹
Fili, Redemptor mundi, De-
spiritus Sancte, Deus, [us,
Sancta Trinitas, unus Deus,

¹ Irgalmazz nekünk.

¹ Miserére nobis.

Szentséges szűz Mária, ²	Sancta María, ²
Istennek szent anyja,	Sancta Dei Génitrix,
Szűzeknek szent Szűze	Sancta Virgo vîrginum,
Szent Mihály,	Sancte Michael,
Szent Gábor,	Sancte Gábiel,
Szent Ráfael,	Sancte Ráphael,
Mindnyájan szent angyalok	Omnes sancti Angeli et Ar-
és főangyalok, ³	chángeli, ³
Mindnyájan dicsőült szentek	Omnes sancti beatórum Spi-
lelkei,	rituum órdines,
Keresztelő Szent János, ²	Sancte Joánnnes Baptista, ²
Szent József,	Sancte Joseph,
Mindnyájan szent patriárkák	Omnes sancti Patriárchae et
és próféták, ³	Prophétae, ³
Szent Péter, ²	Sancte Petre, ²
Szent Pál,	Sancte Paule,
Szent András,	Sancte Andréa,
Szent János,	Sancte Joánnnes,
Mindnyájan szent apostolok	Omnes sancti Apóstoli et
és evangélisták, ³	Evangelistae, ³
Mindnyájan, Krisztusnak	Omnes sancti Discipuli Dó-
szent tanítványai,	mini,
Szent István, ²	Sancte Stéphane, ²
Szent Lőrinc,	Sancte Lauréti,
Szent Vince,	Sancte Vincéti,
Mindnyájan sz. vértanuk, ³	Omnes sancti Mártýres, ³
Szent Szilveszter, ²	Sancte Silvéster, ²
Szent Gergely,	Sancte Grégori,
Szent Ágoston,	Sancte Augustíne,
Mindnyájan szent püspökök	Omnes sancti Pontífices et
és hitvallók, ³	Confessóres, ³
Mindnyájan szent tanítók,	Omnes sancti Doctóres,
Szent Antal, ²	Sancte Antóni, ²
Szent Benedek,	Sancte Benedícte,
Szent Domonkos,	Sancte Domínice,
Szent Ferenc,	Sancte Francisce,
Mindnyájan szent papok és	Omnes sancti Sacerdótes et
levíták, ³	Levítæ, ³
Mindnyájan szent szerzetesek	Omnes sancti Mónachi et
és remeték,	Eremítæ,
Szent Mária Magdolna, ²	Sancta María Magdaléna, ²
Szent Ágnes,	Sancta Agnes,

² Könyörögj érettünk.³ Könyörögjetek érettünk.² Ora pro nobis.³ Oráte pro nobis.

Szent Cecilia, ²	Sancta Caecília, ²
Szent Ágota,	Sancta Ágatha,
Szent Anasztázia,	Sancta Anastásia,
Mindnyájan szent szűzek és özvegyek, ³	Omnes sanctae Virgines et Viduæ, ³
Istennek minden szentjei, könyörögjetek érettünk.	Omnes Sancti et Sanctae Dei, intercédite pro nobis.
Légy irgalmas! Uram, ke- gyelmezz nekünk!	Propítius esto, parce nobis Dómine.
Légy irgalmas! Uram, hall- gass meg minket!	Propítius esto, exáudi nos, Dómine.
Minden gonosztól, ⁴	Ab omni malo, ⁴
Minden bűntől,	Ab omni peccato,
Az örök haláltól,	A morte perpétua,
Megtestesülésed szent titka által,	Per mystérium sanctae in- carnatiónis tuæ,
Eljöveteled által,	Per adventum tuum,
Születésed által,	Per nativitátem tuam,
Keresztséged és szent böj- tölésed által,	Per baptismum, et sanctum jejúnium tuum,
Kereszted és kínszenvedé- sed által,	Per crucem, et passiónem tuam,
Halálod és temetésed által,	Per mortem, et sepultúram tuam,
Szentséges föltámadásod ál- tal,	Per sanctam resurrectionem tuam,
Csodálatos mennybemene- teled által,	Per admirábilem ascensió- nem tuam,
A vigasztaló Szentlélek el- jövetele által,	Per adventum Spiritus San- cti Parácliti,
Az ítélet napján,	In die iudicii,
Mi bűnösök, ⁵	Peccatóres, ⁵
(Itt a papság felkel s a sekrestyébe megy s ott fehér ruhákba öltözik.)	
Hogy nekünk irgalmazni méltóztassál, ⁵	Ut nobis parcas. ⁵
Hogy Anyaszentegyházadat kormányozni és megerősí- teni méltóztassál,	Ut Ecclesiam tuam sanctam régere, et conservare di- gnéris,

² Könyörögj érettünk.³ Könyörögjetek érettünk.⁴ Ments meg, Uram, minket.⁵ Kérünk téged, hallgass meg minket.² Ora pro nobis.³ Orate pro nobis.⁴ Libera nos, Dómine.⁵ Te rogámus, audi nos.

Hogy a római pápát s az egész papi rendet a szent vallásban megtartani méltóztassál, ⁵	Ut domnum apostólicum, et omnes ecclesiásticos órdenes in sancta religióne conserváre dignéris, ⁵
Hogy az Anyaszentegyház ellenségeit megalázni méltóztassál,	Ut inimicos sanctae Ecclesiae humiliáre dignéris,
Hogy a keresztény királyoknak és fejedelmeknek békeséget és igaz egyetértést adni méltóztassál,	Ut régibus et principibus christiánis pacem, et veram concórdiam donáre dignéris,
Hogy minket szolgálatodban megerősíteni és megtartani méltóztassál,	Ut nosmetípsos in tuo sancto servítio confortáre, et conserváre dignéris,
Hogy minden velünk jótévedőknek örökkévaló javaidat adni méltóztassál,	Ut ómnibus benefactoribus nostris sempitérna bona retríbuas,
Hogy a földnek bő termését megadni és megtartani méltóztassál,	Ut fructus terrae dare, et conserváre dignéris,
Hogy a megholt híveknek örök nyugodalmat adni méltóztassál,	Ut ómnibus fidélibus defunctis réquiem aetérnam donáre dignéris,
Hogy minket meghallgatni méltóztassál,	Ut nos exaudíre dignéris.
Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, kegyelmezz nekünk, Uram!	Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, parce nobis, Dómine.
Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, hallgass meg minket, Uram!	Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, exáudi nos, Dómine.
Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk, Uram!	Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, miserére nobis.
Krisztus hallgass minket!	Christe, audi nos.
Krisztus hallgass meg minket!	Christe, exáudi nos.

III. AZ ALLELUJA-MISE.

A mai mise az Egyház ünnepélyes dicsérő és hálaadó áldozata azért, hogy a most kiosztott szentkereszttség szentségében új tagokká! gyarapodott. (Erről szól a könyörgés, szentlecke, tractus.)

⁵ Kérünk téged, hallgass meg minket.

⁵ Te rogámus, audi nos.

De egyúttal az Egyház első üdvözlete a sírjából feltámadt Üdvözlőtőhöz (Alleluja, Evangélium, Prefáció, Vecsernye). Ma kiesnek az Introitus, Offertorium, Communio, Credo, Agnus Dei, — mert ez a mise még abból az időből való, mikor ezek nem voltak. A Glóriára újra megszólalnak a harmadnapja elnémult harangok. Az áldozás előtt nincs békecsók, mert ma csak az újonnan megkeresztelték áldoztak, ők pedig megkapták a békecsókot a keresztelelkor.

(A kar elénekli a Kyrie eleison-t, közben a pap az oltárhoz megy, elmondja a 42. zsoltárt, a könyörgést és a hozzátartozó imádságokat, megfűstöll az oltárt s mikor a kar befejezi az éneket, elkezdi a Glóriát. Utána a szokott módon folytatódik a szentmise.)

Könyörgés. Isten, ki e szentséges éjt Urunk föltámadásának dicsőségével világossá tetted, tartsd fenn családod új sarjadékában a fiúvá fogadás lelkét, melyben részesítetted, hogy testben és lélekben megújulván, neked tisztán szolgálhasson. Ugyanazon a mi.

Szentlecke Szent Pál apostolnak a kolosszaiakhoz írt leveléből. (3, 1-4.)

Testvérek: Ha feltámadtatok Krisztussal, keresétek az odafent valókat, ahol az Isten jobbján ülő Krisztus vagyon. Az odafent való dolgokat keresétek, ne a földieket. Hiszen meghaltatok és életetek el van rejtve Krisztussal az Istenben. Amikor Krisztus, a ti életetek, megjelenik, akkor ti is megjelentek vele együtt a dicsőségben.

Azután a pap egyre magasabb hangon háromszor énekli: Alleluja; a kar mind a háromszor ismétli, majd ezt éneklük:

Ű. (Zs. 117, 1.) Magasztaljátok az Urat, mert jó, mert irgalma örökkévaló.

Oratio. Deus, qui hanc sacratissimam noctem glória Dominicae Resurrectionis illustras: conserva in nova familiae tuae progénie adoptionis spiritum, quem dedisti; ut corpore et mente renovati, puram tibi exhibeamus servitutem. Per eumdem Dóminum.

Lectio Epistolae beati Pauli Apostoli ad Colossenses. (3, 1-4.)

Fratres: Si consurrexistis cum Christo, quae sursum sunt quaerite, ubi Christus est in dextera Dei sedens: quae sursum sunt sapite, non quae super terram. Mortui enim estis, et vita vestra est abscondita cum Christo in Deo. Cum Christus apparuerit, vita vestra tunc et vos apparebitis cum ipso in glória.

Ű. (Ps. 117, 1.) Confitemini Dómino, quóniam bonus: quóniam in saeculum misericórdia ejus.

(Utána folytatódik a szentmise.)

Böjti ének. (Zs. 116, 1, 2.)
Dicsérjétek az Urat mind,
ti nemzetek, dicsérjétek őt
valamennyien népek! Ψ .
Mert bőséges az ő irgalma
irántunk: s örökre megmar-
rad az Úr hűsége.

✠ **A szent evangélium sza-
kasza** Szent Máté szerint.

(28, 1-7.)

Szombat végén pedig,
mely a hét első napjára
virrad, elméne Mária Mag-
dolna és a másik Mária meg-
nézni a sírt. És íme, nagy
földindulás lőn; mert az Úr
angyala leszálla az égből és
odamenvén, elhengeríté a
követ és ráült. Tekintete
olyan volt, mint a villám és
ruhája, mint a hó. Az örök
pedig tőle való félelmükben
megremegének és olyanok
lettek, mint a holtak. Meg-
szólván pedig az angyal,
mondá az asszonyoknak: Ti
ne féljétek! hiszen tudom,
hogy Jézust keresitek, kit
megfeszítettek; nincs itt,
mert feltámadott, amint
megmondotta. Jertek és lás-
sátok a helyet, ahová tették
az Urat. És hamar elmenvén,
mondjátok meg tanítványai-
nak, hogy feltámadott, és
íme, előttetek megyen Gali-
leába; ott majd meglátjá-
tok őt. Íme, eleve meg-
mondtam nektek.

Csendes imádság. Urunk,
kérünk, fogadd, néped
könyörgéseit az áldozati

Tractus. (Ps. 116, 1-2.)
Laudáte Dóminum, omnes
gentes: et collaudáte eum,
omnes pópuli. Ψ . Quóniam
confirmáta est super nos
misericórdia ejus: et véritas
Dómini manet in aetérnum.

✠ **Sequéntia sancti Evangélii**
secúndum Matthaeum.

(28, 1-7.)

Véspere autem sábbati,
quae lucéscit in prima
sábbati, venit María Magda-
léne, et áltera María vidére
sepúlchrum. Et ecce terrae-
mótus factus est magnus.
Angelus enim Dómini de-
céndit de caelo: et accédens
revólvit lápidem, et sedébat
super eum: erat autem aspé-
ctus ejus sicut fulgur: et
vestiméntum ejus sicut nix.
Prae timóre autem ejus
extérriti sunt custódes, et
facti sunt velut mórtui. Re-
spóndens autem Angelus,
dixit muliéribus: Nolíte ti-
mére vos: scio enim, quod
Jesum, qui crucifluxus est,
quaeritis: non est hic: sur-
réxit enim, sicut dixit. Ve-
níte, et vidéte locum, ubi
pósitus erat Dóminus. Et
cito eúntes, dícite discíplis
ejus, quia surréxit: et ecce
praecédit vos in Galilaeam:
ibi eum vidébitis. Ecce prae-
dixi vobis.

Secreta. Súscipe, quaesu-
mus, Dómine, preces
pópuli tui, cum oblatiáni-

adományok följánlásával együtt; hogy a húsvéti misztériumok által megszentelve, segítséggel nekünk orvos-ságul szolgáljanak az örök-életre. A mi Urunk.

bus hostiárum: ut paschali-bus initiáta mystériis, ad aeternitátis nobis medélam, te operánte, proficiant. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prefáció a húsvéti, 359. 1.

A pap áldozása után a vecsernye következik. Egy időben, ugyanis mikor az éjtszakai vigilia megszűnt, délután tartották meg az egész nagyszombati szertartást. Ekkor került az idő miatt meg- rövidített vecsernye a szentmisébe és megmaradt mind a mai napig. A kar énekl:

Ant. Alleluja, alleluja, alleluja. (Zs. 116, 1-2.) Dícsérjétek az Urat mind, ti nemzetek: * dícsérjétek őt valamennyien népek! mert bőséges az ő irgalma irán- tunk* s örökre megmarad az Úr hűsége.

Dicsőség.

Ant. Alleluja, alleluja, alleluja.

Ant. Allelúja, allelúja, allelúja. (Psalm. 116, 1-2.) Laudáte Dóminum, omnes gentes: * laudáte eum, omnes pópuli. Quóniam con- firmáta est super nos miseri- córdia ejus: * et véritas Dó- mini manet in aetérnum.

Glória.

Ant. Allelúja, allelúja, allelúja.

Ezután a miséző pap elkezd a Magnificat antifonáját.

Ant. (Máté 28, 1.) Szom- bat végén pedig, (a kar folytatja:) mely a hét első napjára virrad, elméne Mária Magdolna és a másik Mária megnézni a sírt. Alleluja.

Ant. Véspere autem sáb- bati. (et prosequitur cho- rus:) Quae lucéscit in prima sábbati: venit María Mag- daléne, et áltera María, vi- dére sepúlchrum, allelúja.

Ezután következik:

A Boldogságos Szűz Mária éneke. (Luk. 1, 46—55.)

Magasztalja * az én lelkem az Urat. És örvendez az én szívem * megváltó Istenem felett.

Mert ránézett szolgálója kicsinységére; * Ime mos- tantól fogva boldognak hir- det engem minden nemzedék.

Magnificat * ánima mea Dóminum. Et exultávit spíritus meus, * in Deo salutári meo.

Quia respéxit humilitá- tem ancillae suae * ecce enim ex hoc beátam me dicent omnes generátiones.

Mert nagy dolgot cselekedett nekem a Hatalmas, * kinek szent az ő neve.

És irgalma nemzedékről-nemzedékre * azokon van, akik őt félik.

Hatalmas dolgokat művelt karja erejével, * szét-szórta a szívök terveiben kevélykedőket.

Hatalmasokat levetett a trónról, * és kicsinyeket fel-emelt.

Éhezőket betöltött jókkal, * és üresen bocsátott el gazdagokat.

Felkarolta Izraelt, az ő szolgáját * megemlékezvén irgalmasságáról.

Amint szólott vala atyáinknak, * Ábrahámnak és ivadékanak mindörökre.

Dicsőség.

Ezalatt megtömjénezik az oltárt, majd az ének befejeztével megismétlik az antifonát. Ezután mondja a miséző pap:

℣ Az Úr legyen veletek.
℞. És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Öntséd belénk, Urunk, szereteted lelkét; hogy akiket a húsvéti szentségekkel gazdaggá tettél, azok kegyeségedből szívükben is egyé legyenek. A mi Urunk.

(Utána)

℣. Az Úr legyen veletek,
℞. És a te lelkeddel.

Menjetek, itt az elbocsátás, alleluja, alleluja. ℞. Hála legyen Istennek, alleluja, alleluja.

Quia fecit mihi magna qui potens est * et sanctum nomen eius.

Et misericórdia ejus a progénie in progénies * tíméntibus eum.

Fecit poténtiam in bráchio suo * dispérsit supérbos mente cordis sui.

Depósuit poténtes de sede * et exaltávit húmiles.

Esuriéntes implévit bonis * et dívites dimísit inánes.

Suscépit Israel púerum suum * recordátus miseri-córdiae suae.

Sicut locútus est ad patres nostros * Ábraham et sémini ejus in saecula.

Glória.

℣. Dóminus vobíscum.
℞. Et cum spírítu tuo.

Orémus. Spírítum nobis, Dómine, tuae caritátis infúnde: út, quos sacraméntis paschálibus satiásti, tua fácias pietáte concórdes. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem.

℣. Dominus vobíscum,
℞. Et cum spírítu tuo.

Ite, missa est, alleluja, alleluja, ℞. Deo gratias, alleluja, alleluja.

(Áldás és utolsó evangélium, mint rendesen.)

IV. A FELTÁMADÁSI SZERTARTÁS.

A pap a szentsírhoz megy és térdenállva éneklí :

Ébredj fel.

Kar: Miért alszol, Uram?
Ébredj fel, ne taszíts el végképen! Miért fordítod el arcodat, S felejtetted el szorongatásunkat? Testünk a földhöz tapadt. Kelj fel, Uram, nyujts segítséget és ments meg minket! (Zs. 43, 23—26.)

Ezután a pap elkezdí a 138. zsoltárt és a karral felváltva éneklí :

Uram, te megvizsgáltál és ismersz engem: Tudod, ha leülök és ha felkelek.

Messziről érted gondolatimat: Szemmel tartod járásomat és nyúgvásomat.

Előre meglátod minden utamat: Még nincs is a szó nyelvemen,

És te, Uram, máris érted egészen: Elül-hátul körülveszel engem, És felettem tartod kezedet.

Tudásod csodálatos előttem: S oly nagy, hogy fel sem érhetem!

Hová mehetnék lelked elől? Hová menekülhetnék színed elől?

Ha felszállok az égbe, te ott vagy: Ha leszállok az alvilágba, jelen vagy.

Ha felölténém a hajnal szárnyait: S a tenger túlsó szélén telepedném meg:

Ott is a te kezéd lenne a

Exsúrge.

Chor: Quare obdormis Dómine? Exsúrge et ne repéllas in finem: quare fáciem tuam avértis, oblivisceris tribulationem nostram? Adhaesit in terra venter noster: exsúrge, Dómine, ádjua nos et líbera nos. (Ps. 43, 23-26.)

Dómine, próbásti me, et cognovísti me: tu cognovísti sessiónem meam, et resurrectionem meam.

Intellexisti cogitationes meas de longe: sémitam meam, et funiculum meum investigásti.

Et omnes vias meas praevidísti: quia non est sermo in lingua mea.

Ecce, Dómine, tu cognovísti ómnia novíssima, et antíqua: tu formásti me, et posuísti super me manum tuam.

Mirábilis facta est sciéntia tua ex me: confortáta est, et non pótero ad eam.

Quo ibo a spiritu tuo? et quo a fácie tua fúgiám?

Si ascéndero in caelum, tu illic es: si descéndero in inférnum, ades.

Si súmpsero pennas meas dilúculo, et habitávero in extrémis maris:

Etenim illuc manus tua

vezérem: S a te jobbod tartana engem.

Mondhatnám talán: A sötétség takarjon el engem: És éjtszaka legyen a világosság körülöttem,

De a sötétség sem sötét neked, S az éjjel mint a nappal oly világos előtted: Sötétség és világosság előtted egyre megy.

Hiszen te alkottad ve séimet: Te szöttél engem anyám méhében.

Dicsőítlek téged, mert oly félelmetesen fölséges vagy: És lelkem nagyon jól tudja, mily csodálatosak alkotásaid.

Csontom nincs rejtve előtted, Te alkottál a rejtekben: Valómmal együtt a föld ölében.

Még alaktalan voltam, és szemed már látott engem, És könyvedbe be volt írva minden: Meg voltak határozva a napok, Mikor még egy sem volt meg belőlük.

Mily tiszteletreméltók előtttem, Isten, a te gondolataid: Mily hatalmas a számuk!

Megolvasnám őket, de számosabbak a fővénynél: S ébredésemkor is még nálad lennék.

Vajha elvesztenéd, Isten, a bűnösöket: Bárcsak távoznátok tőlem, vérengző emberek!

Kik azt mondjátok gondolatotokban: Hiába emlegetik ők városaidat!

dedúcet me: et tenébit me dextera tua.

Et dixi: Fórsitan ténebrae conculcábunt me: et nox illuminátio mea in deliciis meis.

Quia ténebrae non obscurabúntur a te, et nox sicut dies illuminábitur: sicut ténebrae ejus, ita et lumen ejus.

Quia tu possedisti renes meos: suscepsti me de útero matris meae.

Confitébor tibi quia terribiliter magnificátus es: mirabilia ópera tua, et ánima mea cognóscit nimis.

Non est occultátum os meum a te, quod fecísti in occulto: et substántia mea in inferióribus terrae.

Imperféctum meum vidé runt óculi tui, et in libro tuo omnes scribéntur: dies formabúntur, et nemo in eis.

Mihi autem nimis honorificátí sunt amici tui, Deus: nimis confortátus est principátus eórum.

Dínumerábo eos, et super arénam multiplicabúntur: exsurréxi, et adhuc sum tecum.

Si occideris, Deus, peccatóres: viri sánguinum, declináte a me:

Quia dicitis in cogitátíone: Accípient in vanitáte civitátes tuas.

Uram, ne gyűlöljem-e azokat, akik gyűlölnék téged? És ne utáljam-e ellenségeidet?

Teljes gyűlölettel gyűlölöm őket: Ellenségeim lettek.

Vizsgálj meg engem, Isten, és ismerd meg szíveimet: Vess próbára s ismerd meg ösvényeimet,

És nézd meg, a gonoszság útján vagyok-e? És légy az örök úton vezérem.

Dicsőség.

Utána a pap megtömjénezi az Oltáriszentséget, majd kezébe véve, a nép felé fordul és énekl:

Feltámadtam.

Kar: És mégis veled vagyok, alleluja. Kezed rajtam nyugszik, alleluja. Tudásod csodálatos, alleluja, alleluja, alleluja.

A pap háromszor énekl, mindig emeltebb hangon:

Békeség nektek, én vagyok, alleluja.

Kar: Ne féljete, alleluja.

Nonne qui odérunt te, Dómine, óderam? et super inimicos tuos tabescébam?

Perfécito ódio óderam illos: et inimici facti sunt mihi.

Proba me, Deus, et scitocor meum: intérroga me, et cognósce sémitas meas.

Et vide, si via iniquitátis in me est: et deduc me in via aetérna.

Glória Patri.

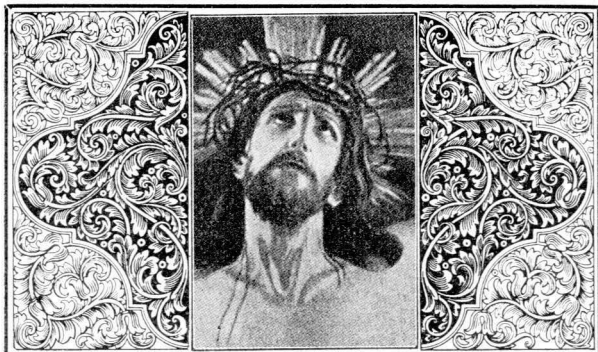
Resurréxi.

Chor: Et adhuc tecum sum, allelúja. Posuisti super me manum tuam, allelúja. Mirábilis facta est sciéntia tua, allelúja, allelúja, allelúja.

Pax vobis, ego sum, allelúja.

Chor: Nolíte timére, allelúja.

Ezután a pap elkezdli és a nép a körmenet alatt elénekl a «Feltámadt Krisztus e napon» éneket. A főoltárhoz visszaérkezve, elénekl a Te Deum-ot (201. l.) a Mennynek királyné asszonyát (193. l.) és a pap áldást ad az Oltáriszentséggel.

A SZENTMISÉ RENDJE.

A pap elkészülve az oltárhoz megy; előtte megfelelő módon tisztelg; azután keresztet vet, homlokát, mellét és két vállát érintve és érthető hangon mondja:

Az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében. Amen.

In nómíne Patris, et Fílii, et Spíritus Sancti. Amen.

Azután melle előtt imára tett kézzel elkezdí az antífonát:
Bemegyek az Isten oltárához.

Introíbo ad altáre Dei.

A ministerek felelik:

Az Istenhez, ki ifjúi örömmel tölt el engem.

Ad Deum qui laetificat iuventútem meam.

Igy mondja el a ministerekkel (Zs. 42, 1-5.)

felváltva a következő zsoltárt: (Ps. 42, 1-5.)

Szolgáltass nekem igazságot, Istenem, kelj védelmére ügyemnek az istentelen nemzetséggel szemben: a gonosz és álnok embertől szabadíts meg engem.

Júdica me, Deus, et discérne causam meam de gente non sancta: ab hómine iniquo et dolóso érueme.

M. Hisz te vagy az Isten, az én erősségem: miért vetsz el engem? miért kell szomo-

M. Quia tu es, Deus, fortitúdo mea: quare me repulisti, et quare tristis

rúanjárnom-kelnem? micsa-nyargat engem ellenségem.

P. Küldd el világosságodat és igazságodat: hadd vezessenek és vigyenek el engem szent hegyedre s hajlékaidba.

M. És bemegyek az Isten oltárához: az Istenhez, ki ifjúi örömmel tölt el engem.

P. És lantszóval dicsérlek téged, Isten, én Istenem: miért vagy szomorú, lelkem? miért háborgatsz engem?

M. Bízzál az Istenben, mert fogom még áldani őt: arcom üdvösségét, az én Istenemet.

P. Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek.

M. Miképpen volt kezdetben és van most és lesz mindig, mindörökkön örökké. Amen.

incédo, dum affligit me inimicus?

S. Emítte lucem tuam, et veritatem tuam: ipsa me deduxerunt, et adduxerunt in montem sanctum tuum, et in tabernacula tua.

M. Et introibo ad altáre Dei: ad Deum qui laetificat juventutem meam.

S. Confitébor tibi in cíthara, Deus, Deus meus: quare tristis es, ánima mea, et quare contúrbas me?

M. Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi: salutáre vultus mei, et Deus meus.

S. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto.

M. Sicut erat in princípío, et nunc, et semper: et in saecula saeculórum. Amen.

A pap ismétli az antifonát:

Bemegyek az Isten oltárához.

R. Az Istenhez, ki ifjúi örömmel tölt el engem.

Introibo ad altáre Dei.

R. Ad Deum qui laetificat juventutem meam.

Keresztet vetve magára, mondja:

V. Segítségünk az Úr nevében.

R. Ki az eget és a földet alkotá.

V. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit caelum et terram.

Ezután kezét összeteszi és mélyen meghajolva végzi el a közgyónást.

Feketevasárnaptól Nagyszombatig bezáróan elmarad a Júdica me, Deus zsoltár a Glória-val, meg az antifona ismétlése. Ezekben tehát az In nómine Patris, Introibo, Adjutórium után következik a közgyónás az alábbi módon:

Gyónom a mindenható Istennek, a boldogságos, mindenkor Szűz Máriának, Szent Mihály főangyalnak, Keresztelő Szent Jánosnak, Szent Péter és Pál apostoloknak, minden szenteknek és nektek, testvérek: hogy nagyot vétkeztem gondolattal, szóval és cselekedettel: [Mellét háromszor megüti, mondván:] ért vétkem, én vétkem, én igen nagy vétkem. Kérem azért a boldogságos, mindenkor Szűz Máriát, Szent Mihály főangyalt, Keresztelő Szent Jánost, Szent Péter és Pál apostolokat, az összes szenteket, és titeket, testvérek, imádkozzatok érettem a mi Urunkhoz, Istenünkhöz.

Confiteor Deo omnipotenti, beatae Mariae semper Virgini, beato Michaeli Archangelo, beato Joanni Baptistae, sanctis Apóstolis Petro et Paulo, ómnibus Sanctis, et vobis, fratres: quia peccávi nimis cogitátione, verbo et ópere: [Percutit sibi pectus ter, dicens:] mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Mariam semper Virginem, beátum Michaelém Archangelum, beátum Joánnem Baptistam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et vos, fratres, oráre pro me ad Dóminum Deum nostrum.

A ministerek felelik:

Irgalmazzon neked a mindenható Isten és bocsássa meg vétkeidet és vezéreljen az örök életre.

Misereátur tui omnipotens Deus, et, dimíssis peccátis tuis, perdúcat te ad vitam aetérnam.

A pap feleli: Amen és utána felegyenesedik:

Most a ministerek ismétlik el a közgyónást, de ahol a pap azt mondotta: vobis, fratres és vos, fratres, a ministerek azt mondják: tibi, pater és te, pater.

Utána a pap összetett kezekkel megadja a feloldozást e szavakkal:

Irgalmazzon nektek a mindenható Isten, és bocsássa meg vétkeiteket és vezéreljen az örök életre.

R. Amen.

Misereátur vestri omnipotens Deus, et, dimíssis peccátis vestris, perdúcat vos ad vitam aetérnam.

R. Amen.

Most keresztet vet magára e szavakkal:

Bűneinknek elengedését, földoldozását és bocsáztatát adja meg nekünk

Indulgéntiam, absolutiónem, et remissionem peccatórum nostrórum tríbuat

a mindenható és irgalmas
Úr. R. Amen.

nobis omnipotens et miséricors
Dóminus. R. Amen.

Meghajolva folytatja :

☩. Isten, ha te felénk fordulsz, újjá éledünk.

☩. Deus, tu conversus vivificábis nos.

R. És néped örvendeni fog benned.

R. Et plebs tua laetábitur in te.

☩. Mutasd meg nekünk, Uram, irgalmadat.

☩. Osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam.

R. És üdvösségedet add meg nekünk.

R. Et salutáre tuum da nobis.

☩. Uram, hallgasd meg könyörgésemet.

☩. Dómine, exáudi oratió-nem meam.

R. És kiáltásom jusson eléd.

R. Et clamor meus ad te véniat.

☩. Az Úr legyen veletek.

☩. Dóminus vobíscum.

R. És a te lelkeddel.

R. Et cum spírítu tuo.

Kitárja kezét, majd ismét összeszeti, érthetően mondja :
Orémus : és felmegy az oltárhoz, miközben magában mondja :

Vedd el, kérünk, Urank, gonoszságainkat: hogy a szentek szentjébe tiszta szívvel mehessünk be. A mi Urank, Krisztus által. Amen.

Aufer a nobis, quaesumus, Dómine, iniquitátes nostras: ut ad Sancta sanctorum puris mereámur méntibus íntroíre. Per Christum Dóminum nostrum. Amen.

Ezután összetett kezét az oltárra helyezi és meghajolva mondja:

Kérünk téged, Urank, hogy szenteidnek, (Megcsókolja az oltárt középen) kiknek ereklyéi itt vannak és minden szentnek érdemei által bocsásd meg minden bűnömet. Amen.

Orámus te, Dómine, per mérita Sanctorum tuorum (Osculatur Altare in medio) quorum reliquiae hic sunt, et ómnium Sanctorum: ut indulgére dignéris ómnia peccáta mea. Amen.

Az ünnepi misében a celebráns az Introitus elolvasása előtt megáldja a tömjént e szavakkal :

Áld ☩ jon meg téged az, akinek tiszteletére elégsz. Amen.

Ab illo bene ☩ dicáris, in cuius honóre cremáberis. Amen.

A diákonustól átveszi a füstölőt és megtömjénezi az oltárt imádkozás nélkül. Azután a diákonus visszakapja a füstölőt és megtömjénezi magát a celebránst.

Ezután megcsókolja az oltárt középen és a nép felé fordulva mondja :

☩. Az Úr legyen veletek. | ☩. Dóminus vobiscum.
 R̄. És a te lelkeddel. | R̄. Et cum spiritu tuo.

Ezután ezt mondja : Orémus és elimádkozza a *könyörgéseket*, egyet vagy többet, amint a szolgálat rendje megkívánja. Utána következik a szentlecke, ennek végén a ministerek ezt mondják :

R̄. Istennek legyen hála. | R̄. Deo grátias.

Most következik az átvonulásra való énekek valamelyike, a *graduale*, a *tractus* (böjti ének), az *Alleluja* a verssel, vagy a *sequentia* (ünnepi ének), amint az egyházi év vagy a mise rangja kívánja.

Ennek végeztével az ünnepi misében a diákonus leteszi az evangéliumos könyvet az oltár közepére és a celebráns megáldja a tömjént, mint az előbb ; ezután a diákonus az oltár előtt letérdel és összetett kezekkel mondja :

Tisztítsd meg szívemet és ajkamat, mindenható Isten; miként Izaiás próféta ajkát a tüzes üszökkel megtisztítottad: méltóztassál engem is kegyes irgalmaddal megtisztítani, hogy szent evangéliumodat méltón hirdethessem, a mi Urunk Krisztus által. Amen.

Munda cor meum, ac labia mea, omnipotens Deus, qui labia Isaiae Prophetae calculo mundasti ignito: ita me tua grata miseratione dignare mundare, ut sanctum Evangelium tuum digne valeam nuntiare. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Ezután elveszi a könyvet az oltárról és ismét letérdel és így kér áldást a paptól e szavakkal :

Áldj meg engem, Uram! | Jube, domne, benedícere

A pap feleli :

Az Úr legyen szívedben és ajkadon, hogy méltón és illően hirdesd evangéliumát. Az Atyának és Fiúnak ☩ és Szentléleknek nevében. Amen.

Dóminus sit in corde tuo, et in labiis tuis: ut digne et competenter annunties Evangelium suum: In nomine Patris, et Filii, ☩ et Spiritus Sancti. Amen.

Megkapván az áldást, megcsókolja a celebráns kezét és a ministerekkel, akik a tömjénezőt és a gyertyákat viszik, elmegy az evangélium felolvasásának a helyére. Ott megáll és összetett kezekkel mondja :

V. Az Úr legyen veletek. | V. Dóminus vobiscum.
 R. És a te lelkeddel. | R. Et cum spiritu tuo.

Ezután jobbkezének hüvelykujjával megjelöli a könyvet és magát homlokán, ajkán és mellén kis kereszttel és mondja :

✠ A szent evangélium szaka Szent N. szerint. | ✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum N., sive Initium.

Míg a ministerek felelik :

Dicsőség neked, Urunk | Glória tibi, Dómine

háromszor megtömjénezi a könyvet. Ezután felolvassa az evangéliumot összetett kezekkel. Ennek végeztével a szubdiákonus elviszi a könyvet a celebránsnak és az megcsókolja az evangéliumot ezekkel a szavakkal :

Az evangélium szavai törljék el bűneinket. | Per evangélica dicta delectantur nostra delicta.

Most a diákonus megtömjénezi a papot.

Ha a pap diákonus és szubdiákonus nélkül mutatja be a szentmisét, akkor most a könyvet átviszik az oltár baloldaláról a jobboldalára, miközben a pap középen meghajolva és összetett kezekkel mondja,

Tisztítsd meg szívemet és ajkamat, mindenható Isten; miként Izaiás próféta ajkát a tüzes üszökkel megtisztítottad: méltóztassál engem is kegyes irgalmasdaddal megtisztítani, hogy szent evangéliumodat méltón hirdethessem, a mi Urunk Krisztus által. Amen.

Munda cor meum, ac labia mea, omnipotens Deus, qui labia Isaiae Prophetae calculo mundasti ignito: ita me tua grata miseratióne dignare mundare, ut sanctum Evangélium tuum digne valeam nuntiare. Per Christum Dóminum nostrum. Amen.

Áldj meg, engem, Uram. Jube, Dómine, benedícere. Dóminus sit in corde meo, et in labiis meis: ut digne et competenter annúntiem Evangélium suum. Amen.

Ezután a könyv felé fordulva, összetett kezekkel mondja :

V. Az Úr legyen veletek. | V. Dóminus vobiscum.
 R. És a te lelkeddel. | R. Et cum spiritu tuo.

Ezután megjelöli a könyvet és magát a homlokán, ajkán és mellén kis kereszttel és mondja :

✠ A szent evangélium szakasza Szent N. szerint. | ✠ Sequentia sancti Evangelii secundum N.

A ministerek felelik :

Dicsőség neked, Urunk. | Glória tibi, Dómine.

Ezután a pap felolvassa az evangéliumot. Ennek végén a ministerek mondják :

Dicséret neked, Krisztus. | Laus tibi, Christe.

A pap pedig megcsókolja az evangéliumot, mondva :

Az evangélium szavai törlüljék el bűneinket. | Per evangelica dicta deleantur nostra delicta.

Ezután következik ha mondani kell a Credo. A pap az oltár közepére megy, megáll, karját kitarja, felemeli, majd összeteszi és mondja : Credo in unum Deum ... és folytatja összetett kezekkel. Amikor ezt mondja : Deum fejét a kereszt felé meghajtja. Ugyanígy tesz, amikor azt mondja : Jesum Christum és simul adoratur. Ezekre a szavakra : Et incarnátus est letérdel és így marad, míg a Homo factus est szavakhoz nem ér. A végén Et vitam ventúri saeculi szavakra keresztet vet magára.

Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek, minden látható és láthatatlan lénynek teremtőjében. És az egy Úr Jézus Krisztusban, Isten egyszülött Fiában, ki az Atyától öröktől fogva született, Isten az Istentől, világosság a világosságtól, igaz Isten az igaz Istentől. Született, nem alkotott, ki egylényegű az Atyával, és aki által minden lett. Ki érettünk, emberekért és a mi üdvösségünkért leszállott mennyekből, (Itt letérdelünk) testet öltött a Szentlélek által Szűz Máriától és emberré lett. Pontius Pilátus alatt érettünk megfeszítettet, szenvedett és eltemettetett ; harmadnapra az Irás szerint föltáma-

Credo in unum Deum. Patrem omnipotentem, factorem caeli et terrae, visibilium ómnium, et invisibilium. Et in unum Dóminum Jesum Christum, Fílium Dei unigénitum. Et ex Patre natum ante ómnia saecula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Génitum, non factum, consubstantiálem Patri: per quem ómnia facta sunt. Qui propter nos hómines, et propter nostram salutem descendit de caelis. (Hic genuflectitur.) Et incarnátus est de Spiritu Sancto ex María Vírgine: Et homo factus est. Crucifixus étiam pro nobis: sub Póntio Piláto passus, et sepúltus est. Et resurrexít tértia die, secundum Scriptúras. Et ascendit in cae-

dott ; és fölment a meny-nyekbe, ott ül az Atyának jobbjára felől és ismét eljön dicsőséggel, hogy megítélje az élőket és a holtakat s országának nem lesz vége. És az elevenítő Szentlélek Úristenben, ki az Atyától és a Fiútól származik, kit az Atyával és Fiúval együtt imádunk és dicsőítünk, ki a próféták által szólt. Hiszek egy szent, katolikus apostoli Anyaszentegyházat. Vallok egy keresztséget a bűnök bocsánatára. Várom a holtak feltámadását és a jövődő örök életet. Amen.

lum: sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum glória iudicáre vivos, et mórtuos: cujus regni non erit finis. Et in Spíritum Sanctum, Dóminum, et vivificátem: qui ex Patre, Filióque procedit. Qui cum Patre, et Filio simul adorátur, et conglorificátur: qui locútus est per Prophétas. Et unam sanctam cathólicam et apostólicam Ecclésiam. Confiteor unum baptisma in remissiónem peccatórum. Et exspécito resurrectiónem mortuórum. Et vitam ventúri saeculi. Amen.

Ezután megcsókolja az oltárt és a nép felé fordulva mondja :

· V. Az Úr legyen veletek.
R. És a te lélkeddel.

V. Dóminus vobiscum.
R. Et cum spíritu tuo.

Ezután mondja : Orémus és elimádkozza a *felajánlási* körmenetre való éneket (offertorium). Ennek végeztével ünneplésében a diakonus adja át a paténát az ostyával a celebránsnak; a csendesmisében pedig a pap maga veszi fel a paténát az ostyával és míg azt felajánlja, mondja :

Fogadd el, szent Atya, mindenható örök Isten, ezt a szeplőtelen adományt, melyet én, méltatlan szolgád, felajánlok neked, élő és igaz Istenemnek, számtalan bűnömért, sértésemért és hanyagságaimért: följálom minden itt körülállókért, sőt minden keresztény hívőkért, élőkért és holtakért, hogy nekem és nekik üdvösségünkre válják az örök életre. Amen.

Súscipe, sancte Pater, omnípotens aetérne Deus, hanc immaculátam hóstiám, quam ego indignus fámulus tuus offero tibi Deo meo vivo, et vero, pro innumerabilibus peccátis, et offensionibus, et neglegentiis meis, et pro ómnibus circumstántibus, sed et pro ómnibus fidelibus christiánis vivis atque defúntis: ut mihi, et illis proficiat ad salutem in vitam aetérnam. Amen.

Ezután a paténával keresztet vet és leteszi az ostyát a korporáléra. A diákonus bort, a szubdiákonus vizet tölt a kehelybe; csendes misében mindkettőt a pap tölti be. A kehelybe keverésre szánt vizet a kereszt jelével megáldja és mondja:

Isten, ki az emberi természet méltóságát csodálatos módon alkottad és még csodálatosabb módon megújítottad: add, hogy e víz és bor misztériuma által annak istenségében részesülhessünk, aki emberségünknek részesévé lenni méltóztott: Jézus Krisztus, a te Fiad, a mi Urunk: Kí veled él és uralkodik a Szentlélekkel egyetemben Isten, mindörökön örökké. Amen.

Deus, qui humanae substantiae dignitatem mirabiliter condidisti, et mirabilis reformasti: da nobis per hujus aquae et vini mysterium, ejus divinitatis esse consortes, qui humanitatis nostrae fieri dignatus est particeps, Jesus Christus, Filius tuus, Dominus noster: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus: per omnia saecula saeculorum. Amen.

Most fogja a kelyhet és felajánlása közben mondja:

Felajánljuk neked, Urunk, az üdvösség kelyhét és kérjük kegyességedet, hogy isteni fölséged színe elébe a mi és az egész világ üdvösségeért édes illattal szálljon föl. Amen.

Offérimus tibi, Dómine, cálicem salutáris, tuam deprecánte cleméntiam: ut in conspéctu divinae majestátis tuae, pro nostra, et totíus mundi salúte cum odóre suavitátis ascéndat. Amen.

Ezután a kehellyel keresztet vet az oltár felett és leteszi a kelyhet a korporáléra és a pallával befedi. Ekkor összetett kezét az oltárra téve, kissé meghajolva mondja:

Alázatos szívvel és törődött lélekkel fogadj el minket, Urunk, és add, hogy úgy szálljon ma eléd áldozatunk, hogy tessenek neked, Úr Isten.

In spíritu humilitátis, et in ánimo contríto suscipiámur a te, Dómine: et sic fiat sacrificium nostrum in conspéctu tuo hódie, ut pláceat tibi, Dómine Deus.

Felegyenesedik és kitarja kezét, majd magasba emelve fel, összekulcsolja; szemét is az égre emeli, majd azonnal letekint és mondja:

Jöjj el, megszentelő, mindenható, örök Isten:

Veni, sanctificátor omnípotens aetérne Deus:

(Megáldja a felajánlott adományokat.)

és áldd ✠ meg ezt a szent nevednek előkészített áldozatot.

et béne ✠ dic hoc sacrificium, tuo sancto nómini praeparátum.

Az ünnepi misében ezután megáldja a tömjént e szavakkal :

Szent Mihály főangyalnak, aki ott állt a tömjénoltár jobb oldalán és minden választottadnak közbenjárására, kegyeskedjél, Urunk, ezt a tömjént meg ✠ áldani és kellemes illatként elfogadni. A mi Urunk, Krisztus által. Amen.

Per intercessiónem beáti Michaélis Archángeli, stantis a dextris altáris incénsi, et ómnium electórum suórum, incénsium istud dignétur Dóminus bene✠dicere, et in odórem suavitátis accipere. Per Christum Dóminum nostrum. Amen.

Átveszi a füstölőt a diákonustól és az általános szabályoknak megfelelően megtömjénezi a felajánlott adományokat, e szavakkal :

Ez az általad megáldott tömjénfüst szálljon fel hozzád, Urunk: és szálljon le ránk a te irgalmad.

Incénsium istud a te benedíctum, ascéndat ad te, Dómine: et descéndat super nos misericórdia tua.

Majd az oltárt tömjénezi meg, mondván :

Szálljon illataldozatként színed elé imádságom, Uram, s kezem felemelése legyen olyan, mint az esti áldozat. Tégy, Uram, lakatot szájamra, reteszt ajkam ajtajára, hogy ne térjen szívem gonoszságra és mentegtvén ne mentegessem bűnömöt.

Dirigátur, Dómine, orátio mea, sicut incénsium, in conspéctu tuo: elevátio mánuum meárum sacrificium vespertínum. Pone, Dómine, custódiám ori meo, et óstium circumstántiae lábiis meis: ut non declínet cor meum in verba mallitiae, ad excusándas excusatiónes in peccátis.

Miközben a diákonusnak visszaadja a füstölőt, mondja :

Gyujtsa fel bennünk az Úr az ő szeretetének tüzet s az örök szeretet lángját. Amen.

Accéndat in nobis Dóminus ignem sui amóris, et flammam aetérnae caritátis. Amen.

Ezután a diákonus megtömjénezi a papot.

Ezután a pap kezét mos, mondván :

(Zs. 25, 6—12.)

Ártatlanok közt mosom kezemet: és körülveszem oltárodát, Uram.

Hogy halljam a dicséret szavát: és hirdessem minden csodatettedet.

Uram, szeretem házad ékességét: és dicsőséged lakóhelyét.

Istenem, ne veszítsd el a gonoszokkal lelkemet: s a vér embereivel életemet.

Kiknek kezéhez gonoszság tapad: és jobbjuk telve van megvesztegetéssel.

Én azonban ártatlanságomban járok: ments meg engem, irgalmazz nekem.

Lábam egyenes úton áll: a gyülekezetekben áldalak, Uram.

Ű. Dicsőség az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek.

Miképen volt kezdetben és van most és lesz mindig: mindörökön örökké. Amen.

(A szenvedés hetén elmarad a Glória.)

Ezután az oltár közepén kissé meghajolva és összetett kezét az oltárra helyezve, mondja:

Fogadd kegyesen, Szentháromság, ezt a felajánlott adományt, melyet neked elhoztunk a mi Urunk Jézus Krisztus szenvedésének, föltámadásának és mennybemenetelének emlékére, a boldogságos és mindenkor szűz Mária, Keresztelő Szent János, Szent Péter és Pál apostol, ezek és minden szentnek tiszteletére, hogy nekik tiszteletükre, nekünk pedig üdvösségünkre

Lavábo inter innocéntes manus meas: et circumdabo altáre tuum, Dómine:

Ut áudiam vocem laudis, et enárrem univérsa mirabilia tua.

Dómine, diléxi decórem domus tuae, et locum habitatiónis glóriæ tuæ.

Ne perdas cum impiis, Deus, ánimam meam, et cum viris sánguinum vitam meam:

In quorum mánibus iniquitátes sunt: dextera eórum repléta est munéribus.

Ego autem in innocéntia mea ingressus sum: rédime me, et miserére mei.

Pes meus stetit in dirécto: in ecclésiis benedicam, te Dómine.

Glória Patri, et Filio, et Spirítui Sancto.

Sicut erat in princípio, et nunc, et semper: et in sæcula sæculórum. Amen.

Súscipe, sancta Trínitas, hanc oblatiónem, quam tibi offérimus ob memóriam passiónis, resurrectiónis, et ascensiónis Jesu Christi Dómini nostri: et in honórem beátæ Mariæ semper Virgínis, et beáti Joánnis Baptistæ, et sanctórum Apostolórum Petri et Pauli, et istórum, et ómnium Sanctórum: ut illis proficiat ad honórem, nobis autem ad salútem: et illi pro nobis intercédere

váljék és hogy érettünk közbenjárjanak mennyekben azok, akiknek emlékét üljük a földön. Ugyanazon Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

dignetur in caelis, quorum memóriam ágimus in terris. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. Amen.

Most megcsókolja az oltárt és a nép felé fordulva kezét kitarja, majd összeteszi és kissé emeltebb hangon mondja :

Imádkozzatok, testvérek, hogy az én áldozatom és a tietek elfogadható legyen a mindenható Atyaisten előtt.

Oráte, fratres: ut meum ac vestrum sacrificium acceptabile fiat apud Deum Patrem omnipoténtem.

A minister vagy a körülállók felelik, egyébként maga a pap mondja:

Fogadja el az Úr kezéből (kezemből) ezt az áldozatot nevének dícséretére és dicsőségére, a mi javunkra és az egész Anyaszentegyház javára.

Suscípiat Dóminus sacrificium de mánibus tuis (vel meis) ad laudem, et glóriam nóminis sui, ad utilitátem quoque nostram, totiúsque Ecclésiæ suæ sanctæ.

A pap halkan mondja : Amen, azután kitárt kezekkel, Orémus nélkül elmondja a kiválasztott adományok feletti imádságokat (secreta). Ezek végeztével, érthető hangon mondja :

Mindörökön örökké. R. Amen.

Per ómnia saecula saeculorum. R. Amen.

Aztán a kezét az oltárra helyezi és mondja:

Ÿ. Az Úr legyen veletek. R. És a te lelkeddel.

Ÿ. Dóminus vobiscum. R. Et cum spíritu tuo.

Kezét felemeli:

Ÿ. Emeljük fel szívünket. R. Felemeltük az Úrhoz.

Ÿ. Sursum corda. R. Habémus ad Dóminum.

Kezét összetéve és fejét meghajtva mondja:

Ÿ. Adjunk hálát Urunk Istenünknek. R. Méltó és igazságos.

Ÿ. Grátias agámus Dómino Deo nostro. R. Dignum et justum est.

Ezután kitárt kezekkel elmondja a megfelelő prefációt s utána a Sanctust (360. l.)

A szent Keresztről való prefáció.

Valóban méltó és igazságos, illő és üdvösséges, hogy mi neked mindenkor

Vere dignum et justum est, aequum et salutáre, nos tibi semper, et ubi-

és mindenhol hálát adjunk, szentséges Úr, mindenható Atya, örök Isten, ki Krisztus keresztje által az emberiség üdvösségét megalapítottad, hogy ahonnan a halál származott, onnan élet támadjon, és aki a fán győzött, a fán győzessék le a mi Urunk Krisztus által, aki által dicsérik fölségedet az angyalok, imádják az uralkodók, félik a hatalmasságok meg az egek és az egek erői és a boldog szeráfok egyesült dicsérettel magasztalnak és engedd meg, kérünk, hogy velük egyesítve a mi szózatunkat, alázatos megvallással mondjuk:

que grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnipotens, aetérne Deus: Qui salútem humáni géneris in ligno Crucis constituísti: ut, unde mors oriebátur, inde vita resúrgeret: et qui in ligno vincébat, in ligno quoque vincerétur: per Christum Dóminum nostrum. Per quem majestátem tuam laudant Angeli, adórant Dominationés, trémunt Potestátes. Coeli, coelorumque Virtútes, ac beáta Séraphim, sócia exsultatióne concélebrant. Cum quibus et nostras voces, ut admítte júbeas, deprecámur, súpplici confessióne dicéntes:

Húsvéti prefáció.

Valóban méltó és igazságos, illő és üdvösséges, hogy téged, Urunk, mindenkor, de különösen ezen a napon (Nagyszombaton: éjjelen) ünnepélyesebben magasztaljunk, amelyen a mi húsvéti bárányunk, Krisztus feláldoztatott; mert ő az igazi bárány, ki elveszi a világ bűneit, ki halálával megsemmisítette a mi (örök) halálunkat és feltámadásával az életet visszaszerezte; ezért az angyalokkal és főangyalokkal, a trónálló és uralkodó égiekkel és a mennyei seregnek egész csapataival dicsőséged himnuszát énekeljük, szünet nélkül zengve:

Vere dignum et justum est aequum et salutáre, Te quidem Dómine, ómni témpore, sed in hac potíssimum die (in Sabb. Sancto: nocte; alias: in hoc potíssimum) gloriósius praedicáre, cum Pascha nostrum immolátus est Christus. Ipse enim verus est Agnus, qui ábstulit peccáta mundi. Qui mortem nostram moriéndo destrúxit, et vítam resurgéndo reparávit. Et ideo cum Angelis et Archángelis, cum Thronis, et Dominationibus, cumque omni milítia caeléstis exércitus, hymnum glóriae tuae cánimus, sine fine dicéntes:

A prefáció után kezét összetéve, meghajolva, a Benedictus-nál felegyenesedve és magára keresztet vetve mondja:

Szent, szent, szent a seregek Ura, Istene. Tele van az ég és föld a te dicsőségeddel. Hozsanna a magasságban. Áldott, ki az Úr nevében jő. Hozsanna a magasságban.

Sanctus, Sanctus, Sanctus Dóminus, Deus Sábaoth. Pleni sunt caeli et terra glória tua. Hosanna in excelsis. Benedictus, qui venit in nómine Dómini. Hosanna in excelsis.

A SZENTMISE KÁNONJA.

A prefáció befejeztével a pap kitárt karját kissé felemeli és utána kezét összeteszi; közben szemét az égre emeli, de azonnal lesüti és az oltár előtt mélyen meghajolva, kezét az oltárra téve mondja tovább az eucharisztikus imádságot.

Téged ezért, legkegyesebb Atya, Jézus Krisztus, a te Fiad s a mi Urunk nevében esedezve kérünk, [Megcsókolja az oltárt és melle előtt összetett kézzel mondja:] hogy fogadd el és áldd meg [Háromszor keresztet vet a kehely és az ostya felett egyszerre és mondja:] ezeket az ✠ ajándékokat, ezeket az ✠ adományokat, ezeket a ✠ szent és sértetlen áldozati tárgyakat, [Kitárt karokkal folytatja:] melyeket főképen a katolikus Anyaszentegyházadért neked bemutatunk, hogy azt az egész világon békében és egységben megőrizni, megtartani és kormányozni méltóztassál a te szolgáladdal: N. pápánkkal és N. püspökünkkel * és a katolikus apostoli hit minden igaz követőivel együtt.

Te igitur, clementissime Pater, per Jesum Christum Filium tuum Dóminum nostrum, súpplices rogámus, ac pétimus, [osculatur Altare, et junctis manibus ante pectus, dicit:] uti accépta hábeas, et benedícas, [Signat ter super Hostiam, et Calicem simul, dicens:] haec ✠ dona, haec ✠ múnera, haec ✠ sancta sacrificia illibáta, [Extensis manibus prosequitur:] in primis, quae tibi offerimus pro Ecclesia tua sancta cathólica: quam pacificáre, custodíre, adunáre, et régere dignéris toto orbe terrarum: una cum fámulo tuo Papa nostro N. et Antístite nostro N. * et ómnibus orthodoxis, atque cathólicae, et apostólicae fidei cultóribus.

Megemlékezés az élőkről :

Emlékezzél meg, Urunk, szolgálóidról és szolgálóidról: [N. N.-ről. Összeteszi a kezét és kissé imádkozik azokért, akikért imádkozni szándékozik; utána kitárt karokkal folytatja:] és minden itt jelenlevőről, kiknek hitét ismered és áldozatos lelkét tudod, kikért neked bemutatjuk, vagy akik neked bemutatják ezt a dicsőítő áldozatot magukért és minden hozzájuk tartozókért, lelkük váltságára, (lelki) üdvösségük, (testi) jólétük reményében és felajánlják neked, örök, élő és igaz Istennek áldozati adományait.

Memento, Dómine, famulorum, famularumque tuarum [N. et N. Jungit manus, orat aliquantulum pro quibus orare intendit: deinde manibus extensis prosequitur:] et ómnium circumstantium, quorum tibi fides cognita est, et nota devotio, pro quibus tibi offerimus: vel qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis, pro se, suisque ómnibus: pro redemptione animarum suarum, pro spe salutis, et incolumitatis suae: tibi que reddunt vota sua aeterno Deo, vivo et vero.

A szent cselekedet közben :

A szentek egyességében mindenekelőtt tisztelettel megemlékezünk a dicsőséges, mindenkoron Szűz Máriáról, Jézus Krisztusnak, Istenünknek és Urunknak szülőanyjáról,

Communicantes, et memóriam venerantes, in primis gloriósae semper Virginis Mariae, Genitricis Dei et Dómini nostri Jesu Christi:

Nagyszombattól Fehérvasárnap előtti szombatig :

A szentek egyességében a mi Urunk Jézus Krisztus feltámadásának szentséges napját (éjszakáját) ünnepelve, mindenekelőtt tisztelettel megemlékezünk a dicsőséges, mindenkoron Szűz Máriáról, ugyanazon Jézus Krisztusnak, Istenünknek és Urunknak szülőanyjáról,

Communicantes et diem (noctem) sacratissimum (am) celebrantes resurrectionis Dómini nostri Jesu Christi secundum carnem: sed et memóriam venerantes in primis gloriósae semper Virginis Mariae, Genitricis ejusdem Dei et Dómini nostri Jesu Christi,

úgyszintén boldog apostolaid és vértanuidről, Péter és Pál, András, Jakab, János, Tamás, Jakab, Fülöp, Bertalan, Máté, Simon és Tádéről; Linus, Klétus, Kelemen, Xistus, Kornél, Ciprián, Lőrinc, Krisogonus, János és Pálról, Kozma és Damjánról és minden szentetről; az ő érdemeikre és esedezéseikre add, hogy pártfogó segítséged mindenben megerősítsen minket. [Összeteszi kezeit.] Ugyanazon Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

sed et beatórum Apostolorum ac Mátyrum tuórum, Petri et Pauli, Andree, Jacóbi, Joánnis, Thomae, Jacóbi, Philíppi, Bartholomaei, Matthaei, Simónis et Thaddaei: Lini, Cleti, Cleméntis, Xysti, Cornélii, Cypriáni, Lauréntii, Chrysógoni, Joánnis et Pauli, Cosmae et Damiáni: et ómnium Sanctórum tuórum; quorum méritis, precibusque concédas, ut in ómnibus protectiónis tuae muniamur auxílio. [Jungit manus.] Per eúdem Christum Dóminum nostrum. Amen.

Kezét az adományok fölé teszi és mondja:

Szolgáidnak tehát és egy-szersmind egész családodnak ezt az áldozatát,

Hanc igitur oblatiónem servitútis nostrae, sed et cunctae fámliae tuae,

Nagyszombattól a következő szombatig bezáróan, egész héten át még hozzáadjuk:

melyet felajánlunk neked azokért is, akiket a vízből és Szentlélekből újjáteremteni kegyeskedtél, megadva nekik minden bűnök bocsánatát,

quam tibi offerimus pro his quoque, quos regenerare dignátus es ex aqua et Spíritu Sancto, tribuens eis remissionem ómnium peccatórum,

kérünk, Urunk, fogadd megengesztelődötten és napjainkat intézd a te békében: ragadj ki minket az örök kárhozatból és sorozz választottaid seregébe. [Összeteszi kezeit.] A mi Urunk Krisztus által. Amen.

quaesumus, Domine, ut placátus accípias: diésque nostros in tua pace dispónas, atque ab aeterna damnatióne nos éripi, et in electórum tuórum júbeas grege numerári. [Jungit manus.] Per Christum Dóminum nostrum. Amen.

Ezt az adományt kérünk, Isten, tedd mindenben [Háromszor keresztet vet az adományokra.] ✠ áldottá, ✠ tulajdonoddá, ✠ érvényessé, szellemivé és elfogadhatóvá: [Egy keresztet vet az ostyára] hogy számunkra szeretett Fiadnak, a mi Urunknak Jézus Krisztusnak tes ✠ tévé, [és egy keresztet vet a kehelyre,] és vé ✠ révé váljék. [Kézét összetteszi.]

Ki szenvedésének előestéjén, [Mefogja az ostyát] szent és tiszteletreméltó kezébe vette a kenyeret, [Szemét égre emeli,] főlemelte szemét az égre hozzád, Isten, mindenható Atyjához, [Fejet hajt,] neked hálát adva [Keresztet vet az ostyára,] meg ✠ áldotta, megtörte és tanítványainak adta e szavakkal: Vegyétek és egyetek ebből mindnyájan:

Quam oblationem tu, Deus, in ómnibus quaesumus, [Signat ter super oblata,] bene ✠ díctam, adscri ✠ ptam, ra ✠ tam, rationábilem, acceptabilémque fá cere dignéris: [Signat semel super Hostiam,] ut nobis Cor ✠ pus, [et semel super Calicem,] et San ✠ guis fiat dilectissimi Filii tui [Jungit manus,] Dómini nostri Jesu Christi.

Qui pridie quam pateretur, [Accipit Hostiam,] accépit panem in sanctas, ac venerábiles manus suas, [Elevat oculos ad caelum,] et elevátis óculis in caelum ad te Deum Patrem suum omnipoténtem, [Caput inclinat,] tibi grátias agens, [Signat super Hostiam,] bene ✠ díxit, fregit, deditque discípulis suis, dicens: Accípíte, et manducáte ex hoc omnes:

Két kezébe veszi az ostyát hüvelykujjával és mutatóujjával; — az átváltoztatás szavait csendben, tagoltan és figyelmesen mondja el az ostya, illetve ha többet konszekrál, az ostyák felett:

MERT EZ AZ ÉN
TESTEM

HOC EST ENIM
CORPUS MEUM.

E szavak kimondása után az átváltoztatott Ostya imadására térdet hajt; felkel, felmutatja a népnek (az rátekint!), leteszi a korporáléra és imádással ismét térdet hajt. Ettől kezdve a mutató- és hüvelykujját nem veszi szét csak amikor az Ostyához nyúl, egészen addig, amíg le nem mossa ujjait. Ezután leveszi a fedőt a kehelyről és mondja:

Hasonló módon, miután megvacsoráltak, [Két kezébe fogja a kelyhet,] ezt a drága kelyhet is szent és **S**ímili modo postquam coenátum est, [Ambabus manibus accipit Calicem,] accípiens et hunc prae-

tiszteletreméltó kezébe vette : ugyancsak [Fejet hajt,] hálát adva neked, [Baljával a kelyhet tartja, jobbával keresztet vet föléje,] meg ✠ áldotta és odaadta tanítványainak e szavakkal: Vegyétek és igyatok belőle mindnyájan :

clárum Cálicem in sanctas, ac venerábiles manus suas: item [Caput Inclinat,] tibi grátias agens, [Sinistra tenens Calicem, dextera signat super eum,] bene ✠ dixit, dedítque discípulis suis, dicens: Accípíte, et bíbite ex eo omnes :

Most mondja az átváltoztatás szavait a kehely felett, figyelmesen, folyamatosan és csendben, közben a kelyhet kissé felé emelve tartja.

MERT EZ AZ ÉN VÉREMNEK KELYHE, AZ ÚJ ÉS ÖRÖK SZÖVET-SÉGÉ, A HITNEK MISZTÉRIUMA, MELY ÉRETTEK ÉS SOKAKÉRT KIONTATIK A BŰNÖK BOCSÁNATÁRA.

HIC EST ENIM CALIX SÁNGUINIS MEI, NOVI ET AETÉRNÍ TESTAMÉNTI: MYSTÉRIUM FÍDEI: QUI PRO VOBIS ET PRO MULTIS EFFUNDÉTUR IN REMISSIÓNEM PECCATÓRUM.

Ezen szavak kimondása után leteszi a kelyhet a korporáléra és csendben mondja :

Valahányszor ezt cselekszitek, az én emlékezetemre cselekedjétek.

Haec quotiescúmque fecéritis, in mei memóriam faciétis.

Imádásul térdet hajt; felkel, felmutatja a népnek (az rátekint!), leteszi, befödi és imádásul ismét térdet hajt. Azután kitért kezekkel mondja :

Ime ezért megemlékezünk, I Urunk, mi a te szolgálád és egyszersmind a te szent néped is, ugyanazon Krisztusnak, a te Fiadnak, a mi Urunknak boldog szenvedéséről, ugyanígy halottaitól való feltámadásáról, valamint dicsőséges mennybe meneteléről is: és bemutatjuk magasztos Fölségednek saját ajándékaidból és adományaidból, [Összeteszi kezét

Unde et mémores, Dómine, nos servi tui, sed et plebs tua sancta, ejúsdem Christi Filii tui Dómini nostri tam beatae passiónis, nec non et ab Inferis resurrectionis, sed et in caelos gloriósae ascensiónis: offérimus praeclárae majestáti tuae de tuis donis, ac datis, [Jungit manus, et signat ter super Hostiam, et Calicem simul, dicens:] hóstiam ✠ pu-

és háromszor keresztet vet az Ostyára és kehelyre együtt e szavakkal:] ezt a tiszta ✠ áldozatot, ezt a szent ✠ áldozatot, ezt a szeplőtelen ✠ áldozatot, [Egyszer keresztet vet az Ostyára e szavakkal:] az örök élet szent ✠ kenyerét, [és egyszer a kehelyre e szavakkal:] és az örök üdvösség ✠ kelyhét.

ram, hóstiam ✠ sanctam, hóstiam ✠ immaculátam, [Signat semel super Hostiam, dicens:] Panem ✠ sanctum vitæ aetérnae, [et semel super Calicem, dicens:] et Cálicem ✠ salutis perpétuae.

Kitárt kezekkel folytatja:

Tekints ezekre kegyesen irgalmas és derűs tekintettel: és fogadd el, mint ahogy kegyesen elfogadtad igaz szolgálóknak, Ábelnek ajándékait, és ősatyáknak, Ábrahámnak áldozatát: és azt a szent és szeplőtelen áldozatot, melyet Melkizedek, a te főpapod mutatott be neked.

Supra quae propítio ac seréno vultu respicere dignéris: et accépta habére, sicuti accépta habére dignátus es múnera púeri tui justí Abel, et sacrificium Patriárchae nostri Abrahae: et quod tibi óbtulit summus sacérdos tuus Melchisedech, sanctum sacrificium, immaculátam hóstiam.

Mélyen meghajol és összetett kezeit az oltárra téve mondja:

Esdve kérünk, mindenható Isten: parancsold meg, hogy ezt (az adományt) szent angyalod keze menyeyei oltárodra vigye, isteni Főlséged színe elé: hogy ahányan csak [Megcsókolja az oltárt,] résztveszünk ez oltár áldozatában és Fiadnak szentséges [Kezét összeteszi és keresztet vet egyszer az Ostyára és egyszer a kehelyre,] tes ✠ tét és vé ✠ rért magunkhoz veszünk, [Magára is keresztet vet e szavakkal:] minden menyeyei áldással és kegyelemmel elteljünk. [Kezeit összeteszi.] Ugyanazon Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

Súplices te rogámus, omnípotens Deus: jube haec perférri per manus sancti Angeli tui in sublíme altáre tuum, in conspéctu divínae majestátis tuae: ut quotquot, [Osculatur Altare,] ex hac altáris participatióne sacrosánctum Filii tui, [Jungit manus, et signat semel super Hostiam, et semel super Calicem,] Cor ✠ pus, et Sán ✠ guinem sumpsérimus, [Seipsum signat, dicens:] omni benedictióne caelésti et grátia repleámur. [Jungit manus.] Per eúdem Christum Dóminum nostrum. Amen.

Megemlékezés a holtakról.

Emlékezzél meg, Urunk, N. N. szolgálóidról és szolgálóidról, kik előttünk mentek hozzád a hit jelével és a béke álmát alusszák.

Meménto étiam, Dómine, famulórum, famulárumque tuárum N. et N. qui nos praecesserunt cum signo fidei, et dórmiunt in somno pacis.

Kezét összeteszi és egy kissé imádkozik azokért a halottakért, akikért imádkozni szándékozott, majd kitárt kezekkel folytatja :

Ezeknek, Urunk, és minden Krisztusban elhunyt hívőnek add meg, kérünk, az enyhülés, világosság és béke helyét. [Kezét összeteszi és fejét hajt.] Ugyanazon Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

Ipsis, Dómine, et ómnibus in Christo quiescentibus, locum refrigerii, lucis et pacis, ut indulgeas, deprecámur. [Jungit manus, et caput inclinát, dicens:] Per eúdem Christum Dóminum nostrum. Amen.

Jobbkezével mellét megüti és kissé emeltebb hangon mondja:

Nekünk is, bűnös [Kitárja kezét, mint előbb és csendben folytatja:] szolgálóidnak, kik irgalmad bőségében bizakodunk, juttass kegyesen némi részt és közösséget szent apostolaidal és vértanuiddal: János, István, Mátyás, Barnabás (apostolokkal), Ignác, Sándor, Marcellin, Péter Felicitász, Perpétua, Ágota, Luca, Ágnes, Cecilia, Anasztázia (vértanukkal) és minden szenteddal és kérünk, hogy ha nem is mint érdemeink jutalmazója, hanem mint a bűnbocsánat adója, bocsáss be az ő társaságukba. [Kezét összeteszi.] Krisztus Urunk által.

Nobis quoque peccatóribus [Extensis manibus ut prius, secrete prosequitur:] famulis tuis, de multitudíne miseratiónum tuárum sperántibus, partem áliquam et societátem donáre dignéris, cum tuis sanctis Apóstolis et Martyribus: cum Joánne, Stéphano, Matthía, Bárnaba, Ignátio, Alexándro, Marcellíno, Petro, Felicitáte, Perpétua, Agatha, Lúcia, Agnéte, Caecília, Anastásia, et ómnibus Sanctis tuis: intra quorum nos consórtium, non aestimátor mériti, sed véniae, quaesumus, largítor admítte. [Jungit manus.] Per Christum Dóminum nostrum.

Ki által mind e jókat,
Urunk, mindig alkotod,
[Keresztet vet az Ostyára és
kehelyre egyszerre e szavakkal:]
megszent \times teled, élte \times ted,
meg \times áldod és nekünk adod.

Lefedi a kelyhet, térdet hajt, az Ostyát hüvelykujjával és mutatóujjával megfogja; baljával ezután a kelyhet tartja és jobb-
jával a kehely egyik szélétől a másikig keresztet vet az Ostyával
e szavakkal:

Ál \times tala, és Ve \times le, és
Ben \times ne [Most magával az
Ostyával két keresztet vet a ke-
hely és maga között e szavak-
kal:] van neked mindenható
 \times Atyaisten a Szent \times lélek-
kel egyetemben, [Felemeli
kissé a kelyhet az ostyával
együtt és mondja:] minden
tiszteleted és dicsőséged.

Leteszi az Ostyát, a kelyhet befödi, térdet hajt, felkel és ért-
hető hangon mondja vagy énekel:

Mindörökön örökké.
R. Amen.

Per quem haec ómnia,
Dómine, semper bona
creas, [Signat ter super Hostiam
et Calicem simul, dicens:] sanctí
 \times ficas, viví \times ficas, bene
 \times dícis et praestas nobis.

Per ip \times sum, et cum
ip \times so, et in ip \times so, [Cum
ipsa Hostia signat bis inter se
et Calicem, dicens:] est tibi Deo
Patri \times omnipoténti, in
unitáte Spíritus \times Sancti.
[Elevans parum Calicem cum
Hostia, dicit:] omnis honor,
et glória.

Per ómnia saecula saecu-
lórum. R. Amen.

Kezét összeszetesi.

Könyörögjünk. Üdvös pa-
rancsolatok készteté-
sére és isteni tanítással ki-
oktatva merjük imádkozni:

Orémus. Praecéptis salu-
táribus móniti, et di-
vína institutióne formáti,
audémus dícere:

Kezét kitarja.

Miatyánk, ki vagy a
mennyekben: szenteltessék
meg a te neved: jöjjön el a
te országod: legyen meg a te
akaratom, miképen menny-
ben, azonképen itt a földön
is. Mindennapi kenyerünket
add meg nekünk ma: és bo-
csásd meg a mi vétkeinket,
miképen mi is megbocsátunk
az ellenünk vétkezőknek: és
ne vigy minket a kísértésbe.

Pater noster, qui es in
caelis: Sanctificétur nomen
tuum: Advéniat regnum
tuum: Fiat volúntas tua,
sicut in caelo, et in terra.
Panem nostrum quotidiá-
num da nobis hódie: Et
dimítte nobis débíta nostra,
sicut et nos dimittimus
debitóribus nostris. Et ne
nos indúcas in tentatióne.

R. De szabadíts meg a gonosztól.

R. Sed libera nos a malo.

A pap csendben mondja : Amen.

Azután jobbkezének mutató- és középső ujjával megfogja a paténát, felállítva az oltáron tartja és csendben mondja :

Szabadíts meg minket, kérünk Urunk, minden múlt, jelen és jövő bajtól: a boldogságos és dicsőséges, mindenkor Szűz Máriának, az Isten anyjának, Szent Péter és Pál, meg András apostolaidnak és minden szentnek közbenjárására, [Keresztet vet a paténával magára.] adj kegyesen békét napjainkban: [Megcsókolja a paténát,] hogy irgalmad segítségével a bűntől mindig mentek és minden háborítástól biztosak legyünk.

Libera nos, quaesumus, Dómine, ab ómnibus malis, praetéritis, praesentibus, et futúris: et intercedente beáta, et gloriósa semper Virgine Dei Genitrice Maria, cum beáti Apóstolitis Petro et Paulo, atque Andréa, et ómnibus Sanctis, [Signat se cum Patena a fronte ad pectus,] da propítius pacem in diébus nostris: [Patenam osculatur,] ut ope misericórdiae tuae adjúti, et a peccáto simus semper líberi, et ab omni perturbatione securi.

A paténát az Ostya alá csúsztatja, leveszi a fedőt a kehelyről, térdet hajt, felkel, veszi az Ostyát és azt a kehely fölött tartva mindkét kezével, középen kettétöri e szavakkal :

Ugyanazon a mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által.

Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum.

Azt a felét, amelyet jobbkezében tart, leteszi a paténára. Azután a másik részből, mely baljában maradt, letör egy részt e szavakkal :

Ki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egyetemben, Isten.

Qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus Sancti Deus.

A balkezében tartott felét az Ostyának odateszi a paténára, a másik féldarab mellé ; a kis részt pedig jobbában a kehely felett tartja, melyet a csésze alatt, a gombnál tart és érthető hangon mondja vagy éneklí :

Mindörökön örökké.
R. Amen.

Per ómnia saecula saeculorum. R. Amen.

Magával a partikulával háromszor keresztet vet a kehely felett e szavakkal:

Az Úr ✠ békéje legyen ✠ mindenkor vele ✠ tek. R. És a te lelkeddel.	Pax ✠ Dómini sit ✠ semper vobis ✠ cum. R. Et cum spírítu tuo.
---	---

A kis részecskét beleejti a kehelybe, csendben mondva:

Ami Urunk Jézus Krisztus testének és vérének ez az egyesítése és megszentelése váljék nekünk, kik azt magunkhoz vesszük, az örök életre. Amen.	Haec commixtio, et consecratio Córporis et Sanguinis Dómini nostri Jesu Christi, fiat accipiéntibus nobis in vitam aeternam. Amen.
--	--

Befedi a kelyhet, térdet hajt, felkel és a Szentség fölé hajol összetett kezekkel és mellét háromszor megütve, érthető hangon mondja:

Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk.	Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: miserére nobis.
--	--

Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk.	Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: miserére nobis.
--	--

Isten Báránya, ki elveszed a világ bűneit, adj békét nekünk.	Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: dona nobis pacem.
--	--

Ezután összetett kezeit az oltárra teszi és meghajolva, csendben mondja a következő imádságokat:

Uram, Jézus Krisztus, ki azt mondottad apostolaidnak: Békét adok nektek, az én békém adom nektek: ne tekintsd az én vétkeimet, hanem Anyaszentegyházad hitét: és azt jóakaratom szerint tartsd meg békében és egységben: Ki élsz és uralkodol, mint Isten, mindörökkön örökké. Amen.	Dómine Jesu Christe, qui dixisti Apóstolis tuis: Pacem relínquo vobis, pacem meam do vobis: ne respicias peccata mea, sed fídem Ecclesíae tuae: eámque secúndum voluntátem tuam pacificáre et coadunáre dignéris: Qui vivis et regnas Deus per ómnia saecula saeculórum. Amen.
--	--

Ha van békecsókadás, akkor a pap megcsókolja az oltárt és a békét átadva mondja:

Béke veled. R. És a te lelkeddel.	Pax tecum. R. Et cum spírítu tuo.
--------------------------------------	-----------------------------------

Uram, Jézus Krisztus, az élő Isten Fia, ki az Atya akaratából a Szentlélek közreműködésével halálod által a világnak életet adtál: szabadíts meg engem ezen szentséges tested és véred által minden gonoszárgomtól és minden rossztól: add, hogy parancsaidhoz mindig ragaszkodjam és ne engedj, hogy valaha elszakadjam tőled: Ki ugyanazon Atyaistennel és a Szentlélekkel élsz és uralkodol, Isten, örökön örökké. Amen.

Testednek vétele, Uram, Jézus Krisztus, melyet én, méltatlan, magamhoz venni bátorkodom, ne váljék ítéletemre és kárhozzatomra, hanem kegyességed szerint szolgáljon lelkem és testem oltalmára és gyógyulására: Ki élsz és uralkodol az Atyaistennel és a Szentlélekkel egyetemben, Isten, mindörökön örökké. Amen.

Térdet hajt, felkel és mondja:

A mennyei kenyeret veszem magamhoz és az Úr nevét hívom segítségül.

Most kissé meghajolva, az Ostya mindkét részét balkezének hüvelyk- és mutatóujjával megfogja, azután a paténát ugyancsak balkezének mutató- és középső ujjja közé veszi, jobbával háromszor megüti mellét és kissé emeltebb hangon háromszor mondja áldozatra készen és alázatosan:

Uram, nem vagyok méltó, [És csendben folytatja:] hogy hajlékomba jöjj: hanem csak egy szóval mondd és meggyógyul az én lelkem.

Dómine Jesu Christe, Fili Dei vivi, qui ex voluntate Patris cooperante Spiritu Sancto, per mortem tuam mundum vivificasti: libera me per hoc sacrosanctum Corpus et Sanguinem tuum ab omnibus iniquitatibus meis, et universis malis: et fac me tuis semper inhaerere mandatis, et a te numquam separari permittas: Qui cum eodem Deo Patre, et Spiritu Sancto vivis et regnas Deus in saecula saeculorum. Amen.

Perceptio Corporis tui, Dómine Jesu Christe, quod ego indignus sumere praesumo, non mihi proveniat in iudicium et condemnationem: sed pro tua pietate prosit mihi ad tutamentum mentis et corporis, et ad medelam percipiendam: Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. Amen.

Panem caelstem accipiam, et nomen Dómini invocabo.

Dómine, non sum dignus, [Et secreta prosequitur:] ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanabitur ánima mea.

Ezután az Ostyával a paténa fölött keresztet vet maga előtt és mondja :

Ami Urunk Jézus Krisztus teste őrizze meg lelkemet az örök életre.
Amen.

Corpus Dómini nostri Jesu Christi custódiat ánimam meam in vitam aeternam. Amen.

Meghajolva tisztelettel magához veszi az Ostya mindkét részét : majd ennek vétele után leteszi a paténát a korporáléra és felemelkedve, kezét összeteszi és kissé elmerül az Oltáriszentség imádásában. Azután leveszi a fedőt a kehelyről, térdet hajt, összegyűjti a töredékeket, ha vannak, letörli a paténát a kehely felett, közben mondja :

Mit adjak az Úrnak viszonozásul mindazért, amit nekem adott? Az üdvösség kelyhét veszem és az Úr nevét hívom segítségül: dicsérve hívom az Urat és megszabadulok ellenségeimtől.

Quid retribuam Dómino pro ómnibus quae retribuit mihi? Cálícem salutaris accípíam, et nomen Dómini invocábo. Laudans invocábo Dóminum, et ab inimicis meis salvus ero.

Megfogja a kelyhet jobbkezelével, azzal keresztet vet maga előtt és mondja :

Ami Urunk Jézus Krisztus vére őrizze meg lelkemet az örök életre.
Amen.

Sanguis Dómini nostri Jesu Christi custódiat ánimam meam in vitam aeternam. Amen.

És baljával a paténát a kehely alá tartva, tisztelettel magához veszi a szent Vért teljesen a beleejtett Ostyarészecskével együtt. Ennek vétele után, ha vannak áldozók, azokat megáldoztatja, mielőtt purifikálna. Aztán mondja :

Amit szánkkal magunkhoz vettünk, Urunk, fogadjuk azt tiszta szívbe: és a földi adomány váljék számunkra az örökkévalóság eszközlőjévé.

Quod ore sumpsimus, Dómine, pura mente capiámus: et de múnere temporáli fiat nobis remédium sempiternum.

Közben odanyújtja a kelyhet a miniszternek, aki kevés bort tölt és ezzel a pap purifikál ; azután folytatja :

Tested, Urunk, mit magamhoz vettem, és véred, mit ittam, hassa át bensőmet: és add, hogy ne maradjon bennem a bűnnek semmi foltja, miután a tiszta és szent misztériumok megújítottak: Ki élsz és uralkodol mindörökön örökké. Amen.

Corpus tuum, Dómine, quod sumpsi, et Sanguis, quem potávi, adhaereat viscéribus meis: et praesta; ut in me non remaneat scélerum mácula, quem pura et sancta refecerunt sacraménta: Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Amen.

Leöblíti és megtörli ujjait; a kehely tartalmát magához veszi; megtörli száját és a kelyhet, összehajtja a korporálét, letakarja és az oltár közepére teszi a kelyhet úgy, mint előbb volt; azután elolvassa az *áldozásra* való éneket (Communio), majd az *áldozás utáni imádságokat* (postcommunio).

Az utolsó áldozás utáni imádság elmondása után következik:

Ÿ. Az Úr legyen veletek.
R. És a te lelkeddel.

Ÿ. Dóminus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.

Majd a misének megfelelően mondja:

Vagy (a nép felé fordulva)
Menjetez, itt az elbocsátás.

Vel: Ite, missa est.

Vagy (az oltár felé fordulva)
Mondjunk áldást az Úrnak.

Vel: Benedicámus Dómino.

R. Hála legyen Istennek.

R. Deo grátias.

Nagyszombattól a fehérvasárnap előtti szombatig bezárólag az Ite missa est-hez és a Deo gratias-hoz hozzá teszik: Alleluja, alleluja.

Ennek elmondása után a pap az oltár közepén meghajolva és összetett kezét az oltárra téve csendben mondja:

Legyen tetszésedre, Szent-háromság, hódoló szolgálatom és add, hogy az áldozat, melyet Főlséged színe előtt én, méltatlan, bemutatam, neked kedves legyen: nekem pedig és mindazoknak, kikért azt bemutatam, irgalmadból engesztelést szerezzen. A mi Urunk Krisztus által. Amen.

Pláceat tibi, sancta Trinitas, obséquium servitútis meae: et praesta; ut sacrificium, quod óculis tuae majestátis indignus óbtuli, tibi sit acceptábile, mihi-que, et ómnibus, pro quibus illud óbtuli, sit, te miseránte, propitiábile. Per Christum Dóminum nostrum. Amen.

Azután megcsókolja az oltárt és szemét az égre emeli, kezét kitérta, felemeli és összeszeszi, fejét a kereszt felé meghajtja és mondja:

Áldjon meg titeket a mindenható Isten,	Benedícat vos omnípotens Deus,
--	--------------------------------

és a nép felé fordulva, azt egy keresztvetéssel megáldja, mondván:

az Atya, a Fiú és ✠ a Szentlélek. R. Amen.	Pater, et Fílius, ✠ et Spírítus Sanctus. R. Amen.
---	--

A főpapi misében három keresztvetéssel van az áldás.

Azután a pap az evangélium oldalán összetett kezekkel mondja:

V. Az Úr legyen veletek. R. És a te lelkeddel.	V. Dóminus vobiscum. R. Et cum spírítu tuo.
---	--

Es megjelöli a kereszt jelével először az oltárt, vagy a könyvet, azután magamagát, homlokán, ajkán és mellén és mondja:

✠ A szent evangélium kezdete Szent János szerint. (1, 1-14.) R. Dicsőség neked, Urunk.	✠ Inítium sancti Evangélii secundum Joánnem. (1, 1-14.) R. Glória tibi, Dómine.
--	---

Összetett kezekkel folytatja:

Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt és Isten volt az Ige. Ez volt kezdetben az Istennél. Mindenek ő általa lettek, és nála nélkül semmi sem lett, ami lett. Őbenne élet volt és az élet volt az emberek világossága. És a világosság a sötétségben világlt, de a sötétség azt föl nem fogta. Vala egy ember, Istentől küldetve, kinek neve volt János. Ez tanuságul jöve, hogy tanuskodjék a világosságról, hogy mindenki higgyen őáltala. Nem volt ő a világosság, hanem hogy tanuságot tegyen a világosságról. Az igazi világosság

In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil, quod factum est: in ipso vita erat, et vita erat lux hóminum: et lux in ténebris lucet, et ténebrae eam non comprehendérunt. Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Joánnes. Hic venit in testimónium, ut testimónium perhibéret de lúmine, ut omnes créderent per illum. Non erat ille lux, sed ut testimónium perhibéret de lúmine. Erat lux vera, quae

volt, mely megvilágosít minden világrajövő embert. A világban vala, és a világ őáltala lett, és a világ őt meg nem ismeré. Tulajdonába jöve, de övéi őt be nem fogadák. Mindazoknak pedig, kik befogadák, hatalmat ada, hogy Isten gyermekeivé legyenek, azoknak, kik hisznek az ő nevében, kik nem a vérből, sem a test ösztönéből, sem nem a férfi indulatjából, hanem Istentől születtek. [Térdet hajt e szavakkal:] És az Ige testté lőn, és miköztünk lakozék; [És felkelve folytatja:] és láták az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttének dicsőségét, ki tele volt malaszttal és igazsággal.

R. Istennek legyen hála.

illuminat omnem hóminem veniéntemin hunc mundum. In mundo erat, et mundus per ipsum factus est, et mundus eum non cognóvit. In própria venit, et sui eum non recepérunt. Quotquot autem recepérunt eum, dedit eis potestátem filios Dei fieri, his qui crédunt in nómine ejus: qui non ex sanguinibus neque ex voluntáte carnis, neque ex voluntáte viri, sed ex Deo nati sunt. [Genuflectit dicens:] Et Verbum caro factum est, [Et surgens proseguitur:] et habitávit in nobis, et vídimus glóriam ejus, glóriam quasi Unigéniti a Patre, plenum grátiae et veritátis.

R. Deo grátias.

HÚSVÉTVASÁRNAP.

(Stációs templom: a Sancta Maria Major bazilika.)

Az egyházi év legnagyobb ünnepe az Úr dicsőséges feltámadásának napja, a húsvétvasárnap. Húsvétnek azért nevezik, mert valamikor a húshagyókeddel kezdődő böjt után ezen a napon kezdtek a keresztények ismét húst venni magukhoz. Innen származik az ételek megszentelésének szokása is.

Szentmiséje az újjongó örvendezés diadalünnepe. Minden a feltámadt Krisztus dicsőségét hirdeti benne, s külön ünnepi énekkel (sequentia) hódol a győzelmes király, az Úr Jézus Krisztus előtt.

A szenteltvízzel való meghintés a húsvéti időben.

Láttam a vizet*, mely a templom jobbjáról csergedezett. Alleluja: és mindazok, kikre hullott, üdvözültek s mondani fogják: Alleluja, alleluja. (Zsolt 117. i.) Magasztaljátok az Urat, mert jó, mert irgalma örökkévaló. *Ÿ.* Dicsőség. Láttam a vizet, mely...

Vidi aquam *egredientem de templo, a látere dextro. Alleluja: et omnes, ad quos pervenit aqua ista, salvi facti sunt, et dicent: Alleluja, alleluja. (Ps. 117. i.) Confitémini Dómino, quóniam bonus, quóniam in saeculum misericórdia ejus. *Ÿ.* Glória Patri. Vidi aquam egredientem.

Ezután a] pap meghinti szenteltvízzel a népet, majd énekl:

Ÿ. Mutasd meg, Uram, nekünk irgalmasságodat. Alleluja.

R. És szabadításodat add meg nekünk. Alleluja.

Ÿ. Osténde nobis Dómine misericórdiam tuam. Alleluja.

R. Et salutáre tuum da nobis. Alleluja.

A többit ugyanúgy mondja, mint virágvasárnapon. (217. old.)

A szentmise.

Bevonulásra. (Zsolt. 138, 18, 5-6.)

Reltámadtam és ime, veled vagyok: alleluja. Felettem tartod kezedet, alleluja: tudásod csodálatos előttem, alleluja, alleluja. (Zs. 138, 1, 2.) Uram, te megvizsgáltál és ismersz engem: tudod, ha leülök és ha felkelek. *Ÿ*. Dicsőség az Atyának és Fiúnak.

Könyörgés. Isten, ki a mai napon Egyszülötted által a halált legyőzted és az örökkévalóság kapuját számunkra megnyitottad: fogadásainkat, melyeket előző kegyelmeddel te sugalltál, segítő kegyelmeddel kísérd. Ugyanazon a mi.

Szentlecke Szent Pál apostolnak a korintusiakhoz írt leveléből. (I. 5, 7-8.)

Testvérek: El a régi kovással, hogy új tésztavá legyetek, aminthogy kovásztalanok vagytok! Mert a mi húsvéti bárányunk, Krisztus, megöletett. Ülünk tehát ünnepet, de ne régi kovással, sem rosszság és gonoszság kovászával, hanem egyenes lelkiület és igazság kovásztalanságával.

Átvonulásra. (Zsolt. 117, 24, 1.) Ez az a nap, melyet az Úr megszabott, ujjongjunk és vigadjunk rajta! *Ÿ*. Magasztaljátok az Urat,

Introitus. (Psalm. 138, 18, et 5-6.)

Resurrexi, et adhuc tecum sum, alleluja: posuisti super me manum tuam, alleluja: mirabilis facta est scientia tua, alleluja, alleluja. (Ps. ibid., 1-2.) Dómine, probasti me, et cognovisti me: tu cognovisti sessionem meam, et resurrectionem meam. *Ÿ*. Glória Patri.

Oráció. Deus, qui hodierna die per Unigenitum tuum, aeternitatis nobis áditum devicta morte reserasti: vota nostra, quae praeveniéndó aspiras, étiam adjuvándó proséquere. Per eúdem Dóminum nostrum Jesum Christum.

Lectio Epistolae beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. (I. 5, 7-8.)

Fratres: Expurgáte vetus fermentum, ut sitis nova conspersio, sicut estis ázymi. Étenim Pascha nostrum immolátus est Christus. Itaque epulémur: non in fermento véteri, neque in fermento malítiae, et nequitiae: sed in ázymis sinceritátis, et veritátis.

Graduale. (Psalm. 117, 24 et 1.) Haec dies, quam fecit Dóminus: exsultémus, et laetémur in ea. *Ÿ*. Confitémini Dómino, quóniam bonus:

mert jó, mert irgalma örök-
kévaló.

Alleluja, Alleluja! *Ÿ.* (Kor. I. 5, 7.) A mi húsvéti bárányunk: Krisztus megöletett.

Ünnepi ének. A húsvéti áldozatnak zengjenek dicséretet a keresztyének.

A Bárány juhokat váltott meg, és a bűnnélküli Krisztus kibékítette az Atyával a bűnösöket.

Csodálatos viadallal megvívott az élet és a halál: és az élet meghalt vezére uralodik élve.

Mondd el nekünk, Mária: Mit láttál az úton?

Láttam az élő Krisztus sírhelyét s a Föltámadtnak dicsőségét.

Az angyali tanukat, a szemfedőt s a ruhákat.

Föltámadt Krisztus, én reményem: Galileába, előtettek mégyen.

Tudjuk Krisztusról, hogy valóban föltámadt halottaitól: győzelmes Királyunk: te irgalmazzád minékünk. Amen. Alleluja!

✠ A szent evangélium szakasza Szent Márk szerint. (16, 1-7.)

Az időben: Mária Magdolna és Mária, Jakab anyja és Szalome illatszereket vásárolának, hogy elmenvén, megkenjék Jézust. És korán reggel a hét első napján a sírhoz menének napfelkeltekor. És mon-

quóniam in saeculum misericórdia ejus.

Allelúja, allelúja. *Ÿ.* (1 Cor. 5, 7.) Pascha nostrum immolátus est Christus.

Sequentia. Victimae paschali laudes immolent Christiáni.

Agnus redémit oves: Christus innocens Patri reconciliávit peccatóres.

Mors et vita duéllo conflixére mirándo: dux vitae mórtuus, regnat vivus.

Dic nobis, Mária, quid vidísti in via?

Sepúlcrum Christi vivéntis: et glóriam vidi resurgéntis.

Angélicos testes, sudárium, et vestes.

Surréxit Christus spes mea: praecedet vos in Galilaeam.

Scimus Christum surrexísse a mórtuis vere: tu nobis, victor Rex, miserére. Amen.

Allelúja.

✠ Sequentia sancti Evangelii secundum Marcum. (16, 1-7.)

In illo témpore: Mária Magdaléne, et Mária Jacóbi, et Salóme emérunt arómata, ut veniéntes úngerent Jesum. Et valde mane una sabbatórum, véniunt ad monuméntum, orto jam sole. Et dicébant ad invicem:

dák egymás közt: Ki hengeríti el nekünk a követ a sírbolt ajtajából? Odatekintvén pedig, láták, hogy a kő el van hengerítve. Mert igen nagy vala. És bemenvén a sírboltba, egy ifjút látának ülni jobbkéz felől, hosszú fehér ruhába öltözve, és megrémülének. Az pedig mondá nekik: Ne féljete! A megfeszített názáreti Jézust keressetek; feltámadott, nincs itt: ímhol a hely, ahová tették őt. De menjete, mondjátok meg tanítványainak és Péternek, hogy elöttete megyen Galileába, ott majd meglátjátok őt, amint mondotta nektek.

Felajánlásra. (Zsolt. 75, 9-10.) A föld megrendült és elcsöndesedett, mikor az Isten ítéletre kelt, alleluja.

Csendes imádság. Fogadd el, kérünk, Urunk, ez adományok felajánlásával együtt néped könyörgését, hogy azok a húsvéti misztériumokban megszentelve a te közreműködéseddel számunkra az örökkévalóság eszközeivé váljanak. A mi.

Quis revolvat nobis lapidem ab ostio monumenti? Et respiciéntes vidérunt revolutum lapidem. Erat quippe magnus valde. Et introeúntes in monumentum vidérunt juvenem sedéntem in dextris, coopértum stola candida, et obstupuerunt. Qui dicit illis: Nolite expavescere: Jesum quaeritis Nazarenum, crucifixum: surrexit, non est hic, ecce locus ubi posuerunt eum. Sed ite, dicite discipulis ejus, et Petro, quia praecedit vos in Galilaeam: ibi eum videbitis, sicut dixit vobis.

Offertorium. (Psalm. 75, 9-10.) Terra tremuit, et quietuit, dum resurgeret in iudicio Deus, alleluja.

Secreta. Súscipe, quaesumus, Dómine, preces pópuli tui cum oblatiónibus hostiarum: ut paschális initiáta mystériis, ad aeternitátis nobis medélam, te operánte, proficiant. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prefáció a húsvéti, 359. 1.

Áldozásra. (Kor. I. 5, 7-8.) A mi húsvéti Bárányunk: Krisztus megöletett, alleluja: Üljünk tehát ünnepet az egyenes lelkület és igazság kovásztalanságával, alleluja, alleluja, alleluja!

Communio. (1 Kor. 5, 7-8.) Pascha nostrum immolátus est Christus, alleluja: itaque epulémur in ázymis sinceritátis; et veritátis, alleluja, alleluja, alleluja.

Áldozás utáni imádság.
Szeretetednek lelkét
öntsd belénk, Urunk, és
tedd kegyelmeddel együtt-
érzőkké azokat, akiket a
húsvéti szentségekkel táp-
láltál. A mi Urunk.

Postcommunio. Spíritum
nobis, Dómine, tuae ca-
ritátis infúnde: ut, quos sa-
craméntis paschálibus sa-
tiásti, tua fácias pietáte
concordes. Per Dóminum...
in unitáte ejúsdem.

TARTALOM.

	Oldal
Hogyan kell használnunk ezt a könyvet?	3

I. rész :

A nagyhét zsolozsmái.

Imádság a zsolozsma előtt	5
Imádság a zsolozsma egyes részét előtt	5
Imádság a zsolozsma után	7

A virágvasárnap zsolozsmája.

Matutinum	8
Laudes	32
Prima	43
Tertia	53
Sexta... ..	59
Nona... ..	64
Vesperás... ..	69
Completorium	77

A nagycsütörtök zsolozsmája.

a) Nagyszerdán délután :	
Matutinum... ..	87
Laudes	115
b) Nagycsütörtökön :	
Prima	125
Tertia	126
Sexta	126
Nona	126
Vesperás	126
Completorium	132

A nagypéntek zsolozsmája.

a) Nagycsütörtök délután :	
Matutinum... ..	132
Laudes	160
b) Nagypénteken :	
Prima, Tertia, Sexta, Nona... ..	167
Vesperas	167
Completorium	167

A nagyszombat zsolozmája.

	Oldal
a) Nagypéntek délután:	
Matutinum... ..	167
Laudes	187
b) Nagyszombaton:	
Prima, Tertia, Sexta, Nona... ..	192
Vesperás	192
Completorium	193

A húsvétvasárnap zsolozsmája.

Matutinum... ..	194
Laudes	203
Prima	210
Tertia	211
Sexta	212
Nona	212
Vesperás	213
Completorium	215

II. rész.**A nagyhét esztendői és szertartásai.****Virágvasárnap:**

1. A szenteltvízzel való meghintés	217
2. A barkaszentelés	217
3. A körmenet	225
4. A szentmise	228

Nagycsütörtök:

1. A szentmise	246
2. Oltárfosztás	253
3. Lábmosás	256
4. Az olajszentelés	259

Nagypéntek:

1. A hittanulók ősi miséje... ..	272
2. Hódolat a keresztt előtt... ..	288
3. A csonka mise. (Az áldozás)	293

Nagyszombat:

I. A feltámadás jelképei	295
1. A tűzszentelés... ..	295
2. Az új világosság	297
3. A húsvéti gyertya	297

	Oldal
II. A keresztség ünnepélyes kiszolgáltatása	302
1. A 12 olvasmány	302
2. A keresztkút megáldása... ..	329
3. A kereszteleés	335
III. Az ünnepélyes szentmise	338
IV. A feltámadási szertartás	343
A szentmise rendje	346

Húsvétvasárnap.

1. A szenteltvízzel való meghintés	375
2. A szentmise	376

Magyarországon

a Szent Szertartások Bizottságának 1896. július 6-án kelt engedélye alapján:

Nagypénteken a pápáért való könyörgés után (285. lap, a csillaggal jelölt helyen) közbeszúrjuk:

Könyörögjünk a legdicsőségesebb apostoli királyért N.-ért is, hogy a mi Urunk Istenünk adjon neki a kormányzásban segítő bölcseséget, mellyel a reá bízott népet teljes igazságban és szentségben kormányozza az Isten dicsőségére, s a mi örök békességünkre.

Könyörögjünk. V. Hajtsunk térdet. R. Álljatok föl!

Mindenható örök Isten, ki minden országon örök hatalommal uralkodol, tekints kegyesen Magyarországra, hogy a király igazságosan uralkodjék, a nép pedig hűségesen engedelmeskedjék és így a te neved dicsőségére és az ország nyugalma számára közös bugalommal szövetkezzenek. A mi Urunk. R. Amen.

Nagyszombaton a pápáért való könyörgő szavak után (301. lap, a csillaggal jelölt helyen) közbeszúrjuk:

Tekints egyszersmind a mi buzgó apostoli királyunkra N.-re, s vezesd őt, Isten, előre ismerve szándékait, kegyeségednek és irgalmasságodnak kimondhatatlan ajándékával az örök béke nyugalma számára és az égi győzelemre egész népével együtt. Ugyanazon a mi Urunk. R. Amen.

Orémus et pro gloriosissimo Rege Apostólico N. . . , ut Deus et Dóminus noster det illi sédium suárum assistricem sapiéntiam; qua pópulum sibi commissum gubernet, in omni justitia et sanctitate, ad divínam glóriam et nostram perpétuam pacem.

Orémus. V. Flectámus genua. R. Leváte.

Omnípotens sempitérne Deus, qui regnis ómnibus aetérna potéstáte domináris: réspice ad Hungáricum benignus Regnum; ut et Rex juste imperándo, et populus fidéliter oboediéndo, ad glóriam tui nóminis et Regni tranquillitátem unánimi piétáte conspírent. Per Dóminum. R. Amen.

Réspice étiam ad devotíssimum Regem Apostólicum nostrum N. cujus tu, Deus, desidérii vota prae-nóscens, ineffábili pietátis, et misericórdiae tuae múnere, tranquillum perpétuae pacis accómmoda: et caeléstem victóriam cum omni pópulo suo. Per eumdem. R. Amen.

